

ZİNDAN ŞEHİTLERİ
ALBÜMÜ
-BİRİNCİ CİLT-

Amed Zindan Şehitleri

PKK Zindan Komitesi
Yayınları
2021

ZİNDAN ŞEHİTLERİ ALBÜMÜ
-BİRİNCİ CİLT-

Amed Zindan Şehitleri

Basım Yeri: Azadî Matbaası

Basım Tarihi: 2021

PKK Zindan Komitesi Yayınları

İÇİNDEKİLER

Önsöz : Kişiliğin ve Söylemlerin En Özlülerine	7
Mazlum Doğan	14
<i>Önder Apo'nun</i>	
<i>Mazlum Yoldaş İle İlgili Değerlendirmesi</i>	16
<i>Mazlum Doğan Yoldaşın Son Mektubu</i>	21
<i>Mazlum Doğan Yoldaşın Savunması</i>	29
<i>Yoldaşlarının Dilinden Mazlum Arkadaş</i>	55
Dörtler	65
<i>Dörtlerin Mektubu</i>	67
<i>Yoldaşları Dörtleri Anlatıyor</i>	72
Ferhat Kurtay	79
<i>Yoldaşları Ferhat Kurtay Arkadaşı Anlatıyor</i>	80
Eşref Anyık	86
<i>Yoldaşları Eşref Arkadaşı Anlatıyor</i>	87
Mahmut Zengin	91
<i>Yoldaşlarının Dilinden Mahmut Zengin Arkadaş.</i>	92
Necmi Öner	97
<i>Yoldaşları Necmi Öner Arkadaşı Anlatıyor</i>	98
14 Temmuz Ölüm Orucu Şehitleri	103
<i>Önder Apo'nun Değerlendirmesi</i>	104
<i>Karasu Yoldaşın Kaleminden</i>	
<i>14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu Direnişi</i>	116

Kemal Pir	167
<i>Kemal Pir Yoldaşın</i>	
<i>Başkan Apo'ya Gönderdiği Mektubu</i>	168
<i>Kemal Pir Yoldaşın Savunması</i>	173
<i>Heval Cemal Kemal Pir Yoldaşı Anlatıyor</i>	192
<i>Heval Abbas Kemal Pir Yoldaşı Anlatıyor</i>	209
<i>Heval Cuma Kemal Pir Yoldaşı Anlatıyor</i>	218
<i>Fuat Arkadaş Kemal Pir Yoldaşı Anlatıyor</i>	222
Mehmet Hayri Durmuş	225
<i>Hayri Durmuş Yoldaşın Partiye Yazdığı Son Mektubu</i>	226
<i>M. Hayri Durmuş Yoldaşın Savunması</i>	233
<i>M. Hayri Arkadaşın Şiiri</i>	256
<i>Muzaffer Ayata Arkadaşın</i>	
<i>M. Hayri Durmuş Yoldaş İçin Yazdığı Mektup</i>	258
Akif Yılmaz	270
<i>Yoldaşları Akif Yılmaz Arkadaşı Anlatıyor</i>	271
Kızıl Yıldız Ali Çiçek	281
<i>Yoldaşlarının Kaleminden Ali Çiçek Arkadaş</i>	282
Ali Erek	303
Abdurrahman Çeçen	307
Ahmet Taner	309

Selahattin Kuruz	312
Resul Gürgen	314
Ali Sarıbal	316
İbiş Vural	318
Kenan Çiftçi	321
Cemal Kılıç	323
Önder Demirok	326
Abdurrahman Alğan	329
Mehmet Ali Erarslan	332
Seyfettin Sak	334
Mehmet Emin Akpınar	336
Süleyman Aşkın	339
Süleyman Fakan	341
Sofi Abdurrahman	343
Bedii Tan	345
Aziz Özbay	347
Aziz Büyük Ertaş	350
Ramazan Yayan	352
Medet Özdemir	354

Mahmut Güneri	356
Halit Atala	358
İsmet Karak	360
Yılmaz Demir	362
Necmettin Büyükkaya	365
Remzi Aytürk	368
Ali Tufan	372
Cahide Karakaş	374
Cemal Arat	377
Hüseyin Yüce	382
Orhan Keskin	385
İbrahim Halil Çevirici	389
Veli Acırağış	391
Veysi Doru	393
Suphi Çevirici	397
Eşref Tursun	400
M. Emin Yavuz	402

ÖNSÖZ

KİŞİLİĞİN VE SÖYLEMLERİN EN ÖZLÜLERİNE

Bu önsözü, 14 Temmuz'un 38. yıldönümünde yazmış oluyorum. Zindan Şehitleri Albümünün 1. Cildi esas olarak 1982 zindan şehitlerini anlatmaktadır. 1982 zindan direnişi de 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucunda sembolünü bulur. 1982 21 Mart Newroz akşamında Mazlum yoldaş direniş kıvılcımını çakmış; 17 Mayıs'ta Dörtler (Ferhat Kurtay, Mahmut Zengin, Necmi Öner ve Eşref Anyık) bu kıvılcımı vücutlarında direniş meşalesi yapmışlar; 14 Temmuz direnişçileri de bu meşaleyi alarak Kürdistan özgürlük mücadelesinin en büyük direniş ateşini yakmışlardır. Bundan sonraki tüm direnişler 14 Temmuz ateşinin harlandırılması olmuştur. 14 Temmuz direniş ocağı her türlü saldırıya karşı Kürt halkı var olduğu müddetçe tüm direnişlerin kaynağı olmaya devam edecektir. 15 Ağustos da bu direniş ocağından beslenmiştir. Tüm direnişler de 14 Temmuz ocağının direniş ruhu ve tarzıyla gelişmiştir. Artık tüm direnişler 14 Temmuz ruhu ve tarzıyla gelişecek, Kürt halkını özgür yaşama kavuşturacaktır.

Bu albümde tüm direniş şehitlerimizi anarken hep 14 Temmuz direnişi aklımıza gelmelidir. Bu şahadetlerde 14 Temmuz direnişinin hangi bilincin ve inancın sonucu olduğunu anlayacağımız gibi bu direnişin şehitlerimiz üzerinde nasıl bir etki yarattığını da görürüz.

Zindan Şehitleri Albümünün 1. Cildinin çok tarihi önemi vardır. Her Kürt'ün bu albümü okuması çok önemlidir. Bu albüm okunduğunda 12 Eylül faşizmi altında gerçekleşen direnişi yaratan ideoloji ve örgüt anlayışının gücünü göreceğiz. Mazlum'un, Hayri'nin, Kemal'in mahkemedeki ifadelerinin ve duruşunun ne kadar sağlam bir temelden kaynaklandığını öğreneceğiz. Bu şehitlerin özgeçmişlerini ve mücadelelerini okurken büyük devrimci kişilikleri karşımızda görüyoruz. Bu kişilikler tabi ki 12

Eylül faşizmini yenilgiye uğratacak güce sahiptirler. Bunu sağlayan da ideolojileridir. Böylece tarihin akışına cevap veren ideolojilerin büyük ve yenilmez gücünü bir daha görüyoruz. Bu arkadaşların mektuplarını ve mahkeme ifadelerini okudukça PKK gerçeğinde yeni bir Kürdistan tarihinin neden başladığını anlıyoruz. Bu arkadaşların kişiliği ve ortaya koydukları gerçekten de Kürdistan için her bakımdan yeni özellikler taşımaktadır. Bu yepyeni düşünce ve kişilikler tabi ki Kürdistan’da yeni bir dönemi başlatacağı ve başlatmıştır.

Mazlum, Kemal ve Hayri’nin konuşmaları ve kişiliklerinde toplum sevgisinin, insan sevgisinin, yurt sevgisinin ve dava arkadaşlarına olan sevginin zirvelediğini görüyoruz. Önder Apo, birçok çözümlemesinde ‘ben bu düzenin insanı olmadım, kapitalist modernitenin her şeyine uzaktım, sistemin kirene bulaşmadım, bu nedenle bu sistemde her şeye yabancıydım, bu sistemin yetiştirdikleri beni kendi dünyalarının insanı olarak görmüyorlardı’ der. Mazlum, Kemal ve Hayri’de de Önder Apo’nun kendisinde ifade ettiği bu özellikleri görürüz. Kendilerini düzenin ve sistemin her şeyinden uzak tutmuşlar, kendilerine bulaştırmamışlar, bu nedenle de tamamen topluma, insanlığa, halklara ve Kürdistan halkına ait olmuşlardır. Son nefeslerine kadar da böyle yaşamışlardır. Önderlik, ölçü şehitlerimizdir, değerlendirmesi yapar. Bu albümü okuyanlar da kendilerine bu büyük şehitlerimizin aynasından bakabilirler. Adanmışlık ve dava insanı nasıl olur bu yoldaşlar şahsında çok iyi görülür. PKK’nin neden fedailer partisi olduğu bu arkadaşların kişiliğinde de çok net görülür. Önder Apo bu yoldaşlar için ‘soy değerlerimiz, kök damarlarımız’ demiştir. Bu şehitlerimiz PKK’nin ve Kürt Özgürlük Hareketinin kök hücreleridirler. Kök hücreler bir varlığın tüm özelliklerini taşırlar. PKK’yi öğrenmek için bu soy değerlerimize bakacağız; eksikliklerimizi, yetersizliklerimizi ve yanlışlıklarımızı da bu kök hücrelerimizle tedavi edeceğiz. Çünkü kök hücrelerde her türlü eksikliğin, yetersizliğin, yanlışlığın ve hastalığın tedavisi vardır.

Zindan Şehitleri Albümünün 1. Cildinde olan tüm şehitlerimizde bu soy değerlerimizin önemli boyutlarını görebiliriz. Her şehidimiz bu soy değerlerin çok güzel birkaç özelliğini ortaya koyar. Ferhat Kurtay, Akif Yılmaz, Ali Çiçek, Necmi Öner, Mahmut Zengin ve Eşref Anyık’ta kişilik olarak soy değerlerimizin birçok güzellikleri vardır. Eşref dışında bu yoldaşların tümünü çok yakından tanıdım. Eşrefle çok kısa bir görüşmemiz dışında yan yana kalmışlığımız olmadı. Akif’in sarsılmaz bağlılığı, parti kadrosu olma kişiliği; Ferhat’ın tam da Önder Apo ve

PKK'nin derinleştirilmiş ve kapsamlılaştırılmış yurtseverliği ve otantik Kürt özelliğini her söylemi ve duruşunda ortaya koyması; Ali Çiçek'in Kürt gençliğinin militan özelliğini en net biçimde kendinde temsil etmesi; Necmi Öner'in Ali Çiçek'te de bulunan Kürt gençliğinin düşmana duyduğu öfkeyi her an patlayacakmış gibi saçından tırnağına kadar hissettirmesi, Mahmut Zengin'in Kürt yoksul köylülüğünün devrimci evladının dürüst ve hesapsız bağlılığının sembolü olması; tüm bunlar gerçekten çok değerli özelliklerdir ve PKK'nin soy değerlerinin güçlü biçimde temsil edilmesidir. Bu satırları yazarken bile bu arkadaşların bu özellikleri karşısında neler yazacağımı şaşırıyorum. Onları yeterli ifade edememenin ezikliğini yaşıyorum. Onlara tüm Kürt halkı ve evlatları olarak ne kadar borçlu olduğumuzu bir daha derinden hissediyorum.

İlk zindan şehidimiz Ali Ereke (Cin Ali'mize) de bu önsözde ayrıca yer vermeyi hem ona karşı hem tarihe karşı borç biliyorum. Türk bir arkadaşımız olan Ali Ereke'le Antep'te uzun süre birlikte çalıştım. Korkusuz bir militandı, korku nedir bilmezdi. Zaten Davudi sesiyle her türlü korkuyu korkutan bir genç militandı. Mücadelemizin gelişmesinde büyük payı olmuştur. Zindanda hiçbir kurala uymadan şehit düşen tek arkadaşımızdır. Cin Ali'mizin zindan şehitleri içinde böyle bir yeri olduğunu belirtmeyi de ona karşı bir borç biliyorum. Zindan şehitleri içinde ismi fazla bilinmez, ama böyle bir özgünlüğü vardır.

Zindan şehitleri gerekli ve zamanında gerçekleşmiş şahadetlerdir. Bu şahadetlerin anlamı ve büyüklüğü esas olarak da bu özelliklerinden ileri gelmektedir. Tarihe ve Kürt halkının özgürlük mücadelesine yön veren şahadetlerdir. Albümün 1.Cildindeki şehitler 12 Eylül faşizmini yenilgiye uğratan şehitlerimizdir. 12 Eylül'ün kök kazıma politikasını boşa çıkarıp Kürt'ün var olacağını ve direnerek özgür yaşamı kazanacağını ortaya koyan direnişlerdir. Kürt'ün var olma direnişinin sembolleridir. Zaten bu şahadetleri en anlamlı hale getiren de böyle bir tarihsel rol oynamış olmalarıdır. Sadece PKK'nin değil, Kürt'ün de var olma mücadelesini vermişlerdir. Bu şehitlerimizi anarken ve okurken onların Kürdistan tarihindeki ve Kürt yaşamındaki bu yerleri her zaman görülmelidir. Her şahadet değerli ve anlamlıdır. Şehitler arasında ayırım yapmak doğru olmaz. Ama her şahadetin de yaşandığı döneme göre bir anlamı vardır. Tüm şehitlerimiz büyük değerdir, ayırım yapmayız; ancak anlam gücünü ve farkını belirtmek ayırım yapmak olarak görülmemelidir. Tüm diğer şehitlerimizi de büyüten ve onlara anlam kazandıran anlamlar olarak bakılmalıdır. Zaten tüm şehitlerimiz de bu soy değerlerimiz ve onların

yarattıkları temelinde kendilerini anlamlandırmışlar ve büyük şehitler kervanına katılmışlardır.

Şehitler bir mücadele toplumunun içinden şehadetleriyle mücadelenin en önüne geçenlerdir. Tüm şehitlerimiz özgürlük mücadelemizin en önde yürütenleridir. Onlar, mücadeleleri ve kişilikleriyle sıranın en önüne geçmişlerdir. Bu yönüyle mücadeleden kopmamışlardır, ya da onlar kaybedilmedi. Aramızdan çıkıp en öne geçtiler ve her zaman da en önde yürüyeceklerdir. Zaten önde yürüdükleri için halkımızın özgürlük mücadelesi şimdiye kadar büyük değerler yaratmış, kazanımlar elde etmiştir. Mücadelemizin bundan sonra başarıya ulaşması ve özgür yaşamın kazanılması da en önde yürüten şehitlerimizin yol göstericiliğinde olacaktır.

Önder Apo kadar şehitleri değerlendiren ve anlamlandıran olmamıştır. Önder Apo'nun büyüklüğü de bundan kaynaklanmaktadır. Şehitleri doğru değerlendirdiği ve anlamlandırdığı için Önderlik olarak hep kendisini büyütmüş ve çözüm gücü olmuştur. Önder Apo 'çözumsuzlük diye bir şey olamaz, herkes şehitlerimize bakarak çözüm gücü olur ve her türlü zorluğun üstesinden gelir' demiştir. Önder Apo'nun büyüklüğünü anlamak isteyenler Önder Apo'nun şehitlere yaklaşımına bakmalıdır. Ben onların sözcüsüyüm, emir eriyim, demiştir. Onların yarattığı değerlere toz kondurmam, kimsenin de toz kondurmasına müsaade etmem, demiştir. Tüm değerler şehitlerimize aitse; onları sahiplenmek, korumak ve geliştirmek için kıyamet koparırım, demiş, her militan ve kadronun da bu duruşta olması gerektiğini vurgulamıştır.

Zaten Önder Apo'nun Hâkî Karer'in şehadetinden başlamak üzere her şehadete değer vermesi Kürt halkının da şehadete büyük değer vermesini sağlamıştır. Kuşkusuz şehadetler her toplum, her insan, her Kürt için değerli ve anlamlıdır. Ancak Önder Apo Kürt gerçeğinde şehitlere büyük değer verme kültürünü daha da kapsamlılaştırmış ve derinleştirmiştir. Kürdistan halkının şehitlerin cenaze törenleriyle serhıldana kalkması da Önder Apo'nun halk gerçekliğinde yarattığı şehitlik anlamının sonucudur.

Zindan Şehitleri Albümündeki şehitlerimiz PKK'nin soy değerleridir. Bu nedenle Önder Apo 'PKK şehitler partisidir' demiştir. PKK, şehitlerle var olmuş, mücadelesini şehitleriyle kesintisiz sürdürmüştür. PKK'nin başarısını da yine şehitlerimiz sağlayacaktır. Bu albümdeki şehitlerimizi okuduğumuzda, öğrendiğimizde PKK'yi de öğrenmiş olacağız. Bu açıdan da Zindan Şehitleri Albümünün 1. Cildi çok önemli bir rol oynayacaktır. Kuşkusuz şehitler albümünün diğer kitapları da bu rolü oynayacak; PKK

gerçeğinin gelişip büyümesinin tüm aşamaları bu şehitlerimiz şahsında öğrenilecektir.

Tüm zindan şehitlerinin öz geçmişi ve mücadelelerini tanıyan arkadaşlar tarafından yansıtılmıştır. Ancak ben yine de 3 şehidimize kısaca değinmek istiyorum. Necmettin Büyükkaya DDKD eski yöneticilerindendi. Sonradan Başurê Kürdistan'da YNK ile ilişkileri ileri boyuta ulaşıyor. Başurê Kürdistan'dan Bakurê Kürdistan'a döndükten kısa bir süre sonra yakalanıyor. Bakurê Kürdistan'a Mam Celal'in, yani YNK'nin temsilcisi olarak geliyor. Biz, cezaevinde Necmettin Büyükkaya'nın misyonunu böyle gördük. Cezaevine girdikten sonra tamamen bizlerin istekleri doğrultusunda hareket ediyordu. Tamamen PKK'nin bir dostu ve müttefiki gibi hareket etti. Kurmancisi ve Dimilicesi güçlü olduğundan direniş dönemlerinde bizlerin duyuru ve talimatlarını yüksek sesle tüm koğuşlara iletliyordu. 1984 Ocak direnişinde düşmanın hedefi olması ve işkenceyle katletmesi de tamamen PKK ile kurduğu dostluk ilişkisi nedeniyle. 12 Eylül faşizminin işkencecileri, PKK ile ilişkisinden dolayı intikam almışlardır.

Mehmet Emin Yavuz PKK'nin ilk kadrolarındandır. Hilvan mücadelesinin gelişmesinde de emeği olmuş bir arkadaşımızdı. Ağır ülser hastası olmasına rağmen ısrarla ölüm orucuna girmek istedi. Mide hastalığı bilindiğinden ölüm orucuna sokulmak istenmemiştir. Ancak zindan direnişinde tarihi sorumluluk alarak girmesi gerektiğini dayatmış; ölüm orucu içinde mide kanaması geçirdiği halde bırakmamış, 12 Eylül faşizmine karşı mücadelede bir militan olarak sorumluluğunu yerine getirmek için kararlılıkla şehadete yürümüştür.

Cemal Kılıç arkadaşımız ise hastalıkları olan, bünyesi çok zayıf bir ileri sempatizanımızdı. PKK'nin ileri sempatizanları her zaman bir kadro gibi sorumluluk üstleniyorlardı. Cemal Kılıç arkadaşımız da bu inanç ve kararlılıkla zindan direnişinde yer almıştır. Herkese İstiklal Marşının 10 kıtasını öğretiyorlardı. Cemal Kılıç okumam yazmam yok, diyerek İstiklal Marşını öğrenmek istemedi. Tüm ağır işkencelere rağmen İstiklal Marşını öğrenmedi. Bu nedenle çok ağır işkenceler yaparak bu arkadaşımızı katlettiler.

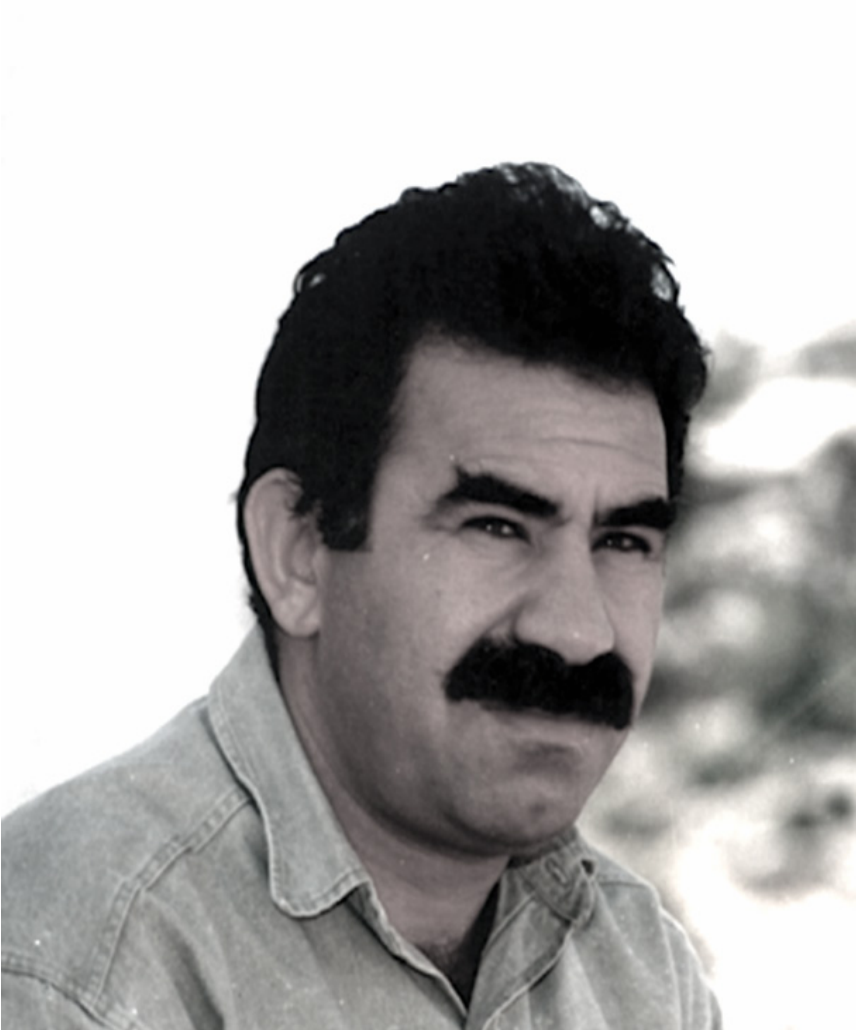
Bu arkadaşların şهادetlerini de bu özelliklerinin iyi bilinmesi açısından önsözde de hatırlatmak istedim. Aslında kitapta kişilikleri tanıtılan ve anlatılan şehitlerimiz daha kapsamlı da anlatılabilirdi, anlatılmalıdır da. Bu sadece bir albümdür. Her şehit için ayrı ayrı kitaplar da yazılabilir. Bu açıdan albümde yeterli olmayan anlatımlar olabilir. Bir

albüm olması nedeniyle bu da anlayışla karşılanmalıdır. Ancak şu bir gerçektir ki, albümün 1. Cildinde anlatılan şehitlerimiz tarih değiştiren bir rol oynamışlardır. Sadece 12 Eylül faşizmini ideolojik yenilgiye uğratmamışlardır; aynı zamanda Kürdistan tarihinde yeni bir dönem başlatmışlardır. Kürdistan tarihindeki bu yeni dönemin başlamasında tüm bu şehitlerimizin payı bulunmaktadır.

Şehitlerimizi unutmamak, hatırlamak ve anmak çok önemlidir. Şehitlerimizi aynı zamanda Kürt'ün ve özgürlük mücadelemizin temel hafızası olarak görmek gerekir. Şehitlerimiz, Kürt'ün hafızası ve var olma temeli olduğu için şehitlere saldırılıyor ve mezarları yıkılıyor. Türk devletin bu düzeyde saldırısı şehitlerimizin anlamının büyüklüğü ile ilgilidir. Bu da esas olarak savunduğu düşünceler, yaşamlarını ortaya koyduğu amaçlarıdır. Bu açıdan bu şehitler albümünü okurken ve tüm şehitleri anarken en başta onların düşünceleri, özlemleri ve amaçlarını çok iyi öğrenmek ve anlamak önemlidir. Kuşkusuz fedakarlıklarını, emeklerini, çabalarını, kişiliklerini, nasıl yaşadıklarını ve nasıl mücadele ettiklerini de çok iyi bilmeliyiz. Ancak bunların anlamlı hale gelmesi açısından düşünceleri, amaçları ve özlemlerini çok iyi bilmek ve gelecek kuşaklara aktarmak gerekir. En önemlisi de onların düşünceleri ve amaçları doğrultusunda mücadeleye katılıp özlemlerini gerçekleştirmektir. Şehitlere bağlılık da esas olarak bu temelde olmalıdır. Onlar yoldaşlarının ve gelecek kuşakların özlemlerine sahip çıkıp gerçekleştireceklerine inandıkları için gözleri arkada kalmadan şehit düştüler. O zaman halk olarak onların bu inançlarını ve beklentilerini karşılamalı, onların gerçek anıtları olacak amaçlarını gerçekleştirmek için üstümüze düşen sorumlulukları yerine getirmeliyiz. Şehitlerimiz gerçek yaşayanlardır. O zaman özgür ve gerçek yaşamları onlar gibi uğruna ölecek kadar severek mücadele edelim; Özgür Kürdistan ve Demokratik Ortadoğu'yu gerçekleştirelim.

Mustafa Karasu

14 Temmuz 2020

MAZLUM DOĞAN

Mazlum yoldaş, ideolojimizi iyi bilen bir arkadaşımızdı. Partimizi ruhundan tanıyan ve öyle kalmaya büyük özen gösteren, gerçekten görkemli bir kişilik. Bu anlamda bu kişilik tam bir PKK oluyor. PKK'nin yaşam sözü, onun zirvesi oluyor.

Önder Apo

“İradesine Sahip Bir Devrimci İçin İşkence Vız Gelir”
Mazlum Doğan

Önder Apo'nun Mazlum Yoldaşla İlgili Değerlendirmesi

Mazlum Direnişçiliği Partinin Büyük Ruhudur

Şehitlik gerçeğimiz yaşam gerçeğimizdir. İnsanlarımız Kürdistan'dan çok uzak yerlerde bedenlerini tutuşturarak bu tarihi hamleyi başlatıyorlar. Zaten üzerinde yoğunca durduğumuz hususlardan biri bu Newroz şehitleri geleneğidir ve genelde şehitler gerçeğinin değerlendirilmesidir.

Şehitlik gerçeği yaşam gerçeğimizdir. Mutlaka şehitlik gerçeğini yaşam gerçekliğine dönüştürmeliyiz, şehitteki emri görüp yürüyebilmeliyiz. Şehit komutasını anlayabilmeli ve gerekeni yerine getirmeliyiz. Özellikle şehidin yaşam anlayışını kesin temsil edebilmeliyiz. Anıya gerektiği biçimde karşılık vermeme gibi büyük bir yüz karalığı ve aşağılık bir durumu kesinlikle kabul etmemeliyiz. Şehidin gücünü, şehidin tutkusunu, şehidin direnişini, şehidin acısını kendi şahsımızda mutlaka yaşatmalıyız. Mutlaka şehitle yaşam arasındaki köprü olabilmeliyiz. Şehidin yaşamıyla yaşayanların ölümü arasındaki farkı görmeliyiz.

Namussuzca yaşam sahiplerinin çok olduğu veya basit yaşam kırıntılarına yapışıp kalanların neredeyse egemen olduğu bir halk gerçekliği içerisinde, bu büyük yaşam meşalelerini söndürtmemeliyiz. Ben, kendi payıma bu meşaleyi söndürtmemek için çok yetkin olmaya çalıştım. Onların yaşamla kurdukları bağı doğru değerlendirmeye özen gösterdim. Yaşayanların yaşamını şehadete yakın kılarak böylece şehitleri yaşama, hayatı yaşayanları da şehitlere yaklaştırarak köprü olma rolünü iyi oynamaya çalıştım. Çünkü başka türlü karşılık vermek mümkün değil.

Şehidin yaşamındaki büyük anlamı bilmekle birlikte, onu bir yaşam gücü haline çevirmenin büyük ustalık istediğini, büyük

sabır ve dayanma gücü istediğini bilerek, bunun sorumluluğunu duyarak bir köprü rolüne adanarak sarıldım. Gafilce yaşayanların gafletini durdurmaya, yaşama sahtekârlığına fazla geçit vermemeye çalıştık. Diğer yandan şehidi adeta teorileştirdik, savaş teorisine dönüştürdük. Böylece etkili ve egemen olmasına güç getirdik. Sahte yaşamın önünü kestiğimiz kadar, şehadetin teorisi ile yaşamı bir kez daha canlandırmaya, öyle kaynaştırmaya ve çare olmaya çalıştık. Gelişmeler oldu, şehit yaşama geçirildi, yaşam biraz şehide göre oldu. Hala ne kadar saygılı kaldığınız tartışmalıdır. Saygıyı sürekli kılmaya çalışıyoruz. Belki istenildiği kadar olmadı, ama büyük saygısızlık yapılmasına da fırsat verilmedi. Şu anda şehadet yolunda yürümeye hazır olmanız bunun kanıtıdır. Biz, bu halkı da bu temelde tuttuk. “Gafilce ve haince yaşayamazsınız” demekle şehide biraz bağlı kalındığını gösterdik.

PKK tarihinde şehitlik üzerine birçok değerlendirme yapıldı. Ben özellikle başlangıç şehitleri için en doğru değerlendirmeleri sunmaya çalışmışım. Hâkî KARER yoldaşın anısına yapılan değerlendirmeden en son Newroz kahramanlık şehitlerinin anısına yapılan değerlendirmeye kadar, hepsinin yerinde bir değerlendirmesini yaptık. Zaten kendini şehitlik çerçevesine oturtacak bir kişilik, bu kadar şehidi anlamıyla bilecek bir kişilik büyük olur. Bazılarının şehit yakını olduğunu söyleme durumunuz var, şehitlerin kendi şehidiniz olduğunu söyleme durumunuz var. Eğer bunda sahte değilseniz, eğer samimiyseniz, biraz da bizim bu gerçekleştirme tarzımıza benzer bir tarzı tutturmanız gerekir. Şehidi kendinde yaşatmak, şehidi doğru yaşatmak, şehitle çelişen yaşamın önünde durmak, “ya yaşayamazsın ya da doğru yaşarsın” hükmüne bağlı kalmak büyük önem taşır. Öyle olursanız şehidin sahibi veya onun sürdürücüsünüz. Başka hiçbir biçimde kendimizi onurlandırmayalım.

Ben çocukken bile böylesi ölümleri kötü bulurdum, böyle anlamlı bulamazdım. Sonra da şunu gördüm: Ölümler aslında yaşayanların zavallılığını gösterme aracı oluyor. İnsanlar, ölümler için döktükleri gözyaşını aslında kendileri için döküyorlar. Ölede kendilerini görüyorlar, kendi ölmüşlüklerini, hayattayken ölmüşlüklerini görüyorlar. Yoksa böylesine bir ölüm ağlayışı pek anlaşılır değil. Kendini bu kadar zayıf bırakma, kendini bu kadar

ölüye benzetme söz konusudur ki, bir ölüde kıyamet koparıyorlar. Çok doğal bir yaşam sürecini böyle gözyaşına boğmak bana pek anlamlı gelmemiştir. Nitekim şimdi şehadetlerde fazla ağlama yoktur. Şehitleri cesaret, güç ve yaşam gücü haline getirme vardır. Bu da kötü ölüme bir cevap oluyor. Bizim cevabımız oluyor. Ölüm korkusunun böyle cesarete dönüştürülmesi küçümsenemez. Bu başlı başına büyük bir kazanımdır. Kürdistan halkındaki büyük ölüm korkusunu, bu büyük acılı ve gözü yaşlı durumu şimdi böyle daha fazla cesaretle savaşımaya dönüştürmek çok büyük bir gelişmedir. Bunu da biz yaptık, bunu özenle hazırladık ve şimdi herkes biraz da böyle ölümsüz kılınmıştır.

Ölüme karşı anlayışı doğru geliştirmemiz, yine ölümle yaşam arasındaki bağı doğruya yakın değerlendirmemiz korkuyu yendi. Daha fazla cesaret, daha fazla hayattayken ölmek, fiziki olarak öldüğünde de bunu ölüm sanmamak biçimindeki durumu biz ortaya çıkardık. Tabii bu da küçümsenemez bir gelişmedir. Bu, Kürdistan için büyük bir ihtiyacın giderilmesidir. Ölüm korkusunun giderilmesi sağlanmış, yaşamda ölümsüzlük duygusunu yaratma ihtiyacı giderilmiştir. İşte bu büyük şehitler biraz bunun öncüleri oldular. Bu gerçeğin anlaşılması ve etkili kılınmasında en önemli rolü yerine getirdiler. Ben buna ölüm korkusunu yıkma, yaşamı ölümcül etkilerden arındırma, fiziki ölümlerden de korkmama veya şehadetlerden korkmama, kutsal değerler uğruna ölüme yaşamın mevcudiyetini gösterme ve böylece daha katlanabilir bir ölümle bir yaşamın bağını kurabilme diyorum. Bu önemli bir gelişmedir.

Yaşamda yeni günün dirilişini temsil eden Newroz şehitleri üzerinde de biraz durduk. Bizim bazı değerli yoldaşlarımız böylesine yaşamsal bir ölümle bugüne karşılık verdiler. Mazlum yoldaşın şehadetini de az çok anlamlandırdık. Mazlum yoldaşın Newroz şehadetinde gerçekleşen şeyin büyük bir teslimiyete, o vahşet döneminde özellikle umudun o son kırıntılarının da alınıp götürülmesine, namuslu ve onurlu yaşam olanağını tümüyle elden çıkartmaya, bunun için gerçekleşen son derece vahşi saldırıya karşı kendi kişiliğinde bitebilecek en son direnme hamlesiyle karşılık vermek olduğunu, böyle bir anlamının bulunduğu ortaya çıkardık. Müthiş bir karanlık içinde bir kibrit çöpünü aydınlık gerekçesi yapmak, yaşamın korkunç bir biçimde teslim

alınmak istenmesine karşılık kendini böyle feda ederek yaşam için iddia olmak, iddia olarak varlığını sürdürmek çok önemliydi ve bu gerçekleştirilmiş oldu. Çünkü o haliyle yaşamı daha fazla götürmek mümkün değildi. Öyle bir baskı, öyle bir vahşet var ki, özgür bir yaşamın, namuslu ve onurlu bir yaşamın sözü olabilmek ancak böyle bir eylemle mümkündü. Dediğim gibi, Mazlum yoldaşın şahadetinin bu gerçeği ifade etmesi çok önemlidir ve bunu anladığı ortaya çıkıyor.

O, ideolojimizi iyi bilen bir arkadaşımızdı. Partimizi ruhundan tanıyan ve öyle kalmaya büyük özen gösteren gerçekten görkemli bir kişilik. Bu anlamda bu kişilik tam bir PKK oluyor; PKK'nin yaşam sözü onun zirvesi oluyor. Çünkü o dönemde kesinlikle bir teslimiyet dayatması var ve teslimiyet öyle bir kişiye de dayatılmıyor. Hatta teslimiyet sadece PKK'ye de dayatılmıyor. Şüphesiz biz dışarıda direniyoruz. Bizim de yapacaklarımız var. Ama oraya dayatılan teslimiyet daha fazla belirleyici oluyor. O teslimiyetin ardından getirilecekler belki daha belirleyicidir. Bir Diyarbakır zindanına dayatılmış teslimiyetin tam başarısı, Şahin-Yıldırım ihanetinin tam zafere ulaşması, binlerce teslimiyetin peşi sıra gelmesi olacaktır. Onun bir halkın başına bela yapılması da herhalde en azından Kemalizm'in (ki bunlar "Genç Kemalistler" adıyla bunu yapıyorlardı) 1925'lerdeki zaferi kadar bir zafer olacaktı. Bu, biraz Dersim gerçekliğinde ortaya çıkıyor; Kemalizm'in 1938'de Dersim'de sağladığı zaferin bu aşağılık unsurların şahsında, hem de tam "Genç Kemalistler" olarak Dersim kişiliğinde adeta tam zafer kazanarak sonuca gitmesi oluyor.

Mazlum da bir Dersim gerçekliğidir ve herhalde bunu çok iyi bildiği için böyle bir direnme tutumunu sergiliyor. Dersim direnişçiliği Kürdistan'daki son direnişçiliktir; ne kadar geri ve yetersiz olursa olsun böyledir. Oraya dayatılan ihanet ve asimilasyon da en güçlü ihanet ve asimilasyondur. "Genç Kemalistlerin ifade ettiği gerçeklikte dile getirilen şudur: "Dersim budur, bunun karşısında başka herhangi bir gerçeklik sözü konusu olmaz. Bu aynı zamanda Kürdistan için söylenebilecek en son sözdür. Bu söz de bizim sözümüzdür. Direnemezsiniz, teslimiyetten başka yapacağınız hiçbir şey yok." Zaten bunu günlük olarak çok çarpıcı ve korkunç bir yoğunlukla işlemişlerdir.

Tek tek kişilerle uğraşarak yürütüyorlar. Yani sonuç almak için neredeyse günler sayılıdır.

Mazlum direnişçiliği işte bu noktada kendisini biraz daha devreye sokuyor. Çünkü orada her şey baş aşağı gidiyor, teslimiyet çok hızlı geliyor. Yapılması gereken şey bir eylem türüdür. O da bu eylem türüyle yine çok anlamlı bir günde, bir yaşam gününde, bir yeni günde, bir diriliş gününde bunu gerçekleştiriyor. Gerçekten de Mazlum yoldaşın direnişinin daha sonraki süreci tamamen etkilediği, teslimiyete karşı direnişçiliği egemen kıldığı biliniyor. Bu direnişin bizim direnişimizi de güçlendirdiğini, dağ direnişine de taşırıldığını çok iyi biliyoruz. Bunun da bir ulusal direniş ve diriliş olduğu şimdi çok daha iyi anlaşılıyor.

Mühim olan her şeyi bir şehide yüklemiyoruz veya her şeyi o doğurdu diye kendimizi aldatma yaklaşımı içinde değiliz, ama daha derinlikli bir anlayış gerekliyse, o anlayışın da aşağı yukarı böyle etkili olacağını söyleyebiliriz. Şehidin anlamı budur diyebiliriz. Anlamı daha da derinleştirilebilir, ama özcesi budur. Nitekim ondan sonra peş peşe gelen eylemlilikler vardır. Gerçekten de Newroz'lar bu tarihten itibaren çok yaşamsal kılındı. Newroz günlerinin direniş günleri haline gelmesinde Mazlum direnişçiliğinin etkisi asla küçümsenemez.

Önder Apo

Mazlum Doğan Arkadaşın Son Mektubu

“Biz elimiz dengeleni ardımız koymadık ve asla koymayacağız. (...) Bundan sonra da Partinin çıkarlarını ve prestijini yüksekte tutmak için ne lazımsa yapacağız. Bundan kuşkunuz olmasın”

Bunlar boşa söylenmiş, unutulmuş veya zaman içinde kaybolmuş sözler değil. Bunlar tutulmuş, hakkı verilmiş sözler.

Bunlar Kürt özgürlük hareketinin öncü ismi PKK Merkez Komite üyesi Mazlum Doğan'ın sözleri.

Bu sözler Mazlum Doğan'ın PKK'ye kendi el yazısıyla ulaştırabildiği son mektubun bir bölümünden alıntı. İki adet pelür kağıdı üzerine küçücük harflerle yazılmış 17 Şubat 1981 tarihli mektupta Mazlum Doğan, Diyarbakır Cezaevinde içinde bulundukları koşulları, direnişi dışarıdaki arkadaşlarına aktarıyor.

Bu mektup 1980'lerin sonunda kahverengi bir bavul içinde güvenilir birine emanet edilmiş. Bavulun emanet edildiği, her gün emanetini yoklayan ve “bu emanet benim yanımdayken bir gün bile rahat uyumadım” diyen kadın bugün hayatta değil. O da bugüne kadar bu ağır emaneti saklayarak “hayatımın sonuna kadar bu emanete sahip çıkma” sözünü tuttu.

İşte Mazlum Doğan yoldaşın son mektubunun tamamı:

“Şikefte,

Son günlerde üzerimizdeki baskı alabildiğine yoğunlaştı. Son olarak Hayri'yi koğuştan aldılar. Nereye, niçin götürüldüğünü bilmiyoruz. Fakat tahminimize göre bu hafta içinde iddianamelerimiz gelecek. Hayri'yi kitlemizden ve bizden tecrit etmek için Kolordunun emri ile alıp, tek başına bir hücreye kapattılar. Aldıkları zaman koğuştakilere “başka koğuşa götürüyoruz” demişler. Bu demektir ki, artık sürekli olarak

hücrede ve kitleden tecrit edilmiş olarak kalacak.

Bu hafta içinde Hayrilerin kaldığı koğuşun bitişiği olan 9 ve 13. koğuş hepten boşaltılmış. Arkadaşlar tonlarca dayak atılarak hücreye atılmışlar. Yine 19. koğuştaki Parti taraftarları da koğuştan çıkarılarak saatlerce dövülüp koğuşa götürülmüşler. Duyduğumuza ve tahminimize göre Parti taraftarlarının kaldığı ve sömürgecilerin uygulamalarına karşı direnişin sürdüğü diğer koğuşların da başına aynı şey gelmiş. Dayak yiyen arkadaşların kafaları kırılmış, falakaya yatırılan arkadaşların iniltileri ve feryatları bir hafta boyunca cezaevinde hiç eksik olmadı. Duyduğumuza göre dayak yiyen arkadaşların çoğu koma halinde imişler. Arkadaşlarda ne kol ne ayak ne kafa ne de ağız, burun kalmış.

Şimdilik biz altlı üstlü iki koğuş kaldık. Fakat bizim de dayaksız günümüz yok. Hele ziyarete, avukata, savcılık ya da mahkemeye götürülenlerimiz çok feci dövülüyorlar. Arkadaşlar ağız-burun kan içinde, sürünerek koğuşa yetiştiriyorlar. Üzerimizdeki maddi ve manevi işkence arkadaşları çok sarsıyor. Koğuşlarda kalan kitleye tamamen korku, tedirginlik, kuşku egemen. Zaten kitle denetimimizden çıkmış durumda. Özellikle Mazlum ve Yıldırım'ın altlı üstlü kaldıkları koğuşlar hariç diğer koğuşlarda tam bir teslimiyet hakim. Bizim sempatizanlarımızın da kaldığı fakat yönlendirici arkadaşların olmadığı bazı karışık koğuşlarda artık tırşıkçılar, DDKD, Özgürlük Yolu vb. idareye boyun eğiyorlar. Açıkçası tahminimize ve aldığımız haberlere göre M. ve Y. arkadaşların koğuşları dışında idareye boyun eğmeyen koğuş kalmadı. Zaten yalnızca bizim koğuşlar direniyor. Dev-Yol, Ala Rızgari gibi vb. ise idareye isteksizce boyun eğiyorlardı. Şimdi zayıf direnmeler de yerini boyun eğmeye bıraktı (hücreler hariç).

Direnen son iki koğuşun hiçbir güvenceleri yok. Her gün, her saat alınıp dövülerek hücreye atılmayı bekliyorlar. Atılmasalar bile tamamen tecrit edilmiş durumdadırlar. Kendi kitlemizi bırakalım, diğer siyasetlerden bile herhangi bir koğuşla ilişki kurmalarına olanak yok. Fakat bu iki koğuş ta mutlaka dağıtılacak. Partiye bağlı direnen arkadaşlar hücreye atılacaklar.

Şu anda hücrelerde 500'e yakın arkadaşımız olduğunu sanıyoruz. Sayıları en az 300 olan bu arkadaşlar tam manası ile direniyorlar. Bu nedenle kendilerine kantinden ihtiyaç temin

etmek, doktor, banyo vb. yasak. Her gün dayak yiyorlar. Toplam olarak 1000 civarındaki parti yandaşından geri kalanlar farklı koğuşlara dağılmış durumdadır. Kadro düzeyindeki arkadaşların olduğu koğuşlar direniyor. (Bizim şu anda yalnız iki koğuştan haberimiz var). Diğerleri ise duyduğumuza göre idareye boyun eğiyorlar. (Bu koğuşlar karışıktır). Yani ziyarete çıkarken, avukatla görüşürken, mahkemeye, savcıya giderken kol uzatıp hizaya giriyorlar. Komutla uygun adım yürüyorlar. Yemeklerde “ordu-millet var olsun” biçiminde dua okuyorlar. İstiklal marşı okuyorlar. “Ne mutlu Türküm diyene” diye slogan atıyorlar vb. Bizim idareye boğun eğen taraftarlarımız ya halktan sıradan kişiler ya da poliste çözülmüş kişiliksiz unsurlar. Bir kısmı ise kararsız-dürüst sempatizanlar. Bu son kesim korkudan ve koğuşlarındaki diğer kişilerden kopmamak için idareye boyun eğiyorlar. Çünkü teslim olmuş, kitle içinde tek tek direnen unsur çıktığı zaman çok hırpalanıyor. Bu arkadaşlar ise yeni geldikleri ve örgütsüz oldukları için direnemiyorlar. Hatta aynı koğuşta kalan arkadaşların bir ortak komün yaşantıları bile yok. Açıkçası mahkemelere bölünmüş ve yarısı (en az) teslimiyeti kabul etmiş olarak çıkacağız. Hapishanenin halihazır yapısı direnme eğilimini egemen kılmamızı çok zorlaştırıyor. En başta birbirimizden habersiziz.

İdarenin bize karşı güttüğü taktik çok ilginç ve basit. Bir kere bizi diğer siyasetlerden tecrit etmek, onların bizimle tavır almalarını önlemek için ne lazımsa yapıyor. Diğer siyasetlerin tümünü dayakla, tehditle, biraz da ılımlı davranarak teslim almış durumda. Özellikle DDKD tam idaresinin gözde koğuşu. Tırışıkçılara bile örnek gösteriliyorlar. Özgürlük yolu da DDKD’den farksız. Özgürlükçüler “idarenin her dediğini aynen yaparak işi laçkalaştırıyoruz. Böylece yürüyüş yapmak, ant okumak, marş söylemek önemsizleşiyor. Eski önemini yitiriyor” diyorlar. Açlık grevine dek direnen Dev-Yol ve Ala Rızgari ise istemeyerek de olsa artık boyun eğmiş durumdalar.

İkinci olarak bizi içten bölmek. Bu konuda da hayli başarı sağladılar. Sıradan sempatizanlarımızı ve halktan kişileri önemli oranda dayakla bizden koparmış durumdalar. Bunları ya diğer siyasetlerle ve sıradan kişilerle aynı koğuşa koyarak ya da koğuşlarda direnen insanları (kadrolarımızı) ayıklayıp hücreye

atarak başsız bıraktılar. Maddi ve manevi işkence ile teslim aldılar. Bazısının yüreğinde direnme istemi olsa bile bu koşullarda aktif direnmeye dönüşmesi çok zor. Çünkü teslimiyet öyle bir yol ki bu yola giren ayrılamıyor.

Üçüncüsü, gözaltından yeni gelen ve gözleri korkmuş arkadaşlar aynı koşullara düşseler bile bir araya gelip toparlanmamaları için sürekli dayak ve psikolojik işkence ile teslim alınıyorlar. Bunların direnen unsurlarla her türlü teması kesiliyor. Bu nedenle sorgulamadan yeni gelen acemi arkadaşlar idareye boyun eğmekten başka çare görmüyorlar.

İki aydır (açlık grevinin başından bu yana) bizim (DDKD dışındaki tüm koşulların) radyo, tv, ısıtıcı vb. şeyleri alınmış durumda. Satranç, dama vb. eğlence araçları da dahil her türlü kültürel araçtan yoksunuz. Koşullarda küçük bir gazete parçası, kanun kitapları vb. bile yok. 15 güne kadar bize haftada 4-5 gün gazete verilir ve sabah verilen gazete akşam alınır. Şimdi (dua okumadığımız için midir nedir bilmiyoruz) o da yok. Artık dış dünya ile hiçbir bağlantımız yok. Eskiden günde iki kişiye verilen bir ekmek şimdi üç kişiye veriliyor. Kantinden hiçbir ihtiyacımız karşılanmadığı için ekmek de alamıyoruz. Arkadaşlar açlıktan kıvranıp duruyorlar. Eskiden elbise gibi dışarıdan sigara da alabiliyorduk. Şimdi sigarasız da kaldık. İdarenin uygulamalarına boyun eğmemiz için yemek, ekmek, sigara, gazete havalandırma şantaj aracı olarak kullanılıyor. İki aydır çay, havalandırma, kantinden ihtiyaç temini, doktor vb. görmedik. İlaçlarımız da toplandığı için hasta arkadaşlar acıdan kıvranıp duruyorlar.

2- Urfa'da yakalanan Giresunlu Zeki Yılmaz arkadaş idam cezasına çarptırıldı. Zeki'nin idamına gerekçe gösterilen olayla ilgisi yoktu. Üzerindeki silah temizdi. Silah sonradan polisçe kullanılıp boş kovanları olayda kullanılan silaha aittir denilerek balistiğe gönderilmiş. Ayrıca Zeki poliste de olayı kabul etmemişti. Hatta 12 Eylül öncesi bırakılma durumundan söz ediliyordu. Açıkçası Zeki'nin idam kararı tıpkı Orhan'ınki gibi kasıtlıdır. Sırf arkadaşın siyasal bir kadro oluşu idam kararına temel teşkil etmiştir. Yani bizim arkadaşlar hangi maddeden (450, 168 vb.) yargılanırlarsa yargılsınlar aslında 125. maddeye göre cezalandırılıyorlar. Kararlar hukuki değil siyasal oluyor. (Bu durum iç ve dış kamuoyunda deşifre edilmelidir).

Bir de bize olduğu gibi idam cezası almış arkadaşlara da eziyet ve işkence yapılıyor. Duyduğumuza göre arkadaşların ağzından sahte pişmanlık ya da itiraf belgeleri almaya çalışıyorlarmış. Fakat arkadaşlar direniyor, moralleri iyidir. Zeki karardan sonra “Yaşasın PKK, Kahrolsun sömürgeci-faşist TC., Yaşasın Marksizm-Leninizm” sloganları atmış. Bu nedenle mahkeme salonunda askerlerce dövülmüş. Hücreye geldiğinde arkadaşlardan tecrit edilerek tek koğuşa konmuş ve hayli hırpalanmış.

3- Bizim savunma hazırlıkları iki aydır durmuş. Eldeki metinleri de dağıtmıştık. Bir kesimini yaktık. PKK tarihi kısmını size göndermeye çalıştık. Elinize geçip geçmediğini bilmiyoruz. Çünkü dışarı göndermesi için verdiğimiz arkadaşın akıbetini bilmiyoruz. İddianameler elimize geçince, iddianameye cevap hazırlayacağız. Eğer fırsat bulursak (yani yazabilirsek) size de iletmeye çalışırız. Asıl savunma metnimizin ise ne olduğunu bilmiyoruz. Eğer elde kalmış ise tamamlarız. Daha doğrusu ne pahasına olursa olsun tamamlamaya ve size ulaştırmaya çalışırız. Fakat yukarıda belirttiğim gibi çalışma koşullarımız yok. Ne olacağımız, çalışmaya fırsat bulup bulamayacağımız belli değil. Sömürgeciler bizim siyasi tavır koymamızı, savunma yapmamızı önlemek için ne lazımsa yapıyorlar. Sabah akşam, gece gündüz göz altındayız. Gece saat 11’den sonra ayakta görülen adam koğuştan alınıp götürülüyor, bir ton dayak ve işkenceden sonra hücreye atılıyor. Koğuşlar didik didik aranıyor. Öyle ki mektuplardaki pullar bile tek tek kaldırılıyor. Yani yazmak ve saklamak imkânsız gibi bir şey. İdare ve gardiyanlar her türlü yazı ve yazılı şeye düşmanlar.

4- Duyduğumuza göre Ankara’daki 11 arkadaşın ve Elazığ’daki arkadaşların dosyaları Diyarbakır’da imiş. Fakat iddianameleri henüz ortada yok. Tahminimize göre diğer bölgelerdeki arkadaşların da dosyaları Diyarbakır’da toplanacak, iddianameleri bizimki gibi Ankara’dan hazırlanıp gönderilecek. Karar ise Diyarbakır’da verilecek. Yani arkadaşlar Diyarbakır’a getirilmeyebilirler. Zaten karar demek cuntanın ve MİT’in kararı demek olacak. Hatta biz Diyarbakır cezaevindeki arkadaşların bile “huzursuzluk çıkarıyorlar” denilerek sorgudan sonra mahkemeye çıkarılmama tehlikesi var. Hedef savunma yapmamızı ve kamuoyunun oluşmasını engellemek ve bu arada çok ağır cezalar

verip infaz etmektir.

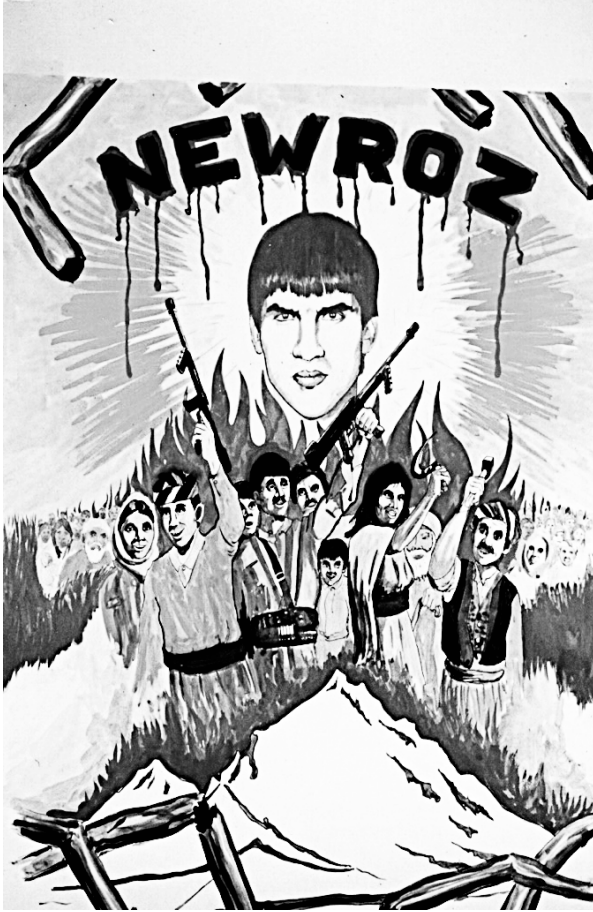
Partiye bu konuda kamuoyunu oluşturmak ve davalarımıza dikkati çekmek için çok görev düşüyor. Biz elimizden geleni ardımıza koymadık ve asla koymayacağız. Birbirimizle (içte) ilişki kurduğumuz müddetçe kitlemizin parçalanmasına, düşmana boyun eğmesine, teslimiyete izin vermedik. Geceli-gündüzlü savunma için hazırlık yaptık. Bundan sonra da Partinin çıkarlarını ve prestijini yüksekte tutmak için ne lazımsa yapacağız. Bundan kuşkunuz olmasın. Fakat bu notumuzun son olacağından, artık sizinle ve cezaevindeki diğer arkadaşlarla ilişki kuramamaktan korkuyoruz. O zaman partiye propaganda materyali olarak kullanabileceği bir savunma materyali veremesek bile düşman karşısında Partiyi, ideolojiyi ve politikasını sözlü olarak savunmaya çalışırız. Suçumuz savunma metnini 12 Eylül öncesi hazır hale getirip, bir nüshasını size ulaştırmış olmamamızdır. Fakat o zaman içte (cezaevinde) arkadaşların eğitimi ile uğraşılıyor ve savunma hazırlığını yalnızca geceleri ve çok gizli olarak yapıyorduk. Bu nedenle tamamlayamadık.

5- Dışarıdaki durumu bilmiyoruz. Bu nedenle herhangi bir öneride bulunamıyoruz. Fakat hissettiğimiz kadarıyla Cunta, Türkiye'yi ABD ve NATO'nun Ortadoğu'daki Truva atı haline getirme çabasıdadır. Politikası Reagan ABD'sinin emperyalist Ortadoğu politikası ile çakışıyor. Cunta bölge gericaliği ile tam içli-dışlı olmuş durumda. Gördüğümüz kadarıyla Irak ya da Irak'taki muhtemel değişikliğe hazırlanıyor. Kerkük ve Musul'u gasp etmek için sabırsızlanıyor. Azgın gerici ve saldırgan Türk cuntası, Partimize ve Türkiye'deki devrimci güçlere karşı saldırısını sürdürmeye devam edecek. İnsan haklarını hayasızca çiğnemeye ve halkımızı azgınca sömürmeye hız verecek. Çünkü Türk burjuvazisinin bunalımdan çıkış için baskı ve zulmü yoğunlaştırmaktan başka çaresi yoktur. Partimiz, cuntaya karşı hazırlığını, iç ve dış ittifaklarını bu durumu dikkate alarak geliştirmelidir. Bilinmelidir ki barış döneminde legalizm batağında gelişen sağ oportünist politikalar iflas etmişlerdir. Bir daha eski güçlerini toparlamaları imkansızdır. Parçalanacaklar ve güçsüz düşecekler. Bu nedenle DDKD, Özgürlük Yolu gibi teslimiyetçi siyasetçilerin şeflerinden çok tabanları, taraftarları mücadeleye çekilmelidir. Şu anda sol maceracı anlayış da tehlikelidir. Partimizi

yıpratır, gücümüzü dağıtır. Hazırlık ve toparlanma taktiği doğrudur. Acelecilik ve gözü dönmüş atılganlıktan çekinmek gerekir. Bizce örgütlenme, propaganda ve askeri hazırlık bir iki yıl sürmelidir. “

Selamlar

17 Şubat 1981

"Teslimiyet İhanete, Direniş Zafere Götürür"
Mazlum Doğan

Mazlum Doğan Yoldaşın Savunması

(Mahkeme Tutanaklarından
PKK Davası)

“Kürdistan Bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi mahkeme tutanaklarından tarihe mal edilmiştir.”

(Duruşma hâkimi tarafından sanık Mazlum Doğan çağrıldı.)

Duruşma Hâkimi: PKK örgütünün mensubu olduğun, örgütün kurulması, sevk ve idaresinde görev aldığın, örgütün basın-yayın işlerini yürüttüğün, örgüt mensubu Ali Dursun’un Diyarbakır Numune Hastanesinden Ağustos 1978 tarihinde kaçırılması olayına iştirak ettiğin, İbrahim Şenel adına sahte hüviyet kullandığın iddia ediliyor.

Mazlum Doğan Arkadaş: Bir iddianame isteyeyim. Derli toplu anlatabilmem için bana bir iddianame verirseniz, ona göre konuşsam daha iyi olacak.

Duruşma Hâkimi: Tabi. (Sanığa iddianame verildi.)

Mazlum Doğan Arkadaş: Ben ifademi iki bölümde vermek istiyorum. Birincisi, gerçekten de iddia edildiği gibi parti üyesiyim. Bu nedenle partiye yönelik suçlamalar aynı zamanda partinin diğer üyeleri ...

Duruşma Hâkimi: Şimdi bak. İlk defa parti mensubu olduğunu, ne zaman partiye girdiğini, neden girdiğini izah ettikten sonra suçlamalara, yani ne diyeceksen söyle ilk defa yerini bilelim. Ona göre cevap ver.

Mazlum Doğan Arkadaş: Benim ifadem, kişisel ifadem iyi anlaşılabilmesi için öncelikle partinin kuruluşu, amaçları vs hakkında bazı bilgiler vermem gerekecek. Bu bilgiler

doğrultusunda benim ifadem gerçek yerine oturtulabilir.

Şimdi iddianamedeki bazı şeyler üzerinde pek durmayacağım. Daha önce eğer ifade vermiş olsaydım, Diyarbakır grubu ile beraber, üzerinde durma gereğini hissedebilirdim. Ancak, benden önce ifade veren bazı arkadaşlar bu noktalarda konuştukları için, yeniden konuşmaya gerek görmüyorum.

Duruşma Hâkimi: Kısaca değin. Çok kısa. Birkaç cümle ile.

Mazlum Doğan Arkadaş: Evet, o noktalara katıldığımı ifade edeceğim veya ...

Duruşma Hâkimi: Hangi noktalara katılıyorsun, hangilerine katılmıyorsun? Çok kısa değin.

Mazlum Doğan Arkadaş: Evet. Şimdi, genel olarak hareket Türkiye kamuoyunda, resmi basın tarafından, yayın organları tarafından Apocular diye tanıtılmaktadır. Halk arasında, bizim dışımızdaki çeşitli Türkiye'deki sol gruplar ve Kürdistan'daki burjuva milliyetçi hareketler tarafından, böyle adlandırılmaktadır. Oysa bir siyasal organizasyonun bir kişinin adıyla lanse edilmesi doğru bir şey değildir. Aslında gerçekte de böyle değil. Adı üzerinde bir partidir ve adı da Partiya Karkerên Kürdistan'dır. Daha çok Apocular diye lanse edilmesi, Kürt burjuva milliyetçileri tarafından yapılmıştır. Bu, kastın yanı sıra bir de Kürdistan halkının köylü anlayışından kaynaklanıyor. Halk, örneğin CHP'yi Ecevit'le özdeşleştirir, AP'yi Demirel'le özdeşleştirir vs. gibi. Bizde de böyle olmuştur. Hareketin Önderlerinden, yol göstericilerinden Abdullah arkadaşın adı, dolayısıyla burjuva milliyetçilerinin ve devletin resmi yayın organı da dahil, çeşitli yayın organlarının da teşvikiyle veya katkısıyla hareket ve halk arasında Apocular olarak yaygınlaştırılmış ve tanıtılmıştır. Gerçekte Apocular değil, adı üzerinde, bir siyasal partidir.

UKO'culuk yaftası da böyledir. Bu da Türkiye'deki sol hareketler, hareket ortaya çıktığı zaman, kendilerince milliyetçi bir hareket olarak görmüşler, değerlendirmişler, bu nedenle ulusalcı yani milliyetçi terimini kullanmışlardır ve daha sonra bu halk arasında giderek UKO'culuk biçiminde yaygınlaştırıldı ve özellikle ülkenin Kuzey kesiminde böyle bir isimle hareket tanıtılmaya çalışıldı. Aslında UKO'culukla hareketin bir ilişkisi yoktur. Devletin resmi yayın organlarında, (ben daha dışarıda

iken, yakalanmadan) Elazığ'daki tutuklamalar nedeniyle UKO'cular terimi kullanılmıştı. Aslında ben bunu şöyle yorumluyorum; hareket bir parti değil de, bir siyasal organizasyon veya siyasal hareket değil de, bir çete ya da ordu gibi lanse edilmek isteniyor. Bu nedenle bu isim kullanılıyor. Bir yakıştırma, bir suçlamadır. Gerçekte böyle bir şey yoktur. Bu konuya arkadaşlar değinmişlerdir. Ben ikinci defa tekrar ettim. Aslında pek gereği yoktu. Yalnız, örgütün kurulması sorununa değinmem gerekecek. Hem benim ifadem daha net ve açık olarak anlaşılabilmesi için gereklidir hem de diğer bazı tutukluların ifadeleri için gereklidir. Şunu kesinlikle söyleyeyim, ben hukuku bir üst yapı kurumu olarak, egemen sınıfların kanun biçimindeki müeyyidelerinin ortaya konuluşu olarak anlıyorum. Bir yaptırım gücü varsa, ancak o an için geçerli olabilir. Hukuki bazı kanunlar veya kurallar o an için geçerli olabilir. Yani yaptırım gücü olduğu için geçerli olabilir. Bunun tarihsel geçerliliği, ancak üretim güçlerinin gelişmesine engel değilse söz konusudur. Fakat bu kurallar üretim güçlerinin gelişmesine ket vuruyorsa, engelliyorsa tarihsel bir geçerliliği yoktur. Ben de gerek benim gerekse bu parti davasıyla yargılanan diğer kişiler hakkında verilen kararların şu anki geçerliliğini değil, tarihsel geçerliliğini dikkate alarak, yani ben tarih karşısında kendimi sorumlu hissederek ifade vereceğim.

İddianamede, Ankara Demokratik Yüksek Öğrenim Derneğinin içinde yer alan Abdullah Öcalan ve diğer kişilerin dernek içerisinde tartışmalara giriştikleri, Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından Kürtlerin sömürüldüğünü iddia ettikleri. Savcının belirlemesinde Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesi diyor. Biz ise Orta-Kuzey-Batı Kürdistan tabirini kullanıyoruz

-Türk sömürge ve işgalinin devam ettiği söylenmiş. Daha sonra da Kürt ırkının, işte Kürtlerin olduğu, ulus niteliğini kazanmış bulunduğu, Türkiye bakımından bir sömürü düzeninin kurulduğu ve Türk askerlerinin bölgede istilacı olduğu filan iddia ediyor. Doğru bazı şeyler, ama bir kısmı doğru değil. Evet, Türk ordusunun Kürdistan üzerinde İşgalinin olduğu, Kürdistan'ın sömürge olduğu, Kürdistan'ın yeraltı ve yerüstü servetlerinin talan edildiği, toplumsal yapısının dağıtılmak istendiği, dil ve kültürünün baskı altında olduğu, gelişme şansı tanımadığı üretici güçlerin engellendiği vs. biçimde tartışmalar yapılmış, yoğunlaştırılmış. Ama ırk-mırk meselesi Marksizm'le pek bağdaşmaz. Bu nedenle Kürtlerin ırk sorunu gibi şeylerin gündeme getirildiğini pek sanmıyorum ve böyle bir şey yapıldığına da inanmıyorum. Doğru değildir. Ayrıca şöyle bir şey var; ben bir parti üyesi olarak, yalnız ben değil başkaları da elbette Partinin Programından, Partinin Tüzüğünden haberdardır. Yani ben bir partinin tüzüğünü, programını okumadan bu partinin üyesi olacak kadar geri kafalı değilim, hiç kimse de değil. Burada bir parti tüzüğü var, gerçekte benim okuduğum Parti Tüzüğü ile bunun arasında çok fark var. Parti hakkında belirlemeler falan sürdürülürken de özellikle bizim hakkımızda, ceza istendiği kısmında bazı şeyler söyleniyor. Partinin amacından bahs edilirken; "bu hareketin veya bu partinin amacı Kürt halkının Türk, Arap, Fars sömürgecileri tarafından toplumsal yapısı dağıtılmış ve İşgal edilmiş olduğu fikrinden hareket ederek. Türkiye'de Türk askerlerinin ve sömürgecilerin işgali altında olduğu kabul edilen bölgede, parti sistemine dayalı devrim mücadelesiyle bağımsız, birleşik bir Kürdistan Devletinin kurulması amacı yatmaktadır. Parti Programında belirtildiği şekilde Türkiye Cumhuriyeti Devletinin hakimiyeti altındaki topraklardan bir kısmını silahlı şekilde mücadele sürdürülerek devlet idaresinden ayırmak ve Marksist-Leninist temele dayalı bir Kürdistan Devleti kurmak için mücadeleyi amaç edinmiştir" deniyor. Şimdi, buradaki fikirde de yine doğrularla yanlışlar iç içe; Parti gerçekten de Kürdistan'ın Türk, Fars ve Arap sömürgecileri tarafından parçalandığı, işgal edildiği, sömürgeleştirildiğini falan söylüyor ve Kürdistan'ın somut konumundan hareketle o yönde asgari ve azami devrim programı koymuş bulunuyor; fakat partinin Kürt halkının toplumsal yapısının tümüyle dağıtılmış olduğunu belirten bir ideolojik belirlemesi yok. Zaten bir halkın

toplumsal yapısı tümüyle dağıtılmışsa, ondan bahsedilemez. Ama, partinin İdeolojik belirlemelerinde şu var; böyle bir imkân var deniyor. Yani, Türkiye Devletinin hedefi “Misak-î Milli” sınırları içerisinde bir tek Türk ulusu yaratmaktır, bu amaçla çelişen diğer azınlık milliyetlerin ve milletlerin imha, asimilasyonla eritilmesi söz konusu deniyor. Burada birde şu var; Marksist-Leninist temele dayalı devrim mücadelesinden bahsediliyor. Partinin ideolojik görüşleri, rehber edindiği teori, Marksizm-Leninizm’dir, bu doğrudur. Yani Marksist-Leninist ilkeler temelinde ideolojisi şekillenmektedir. Bu temelde politikasını sürdürmektedir. Ama partinin hedeflerini iki kısımda mütalaa etmek gerekir. Zaten Parti programında bu belirtilmiştir. Benim dikkatimi çeken şey, bu konuda Parti programına atıfta bulunulmamasıdır. Atıfta bulunabilirdi, yani Parti programı alınabilirdi. Parti Programında benim hatırladığım kadarıyla şöyle bir cümle var; “En yüce amacımız, sosyalizm ve komünizmdir” der; yani sınıfsız bir toplum yaratmaktır, diyor. Bu asgari değil, azami programdır; nihai hedefidir, ama partinin hali hazırdaki programı, Burjuva Demokratik Devrim programıdır. Asgari program budur, yani bağımsız, demokratik bir ülkenin, bir halk diktatörlüğünün yaratılması programıdır. Devrim, Marksist-Leninist temelde değil, ulusal, demokratik ve halkçı temelde gelişen bir devrim olacaktır. Devrimin milli yanı zaten Parti programında belirtiliyor, yabancı tahakkümüne karşı olan yanısıdır; demokratik yanı da ülke içerisindeki orta çağ kalıntılarının ortadan kaldırılması, köylünün toprağa kavuşturulması, kadınlar üzerindeki baskının ortadan kaldırılması, kadınların özgürleştirilmesi vs. dir. Yani, devrim içerik olarak zengindir, öz olarak burjuva demokratik bir devrimdir, fakat “Kürdistan’daki burjuva sınıfı tarihsel konumu gereği, ülkenin konumu gereği böyle bir devrimi gerçekleştirebilecek bir sınıf değildir. Bu nedenle, özü itibarıyla bir burjuva demokratik devrim olan Kürdistan’ın bağımsızlığı ve demokrasisi kavgasına, proletarya ve tabi proletarya adına da onun partisi PKK önderlik edecektir, deniyor. Buradaki bu belirleme, Marksist-Leninist temele dayalı devrim belirlemesi doğru değildir; **devrim temel olarak millidir, demokratiktir ve halkçıdır**; yani, halk olarak tabir ettiğimiz işçiler, köylüler, şehir esnafı, küçük-burjuvazi, aydınlar ve diğer yurtsever kesimleri kapsamakta, bunlara dayanarak yürütülmektedir. Politika, ekonominin yoğunlaşmış ifadesidir.

Politikaya bir ideoloji yol gösterebilir veya bir politika İdeolojik bir düşünce sistemiyle, bir fikirler sistematığıyla formüle edilebilir ama politikanın yükseldiği temel esas da kendisi gibi bir üst yapı kurumu olan ideoloji değildir, ideoloji ya bir politikaya yol gösterebilir ya da o politikanın formüle edilmesi, onun anlatılışı, onun kitlelere götürülüşü, sistemleştirilmesi biçiminde tezahür edebilir.

Tabii devrim ulusal, demokratik ve halkçı karakterde olacağına göre, bu devrimin yol açacağı iktidar biçimi de mutlaka ve mutlaka ulusal, demokratik bir halk diktatörlüğü veya bir halk devleti olmak durumundadır. Devlet, Marksist-Leninist devlet olamaz. Devlet, ulusal demokratik bir devlet olur. Bu nedenle, burada “Bağımsız, Birleşik, Demokratik, Kürdistan” diyor, daha başka bölümlerde de Marksist-Leninist temele dayalı bir Kürt devleti diyor. Şunu belirtiyim, PKK’nin programında Marksist-Leninist temele dayalı bir Kürt devleti değil, benim ifade ettiğim gibi bağımsız, demokratik, birleşik bir ülke oluşturulması vardır ve bu devlet milli olacaktır, demokratik olacaktır, halkın kendi kendisini yönettiği bir yönetim biçimi olacaktır. Programda böyle formüle ediyor, iddianamede partinin bütün propaganda faaliyetleri silahlı propaganda gibi gösterilmek isteniyor. Her türlü eylem, özellikle silahlı eylemler de propaganda faaliyetinin bir parçası olarak gösterilmek isteniyor. Ve partinin silahlı propagandayı kendisine yol edindiğinden bahsediliyor. Burada aynen şöyle bir şey var: “Bölücülük faaliyeti gösteren bir takım örgütlerin, farklı görüşleri karşısında Kürdistan İşçi Partisi kendisine yol olarak demokratik burjuvanın yasal açıklarından yararlanma imkânı olsa bile, burjuva demokratik yasaların kısıtlandığı, hakim sınıfların baskı dönemlerinde çalışmaların tümünden kalkacağı hesaba katılarak, halkın kendi içinden çıkan ve öz gücüne dayanan bir örgütlenme modeline gereksinme duyduğu, halkları kurtaran gücün her şeyden önce, kendi öz güçlerine olan güven, sonra dünya ileri ve demokratik halklarının desteğine bel bağlayacağı kanısındaki Marksist-Leninist görüş benimsenmiş olup, bu fikirler doğrultusunda örgütlenip, faaliyetler sürdürülmesi planlanmıştır.

Ayrıca, bu “ayrıca dan sonraki kısım önemli. Propaganda ile birlikte şiddet eylemlerinin sürdürülmesi, şiddet eylemlerinin esasen propagandanın bir bölümü olarak kabul edilmesinin

gerektiği savunulmuştur.” Burada da doğru ve yanlış hem yan yana hem iç içe. Burada, ilk okuduğum kısımda partinin, devletin koyduğu yasalardan yararlanarak, legal bazı faaliyetleri yürütebileceği; ama esas olarak örgütlenmesinin ve faaliyetinin gizli olarak yürütülmesi gerektiği biçimde bir belirleme var. Bu doğrudur. Partiyle, yani PKK ile Kürdistan’daki diğer burjuva milliyetçi örgütler arasındaki temel ayırmalardan biridir, doğru bir belirlemedir. Ancak, propagandayla birlikte şiddet eylemlerinin yürütülmesi ve esasen şiddet eylemlerinin daima propagandanın bir parçası olarak kabul edildiği biçiminde bir belirleme var ve bu Kürdistan işçi Partisi’nin amacını gerçekleştirmek için “Program Tüzüğü” başlığı altında da bu kanıtlanmaya çalışılıyor. Ve bu kanıtlanma için de belge olarak Yıldırım ve benimle yakalanan bir belge gösteriliyor. Bu konuda biraz konuşmak istiyorum.

Şimdi, burada iki şeyi birbirinden ayırt etmek gerekir. Kanun ya da tüzük var olan somut durumda düzeni muhafaza etmek için, düzene konan kurallardır. Türkiye Cumhuriyeti Devleti ne yapar? Düzeni korumak, sürdürmek için belli kurallar koyar ve bunları yaptırımlarla, ordusuyla, polisiyle destekler. Tüzükde, herhangi bir siyasal organizasyon, herhangi bir kurum, organ tarafından onun işlerlik kurallarını belirler. Program ise bunlardan farklıdır. Program, hali hazırdaki işlerlik kurallarını belirlemez. Program, bugünkü somut koşullardan, gelecekte yapılması gerekeni ortaya koyar, onu belirler. Diyelim ki, PKK programı bugün Kürdistan’ın içinde bulunduğu durumu tespit ediyor. Bu tespitten kalkarak, ileride yapmak istediklerini koyuyor. Bu nedenle program tüzüğü olmaz, bir örgütün tüzüğü olabilir, bir örgütün programı olabilir; ama programın kendisinin tüzüğü olmaz. Bu mümkün değil. Birincisi, terim olarak bile yanlış, ikincisi, silahlı propaganda diğer ülkelerin deneyimlerine dayanarak söyleyebilirim, yapılan bir eylemin, yapılan bir işin propagandasının yapılması değildir. Örneğin, ne yapılmış diyelim, Partimiz Önderliğinde Batman’da, Ceylanpınar’da, Kars’ta şurada burada bir toprak işgali, bir grev, bir miting, bir toplantı ya da bir gösteri yapılmış, bunun propagandasının Elâzığ’da yahut Ankara’da yapılması, silahlı propaganda değildir. Veya ona benzer bir şekilde bir ajanın, bir gericinin veya bir çeteye karşı, hareketin silahlı bir eylem koyması ve bu eylemin propagandasının ülke içinde veya dışında, ya da

şurada burada yapılması, silahlı propaganda değildir. Silahlı propaganda, silahın bizi kendisinin propaganda amacıyla kullanılmasıdır. Parti iddianamede bir çete olarak lanse edilmek isteniyor, ya da bir ordu olarak gösterilmek isteniyor. Aslında siyasal bir organizasyondur. Siyasal organizasyonlar, iktidar kavgası veren araçlardır, iktidar araçlarıdır. PKK'nin de iktidara yönelik bir hedefi var, bir çalışması var. Bu iktidarın mücadelesinde pek çok örgüt, mücadele denince burada siz özellikle bazı sempaticanları falan sıkıştırıyorsunuz mücadele, silahlı mücadele biçiminde veya öyle gösterilmek veya indirgenmek isteniyor; aslında öyle değildir. Pek çok parti vardır, bunların her biri iktidara gelmek, hükümete gelmek çabası ve kavgası içerisinde, ama hükümete gelebilmenin, iktidara gelebilmenin de değişik yolları, araçları vardır.

Parti, ille kan dökülmesine taraftar değildir. Biz vampir değiliz ki, bizde insanız. Ama eğer İktidar kavgası mutlaka zoru kullanmayı gerektiriyorsa, önüne iktidar olmayı görev koyan bir örgüt, bir organizasyon bundan kaçınmaz, bu noktadan bakmak zorundadır.

Yani insan öldürmeyelim, insanları sevelim. İnsanlara saygılıyız, hümanistiz demek, gerektiğinde savaşmaya engel değildir. Bugün pek çok ülkede ister sosyalist olsun ister kapitalist olsun hepsinin polisi vardır, ordusu vardır, devleti vardır ve bu polisler, bu ordular niye oluşturulmuştur? Gerektiğinde savaşmak için oluşturulmuştur. Yani siyasal mücadelede araç olarak zorda kullanılabilir fakat, siyasal mücadele yalnızca silahlı zora indirgenemez. Çeşitli yollar vardır. Grevi de gösterisi de, mitingi de, örgütlenmesi de, propagandası da, ajitasyonu da siyasi örgütlenmenin araçlarıdır.

Duruşma Hâkimi: PKK'nin benimsediği usul ne?

Mazlum Doğan Arkadaş: PKK, şu ya da bu belirli biçimi kullanma ya da kullanmama gibi anlayış içerisinde değildir. PKK önüne görevler koymuştur, hedefler koymuştur.

Duruşma Hâkimi: Nedir bu görevlerin hedefi?

Mazlum Doğan Arkadaş: Müsaade ediniz ben anlatacağım.

Mutlaka hedeflere varabilmek için uygun araçlar gerekiyor. Örneğin, ben eğer önüne Avrupa kıtasından Amerika'ya geçme

görevini koymuş isem, herhalde at, merkep ya da bilmem başka araç kullanamam ya gemiyi kullanmak zorundayım ya da uçağı. Yani hedefe uygun araç gereklidir. Partimiz, önüne yüce görevler koymuştur. Bunlar, azami olarak sınıfsız toplum yaratmak, yani sınıfları ortadan kaldırmak, her türlü sömürü ve zulme son vermek göreviyle, asgari olarak ülkenin bağımsızlık ve demokrasiye ulaştırılma görevidir.

Elbette, kullanacağı araçlar bu hedefler uygun araçlar olacaktır ve bu hedeflerle çelişen araçları kullanması mümkün değildir. Yani Makyavelist araçlar benimseyemez. Bu partinin yüce amaçlarıyla çelişir. Çünkü yüce amaçlar, büyük hedefler, kendisine uygun araçları gerektirir, yüce amaçlara varabilmek için çirkin araçlar kullanılamaz. Ben daha sonra partiye, yine bazı suçlamalar kısmında değineceğim. Şimdi, bu görevler de her partinin, her organizasyonun içinde bulunduğu tarihi koşullar ve ülkenin koşulları tarafından belirleniyor. Yani parti ülkenin koşullarını dikkate alarak, uygun araçları ve yöntemleri seçebilir. Bu araçlar içerisinde basın vardır, yayın vardır, eline geçebilirse, oluşturabilirse bir radyo vardır, işçilerin ve köylülerin örgütlenmesi vardır. Bu araçlar içerisinde (tabi önemlidir) silahlı zor kullanmak, bir silahlı zor örgütü oluşturma da vardır. Yani bayağı, bir askeri örgütlenme yaratmak da vardır. Kısacası, parti bir çete gibi gösterilmek isteniyor. Böyle bir şey söz konusu değildir. Ama partinin hedefleri arasında bir cephe yaratmak, bu cepheye bağlı bir ordu örgütlemek vardır; bu doğrudur. Bunlardan haberdarım, özellikle bu partinin ideolojik görüşlerini bilen bir kişi olarak. Evet, bir noktaya daha değinmek istiyorum, genel şeylere ek olarak. Oda, daha önce buraya gidip geliyorduk. Ben diğer grupla beraber gelip gittim.

Biz, 168. maddenin temel alınarak diğer 30'a yakın madde sayılıyor. Elimizde bir kanun kitabı falan olmadığı için bu maddelerin ne anlama geldiğini bilmiyorum, şahsen ben bilmiyorum. Hatta biraz tuhaf kaçacak ama sık sık geçiyor, bazı terimler falan geçiyor. Biz hukuk falan okumadığımız için kavrayamıyoruz. Örneğin bir "aparât" terimi geçiyor. Polislerin kullandığı bir terim mi, hukuki bir terim midir, biz bilemiyoruz. Bu aparattan ne anlaşılıyor, birbirimize sorup duruyoruz. Bunun gibi başka terimler de geçiyor. Ama bildiğimiz kadarıyla 30'a yakın

madde var. Bu maddeler sayılıp gidiyor, biz de ne istenildiğini bilmiyoruz.

Fakat bizim incelemelerimizde daha önce gelmişti, 168. 125. maddelerin ne anlama geldiğini oradan çıkarabiliyoruz. 168. madde bildiğim kadarıyla çeşitli amaçlarla çete kurmak oluyor ve bu amaçla siyasal amaçlı çeteler oluyor. 125. madde de vardır, bizim ilk kâğıtlarımız geldiği dönemde, bunu da o zaman bir yasa kitabı vardı, orada bakmıştık; “Devletin hâkimiyeti altındaki topraklardan bir kısmını devletin yöresinden ayırmak, bir başka sebeple ilhak etmek amacıyla veya bağımsız bir devlet kurmak amacıyla veya başka amaçla; yani devletin hâkimiyeti altındaki topraklardan bir kısmını devletten koparma eylemi yapmak ve bunun suçunun cezası idamdır.” Benim kanaatime göre ister 168, ister 450, ister 170 veya başka maddeler olsun -bunların hangi anlama geldiğini bilmiyorum da- bizim hakkımızda uygulanan madde 125. maddedir ve bize göre hüküm buna göre verilebilir diye düşünüyor idik ve bunu burada söyleyecektik. Fakat yani bilmiyorduk 125. maddeye göre yargılanma ihtimalimiz de var. Ama bunu bilmememize rağmen bizim hakkımızdaki hüküm 125’e göre verilecek kanaatinde idik. Yani 168. şu, bu, ordu falan gibi gösterme aslında gerçekte bağdaşmayan hukuki gerekçedir. Çünkü bizim yargılanmamız hukuki şeyden çok; benim kanaatime göre, siyasal yani ağır basan bir yargılamadır, siyasal bir yargılamadır. Zaten bildiğim kadarıyla 125. madde de siyasal suçları, yani siyasal nitelikli bir suçu içermektedir. Sıradan bir adli, sıradan bir polisiye vakayı ilgilendiren bir madde değildir, öyle olmasını gerektirir. Hukuk konusunda pek fazla bilgim olmadığı için elimde usul yasası ya da kanuni yayınlar olmadığı için ben bu konuda daha fazla bilgi sahibi değilim. Bir şeye daha dokunmak istiyorum, aslında sizin de isteyebileceğiniz, diğer sanıkların da pek çoğunun aydınlığa kavuşturabilecekleri. Tarihsel olarak da pek çok gerçeği açığa çıkarabilecek bir ifadenin verilmesi mümkün olabilirdi. Eğer elimize söz konusu istihbarat dokümanları-istenmiştir- geçebilseydi, ifadelerimizi yazılı olarak verme imkânımız olsaydı, yasa kitapları elimizde olabilseydi geniş açıklamalarda bulunabilecektik. Ama ben burada elime sırf iddianameyi alarak hemen -elektronik beyin değilim, süper zeki bir insan da değilim, normal bir insanım- bütün bildiğimi,

tüm uyduğumu mahkemeyi de aydınlatacak tarzda anlatabilecek durumda değilim. Bu nedenle ancak partiye yönelik genel şeyler hakkında bu kadar genel bir toparlama yapabildim ama şu var, partiye yönelik bazı suçlamalar var. İddiaları yine de cevaplayacağım. Bunların içerisinde partinin halka karşı zorbalık yaptığı, zor kullandığı biçiminde bir şey var. Eğer halktan işçiler, köylüler, aydınlar, gençler ve diğer yurtseverler anlaşılıyorsa bu doğru değildir; ama çeşitli feodal güçler, gericiler, ajanlar falan anlaşılıyorsa doğrudur. Bunlara karşı hareket, kendisini korumak için zor uygulamıştır. Yalnız ben açık yüreklilikle şunu da tespit edeyim; hareketin safında olan veya ona destek sağlayan, onunla beraber kavga eden insanların hepsinin siyasal bilinç düzeyi, ideolojik bilinç düzeyi, meseleleri kavramaları bir değildir, bu mümkün değildir. Yani insanlar aynı kalıptan çıkmaz. Bu insanlardan bir kısmı parti adına ya da hareket adına çeşitli kişilere karşı kaba da davranabilir, zor da kullanmış olabilir veya belli baskılar da yapmış olabilir ama bu, partinin çizgisini, ideolojisini yansıtmaz. Böyle bir şey yoktur. Yani parti kendisini halkın içinden çıkmış kabul ediyor. Ve onun kavgasını veriyor. Bu işçi sınıfının örgütü, işçi sınıfı temeline dayanıyor ve sınıf olarak işçi sınıfı temeline dayandığı halde, kitlesel temel olarak kendisine geniş halk kitlelerini, emekçi kitleleri almış. Gene emekçi kitlelerine dayanan, ondan güç alan bir siyasi organizasyonun onlara karşı baskıcı, onlara karşı zorba olması kendi kendisini tüketmesidir.

Bunun ışığında bazı iddialara dokunmak istiyorum. Ben şunu da tespit edeyim:

Bizim sorgulanmamız esnasında yanımızda bir de kız arkadaş vardı. Burada hareketle ilişkisinin olmadığını söyledi. Aslında bir sempatizanımızın eşidir. Ben kendisini o zamana kadar gerçekten tanıımıyordum. Fakat sorgulanmamız esnasında, dönüşte ben istihkâm cezaevindeydim, o 1 No'lu cezaevine götürülmüştü. Daha sonra ben 1 No'luya geldiğimde kendisiyle görüştüm ve bana aynen şunu söyledi: Dedi ki, "Orada bana zorla iki kâğıt imzalatıldı." imzalamasaydın, dedim. "Bana tecavüz ettiler, bana cop soktular, ben de imzalamak zorunda kaldım." dedi. Ben bunu bugüne kadar hiçbir yerde söylemedim, kimseye açıklamadım ama gerçek de bu. Yani, şudur: işkence, baskı, zor aslında devletin öteden beri resmileşmiş politikasıdır. Siz bile burada sorgulama

yaparken savcıdaki ifadeyi veya hakimdeki ifadeden bahsederken, “bu baskı altında olmayan ifadenizdir” diye belirtiyorsunuz. Yani poliste işkence yapıldığını, baskı yapıldığını zımnen de olsa kabullenmiş oluyorsunuz.

Partinin bazı sempatzanları, bazı taraftarları kendileri yoksul, emekçi kökenli olabilirler, sırf sınıf kökenleriyle hareket edebilirler. Bu nedenle bazılarına karşı hoş olmayan, kaba davranışlarda bulunmuş olabilirler, yanlış davranışta bulunmuş olabilirler; fakat bunlar partinin politikası, partinin ideolojisinin gerektirdiği şeyler değildir, olmamıştır. Bu kişiler parti tarafından cezalandırılır; hafif bir şekilde kınanır veya uyarılır. Ben devleti örnek olarak bunun için verdim. Şimdi kendimle ilgili bazı şeylere değineceğim. Benimle ilgili bazı suçlamalar var, isterseniz bunlara cevap vereyim, isterseniz baştan başlayayım, bayağı yaşam hikayem biçiminde anlatayım.

1974-75 senesinde ben üniversite sınavında Hacettepe’yi tutturmuştum puan olarak. Hacettepe’ye kaydımı yaptırdım. Daha önce de ben sol eğilimliydim, çeşitli sol yayınlar, gazeteler, dergiler, kitaplar okuyordum. Marksizm’e, Leninizm’e sempati duyuyordum. Yüksekokula geldikten sonra o sıralar başlangıçta ADYÖD vardı. Bir iki defa ADYÖD’e, bir iki sefer DGB’ye ve TSİP’e gittim ama orada pek fazla kişiyle tanışmadım, tanımıyordum. Daha sonra ADYÖD kapatıldı. Bu arada Hacettepe Derneği vb derneklere gidip gelmeye başladım. Buralarda devlet konusunda, demokrasi konusunda, faşizm konusunda, parti örgütlenmesi konusunda, mücadele konusunda çeşitli kişilerle konuşur, tartışırdım.

Benim gibi konuşup tartışanlardan biri de Şahin Dönmez’di ve Şahin Dönmez’le biz aynı sınıftaydık Hacettepe’de, hazırlıktan beri beraberdik. Şahin Dönmez 1975’ten sonra, herhalde ortalarından itibaren sık sık ulusların kaderlerini tayin hakkından bahsetmeye başladı. O sıralar Şahin Dönmez dışında da aslında bu konu konuşuluyordu. Özellikle TKİP tarafından, “TKİP davasında işçi köylü sorunu” falan diye broşürler falan vardı. Başkalarının milli mesele hakkında fikirleri olmamakla, ulusların kaderini tayin konusunda bilgi sahibi olmamakla suçluyorlardı. Ben onu falan da okudum. Zaten aslında bende bir açgözlülük var. Ben ne kadar kitap ne kadar dergi, gazete falan çıkıyorsa hepsini alıp okumak

istiyordum. Bir kısmını okuyabildim, bir kısmını okuyamadım. Bu ayrı bir sorun; ama hepsini sıralıyordum.

Bu konuda o zaman benim gibi Ankara’da öğrenci olan kız kardeşim vardı. Aynı zamanda da okula devam ediyordu, maaşını da alıyordu. Sıkıştırıyordum, para buldukça alıyordum. Araştırıyordum, okuyordum.

Kendi araştırma, incelemelerimde, zaten kendim Türkiye’nin başka illerinde okumuştum. Daha önce Eskişehir’de Balıkesir’de falan okumuştum. Ben devrimci sempatizan olduğum sıralar, devlet konusunda, demokrasi konusunda bulduğum her türlü kitabı milli mesele konusu dahil okuyordum. Marksizmin-Leninizmin bütün temel konularla ilgili görüşlerini kavramaya çalışıyordum. Bu arada Şahin’le milli mesele, ulusların kaderini tayin hakkı konusunda konuşuyorduk. Şahin’in net, kesin ve doğru görüşleri henüz gelişmiş değildi. Bilmiyordu doğru dürüst; ama sağdan, soldan öğrendiği kadarıyla konuşuyordu. Sonradan çıkardığım kadarıyla veya anlaşıyor ki, demek ki bu konuyla uğraşan veya bu konuda konuşan başka insanlarla ya temas halindedir ya da onlarla belirli bir tartışma içerisinde falan bulunmakta bu nedenle bunları sık sık gündeme getirmektedir. Beraber oturduğumuzda, çay içtiğimizde, yemekhaneye falan gittiğimizde, sürekli konuşmalarımızda milli meseleyi ön plana çıkarır, bu konuda görüş beyan etmemizi isterdi. Bizim bu konuda araştırma yapmamızı isterdi. Tabii o sıralarda başka kişiler tarafından da konuşuluyor, tartışılıyor, araştırılıyor, üzerinde duruluyordu. Ben milli mesele konusunda kitap araştırmaya, bulduklarımı okumaya başladım. O dönemlerde henüz “ulusların kaderini tayin hakkı” Lenin’indir bu eser, Stalin’in, Marks’ın milli mesele vs. gibi eserler piyasaya çıkmamıştı. Başkalarından araştırdık, aradık, taradık. Bulamadım ben, fakat diğer çeşitli siyasi grupların veya dergilerin, çevrelerin bu konudaki görüşlerini de öğrenmeye çalıştım. Bulduğum kitapları okumaya çalıştım. 1976 yılına doğru artık milli mesele hakkında ben de birkaç kitap okumuş, bazı şeyler biliyordum: ama elbette daha sonraki kadar gelişmiş, net kesin görüşlerim henüz yoktu. Yalnız bu arada Şahin’le yine ara sıra konuşmalarımız devam ediyordu. Şahin dışında başka kişiler vardı. Onlar daha sonra bu harekette falan yer almadılar. Onlar da milli mesele konusunda falan görüş beyan

ediyor, ileri sürüyorlardı, fikirler belirtiyorlardı.

Ben DDKD kuruluş toplantısının yapıldığı zaman DDKD'ye gittim. DDKD'yi ve DDKD'lileri sevmezdim. DDKD ve DDKD'lileri burjuva milliyetçisi olarak görüyordum ve kesinlikle daha baştan beri ben onlara karşıydım. Oraya gittim. Oradaki konuşmaları falan beğenmedim. Ben kendimi enternasyonalist çizgide bir Marksist ve Leninist görüyor veya öyle olmaya çalışıyordum. Onları da milliyetçi olarak görüyordum, bu nedenle kendilerine pek bir yakınlık duymuyor, onlarla pek fazla konuşmuyordum bile. Çünkü kendilerinin zaten Marksizm hakkında pek görüşleri yoktu.

Bir ara başka bir arkadaş, beni Hâkî ile tanıştırdı. SBF yurdu muydu yahut Hukuk bahçesi miydi iyi hatırlayamıyorum. Hâkî bana milli mesele hakkındaki görüşlerini de dahil çeşitli konularda görüşlerini söyledi. Bu arada DDKD'yi de benden daha sert, daha kıyasıya eleştirdi ve burjuva milliyetçisi olduklarını, çalışma yöntemlerini, anlayışlarını, ideolojilerini eleştirdi, bu benim hoşuma gitti. Daha sonraki dönemlerde de yine bu kişiyi bulmak onunla konuşmak istedim; ama sık sık kendisiyle karşılaşamadım, konuşamadım. Ama kendisine karşı bir hayranlığım söz konusu idi ve giderek bu hayranlık, onlarla beraber hareket etmeye, ideolojilerini benimsemeye kadar gitti. Yalnız, kişinin kendisine hayranlıktan çok, anlattığı düşünceler benim de düşüncelerime denk geliyor, uygun geliyordu. Ben bu kişilerin bir grup mu, bir hareket mi veya şey mi olduğunu bilmiyordum; ancak kendileri tarafından tasvip edilmek, kendileri tarafından görevlendirilmek falan istiyordum, bayağı da heyecanlı idim bu konuda, işte memlekete geldiğimde, kardeşim de dahil, pek çok kişiye, o arkadaştan, Haki'den ve yine Haki'nin arkadaşlarından bahsettim. Daha sonra benim de arkadaşlarım oldu. Cemil gibi Turan gibi; öğrendiklerimi hemen anlattım, işte Ortadoğu'da bir ekonomik, siyasal ve sosyal huzursuzluk söz konusudur. Ortadoğu, dünyada ekonomik bakımdan çok büyük öneme sahiptir. Bugün dünya ekonomisine sahip olabilmek için Ortadoğu petrolüne sahip olmak gerekmektedir. Çağlar boyunca Ortadoğu hep siyasal bakımdan çok önemli bir merkez olmuştur. Dünyaya hâkim olmak isteyenler, işte ilk çağdaki emperyalist devletler olsun, daha sonraki feodal dönemde olsun hatta kapitalist

dönemde olsun Ortadoğu'ya sahip olmak istemişlerdir. Ortadoğu bugün kapitalizmle sosyalizm arasındaki çekişmenin odağını oluşturuyor. Ortadoğu'da Kürdistan çok stratejik bir yerde yer alır. Kürdistan'ın jeopolitik önemini iyi kavramak gerekir, işte eğer Ortadoğu'da emperyalizm kovulmak isteniyorsa, Ortadoğu emperyalist-kapitalist bloktan koparılacak isteniyorsa, mutlaka Ortadoğu'nun gericiliğin yoğunlaştığı merkez olan Kürdistan'da devrim yapmak gerekiyor. Bu da Kürdistan devrimi, Kürdistan devriminin önderliğini burjuvaziye, burjuva milliyetçilerine bırakmamak, proletarya önderliğindeki bir devrimle mümkün olabilir. Kürdistan'da bağımsız bir proletarya partisi oluşturmak, proletarya önderliğinde işçileri, köylüleri, esnafı ve diğer yurtsever sınıf tabakaları örgütlemek gerekiyor. İşte bu konuda Kürt aydınlarına, Kürt gençlerine görev düşer. Bize görev düşüyor, biz bu konuda faaliyet yürütelim falan benzeri konularda o dönemde arkadaşlar tarafından savunulan, bize de anlatılan görüşleri ben de çevreme anlatmaya çalıştım. Hatta 1976 yılı haziran ayı falandı her halde o dönemde. Suruç'ta bir Suruçlu genç öldürülmüştü, adını hatırlamıyorum Hacettepe'de bizim okulun öğrencisiydi, bu kişinin cenaze törenine bazı arkadaşlar gelmiş katılmışlardı. Ankara'dan, Hayri ve Kemal de bunların içindeydi, bunlar yakalanmışlardı Suruç'ta, Diyarbakır'da cezaevine getirilmişlerdi. Ben bu arkadaşlarla henüz fazla sıkı ilişkim olmadığı halde Karakoçan'dan çıktım, bunları ziyarete geldim. Herhalde hatırladığım kadarıyla bilmiyorum 1200 mü ne para harçlık verdim. Yani oldukça yakınlık duyuyordum ve beraber faaliyet yürütmek istiyordum. Daha sonra, diyelim bir genç tanıdıysam, ya da bir insan tanıdıysam herhangi bir bölgeye gitmek, ona hareketin görüşlerini anlatmak istiyordum. 1976 sonları mıydı, 1977 başları mıydı kesin hatırlamıyorum, ama o dönemde ben okulu bırakmak, artık tümüyle kendimi hareketin ideolojisi doğrultusunda faaliyet yürütmeye vermek istedim, ona adamak istedim. Böyle bir örgütlenme veya bir görevlendirme falan söz konusu değildi. Yalnız bu arkadaşlar henüz kendi görüşlerini kavramadığım için bana pek o sıralar güven duymuyor, bu tür görevler falan vermiyorlardı. Örneğin bir görüşler falan konuşulacaksa ideolojik olarak kendileri konuşurlardı, ben de yanlarına oturup dinliyordum. Benim bu isteğim kabul edildi. Ben kendim dedim işte gideceğim, yani para-mara falan istemiyordum, zaten yoktu

da o sıra çok ilginç yöntemlerle biz para buluyorduk. Örneğin ben aileme başvuruyor, diyordum ki, bir takım elbise alacağım diye dayatıyordum veriyordu. 1000, 800, 900, 600 lira para; ben onu götürüyordum ya Haki'ye veriyordum ya Cemil'e veriyordum ya kitap alıyordum ya da diyelim benim Ankara'da ya da İstanbul'da bir yerde tanıdığım bir arkadaşım var Diyarbakırlıdır, duyuyorum işte ailesinden falan adresini araştırıyordum, yanına geliyordum; yahu işte sen nesin, ne düşünüyorsun, ona hareketin görüşlerini anlatarak taraftar bulmaya çalışıyorduk. Yani tek tek kişilerle bile uğraşıyorduk. Bir adamı ben bilmem Batman'da tanırıyorsa, onun peşinden gidip mümkünse onu kazanmak, onun vasıtasıyla orada bir çevre edinmek çabası içerisine giriyordum. Batman o dönemde olduğu gibi şimdi de büyük bir işçi kentidir. Batman'da geniş bir kitle temeli oluşturabilmek, her siyasi organizasyonu özellikle, ben işçi sınıfını temsil etme iddiasındayım diyenlerin arzusudur, amacıdır. Bir ara benden önce Hâkî arkadaş Batman'a gelmiş; fakat Kürtçe bilmediği için ve Batman'daki burjuva milliyetçileri tarafından da bu Türk'tür burada ne arıyor, işte bu hem Türk'tür hem Kürtçülük yapıyor biçimindeki suçlama ile karşı karşıya kaldığı için, Batman'ı terk etmek zorunda kalmıştı. Daha doğrusu Batman'ı terk etmeden önce bana Kürtçe bilen bir arkadaş falan yok mu yanıma gelsin, biçiminde bir arzu belirtmişti. Ben bunu duydum, çırpındım illa Haki'nin yanına gideceğim, beni bırakın gideyim falan diye; fakat Hâkî kendisi Batman'ı terk etti. Ben Haki'ye söyledim işte beni gönder dedim, yalnız o da henüz yeni olduğum, tecrübesiz olduğum için hem ağır olabilecek bir görevin altına, bir sorumluluğun altına girip ezilmemden korkuyor, hem de şevkimi, heyecanımı kırmak istemiyordu, "sen bilirsin" dedi. Ben 76 sonlarına doğruydum valizimi topladım, ailemden kopardığım parayı da alarak o zaman pek fazla sayılmazdı, her halde 500 lira paraydı, Güney illerine geldim. Duyuyordum Ceylanpınar'da ne olacak, işte faşizm konusunda bir seminer verecek, ben arabaya atlıyorum Ceylanpınar'a gidiyordum, kahvede oturdum birinin yanında işte yahut TÖB-DER'de oturdum. Bazı kişilerle bireysel ahbablık, dostluk kurarak, mümkünse evinde yatmaya çalışıyordum. Ertesi gün seminere katılıyor, bildiğim görüşleri savunuyordum. Böyle turist gibi geziyordum. 1977'ye doğru artık ben Batman'da kalmaya başladım. Sık sık Batman'a gidiyordum, bir hafta kalıyordum, 3 gün kalıyordum, 5 gün kalıyordum.

Duruşma Hâkimi: Neredekaliyordunuz, kimdekaliyordunuz?

Mazlum Doğan Arkadaş: Bazen dışarıda kaldığım da oldu. Yani yaz aylarına doğru. Nisan ayına doğru yatacak ev bulamıyordum, yemek de bulamıyordum; ne yapıyordum, dışarıda yatıyordum. Ama diyelim ben

TÖB-DER'e gidip oturuyorum, ya da Lis-Der var gidip oturuyordum, akşama doğru oluyor bir genç, bir delikanlı "ağabey bu gece bizim eve gidelim" diyorsa, hiç fırsatı kaçırmıyor, direkt onların evine gidiyordum. Ertesi gün davetsiz olarak gittiğimde oluyordu. Yani zar zor idare ederek kalmaya, propaganda yapmaya çalışıyordum. Diyelim ki, bir genç beraber oturuyoruz, beraber çay, sigara içiyoruz, ben ona hemen herhangi bir konu falan açarak hareketin görüşlerini götürmeye, onun tasvibini almaya çalışıyordum. Bu konuda Batman grubundan bir kısım insan buradadır, bunlar tanık olmuşlardır, benim dışarıda yattığımı da bir kısmı bilir, aç kaldığımı, perişan kaldığımı da bilir.

Kısacası aslında halkın misafirperverliği söz konusuydu, gençlerin, bu tür davetlerini falan hiç kaçırmıyorduk. Hatta bir kısmı diyelim elbiselerimiz kirli, bu evde kalıyoruz, sabahleyin bize temiz giyecek elbise, gömlek de veriyorlardı, gömleğimizi falan da değiştiriyorduk. Bu yalnız benim için değil, başka arkadaşlar için de söz konusu yani, biz belli olmuş bir fon veya bir merkezden veya bir şeyden gelen bir para ile ya da şuyla-buyla geçinmiyorduk. Bir köye, bir kasabaya, şuraya, buraya bir yere oturuyorsak bu kimisi hemşerilikten olabilir, uzaktan bir tanıdıktan olabilir, bir merhabadan olabilir, biriyle diyelim bir yerden bir yere otobüsle yolculuk ediyor, kendisini şahsen tanıyorsak veya konuşuyorsak, nereli olduğunu öğreniyorsak daha sonra peşini bırakmaz gider onu arar bulur, onun vasıtasıyla orada iş yapmaya, bazı kişileri tanımaya, hareketin ideolojisini, görüşlerini götürmeye çalışırdık. 1978'in sonlarına kadar bu böyle sürdü.

Duruşma Hâkimi: Batman'da mı kaldınız?

Mazlum Doğan Arkadaş: Hayır benim faaliyetlerim 1978 ortalarına kadar, Ağustos'una kadar, Temmuz'una kadar hep böyle bu tarzda sürdü.

Burada bazı sanıklara propaganda ile ilgili şeyler sorulurken, hangi eylemlerin propagandasını yaptın? Onlar da şu, şu

eylemin propagandasını yaptım diyorlar. Ben şahsen hiç, eylem propagandası yapmadım, hiç yapmadım. Ben, Marksizm'in, Leninizm'in propagandasını yaptım. Ben Kürdistan devriminin propagandasını yaptım. Ben, Marksizm'in devlet hakkındaki, Marksizm'in demokrasi hakkındaki, Marksizm'in örgütlenme hakkındaki, Marksizm'in ulus hakkındaki, Marksizm'in ulusal kurtuluş mücadelesi hakkındaki, Marksizm'in askerlik hakkındaki konular üzerinde konuştum, bu tür konular üzerinde tartıştım. Ben işte şurada şu eylemin, burada bu eylemin propagandasını yapmadım; ama eylem propagandasını hiç mi yapmadım? Yaptım. Örneğin, bir yerde, bir köyde oturduysam diyelim ki, Süleymanlarla İlgili 1978'den sonra, Süleymanlılarla bir çatışma var, böyle bir aşiretçi feodal çete ile. Bir köye gidip oturdum, ne yapıyorum; Süleymanların gerici niteliğinden, onların ajan niteliğinden, onların halka baskı uyguladığından, hareketin buna karşı mücadele ettiğinden, bunun doğru olduğundan bahsediyordum, benim gibi başkaları da bahsediyor.

Burada propaganda yaptık diyenlerin pek çoğuna, hangi eylemlerin propagandasını yaptın diye soruluyor? Onlar da şunun propagandasını yaptık dediler. Aslında onlar da benim gibi, devletin, demokrasinin, Kürdistan'ın içerisinde bulunduğu durumu, ekonomik, sosyal, siyasal durumu hakkında kendi bildikleri kadar, doğru veya yanlış oluşmuşlardır yani, tek propaganda şeyi, mutlaka şu eylemin propagandasını yapmak biçiminde somutlaştırılmaz. Hele ben şahsen daha çok ülkenin içerisinde bulunduğu durum ve nasıl kurtulabileceği, nasıl bir mücadele anlayışının gerektiği, hangi tür araçların kullanılması gerektiği hakkında konuştum, daha çok da konuştuğum aydın kişilerdi, benim söyleyeceklerimi kavrayabilecek, ya da araştırabilecek, öğrenebilecek kişilerdi.

Bu şu anlama gelmez. Hiç köylülerle, hiç işçilerle, hiç sıradan insanlarla konuşmadım mı? Onlarla da konuştum. Gerektiğinde beni seven, köyüne davet etmek isteyen bir genç olduysa hiç fırsatı kaçırmadım, köylerine kadar da gittim yani, kitlelerle nasıl ilişki kurulabilirse, bunun yeri neresiyse ister kahve ister dernek ister sendika ister köy ister yol ister sokak olsun bunu kaçırmadım, bundan yararlandım, propaganda işlevini bireysel olarak kendi başıma sürdürdüm. Takıldığım konular olduysa,

hareket adına belirtmeyeceğim görüşler olduysa ya geçıştirdim ya da benim gibi hareketin propagandasını yapan başka insanlarla karşılaştığımda onlara sordum, bu konuda ne diyeyim? Örneğin, diyelim örgütlenme konusunda, neyi savunayım, hangi görüşü ifade edeyim üzerinde konuştum, tartıştım, onlardan aldığım bilgileri taşıdım, kitlelere kadar götürme mücadelesi verdim.

Bu tür faaliyetim 1978'in Haziran'ına kadar mıdır Mayıs sonu mudur iyi bilemem oralara kadar sürdü yani, genel olarak ben çeşitli yerlerde sözlü propaganda yaptım.

Diyarbakır'da bir olayda benim adım verilmiş, ben ilk defa karşılaştım. Ali Dursun'un kaçırılması olayında, bu doğru değil, kesinlikle doğru değil. Zaten ben böyle eylemlere falan hiç katılmadım, en fazla 1-2 defa kuryelik yaptım; yani bir yerden bir yere eşya götürdüm. Diyelim ki; Diyarbakır'dayım, herhangi bir toplantı için, ya da bir tartışma için, bir konuşma için, ya da bir kişi ile bir yerde tanışmış, konuşmuşum onunla ilişkileri sürdürebilmek, onu kazanabilmek için, Batman'a gideceğim, ya da Bismil'e gideceğim, benim gideceğim yerde, burada ne yaparım? Bir kitaptır, gazetedir ya da dergidir veya bir afiştir, ben onu da beraber götürüyorum. En fazla yaptığım budur. Eylemlere falan katılmadım.

O dönemde zaten ben Diyarbakır'da da değildim. Bahsettiğim şeyi, yani Ali Dursun'un kaçırılması olayını ben gazeteden öğrendim. Hatta gazetede yanlış yazılmıştı, şöyle yazılmıştı, iyi hatırlıyorum: "İşte Ali Dursun kaçırıldı arkadaşları tarafından, öldürüldü" biçiminde, "polisten alınan bilgiye göre arkadaşları tarafından öldürülmüş" biçiminde yazılmıştı. Ben böyle duydum o zaman.

Bu arada çok ilginç bir noktaya daha değinmek istiyorum, o da şu: Halk mahkemeleri, bu halk mahkemeleri yalnız Hilvan ve Siverek için geçiyor, başka hiçbir bölgede geçmiyor. Bu halk mahkemeleri konusunda konuşmak istiyorum. Halk mahkemeleri demokratik bir yargılama biçimidir, halkın bizatihi kendisinin yargı yetkisini kullanmasıdır. Bu parti programı, parti hedefleri içerisinde vardır; ama parti, hakimiyeti altında olmayan bir alanda, yönetim kuramadığı bir alanda nasıl halk mahkemeleri kurulabilir? Kendisinin hükmü geçmiyor ki. Eğer hükmü geçse; yani eğer diyelim bir alanı kurtarmış olsa, orada elbette

yargılamasını kendisi yapacak, idaresini kendisi kuracaktır; ama bugün Kürdistan Türkiye devletinin denetimi altındadır, onun idaresi altındadır, onun hukuk kuralları geçerlidir, onun tarafından her şeye hükmedilmektedir. Yani, halk mahkemeleri falan diye bir şey yok. Eğer olsaydı, ben de duyardım. Hilvan'da olduğum dönem içerisinde herhangi bir yargılamayı falan duyardım. Derler ki, efendim işte biz şu adamı yargıladık, şu kadar şey verdik. Hatta halk mahkemeleri hakkında çok ilginç şeyler var.

Örneğin, halk mahkemeleri denen şeylerin aynı zamanda parti üyelerini yargıladığından bahsediliyor, parti üyelerini yargılayıp cezaya çarptırıyor. Hâlbuki parti tüzüğünde deniyor ki. "parti üyelerinin yargılanması konusunda, parti merkez komitesi disiplin kuruluna havale ediliyor. Disiplin kurulu cezayı veriyor" deniyor; yani partinin kendi üyelerini cezalandırması için yetkili organları var, tüzükte belirtiyor, buradaki tüzükle de asıl tüzükte de var. Parti tüzüğünde, parti üyelerinin nasıl cezalandırılacakları, ne tür cezalar alacakları onları yargılayan merci, hiçbir zaman söz konusu olmayan bir halk mahkemesi falan değildir.

Duruşma Hâkimi: Şimdi, sizi Kürdistan fikrine iten sebep ne? Neden Kürdistan diyorsunuz? Tarihi tetkik ettiniz mi?

Mazlum Doğan Arkadaş: Ettim.

Duruşma Hâkimi: Hangi kaynaklardan tarihi tetkik ettiniz. Bunun tarihi gelişimi ne? Bir de Marksist olduğunuzu söylüyorsunuz. Marksizm'in ırkçılığı reddettiğini söylediğiniz, belirttiğiniz halde neden bu işe yöneldiniz? Kendi fikirleriniz arasında bir çelişki doğmuyor mu?

Mazlum Doğan Arkadaş: Şimdi benim Kürt ve Kürdistan fikrine nasıl ve ne zaman yöneldiğim konusundaki soru ilginç bir soru benim açımdan. Çünkü bu bir günde yönelinecek bir şey değil. Ben 26 yaşındayım. Bu hareketle ilişki kurduğum dönemin 1976 seneleri olduğunu düşünürsek 21 yaşında falan oluyorum. Bu döneme kadar benim hayatta çeşitli pratiklerim ve insanlarla çeşitli temaslarım vardı. Okuyorum, görüyorum, duyuyorum, tartışıyorum. Elbette bende belli bir fikir oluşmaya başlıyor. Kürtlerin varlığı veya yokluğu sorunu benim açımdan tartışılmaması gereken bir soru. Tartışma konusu bile yapmayı gerekli görmüyorum. Çünkü bu son derece açık olan somut bir

gerçektir. Bu, Türkiye’deki resmi çevreler tarafından bile artık benimsenmektedir. Gerçi TRT’de etnik gruplar tabiri kullanılıyor ama Türkiye’deki diğer basın artık daha önce hiç kullanmamasına rağmen Kürdistan tabirini kullanıyor; bu çok ilginçtir. Bizim faşist olarak nitelendirdiğimiz MHP Başkanı Türkeş bile hatırladığım kadarı ile 1978’de İran’daki gelişmelerle ilgili olarak Azeri’lerle, Kürtlere yönelik olarak Humeyni yönetimini, bunları katliama uğrattığını, devletin bunlara karşı kayıtsız kalmaması gerektiğini bahsediyordu. Ben kendim, Türkiye’de çıkmış, Kürdistan ve Kürtlükle ilgili hangi yayını bulduysam okudum. Bununla da yetinmedim. Bir tek cümle, bir tek kelime bile geçtiğini sandığım eserleri bile okudum.

Duruşma Hâkimi: Hangi şeyleri okudun?

Mazlum Doğan Arkadaş: Ben, Çağdaş Kürdistan Tarihi, diye bir kitap vardı, Ronahi yayınlarının Almanya’da basılmış, onu okudum.

Duruşma Hâkimi: Evet. “Güneş” yani,

Mazlum Doğan Arkadaş: “19.yüzyılda Kürdistan Üzerinde Mücadele” Halfin adlı biri tarafından yazılmış. Komal yayınları tarafından çıkmıştı, okudum. Mehmet Emin Zeki’nin Kürdistan, Kürtlerin tarihi üzerine olan bir yazısı vardı. Kürtler ve Kürdistan diye çıkmıştı, okudum. Zınar Silopi’nin, Peşrivan’ın Kürdistan üzerinde yazdıkları, elden ele geçen yazıları okudum. Avukatsız Halk Kürtler diye bir eser vardı, onu okudum. Evliya Çelebi’nin Seyahatnamesinde Kürtlerle ilgili bölümü okudum. Osmanlı tarihinde azınlıklar ile ilgili kısımları, sekiz ciltlik İsmail Hakkı Uzun Çarşının Osmanlı Tarihi’ni okudum. Kürtler, Kürtlerin Kökeni biçiminde eserler vardı, biri Osman Nuri’nindi, onu okudum. Ve saire ve saire, yani... Bazil Nikiti’nin Kürtler adlı eserini okudum. Yani Kürtler hakkında bir şey bulabileceğimi anladığım pek çok eser okudum. Bu arada şunu da söyleyeyim. Genel Kurmay tarafından yayınlanan bir de eser okudum. Bu da Cumhuriyet Döneminde Ayaklanmalar adlı bir eserdir. Ankara’da olduğum, milli meseleyi araştırdığım dönemde okudum. Burada cumhuriyet tarihinde ayaklanmalardan bahsediyor. Devletin resmi yayını açıktan açığa devletin Kürdistan’a yönelik politikasını ortaya koyuyor ve Kürtler ve Kürdistan’dan benim bahsettiğim gibi o yayını da bahsediyordu. Yazık ki ben o eserin

tümünü okuyamadım. Elime geçebilseydi, bir kısmını o zaman okumayı çok arzularımdı. Not almak istiyordum. Dersim harekâtı ile ilgili olarak. Şeyh Sait ayaklanması ile ilgili olarak takip edilen politikalar, bunların yerleri, şunları, bunları ile ilgili şeyler vardı. Ben yalnızca bir gecelik göz gezdirebildim. Orada da resmen, alenen yazılıydı.

Zaten eğer Kürtler ve Kürdistan diye bir sorun olmamış olsaydı. Kürtlük ve Kürdistan sorunu ile uğraşan insanlar olmasına gerek kalmazdı. Sosyal olaylar, toplumsal olaylar öyle olaylardır ki, onlar kendileri zamanı geldiğinde dayatır. Yani toplumlar, uluslar, sınıflar, partiler ve organizasyonlar önlerine gerçekleştiremeyecekleri hedefleri koymazlar. Eğer, gerçekleştiremeyecekleri hedefler koyarsa kafasını taşa çarpar. Niye 1900'lerde, 1600'lerde, 1700'lerde, hatta ve hatta 1945'lerde. 1950'lerde, 1960'larda bir Kürdistan İşçi Partisi yoktu. APO'culuk diye bir sorun yoktu. Bu kadar kişi bir at hırsızlığından, eşek hırsızlığından değil de ya da bilmem bir başka suçtan değil de siyasi bir olaydan mahkeme önüne çıkıyor. Bu açık bir şey. Ben Kürtlerin tarihi hakkında da bilgi verebilirim: ama Kürtler için varlığını ve yokluğunu tartışmayı kesinlikle gereksiz görüyorum. Bu açık olan bir şey.

Duruşma Hâkimi: Evet, çok kısaca.

Mazlum Doğan Arkadaş: Kürdistan tarihi hakkında benim...

Duruşma Hâkimi: Şimdi bu okuduğunuz yayınlar, yazarların şahsi fikirlerine mi dayanıyordu, yoksa belirli bir kaynağı aktararak mı?

Mazlum Doğan Arkadaş: Kimisi şahsi kanaatine dayanıyor, kimisi belirli bir kaynağa dayanıyor. Örneğin Heredot'un tarihini okudum. Heredot Med'ler hakkında bazı şeyler söylüyor. Aktardığı şeyler o zaman, bu günkü gibi yazım sanatı, anlayışı yok, elbette kendi kanaatine dayanarak yazıyor. Yani İşte Med'ler şöyledir. Med'ler böyledir. Ya da Evliya Çelebi, işte Kürdistan'ın Hasankeyfi eyaletinden devlet 23 kasa altın alıyor, işte Diyarbakır eyaletinden 128 kasa altın alıyor. Dakka eyaletinden şu kadar alıyor. Yani kendisinin o zaman görüşlerini bilgilere dayanarak yazıyor. Veya diyelim Türkler hakkında eserler okudum. 1040 yıllarında falan ilk defa Kürdistan'a geldikleri söyleniyor ve Gur'larla karşılaşmıştır.

Gur'larla münasebetlerini anlatan o zamanki tarihçilerin veya yazarların yazdıkları fikirler var. Bugünkü gibi bir anlayış yok. Onlar kendi görgülerine dayanarak anlatıyorlar.

Ayrıca şu var. Yani bu Kürtlerin şu ya da bu ırktan geldikleri şuradan ya da buradan geldikleri pek önemli değil. Benim bildiğime göre Kuzey Avrupa'dan, İskandinav Yarımadasından, Rusya steplerinden gelip...

Duruşma Hâkimi: Bunu hangi yazar diyor. İskandinavya'dan geldi diye.

Mazlum Doğan Arkadaş: Bu konuda kendim araştırma sahibi değilim. Yalnız Abdullah'ın bu konuda daha geniş araştırmaları var. Onun yaptığı, benim söz konusu ettiğim konuşmasında, benim yazıya geçirdiğimi söylediğim konuşmasında vardı, okumuştum. Böyle söylendi. Başkaları tarafından da söyleniyor. Yani bir M.Emin Zeki'nin kitabında. İhsan Nuri'nin kitabında. Zınar Silopi de diyor...

Duruşma Hâkimi: Milattan önce kaç yıllarında?

Mazlum Doğan Arkadaş: Bin yıllarında falan olduğu söyleniyor. Bu pek önemli değil benim açımdan. Benim açımdan Kürtler şu ya da bu ırktan gelebilir.

Duruşma Hâkimi: Peki, Türkiye' de Kürdistan fikrini nasıl şey ediyorsun. İskandinavya'dan geliyor da bu bölgede Kürdistan kurma fikri nereden alınıyor?

Mazlum Doğan Arkadaş: Benim için önemli değil. Ha İskandinavya'dan gelir, ha Latin Amerika'dan gelir, ha şuradan gelir. Buradaki halklara karışmıştır. Burada tarih boyunca Kürdistan'ın bugün üzerinde yaşadığımız topraklar üzerinde, onlar bir halk olarak gelip yerleşmiş olabilir. Zaten tarihte onlarca, yüzlerce halk vardır. Bunların pek çoğu tarihte yok oldular, silindiler. Kimisi bugüne kadar varlığını koruyarak sürdürebildi. Biz Aka'ları okuduk, biz Eti'leri okuduk, Etrüskleri okuduk, biz Galleri okuduk, biz okuduk da okuduk yani. Mehmet Emin Oktay'ın kitabında, lise kitaplarında bile bir sürü kavim var, bu kavimler arasında sürekli kavgalar var, çekişmeler var, çatışmalar var. Kimisi siyasi organizasyonlar içinde teşekkül edebiliyor, bilahare silinip kayboluyor; ama kimisi bu siyasi organizasyonlarını sürdürebiliyor, gelişiyor, milliyet aşamasına

erebiliyor, milletleşebiliyor. Bugünkü halinde tarih sahnesinde yer alabiliyor. Yani bu önemli değil. Giderek bu halkların birbirine karışmaları ve kaynaşmaları var. Ama bugün somut olarak ortada olan bir şey var; bir Kürt dili var. Bu halkın bir kültürü ve bu dil ve kültüre sahip olan...

Duruşma Hâkimi: Peki, kültür hususunda araştırmanız var mı?

Mazlum Doğan Arkadaş: Kürt dili ve kültürü ile ilgili araştırmalardan çok...

Duruşma Hâkimi: E, araştırman yok ise...

Mazlum Doğan Arkadaş: Var. Yani sıfır bilgi sahibi değilim.

Duruşma Hâkimi: Araştırman yok ise böyle bir dilin varlığından, çeşitli dillerden meydana gelmiş olamaz mı? Hani bir dil...

Mazlum Doğan Arkadaş: Hiç önemli değil. Benim açımdan hiç önemli değil. Çeşitli dillerden meydana gelse...

Duruşma Hâkimi: Ama sen diyorsun ki Kürt dili vardır, kültürü vardır diyorsun. Bu dil çeşitli dillerden toplanmış, kelimelerden mürekkepse yine bu dili böyle mi kabul edeceğiz?

Mazlum Doğan Arkadaş: Bu dilin şu ya da bu dilden kelime alıp veya vermesi pek önemli değil. Her dil öbür dillerden kelime alır veya verir. Hatta iki, üç, dört, beş ulus aynı dili kullanabilir. Nitekim bir İngilizce pek çok ulus tarafından kullanılmaktadır. Latin Amerika'daki pek çok ülke Portekizce veya Latince konuşmaktadır. Bunların Portekizce veya Latince konuşmaları, onların ayrı ayrı bir ulus olarak şekillenmelerine engel değildir.

Ayrıca Kürtçenin şu ya da buradan kelime alıp vermesi de önemli değildir. Önemli olan onun fonetik yapısından çok gramer yapısıdır. Kürtçenin Türkçeden ayrı bir gramer yapısı vardır ve bu Ari grubundan, Hint-Avrupa dil grubuna düşmektedir. Benim bu konuda bu kadar bilgim var yani.

Duruşma Hâkimi: Bunlar tarihte devlet kurmuş mu?

Mazlum Doğan Arkadaş: Evet.

Duruşma Hâkimi: Hangi devleti kurmuş?

Mazlum Doğan Arkadaş: Şunu söyleyeyim. Med organizasyonu tarihlerin yazdığına göre 571'de kuruluyor. 600

civarında filan yıkılıyor, pek uzun süreli falan olmuyor. Persler tarafından yıkılıyor.

Duruşma Hâkimi: Nerede kuruluyor bu tarihte? Med Devleti nerede kuruluyor?

Mazlum Doğan Arkadaş: Hemen hemen bugünkü Kürtlerin yaşadığı alan diyebiliriz.

Duruşma Hâkimi: Neresi burası?

Mazlum Doğan Arkadaş: Urmiye'nin Batısından Fırat nehrine kadar olabilen, hatta Fırat'ı bile aşan bir alan içerisinde oluyor ve burada hüküm sürüyor. Daha sonra kendileriyle, aynı soydan olan Persler tarafından yıkılıyor. Ama Persler döneminde de Kürtler bağımsızlıklarını sürdürüyorlar. Yani köleci dönemde, gerek Ermenilerin baskısı altındaki dönemde olsun, gerek Perslerin istilas, hatta Bizansların istilas, döneminde Kürt halkı kendi varlığına yönelik, kavim olarak kendi varlığına yönelik bir saldırı ile karşı karşıya kalmıyor. Belki siyasal ve sosyal gelişmesi dumura uğratılabilir. İmha tehlikesiyle pek karşı karşıya kalmıyor. Kürtlerin imha tehlikesiyle karşı karşıya kalması, ancak Arap istilasından sonradır ki Arapların Kürdistan'a gelişleri Kadisiye, 834 veya 737 ortaları filandır yani, kesin hatırlamıyorum ya 740 ya 840 civarı filan. Bu dönemde ilk defa Araplarla karşı karşıya geliyorlar. Yalnızca İslamlaşmakla kalmıyorlar, İslam dil ve kültürünü de Arap dil ve kültürünün de etkisi altında kalıyorlar. Bu dönemden sonradır ki 1200'den sonra, yani 13'ncü...

Duruşma Hâkimi: Milattan önce, sonra?

Mazlum Doğan Arkadaş: Milattan sonra 1300 şeylerinden bahsediyorum. Bu dönemde Anadolu'da bildiğimiz gibi bir sürü beylik var. Osmanlı beyliğinden tutun da Karesi beyliğine, Karaman beyliğine kadar. Aynı dönemde Kürdistan'da da beylikler var. Devamlı varlıklarını sürdürmeye, korumaya ve geliştirmeye çalışan feodaller var. Arabistan'da da var. Acemistan'da da var ama Kürdistan sürekli bir istila alanı, sürekli bir çekişme alanı, bir kavga alanı olduğu için, ekonomik olarak yıkıma uğramış, üretici güçleri pek gelişmemiş. Bu nedenle Anadolu'da Acemistan'da ve Arabistan'da' merkezi feodal devletler daha çabuk oluşturulurken, Kürdistan'da bu fazla erken oluşturulmuyor. Kürt feodalleri arasındaki bu didişme 16. yüzyıla kadar sürüyor. 16. yüzyılda

Batı Avrupa'da merkezi krallıklar ortaya çıkarken, yani milliyet sınırları teşekkül ederken, o krallığın çerçevesi içerisinde aynı dile ve kültüre sahip olan ve giderek bir pazar etrafında şekillenen bir ulus topluma doğru bir gelişme söz konusu iken, Kürdistan'da böyle bir şey söz konusu olamıyor. Kürt feodalleri kendi aralarında didişiyorlar. Bu didişmeden herhangi biri galip gelemeyince daha güçlü olarak gördükleri Osmanlılara ve Safeviler'e sığınıyorlar. Onların desteğini alıyorlar ve böylece daha sonra Kürdistan Osmanlılar ve Safeviler arası bir çekişme ve çatışmanın alanı haline geliyor. Biliyoruz ondan sonraki tarihi.

Duruşma Hâkimi: Yerinize geçin. Gereği görüşüldü: Bütün sanıkların tutukluluk hallerinin devamına, duruşmada hazır bulundurulmaları için askeri cezaevi müdürlüğüne müzekkere yazılmasına, bu sebeple duruşmanın 19.6.1981 Cuma günü saat 08.00'e tarihine oybirliği ile karar verilip açıklandı.

18.06.1981

Yoldaşlarının Dilinden Mazlum Arkadaş

Milatlar, tarih başlangıcını ifade eder. Her milat halkların, insanlığın bir doğuşu, bir var oluşu gibi yaşamın toprağına kök salar. Çoğu ise kahramanların, büyük önderlerin yaşamlarını ortaya koyarak, çarmıhlardan, idam sehpalarından ve yangınlardan geçerek yarattığı değerler üzerine gelişir. Ve bu tarihi başlangıçlar insanlığın ortak değerleri gibi aynı iklimi bütün yüreklerde yaşatırlar.

Newroz da Ortadoğu halklarının tarihinde bir milat başlangıcıdır. Med topluluklarının kölecisi Asur'a karşı büyük kurtuluş hareketinin zafer günüdür. Asur kölecisi imparatorluğına karşı Med toplulukları öncülüğünde başlayan ve bölgesel bir nitelik kazanan kurtuluş hareketidir. Ama Ortadoğu öyle fırtınalara, öyle egemen güçlerin gazaplarına uğradı ki, yeniden bir tarih başlangıcı şafak gibi doğuşu bekliyordu gün batımında...

İşte Mazlum 21 Mart 1982'de bu miladı üç kibrit çöpüyle yaktığı özgürlük ateşinde müjdelemişti. Kimdi bu yiğit halk kahramanı? Nasıl olurdu da yüreğini bu kadar büyütebilmişti? Tarihin gerçek kahramanlarını yazmak belki de en zor iş olsa gerek. Gerçek olana dair söylenmesi gereken bütün sözler hak etmeyenlere sarf edilmiş ve bu yüzden gerçek kahramanları anlatmaya yalnızca yürekler kalmıştır.

1955 yılında Elazığ'ın Karakoçan ilçesinde doğan Mazlum Doğan'ın onurlu bir halk uğruna adadığı yaşamı bir halkın acılarının, uğradığı zulmün ve bir de dirilişinin tarihi oluyor.

Balıkesir'de Yüksek Öğretmenlik okulunu bitirdikten sonra 1974 yılında Ankara Hacettepe Üniversitesi Ekonomi bölümüne yazılmıştı. Özgürlük ve bağımsızlık bilincinin gelişmeye

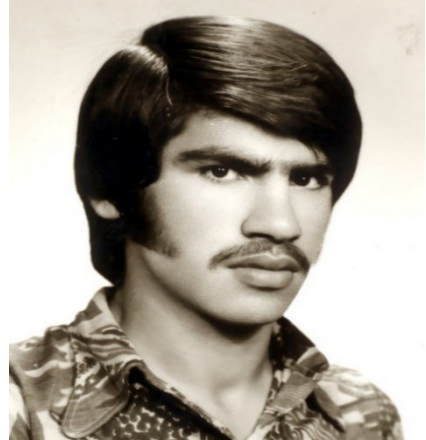
başladığı bir dönemde okul çevresi ile yaptığı tartışmalar ve diyaloglarla Kürt özgürlük hareketinin kuruluşunda yer alan diğer arkadaşlarla tanışmıştı. Şahin Dönmez'le aynı sınıfta okuyan Mazlum Doğan yıllar sonra PKK ana davasından tutuklanarak Diyarbakır zindanına konulduktan sonra bir kez daha onunla karşılaşır. Ancak bu karşılaşma biraz daha farklı bir şekilde gelişir. Zira her birinin ayrı bir kampı temsil ettiği bir karşılaşma oluyor. Çünkü Mazlum Doğan 1979 yılında Urfa'nın çıkışında bir arabada yakalanarak Amed zindanına götürüldükten sonra, bir yıla kadar yani Şahin Dönmez yakalanıp Amed zindanına getirilene kadar kimliğini açıklamıyor. Onunla zindanda yatan yoldaşlarının bazıları tarafından tanınmadığı için adı Ali abi olarak bilinir. Şahin Dönmez tutuklanarak Amed zindanına getirildikten sonra düşmana; "işte bu PKK'nin en önde gelen kadrolarından Mazlum Doğan denilendir." diyerek Mazlum yoldaşın gerçek kimliğini açıklar.

Mücadelemizin öncü kadrolarından büyük devrimci Mazlum Doğan 1979 yılında talihsiz bir şekilde Urfa'da yakalandıktan kısa bir süre sonra Diyarbakır 1 No'lu adıyla bilinen cezaevine naklediliyor.

Yakalandığı günden itibaren fırsat buldukça mektuplar ve kısa notlar şeklinde yaşadıkları konusunda örgütü bilgilendirmek amacıyla yazan Mazlum Yoldaş, Urfa'dan Diyarbakır'a nakledilişini şu şekilde anlatıyor, "Saat 9 civarıydı, ayrı ayrı araçlara bindirildik. Urfa Tugayından ayrılarak Diyarbakır'a hareket ettik. Ellerim kelepçeli olduğu şekilde sırtüstü yatırılmıştım. Yol boyunca kafam sağa sola çarpıp duruyordu. Arabadaki erler kendi aralarında konuşup duruyorlardı. Komandolara küfür yağdırdıkları bir arada onlarla belki diyalog kurabilirim diye söze karıştım. Bana sigara verdiler. Bu arada önceki gün Halfeti'nin bir köyüne yaptıkları baskından söz ediyorlardı. Komando subayının kendilerini mahvettiğini, buna rağmen kimseyi yakalayamadıklarını söylüyorlardı. 'Aradıkları kişiler öğrenciymiş, uzun zamandır aranıyormuş. Herif enayi değilmiş, yakalanır mıymış o'. Tariflerine göre köy, Apo'nun köyüydü, ama yakalanan yoktu. İçime neşe doldurdu."

Diyarbakır'a getirilir getirilmez sorgulanmaya başlandığını yazan Mazlum Yoldaş bu konuda şunları söylüyor, "6 Ekim

bekleyişle geçti. Ertesi gün akşama doğru saat 9.00 civarı gözlerimi bağlayarak, ikinci katta bir odaya götürdüler. Bir sandalyeye oturtuldum. Hissettiğim kadarıyla iki sandalye daha vardı ve karşımdaydı. Önüme bir masa koyarak ellerimi üstüne koymamı istediler. Dediklerini yaptım. Hayat hikayemi yeniden anlattırdılar. (Mazlum Doğan arkadaş ilk yakalandığında gerçek kimliği bilinmiyor, onun yerine kendisinde bir köylüye ait kimlik vardır, o kimliğe ilişkin bilgiler vermektedir.) Yazdıklarımı tekrarladım. Askerliğimi nerede yaptığımı sordular. Manisa Doğu kışla dedim. ‘Yalanları bırak, bize doğrusunu anlat’ dediler. Doğruyu anlattığımı söyleyince, ellerimi joplamaya başladılar. Doğrusu kendimi hazırlamıştım. Kafama, kollarıma, göğsüme, belime ve bacaklarıma inen joplar dayanılır gibi değildi. Ayrıca bir devrimcinin iradesine sahip olması halinde işkencenin vız geleceğine inanıyordum. Ayın 8’i de bekleyişle geçti. Sigarayla yakılan yerler olsun, jop yerleri olsun sızlayıp duruyorlardı. Ama moralim tamdı. Kendi kendime devrimci marşlar söyleyip, daracık hücremde volta atıyordum.”

“Demek her ihanetin bir mükafatı varmış, Şahin’e canı bağışlandı. İhanetin bedeliyse alçakça ihanet etmesi oldu”

İşkencelerin gece yarılarına kadar ve bazen de gece yarılarında sonra başladığını, bununla devrimcilerin iradelerinin sınava çekildiğini not düşen Mazlum Yoldaş devamla şunları yazıyor; “Saat 11.30 ile 12.00 civarındaydı, sert bir el koluma yapışarak küfürle sürüklemeye başladı. Kaldığım odaya çapraz düşen bir diğer odadan başımı zorla eğerek beni içeri fırlattı. Ayaklarıyla boğazıma basarak, ellerimdeki kelepçeleri çözdü. Bir devrimcinin ve iradesinin sınava çekildiği asıl işkence faslının başladığını hissettim. İçimden ‘bir devrimcinin iradesine işkenceyle hükmetmek olanaksızdır, Yaşasın PKK, Yaşasın Bağımsızlık, can kaygısına düşecek kadar alçalmamalıyım’ gibi

şeyler söylüyordum. Ayaklarımdan çoraplarımı soyarak, sırt üstü yere yatırdılar. Ayaklarımı yere 60 derecelik açı yapacak şekilde havaya kaldırarak, tavana asılı olan kelepçeleri ayak bileklerime geçirdiler. Kavgamız başladı! Her falaka faslından sonra ayağa kaldırılarak ıslak zemine döktükleri tuz üzerinde zıplatıyor, sağa-sola doğru koşturuyorlardı. ... Sorular; falaka ve tuzlu su üzerinde konuşturulmadönemlerindesürüyordu. İki kişimütemadiyen farklı şekilde ve farklı muhtevada sorular soruyorlardı. Ben genel olarak bilmediğimi, tanımadığımı, kimseyi öldürmediğimi, silahımın olmadığını, doğru konuştuğumu söylüyor veya susuyordum. 56 falaka devresinden sonra zıplayamaz ve yürüyemez olmaya başlamıştım. Bundan sonra biri sırtıma biniyor veya hep beraber sağa-sola doğru fırlatıp duruyorlardı. Yere düşmeme fırsat vermiyorlardı. Bu sırada sorguya katılanların 78 kişi olduklarını, bir masa olduğunu, burada oturanların hiç soru sormadıklarını anladım. Falakada yediğim joplar elimi ve belimi yakan sigaralara göre daha fazla acı veriyorlardı, ama soğukkanlılığımı kaybetmeme, irademi kaybetmeme etki etmesi olanaksızdı. Çoğu kez dalıyor, sorularını bile duymuyordum. Bu arada Şahin'in durumu hep aklımda idi. Kendi kendime 'demek her ihanetin bir mükafatı varmış, Şahin'e canı bağışlandı. İhanetin bedeliyse alçakça ihanet etmesi oldu' diyordum Ayaklarımı sürekli yere vurarak kanın hareket etmesini sağlamaya çalışıyordum. Ağzıma doldurulan tuz, boğazımı ve dudaklarımı çatlatacak gibiydi. Su istiyordum, cevap vermiyorlardı. Tuvalet gitmek istediğimi söylüyordum, cevap yoktu. Düşman karşısında dik durmaya çalışmama rağmen sandalyede dik duramıyordum. Yeniden alınmamı bekleyip durdum. Bu arada hep 'beni konuşturacağınızı sanıyorsanız yanılırsınız. Ayrıca hakkımda bilgiye de sahip değilsiniz. Bu sizin laçka yapınızı ortaya koyuyor' diyordum. Soğukkanlı ve bilinçli hareket etmeye, hareketin prestijini her koşul altında korumaya çalışıyordum. Zaten 10 günden beri sistemli bir şekilde kendimi hazırlamıştım".

Yakalanmasının üzerinden bir yıl geçmiş olmasına rağmen cezaevinden kaçmayı kafasına koyan Mazlum Yoldaş çöp bidonları içerisindeki kaçış denemesine ilişkin ise şunları yazıyor, "...kaçmayı kafama yerleştirdim. Bu iş için en basit yol, cezaevi çöp arabasıydı. Bidonla alınan çöpleri boşaltacak ve bidona

yerleşerek dışarı çıkacaktım. Hazırlıklara giriştim. Bidonda uzun süre kıpırdamadan kalabilmek için spor yapmaya ve sabahleyin yokluğumun yoklamaya kadar kimse tarafından anlaşılmaması için de herkesten önce yataktan kalktığım halde yemek yememeye başladım. Ancak bidon kısa ve dardı. Bu nedenle çöplerin çok olduğunu, bir bidonun yeterli olmayacağını yaygınlaştırarak yeni bir bidonun gelmesini sağladım. 12 Aralık'ta bidona iyice yerleşerek beklemeye başladım. Fakat çok sıkı giyindiğim ve bidonda hava deliği açmadığım için 1520 dakika sonra bidonda dayanmamaya başladım. Havasızlıktan baygınlık geçiriyor ve şiddetle terliyordum. Buna rağmen dişimi sıkarak 4 saat kadar (gece 4'den sabah 8'e kadar) kıpırdamadan durdum. Fakat dizlerim tamamen uyuşmuştu.

Sabah saat 8.00'de çöp bidonları alınınca arabaya yerleştim. Fakat yoldan çıkmak ve kaçmak olanaksızdı. Çünkü benim ayaklarım uyuştugu gibi, bir de asker vardı. Bu nedenle Dicle nehrine kadar gittik. Araba ileri geri hareket etmeye başlayınca son durağa geldiğimi anladım. Az sonra motor istop etti ve bidonlar aşağıya atılmaya başlandı. Sıra benimkine gelince arabadan aşağı atılırsam başımın kırılabileceği düşüncesiyle bidondan kafamı çıkardım. Baktım etrafımda asker filan yoktu. Kollarıma dayanarak bidondan çıktım, ama üstü kapalı olan kasanın çıkışı askerlerce tutulmuştu. Dizlerim ve ayaklarım tamamen uyuştugu için kıpırdayamıyordum. Askerler üzerime atlayınca yere düştüm. Araba derhal son süratle hareket etti. İçerdeki boğuşmada da askerleri alt ederek kendimi aşağıya atmayı başaramadım. Yakalanarak tekrar cezaevine konuldum."

"Hedef Savunma Yapmamızı ve Kamuoyunun Oluşmasını Engellemektir"

Kaçış planının gerçekleşmemesi ile Şahin Dönmez'in ihanetinden sonra gerçek kimliği tespit edilen Mazlum Yoldaş bu kez savcılık tarafından kendilerine yönelik hazırlanan iddianameye karşılık siyasi savunma hazırlıklarına başlar. Her koşul ve şart altında partinin prestijini düşünen Mazlum Yoldaş savunma hazırlama konusunda partiye gönderdiği bir bilgilendirme notunda şunları yazıyor, "İddianameler elimize geçince, iddianameye cevap hazırlayacağız. Eğer fırsat bulursak (yani yazabilirsek) size de iletmeye çalışırız. Asıl savunma metnimizin ise ne olduğunu

bilmiyoruz. Eğer elde kalmış ise tamamlarız. Daha doğrusu ne pahasına olursa olsun tamamlaya ve size ulaşmaya çalışırız. Fakat yukarıda belirttiğim gibi, çalışma koşullarımız yok. Ne olacağımız, çalışmaya fırsat bulup bulamayacağımız belli değil. Sömürgeciler bizim siyasi tavır koymamızı, savunma yapmamızı önlemek için ne lazımsa yapıyorlar. Sabah akşam, gece gündüz gözaltındayız. Gece saat 11.00'den sonra ayakta görülen adam koğuştan alınıp götürülüyor. Bir ton dayak ve işkenceden sonra hücreye atılıyor. Koğuşlar didik didik aranıyor. Öyle ki, mektuplardaki pullar bile tek tek kaldırılıyor. Yani yazmak ve saklamak imkânsız gibi bir şey. İdare ve gardiyanlar her türlü yazı ve yazılı şeye düşmanlar. Hedef savunma yapmamızın ve kamuoyunun oluşmasını engellemek ve bu arada çok ağır cezalar yağdırıp infaz etmektir. Partiye, bu konuda kamuoyunu oluşturmak ve davalarımıza dikkati çekmek için çok görev düşüyor. Biz elimizden geleni ardımıza koymadık ve asla koymayacağız. Birbirimizle (içte) ilişki kurduğumuz müddetçe kitlemizin parçalanmasına, düşmana boyun eğmesine, teslimiyete izin vermedik. Geceli gündüzlü savunma için hazırlık yaptık. Bundan sonra da Partinin çıkarlarını ve prestijini yüksekte tutmak için ne lazımsa yapacağız. Bundan kuşkunuz olmasın. Fakat bu notumuzun son olacağından, artık sizinle ve cezaevindeki diğer arkadaşlarla ilişki kuramamaktan korkuyoruz. O zaman Partiye propaganda materyali olarak kullanabileceği bir savunma metni vermesek bile, düşman karşısında Partiyi, ideoloji ve politikasını sözlü olarak savunmaya çalışırız. Suçumuz, savunma metnini 12 Eylül öncesi hazır hale getirip, bir nüshasını size ulaştırmış olmamamızdır. Fakat o zaman içte (cezaevinde) arkadaşların eğitimi ile uğraşiyor ve savunma hazırlığını yalnızca geceleri ve çok gizli olarak yapıyorduk. Bu nedenle tamamlayamadık.”

12 Eylül askeri darbesi ve sonrasındaki rejimin parti üzerindeki hedef ve amaçlarına ilişkin de kısa notlar düşen Mazlum Yoldaş şunları yazıyor, “Azgın, gerici ve saldırgan Türk cuntası, Partimize ve Türkiye’deki devrimci güçlere karşı saldırısını sürdürmeye devam edecek. İnsan haklarını hayasızca çiğnemeye ve halkımızı azgınca sövmeye hız verecek. Çünkü, Türk burjuvazisinin bunalımdan çıkış için baskı ve zulmü yoğunlaştırmaktan başka çaresi yoktur. Partimiz, cuntaya karşı hazırlığını, iç ve dış ittifaklarını bu durumu dikkate alarak geliştirmelidir. Bilinmelidir

ki, barış döneminde legalizmin batağından gelişen sağ oportünist politikalar iflas etmişlerdir. Bir daha eski güçlerini toparlamaları olanaksızdır. Parçalanacak ve güçsüz düşecekler. Bu nedenle DDKD, Özgürlük Yolu gibi teslimiyetçi siyasetlerin şeflerinden çok tabanları, taraftarları mücadeleye çekilmelidir.

Şu anda sol maceracı anlayış da tehlikelidir. Partimizi yıpratır, gücümüzü dağıtır. Hazırlık ve toparlanma taktiği doğrudur. Acelecilik ve gözü dönmüş atılğanlıktan çekinmek gerekir. Bizce örgütlenme, propaganda ve askeri hazırlık bir-iki yıl sürmelidir.”

Dışarıda, içerde, Amed Zindan karanlığında öncü rolünü her koşul ve şart altında oynayan, Parti prestiji ile ideoloji ve siyasetini her şeyin üstünde tutan Mazlum Yoldaş, teslimiyetlerin başladığı bir dönemde Amed zindanında Demirci Kawa’dan devir aldığı örsü, bedeninde üç kibrit çöpüyle yaktığı Newroz ateşiyle çağdaşlaştırarak bizlere armağan etti. ‘Teslimiyet ihanete, direniş zafere götürür’ şiarıyla Amed Zindan karanlığında baş gösteren teslimiyetleri eylemiyle direnişe dönüştüren büyük önder Mazlum Doğan yoldaşın direnişini Rêber Apo şu şekilde değerlendiriyor, “Mazlum’un değerlendirilmesinde esas olan nokta şuydu: O zaman 12 Eylül faşizminin yaydığı dehşet ve korku söz konusuydu. Ya teslim olma ya da direnmenin büyük sınavı ile karşı karşıyaydı. Parti hareketinin, ulusal var olmanın, insani olarak var olmanın en çetin bir imtihanı yaşanıyordu. Burada içine girilecek ufak bir tereddüt, sadece bir kişinin döneğine değil, bir partinin, bir halkın ve de insanlığın tümüyle faşizmin karanlığına teslim olmasına yol açabilirdi. Dolayısıyla yapılması gereken, artık kesin ve tek çare olarak yaşamı bu temelde sağlamaktı. Tek bilinç, insani ideoloji, asla teslimiyete hiç yer vermeyen ideoloji partiydi. Artık bundan başka bir yolla kurtarılamayacaktı. İşte tamı tamına bu temelde kendini feda etmeyi bilmenin şahadetidir. Nereden bakılırsa bakılsın yerinde bir şahadettir. Ve biz buna şöyle bir değerlendirme ile karşılık verdik: En kötü ölüm ile yaşam arasında bulunması gereken bir köprüdür bu şahadet. Vahşetin, ölümün korkusundan kurtuluşa atılması gereken en temel köprü. Bu köprüden geçenler korkuyu yenmiştir. Bu köprüden geçenler teslimiyeti yenmiştir. Bu köprüden geçenler yeniden var olmanın, dirilmenin imkanını yakalamıştır. Ve zaten Newroz gibi bir günün seçilmesinin, böyle bir dirilişle alakası vardır. Bu anlamda Newroz

için de gerekli olan bu temelde yapılmıştır.

Bu şahadetleri her zaman zorbaların ve zalimlerin terörüne ve bundan kaynaklanan korkuya yenik düşmemek ve daha cesaretli bazı adımlarla üzerlerine yürüyebilmek biçiminde ele aldık ve böyle değerlendirdik; anıya böyle karşılık vermek istedik. Sonuçta bildiğiniz gibi, kesintisiz ve bitmez büyük direnişler gerçekleştirdik. Bizim bu şahadetlere karşılık verme tarzımız, Mazlum ve Kemallerin önceden kararlaştırdıkları gibi, mücadeleyi kesintisiz kılmaktır. Bu kararın başarısı diğer bazı kararlardan geçer. Süreci kesinleştirmek, imha, teslimiyet ve her türlü düşmeye karşı cansiperane direnebilmektir. Bu direnme ve şahadetle kurtarılan ve kesinleştirilen, parti hareketinin, bu insani hareketin ve bu halkın yaşamasıdır, işte adına zafer denilecek bir gelişme varsa böyle ifadesini bulur. Ve bunun da gerekleri, böyle önderlere yaraşır bir biçimde yerine getirilmiştir. Biliniyor, Mazlum'dan sonra zindan direnme yolundadır ve zindan dışı da buna layık olmanın, ülkeye yeniden dönüşün kararlılığı yolundadır. Parti adına bu şehitlerin anısına layık olmanın gerekleri, daha 1982 sonlarında ülkeye yaygınca yönelme, ülkeye dönüşün ideolojik politik ve pratik tedbirlerini almadır. Böylece "anıya layık olma sağlanmıştır" diyoruz.

Mazlum yoldaş, Kürdistan halkının çağa açılması, ulusal bağımsızlık ve özgürlüğü için partimizin yürüttüğü direnişin başında yer alması ve dost düşman herkes tarafından bilinen bu uğurdaki ödünsüz savaşıyla tarihi kişiliğini kanıtlamıştır.

Halkın bağrından çıkmış, halkın engin değerlerini sağlam ve aydınlanmış komünist kişilikle birleştiren bu yoldaşımızın kişisel özellikleri, kısa fakat zengin yaşam ve mücadeleyle anılan, Kürdistan ulusal kurtuluş savaşçıları ve tüm devrimcilere yol gösterebilecek güçtedir.

Mazlum yoldaşın çok kısa süren pratik yaşamı, her an, her adımda gözlerimizin önünde şekillenmektedir. Eşine ender rastlanan, Kürdistan'da ise çok ihtiyaç duyulan, bir komünistin en belirgin özelliği olan araştırmacı ve incelemeci yanı, kendisini her an önümüze koymakta ve kendi gerçekliğini dayatmaktadır.

Mazlum yoldaş, yoldaşlarına karşı saygı, sevgi dolu olan, onlara karşı hiçbir zaman yersiz bir davranışta bulunmayan, onlara

yapabileceği her türlü yardımı yapmaktan asla çekinmeyen, yalnız önderleri değil, aynı zamanda yardımcıları olduğu hissini veren ve bunu da tüm zorluklara göğüs gererek başarabilen bir kişiydi. İster sömürgeciliği meşrulaştırmak sevdasında olan kendini tanımaz küçük burjuva eğilimlere, isterse sosyal şovenizmin akıl almaz tutumlarına karşı olsun, sınıf çizgisinin amansız savunucusu olarak işçi sınıfının ideolojik, politik çizgi bağımsızlığı ve milli kurtuluş hareketinin devrimci çizgisine bağlı kalmada eşsiz davranabilen Mazlum yoldaş, tüm bunları zayıflığın, yozluğun, güçsüzlüğün hüküm sürdüğü bir alanda gerçekleştirebilmiş, son üç yılını zindanlarda bu temelde sembolleştirebilmiş ve en çok layık olduğu bir biçimde, Kürdistan tarihinin onu adeta doğal olarak içine itebileceği bir tarzda direnmesini doruğa ulaştırarak bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin büyük kahramanları ve şehitleri safına kendisini kabul ettirebilmiş, bunu da emeği, bilinci, cesareti ve direnmesiyle başarmıştır. Böyle bir günde ve böyle bir direnmeyle efsaneleşmek herkesten çok O'nun hakkıdır. O açıdan bu olay bize söylenecek fazla bir söz bırakmamıştır. Tarih adeta kendi kendisini ifa eder bir duruma gelmiştir. Direnme tarihi, bağımsızlık ve özgürlük tarihi modern bir içerikle Kawa'yı yeniden canlandırmış, mücadelenin başına dikmiş ve bunu bir anlamda gerçekleştirmiş sayılmak zorundadır. Bağımsızlık ve özgürlük tarihi, modern temellerde yeniden dirilmiş ve 21 Mart Newroz, gerçek anlamıyla yeniden doğmuş sayılmalıdır. O'nun kişiliğinde Kawa, çağımıza özgü bir biçimde mücadelesinin başında yer tutmuş gibidir.

Newrozlar bundan sonra iki adla anılacaktır. Birincisi, Demirci Kawa'yla anılan, halkımızın doğuşunu, bağımsızlık ve özgürlük doğrultusundaki ilerlemesini, bunu engellemek isteyenlere karşı soylu direnmesinin efsaneleşmesini ifade eden Newroz; ikincisi. Mazlum yoldaşımızın mücadeleye kendisini katık ettiği Newroz.

Newroz, artık yüzyıllardan beri sürüp gelen baskı ve tahakküme karşı, Mazlum yoldaşın anısıyla cevap verilen yıldönümlerinin kutlanmasına da tanık olacaktır.

Bir adam çoğalır bir başına hücrelerinde
Yüreği Kawa'dadır, gözleri Babek'te
Ateşler yanarken dağ doruklarında,
İhanet zindan karanlığında kol gezmekte
Kawa'lara, Babek'lere bir yoldaş gerek
Bu zindan karanlığına bir ateş gerek,
Çevrilen ihanet çarkını kırmak için
Ölümü göğüsleyecek bir yoldaş gerek

Bir anda yırtılır, zindan karanlıkları
Sessiz bir gürültüyle sarsılır duvarlar
Patlar bir beyinde, Newroz ışıkları

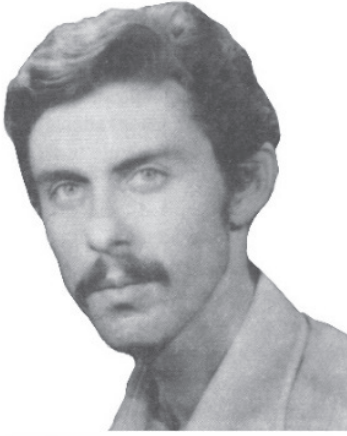
Ey ateşin ve güneşin çocukları,
Hani bilincin sesi yüreklerimizde
Gözlerimizde inancın sancakları nerede,
Bu gidişe dur demek gerekir bilirim
Hücrede her saniyeyi bir yıl eylerim,
Bir ateş yaktık sönmesin diye hiçbir yerde
O ateş sönerse, yaşamayı neylerim
Bu yüzden üç kibrit ile Newroz günü,
Yüreğimi sizlere armağan eylerim....

Adnan Yücel

DÖRTLER

Dörtlerin şanlı ölüm kararı bir bahar gününde verilmiş büyük bir karardır. Mazlumlar'ın Newroz ateşi, Dörtlerin bedenlerinde çıra gibi tutuşturularak sürdürüldü. Zindanı aydınlatan tarihi bir karardır. Dayatılan müthiş zulmü, karanlığı boğma eylemiydi. Mazlum yoldaşın kararı, yaşam iddiası, yaşama saygıdan vazgeçmeme kararıyken, Dörtlerin eylemi ise; Mazlum yoldaşın kararını daha da pratikleştirmek, daha da kitleselleştirmek, daha da yaşamsal kılmaktı. Kararın amacı kadar, içeriği ve gerçekleşme biçimi de müthiştir. Mutlaka bütün yönleriyle anlamak, yaşam, halk ve militan gerekçemiz haline getirmek, her "namusluyum, bağlıyım," diyenin temel görevidir.

Önder Apo

Dörtler'in Mektubu

Yoldaşlara Ve Tüm İnsanlığa!

Çağımızda ulusal ve sınıfsal uyanışlar yoğunluk kazanarak boyutlanıyor. Halklar esaretten kurtulmanın savaşım bayrağını emperyalizme karşı sömürgeciliğe ve her türden gericiliğe karşı yükseltiyorlar. Proletarya kendi öz iktidarını korumak için, tarihsel görevini adım adım yerine getiriyor. Dünyanın dört bir yanında anti-emperyalist, anti-faşist, anti-sömürgeci mücadeleler tırnakla, kanla, canla, emekle, acıyla ilerliyor.

Bu mücadeleler sonucudur ki, emperyalizm dünyanın birçok yerinde yok olmuştur. Ve çoğu bölgede can çekişiyor. Sömürgecilik de aynı akıbetten kurtulamamış. Keza faşizmin halkların ve proletaryanın devrimci adımları karşısında her gün biraz daha ölmeye mahkûm oluyor.

Çağımız; devrimler cephesiyle karşı devrimler cephesinde yaşamın her anında kıyasıya bir savaşımın sürdüğü ve ibrenin her gün biraz daha birincilerden yana eğildiği, dünya halklarının ve emekçilerinin özlediği geleceklerine yaklaştıkları bir çağdır.

Tarih çarkının ileriye doğru döndürülmesi Vietnam, Kamboçya, Küba, Filistin, Kürt halkının, Rus, Alman ve Bulgar proletaryasının kanıyla, canıyla gerçekleşiyor.

İçte zaferle taçlanan Vietnam ulusal bağımsızlık ve özgürlük savaşı, dünya devrim tarihine kazandırdığı zengin tecrübelerle, yaptığı ve yarattığı değerli katkılarla, esaret altındaki dünya halklarına kurtuluş mücadelelerinde bir ışık gibi yol gösterici oluyor.

Ulusal kurtuluş mücadelelerinin her santimetresi büyük acılar pahasına gelişir, büyük fedakârlıklar ister. Bu uzun süreli savaşım, en başta halk bağımsızlığı için ölüm ister. Bir halkın ulusal bağımsızlık ve özgürlük kavgası o olgular üzerinde yükselir.

Zaferi ufukta hissedebilmek, görebilmek için inanarak savaşmak, savaşarak inanmak gerekiyor.

Ulusal bağımsızlığa ulaşabilmek, halka inebilmek onunla bütünleşmekle olur ancak. Örgütlülüğün, kitleselleşmenin yolu halkı bilmek, anlamak ve ona kurtuluş inancını kavratmaktan geçer. Bu da doğru bir önderlik gerektirir. Önderlikle halk kaynaştığı noktada tüm zorluklara katlanılır, dahası aşılır hale gelir.

Bu açıdan Kürdistan tarihine kısa bir göz attığımızda, kaosa yol açan bir örgütsüzlük, önderlik adına çıkarları için halkı karanlıklara iten teslimiyetçi, uşak karakterli, sınıf düşmanlarının ihaneti karşımıza çıkıyor. Bağımsızlık için her defasında başlatılan savaşım, işgalci, istilacı, sömürgeci devletlerin gaddar, acımasız bastırmasıyla boğulmuştur. Halkımızın bizlere bıraktığı bir direnme mirası vardır. Bütün bunlara rağmen.

Kürdistan halkı kadar bağımsızlığı için kan döken, evlatlarını toprağa gömen direnişçi bir halk doğru bir Önderliğe, en azından kendi direnişçiliği paralelinde, kendine yabancılaşmayan bir önderliğe sahip olsaydı, Kürdistan bir defa değil, on defa bağımsızlığa kavuşmuş olacaktı.

Bu halk ki; Asur İmparatorluğu'nun tahtını başına yıktı. Ortadoğu'ya bir güneş gibi açılan Medya'yı kurdu.

Bu halk ki; Doğudan, Batıdan, Güneyden dalga, dalga gelen istilacı ordulara, fetihçi imparatorlara karşı bağımsızlık meşalesini elden bırakmadı. Aç kaldı, açıkta kaldı ama ulu dağlarında sevdasını sürdürdü.

Bu halk ki; diliyle yaşadı, kültürüyle yaşadı, Mêm ü Zinî, Ahmede Xanê, Feqiye Teyranileri çıkardı.

Bu halk ki; Türk, Fars, Arap sömürgeciliğine karşı Ubeydullah, Bedirhanlılar, Behdinanlılar, Yezdan Şer, Revanduz, Sason, Ağrı, Zilan, Palo, Genç, Hani, Dersim direnişleriyle bağımsızlık sevdasını sürdürdü.

Yendi, yenildi, ama yenilgiler onu ürkütmedi. Dar günlerinde Bese'leri yanında gördü. Kanları toprakta güllenen sayısız direnişçi, gencecik Kürt yiğitlerinin anısıyla yaşadı.

Yenilgilerinde teslim olmamak için, düşmanın eline sağ düşmemek için yüce dağlardan uçurumlara kendilerini atan

Bese'leri kendilerine örnek aldı bu halk.

Bu halkın yıllarca kanla bastırılan suskunluğu, yok edildiği sanılan bağımsızlık özlemi; direnişçiliği, çağdaşlığı, örgütlülüğü şahsında somutlaştıran PKK'nin doğuşuyla yeniden daha coşkulu, daha istekli ve kararlı olarak topraklarımızda filizlendi, gelişti, boyutlandı.

PKK'nin ideolojik, politik, örgütsel alanda şekillenmesiyle birlikte Türk sömürgeciliğin azgın saldırılarına, komplolarına hedef oldu. Hareketimizin kurucularından büyük komünist önder ve enternasyonalist Hâkî Karer böyle bir komplo ile şehit edildi. Hâkî yoldaşımızın katledilmesi, Kürdistan'da devrimci mücadele vermenin zorluklarının boyutu hakkında da önemli ipuçları verdi.

Kürdistan'da örgütlenmenin, halka gitmenin ve halk savaşı vermenin daha ilk adımları atılırken, karşılaşılacak güçlükleri aşabilmek için, devrimci şiddet uygulamak zorunlu ve bunu mücadelemiz açısından yaşamsallığı tartışmasız kabul edildi. Bu yönüyle Hâkî fiziki ölümüyle bile mücadelemizin sıçrama yapmasının denek taşı oldu.

Hakî'nin katledilmesi, sömürgeciliğe karşı savaşabilmek için, ölümü yaşamın bir parçası gibi görmek gerektiğini kavratı bize.

Bugün Diyarbakır zindanında, düşman bizim şahsımızda halkımızın kurtuluş umudu, biricik önderi partimizi boğmaya çalışıyor. Bu bir ölüm-kalım savaşıdır. Savaşlar kaybedile bilinir, ama bizim kaybetmeye tahammülümüz yoktur, olmamalıdır. Çünkü bunun sonuçları çok ağır olacaktır. Sorumluluğu ise taşınamayacak denli ağır, yaralayıcı olacaktır. Bu savaşı kaybetme tahammülümüz yoktur. Bu yola girerken, lekesiz bir direniş bayrağının altında çalıştık ve bunu aynı temiz haliyle taşımak zorundayız. Başka seçeneğimiz yoktur. Bu bayrak altında yaşamının ve onu yükseltmenin direnmekten başka bir yolu yoktur.

Bunu çok kısa bir süre önce büyük Önderimiz Mazlum yoldaşımız gösterdi. Bu her zaman olduğu gibi çok zor ve sancılı bir dönemi yaşamakta olduğumuz Diyarbakır zindanında da yol göstericiliğinin değerli yaşamını feda ederek yaptı.

Parti Önderliğimiz, Mazlum yoldaşın şahsında sorumluluğunu en iyi şekilde, bir kez daha kanıtladı. Şimdi sıra bizimdir.

Evet, Partimiz bizden direnmeyi istiyor. Esir düştüğümüz ve her türlü silahtan yoksun bulunduğumuz bu koşullarda, canımızı, kanımızı ateşlememizi istiyor.

Yakılacak her ateş, örülmek istenen karanlığı ışığa boğacaktır. Yakılacak her ateş, ihanetin, teslimiyetin hain duvarlarını yerle bir edecek, bizi halkımıza ulaştıracak, halkımızın bizlere bağladığı umudu çoğaltacaktır. Yakılacak her ateş, Mazlumun üç çöp ateşiyle bütünleşip, gürleşecektir. İşkencelerin, sömürgeci faşistlerin iğrenç emellerini yıkacaktır.

Arkadaşlar!

Düşman barbar, düşman acımasız, düşman amacına ulaşmakta kararlı. Buna 'dur' demezsek bırakalım devrimcilikte, insanlığımızdan bile utanacağız. Bu zindanda partimiz adına, halkımız adına alınımızın aklıyla çıkmazsak, gelecek nesiller bizi lanetleyecektir. Hiçbir gerekçe bizi tarihimizin ve halkımızın sorgulamasından kurtaramaz.

Biz, halk olarak bugün dışarıda olduğu gibi, zindanlarda da bir ölüm-kalım dönemini yaşıyoruz. Bunu aşabilmenin yolu bellidir. Parti tarihimizin tecrübe ve mirası bize büyük bir direniş geleneği bıraktı. Bu geleneği sürdürmek her zaman zorunludur. Ama bugün düşmanın bizi ve halkımızı yok etmek için sınır tanımaz, çok yönlü ve o denli tehlikeli saldırılara giriştiği Diyarbakır zindanında bu direnişçi geleneğin sürdürmek daha önemli, daha çok zorunlu ve daha çok yaşamsal bir hal almıştır.

Her partili arkadaş, her insan, her namuslu Kürt yurtseveri, PKK sempatisanı ve taraftarı bu bilinçle üzerine düşen sorumluluktan kaçmamalıdır. Herkesin yapabileceği bir şeyi vardır mutlaka. Ve hepimiz, partimizin, halkımızın bugün bizlerden beklediklerini, istediklerini iyi bilmeli ve bu bilinçle mücadele vermelidir.

Bizler bu eylemi gerçekleştirmekle, sadece Partimize, halkımıza ve ilerici insanlığa karşı duyduğumuz sorumluluğu, güveni, inancı pratikte de göstermiş olacağız.

Yoldaşlar!

Şunu çok iyi bilin ki, bundan sonra Türkiye ve Kürt halkı sizinle olacaktır. Bizler Antep'de Haki'nin, Hilvan'da Halil'in, Dersim'de Bese'nin, zindanlarda Mazlum DOĞAN'ın takipçisiyiz. Bizler korkmuyoruz, sizler de korkmayınız.

Kahrolsun sömürgecilik!

Kahrolsun emperyalizm!

Yaşasın PKK!

Yaşasın Ulusal Kurtuluş Mücadelemiz!

**Ferhat Kurtay, Eşref Anyık,
Mahmut Zengin Ve Necmi Öner**

Yoldaşları Dörtler'i Anlatıyor

Dörtler Büyük Bir Direniş Köprüsüdür

17 Mayıs'ta Diyarbakır Cezaevi'nde bedenlerini tutuşturan değerli yoldaşlarımız Ferhat Kurtay, Eşref Anyık, Mahmut Zengin, Necmi Öner yalnız cezaevi ve PKK tarihi açısından değil, Kürdistan tarihi açısından da önemli bir dönüm noktasıdır.

Mazlum yoldaşın 1982 Newroz'undaki eylemiyle, PKK öncülerinin öncülük ettiği 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu arasındaki direniş köprüsüdür. Bu kahramanca eylemi anlamak için, 12 Eylül askeri darbesinin Kürdistan'daki amaçlarını bilmek ve bu politikanın cezaevinde nasıl pratikleştiğini görmek gerekir.

12 Eylül darbesine karşı büyük ve kahramanca direnişlerin ortaya çıkması, 12 Eylül darbesinin uğursuz emellerinin kapsamıyla ilgilidir. 12 Eylül, Kürdistan'ı, Kürtlüğü yok ederek, Türkiye'nin bir uzantısı haline getirmek istiyordu. Temel amacı, Kürt halkının varlığını ortadan kaldırmak, direnişi bir daha ortaya çıkamayacak düzeyde ezmek, Kürt halkının inkarcılığa ve sömürgeciliğe karşı direnemeyeceğini göstermek olduğu için, uygulamalar da acımasız olmuştur.

12 Eylül'le birlikte, Kürdistan yeniden boydan boya işgal edilmiş, bir bütünen zindana çevrilmiştir. Kürtlüğünü savunan, bunun için direnen ve Kürt halkının taleplerini dile getiren tek bir ögeyi bırakmamacasına bir bastırma ve sindirme operasyonu geliştirilmiştir. Kürdistan'da gelişen özgürlük eğilimi, sessizliğe büründürülmüş tüm Kürdistan coğrafyasını ayağa kaldırmıştı. Bu uyanış da Önder Apo öncülüğünde başlatılan PKK hareketiyle

sağlanmışır. Kürdistan'da halkın uyanışını gerçekleştiren, PKK'nin öncülük ettiğı direnişti.

Bu açıdan 12 Eylül, hedeflediğı amaçlarına ulaşmak için, cezaevlerine doldurduğu PKK tutsakları üzerinde teslim alma politikası yürüttü. PKK kadrolarını teslim almak için de zulüm ve işkenceyi dünyanın hiçbir yerinde görülmemiş biçimde uyguladı. Tutsakları, inançlarına ve halka verdikleri sözlere pişman ettirerek, inançlarına ters kişilikler haline getirip toplum içine salmayı, bu temelde pasifizasyonu yaygınlaştırmayı hedefliyordu. "Size söz veren, bunun için iddialı konuşan kişilerin hallerine bakın" deyip, teslim aldığı kişiler şahsında halkın özgürlüğe, ulusal demokratik yaşama olan umudunu tümenden kırmayı amaçlıyordu.

Bu çirkin ve insanlık dışı amaç için, Diyarbakır Cezaevi yaşanmaz bir yer haline getirilmişti. Mazlum Doğan yoldaş 1982 Newroz'unda, Demirci Kawa gibi "artık bu yaşam kabul edilemez" diyerek, zindandaki yoldaşlarına bir isyanı başlatmanın işaretini verdi bu isyanın kıvılcımını çakararak. Bedenlerini ateşe veren Dörtler ise, "PKK tutsaklarını amaçlarına ters düşüremezsiniz, PKK tutsaklarının birbirine bağlılığını ortadan kaldırıp, direnişçi kültürü yok edemezsiniz" diyerek, PKK yoldaşlığının, halka ve birbirine söz vermenin kararlılığını inkârcı sömürgeci rejime tüm açıklığıyla göstermenin eylemini gerçekleştirdiler.

İnkârcı sömürgeci rejimin boyun eğdirme politikalarına karşı, kendi şahıslarında Kürt özgürlük hareketi kadrolarının ve halkın onurunu korumak, en zor koşullarda da olsa bu dayatmalara boyun eğilmeyeceğini göstermek için bu dört yoldaşımız, önceden kararlaştırılmış, birbirine verilmiş sözler temelinde 17 Mayıs'ta bedenlerini özgürlük meşalesi gibi tutuşturdular. Bu eylem büyük bir eylemdir. Bir ay öncesinden kendilerini yakacakları günü kararlaştırmışlar ve bu konuda birbirine söz vermişler. Eylem günü ve saati geldiğinde, hiçbirinde en ufak bir tereddüt ortaya çıkmamış, kol kola girerek, üzerlerine yanıcı malzemeleri sarıp nefti dökmüşler ve kibritle ateşlemişler. Eylemlerinin kırılmaması için de ateşin verdiği acıya rağmen sessiz kalmışlardır. Arkadaşları fark edip yanan vücutlarını söndürmek isteyince de "söndürmeyin, eyleme ihanet etmeyin" diyerek, kendilerini söndürmek isteyen arkadaşlarına karşı çıkmışlardır.

Diyarbakır Zindanındaki bu eylem ve diğer direnişler,

Kürt halkının evlatlarının özgürlük ve demokrasi için nasıl bir yurtseverlik göstermeleri gerektiğini, nasıl bir halk sevgisinin ortaya konulması gerektiğini göstermiştir. Bu direnişlerle, bu eylemlerle, Kürdistan’da yurt sevmenin, halk sevmenin ölçüleri yükseltilmiştir.

Halkımız bu eylemlerle özgürlük ve demokrasi için daha büyük fedakarlıklar yapmanın bilincine, kişiliğine varmıştır. Bu eylemler sadece güncel önemi olan ve sadece özgürlük hareketinin gelişmesi açısından ateşleyici, özgürlük mücadelesini harlandırıcı eylemler değil, halkın kimliğini, kişiliğini, bilincini yoğuran yeni kültür, yeni düşünce, yeni moral değerler kazandıran halk yaratımı, kişilik yaratımı eylemlerdir.

Eğer halkımız sonraki yıllarda ölümü yüreğinde, beyninde yenerek düşmanın her türlü zulmünün üzerine yürüdüyse, düşmanın saldırıları karşısında en kahramanca eylemleri, direnişleri ortaya koyabildiyse, bu eylemlerde Dörtler’in kendilerini meşale yapmasının rolü önemlidir. Dörtler’in Kürt yurtseverliğinin, fedakârlık ölçülerinin yükselmesindeki payı büyüktür.

Uluslararası komplo süresince Kürt insanının kendisini ateş topu yaparak komploya karşı duruş göstermesinin, bu tür direnişlerin yarattığı yeni Kürt yurtseverliğiyle, özgürlük ölçüleri, ulusal demokratik değerlere bağlılıkla bağlı vardır. Yine Newrozların sembolü haline gelen Zekiye Alkan, Rahşan, Ronahi, Berivanların ve daha nice Kürt gencinin “yaşam olacaksa özgür olmalı” felsefesiyle yola çıkıp “uğruna ölünecek düzeyde bir yaşam” yaratma mücadelesi içine girmeleri, tabii ki bu direnişlerle gerçekleşmiştir. Daha sonraki kahramanca eylemler, yoldaşlarımızın bu büyük eylemlerle ortaya koydukları yeni ölçülerle yoğrulan insanların yaptığı eylemler olarak tarihe geçmiştir.

Dörtler’in direnişi daha büyük eylemler için bir emirdir. Dörtler’in eylemini duyduğumda, Diyarbakır Zindanı’nın 35. koğuşunda, hücrede bulunuyordum. Dörtler’in eylemi 33. koğuşta gerçekleşti. Bu eylemden sonra, 33. koğuş bulunan bütün arkadaşlar ağır işkenceden geçirildi. 12 Eylül’ün amaçlarına ve zindan işkencesine karşı Dörtler’in isyanı bu koğuşta gerçekleştiği için, koğuş cezalandırılıp dağıtılmıştı. Bu koğuşa bir süre tutuklu

da konulmadı. İşkence görüp dağıtılan tutuklulardan birkaçı bizim bulunduğumuz kadın bir hücreğine getirildi. Onlar çok gizli biçimde, böyle bir eylemin gerçekleştiğini, bazı arkadaşların şehit düştüğünü duyduklarını, bazılarının durumlarının ağır olduğunu ilettiler.

Bu durum bizleri sarstı. Bundan önce de Mazlum yoldaşın direniş kıvılcımını çakması gerçekleşmişti. Dörtler'in eylemi ile birlikte, daha güçlü, daha büyük, daha etkili bir eylem yapma zamanının geldiği kararına vardık. Daha önce Kemallerin, Hayrilerin, Mazlumların içinde bulunduğu arkadaş grubunun son savunma zamanı yaklaştığında, etkili bir eylem yapma kararı vardı. Dörtler'in eylemi, bu kararın uygulanmasının daha erkene alınmasını beraberinde getirdi. Nitekim Dörtler'in eyleminden sonra, ölüm orucunun başlatılması kararına varıldı. Bu karar, 14 Temmuz'da uygulamaya geçirildi.

Dörtler'in eylemi duyduğumuzda gösterdiğimiz tepki; Diyarbakır Zindanındaki bu baskıların, bu zulüm düzeninin artık kabuledilemeyeceği, buna karşı kapsamlı bir direnişi gerçekleştirme zamanının geldiği idi. Hatta bu eylem duyulduğunda, daha sonra 14 Temmuz'da şehit düşen yoldaşlarımız, önceden kararlaştırılan eylemlerin artık geciktirilmemesi gerektiğini, hatta Dörtler'in eyleminden önce bir eylemliliğin esas olarak kendileri tarafından gerçekleştirilmesinin sorumluluk duygusu içindeydiler. Bu yönüyle Dörtler'in eylemi, 14 Temmuz eyleminin başlatıcısı olmuştur. Dörtlerin eylemi, 14 Temmuz'u başlatanlar için daha kapsamlı, büyük bir direniş başlatılmasının emri olarak görülmüş, kabul edilmiş ve bunun gereği yapılmaya çalışılmıştır.

Bu eylemler, PKK kadrolarının ruh hallerinin, yoldaşlık duygularının ve birbirine yaklaşımının anlamını en ince ayrıntısına kadar göstermektedir. Dörtler, Mazlum Doğan yoldaşın Newroz'daki eylemini duyunca, "bu eylemi aslında biz yapmalıydık, şehitlerimize karşı, arkadaşlarımıza karşı sorumluluğumuzu yerine getiremedik" diyerek, yoldaşlarına, halka karşı sorumluluklarını yerine getirememenin ezikliği içinde, böyle bir eylemi bir an önce gerçekleştirme kararı almışlardır. 14 Temmuz direnişçileri de Dörtler'in eylemini duyduklarında, "bu eylemleri bizim yapmamız gerekirdi" diyerek, yoldaşlık ilişkilerini ortaya koymuşlardır.

Mazlum arkadaşın şehadetinden etkilenen 14 Temmuz direnişçileri ölüm orucuna başladıklarında, “keşke Mazlum Doğan arkadaş da şimdi aramızda olsaydı, bu eylemi birlikte yapsaydık” diyerek, Mazlum Doğan yoldaşla yan yana bu eylemi yapmanın gururunu, sevincini, sıcaklığını dile getirmiş, PKK militanlığının, PKK’nin yarattığı yoldaşlık sevgisinin, halk sevgisinin düzeyini ortaya koymuşlardır.

18 MAYIS

Mayısın 18'inde
Zindanın bir köşesinde.
Alev almış derileri
Yanıyorlar diri, diri

Tarihin şen çocukları,
Halkımın kahramanları.

Zindanının kır baçları
Yakıyordu acı, acı.
Akan kanın her damlası,
Özgür günlerin mayası

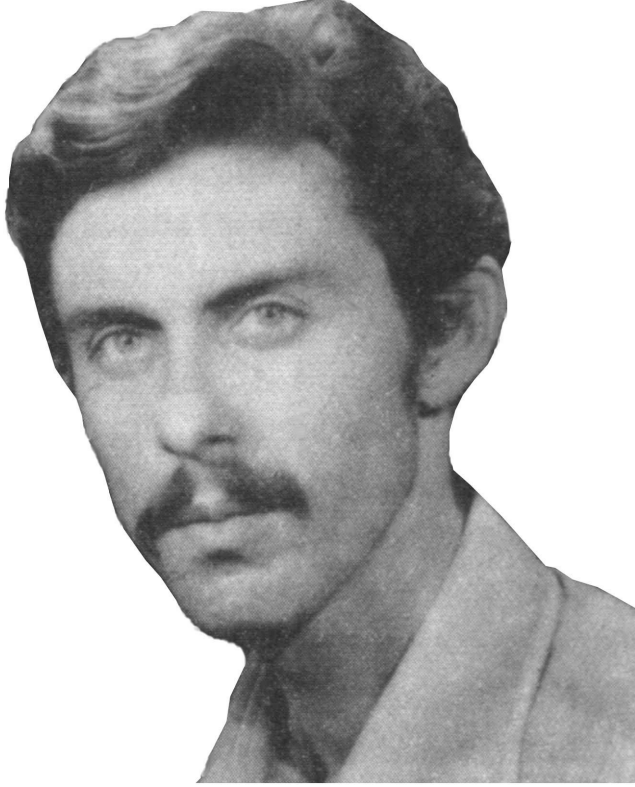
Tarihin şen çocukları,
Halkımın kahramanları

Diyarbakır zindanında
Özgürlüğe giden yolda
Ferhat, Necmi, Eşref, Mahmut.
Çıkıyorlar tabut, tabut.

Tarihin şen çocukları,
Halkımın kahramanları

Ey İbrahim, Yoldaş Hâkî
Kıpkızıl bir şafak vakti
Kolundaki kelepçeler
Çözülecek birer birer

Tarihin şen çocukları,
Halkımın kahramanları

FERHAT KURTAY

Yoldaşları Ferhat Kurtay Arkadaşı Anlatıyor

Ferhat arkadaş yurtsever bir Kürt ailesinin çocuğu olarak Kızıltepe’de dünyaya geldi. Ailesi G. Kürdistan’da ilkel milliyetçi bir örgütlenme olan KDP önderliğinde geliştirilen mücadeleden etkilenen aileler arasındaydı. Bu nedenle KDP taraftarı olan, milliyetçilik duyguları ağır basan bir aile ortamında yetişti.

Ulusal Kurtuluş siyasetiyle tanışması Ankara’da okuduğu mühendislik fakültesi yıllarına rastlar. Bu dönem partimizin grup örgütlenmesi dönemidir. Okulu bitirdikten sonra Kızıltepe’ye gelir. Bu dönemde Mardin bölgesi Kürdistan’da yurtseverliğin en gelişkin alanlarından biri olduğu ve yurtseverliğin büyük bir potansiyel güç teşkil ettiği yerdir. Devrimci gelişmede yurtseverlik potansiyelinin harekete aktarılmasında Ferhat arkadaşın çalışmaları söz konusudur.

Devrimci faaliyetlere bölge düzeyinde bir katılım gösterirken, aynı zamanda Türk Elektrik Kurumunda (T.E.K) müdür olarak ta çalışmaktadır. Ancak hareketin gün geçtikçe büyüyerek kitleleşmesi, Ferhat arkadaş da yeni görevler yükler. Profesyonel devrimcilik yapması nedeniyle bir sömürgeci kurum olan T.E.K.ten ayrılır. Artık ne müdürlük, nede elektrik mühendisliği vardır yaşamında. Bir tek mesleği vardır onun. Bu da 24 saatini Kürdistan devrimine adadığı profesyonel devrimciliktir.

Bu dönemde küçük burjuva, milliyetçi, reformist örgütlenmelerin asıl yüzlerinin halka teşhir edilmesinde Ferhat arkadaşın çabası büyüktür. Küçük Burjuva örgütlenmelerle yapılan tartışmalarda genellikle Ferhat arkadaş görüyoruz. Çoğu tartışmada halktan insanların bulunması ve bu tartışmalarda Ferhat arkadaşın üstün bir performans göstererek, onların açık

yüzlerinin halka teşhir edilmesi, halk arasında yoğun ve sıcak sempati ve saygı görmesine neden oldu.

27 Kasım 1978’de partinin kuruluşuyla birlikte oluşturulan eyalet komitelerinden, Mardin, Siirt ve Diyarbakır’ı içine alan eyalet komitesinde yer alır.

Bu dönemde partimize karşı gerek küçük burjuva reformist teslimiyetçi grupların, gerekse düşmanın geliştirdiği karşı devrimci saldırılara karşı mücadelede, Ferhat arkadaşın rolü büyüktür.

29.11.1979 tarihinde, Kızıltepe’de, M. Hayri DURMUŞ yoldaşla birlikte bir yurtseverin evinde devlet güçlerinin düzenlediği bir operasyonda esir düşer. Onun düşman tarafından esir alınması, yurtsever bölge halkını adeta mateme boğar.

Devrimci irade ve inancın sınıandığı sorgu işkencesinde direnmek, düşmana teslim olmayarak bilgi vermemek, düşmanın kendini en güçlü hissettiği bu işkence merkezlerinde düşmana darbe vurmak, vurulan darbelerin en büyüğüdür. İşte Ferhat arkadaş, düşmanın kurduğu bu işkence merkezinde direnerek, düşmana hiçbir bilgi vermeyerek, hatta hiçbir örgütle ilişkisinin olmadığını söyleyerek, düşmanın tüm işkence ve yöntemlerini boşa çıkarmayı beceren, devrimci inanç ve iradenin en yüce örneklerini hem dosta hem de düşmana gösteren, düşmanı kendi kurduğu işkence tezgâhlarında bile yenilgiye uğratılabileceğini ispatlayan bir kişilik olmuştur.

Birlikte yakalandığı M. Hayri DURMUŞ arkadaş, soruşturmada siyasi savunma yapar. Merkez Komite üyesi sıfatıyla düşmanın yönelim ve saldırılarına karşı partiyi savunur. Ferhat arkadaşın Hayri arkadaşla yakalanmış olması düşmanı en azından Ferhat’ında, bir parti üyesi olma yönünde bir düşünceye itmiş ve Ferhat’a en vahşi işkenceleri uygulamışlardır. Fakat düşmanın tüm işkencelerine, ellerindeki bilgilere rağmen Ferhat arkadaş “Hayri’yi bir öğretmenin evinde tanıdığını ve dayısını evine davet ettiğini, hiçbir örgütle ilişkisinin olmadığını” dışında hiçbir ifade vermez.

Hayri yoldaşla birlikte soruşturmadaki bu örnek tavırlarıyla tutuklanarak zindana konur. Zindanda geçireceği süreç, soruşturmadaki devrimci tavrın bir devamı olacak, halka ve partiye bağlılığın en yüce örneğini göstererek bağımsızlık

uğrunda düşmanın politikasının iflasında canını sunmaktan çekinmeyecektir.

İstihkâmda geçirdiği kısa bir süre arasında diğer tutsak yoldaşlarıyla birlikte yeni açılan 2. Nolu'ya (Eski hava taburu binası) getirilir. Daha sonra da buradan ünlü Diyarbakır 5 Nolu zindanına alınır. 12 Eylül'ün iktidara geldiği süreye kadar hapisanede örgütsel faaliyetlere katılır. Bu faaliyetlerden biri de yayın faaliyetidir. Hapishanede çıkarılan iki gazete vardır. HAWAR ve PALE gazetesi (Kürtçe) Ferhat arkadaşların yönetiminde çıkarılmaktadır.

Diyarbakır zindanına getirildikleri dönemde 12 Eylül Askeri faşist darbeye cunta hem dışarıda hem de cezaevlerinde, tüm devrimci değerlere karşı azgınca bir saldırı başlattı. Ancak şu çok yalın bir gerçektir ki düşmanın Diyarbakır zindanına yönelimi diğer cezaevlerindeki uygulamalardan çok farklı olmuş, saldırı ve işkenceler daha üst düzeyde ve azgınca olmuştur. Bunda düşmanın Diyarbakır zindanındaki PKK önder kadro ve savaşçılarını en vahşi işkenceler eşliğinde önce teslim almak, sonra da ihanet ettirmek ve böylece Kürdistan devrimine en büyük darbeyi vurmak istemesi belirleyici etken olmuştur.

Başlatılan bu azgınca saldırı ve işkenceler eşliğinde düşmanın uygulamaya koyduğu politikasına, ulaşmak istediği hedefe karşı PKK savaş esirleri direnişe geçtiler. Ferhat arkadaş 1980 sonrasına doğru başlayan bu onurlu direnişte yer aldı.

Düşman direnişi kırmak amacıyla en vahşi işkencelerle tutsaklara yöneldi. Bu süreçte cezaevinde daha başlangıçta teslimiyet bayrağı çekenler vardır. Düşmanın işkenceleri sırasında da teslimiyeti seçenler çoğalır. Bu süreçten sonra düşman direnenleri 35.ve 36 denilen hücrelerde toplar. Ferhat arkadaş direnenler arasında olup hücrelerine getirilenler arasındadır. Daha sonra ise 33. Koğuşa götürülür.

Ferhat yoldaş, 33. koğuş özgülünde düşman politikasının iflasında belirleyici rol oynar. Kitleyi aydınlatır. Var olan dağınıklığı ortadan kaldırır. Düşmanın işkence ve yönelimlerine karşı tüm PKK kitlesinin yekvücut olmasını sağlar. Ve böylelikle de düşmanın yönelimlerine karşı yeniden örgüt kurmayı başarır.

Düşman da bu arada direnişin son kalesi 35. koğuştan düştükten

sonra baskı ve işkencelerini planlı ve sistematik bir şekilde arttırır. 1982'nin başlarında ise ihaneti dayatır. İki yol koyar tutsakların önüne. Ya ihanet edecekler ya da direnecek ve öleceklerdir. Teslimiyetin çıkar yol olmadığı ortaya çıkmıştır. Zaten Ferhat arkadaş düşmanın teslimiyetten sonra ihaneti dayatacağını ilk söyleyenlerdendir. Onun bu söyledikleri pratik süreçte doğrulanmaya başlamıştır. Ve Ferhat arkadaş 33. koğuşa geldiği ilk günden itibaren düşmanın olası bu tür yönelimlerine karşı kitleyi uyarmış, kitleyi buna hazırlamıştır. 33. koğuş özgülünde düşmanın bu yönlü politikasının boşa çıkarılmasında Ferhat arkadaş önemli bir etkendi.

İdarenin 1982 başlarında uygulamaya koyduğu ihanet ettirme politikası sonucunda bazı tükenmiş insanlar ihanet ederler. Düşman bundan da cesaret alarak ihanet ve baskılarını doruğa çıkarır. Bir an önce sonuç alma sevdasındadır. Teslimiyetin belli bir süreçten sonra ihanete gittiği, direnişinde zafere götürdüğü çıkmıştır ortaya.

Bu süreçte Ferhat yoldaşın öncülüğünde 33. koğuş özgülünde bir arayışın içine girilir. Ferhat arkadaş konuşmalarında sohbetlerinde sık sık direnmenin gerektiği üzerinde durur ve şöyle bir kaygısını dile getirir. “Teslimiyeti kendimiz parçalamalıyız. Eğer düşman kendiliğinden geri çekilip sizden bir şey istemiyorum derse, işte o zaman en büyük darbeyi vurmuş olur”.

Bu sırada Yıldırım MERKİT haininin ihanetinden sonra konumu da çıkmıştır ortaya. Bu nedenle düşman artık Ferhat'ın konumunu bilmektedir. Bu süreçte düşman Ferhat arkadaşla ihanet ettirmek için, üzerine gelmeye, özel işkenceye almaya başlar. Sadist Esat Oktay 33. koğuşa gelip Ferhat'la konuşur. Ferhat'ın kararlı tavrıyla karşılaşınca işkenceci gardiyanlarına Ferhat'a özel işkence emrini verir. Ancak tüm işkence ve yönelimlere karşı Ferhat arkadaş en ufak bir taviz vermez, en ufak bir kararsızlığa düşmez. Onun takındığı tavır gerçek bir parti militanından beklenen tavidir. Onun düşmana karşı gösterdiği bu kararlı, militan tavır 33. koğuş kitlesine bir moral kaynağı olur.

Bu sırada Mazlum yoldaşın 21 Mart eylemi gerçekleşir. Koğuşa “Mazlum Newroz günü kendini yaktı” biçiminde yansımıştır. Mazlum'un eylemi Diyarbakır zindan labirentini aşmanın yoluna göstermiştir. “Direnmek ve gerektiğinde yüce ideallerimiz için

ölmek”

Ferhat Mazlum’u takip etmenin gerektiğini ve zorunlu olduğunun inancındadır. Mazlum’un takipçileri olarak bir eylemin gerekliliği düşüncesindedir. Zaten önceden de “ne yapılabilir” tartışmasını açmış, ancak Mazlum arkadaşın eylemi çıkış yolu göstermiştir.

Eylem düşüncesini Necmi, Eşref ve Mahmut arkadaşlara açar. Mazlum’un eyleminden sonra paniğe kapılan düşmanın hazırladığı ihanet ettirme politikasına, Mazlum’un takipçileri olarak darbe vurmak, Mazlumun çıktığı kıvılcımı yangına dönüştürmek için kendilerini yakmaya karar verirler.

Eylem kararından sonra Ferhat arkadaşın öncülüğünde eylem hazırlığına başlarlar. Bu arada mahkemede Eşref siyasi savunma yapar, Ferhat arkadaş hala siyasi savunma yapmamıştır. Bu süreçte Ferhat’ın siyasi savunma yapması durumunda 33. koğuştan alınıp 35’e götürme olasılığında vardır. Böylesi bir durumda ise eylem riske sokulmuş olacaktır. Ferhat’ın bu süreçte siyasi savunma yapmaması, sadece ve sadece gerçekleştirecekleri tarihi eylemi riske sokmamak içindir.

Eylemin gerçekleştiği 17 Mayıs gecesine kadar tüm hazırlıklarını bitirirler. Eylem gecesi gelip çatmıştır. O gece koğuştaki tüm arkadaşlarla tek tek sohbet ederler. Bu arkadaşlarda vedalaşırlar. Ancak hiçbir arkadaş o gece dörtlerin her arkadaşla ayrı ayrı sohbet edip, bir bayram havası yaşanmasını, konuşmalarının bir vedalaşma olduğunu anlayamaz.

Dörtler farkına vardırılmadan vedalaşmalarını yaptıktan sonra Ferhat bir sayfalık bir bildiri hazırlayarak, koyacakları ölümlü eylemin neden ve amaçlarını özetle açıklayarak bir arkadaşın yastığının kenarına bırakır. Gece işkencelerden, gün boyu süren eğitimden yorgun düşen tutsaklar uykudayken, saat 4,5 civarında üzerlerine döktükleri teneke dolusu petrol ve tinerle Ferhat kibrit çakar.

Alevler bir anda sarar etrafları. Öylesine azgın, öylesine gür ki, 4 metre yükseklikteki pencerelerden dışarı uzanır. Diyarbakır zindanlarının karanlığını delercesine.

Koşuş patlamayı andıran bir sesle uyanır. Şaşkındır, gür alevler karşısında koğuştaki tutsakların şaşkınlığı bir anda paniğe

dönüşür.

Dörtler ise alevlerin içinde ve sürekli olarak “kahrolsun sömürgecilik, yaşasın PKK” sloganını haykırmaktadır. Koğuşta bazı insanlar ateşe su dökerler. Bunu gören dörtler “Su dökmeyin, su dökmeyin ateşi yakın, ateş yakın, su dökmek ihanettir” diye haykırırlar. Koğuştaki tutsaklar o anda yangının şokunda, eylemin siyasal hedeflerini saptamaktan uzak, sadece insani reflekslerle hareket ederler. Su dökülüp ateş söndürülür. Ama ateş yapacağını yapmıştır. Ferhat arkadaşta görevini yapmanın, baş aşağı gidişe dur demenin, canını Kürdistan devrimine katık etmenin engin sevinç ve coşkusu vardır. Üzerindeki elbiselerin tümü ve vücudunun, büyük bir bölümü yanmıştır. Ama henüz kendinden geçmemiştir. Kendisine derin bir üzüntüyle bakan ve etraflarını saran arkadaşlara bakar. Görevini yapmanın, görevini başarmanın huzuru içinde arkadaşlara seslenir “Bizler Mazlumun takipçileriyiz. Diyarbakır’da vahşette dur demek için yaktık kendimizi” ve sonrasında kendisini dinleyenlere, anlamaya çalışanlara “Arkadaşlara yardımcı olun. Onları yalnız bırakmayın. Bir birinize destek olun” diye seslenir. Dörtler birlikte hastaneye kaldırılır. Ve 17 Mayıs 1982’de gerçekleştirdikleri o büyük ve Kürdistan tarihinde görülmemiş yüce eylemin sonrasında şehit düşerek, Diyarbakır zindan şehitleri arasında şerefli ve onurlu yerlerini alarak ölümsüzleşirler.

EŞREF ANYIK

Yoldaşları Eşref Arkadaşı Anlatıyor

Eşref Arkadaş oldukça yoksul, topraksız bir Kürt ailesinin çocuğudur. 1960 yılında, Viranşehir’de gözlerini yaşama açar. Sadece ilkokulu okuyabilir. Çocukluğundan başlayarak ailesinin ekonomisine katkıda bulunmak için birçok işte çalışır. Ailesiyle birlikte her yıl Çukurova’ya mevsimlik işçi olarak çalışmaya gider. Ailesi mevsimlik, tarım işçisidir.

Eşref arkadaş gençlik yıllarında Viranşehir’de gelişen genel devrimcilik içinde yer alır, devrimcilerin oturdukları yerlere gider. Arkadaş çevresi devrimcilerdir. Uzun süre Viranşehir’de mevcut birçok örgütlenmelerde yer almaz, ailesini geçindirmek zorunda oluşu, onu aktif devrimcilik yapmaktan alı koyar.

1978 yılı ortalarından itibaren küçük burjuva teslimiyetçi ve reformist DDKD örgütlenmesine sempati duyar. DDKD (Devrimci Demokratik Kültür Derneği) ye gidip gelir. Ama aktif bir militan değildir. Eşref Kürdistan devrimine inanmış, feodal komprador, işbirlikçi güçlere ve sömürgeciliğe karşı mücadele etmek isteyen yurtsever, demokrat bir insandır. O devrimciliği bir umut ve mücadele olarak anlamaktadır. Taşınmış olduğu yurtsever fikirler ve mücadelecı kişiliğinin küçük burjuva teslimiyetçi ve reformist DDKD örgütlenmesi içinde hayat bulmayacağına inanarak bu gruptan ayrılır.

Bu sırada Kürdistan’ın dört bir yanında PKK’nin feodal komprador, işbirlikçi güçlere, faşist örgütlemelere ve TC’nin ajan ve polis yapılarına karşı savaşımı başlar. Eşref yoldaşa sınıf kını ile parti saflarında silaha sarılır. Halk düşmanlarına karşı mücadele yürütmek ve bu mücadelede PKK saflarında yiğit devrimcilerle olmak onun için bir tutkudur. Eşref arkadaş,

Viranşehir şehir merkezinde işbirlikçi feodal kompradorlara karşı partinin düzenlediği silahlı bir eyleminde fiili olarak yer alır. Bu eylemden dolayı deşifre olup aranır.

Siverek'te, işbirlikçi feodal komprador çetelere karşı yükselen silahlı direniş hareketine bölgenin ihtiyaç duyması üzerine Siverek'e kaydırılan Eşref arkadaş bir süre Siverek'te askeri gruplardan birinde faaliyet yürütür. Daha sonra Hilvan Siverek bölgesi askeri örgütlenmelerinden birinde yer alır. Bu grupta 15 Ağustos 1984 atılımı sonrası şehit düşen Emin Dal ve Abdulkadir Hançer arkadaşlarda vardır.

Eşref arkadaş, yakalandığı tarihe kadar Hilvan Siverek bölgesinde faaliyet yürüten askeri gruplarda yer alarak, işbirlikçi feodal komprador çetelere karşı savaşı.

Eşref arkadaş, Hilvan kırsalında ilkinde feodal çetelerinde yer aldığı kalabalık sömürgeci askeri kuvvetlerle peş peşe iki gün süren silahlı çatışmanın ikinci günü, geri çekilirken guruptan kopup çatışma dışı kalınca, silahını saklayarak olay yerinden oldukça uzakta düşman kuvvetleri tarafından silahsız olarak yakalanır.

İki gün savaş gibi süren bu büyük çatışmalarda feodal çeteler üç, düşman askerleri iki ölü ve dört yaralı verir. Yaklaşık 36 kişilik parti kuvveti ise, bir yaralı üç esir kaybına uğrar.

Eşref arkadaşın sorgusu Urfa işkence hanelerinde yapılır. Bir ay süren ağır işkenceler sonra önce 1 nolu askeri cezaevi, ardından Diyarbakır zindanına konur.

12 Eylül faşizminin iktidarıyla birlikte Diyarbakır zindanında işkence ve teslim olma politikasına karşı parti zindan örgütünün başlattığı direniş hareketi içinde yer alır. Bulunduğu koşutta direndiği için alınarak 36'nın hücrelerine atılır. 36'nın hücrelerinde 5 aylık bir süre vahşi işkenceler altında teslimiyete karşı direnir. Direniş ilk günlerde yaşanan 8 günlük açlık grevinde yer alır. Mart ayı başlarında, Ferhat, Necmi ve Mahmut'tun da içinde olduğu 90 kişinin üstünde kalabalık bir grup partili ve taraftarıyla 33. Koğuşa götürülür.

Düşman 8 aylık PKK zindan direnişini hücrelerde tamamen kırdıktan sonra, işkenceyi yoğun olarak daha önce hücrelerdeki partili direnişçi tutsaklara uygulanmasına karşın genelleştirerek, vahşet düzeyine tırmandırarak tüm tutsaklara uygulanır. Vahşi

işkencelerle tutsakları insani ve siyasi kişiliklerinden arındırıp ihanet ettirmek ister.

Düşmanın uyguladığı imha politikasına karşı Eşref arkadaşın direnişçi kişiliği giderek kabarır. Düşmanın imha politikasını durdurmak için direnişin gerekliliği konusunda kendini hazırlar. Bu arada koğuştta, vahşet ortamında, o koşullarda oldukça zor ve farkına varılması halinde ölümleri aratan işkencelerle karşılaşacağını bildiği halde Ferhat, Necmi ve Mahmut arkadaşlarla birlikte parti anlayış ve yaşamının yitirilmemesi, korunması çalışmalarına katılır.

Teslimiyet koşulları vahşi işkencelerle giderek ağırlaştırılıp, zindanda ihanet uç vermeye başlayınca Ferhat, Necmi ve Mahmut'la birlikte gönüllü bir direniş eylemi koymaları gerektiğini kendi aralarında gizli konuşmalar sonucu karara bağlarlar. Ancak nasıl ve ne tip bir eylem olunması konusunda tartışmalar sonucu çıkış yolu bulmayarak netleştiremezler. Necmi'nin isyan önerisine Eşrefte katılsa da, isyanın kitlesel katliama yol açacağı endişesiyle bundan vazgeçilir.

Nihayet aradıkları çıkış yolu bulunur. Mazlum yoldaşın şahadetiyle verdiği talimata uyarak, olayı duyduktan hemen sonra eylem türünü kendilerini toplu olarak yakmak olacak saptar ve aralarında görev bölümü yapıp, eylem hazırlıklarına koyulurlar. Eylem tarihi olarak ta 17 Mayıs 18 Mayısı bağlayan gecenin şafak vakti olarak saptarlar. 18 Mayıs sabahı ölümü kucaklamak istemelerindeki amaç, o gün parti önderlerimizden Hâkî KARER'in şehit düştüğü gün olmasıdır. Şahadet ve parti direniş çizgisini korumaya azimli olan dörtler, bedenlerinde Mazlumun çaktığı direniş kıvılcımıyla direniş yangınına başlatacaklardır. Eşref arkadaş çıkarıldığı son duruşmada siyasi savunma yapar.

Son günü (17 Mayıs) koğuştaki tüm tutsak arkadaşlarla tek tek ilgilenip, zindanda yaşanan sürecin tarihsel önemini, direnişin mutlaka yaratılması gerektiğini, partili ve taraftarların üstlerine düşen tarihsel görevlerin neler olduğunu detaylarıyla konuşarak anlatırlar. O gece Necmi arkadaş koğuşt gece nöbetine dörtleri yazar.

Eylem saati gelip çatmıştır. Dörtlerin eylem bildirisinden ayrı olarak, Eşref arkadaş ailesine bir mektup yazarak, koyacağı eylemi

ve bu konuda içinde bulunduğu tarihsel zorunluluğu kısaca anlatıp mektubu ceketinin cebine koyar. Çünkü her şehit düşen arkadaşın elbiselerinin ailesine verilmesi söz konusudur. Fakat mesaj ailesine ulaşmaz.

Dörtler kol kola girip, bağdaş kurarak üstlerine nefit ve tiner boşaltarak Diyarbakır zindanında direniş yangınına başlatırlar. “Kahrolsun sömürgecilik” “Yaşasın PKK” sloganları alevlerle yükseltilerek düşmanı kahrederler. Bu eylemle Partiyi, parti direniş çizgisini zindanın en vahşi koşullarında yaşatırlar.

Eşref bu onurlu direnişle Diyarbakır zindan şehitleri arasında onurlu yerini alıp, dörtlerin direniş yangınında ölümsüzleşir.

O, direnişe ve devrime sevdalı olarak bu yüce sevdayı, isyan yangınına dönüştürmüştü. En zor koşullarda dahi direniş yangının düşmanı kahretmesi için, kutsal yangını bedeninde yükselterek parti direniş çizgimizin ölümsüz komutanı, yılmaz savaşçısı olarak Bağımsız Demokratik Kürdistan kavgasında yaşayacaktır.

MAHMUT ZENGİN

Yoldaşlarının Dilinden Mahmut Zengin Arkadaş

Mahmut arkadaş yoksul bir ailenin çocuğu olarak Siverek'te yaşama gözlerini açar. Onu bekleyen zorlu bir yaşam ve görüp duyanları şaşkına uğratan, saygı uyandıran direnerek ölümüdür. Fakat o henüz geleceğinden habersizdir.

Yaşamının büyük bölümünü Hilvan'da geçirir. Sakin yaradılışlı, her yaştan insana karşı saygılı ve ağır başlılığıyla çevresinde saygınlık uyandırır. Hilvan'da ninesinin yanında yaşar. Ağır başlı ve sakin yaratılışının yanı sıra fedakâr ve alçak gönüllü biridir. Çocukluğu içinde bulunduğu aile çevresinde yoksulluk içinde geçmiştir. Yaşı ilerleyip gençliğe adım attıkça, içinde bulunduğu toplumun sefaletini anlamaya başlar. Ağa zulmünün halka çektiirdiği acılara tanık olur. Tüm bunları içine sindiremez. Hilvan'da bir grup insanın devrimci olduğunu ve bunların halk arasında ağa zulmünden kurtulmanın çarelerini anlattıklarını görüp işitir. Devrimcilere uzaktan sempati duymaya başlar. Bu dönemde Hilvan lisesinde okumaktadır.

Halil Çavgun'un Hilvan'da feodal-komprador-işbirlikçi ceteler tarafından katledilmesinden sonra, partimizin bu güçlere karşı silahlı direniş hareketini başlatır. Bu süreçte Hilvan gençliği gibi Mahmut arkadaş ta mücadeleye yakın bir ilgi duyar. Kısa sürede mücadeleyle sıkı ilişkilere girerek, mücadeleye katılan bir parti taraftarı olur. Sıcak mücadele içinde giderek daha aktif katılarak teorik eğitim çalışmaları, silahlı nöbet tutma, propaganda yapma vb faaliyetlerle hem kendini geliştirir hem de mücadeleyi yaşar.

Bir süre sonra Hilvan Lisesi son sınıftan ayrıılıp okulla ilişkisini keserek, parti saflarında bir savaşçı olarak yer alır. Bölgede

oluşturulan askeri güçte yer alır. Son olarak parti kadrolarımızdan yiğit komünist Cuma TAK'ın silahlı grubunda yer alır. Bulunduğu grupla birçok eyleme katılır. Yer aldığı askeri grup Hilvan-Siverek bölgesinde feodal çetelere karşı silahlı direnişi yürüten hareketli gruplardan biridir.

Bir eylem hazırlığı içindeyken, Hilvan'ın bir köyünde jandarmanın baskınına uğrarlar. Teslim ol çağrılarına karşı Cuma Tak önderliğindeki 5 kişilik savaşçı grubu silahla cevap verir. Bu çatışma Hilvan-Siverek bölgesi kırsalında devlet güçleriyle girilen en büyük ilk çatışma olur.

Bu çatışmada devlet güçleri ilk olarak panter ve ağır makineli silah kullanır. Çatışma içinde elindeki silah yara alarak parçalanır. Ve Mahmut arkadaş bulunduğu kayanın ardında mahsur kalır. Gruptaki arkadaşlardan Cuma TAK ve iki arkadaş kurtulur bir arkadaşta şehit düşer. Ancak Mahmut arkadaş silahsız olarak mahsur kaldığı yerde 7-8-1979 tarihinde yakalanarak esir düşer.

Esir düştüğü yerde köy meydanına getirilerek düşman tarafından dipçik ve tekmelerle ağır biçimde işkence yapılır. Getirildiği Urfa işkence hanelerinde gördüğü işkencelere rağmen militanca, örnek tavrı sergileyerek hiçbir eylemi kabullenmeyerek partiye hiçbir zarar vermez. Kendisinin de partiye hiçbir ilişkisinin olmadığını, çatışma içinde yakalanmasına karşın çatışmada bulunmadığını ve tesadüfen bulunduğu bölgede çatışma sonrası yakalanarak çatışmada yakalanmış gibi gösterildiğini savunur. Tutuklandığı sırada çıkarıldığı askeri mahkemede hakkında silah taşımaktan dava açılır. Az bir hapis cezası alıp bir süre sonra yeniden mücadeleye katılma durumu söz konusudur.

Sorgusundan sonra tutuklanarak Diyarbakır 1 Nolu askeri cezaevine getirilir. 1980 yılı sonbaharında diğer tutsaklarla birlikte Diyarbakır zindanına aktarılır.

12 Eylül faşizminin iktidarıyla birlikte T.C. zindanda işkenceler eşliğinde teslimiyeti dayatır. Parti cezaevi örgütümüzün başlattığı fiili direniş kararına Mahmut arkadaş ta katılır. Direnişe başladığı koğuştan alınıp 36'nın hücrelerine atılır. Her gün, her saat işkence altında geçen direnişin 5. ayında bir gurup arkadaşla birlikte 33. koğuşa verilir. Koğuşa teslimiyet yaşamasına rağmen henüz hücrelerde partili tutsakların direnişi sürdürüyor olduğundan,

düşman koğuşlardaki tutsaklara ağır işkenceler yapmaz. Hücrelerdeki direniş kırıldıktan sonra ağır işkenceler eşliğinde teslimiyet kuralları da ağırlaşır.

Hakkında sadece silah yakalatmaktan dava açıldığı ve yakın bir sürede tahliye olacağı için mahkemede siyasi savunma yapmaz. Bu yakalandığı ilk andan beri sürdürdüğü tavidir. Zindanda ihanet politikası dayatıldığında ise parti içindeki konumu açığa çıkmamış olduğundan, tavrını sürdürerek siyasi savunma yapmaz.

Mahmut arkadaş koğuştaki arkadaşlarla birlikte Ferhat arkadaşına bağlı olarak örgütsel faaliyetlere katılır. Teslimiyet ve vahşet altında koğuşta örgütlenme içinde yer alır. Ayrıca koğuşta bulunan illegal komün örgütünün de üyesidir. Teslimiyet içinde partiye ve direniş çizgisine olan inancı zayıflamak yerine daha da güçlenir. Ne pahasına olursa olsun zindanda parti ve direniş çizgisinin yaratılmasından yanadır. Düşman ihaneti dayatmaya başlayınca Mahmut arkadaş Ferhat, Necmi Eşref arkadaşlarla birlikte ihaneti durdurmak için direnişe geçmeleri doğrultusunda karara varırlar. Böylece dörtler ölümde kader birliği etmenin ilk adımını atmış olurlar.

Direnişe geçme konusunda karara vardıldıktan sonra konulacak eylem türü üzerinde gizlice kendi aralarında tartışmalara başlarlar. Birçok eylem türü tartıştıkları halde, etkili bir eylem türü bulamazlar.

Mahmut Arkadaş de Ferhat, Eşref ve Necmi gibi konulacak eylemin ölümlü eylem olmadan ihanete darbe vurulamayacağını bilincindedir. Yapacakları eylemin büyük yankı uyandırması, ihaneti teslimiyeti kökünden sarsması ve TC'nin zindanda uyguladığı imha politikasına geri adım attırmasını hedeflemektedirler.

Dörtler etkili eylem türü arayışı içindelerken Mazlum yoldaşın, 35. koğuş hücrelerinde “Kendini yaktığı” biçiminde haber alırlar. Mazlumun ölümlü eylemiyle yaptığı direniş çağrısı, dörtlerin ihanete karşı koyacakları eylemde bedenlerini tutuşturan yangının kıvılcımı olur.

Dörtler Mazlumun mesajını almış ve eylem türünü netleştirerek kendilerinin yakma kararını almışlardı. Eylem türü saptanıp karara bağlandıktan sonra hazırlıklarına başlanır. Sömürgeci, faşist, ırkçı

sloganlar yazımında kullanılan yağlı boya malzemelerinden neft ve tiner biriktirilerek, yangın malzemelerini hazırlarlar. Eylem hazırlıkları içinde dörtler kendi aralarında görev bölümü yaparak çalışırlar. Eylem için gerekli tüm hazırlıklar bittikten sonra eylem tarihi olarak Hâkî KARER'in şehit düştüğü 18 Mayıs tarihine denk gelmesi için 17 Mayıs gece yarısını seçerler. Saptamaya göre 18 Mayıs sabahı Diyarbakır zindanında o büyük yangın gerçekleşmiş ve şehit düşmüş olacaklar.

17 Mayıs günü dörtlerin yaşadığı son gündür. Koyacakları eylemden koğuştaki arkadaşların haberleri yoktur. Dörtler o gün koğuştaki tüm arkadaşlarla tek tek konuşup, zindanda her arkadaşın parti çizgisine bağlı kalması gerektiğini, vahşet teslimiyet ve ihanet koşullarının mutlaka parti direniş çizgisi karşısında yenilgiye uğrayacağını, partiye ve devrime olan inançlarını yitirmemelerini biçimde uzun uzun konuşarak, tüm arkadaşlarla gizlice vedalaşırlar.

Gece yarısına doğru koğuştaki arkadaşlar uyumuş, dörtler ayakta, son hazırlıklarla uğraşmaktadırlar. Eyleme ilişkin dörtlerin imzasını taşıyan bildiri (Bir sayfa) Ferhat arkadaş tarafından hazırlanıp, uyumakta olan bir arkadaşın başının ucuna konulur.

Dörtler koğuşun uygun bir köşesinde naylon poşet, gazete vb çabuk tutuşan şeyleri yere yayarak, üstlerine teneke dolusu neft, tiner döküp kol kola kenetlenerek halka biçiminde bağdaş kurarlar.

O büyük anın son saniyeleri gelip çatmıştır. Yakılan kibritin alevine şiddetli bir patlama cevap verir. Yanıcı maddelerin bolca kullanılması, yangının patlamasına yol açar. Dört insanın bağdaş kurduğu bedenlerden harıl harıl tavanı zorlayan alevler yükselir. Alevlerin kavurduğu dört can bir ağızdan "Kahrolsun sömürgecilik" "Yaşasın PKK" sloganlarını haykırırlar. Her haykırıшта alev ağızlarında ve nefes borularından iç organlarına doluşur. Ciğerleri, yürekleri alevlerle kuşatılır. Onlar artık her şeyleriyle Kürdistan'da yükselen yangındır.

Patlama sesiyle uyanan koğuştaki arkadaşlar paniğe kapılıp alevler arasında oturan, alevlerle kızıla boyanmış dört insan görürler. Onlar artık kızıl alevlerdir. Bu kutsal yangını söndürmek için koğuştaki arkadaşlardan kimileri daha ne olduğunu anlayamadan

yangına su dökmeye çalışır. Bu sırada alevler arasında bir el havaya kalkarak gür bir sesle “su dökmeyin, su dökmeyin ateşe, bu ateşi söndürmek ihanettir” diyerek uyarıda bulunur. Bu ses Mahmut arkadaşın sesidir. Kavrulan bedeninde acı yoktur artık.

O zindanda alev olup yükselen, parti direniş çizgisinin kıvılcık bayrağı, kutsal bağımsızlık yolunda dağlarımızı saran yangındır.

NECMİ ÖNER

Yoldaşları Necmi Öner Arkadaşı Anlatıyor

Necmi arkadaş orta hali bir ailenin bireyi olarak Diyarbakır'ın Çermik ilçesinde dünyaya gelir. İlk, ortaokul ve liseyi Çermikte bitirir.

Kişilik olarak cana yakın, buna karşın partiye yönelik hataları, devrimci onuru rencide edici anlayış ve tavırlara karşı tahammülsüz bir yapıya sahiptir. Düşmana karşı ise tavizsiz ve oldukça katıdır.

Çermik bölgesinde parti hemen hemen grup aşamasını yaşamaz. Çermik bölgesi PKK'nin en son girdiği bölgelerden biridir. Oldukça geç girilmesine rağmen hızlı bir gelişme kaydeder. Parti örgütlenmesi ülkede geliştikçe Çermik bölgesine, Diyarbakır üzerinde kurulan ilişkilerle girilir. Daha önceleri Parti örgütlenmeleri ve çalışmaları olmadığından, Çermikte teslimiyetçi küçük-burjuva DDKO örgütlenmesi dernek çatısı altında legal faaliyetlerle Çermik gençliği içinde yüzeysel bir yaygınlığa sahiptir.

PKK 1978 yılında bölgede örgütsel faaliyet geliştirmeye başladığında, Kürdistan'ın birçok bölgesinde PKK'nin silahlı direnişi yaşanmaktadır. PKK örgütsel ve ideolojik olarak faaliyet yürütüp örgütlenmeye başlayınca, Çermik halkı ve gençliği içinde kısa sürede gelişme kaydeder. Bölgede bir dönem faaliyet yürüten arkadaşlardan biride Bingöl Karlıova'da 12 Eylül sonrası (29 Aralık 1980) Şehit düşen Hüseyin DURMUŞ olur. Bölgede parti örgütlenmesinde büyük emekleri geçer. Parti örgütlenmesi geliştikçe küçük-burjuva teslimiyetçi örgütlenme özellikle gençlik arasında kitle kaybına uğrar.

Necmi arkadaşta daha önce yer almış olduğu DDKD'den bir gurup arkadaşıyla birlikte ayrılarak, 1978 sonrasında PKK safları içinde yer alır. Parti ideolojisi ve direniş çizgisini kavradıktan

sonra, kısa zamanda partinin bölgede aktif bir militanı haline gelerek profesyonel devrimcilik yapar. İlk olarak yerel komitede gençlik alanında örgütlenme ile görevlendirilir. Daha sonra Siverek bölgesinde işbirlikçi feodal çetelere karşı yükselen silahlı direniş Çermik bölgesi kırsal alanını da kapsar. Bu aşamada parti yerel askeri örgütlenmesinde Necmi arkadaş, askeri sorumlu olarak görevlendirilir.

Çermikteki reformist anlayış ve teslimiyetçi çizgi (DDKD) kitle kaybına uğrayıp, örgütsel dağılmayı yaşayınca, partiye karşı saldırıyla ayakta kalmaya çalışır. Necmi arkadaşın da içinde olduğu bir grup arkadaşla silahla saldırırlar. Çıkan çatışmada Necmi arkadaş saldırıganlardan birini yaralar.

Necmi bir gurup arkadaşla gizlendiği yerde, DDKD'lilerce Devlet güçlerine ihbar edilir. Polisler tarafında çembere alınarak "Teslim olun" çağrısı yapılır. Necmi arkadaş elindeki makineli tabanca ile çatışarak çemberi yarar ve arkadaşların kurtulmasını sağlar. Ancak kendisi çemberden çıkmadan elindeki silah tutukluk yapınca silahıyla birlikte yakalanarak TC'ye esir düşer.

İşkenceli sorgusu sırasında parti direniş çizgisini gerektiği gibi temsil etmeyerek kısmı bir çözülme gösterip poliste girdiği çatışma ve üzerinde yakalanan silahı kabullenir. Parti ile olan ilişkilerini reddederek işkence altında partili olduğu bilinmesine rağmen, parti sırı vermeyerek partiyi korur. Çıkarıldığı Diyarbakır sıkıyönetim askeri mahkemesinde silahlı çatışmayı reddeder. Polisin işkencesi sonucu çatışmayı kabullendiğini ifade eder. Hakkında silah bulundurmaktan tutuklama kararı verilerek tutuklanır.

Tutuklandıktan sonra, Diyarbakır Sıkıyönetim 1 Nolu askeri cezaevine konur. Mazlum arkadaşla aynı koğuştadır. Örgütsel faaliyetler içinde eğitim guruplarından birinden yer alır. Necmi Arkadaş önceleri mahkemede tek yargılanır. Daha sonra Çermik gurubuyla birleştirilmesine rağmen hakkında silah bulundurmaktan dava açılmış ve yakın bir zamanda tahliye olma durumu söz konusu olduğundan ilk süreçlerde siyasi savunma yapmaz. Son aşamada ise eylemin çıkmaza girmesinden çekindiği için siyasi savunma yapmaz.

1 Nolu'daki tutsaklar Diyarbakır zindanına (5 Nolu daha sonra

2 Nolu olarak isimlendirilir) aktarıldığında, ilk aktarılan guruplar arasındadır. Diyarbakır zindanı onun yaşamında yepyeni bir süreç olur. Burada şahadete ererek ölümsüzler kervanına katılır.

12 Eylül faşizminin iktidarıyla birlikte Diyarbakır zindanını cehennem yerine çevrilir. Tutsaklara işkenceler eşliğinde teslimiyet dayatılır. Teslimiyete karşı partili ve taraftarı tutsaklar direnişe geçer. Necmi arkadaş ta direniş içindedir. Direniş içinde bulunduğu koğuştan alınarak 36'nın hücrelerine konulur. Yüzlerce tutsakla birlikte fiili direnişin başlangıcında yaşanan 8 günlük açlık grevinde yer alır. Daha sonra 36. Koğuştan alınarak 33. Koğuşa verilir.

Verildiği 33. koğuşta, Ferhat ve daha birçok yakından tanıdığı arkadaş vardır. Daha mücadelenin bitmediğini bir süre sonra iyice kavrar ve yeniden direnmek gerektiği kararına varır.

Koğuştaki arkadaşlardan Ferhat, Mahmut ve Eşrefle direnmek düşüncesindedirler. Sık sık bir araya gelerek konuşmaya çözüm yolu aramaya koyulurlar. Ve böylece dörtler ölümde kader birliği etmenin ilk adımlarını atmış olurlar. Necmi arkadaş toplu isyan önerisinde bulunur. Buna göre koğuş kapısı açıldığında oluşturacakları örgütlemeye koğuştaki tüm arkadaşlar ana koridora çıkarak, koridordaki ve tüm koğuş gardiyanlarını rehin alıp koğuş kapılarını açacak. İlk açacakları kapı 35'inki olup, hücreler boşaltılarak direnişin önderliğini 35'teki arkadaşlara bırakacaklar. Ancak plan uygulandığı taktirde korkunç bir katliam yapılacağı endişesiyle bundan vazgeçilir. Daha değişik birçok direniş türü tartışılır.

Daha tartışmalar sürerken Mazlum DOĞAN yoldaşın ihaneti protesto ederek Newroz gecesi (21 Mart) kendini yaktığı haberini alırlar. Bu haber dörtlerin eylem türünü kolayca saptamalarını sağlayarak, harekete geçmesine vesile olur. Mazlumun kıvılcımı dörtlerin yangını tutuşturacaktır.

Necmi arkadaş 33. koğuş sorumluluğunu yapmaktadır. Koğuş sorumluluğunu yapmasını isteyen koğuştaki arkadaşlardır. Koğuş sorumlusunu zindan yönetimi saptar. Necmi arkadaş uyanık davranarak koğuş sorumlusu olabilmıştır. Aynı zamanda koğuşta var olan sınırlı sayıdaki arkadaştan oluşan siyasi örgütlenme içindedir. Vahşet döneminde Diyarbakır zindanında

koğuş sorumluluğu, zindan yönetimlerince genellikle ispiyoncu ve işkence görmemek için arkadaşlarını satabilecek tiplerden seçilirler. Koğuş sorumluları zindan yönetiminin koğuş içindeki temsilcileri gibi davranarak, tutsaklara işkence yapmak dahil hemen her türlü onursuzluğu yapmakla yükümlüdür. Ancak bu durumu çok iyi bilen tutsaklar, koğuş sorumluluğuna ispiyoncu ve onursuzların getirilmesi yerine devrimci özü taşıyan, kişiliksizleşmemiş arkadaşların getirilmesi için çaba sarf ederler.

Koğuş sorumluluğunu devrimci kişiliğini koruyan arkadaşların yaptığı koğuşlarda tutsaklar koğuş içinde nispeten rahat yaşarlar. En basitinden koğuş içinde gözetlemeden uzak yerlerde gizlice sohbet etme, sigara içme, gece tuvalete çıkabilme, su içebilme, üzülme, gizlice gülme, şakalaşma, düşünebilme gibi o koşullarda oldukça önemli sayılan konularda, gardiyanın gözlerinden uzak rahatça davranabilirler.

Ancak koğuş sorumluluğunu tutsakların rahatını gözeterek, faşist kuralları uygulatmayarak yapan insanların büyük bir risk altına girdiklerini anlatmaya gerek yok. Zira farkına varıldığı anda oldukça vahşi işkencelere maruz kalır. Ve deşifre olduktan sonra günlük yaşam tarzı olan işkencelere her kesten çok uğrar.

Necmi arkadaşın koğuş sorumluluğu sayesinde vahşet altında, teslimiyet altında olmasına rağmen 33. koğuş tutukluları oldukça şanslıdır. Koğuş içinde devrimci otorite, parti anlayışı, komin örgütü vardır. Ferhat arkadaşın öncülüğünde koğuş siyasi örgütlenmesi (koğuş birimi) söz konusudur. Necmi arkadaş görünürde zindan yönetiminin, esasta ise kendisinin de içinde yer aldığı koğuştaki parti örgütlenmesine bağlı olarak koğuş sorumluluğunu yürütmektedir.

Konulacak eylemin tarihi 17 Mayıs gecesi olarak saptanır. Necmi arkadaş koğuş sorumlusu olduğu için yağlı boya malzemesi olarak kullanılan petrol, tiner vb yanıcı maddeleri küçük gaz tenekesiyle sipariş eder. Zindan yönetimi zindan duvarlarına faşist, ırkçı ve Türk barbarlığını simgeleyen slogan yazımı için yağlı boya ve malzemelerini işkence zoruyla tutsakların hesabından aldırır.

Eylem tarihinden önce yanıcı maddeleri getirterek eylemden kullanılmak üzere stoklar. Dolayısıyla eylemin hazırlanmasında

Necmi arkadaşın büyük emeği geçer.

Eylem günü koğuştaki arkadaşlarla tek tek sohbet edip konusunu partili olarak üstlerine düşen görevleri yerine getirmediklerini, yaşanması gerekenin direniş olduğunu, her partili ve taraftarın direnişi yaşatmakla görevli olduğunu, direniş anlayışının er geç teslimiyeti ve ihaneti kıracağını, arkadaşların birbirini korumalarını, birbirlerine sahip çıkmalarını, zor günlere hazırlıklı olmalarını, parti direniş çizgisi ve anlayışını her zaman korumalarını, partiye her zaman güvenmelerini uzun uzadıya anlatır. Onun yaptığı bu konuşmalar, arkadaşlara fark ettirmeden yaptığı veda konuşmalarıydı.

Bir arkadaşla yaptığı sohbetten sonra şakalaşır, arkadaş karnına yumruk vurur gibi yaparak şakalaştığından arkadaşına “vurma bak sonra çok üzülürsün” der. Arkadaş bu sözlerine bir anlam veremez. “Eylemden sonra Necmi’nin tanınmayacak kadar yanmış, kömürleşmiş halini görünce ne demek istediğini o zaman anladım” diyerek anlatır.

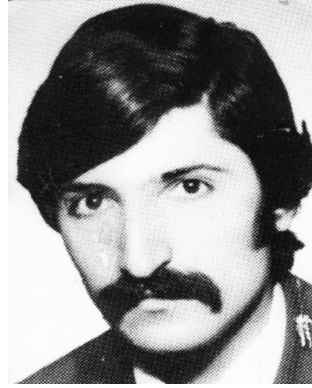
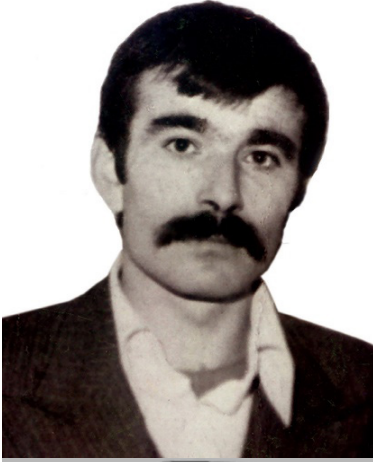
17 Mayıs 18 Mayısı başlayan gece koğuştaki tutsaklar şiddetli bir patlamayla uyandıklarında isyana durmuş, parti direniş çizgisini dobra, dobra zülüm kalesinin ortasında “Kahrolsun Sömürgecilik” “Yaşasın PKK” sloganlarıyla haykıran dört canı görürler. Mazlumun başlattığı tarihsel direniş, dörtlerin bedeninde tutuşturdukları isyan ateşi olur. Dörtler kutsal isyan ateşimizle Diyarbakır zindanını tutuşturarak Ulusal Kurtuluş kavgamızda birer meşale oldular. Dörtlerin eyleminden sonra düşman kurmayları koğuşa girip dörtlerin kömürleşmiş bedenini gördüklerinde, “Hayret bu nasıl bir inanç, bu nasıl bir irade” diyerek saygılı bir ses tonuyla hayranlıklarını dile getirmişlerdir.

Necmi arkadaş şahadetiyle T.C. sömürgeci faşizminin, partimizi zindanda imha etme politikalarına karşı ateşten bir barikat olarak, her gün biraz daha büyüyen isyan ateşidir.

Parti saflarında yer aldığı ilk günden itibaren yüreğindeki kavga yangınına besleyip, zindanın vahşi koşullarında direniş yangınına dönüştüren ölümsüz isyan ateşimizdir.

O; zindanda sömürgeci faşist düşmanı APO’cu inanç ve iradeni yüceliği karşısında şaşkınlık ve hayrette uğratan örnek bir komutandır.

14 TEMMUZ ÖLÜM ORUCU ŞEHİTLERİ

Önder Apo'nun Değerlendirmesi

14 Temmuz Direnişçilerinin Anısına

Şüphesiz bu geçen sürecin ne anlama geldiğini iyi bilmek, ondan da önemlisi, bugün yakın savaş gerçeğimize ne yüklendiğini daha iyi anlamak gerekir.

1982 Temmuzuna doğru gelindiğinde, düşman, bir grup zindan direnişçisinin şahsında, onları bir an önce tasfiye ederek sonuca gitmek istiyordu. O dönemde partinin en ağırlıklı bölümü zindandaydı. Zindan direnişi imha edildiğinde ve gerisi de haince özüne karşı kullanıldığında, dışarıda aslında pek az bir gelişme veya PKK'yi yürütme şansı vardı. Biz o yıllarda dışarıda çok zor koşullar altında bir grubun çalışmasını denetliyorduk. Daha ülkeye de iddialı bir adım atamamıştık. Dolayısıyla her şey tehlikedeydi. PKK için belki de en zayıf, en kritik süreç yaşanıyordu. Bu çizgiyi hayata geçirmek için bu yılı çok direnişçi olduğu kadar, sonuç alıcı gerçek bir gelişmenin temeli haline getirme görevi vardı. Bunun da bedeli, gerçekten 14 Temmuz direnişçiliğinde görüldüğü gibi, en değerli partililerin kendilerini ortaya koymalarına bağlıydı. Şimdi daha iyi anlaşılıyor ki, bu kendini ortaya koyma salt bir zindan direnişçiliğini sürdürmek ve orada teslim olmamak değil, bu parti şahsında ortaya çıkan en zorlu bir eylem olarak karşımıza çıkıyor.

14 Temmuz kararlılığı, ulusal var olma kararlılığı, partiyi sürdürme kararlılığı oluyor. Bizim dışarıda ise yapabildiğimiz, bu kararlılığın anlamına sadık kalmak, onun gereklerini çizginin gereklerine uygun olarak hayata geçirmektir. Bu süreç yaşanırken, biz bu sahada II. Kongre adı altında bir yoğunlaşmayı yaşıyorduk. Bu yoğunlaşmanın en temel hedefi ülkeye nasıl aktarılacağıydı;

adeta kılavuzsuz bir yürüyüşün içindeydik. Her türlü tehlikeyle dopdolu bir ortama, alacakaranlıkta veya bembeyaz karlar üzerinde yürüyerek bir yerlere ulaşmaya çalışacaktık. 14 Temmuz'un doğal mantığı, böylesine bir dönüş hareketini emrediyordu. Eylülde şehadet sonuçları geldiğinde, biz daha katı bir kararlılıkla ülkeye dönüşün vazgeçilmez kararlılığı içindeydik.

Demek ki bu kararlılık kendisini kutsal bir adım olarak ülkeye dönüş biçiminde bir gelişmeye dönüştürmüştür. Bu, önemli bir gelişmeydi. Mücadelenin dinamiklerinin içten ve dıştan birbirlerini desteklemesi imkân dahiline giriyordu. Bu, en kritik bir sürecin stratejik bir darbe yemeden atılması anlamına da geliyordu. Burada yüklendik ve Ortadoğu sahasında hazırladığımız gücü ağırlıklı bir biçimde '82'nin sonlarına doğru ülkeye ulaştırabildik. Nitekim daha sonraki gelişmeler farklı gelişti. Zindandaki ihanet ve imha böylesine büyük bir direnişle parçalandığı gibi, ülkeye dönüş de köklerden bir kopuşun ve bir daha ülkeye dönmeme tehlikesinin önüne geçti. İyi anlamak ve duymak gerekir ki, tarihin bu dönemleri böyle aşılmazsa, belki de yüzlerce yıl sürebilecek bir kopuş, bir kaybediş süreci yaşanacaktı. Tehlikenin en büyüğü buydu.

Parti idealinden kopmak, ülkeden tümenden kopmak! Acaba bu durumu tahlil edebiliyor muyuz? Böyle bir durum bizi nereye kadar götürürdü? Bu, bir yok oluşturma, seçeneği olamayan tükeniştir. Dolayısıyla direnişin ve dönüşün büyüklüğü buradadır. Böyle sıradan bir taktik görev değil, herhangi bir dönüş de değil, hatta stratejik dönüş olmanın ve yine direniş olmanın da ötesinde, bu kavramların üstünde sürekli bir meşale gibi yanacak olan direniştir.

Ülkeye dönüş, yüzyıllardan beri sürüp gelen kaçışın, kendinden kaçışın durdurulması, stratejik olmanın çok üstünde köklü bir vatana sahipleniş ve yeni yaşama göz dikişin ifadesi olmuştur. Daha sonraki yılların gelişmesi, bunu parlak bir biçimde doğrulamıştır. Her yılı biz daha büyük bir çalışma hızına kavuşturduk. Gerçekten PKK'lileşmenin gelişimi ve giderek mücadeleye dönüşümü bu yıllardan sonra ivme kazanmıştır. İvme üstüne ivme yaşanıyor, her yıl geçen yılı aşıyor. 15 Ağustos Atılımı bunun basit bir adımıdır, onun kendini açığa vurmuş bir parçasıdır.

III. Kongre çözümlemelerimiz, parti içinde çöreklenmiş, belki düzenin istediğinden daha tehlikeli düzen kişiliklerinin, belki de onlardan daha hastalıklı kişiliklerin bir ur gibi partileşmeyi hastalıklı kılmak istediği bir sürecin veya bir parti hastalığının yerle bir edilmesinin çözümüdür. Bu da öyle kolay başarılacak bir iş değildir. Büyük kararlara bağlılık duygusu olmazsa, bu kişilikler her türlü saptırmayı başarabilir ve en kutsal kararları bile boşa çıkarabilirler. Dolayısıyla parti içindeki çözüm düzeyinin gelişimi, dış düşmandan daha tehlikeli bir düşman etkisini çok iyi görme ve onu boşa çıkarmanın oldukça aşama kaydeden, gelişmeleri belirleyen bir çalışması oluyor. Şimdi geriye bakıp daha iyi anlıyoruz ki, bu çözümleme gelişmeseydi, her bir kişilik bir hastalık, dolayısıyla bir hizi ve kendi içinde bir adım bile ilerlemeye fırsat vermeyen, daha da kötüsü yenilgisine, kaçışına, başarısızlığına ve çözümsüzlüğüne kılıf arayan her tür tiplerle dolu tasfiye olmuş bir partiye götürürdü.

Yüzyılların yaraları, kişilerin şahsında bir irin olup akıyor. Ve bu süreç hala tamamlanmış değildir. Ama biz burada çözümlemelerde bu yaralara büyük bir neşter vurduk. Mühim olan, artık bünyeyi öldürecek bu hastalıkları tedavi etme sürecine sokmamızdır. Bu çözümlemeler geliştikçe, irinler aktıkça bünye giderek sağlamlaşıyor. Daha sonraki yıllara baktığımızda, gerçekten gittikçe sağlamlaşan militan düzey halka umut oluyor, halkı canlandırıyor. Bu da savaşı güçlendiriyor. Bu yıllarda çok tehlikeli bir yenilgiyi partiye dayatan bu bilinçli veya bilinçsiz tipler veya kötü niyetliler, gafiller ciddi bir engel olmaktan çıkarılıyor. Kaldı ki yalnız III. Kongre platformumuzda değil, zindanda açık ihanetle boyun eğdirilemeyen direniş mirasına karşı en tehlikeli bir sızma olarak gelişen eğilim, belki de bütün partiyi yutacak kadar gelişme imkânı buluyor. Düşmanın açık ihanetle başaramadığını, parti maskesi altında güçlü bir sızmaya dönüştürerek, bu büyük direniş mirasını aynı yıllarda tersine çevirmek istiyor.

Karşı güç gerçekten bir yandan olağanüstü hal yönetimi uygularken, diğer yandan içerde daha değişik, çok ustalıklı bir provokasyon geliştirerek, '85'in ikinci yarısında bir kez daha zindanda imhayı egemen kılmaya çalıştı. Dağ direnişçiliğinde de benzeri görülen bozucu, PKK ile uzaktan yakından benzerliği olmayan anlayışları direkt veya dolaylı bir biçimde sızdırıp

besleyerek, bu bir iki yıl içinde tasfiye işini tamamlamak istiyordu. Bilinen '88 provokasyonunun kendine biçtiği zafer süreci bu tecrübeler temelinde karşılandı. Yine büyük bir tehlike söz konusuydu. Olağanüstü hâl bir yılını doldururken, zindandaki provokasyonun da yüklenmesi tehlikenin büyüklüğünü gösteriyordu. Yine bilindiği üzere bu yıl büyük bir kararlıkla direnişçilik sürdürüldü. Ortam ne kadar karmaşık hale getirilmek istense de saldırılar ve sattırıcılar ne kadar çok yönlü çalışsa da, biz bu yılı parti çizgisi temelinde yürütmeye büyük özen gösterdik. Esas olan kurtarıldı.

Hiç şüphesiz kazanabileceğimiz çokça değerler vardı. Ama gerçekten en az dış cephedeki zayıflıklar kadar iç cephemizde yaşanan zayıflıklar, buna zemin olan kişiliklerin rollerinin çok gerisinde kalmaları, döneme layıkıyla cevap vermek şurada kalsın, kendilerini zararlı biri olmaktan çıkarmamaları, gelişmelerin çarkını oldukça sınırlandırdı. Buna rağmen biz görevimizin amansız bir takipçisi olarak bütün tedbirleri şahsımızda birleştirip, '90'lara merdiven dayamaya büyük özen gösterdik. '90'ları kesin başarı temelinde karşılayacağız dedik. Bu yıllarda gerçekten daha da büyük karar olmuş gerçekler vardı.

15 Ağustos Atılımı, kararları ve direnişçiliği kadar, yaşanan tehlikelere karşı şehit düşen gruplar, Mahsum Korkmaz gibi partiye oldukça inanmış gerilla kadrolarımız, zayıflıklarını büyük bir direniş azmi haline getirerek, gerillayı daha da güçlendirme kararına, grupların şهادetini gerilla birliklerine dönüştürmek yerine getirilmesi gereken temel görevler oluyordu. Biz hemen her türlü sorumluluk bilincimizi ve çalışma tarzımızı devreye sokarak bu görevleri karşıladık. Bu da karşı gücün hem dağa hem de yurtdışına dayattığı provokasyonu gerek yozlaştırmayı gerekse teslim alma ve tasfiye etmeyi boşa çıkardı.

Gerçekten günün birinde arşivler açıldığında görülecektir ki, T.C. kurmayları her yılı, bizim için bir bitiş yılı haline getirmek için, bir değil, belki de birkaç plana sahiptirler ve uygulanması için de tüm güçlerini ortaya koymuşlardır. Bu planların başarıya ulaşmaması bizim çalışma tarzımızla yakından bağlantılıdır. Onun da nedenini ve nasıldığını anlamak gerekir.

Bu devrenin şahsında bile, halen mücadele sahalarımızda verdiğimiz perspektiflerle bile anlaşılan odur ki, anlama işi

yarımdır, duyma işi daha da sınırlıdır. Bu yıllarda anlamayanların da gerçek bir PKK'li olacağına hiçbir zaman inanmadım. Anlamak ve gerekleri bilince kazımak kadar, iradenin keskin gücünü göstermeyenler er ya da geç bir yalancı olmaktan kurtulamazlar.

14 Temmuz direnişçiliği '90'lardan sonra da büyük mesafe kaydetti. Özellikle zindandan çıkan gruplar vardı. Bu çıkan grupların niteliğinden hareketle şimdilerde daha iyi anlıyoruz ki bu, aslında hasta, sakat yönleri olan bir çıkma oluyor. Halen de nedenlerini tam çözemediğimiz, içinde muhtemelen dönemin bilinçli sızmalarının olduğu kadar, partiyi reformize etmenin gönüllü görevlileri kadar, özellikle zindan rehabilitasyonundan geçenlerin çok ahmakça dörtlüyle koştukları bir çıkma oluyor.

Bir kez daha zindan direnişçiliğine, onun büyük anlam ve önemine zindanla sınırlı kalmayan, dışarıda da kendini dayatma iddiasında olan, iyi niyeti ve parti anlayışı ne olursa olsun, düşmanın oldukça şartlandığı ve belki kendiliğinden böyle olmanın kaçınılmaz olduğu bir süreci de yaşadık. O dönemde bizim yaptığımız bir 14 Temmuz değerlendirmesi vardı ve halen hayretler içinde kalıyoruz: Biz bu değerlendirmede "14 Temmuz eşittir mücadele" diyoruz, direnişin en üst ifadesi, tarihte ender görülen, insan soyunda bitebilecek en özverili karar ve direniş diyoruz. Ama bakıyoruz ki karşımızda düzenin en kof değerlerine göz diken bir zindan kültürü ve inanılmaz bir tüketici tip var. Bu tip siyasetten, örgütlenmeden kaçıyor, en fazla da savaştan kaçıyor. Kendi kendini adeta ayakta kaybetmiş. Partinin var olan direniş mirası ve imkanları da nereye götüreceği belli olmayan çok gözü kara kullananından tutalım, ölmüş, sersefil kişiliklerin yaşam rızası haline getirilmek isteniyordu. Sistemin zindan etkisi bir kez daha kusuyor ve partiyi tehdit ediyordu.

Bir yandan bu büyük zindan direnişçilerinin vasiyetleri savaşı emrederken, bir yandan da savaşın canına okuyan çoğu da iyi niyetli ve dürüst kişiliklerin dayanılmaz örgüt dışı, siyaset dışı ve özellikle savaş dışı yaşam alışkanlıklarıyla mücadele edildi. Düşman bunları çok iyi rehabilite etmişti. Bunlarla bir mücadele verildi.

14 Temmuz mirası adına hem de gözü kara bir biçimde, Mazlumların mirası adına hem de sanki Kemallerin devam ettiricileriymiş gibi bol bol sorumsuz laflar ediyorlar. Gerekleri

nedir, nasıl yerine getirilir, bunu dikkate almadan, bunun çok dışındaki yaklaşımlarla “direndik, kazandık, parti biziz, bırakın keyfimiz ne isterse onu yapalım” diyorlar. Bıraksan 24 saatte mücadelenin sonu gelir. Kendisi için her şeyi bir hak olarak gören bir anlayış... Tabii biz bunu yadırgamadık. Zindanın imha sürecinden geçen bu kişiliğin, tünelin ucunda bir ışık gördüğünde, belki de denize düşenin yılanı sarılmasından daha tehlikeli bir biçimde sahte yaşam için çılgınca direneceği açıktı. Daha da iyi anlaşılıyor ki, düşman yasalar gereği ve hatta iyi niyet jesti olarak bunu yapmıyor. Ağırlıklı olarak da zindanda epey beslenen, yine yurtdışında, hatta gerilla saflarındaki zorlukları esas alan bir reformizme hız kazandırmak istiyor. '90'ların başında PKK'yi bir kez daha reformist bir eğilim içine çekmek için çabalar yoğundu.

Özellikle Körfez sorunu ve bunun Kürdistan'daki etkileri büyük bir direnişe yol açarken, bunun Kürt devrimine yansımaması için emperyalizmin geliştirdiği yeni Kürt taktikleri, Özal yönetiminde kendini buna biraz açık hale getirmesi ciddi bir gelişmeydi. Biz bu yılları da aynı sorumlulukla karşılamaya büyük közen gösterdik. Öyle ki yeni özellikleri kavramak kadar, değiştirmek ve dönüştürmek için örgütü derinleştirme ve genişletme çabalarımızın yanında, yine mücadele cephesini geliştirmeyi amansız bir görev olarak önümüze koyduk. İşte bu anlamda sistemin de zindan içindeki gelişmeleri reformize etmekten tutalım, neredeyse kontraya taş çıkartacak şekilde dağdaki mücadeleyi yozlaştırması, her zaman kendini hastalıklı olmaktan kurtarmayan yurtdışı özellikleri bir tehdit olarak gelişiordu.

Biz buna karşılık IV. Kongre çözümlemelerini daha da derinleştirdik. Eski süreçlerden daha kapsamlı gelişme süreçlerini dayattık. PKK zaten kitleleşmiş, gerillada, partide büyüme var. Dolayısıyla tehlike ne kadar büyük olursa olsun, karşı koymada o kadar büyük bir güç kazanmıştır. Güney savaşında yaşanan durumlar var. Bir kez bu savaşın sonuçlarına bağlı olarak reformistleştirme çabaları mesafe kaydetmek istiyor. Tabii bizim de verdiğimiz cevaplar var. Bilindiği üzere 1993-94' de bu temelde karşılanıyor. Türk devletiyle gerektiğinde politik çözüm üzerine bile ilişkilenebilmekten korkmadığımız gibi, bunu lehimize çevirmenin tüm ustalıklı yaklaşımları gösterilerek daha da başarılı sonuç alınabildi. Tabii kadro zeminimizin çizginin çok gerisindeki

durumu, yine merkezin neredeyse yarı yarıya hastalıklı konumu, bu gelişmelerin büyük bir zafer gelişmesine dönüşmesini engelledi. Kurtarılan, daha çok gelişen parti gerçeği, yine kesinleşen gerillaydı. Tabii halkın ulusal kurtuluş savaşımı daha da genelleşti ve ilerleme sağladı. PKK'nin artık bu biçimde yenilemeyeceği ortaya çıktı. PKK'siz bir Kürdistan'ın düşünülemeyeceği, yine Kürt sorununun ağza bile alınamayacağı kendini dosta düşmana ezici bir biçimde kabul ettirdi. Çoktandır PKK hakkında beslenen "dayanamazlar, çözülürler" iddiası, 90'lı yılların ortalarında tümüyle yerle bir edildiği gibi, PKK'nin sadece bir parti olmadığı, bir halkın gerçek kimliği olduğu iyice netlik kazandı, ulusal kurtuluşun vazgeçilmezliği ve hatta yeni insanın şekillenmesinin en iddialı bir gelişmesi olarak kendini kanıtladı. Bu anlamda direnişçilik 14 Temmuz direnişçiliğinin anlam ve önemine uygun olarak kendini yürütürse, politik olarak büyük bir insan gerçeğine dönüşebilir. En yenilmez düşman yenilebileceği gibi, zorluklar ve darlıklar da aşılabılır. Ne kadar yalnız olunursa olunsun, yine olanaklar ne kadar yetersiz olursa olsun, böylesine büyük direniş, örgütsel, politik ve askeri olarak arkasını ustaca getirmeyi bilirse, karşısındaki düşman bütün dünya da olsa gelişme sağlayabilir ve hatta zafere ulaşabilir. Bunu büyük kanıtladım.

Bunu anlayıp anlamama sorunu şimdi yakıcıdır. Halen kendi saflarımıza baktığımızda, işin özünün çok uzağında olan sözüm ona epey PKK'li var. Askeri alanda beterin beteri sözüm ona komutanlar var. Yine çok çeşitli parti temsilciliklerinde daha bu beterin beteri sözde kadrolar var. Bunlar günümüzde daha önceki açık ihanetçilerden, yine çeşitli kılıklara bürünmüş provokatörlerden daha az tehlikeli değildirler. Bu bir gerçek ve büyük bir tehlikedir. En kötüsü de görünüşte aslında partiye bağlıdır, birçok görevlerini yerine getiriyor. Yani durumu kurtaracak kadar partilidir aslında. Özde de biçimde de böyledir. Ama bu durum bunun büyük tehlike olmasını ortadan kaldırmıyor. Bu anlayışın kendisi diğer açık tehlikelerden daha tehlikelidir. Neden? Çünkü aklına zaferi gelmiyor. Zafer yürüyüşünden habersizdir. Oysa bu dönemin PKK'si zafer yürüyüşünü kesinkes götürmesi gereken PKK'dir. Herhangi bir yürüyüş, herhangi bir savaşçılık kesinkes bu döneme cevap vermez.

Kimse yoldaşça iyi niyetimizi, bir türlü vazgeçmek

istemediğimiz yüceliklerimizi kendi yaratamaz ve yetmez kişiliğiyle, kocakarılığıyla zedeleyemez. Hamalca çalışması ne olursa olsun, sözüm ona emeği de ne olursa olsun, biz bu tipi kabul etmiyoruz, hatta hor görüyoruz. Bu tip bu kadar büyük tecrübe kazanan partiye bir beladır, bir engeldir. Biz bu kadar büyük tecrübeyi, bu kadar büyük çözümlemelerle verdikten sonra, sıradan iddiası olanın bile, büyük başarmaması için hiçbir nedenin olmadığı bir dönemde ve koşullarda nasıl böylesine günü gün edebilirsiniz? Hatta aylar geçip gidiyor, sıradan bir başarınız bile yok ve buna rağmen nasıl kendinizi PKK'nin genel gelişmesi ve genel başarılarıyla onur sahibiymiş gibi değerlendirip yaşıyorsunuz? Başarısı olmayan, hızla bürokratikleşen ancak bir komplocu, bir darbeci olabilir, asla bir partili olamaz. Yine örgüt içinde bir ağa kesilerek belki bir köy ağası olunur, ama asla iyi bir devrimci, bir yönetici olamaz. Bazıları ısrarla bunu anlamak istemiyor veya bu söylediklerimin hep başkaları için olduğunu sanıyorlar. En benim diyen partililer bile bu yaklaşımı bir tarafa bırakıp, sözün anlamını ve neye yol açması gerektiğini bilmeli ve gereklerini yapmalıdır.

Eğer bugün bir kez daha 14 Temmuz direnişçiliği adına konuşuyorsak ve bu temelde kazanılmış yıllara anlam vermek istiyorsak, dönem PKK'liliğini kavramak ve gereklerini yapmak durumundasınız. Bu anlamda işleriniz zordur. Ama bir o kadar da başarıya yakındır. Hiç kimse kazanılmış dönemlerin mirası üzerine dayanarak günü kurtaracağını sanmasın. Diyorum ki, bu açık ihanetten ve gafletten bile tehlikelidir. Neredeyse bütün kurumlar böylesine küme küme insanlarla dolmuş. Ciddi bir eğitimleri yok, ciddi bir örgüt ruhu yok; hepsi birbirini kemiriyor, toplumda sınıfta kalmış. PKK gittikçe daha güçlü bir çekim gücü kazanıyor, onun için işbirlikçisi bile PKK'ye koşuyor. Tabii bu kişi PKK içinde adeta bir karasevdaıdır. Şimdi ben yine kendimi ortaya koyuyorum. Tabii ben direnişçilerin anısına amansız bağlıyım. Yani onların vasiyetlerinde dile getirdikleri gibi kudretli bir yürütücüyüm, aman vermem. Kimseye yalvarmıyorum ve mücadeleyi kimlerle yürüteceğimi iyi bilirim.

Bu kadar ayak bağı olup da kendilerinin bizim tarafımızdan yönetilmelerini isteme hakları yok diyorum. Biz geniş yürekli insanlarız. Gerçekten de hem politikacıyız hem askeri anlamda işleri

yürütmesini bilen ve bütün bunları sistemin bile kestiremeyeceği bir ustalıkla yürüten bir kişiyiz. Bunları anlamamız gerekir. Aldanmayın diyorum.

Ben kimseyle yersiz mücadele yapmak istemem. Ama ben tepeden tırnağa mücadele kesilmiş birisiyim. Ben mücadele çilgınıyım. Bunu bileceksiniz. Bu ülke tarihinde ilk defa düşmanımla düşüncede olsun, ruhta olsun bir mücadeleyi ortaya çıkarabildik. Ben onu size çığnetmem. Açık söylüyorum, en gafiller bile kendilerini bana dayattıklarında, eski yoldaşlık, kardeşlik adına dayattılar. Benim için en esef verici bir yaklaşımdır bu. Çoğunuz PKK politikasına layık olacağınıza kendinizi inandırdınız. Bu, o kadar kolay değil.

Kendimizi bile kolay beğenmiyorsak, herhalde bir yatalak olmaktan öteye değeri olmayanları anlayışla karşılayacak değiliz. Biz bu büyük direniş şehitlerinin anısına zarar getirmeyiz. Madem onlar eriyinceye kadar, derileri kemiklerine yapışınca kadar direnme gücünü gösterdiler; eğer ben de onların gerçekten bir yoldaşı isem gereklerini yapmak zorundayım. Kendilerini böyle direnişçi kılan değerleri mücadeleye nakşetmek zorundayım.

Bunu şimdiye kadar çarpıcı bir biçimde söylemedim veya söylediysem de siz bir türlü anlamaya yanaşmadınız. Ama anlatma işini başaracağım.

Çok anlamsız kayıplar verildi. Çok hafiflikler yapıldı. Çok yüzeysel, çok keyfi tutumlar dayatıldı. Bakın, bunların hepsi suçtur. Ben şu eğilimi çok iyi tanıyorum: ‘24 saat keyfimce yaşarım, isterse boynum vurulsun’ Felsefenizin ağırlıklı bu olduğunu da biliyorum. Bunu çok açıkça söyleyenler de oldu. Davranışlarınızla her gün siz de haykırıyorsunuz; ‘biz karşınızda keyfimizce bir gün PKK’li diye yaşarız, gerisini sen ne yaparsan yap.’ Olur, bu sizin hakkınız, özgürlük anlayışınızın gereğini sergiliyorsunuz. Ama benim de kendime göre bir özgürlük savaşımım var. Bundan vazgeçecek değilim. Şehitlerin ağırlıklı, ezici ve hatta tümünün mirasçısı benim. Vasiyetlerinin takipçisiyim. Tabi bu halkla epey şeyler yapılıyor. Ben çok inatçı bir mücadeleyi bizzat bu cana nakşettim. Ne kadar delice de olsa, bu bir mücadeledir. Ben mi anlatmalıyım, siz mi anlamalısınız? Ben yeterince anladığımı sanıyorum ve hatta bir kişiye mücadele için gerekli olan neyse onu veriyorum. Bundan hiç kuşku yoktur. Acaba siz bu 14 Temmuz

gününde anlıyor musunuz? Anladıysanız bile, ‘pratiğin ne denli sağlıklı seyredeceğini beklemek gerekir’ diyorsunuz. Biz bunu da size bırakacağız, bütün partiye bırakıyoruz.

Bir şey daha görülmeli: Biz şimdiye kadar yaşadık. Acaba bu çok kendini iddialı sananlar, hakiki PKK’li olarak ne kadar bizden yana olduklarını, hatta kendilerini dayattıkça kabul görececeklerini sananlar nerede? Değil bir yoldaş için, bir insan için bile düşünemeyeceğimiz zararlı durumları nasıl yarattılar? Bu bir gaflet, rehabet kişiliğinin feci sonucudur. Ben onlara yalvarırcasına açık olun, lütfen anlayın diyordum, ama ne açık olabildiler ne de anlayabildiler. ‘24 saatin paşalarını’ oynadılar. Olmaz, bu yaşatmaz.

Bir iradenin, bir kararın mevcut olduğuna kendinizi inandırmalısınız. Bir kutsal değerler sisteminin içinde olduğunuzu, her şeye karşı çıkılabileceğini, ama bu değerler karşısında öyle olunamayacağını bilmelisiniz. Gücünüz yoksa gerçekten, yerinizde durmasını bilin. Mücadele her babayığidin işi değildir. Ben bile kendimi bu mücadeleye az yakıştırıyorum. Bir türlü kendimi bu önderliğe oturtamadım. Ama tabiri caizse istek üzerine, yine şehitlerin isteği ve tüm vasiyetleri gereği gereklerini gücüm dahilinde yerine getirmemezlik edemem. Biz hiç kimseye ‘gel de intihar et’ demiyoruz. Biz en inanılmaz yaşam gücü gösteren bir kişiyiz. Günde bin defa ölünmesi gerekirken bile yaşam gücü olmayı başardık. Hiç kimse ölüsü ile buna karşılık veremez. Ölmüş kişiliğiyle, ilişkileriyle ve tarzıyla karşılık veremez. Ve ben bunu da bir provokasyondan daha tehlikeli görüyorum. Bize yaşamasını, hem de en amansız mücadeleyle bunu sağlamasını bilenler gerekli. Bunun dışında tarihte, özellikle günümüzde başka tür bir zafer yürüyüşçüsünü tanımıyoruz.

Partili olmak şerefi, güzel bir şey; ama ona sahip olmayı bilmek kaydıyla güzel bir şey. Dediğim gibi, şimdiden de parti içinde yığılma var. Ben bunlara soruyorum. Size sonuna kadar hizmete evet, her türlü geriliğinizin giderilmesi için partinin tüm tecrübesini sunmaya evet, ama siz de gerektiğinde kendinizi yeniden yaratmayı bileceksiniz. Bu olmazsa, çok kısa bir süre içinde partinin karşısına ciddi bir sorun olarak çıkmanızı önleyemezsiniz. Ne kadar candan iyi niyetiniz olursa olsun.

PKK’nin işlerini bundan sonra da daha büyük bir 14 Temmuz

kararlılığıyla götürme zorunluluğu var. Kendini erim, erim eriterek bu kararlılık yürütülmek zorundadır. Eğer sizin de yoldaş anısından anladığınız bir şey varsa, onun adına yürütülen savaştan anladığınız bir şey varsa, bu gücü göstermeniz gerektiğini size söylüyorum. Bu, aynı zamanda güzel bir şeydir. Büyümek, başarmak isteyen insanımıza en gerekli olandır ve yaraşması gerekendir de. Biz bunun dışında hiçbir işe yaramayız. İnsanlık için herhangi bir insan topluluğunun teşkil ettiği bir çeşni bile olamayız.

Size bunu anlatmaya çalışıyoruz. Siz ise öyle yanılgılı ve abartılı bir PKK'cilikle kendinize anlam veriyorsunuz ki, başarı değil, başarısızlığınız buram, buram yüzünüzden okunuyor. Her adım atışınız bir hata, bir engel durumudur. Bunu çok rahatlıkla karşılayabiliyorsunuz, 'bu PKK'liliktir' diyorsunuz. Hayır, ben bile bu halimle eğer yemeği hak ettiysem ne mutlu bana diyorum. Başka hiçbir kaygım yoktur. Siz hiçbir ciddi gelişmeye damganızı vuramamışsınız, buna rağmen çok rahat PKK'li olarak yaşayabileceğinizi sanıyorsunuz. Buna son verilecektir.

Ben de dahil bir kez daha büyüklüklerimize yaraşır büyüklüğü yaşayacağız. Bu temelde savaşa yaklaşacağız. Savaşın başarı tarzını kesin yakalayacağız. Benim büyük zindan direnişçileri başta olmak üzere, tüm bu PKK direnişçilerinin anısına söyleyeceğim başka hiçbir sözüm olamaz. Sizin de kendinizde başka tür anlayışa sınırlı da olsa şans vermeniz düşünülemez. Belki benim eksikliklerim olur, ama sizinki olamaz. Belki benim bu kadar görevin altında, insanoğlunun dayanamayacağı zorluklardan ötürü bazı zayıflıklarım olabilir, ama sizin zayıflıklarınızın olmaması gerekiyor. Demek ki bu büyüklüğü göze almalısınız. PKK tarihindeki bu büyük insanların kararları ve eylemliliğinin büyüklüğüne layık olmak gerekiyor. Bu, belki de bize en gerekli ve başarı için en temel olandır. Her şeyle oynanabilir veya belli ölçülerde savsaklanabilir, ama bu büyüklükler asla ne göz ardı edilebilir ne ikinci plana bırakılabilir ne de saptırılabilir.

Bunlar yalnız ulusal değil, insansal kutsal gerçeklerdir. Eğer beni ciddiye alıyorsanız, ben bu gerçeklerin adeta bir esiriyim. Bu gerçeklikler olmasaydı, hiçbir güç beni bu biçimde yürütemezdi. Sizler de bu gerçeklerin ezici etkisi altında biraz vicdana ve yoldaş anısının anlamına kavuşarak, illa görev nedir diyorsanız bunun

da savaşta başarı tarzına ulaşarak, onların gerçek anlamına ilişkin bir sözünüz varsa onun gereklerini yerine getirerek karşılık vermelisiniz. En temel insanlık görevi budur. Bu esas alındıktan sonra gerisi kolay gelir, bütün işlerde gelişme sağlanır. Yaşamın en zor sorunlarına, yine savaşın en karmaşık süreçlerine doğru yaklaşım göstermek imkân dâhilindedir.

Eğer bu temelde bir sözünüz varsa ve onu yaşamınızın bir kırmızı çizgisi haline getirmişseniz, açıkça vurguluyorum; 14 Temmuz direnişçiliğinin 14. yılına girerken, kararımızın daha da büyüdüğünü ve tam da o anlara yaraşır hale geldiğini söylemekle onlara biraz layık olduğumuza inanıyorum. Her zamankinden daha fazla bu partiyi ve bu savaş gücünü, bunların büyük kararlarını zedeletmeyecek biçimde, çok eksikliği de olsa yürütme gücüne sahip olduğumuz için biraz görevini yerine getirmenin vicdan rahatlığını da duyuyorum. Ama bundan fazlasının bundan sonra yerine getirilmesi gerektiğine dair kendime, partiye, sizlere, tüm halka ve insanlığa verdiğim sözümü yineliyorum.

Karasu Yoldaşın Kaleminden
14 Temmuz
Büyük Ölümlük Orucu Direnişisi

14 Temmuz Ruhı, Kürdistan Devriminin Ruhudur

Mücadele tarihimizde ilk toplu tutuklamalar '78 yılında Ağrı'da bir faşistin vurulması olayı sonrasında oldu. Altı yedi arkadaş toplu olarak tutuklanmasıyla başlayan bu süreç daha sonra, Antep'te de bazı arkadaşların tutuklanmalarıyla devam etti. Fakat tutuklamaların yoğun olarak başlaması '79 yılının ortalarından sonra oldu. Maraş Katliamı'ndan sonra Maraş ve çevre illerle, İstanbul ve Adana gibi şehirlerde sıkıyönetim ilan edilmişti. '79 yılının nisan ayında sıkıyönetim alanı genişletilerek Urfa ve Diyarbakır da içine alındı. Yani 12 Eylül öncesinde bir sıkıyönetim dönemi oldu. Operasyonlar ve tutuklamalar sıkıyönetime zemin hazırlamak için yapılmıştı.

Sıkıyönetim ilanından sonra '79 yılıyla birlikte bizde de tutuklanmalar hızlandı. Özellikle Hilvan ve Siverek'te mücadelemizin önemli bir boyuta ulaşması, Batman ve Ceylanpınar gibi işçilerin yoğun olduğu merkezlerde işçi mücadelesinin gelişmesi, yine birçok yerde faşistlere karşı mücadelede Apocuların etkin olarak devreye girmesi devleti genelde devrimci harekete, özelde de Apocu harekete karşı saldırıya yöneltti. Benin yakalanmamdan sonra '79 yılındaki en önemli tutuklanma Mazlum Doğan'ın daha sonra itirafçı olan Yıldırım Merkit ve Aysel Çürükkaya'yla birlikte tutuklanmasıydı.

Mazlum arkadaşın merkez toplantısına giderken üzerindeki belgelerle birlikte Urfa-Viranşehir yolunda yakalanması, Hilvan

ve Siverek mücadelesinin önümüzdeki süreç planlamasının düşmanın eline geçmesine neden olmuştu. Tamamen açık ve net bir biçimde olmasa da, o belgelerde genel olarak gerilla mücadelesini başlatacağımıza yönelik bir planlama vardı. Eğer Siverek mücadelesi başarılsaydı, bir taraftan Çermik ve Ergani'ye kayılacak, diğer taraftan Hilvan'dan Viranşehir'e, Mardin'den de Botan'a ulaşılacaktı. Böylece mücadelemizin geliştiği alanlardan bir daire şeklinde yayılarak gerilla savaşını başlatma planlaması yapılmıştı. Başkan Apo daha o zaman arkadaşların önüne böyle bir plan koyuyordu. 12 Eylül öncesi de önemli bir kitle desteğimiz vardı, kitle desteği büyük bir güçtü. Siverek mücadelesi istediğimiz gibi ilerleme kaydetseydi, gelişmeler daha da farklı olacaktı. Fakat Siverek'te kısa sürede istediğimiz sonucu alamadık. Öte yandan kitle desteğimiz arttığı halde halde, onu örgütleyecek ve etkili yönetecek partileşme düzeyi ve taktik önderlik gelişmedi. 1980 yılında Apocular halkın umudu haline gelmişti. Belki yeniydi, dolayısıyla tecrübesizdi, ama toplumda harekete yönelik büyük bir sempati gelişmişti. Bu temelde mücadeleyi çok yönlü geliştirmek mümkündü. Ancak örgütlenme düzeyimiz buna yeterince cevap olamadı.

Toplumsal desteğin gelişmesi ve soykırımcı sömürgeciliğin ayakları olan ajanlaşmış yapı ve kurumlara karşı mücadeleyi yükseltmemiz kadrolara yönelik operasyonların hızlandırmasına yol açtı. Hareketimize yönelik tutuklanmaların yarısından fazlası 12 Eylül'den önce gerçekleşmişti. Önemli kadrolar 12 Eylül'den önce tutuklanmıştı. Özellikle '79 yılından sonra Hilvan ve Siverek'te büyük operasyonlar yapıldı. Devlet bu iki şehirde polis ve askerlerin katıldığı kapsamlı operasyonlar yapıyordu. Devlet, bir evi kuşatıp içindekileri alır gibi, şehirleri tümünden kuşatıyor ve tüm evlerde arama yaparak kuşkulandıklarını tutukluyordu. Bu yönelim '79 sonbaharıyla birlikte hızlandı. Bu yılın ekim ayında Mazlum arkadaş, bir ay sonra da Hayri arkadaş yakalandı. Ondan sonra ocak, şubat ve mart aylarında Siverek'te Muzaffer ve Rıza arkadaşlar, daha sonra da diğer kadrolar yakalandı. Diyarbakır'da da özellikle mayıs ayıyla birlikte operasyonlara ve tutuklamalara hız verildi.

'80 'de polisin işkenceleri ve saldırıları artmıştı. Buna karşı Nisan ayında devlet güçlerinin saldırısına karşı mücadelenin

yükseltileceği ‘Kızıl Hafta’ ilan edildi. ‘Kızıl Hafta’ içerisinde miting ve gösteriler yanında her yerde devletin polis ve askerine karşı devrimci şiddet uygulandı. ‘Kızıl Hafta’ tam bir gövde gösterisi şeklinde geçti. Bu hafta içerisinde gücümüzü gerçekten gösterdik. Her tarafta kepenk kapatma eylemleri ve ilkokullar dahil tüm okullarda boykotlar gerçekleştirildi. Birçok yerde de işkenceci polisler karşı eylemler yapıldı. Bunların hepsi bir hafta içinde bir eylem kampanyası biçiminde gerçekleştirilince, devletin bize yönelimi arttı. Devlet Apocuların gücünü çok iyi görmüştü. Zaten daha önce Hilvan-Siverek mücadelesi sürerken Kenan Evren ve generaller Siverek üzerinden helikopterle geçtiklerinde darbe yapmayı kararlaştırmışlar. 12 Eylül darbesi böyle bir süreçte gerçekleşti. En fazla da Kürdistan’daki gelişmeler 12 Eylül’ü gündeme getirdi. Eğer Kürdistan’da bizim yürüttüğümüz mücadele etkili hale gelmeseydi, Türkiye devrimci hareketi farklı bir biçimde ezilebilirdi. Bir de Kürdistan’daki hareket Türkiye’deki gelişmelerin daha da büyümesine yol açıyordu. Apocu hareketin örgütlenme önünde engel olan ajanlaşmış yapı ve kurumlara karşı devrimci şiddet uygulaması yanında Kürdistan’da gençlik ve işçi hareketleri ileri bir düzeye ulaşmıştı. Devlet buna tahammül edemedi.

Ben ‘79 yılının 1 Eylül’ünde yakalandım. Yani 12 Eylül darbesinden bir yıl önceydi. O zaman Diyarbakır Siyasi Şube Müdürü benimle konuşurken, “ya siz bu topraklarda yaşayacaksınız ya da biz; ikimiz birden yaşayamayız. Bu ülkeyi size bırakmayız. Sizi mutlaka ezeceğiz” demişti. Yani o konuda tam bir kararlılığa ulaşmışlardı. Zaten yakalandığım zaman Başkan Apo’yu arıyorlardı. Siyasi şubede yapılan sorgumda Hareketi ezecekleri yönünde tehditler yapıyorlardı. Bir gün beni siyasi şubenin müdürünün odasına götürdüler. Orada şöyle bir durumla karşılaştım. Odaya gelen her polise çekmecedan çıkardıkları Başkan Apo’nun kazaklı bir fotoğrafından onlarca veriyorlardı. Böylece bu fotoğraflar diğer polis ve muhbirlerine dağıtılarak Başkan’ın görüldüğü yerde ihbar edilmesini sağlamaya çalışıyorlardı. Bu fotoğraf ‘80’li yıllarda Hürriyet gazetesinde çıkmıştı. Siyasi şubede soruşturma bittikten sonra beni kolordu komutanının yanına götürdüler. Beni tanıtırken “Siyasal Bilgiler Fakültesi’ndendir, Apo’nun okulundan arkadaşısıdır” diyorlardı.

O dönemde kolordu komutanı olan Celalettin Altınok bastonuyla karnıma vurarak beni tehdit etti. “Birkaç gün sonra Apo’yu da yanına getireceğiz. Şu anda Mardin’in Kızıltepe ilçesindedir. Yakında O’nu da getireceğiz” diyordu. Cezaevine gider gitmez arkadaşlara rapor yazarak durumu aktardım. Başkanın kaldığı yer konusunda polisin bilgi sahibi olduğunu söyledim. Sonradan öğrendim ki, ben poliste olduğum zaman Başkan yurtdışına çıkmıştı, fakat ben bunu bilmiyordum. Ancak Başkan yurtdışına çıkmadan kısa süre önce Kızıltepe-Derik alanında kalmış. Yani Başkan çıkmadan önce devlet istihbarat alarak nerede olduğunu tespit etmiş. Ancak Başkan Apo alandan çıktıktan sonra bilgi sahibi olmuşlar.

PKK’ye yönelik operasyonların arttırılması, sadece kadroların değil, tüm sempatizan ve taraftarlarının zindana doldurulmasının nedeni, PKK tarafından Kürdistan topraklarına atılan tohumların kökünü kazımadır. Böyle bir yaklaşımla, kısa bir süre sonra 12 Eylül darbesi gerçekleşti. Darbeyle birlikte bütün cezaevlerinde saldırılar arttırıldı. Sindirme saldırıları yürütüldü. Bizden önce Mamak’a yönelmişlerdi. Diyarbakır’a ’80 yılının sonunda yöneldiler. Özel bir ekip gelmişti. Gestapo dediğimiz bir havacı başçavuş vardı. Bu, özel eğitilmiş biriydi. Zaten gelir gelmez, bütün koğuşları dolaştı. Elinde bir zincir, bir de tahta cop vardı. Onları göstererek, “bu benim tespitim, bu da köteğim. Bundan sonra sizleri bunlarla terbiye edeceğim” diyordu.

Diyarbakır Cezaevi’nde önemli bir arkadaş yapısı vardı. PKK kadrolarının yüzde yetmiş veya sekseni buradaydı. Mamak Cezaevi’nde olanlar gazetelere yansımış, bilgi bize de sızmıştı. Mamak’taki uygulamaları gördüğümüzde biz bunları kabul etmeyiz, direniriz, kararlılığını ortaya koyduk. Faşist rejimin uygulamalarına kesinlikle boyun eğmeyeceğimizi söylüyorduk. Herkes boyun eğse de biz boyun eğmeyecektik. Bu kararlılık çok önemlidir. Şundan dolayı önemlidir: bu cezaevinde on kadar Kürt örgütü, bir o kadar da Türk sol örgütü vardı. Türk solundan bazıları direnme kararı içinde olsalar da Kürt örgütlerinden hiçbiri direnme kararı almadı. Biz Kürt gruplarına bu saldırılara karşı direnelim önerisi götürdüğümüzde, “Darbe gelmiştir, artık sessiz kalmak gerekir. Koşullar düzelir ve ortam değişirse mücadele edilir. Ama bu koşullarda direnmeye gerek yoktur” karşılığını verdiler. Türk

sol gruplarından TİKKO ve bir-iki Türk sol gruplardan “direniş biz de katılırız” şeklinde bir cevap geldi.

12 Eylül’e karşı ilk eylemimiz Kurtuluş’tan idam edilen Necdet Adalı’nın idamını protesto etme temelinde oldu. ’81 Ocak’ının ilk günlerinde de 15 günlük açlık grevi yapma kararı aldık. Diğer gruplarla görüşerek onları da eyleme katılmaya çağırmıştım. Zaten bizim kaldığımız 22. koğuş üst koğuştu. Kürt örgütleri alttaki koğuşta kalıyorlardı. Kendileriyle zaman zaman görüşüyorduk. Eylem öncesi de bu temelde bir görüşmemiz oldu. Fakat onlar direniş katılmadılar. Kürt grupları içinde bir-iki birey dışında sadece PKK direnme kararı aldı. Burada gösterilen direnme gücü ve kararlılık, PKK’nin yarattığı yeni kimliğin, yani yeni Kürt kişiliğinin cezaevinde ortaya konulmasıydı. Biz olmasaydık, istisnasız bütün Kürt örgütlerinin yapacakları şey susmak ve teslim olmaktı. Nitekim pratikleri de öyle oldu.

Onbeş günlük açlık grevi kararı almamız önemliydi. Cezaevinde ilk defa bu kadar uzun süreli bir açlık grevi oluyordu. Buna karşı dışarıdan, inzibatlar, askerler getirildi ve cezaevi basıldı. Ardından herkese zorla yemek yedirerek açlık grevlerini kırmaya çalıştılar. İnsanların eline zorla kaşık verdiler, coplar ve kalaslarla saldırarak yemek yedirmek istediler. Bunun sonucunda eylemi bırakanlar olsa da çoğunluk eylemi sürdürdü. Açlık grevi on beş gün devam etti. Ancak eylemin hiçbir etkisi olmadı. Hiçbir talep karşılanmadığı gibi, şiddet uygulamaları daha fazla arttırıldı. İşkenceler sonucu direnenler ve direnmeyenler biçiminde ayrıştırmalar başladı. Direnenleri hücrelere götürüyorlardı. Sadece 22. Koğuş olan ve yaşlıların da bulunduğu bizim koğuşu tümüyle hücrelere attılar. Hilvan ve Siverek grubuyla diğer gruplardaki arkadaşların bulunduğu koğuşların yarısından çoğu da direndiği için hücrelere götürülmüşlerdi.

1981 yılının Ocak ayından sonra kadrolarla kitleyi ayrıştırma, bunun için öncü olarak bilinen isimleri, dosyasında PKK kadrosu olarak adı geçenleri ve direnen sempatizanları hücrelere koyma, diğerlerini ayrıştırıp kolaylıkla teslim alma, yani öncü kadroları diğer PKK’li kadro, sempatizan ve taraftardan kopararak iradelerini daha çabuk kırma politikası izlediler. Böylelikle yavaş yavaş hücrelere doldurulduk. Diyarbakır Cezaevi’nde hücreler iki bölümlü, simetrik tiptedirler. Hücre bölümleri dört katlı bir

binadır. Her katta on hücre, her hücre bölümünde kırk olmak üzere toplam 80 hücre vardı. Hücreler tek kişilikti; ama bazen on, bazen yirmi, bazen otuzdan fazla tutsak koyuyorlardı. Tutuklular hiç oturamayacak biçimde bu hücrelere tıkıştırılırdı.

Teslim alma uygulamaları şu şekilde oluyordu: tutuklulara “Türk’üm, doğruyum, çalışkanım diyeceksin” ya da “yemek duasını okuyacaksın” diye dayatıyorlar, bu ikisini yapmayanları işkencelerden geçirerek ayırıştırıyorlardı. Bunun gibi birçok gerekçeyle yapılan ayırıştırılmalarla öncü kadrolarla kitleyi birbirinden kopararak teslim almak hedefleniyordu. Yaşları büyük olan taraftar ve sempatizanları bizim koğuşa veriyorlardı. Cigerxwin’in köyü olan Gercüş’ün Hisar köyünden tutuklanıp getirilen bazı yurtseverler vardı. Onların içinde Hisarlı Nuri Aslan adında bir yurtsever vardı. Çok değerli bir insandı. Yurtseverlik duygularını ve coşkusunu en üst düzeyde o insanda gördüm. Yaşlıydı, ayağı sakattı, ama çok kararlıydı, bir militan gibiydi. Daha sonra ’92 yılında Batman’da kontralar tarafından katledildi. Yine Derik’li çok değerli yurtsever iki kardeş de bizim koğuştaydı. Cezaevlerinde yurtsever yaşlıların birçoğu PKK’ye inanarak faşist rejime karşı koyuyordu. O ikisinin eline kaşığı zorla verdiler ve döve döve yemek yedirmeye çalıştılar. Ağızlarından kan geldi. Yatırdılar, tekrar denediler. Onlar da yemek yemedi. Daha sonra tüm tutuklular gibi hücrelere götürüldüler. O zaman gençlere de yöneliyorlardı ama yaşlılara özellikle saldırıyorlardı. “Geçmişte bunların iradesi kırılmıştı, şimdi kalkıp gençlerin yaptığını nasıl yaparlar?” diye daha fazla onlara yöneliyorlardı. Fakat yaşlı yurtseverler olan Nuri Aslan da Abdulkadir Yüce ve kardeşi de en ufak bir kararsızlık bile geçirmeden açlık grevine devam ettiler. Bu yaşlı yurtseverler “biz buradan çıktığımızda köylülere on beş gün aç kaldığımızı söylediğimizde kimse bize inanmayacak” demişlerdi. Yani o zamanlar o kadar aç kalıp da ölmeyeceği bilinmiyordu. Biz bile on günde ölüm olabilir diye düşünüyorduk. Zaten 12 Eylül’den beş-altı ay önce diğer Kürt gruplarına bir haftalık açlık grevi önerisi götürdüğümüzde bir hafta içinde ölümler olacağını düşünerek bu talepler için ölmeye gerek yok, diyorlardı.

24 Şubat’ta 1981’de Esat Oktay Yıldırım’ın ekibi geldi. Bunlar sıraya dizilmiş askerlerin uygun adım biçimde marş söyleyişleriyle koğuşlara giriyorlardı. Sesleri duyunca yeni bir durum olduğunu

fark ettik. Esat, marş söyleyen askerlerle bütün katları tek tek dolaştı, bizim önümüzden de geçti. Herkesi tehdit etmiş, en son bizim kaldığımız 35. koğuşa gelmişti. Bir Amerikan parkesi giymişti. Arkasında co diye çağırdığı bir köpek vardı. Kendisine ürkütücü ve esrarengiz bir hava vererek geldi. Kendisini tanıtırken, adının Esat Oktay Yıldırım, görevinin iç güvenlik amirliği olduğunu ve bundan sonra komutanın kendisi olacağını söyledi. Kıbrıs'tan geldiğini ve orada kimsenin kendilerine dayanamadığını belirterek, "Kıbrıslılar bizi bilir. Vatan ve millet için onların kanını bile içtik. Siz de burada bize tabi olacaksınız" dedi. Öz itibariyle söylediği, iki ay sonra burada kendilerine teslim olmamış tek bir insan kalmayacağıydı. Bunu daha sonra şöyle ifade etmişti: "Biz serbest bıraksak bile, cezaevinden çıkmak istemeyeceksiniz." Bu söylemle kastettiği şeydu: "Devrimcilik yapma sözü verdiniz. Burada sizi öyle bir hale getireceğim ki, halkın içine çıkmaya utanacaksınız. Sizi öyle bir rezil edeceğim ki, insanların yüzüne bile bakamayacaksınız." Gerçekten de izlenen politika, kişilikleri cezaevinde tüketip daha sonra toplum içine salmaktı. Böylece halka "işte Apocular, size öncülük yapmak isteyenler, özgür bir Kürdistan vaat edenler, Türk devletine kafa tutanlar böyle teslim olup boyun eğdi" mesajını vermektir. Aslında bütün isyanlarda yapılan da bu olmuştu. İsyen liderlerini öldürmüşler, geriye kalanları da pişman ederek, 'olmazın' teorisini yapan korkak kişiler halinde topluma salmışlardı.

Politikaları esas olarak mücadelenin kökünü kazırmaktı. Apocu düşüncelerin kökünü kazırmak ve cezaevi betonlarına gömmek, Diyarbakır Cezaevi somutunda Kürt halkının özgürlük umudunu gömmek esas hedefti. Hareketin öncü kadroları ve en iddialı militanları oradaydı. Diyarbakır Cezaevindekiler doğduklarına pişman ettirilir ve inançlarından vazgeçtirilirse, halkta önemli bir yılgınlık ve inançsızlık gelişecek, PKK'nin itibarı düşecek, Apocu düşüncelerin boş olduğu fikri hâkim kılınacaktı. Zaten Esat Oktay'ın ekibi, Şeyh Sait, Dersim ve Ağrı isyanlarının yenilgisinden sonra olduğu gibi "bu iş olmaz" fikrini toplumda yaygınlaştırmak amacıyla görevlendirilen özel bir ekipti. Ölüm noktasına getiren, ama öldürmeyen, yani ölümü bile bir kurtuluş olarak gösteren tarzda bir işkence uygulanıyordu. Bu ekip böyle bir işkence sistemi kurma göreviyle gelmişti. Tabii bu süreçte birçok

ölüm oldu, ama esas politikaları ölüm sınırına getirip öldürmeden tutmaktı. Ancak ölüm sınırına dayanan işkenceler yapıldığı için ölümler de oluyordu. Onlar için tutuklunun ölmesi kurtulması anlamına gelirdi. Önemli olan ruhen öldürmek, yani beyinde ve kişilikte öldürürken, fiziki olarak öldürmemektir.

Faşist rejim çok büyük bir şiddetle saldırıyordu. Koğuşları zaten teslim almış, bizim kadroları 35. ve 36. Koğuş dedikleri iki hücre bölümüne doldurmuştu. Artık yirmi dört saat işkence uyguluyordu. Gece gündüz insanlar işkence altındaydı. Su ve yemek vermiyor, sadece bir lokma ekmek veriyor, onu da dilim dilim dağıtıyorlardı. Bazen bunu da vermezlerdi. Gazete ve sigara gibi şeyler zaten kesilmişti. Sigara vermezler ama unutturmazlardı da. O da özel bir yöntemdi. Sigara vermezler, ama haftada birkaç tane içeri atarlardı. Tutuklular sigara içsinler, unutmasınlar, dolayısıyla o zayıflık devam etsin diye bu tür yöntemleri uygularlardı. Yıkanma yoktu. İnsanların hepsi bir aradaydı. Herkesin vücudunda binlerce bit oluşmuştu ve avuçla atılıyordu. Sürekli bir işkence hali ve uykusuzluk vardı. Bu durumda bitlenmek de insana işkence gibi geliyordu. İşkenceyi süreklileştirerek, uyku uyutmayarak her türlü hakareti yaparak psikolojik baskıyı süreklileştiriyorlardı. Böylece insanların iradesini kırmaya hedefliyorlardı.

Buna karşı bizim ilk ölüm orucumuz, '81 yılının 3 Mart'ında Kemal ve Hayri arkadaşların öncülüğünde on beş arkadaşla başladı. Ben o zaman kör hücreye atılmıştım. Diğer hücrelerle ilişkim kesilmişti. Hücreden çıktıktan sonra arkadaşların ölüm orucunu başlattıklarını duydum. On beş gün sonra benim de içinde bulunduğum ikinci grup da ölüm orucuna başladı. Ölüm orucu karşısında bile düşmanın politikasında en ufak bir yumuşama görülmedi.

Ölüm orucunun 40. gününde mahkemeler başlayacaktı. Mahkemeler konusunda da en ufak bir geri adım atmadılar. Mahkemelerin yapılacağı konusunda önceden bilgi vermediler. İki-üç gün önce "13 Nisan'da mahkemeye çıkacaksınız" dediler. Bir tek iddianame verdiler. Mazlum ve ben bir hücrede kalıyorduk, böylelikle birlikte okuyabildik. Biz o zaman "bazı kısa şeyler hazırlanabilir" dedik, ama bunu yapma imkânımız olmadı. Yani mahkemeye de hazırlıksız çıkıldı. Arkadaşların

ölüm orucunu sürdürdüğü süreçte mahkemelerde ‘cezaevindeki baskı ve işkenceyi protesto etmek için kimlik vermeme’ kararı alındı. Çünkü gerçekten dayanılmayacak işkenceler yapılıyordu. Koşuşlar zaten önemli oranda teslim alınmıştı.

Televizyonda verilen bazı duruşma görüntüleri var. O görüntüler, kimlik bildirimini reddettiğimiz ve işkence yapılıyor dediğimiz zaman, arkadaşların kürsüden alınıp götürüldüğü anın görüntüleridir. Mahkemelerde hâkimin gözü önünde işkence yapılıyordu. Salonda esas duruşta durmayan, sağa sola bakan dayak yiyordu. “Adalet Mülkün Temelidir” yazısındaki ‘T’ harfine bakılacak, herkesin gözü orada olacak; sağa sola, hâkime, avukata veya bir başkasına bakılmayacaktı. Gözlerini çevirip başka bir yere bakana mahkeme salonunda dövüyorlardı. Hatırlıyorum: Mahkeme heyetine “burası işkence hanedir, bunu durdurun” denildiğinde, heyetin verdiği cevap “siz de akıllı durun” oldu. Belki cezaevi kapalı yerd, işkence yapılabılırdı, ama mahkeme güya adaletin olduğı yerd. İşkencelerin orada da sürmesi şu mesajı vermek içindi: “Mahkemede bile sizin için yapılacak herhangi bir şey yoktur. Tek kurtuluş yolu teslim olmaktır.”

Baskılar sürdü. Kimlik bildirimini yapmayan arkadaşları ‘Kariyer’ denen zırlı arabalara koyuyorlar, akşama kadar işkence yapıyorlardı. Arkadaşlar cezaevine girdiğı zaman vücutlarında tek bir beyaz yer kalmıyor, her tarafları simsiyah oluyordu. Kimlik bildirimini tavrını geliştirme karşısında dökülenler oldu. Ağır işkenceler yapılıyor, insanlar dayanamıyordu. Zindanda işkence ve baskı bir veya iki gün değil sürekliydi. Poliste işkence görenler on beş gün ya da bir ay direniyorlardı; ama burada işkencenin ne zaman biteceğı belli değildi. Bu da insanların iradesi üzerinde olumsuz etki yapıyordu. Sonuçta kimlik bildirimini yapmayanlar azalınca, bu direniş sürdürülemez hale geldi. Bu nedenle direniş fiili olarak devam ettirme kararı alındı. Kimlik bildirimini yapıldıktan sonra direniş fiili olarak sürdü.

Ben ölüm orucuna ikinci grupta katılmışım. Birinci ölüm orucu grubu kırkinci güne girmişti. Esat Oktay bazı sözler vermişti. Çok inanılmasa da ölüm orucu sonlandırıldı. Kimlik bildiriminden sonra gardiyanların Hayri arkadaşın koltuğunun altına girip kürsüye göturdükleri görüntü, ölüm orucunun bırakıldığı gündü. O gün ölüm orucu bırakılmış ve kimlik bildirimini yapılmıştı. Fakat fiili

direnış devam ediyordu. Ölüm orucuna katılan Ali Erek adındaki Pazarcıklı Türk bir arkadaşımız şehit düştü. Antep bölgesindeki en iyi militanlarımızdandı. Antep'te Atatürk Lisesi'nde okurken katılan gençlerdendi. O arkadaş ölüm orucunun otuzuncu günü eylemi bırakmıştı. Boğazı yara olmuştu; konuşamıyor, yemek yiyemiyordu. Ali Erek'e fiili direnişı bırakmasını dayattılar. Ancak kabul etmeyince hiçbir tedavi yapmadılar. Sonuçta acı çeke çeke şehit düştü. İlk cezaevi şehidimiz hem de hiçbir kurala uymadan şehit düşen arkadaşımız bu arkadaşdır.

1981'in 26 Mayıs'ında direnenlerin sayısı on beşe düşmüştü ve her gün de sayı daha da düşüyordu. Bu durumda ilerde yeni bir direniş hazırlığı yapmak için bazı kurallara uyma kararı alındı. Çünkü kitlenin çoğu kurallara uymuştu. Bir süre bazı kurallara uymak, daha sonra toparlanmak kararıyla direniş bırakıldı. Yaklaşık bir aylık gibi bir süre bize karışılmadı. Tabii sonra işkenceler çok şiddetlendi ve gerçek politikalarını açığa vurdular. Herkesi mahkemelere çıkarıp "pişmanım, bu mücadele boştur. PKK ve Apo bizi kandırmıştır. Sosyalizm yanlıştır. Kürt yoktur, hepimiz Türk'üz. Kürtlük PKK'nin icadıdır" der duruma getirmeyi esas aldılar. Nitekim itirafçılar kullanıyorlardı. Onlar kürsüye çıkarılıp konuşturuluyor, Kürtlüğe ve PKK'ye hakaret yaptırılıyordu. Şahin Dönmez itirafçı olduğunda, "Apo bile 'kendine ihanet etmemiş tek bir Kürt kalmamıştır' diyor. Demek ki, gerçekten Kürtlük olsaydı, Apo da böyle demezdi. Kendine ihanet ettirilmemiş tek bir Kürt bile kalmamışsa, nasıl mücadele edilecek! Bunlar boştur" gibi sözler söylemişti. Doğrudur, Başkanın ilk belirlemelerinden biri, kendine ihanet etmemiş tek bir Kürt insanının bile kalmadığı şeklindeydi. Zaten PKK'yi PKK yapan da bu sözdür. Bu gerçekliğe isyandır. Kürt halkını ayağa kaldıran neden de bu zayıflıkların kabul edilmemesidir. Önder Apo'nun direnişin mutlaklığının gerekçesi olarak belirttiğı bu anlamlı değerlendirme itirafçı Şahin Dönmez tarafından direnmenin gereksizliğine gerekçe yapılıyordu. Baskılar sonucu itirafçılar giderek artıyordu. Yavaş yavaş her gruptan itirafçılar çıkarılıyordu. Bunlar mahkemede sosyalizme ve PKK'ye küfrediyor, "Kürt yoktur" diyorlardı. PKK'nin ve Kürt halkının en temel değerlerine mahkeme kürsülerinde alçakça saldırılıyordu.

Koğuşlardan sürekli işkence sesi geliyordu. Bizim orada da

işkence oluyordu; fakat koğuşlar kalabalıktı, çığlıklar hepsinden birden yükselince arkadaşlar çok etkileniyordu. En fazla da Hayri etkileniyordu. Her arkadaşına yapılan işkencenin acısını Hayri çekiyordu. İşkencelerin yoğunluğu ve itirafçıların çoğalmasa bizde durumun böyle süremeyeceği fikrini yarattı. Amaçlarının çok çok tehlikeli bir amaç olduğunu görüyorduk. Bizim şahsımızda Kürt halkının özgürlük umudu bitirilmek isteniyordu: Ya itiraf edeceksiniz ya itiraf edeceksiniz! Başka seçenek bırakılmıyordu.

Esat Oktay bir gün gelip Kemal arkadaşına, “ben küçüklerle uğraşmıyorum,sırabüyükbalıklara geldi” demişti.Kemal arkadaşın yanıtı ise, “büyük balığın kılçığı da büyük olur, insanın boğazında kalır” olmuştu. Esat Oktay, Mazlum arkadaşın şehit düşmesinden bir ay önce, O’nun yanına gelip benzer şeyler söylemişti. Esat Oktay birçok arkadaşın yanına gidip böyle konuşuyordu. Bir gün gelip bana da bazı şeyler söyledi. Hatırlıyorum. Bir şey olmuştu, kızmıştım. Normalde bizi ayakta tutuyorlardı. Bense o gün ayakta kalmadım, gidip yattım. Gardiyanlar geldiler, beni kaldırmak için birçok yol denediler, ama kapıyı açmıyorlardı. Sonuçta ben de kalmadım. Tabii gidip Esat Oktay’a söylemişler. Çünkü o ortamda ayağa kalkmamak, bir tavır oluyordu. Esat Oktay geldi, ‘kalk’ dedi, kalktım. Bunun üzerine “halinizi biliyorum; burada benim dediğime geleceksiniz. Artık işin sonuna geliyoruz” dedi. Yani bizim daha fazla dayanamayacak noktaya geldiğimizi söylemek istiyordu.

Kemal, Hayri ve Mazlum arkadaşlarla aynı kattaydık. Celalettin Delibaş ve Muzaffer Ayata da bizim kattaydı. Hepimiz tek tek hücrelerdeydik. O sırada kendi aramızda çok yazışıyoruz. Baskılar artmıştı. Tartışmalar sonucu direniş kararına vardık. Mahkemeden önce savunma hakkını elde etmek için direnişe geçme kararını verdik. Mahkemelerde Kürt halkını ve PKK’yi savunmak önemliydi. Bütün baskılara rağmen, çok sınırlı sayıdaki arkadaş olarak mahkemede savunma yapıyorduk, tutumuzu ortaya koyuyorduk. PKK’yi savunmaya geçiyorduk, ama bizi konuşturmıyorlardı. Bu nedenle savunmalarımız sınırlı kalıyordu. İtirafçılar ise istedikleri kadar konuşuyordu, daha doğrusu konuşturuluyordu. Savunma yapanlar ise konuşturulmuyordu. Zaten baskılar nedeniyle çoğunluk savunma yapmıyordu. Bize de söz hakkı vermiyorlardı. Onun için savunmalardan önce mutlaka

direnmeli ve savunma hakkını kazanmalıydık.

Duruşmalar başlayınca, mahkeme en fazla altı ay sürer diye düşünüyorduk. Bu altı ayın sonunda zaten idam sehpaları kurulur ve idam ediliriz kanaatindeydik. Arkadaşlar müthiş kararlıydı, kimsede idam korkusu yoktu. Hatta idama gitmek bir onur olarak görülmüştü. Onlarca arkadaş gözünü kırpmadan idama gidecek, sandalyesini kendi ayağıyla itecekti. Bu kararlılık vardı. Böylelikle Kürdistan tarihinde idam konusunda Şeyh Sait'lerin başlatmış olduğu gelenek devam ettirilecekti. En zor koşullarda Kürt halkının onurunu korumak ve teslim etmemek için en ufak bir ikirciklik bile gösterilmeyecekti. Fakat işler düşündüğümüz gibi olmadı. Bizim altı ay süreceğini düşündüğümüz mahkeme giderek uzadı. Böyle olunca baskılar arttı ve itiraflar çoğaldı.

Direniş kararı almıştık, direnme zamanının geldiğini söylüyorduk, fakat hiçbir arkadaş öncülük yapmak istemiyordu. Başta Kemal arkadaş olmak üzere arkadaşlarda "Bir arkadaş başlasın, ondan sonra katılalım" yaklaşımı vardı. Bunun nedeni şuydu: Birinci ölüm orucu amaçlarına ulaşmamıştır. Kemal ve Hayri arkadaşlar o direnişin birinci dereceden sorumlusu olan arkadaşlardı, fakat istenilen sonuç alınmadan ölüm orucu sonlandırıldı. Baskılar çok şiddetliydi. Yeni bir eylem yaparız, ancak eylemimizi sonuna kadar götüremezsek durum daha kötü olurdu. Esat Oktay'ın dediği gibi, cezaevinden çıkarılsak bile, çıkmak istemeyecek konuma getirile bilinirdik. Bu kaygılar taşınyordu. O bakımdan hiçbir arkadaş ölüm orucu eyleminin birinci kişisi olmak istemiyordu. Yani bu durum bir can korkusundan veya bireysel bir kaygıdan dolayı değil, sorumluluğunun ağır olmasından kaynaklanıyordu. Eylem başarılı olmazsa, durumlar daha kötüye gidebilirdi.

Bizler bir devrimci olarak baskılara karşı direnişe geçmeme durumunu kendimize yediremiyorduk. Koşullar zordu, kendimize sitem ediyorduk. Bu durum bir süre daha devam etse, kendimize lanet edecektik. Çünkü devrimcilik sözü vermiştik. Ama baskılar vardı, düşman üzerimize geliyordu. Üstelik çok net ve keskin bir direniş içinde değildik. Bütün örgütler teslimiyeti kabul etmişken, direnmekten başka doğru bir çizgi olmadığını söyleyen bizler, mevcut tutumumuzu doğru görmüyor, bazı kurallara uyma şeklinde karar aldığımız için kendimize sitem

ediyorduk. Kendimizden nefret eder hale gelmiştik. Zaten düşman “toplum içine salacağım; örnek olacaksınız, mikrop gibi yılgınlığı yayacaksınız” diyordu. Biz de direnişin olmadığı durumda kendimizi çok kötü hissediyorduk.

Esat Oktay bir süre sonra gelip Kemal’e bakmış, orada bizde bir tepki olduğunu görmüştü. “Patron, herhalde akıllandınız. Bundan sonra bir şey yapmazsınız” demişti. Kemal arkadaş ona şunu söylemişti: “Siz Türk subayısınız. Bize okullarda öğretilirdi: Türk ordusunda bir komutan savaşa gider de ordusu yenilirse, ne ordu o komutana komutan der, ne de o komutan ordunun başına geçmek ister. Türklerde böyle bir gelenek vardır. Ben bir kere komutanlık yaptım, ama kazanamadım. Türk ordusundaki geleneğe göre, ben bir daha komutanlık yapamam. Ama şunu bil ki, komutanlık yapan bir kişi olursa, ikinci kişi ben olacağım.” Bu söylemi duyan Esat Oktay bozularak gitmişti.

Mahkemeler dönemi henüz gelmemiştir. Eylemi karar duruşmalarından önce savunma aşamasında yapacaktık. Fakat mahkemelerin uzaması zindanlardaki durumu daha da ağırlaştırıyordu. Bu durum hepimizde sıkıntı yaratıyordu. Öyle ki, yazdığımız bazı notlar kendimizi yerden yere vuran notlardı. Böyle bir notlaşmamız yakalandı. Yakalanan notlarda kendimizi yerden yere vuruyorduk. Aslında bu yerden yere vurma mevcut durumu kabul etmeme anlamına geliyordu. Esat Oktay bu notları gördükten sonra bizlerdeki derin rahatsızlığı görmüş olacak ki, notlaşmamız ve herhangi bir eyleme geçmememiz için dördüncü kattaki eski düzeni dağıttı. Hücreler arasına boşluk koydu. Çünkü boşluk olmadığında duvarlara vuruyor, birbirimize not gönderiyorduk. Bunu önlemek için bazılarımızı üçüncü kata indirdiler. Hücreler arası da boşluk bırakarak notlaşmamızı ve ilişki kurmamızı engellemeye çalıştılar.

Mazlum arkadaşın direnişi bu sırada gelişti. Mazlum arkadaş bir kararsızlık olduğunu, kimsenin ölüm orucunu başlatma kararı alamadığını görmüştü. Çok şiddetli baskı vardı ve itiraflar sürüyordu. Mahkemelerin savunma aşamasının da ne zaman geleceği belli değildi. Mazlum arkadaş içimizde en ideolojik olan, ilkelere saldırıya tahammül etmeyen, bunun öfkesini en yoğun yaşayan arkadaştı. O’nun açısından bir devrimci olarak zindandaki durumu kabullenmek mümkün değildi. Bir insanın

inancına saldırı olduğu zaman o insan yıkılır ya, Mazlum arkadaşın yaşadığı da tam bir dava adamının, bir inanç adamının inançlarına yapılan saldırılar karşısında çok fazla zorlanmasıdır. Bunun için daha fazla gecikmenin anlamsız olduğunu düşünmüş ve bize mesaj vermek için tek başına 21 Mart'ı 22 Mart'a bağlayan gece eylemini gerçekleştirmişti. Ben o zaman 3. kattaki 9. hücredeydim. Mazlum arkadaş da 4. kattaki 9. hücredeydi. Yani hücrelerimiz alt altaydı. Bazen konuşuyorduk. O gece Mazlum arkadaş üç kibrit çöpü yakıyor ve kendi yaşamına son veriyor. Mazlum arkadaşın şehadeti böyle oldu.

Kürt tarihinde Newroz gününde Kawa Destanı anlatılır. Beyinlerini Dehak'a sunmak üzere Kürtlerin çocukları tek tek alınır. Sıra Demirci Kawa'nın çocuğuna gelince dayanamaz. Artık kimse çocuğunu verecek durumda değildir. O efsanede olduğu gibi, artık dayanılmaz bir noktaya gelinmiştir. Ayağa kalkmanın, isyan etmenin, bir kıvılcım çakmanın zamanıdır. Mazlum arkadaşın eyleminden böyle bir mesaj aldık. Çünkü yazışmalarımızda, Mazlum arkadaş her zaman direnişin bir an önce başlatılması gerektiğini, bu konuda geciktirmemizi, daha fazla gecikmememiz gerektiğini vurguluyordu. Üstelik O'nun isteği, daha çok ideolojik saldırı karşısında tahammülsüzlüğün getirdiği bir sonuçtu. Tartışıyorduk, fakat net bir tarih çıkmıyordu. Bu durum Mazlum arkadaşını düşünmeye yöneltti. Yani "süre uzuyor, o zaman ben yapayım" düşüncesi geliyor. Mazlum arkadaşın şehadetinden sonra Hayri arkadaş bize yazdığı notta "bir daha kimse tek başına böyle bir şey yapmasın. Bir şey yapacaksak toplu yapalım" dedi. Hatırlıyorum: Ölüm orucundayken, Kemal arkadaş hep "keşke Mazlum da yanımızda olsaydı da bu eylemi birlikte yapsaydık" diyordu.

Mazlum arkadaşın eylemi bize bir mesaj niteliğindeydi ve hepimizi çok sarstı. Eylemde geciktirmemizi derinden hissettik. Mazlum arkadaş eyleme öncülük yapma zamanının geldiği mesajını vermiş, bir kıvılcım çakmıştı. Öngörülü bir arkadaş, direniş biraz daha gecikirse durumun kötü olacağını görüyordu. Gecikildiği takdirde birçok insanı kaybedebilirdik, itiraflar hızlanabilir ve partiyi zor duruma sokabilirdi. Bunun için direnişi hızlandırmak istedi. Bizi ateşlemek ve artık görevleri yerine getirmeye çağırmak için böyle bir eylem gerçekleştirdi.

Bu eylemin sonuçları düşman üzerinde fazla etkili olmadı. Hatta düşman baskıyı daha fazla şiddetlendirdi. Bizim üzerimize de gelmeye başladı. İşte bu süreçte militanların tutumunu yansıtmaları açısından Ferhat Kurtay, Eşref Anyık, Mahmut Zengin ve Necmi Öner yoldaşların gerçekleştirdikleri eylem çok önemlidir. 33. koğuş Mazlum arkadaşın eylemini duymuştu. Bu koğuşta kalan Ferhat Kurtay değerli bir arkadaşımızdı. Çok olgun ve bilinçliydi, üniversite mezunuydu, mühendisti. Bir dönem aynı eyalet komitesinde beraber çalışmıştık. Daha sonra merkez yedek üyesi olmuştu. Kongrede merkez üyeleri belliydi, fakat daha sonra merkezden arkadaşlar dışarı çıktı. Bu nedenle içeride merkez düzeyinde arkadaş çok az kalmıştı, gelişebilecek arkadaşlara direkt merkez rolü verilmişti. Merkez yedek üyesi düzeyinde olan bir arkadaş da Ferhat Kurtay arkadaştı.

1981 direnişinde Ferhat arkadaş direnişi biraz erken bırakmıştı. Direnişi erken bırakan bazı kadrolarımızı bu arkadaşın bulunduğu koğuşa götürmüşlerdi. Direnişi erken bırakmanın vicdan azabını yaşıyor. Bu durumda iken Mazlum arkadaşın eylemini duyunca “arkadaşlar, biz bu arkadaşları birinci direnişte yalnız bıraktık. Görevlerimizi yerine getirmedik. Hiç değilse şimdi sorumluluklarımızı yerine getirelim” diyerek arkadaşları örgütlemeye çalışıyor. Yani “Önder arkadaşlarımız direndiler. Direnişi en son bırakanlar o arkadaşlar oldu. Şimdi sıra onlarda değil bizdedir” yaklaşımı içindedir.

Biz 35. koğuştaydık, yani önder kadrolar ve hareketin önemli kadroları bu koğuşta toplu bulunuyorduk. Durumumuz da biraz farklıydı. Bu nedenle mahkemelerde savunma yapıyorduk. Diğer koğuştakiler yapmıyorlardı. Yapanlar da yalnızdı. Yalnız olma kadar insanın psikolojisini zorlayan başka bir durum yoktur. O bakımdan cezaevindeki diğer koğuşlarda savunma yapan arkadaş yoktu. Ferhat arkadaş savunma yapamamanın sıkıntısını da yaşıyor. Mazlum arkadaşın şehadetini duyunca sorumluluklarımızı şimdiye kadar yerine getiremedik, bundan sonra getirelim yaklaşımıyla direniş iradesi ortaya koyuyor ve bu düşüncesini bir grup arkadaşına açıyor. Necmi, Çermikli bir arkadaşımızdı ve tam bir militandı. Çelikten, kırılmaz bir iradesi vardı. En ufaklık yanlış bir yaklaşıma bile tahammül etmeyen biriydi. Yani ilkeli, ama iradesi kırılmayan öfkeli bir gençti. Ferhat,

Necmi arkadaşın bir karar aldığı zaman sonuna kadar götüreceğini ve partiye çok bağlı olduğunu biliyor. Mahmut ve Eşref arkadaşlar da Hilvan-Siverek mücadelesinde yer alan arkadaşlardı. Belki ideolojik yönleri fazla güçlü değildi ama yurtsever duyguları güçlü olan arkadaşlardı. Mahmut sanırım liseyi okumuştı. Ferhat arkadaş bunları örgütlüyor; “bir eylem yapalım, Mazlum’a layık olalım” diyor. Mazlum arkadaşın şehadetinden bir süre sonra, Nisan ayı ortalarında dört arkadaş olarak kendilerini yakma eylemi kararı alıyorlar. Tabii bu sonuca varana kadar birçok eylem biçimi düşünüyorlar. Koğuşta askerleri esir almak, ardından gidip 35. koğuşun kapısını açmak, diğer arkadaşlarla birlikte isyan etmek gibi yöntemler de tartışılıyor. Kimi arkadaşlar “gardiyanları esir alalım, isyanı başlatalım” diyor. Tabii sonunda bunların zor olacağını düşünüyorlar ve çok anlamlı bir gün olan Hâkî arkadaşın şehit düştüğü günde kendilerini yakma eylemini gerçekleştirme kararı alıyorlar.

Eylem için bazı malzemeler gerekiyor. Cezaevinde insanların kendilerini öldürmelerini engellemek için ilaçları tek tek, iplikleri de yarım metre olarak veriyorlardı. Verdikleri jiletleri de hemen geri alıyorlardı. Bu nedenle yakma eylemi için malzeme bulmaları gerekiyordu. O zaman duvarlara zorla “ne mutlu Türk’üm diyene”, “bir Türk dünyaya bedeldir”, “Türk’e uzanan eller kırılacaktır” şeklinde sözler idare tarafından yazdırılıyordu. Yine Türk büyükleri, dediklerinin resimlerini yaptırıyorlardı. ‘Diyarbakır Cezaevi’nin bütün duvarları bu sözler ve resimlerle doluydu. Her koğuşta yazısı iyi olan birini bulup onlara bu işi yaptırıyorlardı. Necmi de koğuş sorumlusudur. Gardiyana biz bazı resimler yapmak istiyoruz, yazılar yapıştırmak istiyoruz, diyerek boyalarda kullanılan ama yakıcı madde olan neft aldırıyor. Bu nefti saklıyorlar, yine karton naylon gibi yanıcı materyaller de topluyorlar. Eylem ayın 17’sinde yapılacak. Çünkü eylemi yapacak dört kişinin sırasını o güne denk getirebiliyorlar. İki arkadaşın nöbetinin bittiği, diğer iki arkadaşın nöbetinin başladığı sırada dört kişi buluşacak ve eylem yapacaklar. Cezaevinde gece koğuşlarda yatıldığı zaman kimse kalkamaz, tuvalete bile gidemezdi. Üstelik herkesin esas duruşta yatması lazımdı. Yatağında kıpırdayan için “vukuat yaptı” diyorlardı. Öksürmek bile yasaktı. Nöbetçiler de esas duruşta yürüyecekti. Öyle bir ortamda nöbeti denkleştirmek

kolay değildi.

Ferhat arkadaş malzemeleri kendi yatağının altına koyuyor. Saat gece bir ile üç arasında bütün kağıtları ve naylonları düzenli bir şekilde hazırlıyor ve kol kola giriyorlar. Ardından üzerlerine petrol döküp kibriti çakıyorlar. Eylemleri duyulmasın ve kırılmasın diye dördü birlikte yanarken en ufak bir ses bile çıkarmıyorlar. Bizim elimiz yandığı zaman zıplarız, ama onlar, bütün bedenleriyle yanarken bile en ufak bir ses çıkarmıyorlar. Tabii koğuş duman doluyor. Bunun üzerine koğuştaki arkadaşlar kalkıyorlar ve dört arkadaşların kendini yaktığını görüyorlar. Bidon, kova ve bulabildikleri ne varsa su getirip arkadaşların üzerine döküyor, böylece alevi söndürmeye çalışıyorlar. O zaman arkadaşlar slogan atıyor ve “biz bir eylem yapıyoruz, direnişimizi kırmayın. Su döken, ihanet içindedir; yapmayın, su dökmeyin, ateşi söndürmeyin” diyorlar. Buna rağmen arkadaşlar alevleri söndürüyorlar. Ancak ateş arkadaşları ciddi düzeyde yaktığından artık kurtulacak durumda değiller. Dört arkadaştan Eşref arkadaş olay yerinde, diğer üç arkadaş da hastanede şehit düştü. En son şehit düşen, Ferhat Kurtay’dı. Bir hafta kadar yaralı kalıyor ve sonuçta şehit düşüyor.

Bu eylemde çok önemli bir irade var ve bu, Apoculuğun ortaya çıkardığı bir iradedir. Bu dört arkadaş, bir ay önce kendilerini yakma kararı alıyor ve en ufak bir tereddüt bile göstermeden bir ay sonra aldıkları kararı hayata geçiriyorlar. Bu durum büyük bir kararlılığı ve sorumluluğu ifade ediyor. Daha sonra 14 Temmuz direnişi oldu, çok sayıda şehadet yaşandı. O koşullarda bu arkadaşların bir an önce karar alarak kendilerini yakmaları, yanarken en ufak bir acı bile duymamaları çok önemli bir irade ortaya koymadır. Direnen insan, acı duymaz. Bu kesinlikle böyledir. İster işkencede olsun ister kendini yakmada olsun, kendisini değil, özgürlüğü, devrimi ve mücadeleyi yaşayan bir insan acı duymaz. O anda düşündüğü şey partiye, halka ve dava arkadaşlarına bağlılıktır. Bu duygu yoğunluğunu yaşayanlar kesinlikle acı duymaz. Çünkü onun o an içerisinde yoğunlaştığı nokta kendi bünyesi değil, düşünceleri ve inancıdır. Direniş budur. Yani işkence anında bedeni üzerinde yapılan işkenceyi değil, dava arkadaşlarını ve halkını düşünen kişi acı duymaz. Dört arkadaş kendilerini yakarken acı duymuyorlar; çünkü o

anda düşündükleri husus eylemin başarısıdır. Eylemin başarısız olması çok kötü sonuçlar yaratacağı için, dakikalarca yandıkları halde en ufak bir ses bile çıkarmıyorlar. Diğer arkadaşlar duman nedeniyle eylemin farkına varıp su dökmeye başlayınca slogan atıyorlar, “bu bir eylemdir, su dökmeyin” diyorlar.

Düşmanın “bu cezaevinde artık kimse direnemez. İradeleri kırılmış. Herkesin elinden ölümü de aldım. Öldürürsem ben öldürürüm, benim iradem dışında kimse ölemez. Ölümü bir silah olarak biz kullanırız, siz ölümü bize karşı kullanamazsınız” dediği koşullarda, devrimciler eylemleriyle bedenlerini ve yaşamlarını bir silaha dönüştürüyorlar. Yani bedenlerini ölüme yatırarak düşmanın ölüm silahını kullanmasının tersine çeviriyorlar. Bu durum düşmanı çok öfkeliendiriyor. Bu nedenle eylem sonrasında koğuşı basıyorlar, herkesi işkenceden geçiriyorlar. O sırada Siverekli Fettah Yiğit diye bir arkadaş vardı. Bu arkadaş, işkenceye dayanamıyor, ranzanın altına giriyor ve jiletle bileklerini kesiyor. Tabii arama yapılırken bir kişinin eksik olduğu fark ediliyor. Bunun üzerine arama yapıyorlar ve bu arkadaşın ranzanın altında baygın yattığını fark ediyorlar. Arkadaşı oradan çıkarıp hastaneye götürüyorlar.

Bu olaydan sonra koğuşun ismini değiştirdiler ve boşaltıp herkesi dağıttılar. Çünkü o koğuşta direniş çıkmıştı. Onlara göre bütün koğuşlar teslim olmuş, herkes Esat Oktay’ın dediğine uymuş, pişman olacak duruma gelmişti. Fakat eylem için koğuşta hazırlık yapıldığını, eylem için malzeme toplandığını öğrendiklerinde, bu işi bilenler var diye düşünüyorlar. Gerçekten de bilenler vardı. Koğuş bir bütün olarak cezalandırılıp da dağıtılınca üç dört arkadaş da bizim hücre bölümü olan 35. Koğuşun 3. katında bir hücreye konuldular. Bize önceden 33’te bir olay olduğu haberi gelmişti. Bu nedenle gelenlere not göndermelerini ilettik. Ben 3. kattaydım ve not bana geldi. Notta “arkadaşlar kendilerini yaktılar, Eşref şehit düştü, diğer arkadaşların da hastanede şehit düştüğünü duyduk ama net olarak bilmiyoruz” biçiminde bir açıklama vardı. Haberi Hayri ve Kemal arkadaşlara da ilettik. Bu eylem, Mazlum arkadaşınkinden sonra bizde yeni bir şok yarattı, bizi daha da zora soktu. Arkadaşlar bizden önce eyleme geçmişlerdi. Biz bir karar almıştık, ama pratiğe geçirememiştik. Hayri arkadaş duydu ve şöyle bir eğilim ortaya çıktı: Koşullar zor,

arkadaşlar dayanamıyor, bu noktaya gelinmiş. Eylem zamanıdır, biçiminde bir değerlendirmesi olmuştu. Hayri arkadaş, artık tek başına eylem yapılmasını uyarısı da yapmıştı. Ancak savunma aşamasında eyleme geçme kararımız olduğundan eylem zamanı netleşmedi. Kapsamlı ilişki ve tartışma imkanlarımız yoktu. Ama bir eylem ihtiyacı duyuyorduk. Bu eylem bütün arkadaşları sarsmıştı.

Mayıs'ın sonunda Diyarbakır PKK Ana Davası duruşmaları başladı. Diyarbakır PKK Ana Dava duruşmalarına Hayri ve Kemal ile birlikte ben de çıkıyordum. Başka arkadaşlar da vardı. 31 Mayıs'ta bizi mahkemeye çıkardılar. Ellerimiz arkadan kelepçeli biçimde koridorda sıraya dizdiler. Kemal iki sıra yan tarafımdaydı. O zaman yer değiştirmek yasaktı. Gardiyanlar görse, şiddetle cezalandırıyorlardı. Tabii olayları duymuştuk, gerçekten tahammül edemiyorduk. Kararlı bir eyleme geçmek gerektiğini düşünüyorduk. Ben hemen ikinci sıraya, Kemal'in yanına geçtim. Durumumuzun ne olacağını sordum. Kemal aynen şunu söyledi: "Artık benden kokular çıkmaya başladı. Bu iş böyle olmaz. Bir şeyler yapılmalı." İlk diyalogumuz böyle oldu. Bundan sonra ne yapacağımızı konuştuk. Bir eylem yapmamız gerektiği açıktı. Kemal, "Doktora da söyle" dedi. Doktorun, yani Hayri arkadaşın yanına gittim. Artık durulacak zaman olmadığını, bir eylem yapmak gerektiğini söyledim ve Kemal arkadaşın düşüncelerini aktardım. Hayri de "doğrudur, artık bir eylemin yapılması gerekir" dedi. O da böyle deyince bir eylem yapma kararı ortaya çıkmış oldu. 14 Temmuz eylem kararının ilk hali böyle ortaya çıktı.

Böyle bir karar çıkınca, bu eylemi mahkemede başlatma niyetimiz oldu. Kemal başlatabileceğimizi söyledi. Mahkemeye gittik. Ben bir defa el kaldırdım, yani eylemi başlatacağımızı açıklayacaktım, ama hâkim söz vermedi. Ben de ısrarlı olmadım. Konuşmuş, ama tam netleştirememiştik. Duruşma bitti. Tekrar Hayri arkadaşla konuştuk. "Mahkeme devam edecek, artık başlatalım" dedik. Bunun üzerine Hayri arkadaş, "öyleyse başlangıç bu grupta değil, Hilvan Siverek grubunda olsun. Çünkü Hilvan-Siverek davası, en büyük davamızdır. Düşman en fazla oradan saldırıyor. Bir de oranın tutuklu sayısı çok. Oradan başlatırsak bütün koğuşlar duyar. Davaya ziyaretçiler ve gazeteciler de geliyor. Hem son duruşmalarıdır, sahiplenelim"

dedi. Koğuşa gittik. Ertesi gün mahkemeye giderken Kemal arkadaşla yan yana geldik. Kemal'e Hayri'nin söylediklerini anlattım. Bunun üzerine Kemal "Hayri ne derse öyle olsun" dedi. Eskiden beri cezaevinde hep Hayri arkadaşın düşüncesine değer verirdik. İçimizde önderlik vasıfları gelişkin, doğru düşünme yönü olan, olaylar ve duygulardan bağımsız düşünebilen nitelikte bir arkadaştı. Herkesin farklı özellikleri vardı, ama Hayri tam bir önderdi, önderlik vasıfları en güçlü olan arkadaştı. Çok üstün ve güçlü kişilik özellikleri vardı. Bu nedenle cezaevinde de hep son kararları veren Hayri arkadaştı. Yazışmalarımızda Kemal'de, Mazlum'da hep "Doktor ne derse öyle olsun" derlerdi. 14 Temmuz Direnişini başlatma konusunda da Kemal "Hayri'nin dediği gibi olsun" demişti.

Gerçekten Urfa grubu bizim için çok önemliydi. Arkadaşların çoğunluğu orada yargılanıyordu, ziyaretçileri çoktu. Gazeteciler de en fazla oraya geliyordu. Bizim davamıza bazen hiç gazeteci gelmezdi, ama Urfa grubunu teşhir etmek için oraya basını alıyorlardı.

Diyarbakır Ana Davası, haziran ayının ortalarında bitti. 1 Temmuz'da Urfa grubunun davası başladı. Bu dava, Hilvan-Siverek grubunun, yani ölüm orucunu başlatacağımız grubun davasıydı. Hayri duruşmalar başladıktan birkaç gün geçtikten sonra başlatmanın iyi olacağını söylemişti. Bunun üzerine birkaç gün geçti. Mazlum arkadaş şehit düştükten sonra Hayri arkadaş O'nun hüccesine konulmuştu. Bu nedenle Hayri'yle konuşuyorduk. Musluk borularına vuruyor, kulağımızı dayıyorduk. O konuşuyor, ben dinliyordum; ben konuşuyordum, o kulağını dayıyor ve dinliyordu. Böyle bir irtibatımız vardı. Duruşma başladıktan birkaç gün sonra Hayri "bugün başlatacağım" dedi ve öyle gitti. Geldiği akşam, "söz istedim, ama bir türlü söz hakkı vermediler, bu yüzden başlatamadım" dedi, ardından ertesi gün kesinlikle başlatacağını söyledi. Gitti, akşam döndü. Bu kez de elini ısrarla kaldırmış, ama hâkim söz hakkı vermemişti. İtirafçıları konuşturuyorlar, bu nedenle arkadaşlara söz hakkı vermiyorlardı. Hâkim söz hakkı verirse partiyi savunacağımızı biliyordu. Kürsüye çıkamıyorduk. İsteddiğimiz kadar elimizi kaldıralım, sadece bazen "bu olay karşısında ne diyorsun?" şeklinde bir soru yönelterek, sadece evet veya hayır cevabı istiyorlardı. Hayri arkadaş ısrar ediyor, ancak

duruşma hâkimi yine söz vermiyor. Bu nedenle başlatamadığını söyleyince çok mahcup haldeydi. Görevi yerine getirememenin verdiği mahcupluk duygusundan dolayı zorlanıyordu.

Sabah giderken “bu kez kesin başlatacağım” deyip gitti. Yine söz hakkı istiyor, ama hâkim vermiyor. Bu biçimde üç dört gün geçti. Hayri artık sıkıntıya girmişti. Sondan bir gün önceydi. “Kesin yapacağım” dedi ve öyle gitti. Mahkemeye gidiyor ve ısrarla elini kaldırıyor. Hâkim söz hakkı vermeyince, “ben önemli bir şey söyleyeceğim” diyor. Sonunda hâkim “ne söyleyeceksin?” diyor. Bunun üzerine Hayri, “çok önemli şeyler konuşacağım” diyor. Duruşmada itirafçılar da var ve onlar hep ‘önemli şeyler’ konuşuyorlar. Hâkim bunun üzerine Hayri’nin de kendi işlerine yarayacak bir şeyler söyleyeceği düşüncesiyle “kürsüye gel” diyor.

Hayri arkadaş, kürsüye çağrılınca rahatlıyor ve konuşmaya başlıyor, özetle; “Şimdiye kadar cezaevinde işkenceler yapılıyor. Defalarca baskıların durdurulması için mahkemeye ve idareye başvurduk, ama hiçbir zaman dikkate alınmadık. Ne savunma yapabiliyoruz ne de cezaevinde baskılar zayıfladı. Baskıları protesto etmek, bu durumu kabul etmediğimizi göstermek için ölüm orucuna başlıyorum” diyor. Hâkim telaşa kapılıyor ve “Hayri, öyle değil. O zaman dilekçe ver, biz kolorduya veririz, ilgilenirler” diyor. Bunun üzerine Hayri, “yok, biz daha önce dilekçeler verdik, fakat olmadı” diyor. Gerçekten dilekçe vermiştik. Hatta ilk mahkemeye de dilekçe hem cezaevinde yaşananları hem de devrimci duruşumuzu ortaya koyan yedi sayfalık bir yazı vermiştik. Başka çabalarımız da olmuştu, fakat sonuç yoktu. Hayri arkadaş kürsüde konuşurken, bazı sözler verildiğini, ama bunların tutulmadığını belirtiyor. O zaman hâkim “yerine otur” diyor. Hayri yerine dönerken hemen Kemal arkadaş elini kaldırıyor. Hâkim anlıyor, “ne var?” diye soruyor. Kemal arkadaş, “ben de konuşmak istiyorum” diyor. Bunun üzerine hâkim yerinde konuşması gerektiğini belirtiyor. Kemal, “Hayri arkadaş katılıyorum. Ben de bu saatten sonra ölüm orucuna başlıyorum” diyerek tutumunu açıklıyor. Ali Çiçek de oradadır. Ali Çiçek’in de içinde olduğu Urfa-Hilvan-Siverek grubundan dört arkadaş daha ölüm orucuna başlıyorlar. Tabii hâkim, duruşma devam ederse katılanların çoğalacağını görüyor. Bunun üzerine dosyaları apar topar toplayıp kaçarcasına duruşmayı bitiriyor.

14 Temmuz Ölüm Orucu böyle başladı. Arkadaşlar sonradan o ortamı anlatıyorlar: tüm arkadaşları büyük bir heyecan sarıyor. En ufacık bir ses bile çıkmıyor, ama herkes coşkuya kapılıyor. Bazı arkadaşlar daha sonra o anı anlatırken “kim olduğumuzu hatırladık” diyorlardı. Hayri arkadaşın “eyleme başlıyoruz” demesi, bütün arkadaşları büyük bir duygu seline götürüyor. Sessizlik var, ama bu inanç tazelenmesine ve kendini yeniden sorgulamaya yol açan bir sessizliktir. O anı anlatan arkadaşlar, “duyar duymaz dünyamız değişti. Baskı ve şiddet ortamında yeniden doğmuş gibi olduk” diyorlardı.

Arkadaşları hemen salondan çıkarıp arabalara bindiriyorlar. İlk defa mahkeme çıkışında kimseye karışmıyorlar. Her zaman mahkemeye gidip gelirken işkence vardı, hiçbir arabada işkencesiz zaman olmazdı. Hele biri mahkemede savunma yapmışsa, bu durum daha fazla geçerliydi. Mahkemede bir kelime söylemenin cezası yüzlerce coptu. Fakat o gün kimseye karışmadan arkadaşları arabalara dolduruyorlar. Cezaevine girdikten sonra ana koridorda bir kantin vardı. Esat Oktay çoğu zaman orada kalıyordu. Bütün arkadaşları gönderdikten sonra, “Kemal gelsin” diyor. Arkadaşı tehdit ederek, “bırakın, pişman olursunuz. Bu cezaevinde bir daha yaşayamazsınız” diyor. Kemal arkadaş da “kimin burada kalıp kimin gideceği bu eylemin sonunda belli olur” şeklinde bir cevap veriyor. Ardından “biz bu işi sonuna kadar götüreceğiz” diyor. Zaten Kemal arkadaş, Esat’a daha önce eğer biri olursa ikinci kişinin kendisi olacağını söylemişti. Kemal arkadaşın kararlılığı karşısında Esat daha fazla bozuluyor, hemen arkadaşını çıkarıp 35. koğuştaki hücreğine gönderiyor.

Arkadaşların gelmesini heyecanla bekliyordum. Durumu bilen tek kişi bendim. Yalnız Akif Yılmaz ile Amed grubundan Sinan adındaki Hilvanlı arkadaşına daha önce biraz bilgi vermiştik. Bu iki arkadaşın ölüm orucunu başlatacağımızı, dolayısıyla girmek isteyenler varsa hazır olmaları gerektiğini önceden belirtmiştik.

14 Temmuz günü arkadaşların dönmesini merakla bekliyordum. Kapılar açıldı. O zaman, duyduğumuz sestten yola çıkarak hangi kapının açıldığını, hatta gardiyanların hangi gardiyanlar olduğunu biliyorduk. Arkadaşlar geldiler ve dördüncü kattaki kapı açıldı. Bir sessizlik vardı. Hayri’nin kapısı da açıldı. Gardiyan kapıyı kapatır kapatmaz, Hayri musluğa vurdu. Ben

kulağımı dayadım. Aynen şunları söyledi: “Başardık, başardık. Altı kişiyle başardık.” Ama müthiş heyecanlıydı! Titreyen bir sesle, eylemi başlatmayı bir başarı olarak tanımlıyordu. Bunu söylerken büyük bir yük omzundan gitmiş, başarıyı kesinlikle elde etmiş gibiydi. Eylemi başlattığını söylediği ifadelerle daha başlangıçta eylemin sonuçlandığını, yani başarılı olduğunu ortaya koyuyordu. “Başardık, başardık” derken, eylemin de başarılı olacağını vurgulamış oluyordu.

Devletin bizim şahsımızda bütün cezaevlerini, cezaevleri şahsında da partinin ve halkın umutlarını bitirme çabası karşısında bu eylem, büyük bir kararlılığı ve mücadele iradesini de ortaya koyuyordu. Hayri’nin eyleme başlaması tarihi değiştiriyordu. Bu önemlidir. Kemal de Hayri de başından itibaren bu eylemde şehit düşeceklerini kesinlikle biliyorlardı. Aslında bütün arkadaşlar bunu biliyordu. Çünkü cezaevi idaresi Hayri ve Kemal ile görüşmeye oturmayacaktı. Yani 14 Temmuz Ölüm Orucu kararı aslında 12 Eylül rejimiyle PKK’nin önder kadroları arasındaki bir savaş kararıydı. Uzlaşma veya anlaşma yapılacak bir durum yoktu. Esat Oktay ve devlet bizim irademizi tamamen kırmak istiyordu; biz de bu eylemle PKK iradesinin kırılmasının mümkün olmayacağını ve başarının bizim ideolojimizin olacağını ortaya koymak istiyorduk. Eylem başlarken arkadaşlar böyle bir eylemi başlatmanın tarihsel değerini biliyorlardı. Partinin ve halkın bizim şahsımızda bitirilmek istendiği görüldüğü için, devrimci onuru korumak ve bizim şahsımızda halkın umutlarına zarar gelmesini engellemek için böyle bir eylemin başarısının olmazsa olmaz olduğunu biliyorlardı. Bu tarihi süreçte şehadetleriyle yeni bir tarih başlatmak dışında bir seçeneğin olmadığı kesindi.

Özellikle Kemal ve Hayri arkadaşlar bunun farkındaydı. Kemal daha sonra ölüm orucunda “bu mücadele zaten yürüyecek. Zaten arkadaşlar yürütüyorlar” demişti. Dışarıda partinin ne yaptığı konusunda en ufak bir bilgimiz yoktu. Partinin geri çekildiğini biliyorduk, ama arkadaşların hazırlık düzeyinin ne olduğundan ve neler yaptıklarından habersizdik. Hatta Türkiye ve Kürdistan’da durumun ne olduğu konusunda fazla bir bilgimiz yoktu. Bildiğimiz tek şey, 12 Eylül’ün hâkim olduğu ve bir suskunluğun yaşandığıydı. Zindanda en uzun görüşme on beş saniyeydi. Merhaba vermek ve nasılsın demek dışında bir

şey söyleyemezdik. Örneğin akrabaları veya köyü soramazdık. Yani görüş değil, bakış ortamıydı. Hiçbir bilginin alıp-verilmesi mümkün değildi. Ama Başkan Apo'ya ve arkadaşlara büyük bir inanç vardı.

Bununla birlikte düşmanın partiye ve halka çok fazla yöneleceğini biliyorduk. PKK yeni bir ideoloji ve umuttu; Kürdistan'da yeni bir düşünceydi. Bu düşüncenin devlet tarafından boğulmak isteneceği kesindi. Bunu cezaevindeki yaklaşımda gördük. Büyük bir düşmanlık vardı ve bu düşmanlık esas olarak bize karşıydı. Diğer örgütlerin durumu daha farklıydı. Zaten gardiyanlar diğer örgütleri bilmiyorlardı. PKK'ye bağlı ondan fazla mahkeme grubu vardı. Bu nedenle Kawa veya DDKD'nin mahkemesi olduğu söylenince, "PKK'nin Kawa veya DDKD grubu" şeklinde çağrı yapıyorlardı. Gardiyanlar herkesi PKK'li sanıyorlardı. Yani tümünden bizim üzerimizde yoğunlaşmış bir terör vardı.

İşte bu koşullarda eylemi başlatma konusunda Hayri arkadaşın gösterdiği duruş ve eylemin öncülüğünü yapması çok önemliydi. Sadece PKK'liler açısından değil, düşman açısından da büyük bir anlamı vardı. Hayri yoldaş gerçekten de büyük bir insandı, büyük bir devrimciydi, büyük bir öncüydü, özgürlüğe kilitlenmiş bir Kürt önderiydi, yurtseverlik duygusu ve halk sevgisi kendi şahsında zirve yapmıştı. Bütün halkın acısını ve öfkesini içinde hissediyordu. Cezaevinde yapılan bütün işkenceleri sanki Hayri yaşıyordu. Biz bile işkence görsek, acıları Hayri hissediyordu. Partinin öncülüğünü yapmıştı. Bu nedenle sürekli "bunlar bize inandıkları için bu mücadeleye katıldılar ve zindana düştüler. Bütün insanların umudu bizdedir" diyordu. Bazı arkadaşlar zayıflık gösterdiğinde, "biz bu insanları örgütledik, bu insanlar ve halk karşısında kimliğimizin ne olduğunu bilelim. Baskılara dayanalım, kendimize hâkim olalım, bugünler de geçecek, sabırla iradeli duruşunuzu sürdürün" demişti. Yani böyle uyarıları oluyordu. Gerçekten arkadaşlara yapılan baskıları, örgütümüzün zindanda içine düştüğü durumu kaldıramıyordu, fakat bunu dışarı da yansıtmıyordu. Hayri'nin böyle bir özelliği de vardı. O bakımdan Hayri, ülke halk ve yoldaşlık sevgisinde, yine kendine verilen sorumluluğun ağırlığını duymada örnek bir arkadaştı. Bugün de örnek alınması gerekir. Verdiği söze bağlı ve halka inancı

çok güçlüydü. Şahin Dönmez teslim olduğu zaman, “Şahin! Şahin! Sen bu halkın ekmeğini yedin, söz verdin, böyle yapamazsın. Sen insan değil misin!” diye bağırıyordu. Tabii Şahin bitmiş biriydi, hiç ses çıkarmadı.

14 Temmuz Ölüm Orucu, 12 Eylül’e karşı alınan bir tutum, bir dur deyişti; “Biz artık sizin hiçbir şeyinizi kabul etmeyeceğiz” yaklaşımıydı. Direnişin başladığını duyduklarında bütün koğuşlar heyecanlandı, ama 35. koğuşta etkisi çok fazla oldu. 14 Temmuz sadece zindanlar açısından değil, dışarda halk ve Parti açısından da çok önemliydi. Böyle bir eylem olmasaydı, bu eylemi geciktirseydik, belki de cezaevi yapısının yarısından fazlası itirafçı olacaktı. Çünkü işkenceler çok şiddetliydi, tahammül edilecek düzeyde değildi. Yaşamın her saniyesi işkenceydi. Bir gün 35. Koğuşta 4. Katta kalan arkadaşlar olarak bizleri hücrelerden çıkardılar. Önceden bizlere hazırlıklı olun demişlerdi. Biz bunu duyunca bizleri de çıkarıp itirafçılık dayatması yapacaklarını düşünmüştük. Böyle bir şey dayatılırsa direnişe geçme kararı almıştık. İki arkadaşı çıkarıp bir süre sonra geri getirdiler. Onları getirdikten sonra beni ve Hayri arkadaşını da götürdüler. Diyarbakır Cezaevi’nin girişinde Atatürk büstü vardı. Beni bir tarafa, Hayri’yi diğer tarafa koydular ve resmimizi çektiler. Tabii biz bir şey demedik. Birkaç gün sonra Esat Oktay geldi ve “sizin fotoğraflarınızı yayınlayacağım. Apocular, Atatürk’ün yanında nasıl askerlermiş herkes görsün!” dedi. Fakat böyle bir yayınlama olduğunu ne gördük ne duyduk.

Dönerken koridorlar yıkanıyordu. Cezaevinde o sırada hiç kimsenin bir diğerinin yüzünü görmesi istenmezdi. Bu nedenle koridoru yıkayanlara yaklaşıncaya bize “arkanızı dönün” dediler. Yüzümüzü duvara döndük. Ben dönüp baktım: İki kişiydi. Suratlarını görünce korktum. İnsanları öyle bir hale getirmişlerdi ki, ürkek, şaşkın, işkence altında beyinleri ve yürekleri boşalmış, ne yapacağını bilmeyen, çaresizliğin zirvesinde olan yüzler. Ürktüm, şaşkına döndüm ve hemen yüzümü tekrar duvara doğru çevirdim. Hayri’ye dönerek “hele arkana bir bak, yerleri yıkayanlara dikkat et” dedim. Hayri de arkasına baktı ve aynı şeyi gördü. Bunun üzerine aynen şunu söyledi: “Allah belalarını versin, insanları ne hale getirmişler!” İnsanların üzerinde o kadar baskı vardı ki, insanlara bu durumdan kurtulmak için ölüm imkânı

bırakılmıyordu. Eğer Picasso gibi bir ressam olsa ve o suratları çizseydi, Diyarbakır Cezaevi'nde yapılan baskıları en iyi biçimde anlatmış olurdu.

Böyle bir ortamda 14 Temmuz Direnişi olmasaydı, Esat Oktay tutukluları serbest bıraksa bile, daha önce Esat Oktay'ın dediği gibi kimse dışarı çıkmak istemeyecekti. 14 Temmuz Direnişi baskılarının çok yoğunlaştığı, düşmanın niyetinin çok uğursuz olduğu, dışarıda da partiye karşı büyük bir saldırının yaşandığı böyle bir ortamda partiye karşı görevlerini yerine getirmek için yapılan bir eylemdi. 14 Temmuz, bizimle düşman arasında eylemin sonucunun ne olacağının belirsizliğinin yarattığı bir gerilim ortamında başladı ve devam etti. Sonucu ne olacaktı? Cezaevindekilerin de düşmanın da soluk soluğa izlediği bir direniş olarak başladı. 6 kişiyle başlayan direnişe iki gün sonra Akif Yılmaz ve Fuat Kav arkadaşlar da katıldı.

Arkadaşları birkaç gün sonra yanımızdan alıp 37. koğuş denilen yere götürmüşlerdi. Götürülen 37. Koğuş denilen hücreler bölümü göz altından yeni gelen tutukluların getirildiği, yani yeni gelenlerin cezaevindeki işkence düzenine ve sistemine göre işkence ve zorla ilk 'terbiyesinin' yapıldığı yerd. Bu koğuşun özellikleri, o andaki durumu tam da böyle bir uygulamaya uygun bir yerd. 12 Eylül'den önce, '80 yılında biz burada bir isyan yaptık. Bizim alt koğuşumuzda bulunan TİKKO'culardan biri koğuşun dışındaki merdiven boşluğuna büyük bir İbrahim Kaypakkaya fotoğrafı yapmıştı. Bunun üzerine gardiyanlar bu durumu idareye bildiriyorlar. O dönemde cezaevi müdürü olan yarbay geldi TİKKO'cunun kendilerine teslim edilmesini istediler. Tabii biz iki koğuş birlikte bu arkadaşı vermeyeceğimizi söyledik. Çok tartışma oldu. Sonunda biz "gidersek hepimiz gideriz" dedik. İki koğuştuk. Bizleri daha sonra 37. Koğuş olarak ifade edilen hücreler bölümüne götürdüler. Birkaç gün kaldıktan sonra biz bu bölümden çıkarılmamızı istedik. Israrla çıkmamızı istememize rağmen kabul etmeyince biz de bir isyan yaptık; lavaboları, pencereleri kırdık, her şeyi döktük. Sürekli sloganlar eşliğinde orayı tam bir harabeye çevirdik. İşte bu yaptıklarımız sonradan bizlerin başına bela oldu. Oraya götürülen tutuklular büyük sıkıntılar çektiler. Pencere camları kırıldığı için kışın daha fazla soğuk oluyordu. İşkence için oraya getirildiğinde tutsaklar buzdolabı gibi bir yerde

kalmış oluyorlardı. Bir de lavabolar kırıldığı için bütün musluklar bozulmuştu, tuvaletler tıkanmıştı ve 1. kat pisliklerden bir su göleti haline gelmişti. O süreçte yeni tutuklular geldiği zaman, “banyolu koğuş mu istiyorsunuz, televizyonlu koğuş mu?” diye soruyorlarmış. Televizyonlu koğuş dedikleri işkence yapılan tek hücreydi. Banyolu koğuş ise pisliklerin olduğu yerdi. Orada herkesi çırılçıplak yapıp pisliklerin içinde yüzdürüyorlarmış. Tabii o su tuvalet pisliği idi. Kışın soğuk olduğu için dayanılmazdı, yazın ise bu pislikten üreyen sivrisinekler rahat bırakmazdı.

Ölüm orucundaki arkadaşları işte bu koğuşa götürdüler. Beşinci gün ben de eyleme başladım, altıncı gün beni de götürdüler. Ben eyleme katılmayacaktım. Hayri arkadaşla konuşmamızda böyle bir karar çıkmıştı. Fakat arkadaşlar gidince ben de kalamadım ve beşinci gün eyleme girdim. Artık eyleme katılanları 37. Koğuşa götürüyorlardı. Eylem arkadaşlar hastaneye götürülene kadar bu koğuşta devam etti. Kemal arkadaş dördüncü kattaydı. Fuat Çavgun ile Bedrettin Kavak da 4. Kattaydılar. 3. katta Akif Yılmaz, Ali Çiçek ve o ölüm orucunda akli dengesini yitiren Hamit arkadaş vardı. Sonradan başka arkadaşlar da konulmuştu. 2. katta Hayri arkadaş, ben ve Fuat Kav arkadaş vardık. Daha sonra gelen arkadaşların çoğunluğunu ikinci kata koydular. Aramızda yine birer hücre boşluğu vardı. Böyle bir mekânda ölüm orucuna devam edildi. Tabii temmuz ayı çok sıcaktı. O sıcak ortamda ve o pislik içinde her taraf sivrisinek dolmuştu, kokuyordu. Bazı hücrelerde yatak vardı, bazılarında yoktu. Olanda da bit doluydu. Her hücrede çok kirli, bit dolu battaniyeler vardı. Gözaltından gelenleri ilk başta buralarda tutuyorlardı. Zaten gözaltılar tamamen bitlerin yoğun olduğu yerler haline gelmişlerdi. Hücreler bu nedenle tamamen bitlerin yoğun olduğu yerler olmuştu. Temmuz sıcaklığında sular da içilemez duruma geliyordu. Sular akmadığı için ya da iki günde birçok az aktığı için ilk önce bidonlara su doldurup hücrelerin önüne koymuşlardı. Dört beş gün de birçok ısınmış ve artık naylon kokusunun sindiği bidonların içindeki suyu değiştiriyorlardı. Zaten her taraf fare doluydu. Fareler bazen suyun içine giriyorlardı. Ama başka su olmadığı için, arkadaşlar farenin içine girdiği suyu da içiyorlardı.

Ölüm Orucuna başlayınca, ziyarete ve avukat görüşüne çıkılmama kararı alındı. Zaten eylem mahkemede açıklandığı

için bütün koğuşlar öğrenmişti. Bu nedenle aileler ve avukatlar cezaevine geliyorlardı. Ancak biz avukat ve aile görüşüne çıkmıyorduk. Dışarıda merak uyandırmak, işin ciddiyetini ortaya koymak için böyle bir karar almıştık. Eylemin 15. günlerinde astsubaylar geldi ve “bırakın, vazgeçin” gibi şeyler söyledi. Biz bırakmayacağımızı söyledik. Sözcümüz, Hayri arkadaşı. Sözcü Hayri olsa da cezaevi idaresindekiler ilk önce Kemal’in yanına gelir, onunla konuşurlardı. Kemal de Hayri’yi konuşmalarını söylerdi. Bunun üzerine Hayri’yle konuşurlardı. Herkes sürdüreceğimizi söyleyince, sonunda “o zaman kısa bir dilekçe yazın. Yaptığının ne olduğunu izah edin” dediler. Hayri arkadaş o zaman iki sayfalık bir dilekçe yazarak ölüm orucuna niçin başladığımızı açıkladı. Hayri, bu dilekçeyle mahkemede anlattıklarını biraz daha genişleterek ortaya koymuştu. Savunma hakkı çok önemliydi. Bizim direnişimizin hedeflerinden biri tabi ki cezaevinin koşullarının düzeltilmesi olsa da esas olarak savunma hakkını elde etmektir. İşkencelere belki katlanabilirdik; ama esas olarak mahkemelerde PKK’yi savunmak, Kürdistan gerçeğini ortaya koymak istiyorduk. En fazla da bunun için direnişe geçmiştik. Zaten direniş kararımız da savunma aşamasına gelindiğinde direnişe geçme biçimindeydi. Dilekçede de en fazla arkadaşlarımızın susturulduğu, söz hakkı bile verilmediği, yani devrimci ve Kürt olarak kabul edilmediğimiz konusu işlenmişti.

Ölüm orucu tam bir mücadele ve eylem coşkusu ve kararlılığıyla sürüyordu. İlk günlerde gelip eylemi bırakmamızı söyleyenler, bir süre sonra hiç uğramadılar. Üç dört günde bir bilgi almak için gelip bakıyorlardı. Birinci kat çok pis olduğu ve kalınacak durumda olmadığı için, oraya ölüm orucundan kimse konulmamıştı. Ancak bizim ne konuştuğumuzu öğrenmek için bizim ‘tırşıkçı’ dediğimiz Celal Bucak’ın iki-üç adamını bu alt bölüme koymuşlardı. Bunlar Zazaca, Türkçe ve Kürtçe biliyorlardı. Görevleri, bizi dinleyip rapor etmektir. Biz de o zaman her şeyi açık konuşuyorduk. Ölüm orucu kararlılıkla sürdüğü için tutum açık ve net konuluyordu. Tabii onlar da bizi dinleyip sonradan idareye anlatıyorlarmış. İlk günler durumun farkına varamadık. Dört beş gün sonra anladık. 2. Katta kalan bazı arkadaşlar bunları fark etmişlerdi. Bunun üzerine Ali Çiçek onlara küfretti. Onların ne kadar alçak ve hain olduklarını, hesap vereceklerini,

Bucak'ın olduğu gibi onların da sonunun geleceğini söyledi. Bu ispiyoncuları birkaç gün daha orada bıraktılar. Ali Çiçek her gün onlara ağır şeyler söyleyince bunlar tahammül edememiş, idareye kalmak istemediklerini belirtmişler, idare de fark edildiklerini anlayınca onları oradan çıkardı.

Kurallara uyulduğu, direnişin olmadığı dönemde düşüncelerimizi duyulacak şekilde açıkça dile getiremiyor, rahat tartışmıyorduk. Bu nedenle ölüm orucunda iken her şeyi tartışmaya başladık. Tartışırken ve kararlılığımızı ortaya koyarken, bir gün Kemal, “oh be, özgürlük ne kadar da güzelmiş” dedi. Tartışmıyorduk, moraller yüksekti. Kemal'in varlığı bile bütün ölüm orucu direnişçileri için büyük bir moraldti. Kemal her şeyiyle arkadaşlar için moral kaynağıydı, böyle bir özelliği vardı.

Ölüm orucu sırasında Türküler de söyleniyordu. Hayri iki defa aynı türküyü söyledi, onu çok seviyordu. “Ağlama yar ağlama anam/ Mavi yazma bağlama” türküsünü söylüyordu. Biz o zamana kadar bilmiyorduk, ama Hayri'nin sesi çok güzeldi. Kemal'in sesi o kadar iyi değildi, ama o da “Aldırma gönül aldırma” türküsünü söyledi. Bir de ezbere bildiği için “Eşkîya dünyaya hükümdar olmaz” türküsünü söylemişti.

Sıcak çok etkiliyordu. Ölüm orucunun otuzlu günlerinden sonra, 4. katta bulunan arkadaşlar susuzluktan dolayı zorlanmaya başladılar. Önceleri her hücrenin önüne su bidonu koyarlardı. 30. günlerde bu bidonları kaldırdılar. Böylece iki günde bir aksa da suyun zor çıktığı ya da ilk tazyikte bir iki bardak suyun çıktığı sonradan suyun akmadığı 4. Katta arkadaşlar susuzluktan dolayı giderek fazlasıyla zorlanmaya başladılar. Ben, Hayri ve Fuat Kav'ın bulunduğu 2. Katta ise her geldiğinde su akıyordu. İçebildiğimiz kadar içebiliyor, biraz da yanımızda tutabiliyorduk. 3. kat ancak dört beş bardak alabiliyordu. 4. Katta arkadaşlar susuz kalıyor, elde bardak musluğun başında bekliyorlardı. İlk tazyikte su geldi mi alıyor, yoksa alamıyorlardı. 4. Kat 1. Hücrede ilk tazyikte su alınsa da 4. Katın 5., 6., 7. ve sonrası hücrelere ise çoğu zaman su hiç gitmiyordu. Ölüm orucunu susuz sürdürmek ise çok zordur. Nitekim '81 yılında yapılan ölüm orucunda önce su içmeme düşüncesi vardı. Eylem erken sonuç alsın diyerek böyle bir karar alınmıştı. Ancak 4-5 gün sonra susuz biçimde eylemin sürdürülemeyeceği görülünce günde bir çay bardağı içme kararı

alındı, fakat yine olmadı. Susuzluk, eylem yapanları zorluyordu. Bu nedenle sonradan günde üç defa su içme kararına gidildi. Ancak önceden su içilmediğinden bazı arkadaşların vücutlarında tahribatlar başlamıştı. Ali Erek arkadaşın '81 yılında yapılan ölüm orucunda su içilmediğinden boğazının yara olması, eylemi erkenden bırakma durumuna gelmesi durumunu ortaya çıktı. Ancak düşman teslimiyeti dayattığında kabul etmediğinden arkadaşla hiçbir tedavi uygulamadılar, bunun sonucu da arkadaş kısa bir süre sonra şehit düştü. Cezaevinde hiçbir kurala uymadan şehit düşen arkadaşımız oldu.

Ayrıca 4. Kat çatı katı olduğundan sıcaktan dolayı zorlanıyorlardı. Suyun ya çok az ya da hiç akmadığı 4. katın diğer hücrelerinde bulunan Bedrettin Kavak ve Fuat Çavgun zorlandılar. Fuat Çavgun artık baygın ve konuşamaz hale gelmişti. Fuat bir şeyler söylemek istiyordu, ama dili ve boğazı kurduğundan; ne dediği anlaşılmıyordu. Kemal, Bedrettin'e oradan da yanında çok az kalan suyu Fuat'a ulaştırmak istedi ama mesafe uzak olduğundan ne Bedrettin'e ne de Fuat'a su ulaştırabiliyordu. Zaten Kemal de çoğu zaman su bulamıyordu. Sonunda Hayri, Fuat'a "bana ip at, sana su vermeye çalışacağım" dedi. Fuat 4. Kattan 2. Kata ip attı. Hayri arkadaş ipi alamayacağını bilmesine rağmen bir saat uğraştı. Arkadaş orada susuzluk çekerken ve acı içindeyken ona destek sunmak için bir saat uğraştı. Ama olacak gibi değildi. Ben Hayri'yle aynı kattaydım, aramızda bir hücre vardı. Hayri'nin battaniye atarak ipe ulaşma çabasını izliyordum. Hayri arkadaş yetismeye çalışıyor, bazen ipe değıyordu; ama yakalayıp ipi battaniyeye dolaması mümkün değildi. Üstelik battaniyeyle ip arasında demir parmaklıklar vardı. Sonunda Hayri bütün takatini bitirdi. Bunun üzerine adeta yalvarır bir sesle, "artık yapamıyorum, kollarım kalkmıyor" dedi ve bıraktı. Fuat'ın daha sonra sesi tümünden kesildi, bir ya da iki gün sonra hastaneye kaldırdılar.

O sıcak ortamda eylem sürüyordu. Tabii sohbetler sürekli oluyordu: Mücadelemiz ne durumdaydı? Dışarıdaki arkadaşlar ne yapıyorlardı? Kemal, biraz da sitem ederek konuşmuş; "biz olsak da olmasak da benim bildiğim arkadaşlar bu mücadeleyi sürdürür" demişti. Daha o zaman Agit için "mücadeleye komutanlık yapacak bir arkadaşır" diyordu.

Kemal daha önce iki defa kaçmıştı. Cezaevine girdikten kısa bir süre sonra yanımıza geldi ve 'kaçalım' dedi. Biz hemen plan yapmaya başladık. 12 Eylül gelmeseydi kaçacaktık. O zaman dışarıda Agit arkadaşla yazışma yapılyordu. Agit'in yaptığı kaçış planına göre cezaevinin yakınına on-onbeş at getirilecekti. Biz de dışarı çıkıp bu atlarla kaçacaktık. Cezaevinin mutfak tarafındaki ara koridordan dışarıya açılan bir kapı vardı. Onun anahtarını bulup çıkacaktık. Gece merdivenlerle duvarları aşacaktık. Eğer fark edilirse dışardan gelen arkadaşlar müdahale edecek, bizler dışarı çıkacaktır. Bizi atlarla karşılayan atlarla dağlık alana doğru gidecektik. Agit gerçekten hazırlamıştı. Fakat tam hazırlıkların yapıldığı süreçte 12 Eylül geldi. Zaten Kemal arkadaş 22 Ağustos'ta cezaevine getirilmişti. Kısa sürede kaçış planı yapıldı. Kemal arkadaş, "Ben bu cezaevinde duramam" diyordu. Gerçekten de duramazdı. Bizim koğuştaki kalan çok değerli bir yurtsever Gercüş-Hisarlı Nuri Aslan dayı bize, "Heval burada durmayın, kaçın. Bu devlet sizi yaşatmaz" diyordu. Bizim de planlarımız vardı, ama söyleyemiyorduk. 12 Eylül gelince bu değerli yurtsever insanımız yakamıza yapıştı ve "kaçmadınız. Ben size kaçın demiştim. Şimdi nasıl olacak bu iş!" demişti. Bu süreçte hazırlıklar yapılyordu. Eğer 12 Eylül gelmeseydi bu kaçış gerçekleşecekti. Kemal'in Agit'e güvenmesi boşa değildi. Kısa sürede kaçışı planlamıştı ama 12 Eylül'le birlikte cezaevi koşulları değişmişti. Artık eski planla biz dışarıya ulaşamazdık. 12 Eylül geldiğinden Kemal kaçamamış, cezaevi duvarlarına sığmayacak Kemal yıllarca cezaevinde kalmış ev sonunda Kürdistan tarihini değiştirecek ölüm orucuna girmişti.

Otuz veya otuz beşinci gündü. Bizim hücreleri aramaya geldiler. Bütün hücreleri tek tek aradılar, ama bir şey bulamadılar. Bizi yıldırma için bunu yapıyorlardı. 3. kattan bir subay, "siz orada ölün, Akif burada yemek yiyor. Sizi ölüme götürerek, kendisi burada yiyor" diye seslendi. Akif'in kaldığı yerde kalorifer petekleri arasında çok eskiden konulmuş birkaç yumurta kabuğu ve zeytin çekirdeği bulmuşlardı. Buldukları üzerinden Akif'i teşhir etmek için çok şey söylediler. Bunun üzerine Akif çok kızdı, küfretmeye başladı: "Ben yiyorsam ... olsun, siz yalan söylüyorsanız ... olsun" dedi. O kadar ağır küfürler etti ki, Hayri müdahale ederek, "sen onları niye dinliyorsun?" dedi. Bunun üzerine Akif biraz sakinleşti, ama gerçekten çok zorlanmıştı. Tabii

“acaba arkadaşlar inandı mı, inanmadı mı? Kafalarına kuşku girdi mi, girmedi mi?” diye düşünmüştü. Bu nedenle çok yoğun bir acı yaşıyordu.

Akif’in daha önceden kalma bir acısı daha vardı. Bu da Mazlum arkadaşın kaçış girişimi sırasında yaşanmıştı. ’79 yılıydı, cezaevindeydik. Mazlum arkadaşı dışarı çıkarmak istedik ve bir yol bulduk. Askeri koğuşlardı; çöplükleri bidonlara dolduruyorlar, bidonları büyük varillere atıyorlar, onları da haftada bir kez alıp çöplüğe döküyorlardı. Tabii dışarıyı önceden hazırlamış, gerekli örgütlemeyi yapmıştık. Gece saat ikide Mazlum arkadaşı çöp bidonuna koyduk, yüzünü de naylonla bağladık ve üzerine çöpleri döktük. Gardiyanlar sabah çöpü almaya geldiler. Tabii biz onu da ayarlamıştık. Askerler kaldırırsa farkına varabilirlerdi. Bu nedenle daha önceki on gün içinde onları alıştırmıştık, çöpleri hep biz kaldırıyorlardı. Bu durum askerlerin hoşuna gidiyordu. Arkadaşlar Mazlum’u yüklenip götürdüler.

Çöplerin döküleceği yer askeri alanın dışında bir yer. Çöpü götüren askerler de tümünden silahsız bir biçimde çöpleri döküp geliyorlardı. Yani bıçaklı da olsa iki arkadaş gelip Mazlum’u alacaktı. Bu kadar kolaydı. Mazlum arkadaş arabayla çıkıyor, çöplüğe ulaşıyorlar, tabi çöp bidonunun içindeyken arkadaşların gelip kendisini almalarını bekliyor. Yani çöpleri dökmeye başladığı an arkadaşlar müdahale edecekler. Tabii bidonlar çok fazlaydı. Öndeki bidonları götürüyorlar. Sıra Mazlum’a geliyor. Bidon dökülecek, ama çok ağırdır. Hem bidon döküldüğü zaman kendisine bir şey olmasın hem de artık müdahale olsun diye bidonu boşaltmak isterlerken Mazlum ayağa kalkmak istiyor, fakat kalkamıyor. Saat ikiden dokuzaya kadar bidonun içinde olduğu için ayakları uyuşmuş, hareket edemiyor. Askerler Mazlum’u çöpte fark edince ilk önce kaçıyorlar. Tabi bu arada Mazlum bidondan dışarı çıkamıyor. Kimse de gelip müdahale etmiyor. Bir süre sonra askerler gelip Mazlum’u kafasına vura vura bidonda tutuyorlar. Ondan sonra da tekrar cezaevine doğru yol alıyorlar.

Mazlum bidondan çıkmak isterken, askerler kaçarken, askerler dönüp Mazlum’u döverken, yani çöplüğe ulaşmışken Akif ve yanındaki Şükrü Çiçek arkadaş çöplüğe müdahaleye gitmiyorlar. Bunda bu arkadaşları eyleme gönderen Baki’nin söylemlerinin etkisi oluyor. Baki, “Gidin, alın, ama dikkatli olun. Yakalanmış

olabilirler, size pusu kurarlar. Belki içinde Mazlum yoktur, sizi yakalamak isterler” diyor. Yani öyle yapıyor ki, arkadaşlar daha baştan tereddütle olay yerine gidiyorlar. Akif ve yanındaki arkadaş, pusu olabilir endişesiyle uzaktan seyrediyorlar, fakat farkına varmıyorlar. Araba cezaevine geldiğinde Mazlum’u bir de idare binasına götürüyorlar, orada da iyice dövüyorlar. Mazlum arkadaş yüzü gözü şiş içinde yanımıza geldi ve olanları anlattı.

Akif arkadaş bunun acısını yoğun yaşadı. Özellikle Mazlum arkadaş cezaevinde şehit düştükten sonra, Akif’in tüm yaklaşımı kendisini feda etmektir. Bir yoldaş olarak Mazlum’u kurtaramamanın yükünü üzerinde taşıyordu. Mazlum arkadaş şehit düşünce, daha zindanda gelişecek bir eyleme erkenden katılmak kararındaydı. Akif Diyarbakır grubundaydı. Ona önceden haber vermiştik. 14 Temmuz eylemi başladıktan sonra ilk katılan Akif oldu. Beraber kaldığı hücredeki Fuat Kav’la birlikte iki gün sonra eyleme katıldılar.

Bu arada günlerin daha iyi geçmesi için bazı şeyler yapmaya çalışıyorduk. Örneğin ölüm orucunun 21. günü Amed, 30. günü ise Hakkari’yi gören bir arkadaş orayla ilgili anısını anlatıyordu. 23 ise Elazığ’la ilgili anılar anlatılıyordu. Türkiye’deki her şehrin plakasına göre ölüm orucunun kaçınıcı günündeyseniz o şehirlerde kalan, gören bir arkadaş anlatımlar yapıyor.

Kemal’in morali her zaman yüksekti. Arkadaşlarla sohbet ederdi. Eylem büyük bir coşku ve moralle sürüyordu. Birinci grupta katılan bir kişi eylemi bıraksa da tüm arkadaşlar eylemi büyük bir kararlılıkla sürdürüyorlardı. Kemal ve Hayri arkadaşlarla yoldaşlık yapmak bile büyük bir zenginlikti. Bu arkadaşlara büyük bir bağlılık vardı.

Eyleme katılanlardan biri de Siverek’li, okuma-yazması olmayan Hamit Kankılıç isimli bir genç arkadaştı. Başkan Apo eski kadrolar için, “ne söylediklerine değil, nasıl yaşadıklarına bakılıyordu” dedi. Gençler bu insanlarla, yani Apocularla arkadaşlık yapmak için mücadeleye katılıyorlardı. Birçok insan ideolojiyi bilmiyordu, ama Apoculuğun yoldaşlık anlayışına sempati duyup katılıyorlardı. Hamit de bu temelde katılanlardan biridir. Koğuştaki bazen yarışma yapıyorduk. O da Siverek’in Zazalarındandı. Bir gün Kürtlerin hangi dil grubundan olduğunu sordum. Ben sorumu bitirmeden ‘Zaza’ dedi. Yine bir gün bir

soru sorduk: İkinci Dünya Savaşı niye çıkmış? Partiyeye bir militan olarak katılmış bir arkadaştı. İlk ideolojik ve siyasi eğitimini de cezaevinde gördü. Bu nedenle fazla bilgisi olmayan bir arkadaştı. Bu soru üzerine düşünüp taşındı, kafasını bir sağa bir sola eğdi ve şöyle dedi: “Nasıl biz Celal Bucak’tan gıcık alıyor birbirimizi sevmiyorsak ve savaşıyorsak, onlar da birbirinden gıcık alıp savaşmışlardır.” Şimdi ise okumuş, bilgi küpü olmuş. Bir yayın evi ve teorik derginin de sorumluluğunu yapmıştır. İşte Apocu hareket kişileri böyle bir düzeye çıkarmaktadır.

Ölüm orucu sırasında fazla baskı olmadı, idare daha çok ilgisiz kaldı. Başka arkadaşlar sonradan katıldı. Örneğin otuz beşinci günde katılanlar oldu. Rıza Altun, Muzaffer Ayata, TİKKO’cu Hasan Hayri Aslan ve diğer arkadaşların katılımıyla ölüm orucu grubu toplam yirmi kişiye yaklaştı.

Bu arada eylemi durdurmak için bazı şeyler yaptılar. Mahkemeden savcı, kolordudan bazı subaylar gelmişti. Biraz tehdit vari biraz da yumuşak bir yaklaşımla bırakmamızı söylediler. Her şeyin eskisinden farklı olacağını öne sürdüler. Hiçbir arkadaş en ufak bir tereddüt bile göstermedi. O zaman konuşmak için Hayri ve Kemal’i de götürmüşlerdi.

Kemal’in tutumu önemlidir. Kemal arkadaş biraz konuşkandı, sohbeti güçlüydü. En düşman olan kişi bile Kemal’le konuştuğu zaman biraz yumuşardı. Bütün gardiyanlar işkence yaparlar, ama sıra Kemal’e gelince ona gerçekten saygı duyarlardı. Mesela gardiyanlar arasında Laz olanlar vardı. En işkenceci olanlardan bazıları Lazlardı. Laz Ali diye bir gardiyan vardı, tutuklulara en ağır işkenceleri yapan kişiydi. Bir ara izne gitti. Döndüğünde yumuşamıştı. Herhalde ailesi biraz etkilemişti. Daha sonra duyduk; ailesi sol bir gelenekle ilişkili olan bir aileymiş. İzne gitmeden önce tam bir cellattı. Arkadaşların içine girip canavar gibi saldırıyordu. Laz Ali, “Kemal, sen niye buraya geldin?” diye soruyordu. Kürtlere küfür ediyor, yani Türk devleti Kürtlere nasıl yaklaşıyorsa o da öyle yaklaşıyordu. Fakat Kemal’e, “sen Lazsın, gelip Karadeniz’de bize komutanlık yapsaydın peşinden giderdik” diyordu. Kemal konuştuğu insanlar üzerinde böyle olumlu etkiler bırakırdı. Laz Ali böyle dediğinde, Kemal de ona kızarak; “siz Kürt halkını tanımıyorsunuz. Tanısaydınız, benim gibi yanlarında olurdunuz” diyordu.

Ölüm orucunun kırkınıcı günlerinin sonuydu. Doktor gelip hücreleri dolaşıyordu. İlk önce gidip Kemal'e baktı. Kemal'le konuşurken Kemal'in başka tarafa baktığını fark etmiş. O zaman Doktor, Kemal'in gözlerinde bir şey olduğunu anlıyor. Kemal'e parmaklarıyla işaret ederek bu kaç diyor, Kemal görmediği için cevap vermiyor. Biz de o zamana kadar durumu fark edememiştik. Doktor Kemal'e, "Eylemi bırak. Yeni olmuştur, vitaminlerle, ilaçlarla önüne geçeriz ve gözlerini kurtarabiliriz, ama zaman geçerse bir şey yapamayız" dedi. Bunun karşısında Kemal'in söyledikleri Kürt halkı ve tüm devrimciler açısından üzerinde düşünülmesi gereken şeylerdir: "Siz bizi olduğumuz gibi kabul edecek misiniz, etmeyecek misiniz? Bizi, düşüncemizi olduğu gibi kabul etmezsen, 'Kemal olmasın, ama gözü olsun, Kemal'in iradesi olmasın da gözü olsun' dersen, ben böyle bir Kemal istemem." Doktor bu cevap karşısında sesini bile çıkarmadan gitti. Bu, gözünü kaybetmiş bir devrimcinin kendisine böyle bir teklif geldiğinde nasıl tavır koyduğunun, bir insanda halka ve özgürlüğe bağlılığın nasıl olması gerektiğinin en tarihi örneklerinden biridir. Zaten Kemal arkadaş ölüm orucu sırasında, "biz yaşamı uğruna ölecek kadar çok sevenlerdeniz" dedi. Arkadaşın gözünün öyle olması bizi çok etkiledi. Gözleri görmemesine rağmen, bunu bize uzun süre söylememesi de çok önemliydi. Arkadaşlar etkilenmesin diye söylemiyor. İçimizdeki genç arkadaşların tereddüde düşmesini engellemek için gözlerinin kör olduğunu sakladı. Biz de o zamana kadar herhangi bir belirti görmedik. Başkası olsa, "gözümü kaybettim" diyebilirdi, ama o bunu söylemedi.

Kemal çok sigara içerdi. Bize vermeseler de Kemal'e istediği zaman getiriyorlardı. Görmediği için sigarasını artık kibritle birkaç defada yakamıyordu. Bazen beş-on kibrit çıktığı oluyordu. Her yakamadığında "Allah kahretsin" diyordu. Ellinci günlerde şuurunu kaybetti. Öyle ki, Diyarbakır Cezaevi'nde olduğunu bile bazen hatırlamıyordu; "Eskişehir Cezaevi'ndeyim, arkadaşlar gelip beni kurtaracaklar" diyordu. Yani ölümüne doğru gidiyordu, ama düşündüğü hep dışarıydı. Şuurunu kaybettiğini ilk olarak öyle anladık. Hep öyle yoğunlaşmış, cezaevi denilince aklına hep dışarı gelmiş, hep onunla yaşamıştı. Şuurunu kaybedince de ilk dışarı vuran şey bu oldu. Daha önce 4. Kattaki diğer iki arkadaş hastaneyeye kaldırılmıştı. Elli üçüncü günde Kemal, artık

konuşamaz oldu. “Kemal” diye seslendik, ama bir daha Kemal’in sesini duymadık. Gardiyanlara seslendik, onlar da gelmediler. Bir gün boyunca “Kemal” diye seslendik. Ali Çiçek, O’nun altındaki hücrede kalıyordu. Ali Çiçek çok seslendi, ama Kemal ses vermedi. Ali hep ‘Abi’ diye sesleniyordu, fakat Kemal’den ses çıkmadı. Ali, Kemal’i çok seven arkadaşlardandı, daha doğrusu Kemal’in askeriydi. Kemal’in sesini duydu mu, büyük moral alıyordu. Zaten hep sohbet ederlerdi. En çok Kemal’le Ali birbiriyle sohbet eder, anılarını anlatırlardı. Ali bir gün ölüm orucu sırasında Kemal’den saatini istedi. “Ne olur, olmaz. Senin saatin bende hatıra kalsın” dedi. Kemal de, “yeğenlerim var, ölürsem yeğenlerimde kalsın, böyle bir dayıları olduğunu hatırlasınlar. Sen zaten arkadaşsın” dedi.

Elli beşinci günde gardiyanlar hücreler bölümüne geldiğinde Kemal arkadaştan ses çıkmadığını söyledik. Gidip baktıklarında ranzadan yere düşmüş, betonda baygın halde görüyorlar. Bu haliyle hastaneye kaldırdılar. Kemal’in götürülmesinden birkaç gün sonra Hayri arkadaş, ondan sonra da Akif ve Ali Çiçek arkadaşları da hastaneye götürdüler. Düşmanın gelip birkaç arkadaş kolordudan gelen adli müşavir, kolordunun başka yetkilileri yanına götürmeleri olmuştur. 30’uncu günlerdi, arkadaşlara bırakma önerisi yapmışlardı. Ancak arkadaşlar kararlıca tutum gösterince arkadaşları geri koğuşa getirmişlerdi. Bunun dışında ilgisiz kalmışlardı. Böylece “Sizi ciddiye almıyoruz, ölebilirsiniz” mesajını vererek iradeyi zayıflatmaya çalışıyorlardı. Bu da bir mücadeleydi. Biz bunun farkındaydık. Esat Oktay birkaç kere mikrofonla bütün cezaevine hitap ederek konuştu. “Ölüm orucuna girenler sonunda gelip yalvaracaklar, pişman olacaklar. Bu cezaevinde kimse böyle yapamaz” gibisinden sözler söyledi. Fakat bu konuşma daha tahrik edici oldu, arkadaşları daha kararlı bir hale getirdi. Zaten ölüm orucunun nasıl bir eylem olduğu biliniyordu. Partinin ve halkın onurunu korumak için başka yol yoktu. Ya tümünden teslim olunacak ya da direniş yükseltilecekti. Mücadele çok keskin hatlarla sürüyordu.

Hayri götürüldükten bir süre sonra (ölüm orucunun altmış birinci günüydü) beni de hastaneye götürdüler. Zemin katta bir oda vardı. Oradaki ranzalardan birine koydular. Biraz alçak bir ranzaydı. Gardiyanlar gittikten sonra baktım, Akif diğer

ranzadaydı. Ona diğer arkadaşları sordum. Akif, Kemal'e hastaneye gelişinden iki gün sonra müdahale edildiğini, fakat zaten komada olduğunu, bu nedenle serum verilmesine rağmen şehit düştüğünü söyledi. Ardından "Hayri de senin yattığın ranzada dört beş saat önce şehit düştü" dedi. Hayri'nin şehit düşmeden yarım saat öncesine kadar şuuru yerindeymiş. Hatta Akif'le sohbet etmişler. Akif'e vasiyetlerini bildirmiş: Bundan sonra arkadaşların nasıl yaklaşmaları gerektiğini, düşmanın neler yapabileceğini ve nasıl mücadele edilmesi gerektiğini anlatmış. Şehadete yarım saat kala ise bilincini tümünden kaybetmiş. Bu arada Akif sürekli dışarı seslenmiş, fakat kimse gelmemiş. Yarım saat sonra Hayri de şehit düşmüş. Bu şehadet, 11 Eylül'ü 12 Eylül'e bağlayan gece saat ikide oluyor. Beni de sabah saat yedide oraya götürdüler.

Ölüm orucunun elli yedinci gününde Kemal, altmış birinci gününde de Hayri arkadaş şehit düşüyor. Akif, Hayri'nin söylediklerini anlattı. Hayri ölüm orucu cezaevinde sürerken de bazı vasiyetlerde bulunuyordu. En son söylediği vasiyetlerinden birinde (bana not şeklinde göndermişti) ortaya koyduğu bazı düşünceler vardı. Bunlardan biri Ali Çiçek üzerineydi. Ali arkadaş için, "Bizim Kızıl Yıldızımızdır. Bu arkadaşın değerini herkes bilmelidir" demişti. Hayri'nin böyle bir sorumluluk duygusu vardı.

O gün Akif'le beraber kaldık. Su istedik, getirdiler. Bir dakika sonraydı. Baktım, bardak duvarda parçalandı. Akif küfretmeye başladı: Benim bardağıma su, onun bardağına ise üzüm suyu koymuşlar. Akif bardaktakinin üzüm suyu olduğunu görünce böyle yapmıştı. Bunu daha önce de yapmışlar. Orada bir tutukluya üzüm hoşafını götürmesi için dayatmada bulunmuşlar. O da götürüp Akif'in yanına koymuş. Bu tutuklu daha sonra o anı anlatırken, "bana zorla verdiler, ben götürmek istemedim" diyecekti. Gözleri görmediği için o bardağı Akif'e uzatmışlardı. Kemal gibi, onun da gözleri kör olmuştu. Aynı gün kolumda saat olmadığı için ona saati sormuştum. "Benim gözüm görmüyor" diye yanıt verdi.

Bir gün sonra subaylar gelip bırakmamızı istediler. Biz reddettik. Bunun üzerine ertesi gün bizi bu zemin kattan çıkarıp 1. yada 2. katta bulunan bir tecrit odasına götürdüler. Duvarlarda zincirler vardı, her taraf kandı ve yataklar kır içindeydi. Çok kötü bir

odaydı. Herhalde kuduz gibi en tehlikeli hastaların konulduğu bir yerdi. Akif’le beni iki ranzaya koydular. Ranzalarımızın arasında 60-70 cm’lik bir mesafe vardı. Akif benim sağ tarafımdaydı. Ondan sonra aramıza su koydular. Ben su içtim ve Akif’e uzattım. Akif suyu fark etmemişti. Ben uzatınca tuttu, ama kaldıramadı. Suyu serum şişesine koymuşlardı. Serum şişesi zaten ağırdı, su koyunca daha da ağırlaşmıştı. Akif’in takati tümünden bitmişti. Sen ağzını aç, ben vereceğim dedim. Serumu kaldırdım ve ağzına boşaltmaya başladım. Akif, içebileceği kadar içiyordu. Şehit düşene kadar birkaç defa ağzını açtı ve ben suyu boşalttım. Akif o zaman “artık gözüm görmediği için saati sen al. Fakat ben şehit düşürsem, saatimi gelenlere verirsin, yeğenlerime versinler” dedi. Kemal de daha cezaevindeyken Ali Çiçek saatini istediğinde Ali’yi çok sevdiği halde “Ali ben yaşamımı yitirirsem bu saatim yeğenlerime hediye kalsın” diyor. Akif de saatinin yeğenlerine verilmesini istiyordu. Eski tip, sağlam oval tipte Orient saatlerdendi. Saati koluma taktım. Akif’in vücudu çürümüş, kolları simsiyah olmuştu. Bir deri bir kemik kalmıştı. Sürekli üzerine yattığı zorlanan yerlerde çürüme oluşmuştu. Bu da aslında vücut direncinin çöktüğü, şehadete yaklaştığını gösteriyordu.

Diğer gün kolordudan subaylar geldiler ve tekrar bırakmamızı teklif ettiler. Biz bırakmayacağımızı, daha önce verilen sözlerin hiçbirinin tutulmadığını belirttik. Bunun üzerine “kendi aranızda konuşun” diyerek çıktılar. Biz konuştuk ve tekrar bırakılmayacağı kararına vardık. Akif’te en ufak bir tereddüt, tartışalım düşüncesi bile yoktu. Durumu gerçekten ağırlaşmıştı, zaten konuşmuyordu. Yine de ‘bırakılmaz’ diyebilirdi. Onun için ölüm orucunun altmış üçüncü günüydü, öğleden sonraydı. Biraz sohbet ettik. Saati verirken, “ben fazla yaşamam” demişti. Bunun üzerine ben “nereden biliyorsun? Belki öyle olmaz” demiştim. O da “yok, fazla ömrüm kalmadı” demişti. Bundan bir gün sonraydı. Biraz sohbet ettik, çok zor konuşabiliyordu. Ben de yatmak için biraz sol tarafa döndüm. Yaklaşık yirmi dakika veya yarım saat geçti. Dönüp tekrar Akif’e baktım: Kolu düşmüştü, ağzından köpükler çıkıyordu. “Akif, Akif” dedim, ses çıkarmadı. Kolundan tuttum, nabzına baktım, durmuştu. Arkadaş şehit düşmüştü. Bunun üzerine gardiyana seslendim, ama kimse gelmedi. Serum şişesi oradaydı. Onu boşalttım, sonra kaldırıp attım. Ses çıkarsa birilerinin

geleceğini düşünmüştüm. Fakat kimse gelmedi. İki üç saat sonra akşam oldu. Bir gardiyan gelip baktı. O zaman “Arkadaş yaşamını yitirdi” dedim. Gardiyan ise “bir tanesi daha gebermiş” dedi ve çıkıp gitti. Söylediği, aynen buydu. Öfkelendim, ama söyleyeceğim bir şey olmadı. Bir iki saat sonra doktor geldi; nabzına ve kalbine baktı. Ardından ölü tutanağı yaptı. Bir süre sonra cezaevinden gelen bir gardiyan ve bir iki asker onu götürdüler. Gelen asker bizim ‘Pehlivan’ dediğimiz Serhat’lı, biraz yaşı geçmiş, mülayim, işkenceci karakteri olmayan bir askerdı. Götürürken Akif’in saatini verdim ve ailesine verilmesini istedim.

Ertesi gün başka birini getirip Akif’in yatağına koydular. Ölüm orucuna girenlerin hepsini tanıyorum. ‘Heval’ diyorum, ses vermiyor. Kim olduğunu çıkaramadım. Bir iki saat sonra doktor ve hemşireler geldi. Komaya girmişti. Serum takacaklardı. Koluna baktılar, kolu serum kabul etmedi. Sonunda bacağına neşter attılar ve büyük atardamardan serum vermeye başladılar. O zaman kim olduğunu sordum. Ali Çiçek’tir, dediler. Şaşırdım, sakalları uzamış, tanıyamamıştım. Cezaevine düştüğü zaman yeni 18’ine girmişti. Sakalları falan yoktu. Cezaevinde gün aşırı tıraş yaptırıldıklarından sonunda Ali’nin de sakalı çıkmış, ölüm orucunda da uzamıştı.

Ölüm orucunu bıraktıktan sonra öğrendik ki, doktor da bizim komşu köylüymüş. Bizimle çok ilgileniyordu. Ölüm orucunu bıraktıktan sonra da fazlasıyla ilgilendi. Biz cezaevindeyken ölüm orucunun on, on beşinci günleriydi. Bir doktor gelmişti. Tek tek arkadaşların nabzını ölçüyordu. O zaman arkadaşlarla karar aldık, sadece nabzın ölçülmesi için karşı çıkmayalım dedik. Biz zaten tedaviyi kabul etmiyorduk. Bu doktor bana nereli olduğumu sordu. Sivaslı olduğumu söyledim. Sonra “neresinden?” diye sordu. “Gürün’den” dedim. Bunun ardından “hangi köydensin?” deyince sert çıktım ve “seni ne ilgilendiriyor benim köyüm?” dedim, o da çıkıp gitti. Öyle deyince merak etmiş, sonradan ziyaretçilerden öğrenmiş. Bir hemşireyle Ali’yi kontrol etmeye gelmişti. Sorduğumda “Tıbben ölmüş, hukuken yaşıyor” dedi. Yani bitkisel hayata girmişti. Ali Çiçek de o ranzada çırpındı. Dört saatte bir hemşireler gelip serumunu değiştiriyorlardı. Ölüm orucunun altmış beşinci gününde şehit düştü. Onun da ağzından köpükler çıktı. Odanın bütün sinekleri Ali Çiçek’in suratına

toplanmıştı, sineklerden suratı tanınmıyordu. Ona da şehit düştükten dört beş saat sonra gelip baktılar. Asker yine bir tanesi daha gebermiş, diyerek çekip gitti. Bir süre sonra doktorlar geldi, rapor yazdı. Birkaç saat sonra Ali'yi de alıp götürdüler.

Ali arkadaşın şehadetinden bir gün sonra kolordudan albay ve subaylar, bir de cezaevi müdürü ve doktor geldi. Bana 'bırakın, dört arkadaşınız öldü, biz kolordu komutanıyla konuştuk, istekleriniz karşılanacak. Artık size karışılmayacak. Savunma hakkınız verilecek' dediler. Bu durum karşısında ben kendilerine "ancak diğer arkadaşlarla konuşarak karar verebileceğimizi" belirttim. Ben bir arkadaşı istemiştim, fakat onu getirmediler. Cezaevinden getirilen birkaç kişi vardı, onların isimlerini saydılar. Mehmet Şener de bunlar arasındaydı. Ben de olabilir, gelsin dedim. Geldi. Ona durumu söyledim. Bunlar ikinci gruptaydı, yani eylemin otuz beşinci ya da kırkinci gününde katılmışlardı. Muzaffer Ayata ve bizden bir-iki arkadaş ve TİKKO'cu arkadaş vardı. Mehmet Şener'i getirdiler, ona kolordudan gelen subayların, hastane ve cezaevi müdürünün söylediklerini aktardım. Ona, git arkadaşlarla bu konuyu konuş, vereceğiniz karara göre hareket ederim, dedim. Şener gitti, arkadaşlarla konuştu, arkadaşlar da belirttikleri koşullarda sonlandırılabilceğini söylemişler. Bu temelde ölüm orucunu sonlandırdık. Böylece ölüm orucunun başlangıcından sonra altmış yedinci günde ölüm orucu sonlandırılmıştı. 14 Temmuz Ölüm Orucu böyle sonuçlandı.

Hem Kürdistan tarihi hem de parti ve cezaevi tarihi açısından bu eylemin değerlendirilmesi çok önemlidir. Kuşkusuz bunu tüm ayrıntılarıyla değerlendirmek günler alır. Bu nedenle daha sonraki direnişleri anlatmayacağım. Mesela '83 direnişi büyük bir direniştir, bütün cezaevi isyan etti. Daha sonra '84 yılında gelişen bir direniş var. '84'teki direniş ve ölüm orucunda beş arkadaş şehit düştü. Bizim Şex, dediğimiz Amed'li Cemal Arat arkadaşımız ve DEYYOL'cu Orhan Keskin ölüm orucunda şehit düştüler. Celal Talabani'nin kendi temsilcisi olarak Bakurê Kürdistan'a gönderdiği Necmettin Büyükkaya da hep bizim yanımızda kaldı. Direniş sırasında bizim talimatlarımızı Zazaca ve Kürtçe koğuşlara duyuruyordu. Bu arkadaş da 84 direnişinde işkenceyle katlettiler. Yine Özgürlük Yol'undan bir kişi kendini astı, Rızgari'den bir kişi de kendini yaktı. '83 Eylül direnişi büyük bir cezaevi isyanıydı.

'84 Ocak direnişi de kıran kıranaydı. Bunlar da 14 Temmuz'un yarattığı etkiyle gerçekleşmiş büyük direnişlerdi.

1983-85 arası yapılan direnişleri de daha sonraki direnişleri de belirleyen, yine cezaevi direnişinin bütün özelliklerini kendisinde somutlaştıran direniş, 14 Temmuz Direnişidir. 14 Temmuz direnişi başlamadan önce itiraflar hızla artıyordu. Her mahkeme itiraf edenlerin kürsüde konuştukları yerlere dönmüştü. Cezaevinde tam bir baş aşağı gidiş yaşanıyordu. İki yüze yakın insan pişmanlık göstermişti. 14 Temmuz Direnişinin başladığı duyulur duyulmaz, itiraf edenlerin çoğunluğu mahkemeye çıkarak, "biz baskı altında itiraf yaptık, irademizle ifade vermedik. Sözlerimizi geri alıyoruz" dedi. Birkaç istisna dışında itiraf yapanlar ifadelerini geri aldı. Bu ne anlama geliyordu? Bu, cezaevinde idarenin etkisinin kırıldığı, 14 Temmuz direniş ruhunun bütün tutukluları sardığı anlamına geliyordu. Öncesinde kararsızlık ve inançsızlık ortaya çıkmıştı. Bazı bozguncular vardı. Kemal, Hayri ve diğer önder kadrolar için "bize dışarda şöyle dediler, cezaevinde bizi bu duruma düşürdüler" diye negatif üslupla kafa karıştırıyorlardı. Yani bazıları düşmanı anlamak yerine partiyi suçlayan yaklaşımlarda bulunuyorlardı. Bu tutum fazla etkili değildi, ama bu tür eğilimler 14 Temmuz eylemiyle tamamen kırıldı. Kemal de Hayri de şehit düşmüştü. "Biz onlardan daha mı değerliyiz? En değerli arkadaşlar şehit düştüler, bunlara layık olmak için bir şeyler yapmak gerekir" düşüncesi cezaevinde dalga, dalga yayılıyordu. Artık herkes, "acaba arkadaşlar ne diyecekler ne yapacağız? Bundan sonra nasıl tutum takınacağız, ne tür bir politika izleyeceğiz?" diye bir düşünce içine girmişti. Tüm PKK'li tutsaklar o anda cezaevinde yönetim sorumluluğu alan arkadaşların ne diyeceklerini bekliyorlardı. Verilen her talimata uyacak bir cezaevi yapısı ortaya çıkmıştı.

Kemal'in dediği olmuştu. Kemal, "kimin kalıp kimin gideceği, bu ölüm orucu sonrasında belli olur" demişti. Esat Oktay bir daha gelmedi. Niye gelsin ki? Her gün bizimle dalga geçiyor, kendisinin başarılı olduğunu göstermek istiyordu. Ama 14 Temmuz direnişiyle büyük bir ideolojik yenilgi almışlardı. Hayri'nin, Kemal'in ve diğer şehitlerin şahsında Esat Oktay yenildi. Bir daha bizim yüzümüze bakamazdı. O bir şey söylese, biz iki şey söyleyecektik. Bunu bildiği için bırakıp gitti. Kürt halkının iradesini kırmak için düşmanın özel olarak eğittiği bir faşist olan Esat Oktay'ın bu biçimde yenilmesi

çok önemliydi. 14 Temmuz’da sadece Esat Oktay değil, 12 Eylül de yenilgiye uğramıştı. Esat Oktay’ın çocuklarının ismi bile şovenist, Turancı bir kişinin çocuklarına verdiği isimlerdendi. Bazen onları da cezaevine getiriyordu.

Esat Oktay özel savaş tarafından eğitilmiş, insanların iradesini kırma konusunda yetiştirilmiş bir işkenceciydi. Öyle ki, poliste çözülmeenin cezaevinde iradesi kırılıyordu. Cezaevinde öyle bir hava yaratılmıştı ki, polis sorgusundan çok daha kötüydü. Poliste bir hafta işkence görülürse, bir hafta da dinlenebilirdi. Fakat Diyarbakır Cezaevi’nde her saniye işkence vardı. Poliste iki-üç ay işkence gören TİKKO’cular cezaevine geldiğinde cezaevindeki işkence koşullarının daha ağır olduğunu görmüşlerdi. Böyle bir işkenceci olan Esat Oktay direnişle kaçırıldı. Onu Kemal kaçırtdı, Hayri kaçırtdı. Kemal gereken sözü söyledi ve pratiği gerçekleştirdi. Cezaevindeki bu yenilgi 12 Eylül’ün ideolojik yenilgisiydi. İdeolojik yenilgi alanların artık hiçbir politikasının başarılı olması mümkün değildi. Rejimin Diyarbakır Cezaevi’nde yaptığı baskının tılsımı kırılmıştı. O güne kadar yaptığı baskının on katını da yapsa artık sonuç alamazdı.

PKK geri çekilip dışarıda hazırlık yaparken, Türkiye’de 12 Eylül cuntası hâkim olmuştu. Kürt ve Türk devrimci hareketleri susturulmuştu, toplumda büyük bir yılgınlık vardı. Bu yılgınlık örgütlere kadar da yansımıştı. Her karşı devrim başarılı olduğunda, sadece toplumda değil, örgütlerde bile yılgınlık yaratır. Onun için Lenin, ‘1905 yılından ‘12 yılına kadar ki süreci ‘zor ve yaman yıllar’ olarak tanımlıyor. Yenilgi yıllarında her kafadan bir ses çıkar, örgüte hâkim olmak zordur. Bizim açımızdan da benzer bir durum söz konusuydu. Hareket olarak geriye çekilmişiz; ülkede savaşma gücümüz kalmamış, dışarıda hazırlanıyoruz. Bu dönemde kaçkınlar, mülteciler, devrimi bırakmak isteyenler vardı. Nitekim daha savaş başlamadan da “Hakkari’den öteye gidilemez” diyenler çıkmıştı. “Artık mültecilik olur. Bekleyelim, 12 Eylül darbesi gitsin, sonra bir şeyler düşünelim” diyenler vardı. Örgütü sağa çekip mülteciileştirmek isteyen anlayış bizim içimizde de seslendiriliyordu. Bazıları kendilerini Avrupa’ya atmak, başka bir yaşama girmek istiyordu. Kendine göre bir yaşam arayışı içine girenler vardı.

Böyle bir ortamda 14 Temmuz direnişi mülteciliği ve kaçkınlığı

yerle bir ederek, Başkan Apo'nun ülkeye dönme ve savaşı yeniden başlatma çalışmalarına çok önemli bir güç vermiştir. "En zorlu koşulların olduğu cezaevinde savaşıyor ve kazanılıyorsa dışarıda da hayli hayli savaşılabılır" düşüncesi geliyor. Kadroda radikalizm, coşku ve heyecan geliyor. Birçok arkadaş şehadet haberlerini duyunca, "uçak kaçırılım, baskın yapalım, arkadaşları kurtaralım" diyor. "Cezaevinde en değerli arkadaşlarımız şehit düşüyor. Biz ne bekliyoruz?" düşüncesi hâkim oluyor. 14 Temmuz 'ülkeye dön' çağrısı oluyor. Bu açıdan Başkan Apo her zaman, "O yoldaşlar, bizi anlayan yoldaşlardı. En zor dönemimizde partiye hizmet eden yoldaşlardı" diyor. Başkan Apo, eğer cezaevi direnişleri olmasa, gelişmelerin başka türlü olabileceğini söylüyor ve onlara layık olmak için 15 Ağustos Atılımı'nın hızlandırıldığını belirtiyor.

Bizim tarihimizde her şehadet bir atılım gerekçesidir. Haki'nin vurulması partinin kuruluşunun, 14 Temmuz şehitleri 15 Ağustos Atılımı'nın, Agit arkadaşın şehadeti ise ordulaşma gerekçesidir. 14 Temmuz parti ve halk tarihinde toplumsal, siyasal ve kültürel boyutlarında bir devrim yaratan eylem olmuştur. Duygu ve düşünce devrimini 14 Temmuz'da bulmak mümkündür.

Kürdistan'da ancak 14 Temmuz ruhu ve tarzıyla kazanılır. 14 Temmuz ruhu ve tarzı, Kürdistan Devrimi'nin ruhu ve tarzıdır. İmkansızlıklarda devrimi başarmak bu anlama geliyor. Kürdistan Devrimi zorlukların çok olduğu bir devrimdir. Hatta bazılarına göre imkansızdır. Dört parçaya bölünmüş ve bütün dünya sömürgecilerinin üzerinde bulunduğu bir bölgede devrim geliştirmek gerçekten zordur. Böyle bir ülkede ancak imkansızlıklara dayanılarak bir şeyler geliştirilebilir. Cezaevinin en zor koşullarında devrimcilik yapmak, düşmana karşı mücadele etmek ve başarmak, Kürdistan Devrimi'nin tarzıdır. Bu bakımdan 14 Temmuz'un mücadelemizin başarılı olmasındaki rolü çok önemlidir. Bu direnişle Kürdistan Devrimi'nin tarzı ortaya konulmuştur. Bu tarzda mücadele yürütüldüğünde Kürdistan'da devrim başarılıdır. Apocular hiçbir zaman "koşullar zordur, yapılamaz" dedi mi? Demedi, diyemez. 14 Temmuz direnişinin olduğu bir yerde, hiçbir birey koşulları zor olduğu için gelişme yaratamayacağını söyleyemez. Bu açıdan 14 Temmuz'un en önemli özelliği Apocu tarzı bu biçimde somutlaştırmasıdır. Zaten bu

ruhu ve tarzı 14 Temmuz şehitlerinde yaratan da Önder Apo'dur.

14 Temmuz Apoculuğun kararlılığıdır. Bu kararlılık, halka ve kadroya da yansdı. Herkes Apoculuğu 14 Temmuz'dan öğrendi. Eğer 14 Temmuz olmasaydı, Başkan Apo'nun dışarda partiyi mücadeleye hazırlama çalışmaları zorluklar yaşardı. Tabii yılmazdı, çünkü Başkan Apo'nun tarzı zorluklarda bile başarmaktır. Biz Başkan Apo'nun her koşulda başaracağına inandık. Cezaevinde de arkadaşların durumunu hiç bilmediğimiz halde, tartışmalarımızda silahlı savaşın iki yıl sonra başlatılacağını söylüyorduk. Oysa henüz ortada hiçbir şey yoktu. Üstelik PKK de 12 Eylül'den büyük bir darbe almıştı. Kemal, "Başkan yapar" diyordu. Başkan yine yapardı, ama 14 Temmuz Başkan Apo'nun çabalarını destekleyen, güçlendiren, anlamlandıran ve başarıya götüren önemli bir etken olmuştur.

Kürdistan devriminde mücadeleyi yürütürken, bu arkadaşları anlamak çok önemlidir. Bir devrimci nasıl olur ve nasıl yaşar? Bunun cevabını bulmak için şehitlerimize, özellikle de bu arkadaşlara bakmak çok önemlidir.

Yoldaşlık gerçekte nedir? İnsanlar birbirini nasıl sever? Bütün bunları 14 Temmuz eylemcilerinde görebiliriz. Onlar tam yoldaşlar ve her birinin yüreğinde taşıdığı halk sevgisi çok yüksekti. Hayri yoldaş tam bir önder kişilikti. Olaylar onun düşüncesini etkilemezdi. Soğuk kanlı olma, doğru düşünme ve objektif karar vermede müthiş bir yeteneği vardı. Doktor dediğimiz Hayri arkadaşın varlığı bize her zaman bir güven veriyor, doğru karar alabileceğimize ve düşünce üretebileceğimize dair inanç yaratıyordu.

Mahkemeye gidiş gelişler bir işkence olduğu halde, Hayri her zaman mahkemeye gitmek istedi. Bulduğu en ufak imkânda kalkıp partiyi savunmuştur. Bir seferinde duruşmada Bucak çeteleri Başkan Apo'ya hakaret etmiş, partiyi farklı göstermek istemişlerdi. Hayri kalkmış, partinin tutumunun ne olduğunu ortaya koymuştu. Yanlış bir eylem varsa, onun bir parti yaklaşımı olmadığını söyleyerek, bütün gücüyle partinin nasıl bir parti olduğunu anlatmaya çalışmış; partiyi yanlış gösteren yaklaşımlara karşı her zaman kendini siper etmiştir.

Hayri, parti tarihinde yeri hakkıyla verilmesi gereken, Kürt

halkının yetiştirdiği ender evlatlarından biridir. Zayıflıkları olmayan, düşüncesine ve duygusuna hâkim, tam bir inanç ve dava adamıdır. Doğruları yapan, yanlışları da doğruların süzgecinden geçiren bir arkadaşımızdı. Şehadete yaklaştıkça coşkusu artıyordu. Ya en büyük zaferi yaşayacak ya da ölümsüzlüğe ulaşacaktı. Kendisini öyle hissediyordu. En moralli hali şehadete yaklaştığı andaki haliydi. Eğer ölümsüzlüğü hissetmekse, Hayri bunu tam anlamıyla yaşadı. Eğer yaşasaydı, Başkan Apo'ya en fazla yoldaş olacak arkadaştı. Başkan hep Hayri'nin şehadete coşku ve sevinçle, görevini yapmanın huzuruyla giden bu duruşunu anlatmamı isterdi. "Mezarıma borçlu yazın" cümlesini de ölüm orucu sırasında ifade etmişti. Gerçekten öyle hissediyordu, yani bunu söz olsun diye söylememişi. Ölüm orucundan çok önce, "eğer Başkanın temposuna ayak uydursaydık, bu duruma düşmezdik" demişti. Her konuda hassas bir arkadaştı. Sorunlara ciddiyetle yaklaşırdı.

Kemal arkadaşın Kesire'ye olan öfkesi çok fazlaydı. Bir iki defa Kesire'ye olan olumsuz bakışını dışa yansıttı. Hayri arkadaş müdahale etti. "Bizim arkadaşımızdır, hem de arkadaşla farklı bir hukuku var. Böyle demen doğru değil" dedi. Belki Hayri'nin de Kesire'ye bazı eleştirileri vardı, ama sorumluluk gereği o anda öyle söylemenin doğru olmayacağını biliyordu. Bunun üzerine Kemal, "tamam, senin dediğin olsun, ben konuşmuyorum" dedi ve bir daha Kesire hakkında bir şey söylemedi. Yani bir eksiklik gördüğünde, Hayri mutlaka uyarırdı. Sorumluluk duygusunu böyle yerine getiren bir arkadaştı.

Cezaevindeyken de 12 Eylül'e kadar aldığı her bilgiyi partiye mutlaka gönderirdi. Hayri arkadaşın dışarıya gönderdiği birçok yazı var. Bazılarının altında Mazlum arkadaşın ismi yazılıdır, ama onların çoğu Hayri'yle ortak yazdıklarıdır. Sadece bir-iki yazıyı Mazlum arkadaş tek yazmıştır. Cezaevinden dışarı gönderilen raporların (bireysel yazılanlar dışında) hepsi Hayri arkadaş aittir. Çünkü sorumluluk duyuyordu. Hayri hakkında birçok şey sayılabilir, ama temel husus, önderlik vasıflarına sahip olmasıdır. Cezaevinde Hayri önderliğiyle, Kemal ise heyecan ve coşkusuyla bütün arkadaşları ayakta tutan önder kadrolarımızdı.

Apocu hareket bir heyecan ve coşku hareketiydi. Bu yönüyle Kemal'den etkilenmeyecek kimse olamazdı. Kemal herkesi

rahatlıkla etkileyebilirdi. Bu konuda bir örnek vermek istiyorum: '77 yılıydı. Ben, Hâkî, Kemal ve Ali Çetiner, Pilot'un Tuzlu Çayır'daki evinde yapılacak toplantıya Antep delegeleri olarak katılacaktık. Ankara'da Tuzlu Çayır'da dolmuştan indikten sonra bizim Tek mezar denilen yerdeki eve doğru yürüyerek gidiyorduk. Kemal'le ben önde yürüyoruz. Sonradan mücadeleyi bırakıp giden Ali Çetiner ve Hâkî arkadaş da arkamızdan geliyorlardı. Karanlıkta yürüyorduk. Biz önde ilerlerken, gençler Haki'yle Ali Çetiner'in önünü kesip, "sağcı mısınız, solcu musunuz?" diye soruyorlar. Tabii Hâkî ne söyleyeceğini bilmiyor. Acaba bunlar faşist mi, devrimci mi diye düşünüyor. Bunun üzerine, "size ne? Siz neye soruyorsunuz?" diyor ve böylece itip kalkma başlıyor. Onlar 'söyleyeceksin' diyorlar. Hâkî de bir türlü cevap vermiyor. Böylece kargaşa, itiş-kakış yaşanıyor.

Biz önde ilerlerken sesleri duyduk ve geri döndük. Onlara yaklaştığımızı gördüler. Bir baktık ki, bu gençler 'Kemal abi, Kemal abi' diyerek arkadaşın boynuna sarıldılar. Meğer Tuzlu Çayır'ın devrimci gençleriymiş. Kemal orada çalışırken onları etkilemiş. Kemali hemen tanıdılar. Binyıldır görmemişler gibi sıcak sarıldılar. Kemal, "Ne var?" diye sorunca, Hâkî "bunlar bizi öldürecek" dedi. Bu arada gençler açıklama yaparak, "Kemal abi, faşistler bazen buraya geliyor, biz onun için yol kesiyoruz" dediler. Ondan sonra Haki'den bin bir özür dilediler. Gençler iki üç yıl önce Kemal'i görmüşler ve o etkiyle Kemal ne derse yapacak düzeye gelmişlerdi. Kemal, "devrimci gençler böyle olur, tabi ki soracaklar" diyerek onların devrimci duygularını okşadı.

Onları bırakıp benim Kürdistan'a gitmeden önce kaldığım ve bir-iki tanıdığımın kaldığı eve gittik. Evin komşusu bizim komşu köylü ve yakından tanıdığımız bir aileydi. Köylü bizi ziyarete geldi. Biz ona propaganda etmeye başladık. Ama çok katı biriydi, biz ne anlatıyorsak o hep 'olmaz' diyordu. İşçiydi. Emek ve sömürüyü anlatıyorduk, olmuyor; Kürt'tür diye Kürtlüğü anlatıyorduk, yine olmuyordu. Kulağını göstererek "Anlattıklarınız buradan girer, şuradan çıkar" diyordu. Hâkî de konuştu, ama ikna edemedi. Bunun üzerine Kemal, "bana bırakın" dedi ve onunla tartışmaya başladı. Bir süre tartıştılar ve bizim komşu köylü "Tamam, anladım. Benim kömürlüğümde Ebu Müslim'in baltası var. Bundan sonra sizin arkanızdayım" dedi. Yani Kemal'in ajitasyon

yapma ve etkileme gücü çok yüksekti. Bir de Kemal çok hareketli, yaşamını hep eylem ve mücadeleyle dolduran bir arkadaşı. Öyle ki, iki defa cezaevine düşmüş, hemen kaçış planları yapmış ve sonradan da kaçmıştı. 12 Eylül olmasaydı yine kaçacaktı. Yani coşku ve heyecan hem dilinde hem de yaşamında hep hakimdi.

Apocu hareketin nasıl geliştiğini ve kitleleri etkilediğini sorgularken, en gözü kara eylemlerin yapıldığını da söylemek gerekir. Bunlara öncülük yapan Kemal arkadaşı. Kemal'in çalıştığı Urfa'da faşistler çoktu. Bugün ise Urfa, devrimcilerin şehridir. O zamanlar toprak reformu gündemdeydi ve Milliyetçi Cephe Hükümeti vardı. Bütün faşistler Urfa'yı düşürmek için gelmişlerdi, gerçekten de burada etkiliydiler. Kemal'in öncülüğünde arkadaşlar Urfa'da çok önemli eylemlilikler yaparak faşistleri dağıttılar. Hilvan-Siverek eylemi o zeminde gelişti. Eğer Urfa'da etkili olmasaydık, Hilvan-Siverek mücadelesi de gelişemezdi. Bunda Kemal'in payı çok büyüktür.

Kemal cezaevinde de öyleydi. Arkadaşlar Kemal'in sözünü dinlemek isterdi. Ne anlatırsa anlatsın coşkulu ve etkili anlatırdı. Kemal konuştuğu zaman bütün arkadaşlar moral alırdı. Bu yönüyle hem 14 Temmuz direnişi sürecinde hem de öncesinde 35. koğuşun durumu önemliydi. Kemal olmasaydı, arkadaşların moral düzeyi o kadar yüksek olmazdı. Mücadelemize ruh, coşku ve heyecan veren bir kişilikti. Hatta o coşkusu ve heyecanı o kadar fazlaydı ki, dışardayken Önder Apo bazen Kemal'in bu yaklaşımını eleştirirdi. Başkan Apo "sen hiç yerinde duramıyorsun, biraz sakin ol" diyordu. Gerçekten de bir an bile yerinde durmayan bir arkadaşı. Bir toplantıda bile birkaç kere yer değiştirirdi. Bütün yoldaşlarına karşı büyük sevgi ve saygı duyardı. Çok duygusal yönleri de vardı. Haki'nin cenazesini Abbas arkadaşın da olduğu bir grupla beraber götürdük. Bütün halk oradaydı, Türk solundan insanlar da toplanmıştı. O dönemde en iyi ajitatörümüz ve propagandacımız Kemal'di. Bu nedenle konuşmayı o yapacaktı. Fakat konuşamadı, bir iki kelime söyledi; ardından hüngür hüngür ağladı ve cenazenin başından kalkıp gitti. Mücadeleye Haki'yle beraber katılmışlardı. Zaten mücadeleye katılmadan önce de Haki'yle arkadaşlırlar. Haki'nin şehadeti karşısında, O'nun örnek kişiliğini anlatmak için bile olsa konuşamadı. Dava adamı olarak Che Guevara örnek gösterilir, Kemal de böyleydi.

Akif tam bir partiliydi; parti ne derse onu yapardı. Bir PKK'lı nasıl olur, partiye nasıl bağlı olunur, bu yönüyle örnek bir arkadaştır. Bir militan olduğunu, görevlerini mutlaka yerine getirmesi gerektiğini bilirdi. Arkadaşlar Akif'in şu yönünü anlatır: Akif partinin verdiği görevleri mutlaka yerine getirirdi. Mazlum arkadaşı kaçırma görevini yerine getiremediği için çok ağır bir psikolojiye girmesi de bu nedenledir. O da şehadete giderken en ufaklık bir ikirciklik göstermedi. Mazlum Doğan yoldaşın şehadetinden duyduğu sorumlulukla son görevini de başarıyla yerine getirdi. Akif herhangi bir yetkisi olmayan sıradan bir militan olmasına rağmen, en büyük görevleri büyük coşkuyla yapar ve başarırdı. Yaklaşımı şuydu: "Bu parti her şeyi büyütür, bu parti içinde yaşamak da onurlu ve şerefli. Bu parti içinde nefes almak bile değerlidir." Uzun süre beraber kaldık. Çok mütevazı, aynı zamanda devrimci gururu yüksek bir arkadaşı.

Zaten o zaman Apoculukta yetki yoktu, kimse yetki istemezdi. Yetki yüzünden kavga edilirdi. Ama bu nasıl bir kavgaydı? Yetkiyi diğerine devretmek için verilen bir kavgaydı. Ben buna defalarca şahit olmuştum. Haki'nin üzerine Antep sorumluluğu bir nevi zorla verilmiştir. Tüm arkadaşlar hiçbir yetki olmadan bir militan gibi görev yapmak istiyordu. Bunların en somut ifadesi Akif'ti. Bu bakımdan Akif'i her zaman anmamız gerekir. Akif şehit düştüğünde, bir yoldaş olarak çok etkilendim. Bu arkadaşı önceden de tanıyordum. Yanımda şehit düştüğünde, "artık bu yaşam bana ait değil, Akif'e ve şehitlere aittir" dedim. Ölüme de çok mütevazı gitti. Sanki ölüme gitmiyormuş, hiç önemli bir şey yapmıyormuş gibi sessiz ve sedasız bir biçimde şehadete gitti.

Ali Çiçek'in de farklı bir özelliği vardı. Günümüzde metropol çalışmalarında yakalanmalar olunca çok çözülme olduğu ve halka zarar verildiği görülüyor. Eskisi gibi işkenceler olmadığı halde, biraz psikolojik baskı karşısında çözülüyor ve birçok ilişkiyi düşmana veriyorlar. Eskiden poliste ağır işkenceler yapılırdı. Konuşturmak için her türlü işkenceyi denerlerdi. Ali Çiçek'i bir kelime bile konuşturamamışlardı. İfadesinde hiçbir şey yoktu. Apoculuğa sempatican olduğunu söylemiş, ama hiçbir eylemi kabul etmemişti. Halbuki en ağır eylemleri yapmıştı. 12 Eylül öncesi yakalanan arkadaşlara ağır işkenceler yapıyordu. Bu nedenle dışardaki arkadaşlara tecrübe olsun diye "direniş zafere,

teslimiyet ihanete götürür” diye bir kitap yazmıştık. O kitabı Mazlum ve Rıza arkadaşlarla birlikte yazdık. Polisin yakaladığı kişilere nasıl davrandığını, ne tür psikolojik saldırılar geliştirdiğini, yaşadıklarımızdan çıkardığımız derslerle bu kitaba aktardık. Ali Çiçek poliste hiçbir şey söylememişti. Cezaevine öyle geldi. ’81 Ocak’ında geliştirdiğimiz ve 26 Mayıs’ta son bulan direnişe en kararlı biçimde katılan ve en son bırakan grupta yer alan arkadaştı.

Ali arkadaş polis karşısında hiç çözülmeyişi gibi, cezaevinde de sonuna kadar direnişteydi. Eğer bizler direnişi sürdürseydik, kimse sürdürmese bile Ali sonuna kadar sürdürecekti. Ali, ölüm orucunu sonuna kadar sürdürdü. Ölüm orucuna girmeden önce, mahkemede “birçok eylemi üstlendi ve tek başına yaptım” dedi ve yapmadığı eylemleri de üstlendi... Diğer arkadaşları kurtarmak için böyle yapmıştı. O da Kürt halkının acısını ve öfkesini içinde taşıyan bir gençti. Bir Kürt genci nasıl olması gerekiyorsa, Ali de öyleydi. Düşmana öfkesi çok fazlaydı. Her nefesi düşmana öfke patlaması gibiydi. Durdurulamıyordu. Bazen anlatıyoruz: eskiden gençler çok heyecanlıydı, gençleri zor frenlerdik. Şimdi ise biz gençlere çağrı yapıyoruz, “haydi yürüyün, ilerleyin” diyoruz. Yeni gençleri de küçümsemek istemiyoruz. 1990’lı yıllardan bugüne büyük katılım gösterdiler, fedailik yaptılar. Böylece Ali Çiçek geleneğinin sürdürücüsü oldular. Ancak yine de eski gençlik yapısıyla yeni gençlik yapısı arasında bazı farklardan söz etmek gerekir. Ali, gerçekten zapt edilemez bir kişiydi. Onun için Hayri arkadaş O’na “Bizim kızıl yıldızımız” demişti. O genç yaşta son nefesine tam bir fedai olarak kadar yaşadı.

Kürt halkının yurtseverlik ve mücadele ölçülerinin ne olması gerektiğini o arkadaşlar ortaya koydular. O güne kadar Kürt halkının yurtseverlik çıtası Kürdistan gerçeğine ve ihtiyacına göre yüksek değildi. Belki yurtseverlik vardı, ama yetersizdi. Ülkeye bağlanma ve mücadele anlayışı da vardı, ama tüm bunlar geriydi. İşte 14 Temmuz, Kürt insanın mücadele çıtasını yükseltti. Yurtseverliği yükseltti. Bununla birlikte halka bağlanma ve örgüt insanı olma çıtasını da yükseltti. Peşmerge Kürtlüğü, yani biraz savaşıma biraz da eski düzenle bağını sürdürme yaklaşımı yıkıldı; fedailik düzeyinde yeni bir Kürt kişiliği ortaya çıktı. Yeni bir yurtseverlik, devrimcilik, ahlak ve terbiye, ilk önce kendini değil arkadaşını düşünme kültürü ortaya çıktı. Yani 14 Temmuz öncesi

kişilik ve duygularla 14 Temmuz sonrası kişilik ve duygular şeklinde ayırmak, 14 Temmuz'u böyle bir ölçü olarak koymak doğrudur. 14 Temmuz'un böyle bir değeri de vardır.

14 Temmuz, 15 Ağustos'a köprüdür. Bu direniş, '80'in 12 Eylül karanlığından 15 Ağustos'a devrimci bir köprü atmayı ifade eder. Aradaki boşluğu 14 Temmuz doldurdu. Mücadelenin kesintisiz sürmesi açısından böyle bir rol oynadı. Nitekim 15 Ağustos öncesi silahlı propaganda gruplarımızın en önemli ajitasyon aracı 14 Temmuz'du, yani Kemaller ve Hayrilerdi. Hem kadro öyle harekete geçirildi hem de kitleler öyle kazanıldı. Bu bakımdan 14 Temmuz büyük bir değerdir, 15 Ağustos'u başlatan moral değerlerdir. İçimizden kaçan bazıları, çeşitli güçler tarafından bir araya getirilerek bir örgüt olarak bize karşı kullanılmak istendi. Fakat olmadı, olamaz da. Bu örgüt manevi değerlerle ayakta kalıyor. 14 Temmuz, 15 Ağustos olmaksızın hareketi bir gün ayakta tutamazsınız. Manevi değerler olmadan örgüt yaratamazsınız.

Diyarbakır, Kürdistan tarihinde önemli bir yerdir. Radikal Diyarbakır, radikal Kürdistan'dır; siyasallaşmış Diyarbakır, siyasallaşmış Kürdistan'dır; ayağa kalkmış Diyarbakır, ayağa kalkmış Kürdistan'dır. Bu açıdan Diyarbakır'da böyle bir direnişin olması çok önemlidir. Bizi başka cezaevlerine götüreceklerdi ve o cezaevleri rahattı. Biz Diyarbakır Cezaevi'nden başka bir yere götürülmekten korktuğumuz kadar hiçbir şeyden korkmadık. Savunmalar başlayınca burada olmamızın önemi daha iyi görüldü. Bir ara Diyarbakır'dan Adana, Mersin gibi cezaevlerine götürüleceğimizi duyduk. Hayri, Kemal ve Mazlum arkadaşlarla birlikte Diyarbakır'dan bizi götürürlerse bunun çok kötü olacağını düşündük. Dava Diyarbakır'da görülmeli, hesaplaşma yeri burası olmalıydı. Bırakalım Adana ve Mersin'i; Batman veya Elazığ'da da olsa, bu kadar etkili olmazdı. Direnişin Diyarbakır'da gelişmesiyle, Diyarbakır ruhu 14 Temmuz ruhu oldu. Bu ruh da Kürdistan'a yansıdı.

Bizden önce Diyarbakır reformistleşmişti. Mücadele ruhu zayıflamıştı. Küçük burjuva, bürokratik Kürtlük özellikleri taşıyan, ama onun gereklerini bile tam yerine getirmeyen, Kürtlerin özgürlük özlemlerini sadece pazarlayan gruplar vardı. Hatta bunlar birleşerek üzerimize geldiler. Bizi Diyarbakır başta olmak üzere Kürdistan'da tasfiye edeceklerdi. Birçok arkadaşımız bunların

saldırıları sonucu şehit edildi. Diyarbakır'ın vatana, davaya bağlı bir radikal devrimci Diyarbakır haline gelmesi, PKK'nin en önemli başarılarından biridir. Bu açıdan 14 Temmuz Direnişi'ni anarken, bu direnişin önce bizi, ondan sonra Diyarbakır'ı yarattığını, bütün Kürdistan'ı yaratan, ona ruh ve kişilik veren bir direniş olduğunu kavramak gerekir. Kürdistan'ın ruh hali değişti, Kürt insanının duyguları değişti. Kürt insanının tarih içinde kazandığı birçok duygu böyle bir direniş ruhuyla renk kazandı. Bu da Kürdistan Devrimi için en büyük kazanımdır.

KEMAL PİR

“Biz yaşamı uğrunda ölecek kadar çok seviyoruz”

Kemal Pir

***Kemal Pir Yoldaşın
16 Temmuz 1980'de
Başkan Apo'ya
Gönderdiği Mektubu***

Apo Yaşadıkça Ben Ölümsüzüm

5 Mayıs 1980 tarihinde sizin yanınızdan ayrıldım. Herhangi bir aksilik çıkmadan; ufak-tefek hariç, K..’ye geldim. Ethem arkadaş bizi zor geçirebileceğini, geçirse bile karşıda benim (Hivi) görmemin zor olacağını, çünkü ilişki kurulan adamın yakalandığını, yeni birisinin görevlendirilmediğinden dolayı da ilişkisinin bulunmadığını söyledi.

Biz bu şartlarda;

- 1- Bölgede tanındığımız için,
- 2- MİT’in durumumuz hakkında tedbir almaması açısından,
- 3- Daha erken ilişki kurmamız açısından Kamışlo’dan geçmeyi uygun gördük.

Kamışlo’ya geldiğimizde; A... arkadaş 4 adet mektup yazdığını hiçbir cevap alamadığını söylüyordu ki, bu bölgede de ilişkiler kopuktu. Çünkü B. T. yakalanmış arkadaşın haberi yoktu. Bizlerse ikimiz, Suriye’de arkadaşların ilişkileri ile Mayıs 27’de geçiş yaptık. Daha sonra şimdi B. T. olan arkadaş vasıtası ile merkeze bir haber gönderdim ve Siverek yöresine hareket ettim. Çünkü orada bulabileceğimi bana söylemiştiniz. Haziran’ın 17’sinde ancak birisi ile buluşabildim ve isteğim olan bir toplantıyı ancak Temmuz’un 10’undan sonra yapabildik. Bu kadar gecikmedeki tek etken işlerin çok ağır-aksak yürümesidir.

Bu toplantıya da merkezde görevli arkadaşlardan biri katılmamıştır.

Bu arkadaşın görevlendirilmesini buradaki iki arkadaş yapmış. Çünkü sizin oradan gönderdiğiniz adam zorlanarak bu göreve getirildiğini, bu görevi yürütemeyeceğini, Diyarbakır örgütü düşerken söyleyip çekip gidiyor.

Aslında bu şartlarda gözaltında tutulması gerekirken, arkadaş o şartlarda bu işi yapamayacağından adamı serbest bıraktığını söylüyor. Bu adam şimdi nerededir, bilmiyoruz.

Ayrıca bana gönderdiğiniz iki notu da aldım. Bir gurup arkadaş geldi. Benim kendilerine Temmuz'un 10'nuna kadar bir faydam olmadı, olamazdı da. Çünkü ben ne ilişki kurabiliyordum, ne arkadaşları bölgelerde hangi ilişkiye göndereceğimi, ne de adres biliyordum. Kendimi dahi korumam, iki sene önceki ilişkilerimle olmuştur. Zaten kendi yolumu kendim açtım sayılır. Çok sayıdaki arkadaş da burada yığılmış durumda. Fırat arkadaş yanımda, diğer arkadaşların gidişlerini daha yeni organize ediyoruz.

Gönderilecek olan nizamnamenin bir an evvel gönderilmesi bizim için çok faydalı olacaktır.

Bazı arkadaşlarla hiç görüşmeden değişik bölgelere gitmişler arayıp bulacağız.

Toplantıda şunları kararlaştırdık:

1- Merkezin örgütlendirilebilmesi için yeni bir toplantının yapılmasına, bu toplantıya katılmayan arkadaş dahil, arkadaşın da katılması gerektiği.

2- KUK'la ateşkesin sağlanmasını ben önerdim. Çünkü daha önce yukarıda durumunu yazdığım arkadaş; bir arkadaş; böyle bir şey için görev veriyor, o da Kurtuluş KUK ve bizim imzamızla yayınlanan bir bildiri ve gizli bir protokol imzalıyor Kurtuluş hakemliğinde. Size gönderiyoruz.

Ancak biz burada bazı düzenlemelerimize (ki köylerimizi Mensuri ağalar boşaltmış) ilişkin tavrımız kabul edilmezse, KUK'u ezeceğiz. Ancak Mardin'de ilişkilerimiz açısından biraz durdurmak zorundayız. Zaten savaş da uygun taktiklerle yürütülmüyor. Siverek'tekin neredeyse bir benzeri durumda. Ayrıca KUK'un siyasi olarak teşhirini yeterli düzeyde yapamamışlar. Neredeyse

görünüşte bizim haksız olduğumuz gibi bir intiba var. Ayrıca Nusaybin’de KDP ile ilişkilerimizi bozan bir eylem var. Orada da zor durumdayız. Hazırlıklarımız da göz önüne gelirse böyle bir ateşkes zorunludur. Ancak dediğimiz bazı isteklerimiz gerçekleşmelidir.

Siverek-Hilvan cephesinde bazı düzenlemeleri kendi inisiyatifimle yaptım. Orada uygulanan taktiklerin yüzde doksan dokuzuna sahip çıkılamaz. Mücadele, köy eşkıyası anlayışı ile başlatılmış ve sürdürülmüş. Bugün ise adeta kendi kitle temelimizi kendimiz yok ediyoruz. Etkin tedbirlerle durum lehimize değişecektir. Size, bu konuda direkt bana gönderilen bir mektubu da gönderiyorum. Tüm taktikler adeta yüzde sekseni o mektupta ifade edilen gibidir. Düşmanı çoğaltmak için elden gelen ne varsa adeta onu yapmışlar. Aynı şey Hilvan için de geçerli, halkla ilişkiler bozulmuş. Çaylarbaşında suçsuz dört insan öldürülüyor. Çaylarbaşı toptan düşman olmuş.

3- Sizin söylediğiniz gibi bazı alanlara arkadaşları yerleştireceğiz. Ben, iki ayda yapılması lazım gelen işler hakkında 20 maddeye yakın bir yazıyı madde madde arkadaşlara vereceğim. İki ay sonra da askeri işlerle ilgili sorumlu arkadaşlarla bir toplantı yapacağım. Kendim, sizin söylediğiniz bölgeye gideceğim.

Parti ve askeri örgütlenmeyle ilgili düşüncelerim:

Parti: Parti örgütü yeniden organize edilmelidir. Şimdiye kadar rapor alınmış ve verilmiş örgütün alt kademeleri hakkında bilgi yok. Düşünceleri nedir bilinmiyor. Ayrıca çoğu rapor objektiflikten uzak (mesela Siverek’te hizip konusunda) esas sorumlu suçludur. Arkadaşlarla ilgilenilmemiş, sorumlu yeterli değil. Onun için arkadaşlar partiye danışmadan görev değişikliği yapıyorlar.

Ben müdahale ettim. Hizip filan yok, ilgilenilmezse savaşçılar bunalıma düşer. Zaten belirtileri var. Ama aynı zamanda çok iyi savaşçılar. Fakat hedefler iyi belirlenmediğinden yanlış işler çok yapmışlar. Halkı adeta korkutmuşlar.

Ayrıca bugün merkez görevini yürüten arkadaşlara bir rumuz, bir de adresle örgüt teslim edilmiş. Durumlar hakkında, kişiler hakkında, alt kademeler hakkında bilgileri yok. Zaten merkeze ilişkin görevleri, ilişkileri kopuk ve tek bir merkez yaratamamışlar.

Örgütte egemen olan çalışma anlayışı dar pratikçiliktir. İşler olurlarına bırakılmış, yeniden bir düzenleme ve etkin tedbirler alınması gerekir.

Askeri konuda:

Bu konuda iyi bir örgütlenmeyi gerçekleştirmek için bir ekibin hemen görevlendirilmesi gerekiyor. Şores ve Bekir gelmelidirler. Mesela, benimle gelen iki arkadaş Siverek'te görev almaktan kaçındılar. "Biz insanları yönetemeyiz, bizim durumumuz bilinmiyor mu?" vs. gibi. Ama dağda savaşılabirler. Nizamname ve tüzüğü acele gönderilmesini istiyoruz.

Yani kısaca parti ve askeri örgütlenme konusunda acele etmeden belirlenen hedeflere varmak gerekiyor. Sadece örgüt boşluğu doldurmak için örgütlenme yapılamaz. Şimdiye kadar hep böyle yapılmış. Mükemmel işleyen bir örgüt, ancak zaman içinde yaratılabilir.

Sana yakında yapacağımız toplantıdan sonra ancak mükemmel rapor gönderebiliriz. Çünkü hiçbirimiz hareketin diğer geneli ve siyasetlerle olan ilişkilerini bilmiyoruz. Şimdi göndereceğimiz rapor eksik bilgilerle dolu olacaktır. Siverek mücadelesi hakkında sana bir mektup gönderiyorum, Emin Temkan yazmış.

Bir de şunu ilave edelim: Kırvar mücadeleye sokulmuş, zararımızdır.

- 1- Mücadeleye aşiretçi karakter verdiğinden,
- 2- 50.000 mermi atılmış, aynı zamanda 100 silah satılmış. Bugün köylüler bu silahları 160.000 liradan satıyorlar.
- 3- 7 ölü bizden
- 4- 4 ölü karşı taraftan
- 5- 4 silah kaybımız var
- 6- 2 silah düşmandan almışız.

Ben bu bölgede atıl duran 15'e yakın arkadaşı aldım. Ayrıca Kırvar'ın mücadeleye sokuluş biçimi provokasyonla oluyor. O da şöyle; sorumlu arkadaş emir veriyor, "gidin Bucak köylerinden birinin çobanlarını vurun." O zaman Bucaklılar Kırvar'a saldırır. Nitekim de böyle oluyor. Ayrıca buradaki görüntü insanı bitiriyor.

Tüm bu işlerin altından uzun vadede kalkılabilir. İşler örgütsüz ve düzensizdir. Her şey kendiliğinden oluyor. Ben bu

işin sorumluları ile gerçekten karşılaşmak istiyorum. Ve gerçekten bunlar devrimcileri temsil edemezler. Sizin her şeyden az bilginiz var, bunlarsa benim gezerken gördüklerim ve gözlemlediklerim. Bunların hepsi Kürdistan'da yeniden devrimleşmelidirler.

Saygılar

Kemal

16 Temmuz 1980

Kemal Pir Arkadaşın Savunması

***(Mahkeme Tutanaklarından
PKK Davası)***

Duruşma Hâkimi: Askeri savcılığın 30.4.1981 gün ve 1981/365/874 esas ve karar nolu ek iddianamesi ile yine askeri savcılığın 18.5.1981 tarih, 1981/358-276 esas ve karar nolu ek iddianameleri askeri savcı tarafından okundu. (Askeri savcı tarafından ek iddianame okundu)

Duruşma Hâkimi: Sanık sorgularına devam edildi. Duruşma hâkimi tarafından sanık Kemal Pir çağrıldı.

Duruşma Hâkimi: Kemal Pir, sorgunda PKK örgütünün üyesi olduğun ve bu örgüt adına faaliyetlerde bulunduğun; 4.8.1978 günü İsa Abacı'nın öldürülmesi olayına iştirak ettiğin, 15.8.1978 günü Mehmet Akyüz'ün öldürülmesine ve oğlunun yaralanması olayına iştirak ettiğin, 12.1978 tarihinde polis memuru Ekrem Çölgen'in öldürülmesi olayına karıştığın. 25.9.1978 günü Fehmi Kasaroğlu'nun öldürülmesi olayına iştirak ettiğin; ayrıca görevli polis memurlarına silahlı mukavemette bulunduğun ve görevli polis memurlarını öldürmeye tam teşebbüs ettiğin iddia ediliyor. Mikrofonu kendine göre ayarla.

(Kemal Pir arkadaş mikrofonu ayarladı.)

Kemal Pir Arkadaş: Bir de ayrıca PKK Merkez Komitesi üyesi olduğum iddia ediliyor iddianamede. Ona da cevap vermem gerekiyor.

Duruşma Hâkimi: Tabii. Örgüt üyesi demekle bunları kastediyoruz. Bir de yüksek sesle konuşursanız hem arkadaşlarınız

duyar hem de biz; biraz yüksek sesle.

Kemal Pir Arkadaş: Arkadaşlarımdan birinde iddianame var. Onu almak istiyorum. Ona bakarak bazı noktaların açığa çıkması açısından mümkün mü? (Kemal Pir Arkadaşa iddianame verildi.) Beni doğal PKK üyesi olarak kabul edebilirsiniz. Ben PKK'nin kuruluşuna katılmadım. O dönemde cezaevinde idim. Katılmak isterdim yalnız. Yani PKK adında bir örgütü kurmayı ve onun merkez komitesinde de görev almayı kabul ederdim. Ancak çeşitli nedenlerle ben böyle bir görevde ne bulundum ne de böyle bir örgütün kurulmasına katıldım. Yalnız genel anlamda bu hareketin ideolojik, politik görüşleri aynı zamanda benim görüşlerimdir de. Benim bu siyasal akıma katılmam niye mümkün oldu veyahut ben böyle bir siyasal harekete niye katıldım? Katılımım hangi yıllara rastlar veyahut ben böyle bir ideolojik, siyasi akımın ortaya çıkmasında ideolojik olarak katkıları var mı? O noktanın da açığa çıkması, tarih önünde açığa çıkmasını istiyorum aynı zamanda. Yani şey açısından değil; zaten bu mahkemenin tarihsel bir mahkeme olduğuna inanıyorum ben. Yani basit bir dava olduğuna değil; yani herhangi bir hukuki şeyden ziyade, tarihsel önemi olduğuna da yani buradaki mahkemenin tarihsel önemine de inanan bir insan oluyorum. İnsan olarak, şahsımla ilgili olarak tarih önünde de gerçeklerin ortaya çıkmasını yani şahsımla ilgili olarak gerçeklerin tarihe gerçek olarak geçmesini istiyorum. Bu açıdan da ben bu harekete yıllarımı verdim, neden katıldığımı izah etmek istiyorum.

Ben yoksul bir aile çocuğu olarak dünyaya geldim ve 12 Mart döneminde Türkiye'de devrimciler öldürülüyordu. İdam ediliyorlardı. Halk üzerinde gerçekten büyük bir baskı vardı. Ben de o yıllar öğrenci idim. 1972 yıllarında öğrenci idim. Ve ben bunların gerçek nedenlerini araştırmak istedim ve Türkiye'de de bir eşitsizliği görüyordum. Eşitsizlik vardı, işçi sınıfının baskı altına alındığı, sömürüldüğü, yeni yoksul, gece kondu mahalleriyle, burjuva mahalleri arasında farklar açık, belirgin, yoksul köylünün durumu da açık, belirgin; ama bu ülkede refah sürenlerin durumu açık, belirgindi. Aynı zamanda dünya çapında ulusal kurtuluş hareketlerinin ve sosyalist hareketlerin de önemi vardı ve 1972 yıllarındaki devrimci gençlik hareketleri ve devrimci hareketler beni dünyadaki olan olayları araştırmaya, incelemeye

tahlil etmeye, öğrenmeye götürdü. Ben bunu araştırır, incelerken ve tahlil etmeye çalışırken işleri gerçek, çıplak olarak kavramaya çalıştım ve Marksizm'e yöneldim. Marksizm'in tek doğru düşünce sistemi olduğunu, sosyalist sistemin ezilen sınıfları kurtaracağını, eşitsizliği ortadan kaldıracağını, dünyadaki eşitsizliğin kapitalist sistemden kaynaklandığına inandım, Marksist oldum. Yani sosyalist oldum. Dünyayı tanımak benim için bilmek, tanımak yetmiyordu. Dünyayı değiştirmek gerekiyordu. Değiştirmek içinde mücadele etmek gerekiyordu. Ben aynı zamanda sadece bilen bir insan değil, bilen araştıran bir insandan ziyade, dünyayı değiştirmek için mücadeleye katılmanın da gerekliliğine inandım ve mücadeleye katılmak istedim.

Duruşma Hâkimi: Kemal, nasıl bir değişiklik? Dünyayı değiştirmek dediniz?

Kemal Pir Arkadaş: Dünyada hüküm süren eşitsizlik var. Bu eşitsizlik kapitalizmden kaynaklanıyor. Kapitalizmin en üst aşaması emperyalizme karşı mücadele, emperyalizme ve kapitalizme karşı mücadele, sosyalizm için mücadele. Buna karar verdim.

Duruşma Hâkimi: Değiştirmek, sosyalizmin kapitalizmin yerine ikamesini mi kastediyorsunuz?

Kemal Pir Arkadaş: Evet, sosyalizmin, kapitalizmi yok etmesini, yani sosyalizmin hâkim olmasını, bu doğrultuda. Şimdi, ama değiştirmek basit bir olgu değil, yani normal olarak insanlara anlatmakla mümkün: insanları ikna etmek mümkün, ama öyle ki her sistem kendisini koruyacak örgütleri de yaratmış. Bizatihi mahkemelerin varlığı, ceza şeylerinin varlığı, işte silahlı güçlerin varlığı; her sistemin kendisini koruma örgütleridir. Bu örgütler müsaade etmiyorlar. Müsaade etmedikleri için, yani devlet örgütünün bizatihi varlığı sistemi koruyor. Devletin yıkılması gerekir. Düşüncem bu. Bir de sistemi ikame etmek istiyorsan o devletle mücadeleyi, (Marksizm'de de böyledir zaten) hedef alıp, o devleti ortadan kaldırmalısın. O devletin yıkıntıları üzerinde yeniden bir devlet inşa etmek zorundasın. Şimdi ben işte bu dönemde Türkiye'deki devletin, bu şekilde ortadan kaldırılmasına inandım. Çünkü Türkiye'de hüküm süren sistem kapitalist sistem emperyalizme bağlı bir sistem. Benim devrimci olmamda etkenlerden birisi de bu zaten. Türkiye'de Amerikan

emperyalizminin üsleri vardır. İncirlik'te, Adana'da, Sinop'ta, Ege'de NATO üsleri falan. Halbuki ben tam bağımsızlıktan yana olan bir insandım. Ve bu durum ulusal onuruma dokunuyordu. Bunun da etkisi vardı, üstelik ülkemizde çıkan yeraltı servetlerin çoğunu ülkemizden götürülüyordu. Bize mamul maddeler satmaya çalışıyorlardı, ara malları üretemiyorduk. Bizde montaj sanayi geliyordu. Bilim ve teknik geliştirilmiyordu, beyin göçü vardı, ülkemizde yetişen beyinler yabancı ülkelere götürülüyordu. Ülkemiz gelişmiyor halkımız geri kalıyordu. Halkımız sefalet içindeydi. Ve emperyalizm ülkemizden bu tür şeyleri alıp gittiği için halkımızın gelişmesi mümkün olmuyordu. Bu da beni devrimcilığe doğru bir gelişmeye vardırdı. Dolayısıyla Türkiye'de hüküm süren sistemin kapitalist sistem olduğu, emperyalizme bağımlı olduğu bu sistemi ayakta tutan gücün devlet olduğu; devletin de Türkiye'de hâkim olan burjuva sınıflarının devleti olduğudur. Çünkü her insanın düşüncesi istisnasız bir sınıfın damgasını taşır. Sistem bir sınıfa aittir. Ve diğer sınıflar da onun peşi sıra giderler. Genel anlamda böyle bir şey, durum budur. Bu burjuva sınıflarına düşman olmamı, burjuvaziyi ve onun sistemini de yıkmam gerekiyordu. Bu sistemi yıkabilmek için sisteme düşman olan hareketleri aradım, Türkiye'de devrimci, komünist hareketlerdi bunlar. Kürdistan'da da ulusal kurtuluş hareketi idi. Türkiye'deki devrimci hareketler o zaman 1974 yıllarında parçalanma eğilimlerini temsil ediyorlardı, ama bu hareket toparlayıcılık vazifesi görüyordu, yani devrimci çevrelerde toparlayıcı vazifesi gösteriyordu. 1972'lerde ortaya çıkan ve bugün PKK hareketi olarak ta bilinen bu hareket salt bir örgüt değil, ideolojik, siyasal bir akımdı. Bu hareket toparlayıcılık vazifesi görüyordu, toparlayıcıydı. Ve geleceğinde şey vardı, yani zafer vardı, hala da var, buna inanıyorum. Bu hareketin geleceği parlak ve iktidar olacak. Böyle bir durum vardı. Bunun için ben bu harekete katıldım. Bu harekete de böyle basit tartışmalarla katılmadım. Yani bir gençlik örgütü vardı, evet Ankara'da ADYÖD, Ankara Demokratik Yüksek Öğrenim Kültür Derneği. Bu derneğin ben de üyesi idim. Bu derneğe gidip geliyordum. Abdullah Öcalan'ı (Arkadaşı) orada tanıdım zaten. O dernek vasıtasıyla tanıdım; ama bu hareketin ideolojik olarak şekillenmesinde ben bulunmadım. Benden önce zaten bu hareket şekillenmişti. Ben bu harekete deminki saydığım nedenlerden

dolayı katıldım. Devlete düşmandım, devleti yıkmak istiyorduk biz, burjuva sınıflarının devleti olduğu için yıkmak istiyorduk. Onun için bu hareketi araştırdım, baktım. Bu hareket ne diyor ne demiyor. Komünist mi, değil mi? Sosyalist mi? Basit milliyetçi bir hareketse asla katılmazdım. Basit Kürt milliyetçi bir hareketi ise katılmazdım. Milliyetçiliğe karşıyım çünkü ben. Milliyetçi değilim, milliyetçi düşüncenin hangi ulustan olursa olsun karşısındayım çünkü ben. İster bunlardan olsun ister ne olursa olsun, Kürtlerden olsun. Katılmazdım ben böyle bir harekete. 1974 yıllarında böyle bir hareketi tanıdım, böyle bir hareketin eğilimin temsilcilerini gördüm, konuştum tartıştım; Türkiye'deki devrimci harekete katılmak istiyordum. Ama orada, toparlayıcılık olmadığı için katılmadım bu hareketlere. Ben 1976 yıllarında bu harekete kesin olarak katılmaya karar verdim. Ama katıldığım zaman bu hareket iddianamede iddia edildiği gibi bir örgüt değildi. Bir ideolojik siyasal eğilimdi, örgütlenmesi gerekiyordu.

Duruşma Hâkimi: Nasıl tartışma yapıyordunuz...?

Kemal Pir Ark- Bu tartışmalar burada iddia edildiği gibi, Türkiye'de Kürtlerin sömürüldüğü biçiminde değil, zaten bu biçimdeyanlış, buradageçtiği biçimiyleanlayışımıza da Marksizm'e de ters. Kürdistan'da bir toplum vardı, biz Marksizm'i toplumlara uygulamak istedik, benim düşünceme göre böyle, o arkadaşlarda öyle idi, tartıştığım insanlar. Marksizm tüm toplumları kurtarıyorsa, Kürdistan toplumuna da uygulanabilir. Kürt toplumuna değil, Kürdistan toplumuna uygulanabilir. Ki ayrıca şu da vardı, dünya çapında ulusal kurtuluş hareketleri yükseliyor; Vietnam devriminin zaferi var, Kamboçya, Laos devrimlerinin zaferi var, gençlik anti-emperyalist mücadeleye yönelmiş Türkiye'de. Biz de o şeyin etkisindeyiz. Angola, Mozambik, Gine'de mücadeleler var. Ulusal Kurtuluş hareketlerinin zaferi var. Filistin devrimi var, yakın etkileniyoruz ve bunlar bizi anti-emperyalist mücadelenin sorunlarını tartışmaya itiyor. O zaman Orta Doğuda halklar mozaik gibi kaynaşmış; Kürt'ler, Türk'ler, Araplar, Farslar ve öyle ki, Orta Doğu emperyalizmin, emperyalist sistemin en büyük yedek gücü. Buradan, Orta Doğudan emperyalizmi kovup, Avrupa'ya sıkışıp kalacak ve Avrupa'da onu da yenmek mümkün. Petrolü ile tüm insan gücü kaynaklarıyla burada, üstelik Orta Doğunun siyasal haritası emperyalizm tarafından çizilmiş. Emperyalizmin, işbirlikçi

burjuvalar, feodaller ve komprador burjuvalar tarafından çizilmiş bir siyasal harita. Böyle bir siyasal haritayı anti-emperyalist olarak mümkün değil ben kabul edemem. Ben halkların öz iradeleriyle çizilmiş siyasal haritalardan yanayım. Ve zaten halkların mücadelelerin de bugün de gösterdiği gibi, yani dünya çapında görüldüğü gibi, kendi öz iradeleriyle kuruluyorlar. Yani, çizilmiş siyasal haritalar değişiyor dünya çapında. Afrika'da değişiyor. Güneydoğu Asya'da değişti. Asya'da değişti, Latin Amerika'da değişiyor. Afrika'da değişiyor. Orta Doğudaki emperyalizme karşı mücadelenin genel sorunlarını tartışırken, Kürt toplumu da var. Ben üniversiteye geldiğim zaman Kürtlerin varlığından haberim bile yoktu. Üniversite yıllarında ben baktım Kürtçe falan konuşuyorlar. "Evet biz Kürdüz" falan diyorlar baktım bunlar Türkçe değil, Kürtçe konuşuyorlar. Bense Türkiye'nin sorunlarını çözmekten yana mücadele etmek istiyorum. O zaman Türkiye'nin sorunlarını incelemem gerekir. Türkiye'yi bilmem tanımam gerekiyor. Türkiye'de hüküm süren ekonomik yapıyı, siyasal yapıyı tanımam gerekiyor. O zaman ben de Kürt'leri ve Kürdistan'ı da tanımaya çalıştım. Baktım ki, bir toplum var. Böyle bir topluma kapitalizm biraz girmiş. Proleterleşme var, sınıflaşma var, o zaman ulustur böyle bir toplum. Böyledir dünya çapında; kapitalizm biraz girmişse ve sınıflaşma varsa o toplumda farklı modern sınıflar anlamında burjuvalaşma varsa, modern sınıflar varsa, o toplum, böyle bir toplum ulustur o zaman, tarihsel olarak ta Kürdistan'ın teşekkülü var. Kürdistan tarihini, Kürt'lerin tarihini incelememiz gerekiyor. Evet biraz da Kürtlerin tarihini, bulabildiğimiz imkanlar ölçüsünde inceledik, inceledim, incelemeye çalıştım. Ve 1976 yıllarında ben bu harekete katıldım. Kesin olarak katılmaya kara verdim, önceden tanıyordum, 1974 yıllarından beri tartışıyorum; ama 1976 yıllarından itibaren bu harekete katılmaya kesin karar verdim.

Duruşma Hâkimi: İlk görevi nasıl aldınız? Ne gibi faaliyetlerde bulundunuz?

Kemal Pir Arkadaş: Bu iddianameyi yazanlar, kendi mantık silsilelerini bile kuramamışlar. Kendi mantık silsileleri içinde bile çelişki halindedir.

Duruşma Hâkimi: İddianameye cevap ver; fakat silsilesini, falan karıştırma. Bu, elindeki iddianamedir. Biz seni nasıl

dinliyoruz mahkeme heyeti olarak, sende bazı şeylere riayet etmek mecburiyetindesin. Silsilesini, bağını falan karıştırma. Siz beğenmediğiniz tarafları cevaplar izah edersiniz; ama “silsile kuramamış” falan diye değil.

Kemal Pir Arkadaş: Ona cevap veriyorum zaten. “Başlangıçta kurucu durumunda olan bu sanıklar” ki benimde ismim var, örgütte kurucu durumunda diyor...

Duruşma Hâkimi: Siz izah ediyorsunuz, dinliyoruz; ama “kurulmamışlar” bilmem ne meselesine girme.

Kemal Pir Arkadaş: İddianame “bu sanıklar, kendi fikirlerine henüz teşkilatlanmamış örgütün fikirleri doğrultusunda” diyor. Yani teşkilatlanmamış bir şey varsa örgütte yok zaten. Yani 1974 yıllarında örgüt yok, örgüt kurulmamış. Zaten bunun programı, tüzüğü, bir de iç çalışması, organizesi de gösterilemez yani. Bir de Apo ve Apoculuk sorunu var. Bu hareketin şeyi olduğum için onu da anlatacağım: Apo ve UKO. Bu hareket ne Apocu terimini ne de UKO (Ulusal Kurtuluş Ordusu) ne de iddia edildiği gibi bildirilerin altına Ulusal Kurtuluş Ordusu imzası atılmış. Ben hiç görmedim. Bildirileri okuyordum, geliyordu, yazılan, bu bildirileri ben de bazen okuyordum. Ama Ulusal Kurtuluş Ordusu şeyinde bir bildiri görmedim. Böyle bir şey örgütte yok. Bu daha çok, bu hareketi karalamak için uydurulmuştur. Çünkü gelişti bu hareket, hem de geliyordu. Bir yere birisi gidiyordu, biraz propaganda yapıyordu, bir bakıyorduk bütün gençlik bizden yana olmuş, tüm köylü bizden yana olmuş. O zaman bu hareketi sevmeyenler, hareketi karalamak, çamur atmak için böyle bir isim uydurdular. Apoculukta zaten bizi tek kişiye bağlı göstermek gibi bir şeydi. Halbuki biz bir insana falan bağlı değiliz. Abdullah yoksa bu hareket yoktur diye bir şey yoktur. Abdullah’ın kendisi de bu hareketin bir insanıdır. Durum budur. Böyle bir şey de yok. Ayrıca, bu iddianamede öyle bir genel görünüm var ki, sanki biz halkı zorla bu harekete sokmuşuz. Gönüllü idiler. Marksizm’de de öyle bir şey yok zaten, devrimciliğimizde bunu gerektirir bizim. Biz kimseyi zorlamadık. Burada bazıları tanık diye çıkartılıp diyor ki; “bana silah çekti falan ve yahut şu oldu, bu oldu. Hayır, böyle bir şey yok. Biz ne kimseden ne zorla para istedik ne zorla şunu yap dedik ne de zorla sen bu hareketten olacaksın dedik. Zorla bir insanı bizimle beraber çalıştırmak mümkün değil; ama biz ikna

ettik, ikna etmeye çalıştık. 3 saatte ikna ediyorsak 3 saatte, 300 saatte ikna edilmesi gerekiyorsa, bir insanla üç yüz saat uğraştık. Yani, insanlarla uğraşıyorduk. İnsanların bizimle beraber hareket etmesi için uğraşıyorduk, benim de uğraştığım bir alan.

Duruşma Hâkimi: Kürdistan'la nereyi kastediyorsunuz?

Kemal Pir Arkadaş: Bunu da izah edeceğim. Şimdi bir ulusun sınırlarının oluşması, dil alanları ile mümkün. Dilin yayılma alanıyla mümkün. Normali budur dünya yüzünde. Bilimsel olarak ta böyledir. Avrupa'da ulusal devletler oluşurken, yayılmış olduğu dil alanları üzerinde oluşmuştur. Ama öyle ki dünya çapında bugün durum emperyalizm var olduğu için eşitsizlik var, ulusal devletlerin sınırları da eşitsiz. Yani siyasal sınırlar eşitsiz bir şekilde çizilmiş. Ama doğal anlamda bir ülkenin sınırları, yayılan dil alanlarıyla ölçülür. Dilin yayılmış olduğu alan o ulusun da sınırlarını, ülkenin sınırlarını teşkil eder. Ama siyasal sınır farklı olabilir. Eğer sömürgeci bir devletse bu devlet, siyasal sınırı çok daha büyük olabilir. Bir devlet bir ulus güçsüzse bir başka ulusun burjuvazisi, hâkim sınıfları tarafından eziliyorsa, o şey yapabilir. Kaldı ki Türk'ler de Kürt'leri ezmiyor, yani Kürdistan'a egemen olan güç Türk burjuvazisidir. Türk halkı değil Türk halkının ve Türk emekçi sınıfının hiçbir çıkarı yoktur, Kürdistan'dan. Sömürge statüsünde tutulmasında hiçbir çıkarımız yok, biz yoksulların hiçbir çıkarı yoktur. Hatta zararımız var, çünkü Kürdistan insanının emeği ve yeraltı servetleri Türkiye'ye geldiği zaman, bizim sınıf düşmanlarımız çok güçleniyor. Çok güçlendikleri için hatta buradan götürülen insanlar bizim fabrikalarda çalışıyor, bunlar yedek işçi ordusunu oluşturuyor, daha ucuza çalışıyorlar, bizi patronlar işten atıyor, Türkiye'de. Bizim hiç çıkarımız yok zararımız var. Durum budur. Onun için de ulusal kurtuluş, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketleri ile Türkiye devrimci hareketi arasındaki bağ var. Ben bu bağa da inandığım için, bu iki halkın kardeşliğine de inandığım için ama hâkim sınıflarsız, ikisinin de hâkim sınıfı yok edilecek, ondan sonra bu iki halkın özgürlük şartlarında birleşmesi de mümkün, hatta ben Ortadoğu da daha büyük devletlerden yanayım. Ama eşit ve özgür temellerde daha büyük devletlerden yanayım. Burjuva sınıflarsız, hâkim sınıflarsız, feodal kompradorlar sız büyük devletler.

Duruşma Hâkimi: Ben size bir soru sordum Kürdistan'la

nereyi kastediyorsunuz dedim, siz de “dille” dediniz, bu dil nerelerde konuşuluyor.

Kemal Pir Arkadaş: Kürt dilinin yayılma alanı, Kürdistan’ın kesin sınırındır.

Duruşma Hâkimi: Neresi burası?

Kemal Pir Arkadaş: Burası Antep’i içine alır, Maraş’ı içine alır, Sivas’ın bir kısmını, oradan Erzurum, Kars’ın bir kısmı ile Türkiye bölümü ile ilgili şeyi böyledir. Bu dilin yayılma alanı burasıdır. Doğal olarak.

Duruşma Hâkimi: Siz dilci olarak buraları gezdiniz, dil alanında inceleme yaptınız, dilin yapısı hakkında?

Kemal Pir Arkadaş: Şimdi öyle bir durum var ki bir dil resmi bir dil varsa, gelişmesi mümkün değil. Dilin gelişmesi mümkün değil resmi alfabetiz.

Duruşma Hâkimi: Dil hususunda inceleme yaptınız mı siz? Çok az bir inceleme yaptığınıza göre, bu dil hususunda, dilin yayılma alanı ile ülkenin yayılma alanı hakkında nasıl bağlantı kurabiliyorsunuz?

Kemal Pir Arkadaş: Şimdi bu bilimsel olarak böyledir. Bir dilin...

Duruşma Hâkimi: Hayır, bilimsel olarak araştırma yaptım diyorsunuz, ondan sonra dile göre ülke sınırı çiziyorsunuz.

Kemal Pir Arkadaş: Bu dili araştırma yapmama gerek yok. Dilin gramer yapısını, sentaksı, şusunu, busunu incelememize gerek yok. Sadece ve sadece ülkeler, dilin yayılma alanına göre tespit edilir. Budur benim bilimsel olarak kastettiğim. Ulusal devletler Avrupa’da oluşurken, Fransız ulusu Fransız dilinin yayıldığı alanlar üzerinde oluşturulmuştur.

Bir şeyi Almanlarla Aulses-Lorendir. Yani Aulses-Loren üzerinde bir anlaşmazlıkları vardır. İtalya dilinin yayıldığı alanlar üzerinde İtalyan ulusu teşekkül etmiştir. Norveç, İsveç, Hollanda Flaman dilinin...

Duruşma Hâkimi: İsviçre’de kaç dil konuşulur?

Kemal Pir Arkadaş: 3 dil. O, demokrasinin hüküm sürdüğü Avrupa’da mümkün. İsviçre gibi ama bugün değil. Demokrasi Avrupa’da hüküm sürerken. Avrupa’da bugün demokrasi

sürmüyor; Oligarşiler egemen Avrupa'da. Siyasi gericilik var. Dolayısıyla bugün mümkün değil o. Sosyalizm şartları altında mümkün yalnız. Kapitalizm şartları altında o tür örneklerin ortaya çıkması mümkün değil.

Duruşma Hâkimi: Evet, gelelim 1978 ve sonraki döneme.

Kemal Pir Arkadaş: Evet şimdi bundan sonra genel olarak kendimle ilgili şeyleri anlatacağım.

Duruşma Hâkimi: Hayır, 1979 da Urfa cezaevinden firar ettiniz.

Kemal Pir Arkadaş: Yeni bir davam daha var. Bir başka davam daha var. 29 Mayıs yeniden inceleme tarihidir. Bu sıkıyönetim savcılığındadır. 1979'da bu yakalanmam arasındaki dönemi o mahkemede izah etmek istiyorum.

Duruşma Hâkimi: 1979 ile bu yakalanma arasındaki... Neden burada izah etmek istemiyorsunuz?

Kemal Pir Arkadaş: Şimdi oradan bana iddianame gelecek. O ayrı bir dava konusu olduğu için, eğer bununla birleştirilse burada da iddia edeceğim, yani burada da söyleyeceğim. Onu, çıkacağım mahkemede belirteceğim.

Duruşma Hâkimi: Şimdi, muhtemelen açılacak dava bu davayla birleştirilir. Kısaca bize izah edin; 79'dan yakalanma tarihine kadar.

Kemal Pir Arkadaş: Ama şeyi bitirmedim, yani şu iddianamedekileri bitirmedim; ama kısaca söyleyeyim yurt dışında idim.

Duruşma Hâkimi: Nerede idiniz?

Kemal Pir Arkadaş: Suriye'de idim.

Duruşma Hâkimi: Suriye'nin hangi şehrinde idiniz?

Kemal Pir Arkadaş: Halep, Şam.

Duruşma Hâkimi: Kimlerle irtibat halinde idiniz?

Kemal Pir Arkadaş: Hayır.

Duruşma Hâkimi: E, Suriye/Halep, Şam'da ne yaptınız?

Kemal Pir Arkadaş: Sahte kimlikle dolaştım. Kendimi sakladım.

Duruşma Hâkimi: Neden gitme ihtiyacını, Suriye'ye geçme

ihtiyacını hissettiniz?

Kemal Pir Arkadaş: Benim o şeyde anlatmam daha iyi olacak.

Duruşma Hâkimi: Kısaca istiyoruz.

Kemal Pir Arkadaş: Gerek yok. Yani o konuda iddia gelmediği için burada yeri yok. Buradakileri bitirsem daha iyi olacak.

Duruşma Hâkimi: Burada neye cevap vereceksiniz.

Kemal Pir Arkadaş: Burada cinayetler var üzerimde bir, bir de örgütün bölge komitelerinde yer aldığım iddiaları var. Yani PKK'nın bölge komitelerinde yer aldığım iddiaları var. Urfa bölge komitesinde yer aldığım, Diyarbakır bölge komitesinde yer aldığım iddiaları var. Ben onlara cevap vereceğim yani kısaca. Bir de parti merkez komitesi üyesi olduğum iddiası var, ona cevap vereceğim.

Duruşma Hâkimi: Kısaca cevap verin. Genel olarak anlattınız, onun için kısaca cevap verin diyorum.

Kemal Pir Arkadaş: Şimdi, bu iddianamede bir bölüm var, diyor ki "5 Nisan 1979 tarihinde bölge komitelerinin oluşturulması karar altına alındı..." Sahifesini iyi hatırlamıyorum, 60 olabilir. Ben aynı dönemde cezaevindeydim ve benim Diyarbakır bölge komitesinde faaliyet yürüttüğüm yazılmış.

Duruşma Hâkimi: Kemal bir dakika 8.11.1978 tarihinde Pazarcık'ta yakalandınız. Aynı gün mü tutuklandınız?

Kemal Pir Arkadaş: Hayır, 17'sinde Urfa'da tutuklandım. Pazarcık'ta yakalandım, Urfa'da tutuklandım.

Duruşma Hâkimi: Davanız hangi mahkemede görüldü?

Kemal Pir Arkadaş: Davam Adana sıkıyönetim komutanlığına gitti, ondan sonra buraya gelmiş, şimdi burada, yani geldim burada karşılaştım işte.

Duruşma Hâkimi: Siz Urfa cezaevinde kaldınız.

Kemal Pir Arkadaş: Adana sıkıyönetim cezaevinde kaldım. Haziranın 15'ine kadar Adana sıkıyönetim cezaevinde yattım.

Duruşma Hâkimi: Şimdi, 17.11.1978 tarihinde hangi tarihe kadar Adana cezaevinde yattınız?

Kemal Pir Arkadaş: 16 Ocak'a kadar Urfa'da yattım, 1979-16 Ocağına kadar ondan Temmuz'un 15'ine kadar Adana

cezaevinde yattım, 15'inden firar ettiğim tarihe kadar da Urfa'da yattım. Dolayısıyla benim şey olmadığım açık, yani bu şeyde yer almadığım açık. Yani kabul edemem tarihsel olarak kabul etmem mümkün değil. Aynı şekilde Urfa bölge komitesinde yer aldığım gösteriliyor. Yine aynı dönemde tutukluydum. Yani bölge komitelerinin oluşturulması PKK kurulduğu dönemlerde olabilir. Bir örgüt varsa, kendine uygun komiteleşmeler yapar. Kaldı ki ben PKK'nın örgütlerinden herhangi birinde görev almayı istiyorum, isterdim, ama çeşitli nedenlerle ben görev alamadım. Alırdım da ama alamadım. Böyle bir şey istemek başka, yapmak başka. Biz bulunamadık. Böylece benim ne Urfa ne de Diyarbakır bölge komitesinde yer almam mümkün değil. Tarihsel açıdan bunu belirtmeyi gerekli buluyorum. Çünkü kendi şeyim var. Bizim ismimiz, kişiliğimiz kamuoyunda şurada burada şöyledir, böyledir. Filan diye geçiyor ama tarihe gerçek olarak geçsin her şey. Bu açıdan söylüyorum. Yoksa ben bir komitede görev almışım bunu cezasından değil. Kaldı ki ben, bana verilecek cezanın da benim için pek önemli olmadığı kanaatindeyim. Verilecek cezanın siyasi olduğunu bildiğim için, benim için şeref olacaktır. Aynı zamanda, bir de şimdi bu şeyleri ben kısaca bu cinayetlerle ilgi şeyi geçireyim. Daha önceden bazı şeyleri biliyorum.

Duruşma Hâkimi: Ben size söyleyeyim: 4.8.1978 günü İsa Abacı'nın öldürülmesi olayı.

Kemal Pir Arkadaş: Şimdi, bu adamın, benim bununla o tutuklanmamda karşılaştım. Yani böyle bir şeyle sorgulamamda karşılaştım, böyle bir şeyle Urfa'da. Bir adam getirdiler. Bu adam yanılmıyorsa ya dayısıdır ya amcası idi bu vurulan adamın. Adama beni teşhis ettirdiler. Teşhiste adam, tanımıyorum dedi. Yani bu değil dedi, tanımıyorum dedi. Ondan sonra bu zabıta bile geçirilmemişti. Ben bundan tutuklandığımı bilmiyordum. Tutuklanmamıştım çünkü. Buna ait bir tutuklama kâğıdı gelmemişi bana. Bilmiyorum, dolayısıyla alakam yok. Yani bu olayla alakam yok benim. Ayrıca vuranın tek kişi olduğunu söylüyordu o adam, amcası veya dayısı. Bize hem savcılıkta teşhis şeyine geldi hem de polis sorgusuna geldi. Bu adam tek kişi vurdu diyordu. İki kişiydik biz, ikimizi de gösteriyordu polisler, insanların içerisine koyup. Değil diyordu yani adam. Ben de değilim zaten. Bu olayla alakam yok benim.

Duruşma Hâkimi: Görevli polis memurlarına silahla mukavemet ettiğiniz, polis otosunu taradığınız, polisleri öldürmeye tam teşebbüste bulunduğunuz iddiası var.

Kemal Pir Arkadaş: Böyle bir iddia asılsız. Yani benim hakkımda, böyle bir şeyle de alakam yok. Çünkü o şeyin başında, bu iddianamede şöyle bir şey var: "Sanıklardan, Kemal Pir,
.....,ın '78 yılı içerisinde Hilvan bölgesinde örgütün hücre çalışmasını yürüttükleri..." şimdi bir örgüt yoktu zaten, Hücre çalışması yürütmemiz de mümkün değildi. Kastedilen örgüt PKK ise, PKK kurulmamış o zaman. Kastedilen örgüt çete ise, çete ile alakamız yok. Çetenin de hücre çalışması olmaz. Çete çetedir. Üç kişi, beş kişi bir araya gelir, bir çete oluşturur. Kendi bağımsız bir şeydir bu. Dolayısıyla bizim hareketimizin çetecilikle alakası yok. Yani benim ideolojik, politik hedeflere ve ideolojimiz açısından böyle bir şeyle alakamız olamaz. Yani çeteyle alakası olamaz.

Duruşma Hâkimi: Cezaevinde seminer yapıyor muydunuz?

Kemal Pir Arkadaş: Yapıyordum

Duruşma Hâkimi: Siz mi yapıyordunuz?

Kemal Pir Arkadaş: Evet, genellikle benepeyce konuşuyordum.

Duruşma Hâkimi: PKK örgütünün, politik, ideolojik ve siyasi mücadele yöntemi nedir?

Kemal Pir Arkadaş: Biz ideolojik olarak (aynı zamanda PKK'nin hedefleri oluyor bu) Kürdistan'da gericiliğin, yoksulluğun, sefaletin temel nedeninin sömürgeci ekonomik yapı olduğunu, sömürgeciliğin oluşturulduğu; bu şeyde her türlü yozluğu, lümpenleşmeyi, geriliği temsil ettiği, kültürsüzlüğü, kişiliksizliği geliştirdiği; tüm bunları ortadan kaldırmak için sömürgeci ekonomik yapının ve sömürgeci sistemin ortadan kaldırılması gerektiğini savunuyoruz. Sömürgeciliği temsil edenleri de söyleyelim: Türkiye'deki burjuva hâkim sınıflar. Yani Türk halkı değil, Türkler değil hâkim sınıfları Kürdistan'da sömürgeciliği uyguluyorlar.

Ama bunlar bu sömürgeciliği uygularken Kürdistan'da kendilerine işbirlikçi buldular. Kendilerine işbirlikçi bulmadan bu işi yürütemezlerdi. Kürdistan'daki hâkim sınıflar da bunlarla iş birliği yaptı. Tüm feodallerin milletvekili olması bunu açıkça

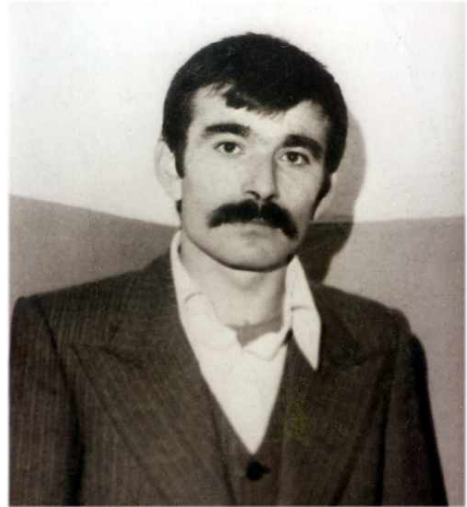
gösterir. Tüm toprak ağaları milletvekili. Duyduğum kadarıyla “Kepoğlu” Diyarbakırlı, işte Mehmet Celal Bucak Urfa’da milletvekili. Her zaman seçilebilir. Sömürgecilerin bunlarla iş birliği yaptığı, bu devrimin dıştaki hedefi sömürgecilikse, içteki hedefinin de feodal, komprador siyasi düzen olduğu, bu siyasal düzeni yıkmadan toplumu ilerletmenin mümkün olmadığı görüşündeyim zaten. Bunu yıkabilmek için, hemen ayaklanmaya başvurmak gerektiğini, işte bir ilk önce Kürt olsun, Türk olsun, kimi bulursa vuracaklar, devletin onlar üzerine baskısını çekecek ve bilinçlendirilmiş halk isyan edip devleti yıkacak, gibi bir düşüncüyü kabul etmiyoruz. Hayır, böyle bir düşüncemiz yok bizim. Biz halk üzerinde devlet terörünün esmesinden yana değiliz. Yani baskısız dönem ne kadarsa ona uygun davranırız. Baskısız bir dönemi baskılı bir döneme daima yeğleriz. Düşünce sisteminde de bugün böyledir. Bence baskılı bir dönemi de faşistler istiyor. Ben aynı şeyi istemem. Yani, devlet gelsin, üslerine baskıda bulunsun, halk da buna karşı ayaklansın.... Böyle bir düşünce sistemimiz yok. Marksizm’de de böyle bir şey yok zaten. Kürdistan’daki Devrim Ulusal Kurtuluş Devrimi olduğu için, sömürgeci siyasal ve ekonomik yapıyı hedeflediği için, biz uzun süreli bir halk savaşını hedef almışız.

Duruşma Hâkimi: Nasıl olacak bu halk savaşı?

Kemal Pir Arkadaş: Anlatacağım... Uzun süreli halk savaşı; genel ideolojimizin stratejik hedefi bu. Bunun PKK’nin de hedefi olması gerekir. Çünkü bu ideolojik ve politik yapının örgütlenmesidir PKK. Vücut bulmuş bu ideolojik yapı ve siyasal yapı PKK’de. Bu hedef ama, bunu örgütlemek başka. PKK’nin askeri kanadı vardı. Burada bazen çıkıyor askeri kanat diye. Zaten iddianamede de iddia ediliyor. Bunlar PKK’nin stratejik hedefine uygun örgütlenmeler değil. Çünkü benim ideolojik yapımda da bu yok. Ona uygun örgütlenmeler değil. Onlar daha çok, bir hareketin ve halkın... kendisini koruma hareketleridir. Yani Kürdistan’da feodaller var. Halkla feodaller arasındaki çelişkiyi biz yaratmadık. Biz kıskırtmıyoruz da. Bizden önce vardı. Halkla feodaller arasındaki çatışmalar var. Bunlar halkın kendini koruma hareketleridir. PKK de halka destek oluyor feodallere karşı, sınıf hareketidir de... Halka destek oluyor ve hem halkı hem de kendisini koruma hareketleri olabilir olsa olsa.

Bunların oluşturulma döneminde ben olmadığım için, (var ama böyle şeyler) hangi hedefler, ne için örgütlenmişler ben bilmiyorum. Örgütlemişler, Örgütlememişler; onu da bilmiyorum ayrıca. Ama benim dediğim stratejik hedefler doğrultusunda örgütleme, yani uzun dönem halk savaşı doğrultusunda örgütlenmekse daha farklı şeydir. Bu, bağımsız bir orduyu hedefler. Bağımsız bir silahlı gücü. Profesyonel bir ordu, profesyonel, silahlı bir örgütlenmeyi hedefler bu. Bu, Parti Önderliğinde olacak. Daha farklı bir örgüt yapısını gerektiriyor. PKK bunu yapmadı yani. Hiçbir zaman PKK böyle bir örgütlenmeyi yapamamış. Eğer böyle bir örgütlenmeyi yapsaydı, burada bulunan insan sayısı biraz daha az olurdu ve çok daha gür sesler işitmemiz mümkündü. Böyledir yani. Bunu yapmamış PKK. Ya uygun şartları bulup yapamamışlar ya imkanları yokmuş yapamamışlar; ama böyle bir örgütlemeyi yapmamışlar. Yapılmamış. Neden yapılmamış?

Ama amaçları bunu yapmaktır. Yapabilirler bundan sonra. On sene sonra, yirmi sene sonra. Yani şey önemli değil. Bu zafere ulaştı demektir. İbrahim'in, Ahmet'in, Hasan'ın, Mehmet'in, Hüseyin'in de bu ideolojinin zaferiyle buluşması önemli değil. Ahmet olmaz da Mehmet

olur. Bu uzun süreli halk savaşını amaçlıyor. Bir de aslında burada iddia edildiği gibi şey var. PKK, tahmin ettiğim kadarıyla bir de silahlı bir çizgiyi tartışmamış; askeri çizgi üzerinde çalışma yapmamış. Eğer yapsaydı, bu askeri çizgisi oluşturmuş olsaydı deminki örgütlemeyi yapardı. Demek ki bu zaman alacak. Zaman alacak bir iş olduğu için beş sene sonra, iki sene sonraya, on sene sonraya da ertelenebilir. Yani erteleme değil de şartlar o zaman oluşur o zaman yaparlar.

Duruşma Hâkimi: Halk ordusu nasıl teşkil edilecek; bu

mücadele şekli nasıl olacak? Kısaca cevap ver.

Kemal Pir Arkadaş: Dedim ya, profesyonel bir gerilla hareketi gerekiyor. Bu da gönül rızasıyla emperyalizme, sömürgecilğe karşı silahlı dövüşmeyi kendine hedef edinmiş; ama tüm ailesiyle ve düzenle bağlarını kesmiş insanlardan müteşekkil, profesyonel askerlerden oluşan bir şey, bu tip insanlardan oluşturulacak ve örgütlenilecek gerilla birlikleri vasıtasıyla çeşitli aşamalardan geçen bir şeyle bu ordu oluşturulacak. Ordu oluşturma dönemi yirmi seneyi de alabilir. Yani uzun süreli bir halk savaşı. Bunun dünyada örnekleri var. Onların izlemiş oldukları yöntemin, ama buraya özgü şartları da dikkate alarak gerçekleşir.

Duruşma Hâkimi: Kafanda tahayyül ettiğin devlet dünyada var mı, bütün eşitliklerin olduğu bir devlet var mı?

Kemal Pir Arkadaş: Var tabii... Bugün mümkün değil. Komünizm dünya çapında gerçekleşmemiş hiçbir yerde. Komünizm yok. Bugün komünizmin ilk aşaması var; sosyalizm...

Duruşma Hâkimi: Şimdi komünist Rusya'da cezaevleri, mahkemeler var mı, yok mu?

Kemal Pir Arkadaş: Var

Duruşma Hâkimi: Neden kuruyorlar?

Kemal Pir Arkadaş: Sınıf farklılıkları ortadan kalkmamış Sovyetler Birliği'nde. Sovyetler Birliğinde de bugün sınıflar ve sınıf mücadelesi var. Vietnam'da da sınıf farklılıkları ortadan kalkmamış. Orada proletarya diktatörlükleri var. Sovyetler Birliği, Vietnam ve Angola'da hüküm süren devlet sistemi proletarya diktatörlüktür. Farkı, Amerika'da bir avuç burjuva sınıfın diktatörlüğü, oralarda ise halkın çoğunluğunun diktatörlüğüdür. *Fakat bu, benim düşünce sistemimde kurulacak siyasal iktidarda, Türkiye'de olsun Kürdistan'da olsun veya bir Arap ülkesinde olsun; demokrasiyi kuracağız ama demokrasinin bir sınıf karakteri vardır. Hangi demokrasi? Proletarya demokrasisini kurarsan bunun adı proletarya diktatörlüğüdür.*

Duruşma Hâkimi: Sanığa ait, klasör 12'deki dosya 6'da bulunan hazırlık ifadeleri okundu. Daha önce bu olaylar sebebiyle savcılık ve sorgu hakimliğince ifadeleriniz alınmış. Özet olarak kısaca okuyorum. "Hiçbir öldürme olayıyla ilgim yok. 15.8.1978 tarihinde cezaevi firarisi olduğum için, Ankara'da saklanıyordum.

Mehmet Akyüz'ün öldürülmesiyle ilgim yok. Arkadaşım baskı nedeniyle benim adımları vermiş. Olayla ilgim yok" demişsiniz. Ayrıca sorgu hakimliğinde alınan ifadenizde "olay tarihinde Ankara'da idim. Polis öldürülmesine karışmadım" diyorsunuz.

Kemal Pir Arkadaş: Evet, ben o dönemlerde Ankara'da idim.

Duruşma Hâkimi: Kürdistan tarihini incelediniz mi?

Kemal Pir Arkadaş: Biraz, imkanlarım ölçüsünde.

Duruşma Hâkimi: İncelediğiniz kadarıyla nereden gelmiş?

Kemal Pir Arkadaş: Şimdi, Ortadoğu halklarının mozaigi, Elamlar, Asurlular, Sümerler, Akadlar; bütün bunlar Mezopotamya'da yaşıyor. Mezopotamya aynı zamanda uygarlığın da kaynağı, uygarlığın merkezi. Dicle ve Fırat nehirlerinin bulunduğu yer ilk sınıflaşmanın olduğu, bilim, sanat ve bilim ürünlerinin ortaya çıktığı alan Mezopotamya'dır. Kürtler ise burada yaşıyor; yani bu konuda bilimsel bir sürü iddialar var. Bazıları yerli toplumdur der.

Duruşma Hâkimi: Kim diyor bunu hangi eserler diyor?

Kemal Pir Arkadaş: Hatırlamıyorum bugün kitapların isimlerini ama dünya çapında farklı görüşler var bu konuda. Yani net olarak bilimsel olarak ortaya çıkmış değil ve bugün bunun bilimselini bulmak bana ait olan bir şey değil. Yani ben tarihçi değilim.

Benim edindiğim bilgi ve doğru olarak gördüğüm görüş, Kürtlerin kuzey Avrupa'dan M.Ö. 2 bin yıllarında göç edip gelen, Dinyaper, Dinyester nehirleri arasından geçip Kafkaslardan buraya indikleri noktasındadır. Onu dayandırdığım temelde, Kürtlerin Aryan soyundan olması, dilinin Hint-Avrupa dil grubundan olmasıdır ve Kürtlerden sonra buraya başka bir toplumun gelmemesinden dolayıdır. Bu üç neden bu görüşümü doğrular diyorum ben, ama bunun bilimselini, tam gerçeğini, tarihçilerin işidir, bense devrimciyim, devrim teorisiyle uğraşıyorum, tarih bilgisiyle değil. Bu tarihçilerin işidir.

Duruşma Hâkimi: Başka görüşler bu hususta?

Kemal Pir Arkadaş: Yeri burası olduğu, hiçbir yerden gelmediği noktasında bir şey var.

Duruşma Hâkimi: Başka?

Kemal Pir Arkadaş: Hatırlamayacağım yani, bu konuda

fazla şeye gerek yok, yani bilimsel gerçeklerini aramamıza neden yoktur.

Duruşma Hâkimi: Sizin kanaatinize göre Kuzey-Avrupa'dan geldiği yönünde mi kanaatiniz hâkim?

Kemal Pir Arkadaş: Evet, Bunun fazla bir şeyini aramamıza, derinlemesine incelememize gerek yok. Neden gerek yoktur? Çünkü bu toplum bugün vardır. Bugün var olan yapısını incelemekle karşı karşıyayım ben devrimci olarak. Bunu ekonomik, politik gerçeğini aramak zorundayım ve bunu aradım. Yani geçmişi fazla önemli değil. Geçmişinde belki yüzlerce toplumla kaynaştı, yüzlerce toplumlara kültürel olarak bir şeyler verdi, bir şeyler aldı. Eski, geldiği gibi değildir. Evet, biz de Orta Asya'dan geldik, ama Anadolu'da çok farklı bir özellik kazandık. Bu da bir gerçek

Duruşma Hâkimi: Sanık ifadesine karşı askeri savcının bir diyeceği var mı?... yok.

Duruşma Hâkimi: Yerinize geçin.

Gereği Görüldü: Duruşmanın uzaması sebebiyle duruşmaya 20 dakika ara verilmesine oy birliğiyle karar verilip açıklandı.

26.05.1981

*Heval Cemal
Kemal Pir Yoldaşı
Anlatıyor*

O Tarihi Anda Kemal Pir Arkadaş

Nusaybin çalışmalarını yürütüyordum. Şehit Ahmet KURT arkadaş yanıma gelerek, bir gün önceden bana haber verip “bir yere gideceğimi” söyledi. Bunu çok içten gelen bir duygu ile bana aktardı. Şehit Ahmet arkadaş, Mardin Bölge yönetiminde yer alan bir arkadaştı. Bir yurtseverin evinini belirterek “orada kalacaksın, oradan alınacaksın” şeklinde ifade etti. Belirtilen saatte yola koyulduk. Bir arkadaş daha vardı ama ben o arkadaşını tanıımıyordum. Her ne kadar onu tanımamış olsam da benimle gelenin de bir arkadaş olduğu anlaşılıyordu. O an anlamak istemişsem de eldeki verilerle arkadaşını tam teşhis etmem için yeterli değildi. Anlaşılan saat gün gerektiriyordu. O da sabır işiydi. Ona da hazırdım. Adı söylenmeyen ve nereye gidileceği de bir sır gibi saklı tutulan bir yolculuktu. Urfa’ ya doğru yol alındı. Gidilen yer Eligor beldesiydi. Gidilen ev toprak kerpiçten yapılmış, kapalı bir havlusu olan, iki oda bir salondan ibaret olan bir yerdi. Gidilecek günün sabahı Güneybatı Kürdistan’ a gidileceğine dair bilgi verildi. Kendimde örgütsel bir çalışma olduğunu ve oldukça özen gösterildiğini anlayabiliyordum. Daha önce Önderlik yurt dışına çıkmıştı. Dolayısıyla, içte bir olgu haline getirilen Kürt halkının özgürlük mücadelesinin Ortadoğu’ya ve Dünya’ ya açılmanın altın kapısı da açılmıştı. Üç kişiydik. Her birimiz ayrı bir yerde konumlandırılmıştı. Gidileceği andan kısa bir süre önce bir araya getirildik. Suriye’ye oradan Filistin’ e gidecektik. Sınırın

geçiş biçimi izah edildi. Bir arabayla tren garına ve tam da tren kalkmak üzereyken ulaştırıldı. Kısa bir zaman diliminden sonra bizimle yolculuk yapan arkadaş ile askerin işaretleşmeleri göze çarpıyordu. Kavis biçimindeki dönemeçte suratının ağırlaşmasıyla birlikte peş peşe trenden sarkma ve aşağıya kendilerini bırakma oldu. Herkes olduğu yerde yere oturarak, trenin uzaklaşması ile beraber uygun bir biçimde alandan uzaklaşıldı. Yapılanlar bir sır ve sınırlı sayıdaki bir bileşimle gerçekleştirilmesi başarıyı kesinleştiren temel hususlardandı. Kalınan aileler de arkadaşların varlığını mümkün oldukça, sınırlı aile fertleri dışında yansıtmamaları anlaşılır bir durumdu. Çok saygın bir aile olduğunu önemle belirtmek gerekiyor. Tembih edilmiş olacak ki sınırlı konuşma-tartışmalara giriliyordu. Anlaşıldığı için buna dikkat ediliyordu. Ancak meraklar bazen soruya veya kendi açısından ulaşılan sonucu dışa yansıtılmalarda eksik olmazdı. Beklenti giderek sona eriyor güzergâhın ikinci konumlanma yeri olan Şam' in (kat hatırlamıyorum) dar odaları olan Irak soluna ait bir grubun konumlandığı yere geliniyor. Birkaç gün arayla Kemal PİR arkadaşlar gelir bir gün arayla ayrılırlar. Büyük bir gizlilikle kısa bir yayan yolculuktan sonra Lübnan' a geçilir. Lübnan' da dağlık alana kurulmuş bir konumlanma alanına gidilir. Orada bulunan arkadaş sayısı birkaç düzine düzeyindeydi.

İzahatta da görüldüğü gibi tamamıyla öz güç ve yaratılan sınırlı olanaklar ve bir o kadar da güvenilir emin ilişkiler temelinde hareket edildiğidir. Başlangıçta her bir ilişkinin ne denli değer verildiği ve her bir ilişkinin mücadele açısından ne denli değerlerin yaratılmasına vesile kılındığıdır. Bizim açımızdan en öğretici olan bu gerçeklik olduğudur. Mücadelenin gelişmesi ve artan bilinç, kültür ve yaşamın değerleri öğretici olmaktadır. Bunun sonucu, her anın ve ilişkinin değerini anlamak kadar nelerin yaratılabileceğine ve katkılarının büyüklüğü o an tamamıyla fark edilmeyebilir. Daha sonraki süreçlerde sarf edilen emeklerin değeri kadar anlamının değeri ve içeriği de anlaşılır hale gelir. Her şeyi zamanında anlama ve bunun gereklerini daha sonraki süreçlere bırakmadan hakkını verme mahareti kolay gerçekleşmiyor. Eğer çok sonraları, geçmişte olanlara anlam verme gücüne ulaşabiliyorsa, sorgulanması gereken bir gerçekliği ifade eder. Nedenleri kadar ihmal edilen ve hiçte hakkı olmadığı kadar olumsuzlukların

eksik ve yetersizliklerin nelere yol açtığının da izahatı gerektirir. Dolayısıyla daha sonraki mücadele sürecini etkileyen bir duruşu da tanımlar. Bütün bunlar zamanında yetersizde olsa anlam verilmiş ve kısmen de olsa devrimci mücadele açısından değerlendirilmiş ve pratik uygulamaları da gerçekleştirilmiştir.

Birkaç gün arayla sayısı tamamlanan grubun yerleşimi için verilen çadır ve yaşam için gerekli hazırlıklar tamamlanır. Askeri eğitim için günlük program oluşturulur. Orası Filistin demokratik cephe örgütüne aitti. Yakın yere yerleştirilen başka örgütlerde bulunuyordu. Hayli olanaklar sunulmuştu. Demokratik cephe mensubu olanlar ile tanışmaları daha çok günlük yaşamla gerçekleşiyordu. Dil sorunu bulunuyordu. O nedenle tercüman sorunundan ötürü birkaç gün arayla hem tanışma ve sorunlara ilişkin tartışmalar gelişmeye başlar. Günlük yaşam rojbaş ile başlar. Kahvaltı ardında günlük askeri teorik-pratik eğitim yapılırdı. Ayrıntılar kadar A' dan Z' ye belli bir disiplin içinde gerçekleştirilir. Hafif silahlardan ağır silahlara kadar öğretilmesine özen gösterildiği gibi arkadaşlarında her hususta pür dikkat kesilerek bağlandıklarını belirtmek gerekir. Bazen Eğitmenin uykudan geç kalktığı da oluyordu. Kemal arkadaş yerinde duramaz oluyor, uykudan kaldırmak için arayışlara giriyordu. Tarihi bir fırsat olarak ele aldığı gibi duyduğu büyük sorumluluktan da kaynaklanıyordu. Eğitmen görüldüğünde bir şen oluyor haydi arkadaşlar hemen toplanalım der en önde hareket ederdi. Her bir ders teorik olduğu kadar pratikte de sık tekrarlanır, her arkadaşın kendi başına denemesi gerçekleştirilirdi. Silahların her parçası, görevi gibi tüm özelliklerini ifade eden tanımı ve deneyim kazandırılmaya özen gösterilirdi. Bu nedenle gerekli formasyonu kazandırmak esastı. Başlangıçta neredeyse günlük tüm yaşamı kapsayan bir düzeyde yoğunlaşma düzeyi ve bu temelde kendini sonuna kadar eğitime adanma, görülen temel olguydu. Neredeyse bu yoğunlaşmanın tamamı Kemal arkadaşta kendini formüle edebiliyordu. Öylesine bir atmosfer yaratıyordu ki ve istisnasız her arkadaşın katılımını sağlama hırısı bir başkaydı. İlgilerin gelişim durumuna göre arkadaşın üzerindeki etkilerini o anları hatırladıkça tanımlamakta güçlük çekiyorum.

O süreçte eğitim kaynakları yoktu. Akşamları etüt biçiminde programlandı. Günü değerlendirme ve gelişmelerin tartışılması

biçiminde olmaktaydı. Eğitim belli bir yoğunlaşma yarattığından belli bir saatten sonra yarına hazırlanma esas alınmaktaydı. Günlük spor, kahvaltı, eğitim derken aralar da hakeza buna adanırdı. Çevrede olan Filistinliler ile ilişkiler daha çok günlük çalışmalar ile ilgili olsa da karşılıklı tanışma ve anlama ile mücadeleyi anlatma biçiminde giderek süreklilik kazandı. Eğitim ve günlük ilişkiler ilk birkaç gün dışında bir tercüman aracılığıyla olmaktaydı. Tercüman Hasan Türk asıllıydı. Arapçaya hâkim değildi. Pratik olarak her şeyi zamanında çevirmek durumunda kalmasının yarattığı zorluklar her halinden yansiyordu. Özellikle arkadaş yapısının bir bütün olarak düzenli bir yaklaşım içinde olmaları kendisinin yaşadığı başka bir husus olmaktaydı. Giderek alıştığından da söz edilebilir.

Filistin örgütlerinde aylık veriliyordu. Aybaşına birkaç gün kala Ebu Hakem adındaki bir sorumluları geldi. Demokratik cephenin orada bulunan arkadaşlar ile ilişki için görevlendirildi. Konuşulacak arkadaş sordu. Tercüman Kemal arkadaşına anlattı. Akşamdı. Çadırda bir araya gelindi. Tüm arkadaşlar oturmuş dinliyorlardı. Ebu Hakem “aybaşı geliyor, her birinize aylık verilecektir” dedi. Tercüman aktardı. Kemal arkadaş bağdaş kurmuş büyük bir ciddiyetle dinliyordu. Her arkadaşta pür dikkat kesilmişti. Kemal arkadaş, **“Biz buraya eğitim amacıyla gelmişiz. Eğitimimizi de günlük olarak alıyoruz. Günlük ihtiyaçlarda karşılanmaktadır. Asıl olan Filistin kurtuluş mücadelesiyle Kürdistan ulusal kurtuluşu arasındaki bağ-ilişkidir. Dayanışmadır. Ruhtur. Gerisi fazla önemli değil, bizim için bağlayıcı olan da budur. Para gibi hususları esas alan bir özelliğimiz de yoktur. İnsanı ve buna dayanarak yürüttüğümüz devrimci mücadele değerlidir”** dedi. Ödenmek istenen parayı da Filistin devrimine veriyoruz demesiyle beraber Ebu Hakem bir tuhaf oldu. Bir ara tercümanın arkadaşın değerlendirmelerini ifade edememesinin yarattığı sıkıntı olsa da, konuşmalardan çıkarılan sonuçla bir arkadaşın izahatı anlaşılmayı daha da kolaylaştırdı. Belki de ilk kez öyle bir durumla karşılaşmaları kendilerinde bir tuhaflık yaratmış olmakla birlikte, olup biteni anlamaya çalıştıkları da gözlemlenmekteydi. Kemal arkadaşın bu yaklaşımı daha sonraki günlerde yakın çevrede herkesin ilgisini çektiğini söylemek mümkündür. Bir bütün olarak ilişkiler geliştikçe

ve karşılıklı tanışma-tartışmalar artıkça daha bir saygınlığın gelişmesi artar. Bu hususta Kemal arkadaş muazzam bir çaba, özeni eksik etmezdi. Diğer bir ifadeyle Filistin devrimi ve gelişimi kadar gelişim seyrini anlamaya çalışıyordu. Önderliğin yarattığı olanağı kılı kırk yararcasına değerlendirmek istediği rahatlıkla gözlemlenebiliyordu. Bu arada gelen arkadaşlarda olmaktaydı. Sayı giderek artıyordu. Başlangıçtaki sıkıntılar aşılmış, ilişki ve yaklaşımlardaki ciddiyet ve buna uygun yaklaşım havası hâkim olmuştu. O ana kadar her arkadaşın verilen bireysel silahla birlikte onar mermiydi. Bu kaygı kalktığı gibi bulunulan alanda kendilerine ait olan ne varsa teslim edilmesine kadar ulaşır. Arkadaşların bütün yaşam, davranış, ilişki ve hareket tarzını gözetleme sonucu bir yaşlı Filistinli şunu belirtiyordu. “Buraya gelişinizde tanıımıyorduk. Sizleri tanıdıkça geçmiş mücadele yıllarımızın canlılığının bir kez daha yaşamamıza vesile olduğunuzu belirtelim. Eski militanlarımızın ruhunu sizde görüyorum” derdi. Bir iç çekerti. Her halinden yansıyan önceki mücadele günlerine uzanarak bir ferahlık yaşadığıdır. Her arkadaşın yaşam içerisinde öğrendikleri ile hareket ve davranışlara anlam verme gücünün gelişmesiyle ilişkilerde bir kolaylığa yol açıyordu. Herkese göre bir çalışma ortamını geliştirme diğer bir özellikleri olmaktaydı. İmkân olanakları hayli fazlaydı. Desteğin her türlüşünün olduğunu belirtmek mümkündür. Sorun o değil önemlisi bunun nasıl değerlendirildiği idi. Kemal arkadaşın dikkatini çeken bir husus olmakla beraber **“attıkları ile bir devrim olur”** değerlendirmeleri de eksik olmazdı.

Arkadaşların askeri eğitimde gerekli olan bütün hususlar tamamlandıktan sonra sonuç bir askeri tatbikatla tamamlanması planlanır. Hazırlıklar yapılır. Planlamasına Kemal arkadaş da katılmıştı. Tatbikat alanı, kaldıkları alana yakındı. Erkenden tatbikat alanına gidilir. O ana kadar eğitimde görülen silah ve teknik malzemeler tek tek verilmekteydi. Bütün silahlar, (bomba, bsifing, ağır otomatik silahlar vb.) tümü kullanılmak üzere getirilmişti. Arkadaş sayısı 35-36 civarındaydı. Kemal arkadaşın coşkusu kadar heyecanı da her davranışına yansiyordu. Esas olanı Tatbikatı izlemek için gelecek olanlardan daha önce haberdar olan Kemal arkadaşın karşılamayı nasıl geliştireceğine dair sorumluluk duygusuna kilitlenmesi de bir başka husus

olmaktaydı. Her şey hazırlanmış, izlemeye gelecek olan Rêber APO ve Filistin demokratik cephesinin askeri sorumlusu Memduh beklenmekteydi. Tekmil verilecek. Arkadaşlardan bazılarını buna ikna etmeye çalışıyordu. Şehit Bedran arkadaşına bir ara sordu. (Kimilerini anmak istemiyorum) Kemal arkadaş durdukça hiçbir arkadaşın tekмили vermeye yanaşmaması, Kemal arkadaş **“iş başa düştü”** dercesine kilitlenmeye başladı. Nasıl verilebileceğini de sormayı eksik etmezdi. Heyet görünmeye başladığında arkadaşlar tek sıra halinde dizilir. Kemal arkadaş en baştadır. Yaklaşıldıkça Kemal arkadaşta koşar adımla ilerler. Heyetin önünde durarak, sağ ayağını sola sert vurarak **“tatbikatı yapmaya hazır 35 arkadaş, emir ve görüşlerinize hazırdır komutanım”** der, gelenler ile hoşgeldinizi ifade eden tokalaşmayı gerçekleştirdikten sonra geriye çekilir. Önderlik önde heyetin tümü sıralanışın ortasına ilerleyerek durur. **Merhaba arkadaşlar** der. Arkadaşlar hep birlikte **sağolu** birlikte haykırırlar. Heyet uygun yerde konumlanır. Arkadaşlar planlandığı gibi yerlerini aldıktan sonra o ana kadar askeri eğitimi veren Ebu Cafer başlatma emrini verir. Dağlık bir alandı. Bütün silahlar bir anda çalışır. Hedefler dövülür. Her silahın rolüne göre konumlandığı gibi etkili kılınmasına özen gösterilir. Kısa bir zamana sığdırılan bir tatbikat belirtilen sürede bitirilir. Tekrar güç bir araya gelir. Sonuç değerlendirilir. Rêber Apo ve beraberindeki heyet alandan ayrılır. Arkadaşlar birlikte kaldığı alana geri giderler. Silahın kullanımı, mesafesi, kullanılan malzeme, her birinin rolüne göre kullanımı, kısacası tümünün birlikte kullanımı gibi hususlar gözetilenler arasında olmaktaydı. İlk kez bu kadar malzeme hem veriliyor hem de kullanılıyordu. Bununla aynı zamanda temel silah eğitiminin bittiğinin de bir ifadesi olmaktaydı. Nedenini bilememekle beraber mücadelenin temel sorunlarından kaynaklanan ve Önderliğin arkadaş yapısını sürece daha kapsamlı bir hazırlıkla geliştirmek istediği daha sonraki çalışmalarında gözlemlemek mümkündür. Diğer bir değişle salt teknik alanda değil ideolojik, örgütsel ve savaş gerçeğinin teorik ve çizgi bazında gereklerinin yapılmasındaki yoğunluğundan daha iyi anlaşılıyordu.

Diğer konaklama yeri Sayda-Sur kent alanları olur. Burada demokratik cephenin fedai (intihar eylemleri için hazırlanan) gücü ve eğitiminin bulunduğu yerlerden biriydi. Şehir dışında

ve hareket sahası geniş bir araziydi. Eğitim için ideal bir yerdi. Çevresi oldukça geniş bir araziye kapsayan bağ bahçeler ile örülü olması doğal korunaklı bir yapıya sahipti. O ana kadar gruptan ayrılan arkadaşlarda olmuştı. Sayı azalmıştı. Eğitimin daha da nitelikli kılınmasına dikkat ediliyordu. Eğitimciler değişmişti. Hatırlandığı kadarı ile içlerinde Ebu Yusuf vardı. Tunusluydu. Katkıları ve bir şey öğretmek için gösterdiği çabası ile bir saygınlık yaratıyordu. (Daha sonra örnekleyerek kendisini de anlatmaya çalışacağım).

Belki o süreçte pratik olarak neden buraya üstlenildiğine anlam veriliyordu fakat daha sonra anlaşıldı ki temel iki amaç için bu üstlenme alanı kullanılmak üzere orada konumlandırma esas alınmıştır. Birincisi; Önderliğin çalışmalarıdır. İkincisi; Askeri alanda öğrenilmesi gereken bazı ayrıntılardır. İlki; Önderlik, aradan kısa bir süre sonra geldi. Kemal arkadaşta o alanda yaşadığı yoğunlukla beraber bihaberdi. Sabah saatinde toplantı başlattı. İlk oturum süreci ve ele alınacak hususlara ilişkin çözümleme yaptı. Eğitimin durumunu sordu. Kemal arkadaş kısa bir özetleme-değerlendirmede bulundu. Bir aradan sonra Önderlik, Kürdistan’ da zorun rolü -Kürdistan ulusal kurtuluş siyaseti ve ulusal kurtuluş savaşı- üzerine çözümlemeye başladı. İki buçuk gün devam etti. Sabah 8, gece 12’ ye kadar günlük olarak devam ediyordu. Filistin’ liler bu denli sıkı ele alınması ve eğitimin, günlük olarak bu kadar saat sürmesine şaşırıyordu. Kimileri ise anlam veriyor seviniyorlardı. Anlama sorununa gelince her bir arkadaşta bir farklılıktan söz edilebilir. Ancak bütün yönleriyle anlamada bir parçalılığın olduğu anlaşıyordu, daha sonraki yaşam ve pratik de bunu gösterdi. Tarih bilinci ve kültürel yapı buna belli düzeyde el veriyor. Hareketin daha sonraki çalışmaları ve buna kendini tabi kıldığı oranda önemi ve anlamı daha da anlaşılmasını kolaylaştırdığını belirtmek mümkündür. Ancak Kemal arkadaş için belli bir toparlanmaya yol açtığı gözlemlenebiliyordu. Önceden de tanındığından daha farklı bir gerileme denilmezse de ciddi bir arayış ve çaba içinde olduğu barizdi. Anlaşılan sürecin emrettiği bir yoğunlaşma ve yetkinlikle cevap olma istemini günlük yaşamında görmek mümkündü. Komple bir hazırlık içindeydi. Zamanı iyi değerlendiriyordu. Paylaşmayı eksik etmezdi. Önderlik, Kemal arkadaşla bazen özel konuşmaları da oluyordu.

İkincisi; Sayda da özel eğitimi verenler aynı zamanda arkadaşların eğitimini de geliştirirler. Suikast silahı, dürbün, patlayıcı hazırlama ve kullanma ile bir eğitmen için gerekli olan bilgilerin bütünüyle öğretilmesiydi. Diğer bir husus; Askeri taktik, gizlilik, kamuflaj, hareket tarzı ve yürüyüşler gibi teorik-pratik eğitimi kapsamaktaydı. Günlük bir program dahilinde geliştirmekteydi. Bir keresinde sabah 8’ de hatırlandığı kadarıyla Cihat adında biri hem fedailiğe hazırlanan ve hem de aynı zamanda bazen arkadaşların pratik eğitimini geliştirmekteydi. Bunun için, düz, taşlı, dikenli ve 150-200 metre uzunluğunda bir arazide eğitimi başlatır. Arkadaşlar dizili halde sürüklenme, yat- kalk biçiminde daha çok sürüklenme biçiminde bir eğitim yaptırır. Arkadaşlar geliştirilene katılır. Bir yarış gibi var olan güçle belirtilen yere ulaşılmaya çalışılırdı. İstisnalar hariç, kişide bitecek enerjinin sonuna kadar harcanarak o eğitim anına yansıyor. Doğal olarak bir zorlanma olmaktaydı. Ancak biri buna katlanmayarak tepki gösterir. Eğitim yerinden ayrılır. Eğitmenci devam ettirmeye özen göstererek aynı uygulamaları sürdürürdü. Bu kez, komut verme ve atışlarını daha da sistemli kılmaya dikkat eder. Eğitim esnasında kuralların yanı sıra uyguladıklarından zevk aldığı göze çarpan bir husus olduğu anlaşıyordu. Zamanı gelince eğitim bitirildi. Arkadaşlar taş, diken, toz derken kan-ter içinde dinlenmeden tüm gücüyle eğitime katılmaktaydılar. Kemal arkadaş da bazen espri yaparak “içinizde en yaşlısı olan benim” diyerek toleranslı davranılmasını ifade de etse en çok katılanlardandı. Eğitim bitikten sonra Kemal arkadaş, temizlik, dinlenme, yemek bir yana eğitim esnasında adı geçen bireyin tutumu nedeniyle ilkin kendisi ile konuşmaya çalışır. Söz konusu olan birey, ben buna katlanamam demesi üzerine, Kemal arkadaş; **“Devrim için ilk kez yakaladığımız bir ilişkidir. Yakalanan tarihi bir fırsattır. Bu ilişkiye başka bir biçimde yaklaşma bir suçtur. Gerekçeniz de olabilir. Ama bu bir neden olamaz. Neden olarak gösterilemez. Bize düşen olanakları çok yerinde ve doğru kullanmadır. Buna katlanabilmektir”** diyordu. Bu doğru yaklaşıma ilişkin söylenenler kulağa küpe olacak bir yaklaşım ve sorumlulukla ele aldığını belirtmeye gerek bile yoktur. Böyle bir örnekte de görüldüğü gibi bazı anlar vardır ki doğru değerlendirilmek durumundadır. Bir başka ifadeyle, öyleleri vardır ki ön yargılı olunmasın ama geleceği bir davranış ile de kestirmek zor değildir. Buna rağmen Kemal arkadaş bir

daha tekrarlanmayacak kaydıyla olumsuzluklara karşı belirtilen tutumla sona erdirir, onu giderir ve bir daha karşılaşılmazdı. Devamla belirtilen çalışmalar bütün yönleriyle devam eder. Bazen gerilla yürüyüşleri geliştirilir. Uzun bir zamanı almasına ve hareket boyunca düzen, gizlilik, kamuflaj, hareket esnasında haberleşme, dinlenmenin zamanlaması ve silahın taşınma biçimi gibi hususlara dikkat ve uygulamalı bir biçimde gerçekleştirilirdi. Dört saat boyunca bir dilim helva ile yetinmeye kadar alıştırma durumları oluyordu. Kemal arkadaş, her arkadaş kadar hata daha fazla özen gösterenlendendi. Kendisinin belli bir yorgunluğu olmasına rağmen bunu hiç hissettirmediğini ya da onun gerekliliğine duyulan önemden ötürü dinlenmeyi önemsemiyor ve işi esas almasından kaynaklanıyor olabilir. Her anında bu ciddi bir biçimde hissediliyordu. Birlikte kalınan ve her biri branşı kapsamında kendilerinde var olan birikimi paylaşma isteği bir başka gerçekliği ifade etmekteydi. Eğitimden alınması gereken veya kendilerindeki birikime ulaşmaya ısrar ederdi. Bunun beraberindeki arkadaşlara mal edilmesi için ortamı oluşturur kendileriyle konuşarak ikna ederdi. Tabir caizse kendilerinde ilgili bütün hususlarda var olanın bir devir teslimi biçiminde ele alırdı. Kendilerinin değişik ülke deneyimlerini bizzat görerek edinmelerine rağmen bazen benzerlik bazen de ülkemizin koşulları ve devrimimizin karakterini de ihtiva eden sorular ile besler, benzer örneklerden çıkarılacak sonuçlara ulaşmayı eksik etmezdi. Azami derecede sonuç çıkarma bir amaç düzeyinde tutuluyordu. Daha sonra orada bulunan ekip Ebu Yusuf komutasında eyleme gidiyorlar. Ebu Yusuf daha girişte yaralanır. Arkadaşları kendisini kurtarmak için alıp geri dönme kararına ulaşırlar. Ancak, kendisi buna müsaade etmez. “Beni bırakıyorsunuz. Gerçekleştirmek için geldiğimiz eyleme kilitlenerek gerçekleştireceksiniz. Ben emrediyorum” der. Bunun üzerine grup yoluna devam eder ve amaca ulaşarak eylemi gerçekleştirirler. Ebu Yusuf aldığı yaraya rağmen çatışarak Şehit düşer. Buradan bir kez daha ruhu şad olsun diyoruz. Anıyoruz ve anısı önünde saygıyla eğiliyoruz. Bir tek konuyu öğretilip kavratmak için harcadığınız çabanın en iyi karşılığını Kemal PİR arkadaş, özleminizin-özlemimizin de bir toplamı olmasını bilmıştır. **Kemal PİR ruhu** sizi de ifade eder. Bir cevaptır.

Kimi zamanlarda yoğunlaşma ihtiyacı hissettiğinde ya dolaşarak veya oturarak geliştirdiği bazı davranışlarını bir gözlemci onu hemen fark ederdi. Bu arada eksik etmediği sol veya sağ başparmağı ile geri kalan parmaklarına tek tek dokunarak bir tespih çekme usulü ile uzun süre devam ederdi. Oldukça da düzenli ve birini dahi atlatmaması, uzun bir sürecin sonucu olduğu anlaşıyordu. Öte yandan bir anda birden çok sorunla ilgilenebilmesini de ifade eder. Olguları anında kavrama yetisi gelişkindi. Önderlik 1977’ de Amed’te geliştirdiği toplantı ardında bir şey söylemek isteyen varsa belirtebilir dedikten sonra, bir sessizlik oldu. Yan yana oturan Mazlum ve Kemal arkadaş kendi aralarında çok kısa ve sesiz bir şekilde konuştular. O esnada kimin konuşacağını da anında, çok ince davranışlarıyla kararlaştırdılar. Mazlum arkadaş söz hakkı ister. Söz hakkı verilince Mazlum arkadaş dakikalarla ifade edilebilecek bir değerlendirmede bulunur. Ne denilmek istendiği Önderlik hemen bir değerlendirmede bulunur. Denilmek isteneni anında anlama durumu geliştiği anlaşıyordu. Burada anlatılmak istenen anlama düzeyi ve neredeyse bir-iki dakika ile düşünceleri ortaklaştırma özelliğinin gelişkinlik düzeyini ve tek bir ifadeyle yakalanan arkadaşlık düzeyidir. Birbirini anlama, algı gücü ve kendini ifade edebilme yeteneği ile tamamlayıcı olabilme özelliklerinin gelişkinliği olmaktaydı. İhtiyaç duyulan bir gerçekliğin yaşayanları olmalarıdır.

Arkadaşların bir bütün olarak her birinin öğrenme alışkanlığının, beceri kazanmanın giderek geliştiği gözlemlemek mümkündü. Teknik imkânlar kadar ve değişik düzeylerde edinilen deneyimlerin arttığı da bir gerçektir. Kendine güven giderek pekişiyordu. Önderliğin siyaset ve savaş gerçeğini bir gerçeklik halinde sunmasına rağmen her arkadaş açısından belirtilmezse de daha sonraki dönemde Kemal arkadaşta bunun daha çok somutlaştığı bir gerçektir. Edinilen her şeye anlam verme ve bunun ülke koşullarında uygulama arayışları ayrı bir özgünlüğü ifade etmekteydi. Büyük bir yoğunluğu yaşadığı anlaşıyordu. Belli bir aradan sonra güçlerimiz değişik alanlarda konumlandırıldı. Lübnan alanına gelen arkadaş sayısı giderek artıyordu. Diğer örgütler ile de ilişkiler kurulmuş ve arkadaşlar konumlandırılmıştı. Ayrıntılar bilmemekle beraber Filistinliler ile günlük yaşam diyalogu içinde edinilen bilgiler biçiminde

olmaktaydı. Anlatıyorlardı. Arkadaşlar olarak aylarla ifade edilebilecek düzeyde arazide konumlandırılarak belli bir pratik deney kazandırma amaçlanmaktaydı. Küçük gruplar halinde ve bireysel silahların yanı sıra grup olarak kullanılacak silahlar ile donatılarak bir süreliğine arazide konumlandırma oldu. Bu ara Filistinliler ile birlikte hareket ediliyordu. Özgün olarak arkadaşların geliştirdiği eğitim ve toplantılar da beraberinde yürütölmekteydi.

Ülkeye dönüşün hazırlıkları başladı. Arkadaşlar çağrıldı. Şehre gidildi. O sürece kadar alanda bulunan Kürtler ile ilişkiler kurulmuş ve hareket olanakların daha da artmasına olanak sağlıyordu. Çağrıldığımız eve gittiğimizde Önderlik ile orada karşılaşıldı. Bütün arkadaşlar ile konuşuluyordu. Kemal arkadaşta bir hareketlilik olmakla beraber bir ısrarının olduğu da rahatlıkla hissediliyordu. Yapılan konuşulanları bilmemekle beraber var olan intiba Önderliğin ilk etapta Kemal arkadaşın gitmesine onay vermek istemediği, arkadaşın ise oldukça ısrarlı olduğuydu. Bir anda Kemal arkadaşta görölen moral ve heyecanın Kürdistan'a dönüş onayını aldığına ilişkin, daha sonra sorulduğunda bunu doğruluyordu. Önderliğin o anı daha sonraki pratik kaygılarını doğruluğunu ispatlamakla beraber arkadaşın dönüşünün de değeri- anlamı da anlaşılır bir sorumluluk ve ciddiyeti de ifade etmektedir. (Aslında o an ile ilgili gözlemleri ve bireysel düzeyde ulaşılan sonuçları ifade etmek istiyorum, ama olası yanlış değerlendirmelere girmemek için belirtilenler ile sınırlı tutmaya dikkat ettim). Yine de bazı soru ve cevaplarını belirtmenin de önemi vardır. Önderliği anlama düzeyi daha da gelişmişti. Ülkede mücadelenin gelişme düzeyi ve buna her alanda cevap olmanın öneminin sorumluluğuydu. Nerede ne yapılacağına dair bir görev ve mücadeleye süreklilik kazandıracak hazırlıkların geliştirilmesi hususları yapılması gerekenler olmaktaydı. Öncülük düzeyinde ve bölgelerin örgütsel alanda yeniden düzenlenmesi yapılması gerekenler içinde başat olanıydı. Şahadetler ve yaygın gelişen tutuklanmalar vardı. Bunun temel doğrultuya kanalize olması bile mücadele için hem temel bir kazanım hem de gelecek açısından hayati bir gerçeklik olarak değerlendiriliyordu. Tüm bunlara cevap olma isteminin yanı sıra tarihi sorumluluğu görmek gerekiyor. Düşünsel alanda dünya da görölen bazı örnekler ile karşılaştırma

gibi durumlar hafızada şekillenmiyor da değildi. Ama içten içe sorunlara cevap olma gücünü kendisinde görmenin payı belirgindi. Çünkü büyük bir güven mekanizmasıydı. Öylesine bir atmosfer gelişti ki çok kısa bir ara sonra gelip arkadaşlar arasında oturması ile kendisi açısından yaşadığı mutluluğu okumak mümkündü. Ve olanlar bir gerçektir. Ne olduğunu ifade edemeyebilirim. Önderlik o anda ne düşünüyordu bilemem ama arkadaşın ülkeye girişine karar vermede bir zorlanmayı yaşadığını, **o tarihi anı** en azından öyle okuduğumu da belirtmek istiyorum. Ertesi sabah yola çıkılıyor. Yolculuk boyunca her fırsatta arkadaşlar **ARTIK ÜLKEYE GİDİYORUZ** derken o telaffuzu, heyecanı, büyüleyici gerçekliği, derin bir nefes çekişi ve nereden başlanacağına dair değerlendirmeleri de eksik etmezdi.

Lübnan ve Suriye’yi yaşarak, gelinen yer Güneybatı Kürdistan’dı. Cizre eyaletinin en büyük yerleşim yeri olmasına rağmen kent (vilayet) olarak kabul edilmediği Qamışlo kazasıydı. Qamışlo’da kiralanan tek odalı, avlusu olmayan, kerpiçten yapılmış, tek penceresi olan bir odaydı. Tek odalı bir evde denilebilir. 1980 baharıydı. Sıcaklık başlamıştı. Kapı- pencere gün boyu kapalıydı. Bazen olası dışarıdan insanlar merak edip pencereye iyi dikkat ederlerse görünür diye perdenin de örtülmesi eksik olmazdı. Yemek içerde yapılırdı. Gaz ocağı kullanılırdı. Havasızlık, sıcaklık ve gaz ocağının etkisi sadece katlanılır gibi değildi, ama onunla yetinildiğini belirtmek gerekiyor. Alanda Cuma (Cemil BAYIK) arkadaş vardı. Kısa bir süre önce alana geldiği anlaşıyordu. Alandaki faaliyetler ve ilişki sisteminin düzenliliği ile çalışmaların geliştirilmesi ciddi bir örgütsel yaklaşımın bir ifadesi olduğu anlaşıyordu. İlişkiler henüz çok dar olmasına rağmen her bir ilişkinin geleceğin örülüp kazanılmasında nasıl bir ustalıkla değerlendirildiği bir çalışma esnasında tanık oldum. Bir keresinde sınır geçişi için Hasan adındaki biriyle konuşmasında gösterilen hassasiyetin yanı sıra bir ilişkiye atfedilen rol ve verilen değeri önemle belirtmenin gereği vardır. Arkadaşın kendisine anlatmak istediğinin Kürtçesini ifade edeyim derken bireysel düşüncemi de katma gibi bir duruma girdiğimi de ifade etmek gerekir. Anlama ve anlaşılmayı kolaylaştırma derken bunu aşmanın o anda farkına varmamla beraber bende bir tuhaflik gelişti. Ancak bir kere olmuştu. Kuzeyle irtibat halinde ve çok emin bir şekilde

geliştirildiğini alanı bildiğimden ötürü daha bir anlam veriyordum. Gerçeğini söylemek gerekirse, daha sonraki çalışmalarda ilişkilerin önemi kadar hassasiyetti benim için öğretici oldu. Bu çalışmaları Kuzeydeki o hatta yürütmüştüm.

Yaklaşık orada bir ay kalındı. Kemal ve Cuma arkadaşları arasındaki ilişki ve birbirini anlama sırrı başka bir gerçekliği ifade ediyordu. Aynı zamanda saygınlık alanında da öyleydi. Uzun bir çalışma sürecine dayalı bir o kadar da mücadeledeki sorumluluklarının da payı tamamıyla hissediliyordu. Kendileri o yaşadıkları anlarda ve birlikte geçirdikleri süreçte neler hissettiklerini, neler yaşadıklarını ve yine büyük bir sempati uyandıran yaklaşımlarına belki bazı yönleriyle bizler anlam verebiliyorduk. O tarihi süreçleri kendileri daha iyi bilir desem daha doğru olur diye düşünüyorum. Kemal arkadaşın daha sonraki kısa süren çalışmalarında gözlemlenen, mücadelenin geline düzeyden daha örgütlü kılınarak kesintisiz devam ettirme çalışmalarının heyecanı ve sorumluluğuydu. Bir ara geceydi. Çay hazırlanmıştı. Oldukça da sıcaktı. Çevre de tenhalaşmıştı. Kemal arkadaş; Lambayı söndürelim, dışarıda pencerenin önünde oturalım, orada çayımızı içelim dedi. Öylede yapıldı. Aradan zaman geçince, Arkadaş gelmeden önce içeri girelim dedi. İçeri girildikten kısa bir süre sonra Cuma arkadaş geldiğinde “dışarı çıkmışsınız” dedi. Kemal arkadaş doğruladı ama nasıl fark edildiği anlaşılamamıştı. Günlük yaşamda arkadaşların değerlendirme tartışmaları olmaktaydı. Günlük yaşamın bütünü birçok yönüyle değerlendirme gerektiriyordur. Bunun anlamı daha sonraki süreçte gelişen mücadele gerçeği içinde okumak mümkündür.

1980’nin baharında ülkeye giriş yapıldı. Kemal arkadaş Bagok dağına ulaştığında daha çok emniyette hissediyordu kendisini. Beraberinde Bedran (Şehit Mehmet SEVGAT) arkadaş bulunuyordu. Qamışlo’da iken en çok üzerinde tartışılan konulardan biri Siverek-Hilvan alanlarının durumuna ilişkin olmaktaydı. Alandaki gidişatı denetim altına alma ve beraberinde getirdiği hata ve yanlışlıkları önleme ile olanakların değerlendirilerek sürece uygun bir değerlendirmeye tabi kılma amaçlananlar arasında olmaktaydı. Bedran arkadaşın alanı iyi tanınması da fiili olarak görevlendirilmesinde bir etkendi. Kemal ve Bedran arkadaşlar Bagok’a ulaştıklarında, alanda çalışmalarda

görevli olarak bulunan Sabri (M.Emin ASLAN) ve Kıvırcık Hasan arkadaşlar birlikte hareket ettiler. Hareketin kırsal ve şehir çalışmaları aktif bir biçimde devam ediyordu. Nusaybin de eylem hazırlıklarından alan yönetiminin haberi vardı. Bilinmeyen zamanlamasıydı. Kemal arkadaşlarının alandaki varlıklarından haberleri yoktu. Çünkü alan çalışmalarında bulunan bir özel birimin bilgisi ile sınırlı tutuluyordu. Büyük bir özenle hazırlanmış bir çalışma olduğu Qamışlo'daki çalışmalardan anlaşılıyordu. Kemal arkadaşlar Nusaybin'in Ömeryan alanı üzerinden batıya doğru yürüyüşleri gelişir. Alanı coğrafyası ve toplumsal yapısıyla tanıyan arkadaşlar eşlik ediyorlardı. Yola çıkıldığı günün gündüzünde, Nusaybin'de belediye Başkanına karşı eylem yapıldı. Belediye başkanı Ömeryan alanındandı. Kendisi o anda arabada değildi. Her seferinde arabada oturduğu yere yakınları olan ve belediye de çalışan başkası oturmuştu. Yerinde oturan öldü. Beraberindekiler de yaralandı. Aynı gün akşamüzeri Kemal arkadaşlar Belediye başkanının köyüne ulaşıyorlar. Belli bir aradan sonra Sabri arkadaş ve o köylerden olan Hasan arkadaş durumu anlatırlar. Bu anı daha sonra Sabri arkadaş anlatışında bile heyecan sarıyordu. Kemal arkadaşta anlatılıyor. Arkadaş durumu ele alıyor, değerlendiriyor ve bir sonuca bağlıyor. Buna rağmen tedbiri elden bırakmaksızın erkenden ayrılmanın daha doğru olacağından hareketle alandan ayrılmayı esas alıyorlar. Arkadaşları Sabri ve Hasan arkadaşta tanımıyorlar. Buna rağmen sorumluluklarının da bilincindeydiler. Sonuç itibariyle arkadaşlar belirtilen alana ulaşmaları gerçekleştiriliyor. Birkaç günlük beraberlik ardından Sabri ve Hasan arkadaşlar geri geldiklerinde ciddi bir etkilenmeyi yaşadıklarını değişik biçimlerdeki ifadelerinden ve değerlendirmelerinden anlaşılıyordu. Sabri arkadaş Kemal arkadaş olduğunu anlamıştı. Bunu anladığında daha büyük bir duyarlılık içinde hareket ettiğini söylüyordu. Yurt dışından geldiklerini belirtmeyi de ifade etti. Hareketin yurt dışı çalışmalarından da haberdar oluyordu. Arkadaşın bu çalışmalara katılması için kendi önerisi üzerine uygun görülmüştü.

Kemal arkadaş Nusaybin' e tekrar geri gelişi belli bir süreyi aldı. Hatırladığım kadarıyla Temmuz ayı idi. Öğlen sıcağına denk getirilerek bir araba ile gelmişti. Derik kırsalından hareket ediliyor. İpek yoluna girdikten kısa bir süre sonra yol üzerinde

kurulmuş asker karakolunun önünde arabanın tekeri patlıyor. Kemal arkadaşın yanında kaleşinkof silahı, el bombaları ve silaha ait şarjörleri bulunmaktaydı. Kemal arkadaşın yanında olan arkadaşlarda ise sadece bir tabanca bulunmaktadır. Çatışmaya hazır bir pozisyonda bulunur. Şoför, sıcaktan ötürü asker içeri çekilmiş, burada ne duruyorsun demeden bir su içme ve arabanın tekerinin patladığını söylüyor. Sıcak saate denk gelmesi ve olası meraklarının giderilmesi olası durumların gelişmesini önlediğini belirtmek gerekir. Geri dönüp hızla teker değiştirip son hızla alandan uzaklaşıyor. O anki korku ve heyecan şoförü etkilerken, diğer yandan tabir caizse sonucunun selametle gelişmesinin sevinci coşkusu da başka oluyordu. O anın kendisinde gelişen durumu bazen hatırlamak istemediğini defalarca dillendirirdi. Kısa bir arayla ovalık alandan üst kesimlere ulaştı. Köylerde kalmıyordu. Tekrardan Bagok’a gelmişti. Çalışmaları vardı. KUK ile çatışmalar durgunluk derecesindeydi, ama bitmemişti. Görüşmeleri orada geliştirmek istiyordu. Randevuları vermişti. Kurtuluş örgütünden kimileri ile görüşerek çatışmaları sonlandırmıştı. Çok kesin konuşuyordu. Ciddiyeti hissettiriyor ve bundan sonra aradaki çatışmaların kesin kes bitirilmesi gerektiğini, kendi aralarındaki tartışmalardan sonra olanları kısa kısa ifade ediyor doğruluğunun önemine dikkat çekiyordu. Ve öyle de oldu. Sonlandırıldı. Alanda bulunurken arkadaşlar ile süreci ve çalışmalara ilişkin tartışmaları da geliştiriyordu. Her arkadaş ile tartışmaları, tanıma ve geleceğe ilişkin olması gereken duruşu paylaşıyor, perspektif sunuyordu. Zamanı iyi değerlendiriyordu. Alanı, çalışmaların durumunu, bileşimi, niteliği öğreniyor yapılacak olanlar üzerinde duruyordu. Yapılması gerekenleri önem sırasına göre ele alarak değerlendirmenin yanı sıra büyük bir titizlik ve gizliliğe vurgu yapıyordu. Birincisi; Alanda çalışmalara katılacak olan arkadaşların durumu ve o alandaki çalışmaların geliştirilmesine ilişkin belirginlik kazandırmaktı. İkincisi; Alanda çalışmalar için alt yapı örgütlendirmesidir. Malzeme. Sığınak, depo v.b hazırlıkların yapılmasıdır. Üçüncüsü; alanın geçişler için daha uygun bir hale getirilmesi ve buna ilişkin en uygun arkadaşların görevlendirilmesine ilişkin olmaktaydı. Bunun bütün alanlarda, alanların durumuna göre geliştirileceğine dair belirlemelerde bulunmaktaydı. Alandaki düşmanın durumu ve konumlanmasının yanı sıra güç durumunun bütün ayrıntıları

ile hazırlanarak belgelenmesini de belirttiklerinin dördüncüsü olmaktaydı. Alanın Hristiyan, Ezidi ve Müslüman toplulukların varlığı ve bu topluluklara ait tarihsel, kültürel özellikler ilgisini çekmekteydi. Toplumsal gerçekliğin mücadele açısından doğru değerlendirilmesinin önemini dikkat çekmekteydi. Buna rağmen sınırlı düzeyde bir ilişki düzeyinde kalması arkadaşın çalışmalarının özelliğinden kaynaklanıyordu. Karşılaştığı her bireye bir şeyleri öğretmeye dikkat ederdi. Kısa bir zaman dilimi de olsa bir keresinde karşılaştığı bir yaşlı yurtseverle ilgilenmesi dikkat çekiciydi. Zamanlamadaki planlılığı oldukça öğreticiydi. Tanışan her bireyde bir ilgi ve bir başka atmosfere taşındığını hissederek etkilerdi. Akıcı ve etkileyici bir üslubu dinleme ve beraberinde kavratmayı da ihmal etmiyordu. Çok kısa bir zaman dilimi de olsa tanışma olanağı bulan her arkadaş ve sınırlı yurtseverlerdeki etki daha sonra daha iyi anlaşıyordu denilse yeridir. Yanında silahını her şeye rağmen hiç eksik etmezdi. Üzerindeki paltosu da bazen yorgan, bazen döşek, kimi zamanda yastık olarak kullanmaktaydı. Çalışmalar içinde yer alan halktan insanlar, yurtseverler ile ilgilenmeye özen gösterirdi. Birçok çalışmayı bir ana sığdırma temel özelliklerindendi. Niteliğe dikkat ederdi. Arkadaş, alanda belirtilen hususlara ilişkin çalışmalar ardında kuzeye doğru yola çıktı. Belirtilen faaliyetin bütün alanlarda kısa bir zamana sığdırarak geliştirildiğini, ülkenin her alanına ulaşan arkadaşlar ile bunun gerçekleştirilmeye çalışıldığıdır. Aradan günler geçmeden Arkadaşın yakalandığına ilişkin bir duyum aldık. Daha sonra kuzey alanı ile olan ilişkilerden ötürü doğruluğu öğrenildi. İnanmak istemesen de olan olmuştu ve tutuklanması bir gerçeklikti. Arkadaşın yakalanmasının süreç üzerindeki etkisi düşünülen temel bir olgu olmaktaydı. Çünkü devrimci mücadelenin kesintisiz ve süreklilik arzeden bir gerçeklik olarak ele alındığı bilinmekteydi. Etkisini tanımlamakta güçlük çekilse de çalışmalardaki moral olgusu ve çalışma azmini geliştirmede kamçılayıcı olduğunu belirtmek yerindedir. Düşünülemiyor hatta hazmedilemiyordu. Dahası vardı. Yapılması gerekenlere cevap olma çabası önemliydi. O süreçte temel alınan bu duygu ve düşünceler olmuştu.

Kemal PİR arkadaşını anlamayı ve anlatmayı, bu kısa anlatımda mümkün değil. Belki daha çok ifade edilen biçimde yani anı

şeklinde olduysa da anlatılmak istenen bundan çok daha farklıdır. Her yönüyle örnek alınması gereken bir kişiliktir. İyi bir komutan, iyi bir eylemci ve yetenekli önder bir kadroydu. Kemal arkadaşın kişilik özelliklerinden, pratik deneyimlerinden, yöneticilik özelliklerinden ve zindan direnişinden sonuç çıkarmak büyük önem taşımaktadır. Mücadelemizin tüm süreçlerinde her açıdan üst düzeyde tutulmak istendiğini de belirtmek gerekiyor. Arkadaşta bir gerçeklik olarak değerlendirilebilecek öğretici özelliklerinin değerini bir yaşam düzeyinde ele alabilme becerisini kendisine layık görebilenler açısından önem arz etmektedir.

*Heval Abbas
Kemal Pir Arkadaşı
Anlatıyor*

O Her Zaman Hareket Ve Coşkunun Kaynağıydı

Kemal Pir gerçek bir aktivistti. Coşku ve heyecan dolu bir kişilikti. Aynı zamanda halkın ve insanın yaratıcı gücüne sonsuz inanan bir kişilikti. Gerçek bir yön verici, yönlendirici, önderlik vasıflarına sahip bir kişilikti. Tartışmayı, hareketi, gezmeyi, eylemi ve mücadele etmeyi severdi. Gür sesi ve hızlı yürüyüşüyle seçilirdi.

Kemal arkadaş örgüt resmîyetinin geliştiği süreçte hiçbir resmi toplantıya katılma fırsatı bulamadı. Dolayısıyla PKK kuruluşunun bir resmîyetinde de yer alamadı. Fakat her zaman hareketin kurucusu, yönlendiricisi, düşüncesi doğru, sözü ise talimat olarak kabul edilen, yürüdüğünde ardından gidilen bir öncü militan oldu. Hareketin kurucularından ve Önderliğin ilk arkadaşlarından. Sonunda da Önderlik tarafından 12 Eylül öncesinde Kürdistan'da silahlı mücadeleyi örgütlendirmede birinci dereceden görevlendirilmişti.

Kemal arkadaş tartışmayı severdi fakat çok konuşmayı sevmezdi. Kelime ve cümlelerini özenle seçerek konuşurdu. Her biri yarım saatlik konuşma kadar anlam taşırdı, sonuç belirtir, yargıda bulunurdu. Böylece de sözleri her zaman anlaşılır ve tabii etkili olurdu.

Kemal Pir hiçbir zaman öyle örgüt resmîyetiyle bürokratik ilişkiler içerisinde çalışan birisi olmadı. Tersine doğal bir devrimci, halkın özgürlük ve demokrasi mücadelesinden kendisini doğal sorumlu olarak gördü ve o temelde hareket etti. Nerede ne zaman

ne yapması gerektiğini tespit etti ve yaptı. Yaptıklarının da sorumluluğunu üstlendi. Dolayısıyla hareketin ister propaganda olsun, ister eylem olsun, isterse diğer bir aktivitesi olsun, her zaman bulunduğu mücadeleye katıldığı süreç içerisindeki çıkışlarında hamlesel adımlarında en önde yürüyen, belirleyici adımı atan bir kişilik oldu.

Önderliğin bu dönemde Kemal Pir arkadaşı örnek göstermesinin kuşkusuz birçok nedeni var. Bir nedeni en sonunda kararı Önderliğe bırakmasıdır. Önderlik de çok örnek veriyor; Kesire üzerine yürütülen tartışmada bulunan arkadaşların ortak kanaat olarak ortak bir sonuca varmalarına rağmen, sonunda yine *‘Biz arkadaşla bırakalım bir bildiği vardır.’* diyerek Önderliğe bırakılmasını istiyor. Dolayısıyla kendi başına Önderliğin bilgisi dışında bir müdahalede bulunmuyor. Son kararı Önderliğe bırakıyor. Bu, Önderliğin daha çok yönlü düşünebildiği, daha derin analiz edebildiği ve dolayısıyla da daha doğru kararlar verdiğine dair sarsılmaz inancının bir göstergesi olmaktadır.

Diğer önemli bir neden, bu dönemin istediği militan tarz ve duruş noktasındadır. Karmaşık bir süreç ve bu süreç hem doğru karar vermeyi gerektiriyor, hem de çok eylemci, dinamik olmayı, sonuç alıcı bir eylemci duruş ve yapıya ihtiyaç duyuyor. Önderlik, durumu doğrudan değerlendiremiyor. Şu yapılsın, şu yapılmasın diye talimat veremiyor. Dolayısıyla Önderliğin talimatının ne olacağını bilen, anlayan, onu çıkartan ve sorumluluğunu üstlenerek yapan militanlara ihtiyaç duyuyor. İşte Kemal Pir, bu militanlığın en önde gelen örnek kişiliğiydi. Hâkî Karer de böyle bir kişilikti.

Önderlik bir değerlendirmesinde biz arkadaşlarımızla eskiden oturup tartışmazdık, sadece birbirimizin gözüne bakar ne söylemek istediğimizi, ne iletmek istediğimizi anlar ve onun gereklerini yapardık diyordu. Böyle yaptığı kişilikler işte Haki’ydi, Kemal’di. En az bu kişiliklerle tartıştı, konuştu fakat Önderliği en fazla anlayan, doğru bir yaklaşım ve kararlar uygulayan da bu arkadaşlar olmuştur. Hâkî Karer için Önderlik, benim gizli ruhum gibiydi dedi. Kemal Pir’i şimdi bütün militan kişiliklere örnek gösteriyor.

Tabii böyle olduklarına, Önderlikle ilişki ve çalışmalarını bu biçimde sürdürdüklerine bizler de tanık olduk. Bu sadece bir övgü,

bir yorum da değildir. Yaşanmış bir gerçeğin ifade edilmesidir.

Kemal Pir hiçbir zaman öyle talimat bekleyen, talimat alıp hareket eden bir kişilik olmadı. Zaman zaman tabii Önderlik talimatı oldu ve onları yerine getirmek için çalıştı. Fakat içinde bulunulan mücadele süreci gereği, örgütsüzlük ve gizlilik gereği çoğu zaman Önderlikle ilişkili olamadı ama hiçbir zaman da tavırsız ve eylemsiz kalmadı. Her zaman bir şeyler yaptı. Önderlik çizgisine göre nerede ne zaman ne yapılması gerektiğini kendisi değerlendirdi, tespit etti, kararını verdi ve yaptı. Sonunda da tabii ki yaptıklarının sorumluluğunu üstlendi. Başkasının verdiği emri yerine getiren olmadı, emri Önderlik çizgisinden ve o temelde Önderlikten almış oldu. Başkasının yönlendirmesiyle eylem yapmadı. Kendisi örgütledi ve yaptı ve yapanın da Kemal Pir olduğunu ifade etti, üstlendi.

Çizginin bu denli doğru pratikleşmesine ilişkin, bulunduğu koşulları doğru değerlendiren, kararlaştıran ve gerekli militan tutumu propaganda, eylem ve mücadelenin her alanında uygulayabilen bir formasyonu vardı. Düşünsel formasyonu, pratik tarzı ve duruşu öyleydi.

Okurdu, tartışırdı. İdeolojik çizgiyi kavramada çok duyarlı ve derin bir yaklaşımı vardı. Aynı o düzeyde de pratikçi ve eylemciydi. Düşündüklerini söyleyen, düşünüp doğru bildiğini ifade eden, söylediklerini de yapan bir kişilikti. Söyleyip de başkasına bırakan değil, doğru şudur deyip onu yapan, onun yapılmasına bizzat öncülük yapan bir kişilikti.

Bu bakımdan tabii birçok kişilikten, diğer birçok arkadaştan ayrı yanları vardır. Belirgin liderlik, öncülük, Önderlik vasıfları vardı. Yaşamı boyunca da bunu yerine getirdi. Hatalar da yaptı, riskli şeylere de girdi ve bedelini de ödedi. Defalarca cezaevine düştü hapishanelerde kaldı. Fakat çok başarılı işler de yaptı. İster propagandada ister eylemde olsun, hareketin oluşumuna, şekillenmesine, Önderlik düşüncelerinin gençliğe taşırılıp genç kadroların harekete kazanılmasına öncü düzeyde katıldı. Oldukça da başarılı çalışmaları oldu.

Çok etkileyiciydi. Davranışları, ifade tarzı ve eylemiyle çok etkileyiciydi. Bir kere gördüğü, bir kere konuştuğu ya da ortak hareket ettiği herkes üzerinde silinmez etkiler bırakabilirdi.

Bunlar onun ayırt edici özellikleriydi. Önderlik bu dönemde bu nedenle Kemal Pir kişiliğini örnek gösteriyor. Önderliğin mevcut koşullarda olduğu, mücadelenin yeniden şekillendirilip, örgütlendirilip hamleye kaldırılması gerektiği bir ortamda bunları ancak Kemal Pir özelliklerine sahip kişilikler başarabilir. Önderlik bunu bildiği için Kemal Pir arkadaşı örnek gösteriyor. Bu kişiliğin özelliklerinin incelenmesini, yeni kadro yapısına taşırılmasını, dolayısıyla özümсенmesini ve bu sürecin çalışmalarının böyle bir militan kişiliğin özellikleriyle karşılanmasını istiyor. Çünkü başarının yolu buradan geçiyor.

Kemal Pir'in *'Arkadaş bilir ona bırakalım.'* değerlendirmesi Önderliğin yanlışının da olabileceği anlamına gelmiyor. Tam tersine Önderliğin en doğruyu bilebileceği ve kararlaştırabileceği anlamına geliyor. Kemal Pir'in buna sonsuz inancı vardı. Önderliğin her zaman daha derin düşünceğini, sorunları daha kapsamlı ele alacağını, çözümleyici yaklaşacağını, dolayısıyla doğru karar vereceğini bilir, düşünür, söyler ve buna inanırdı. Bu noktada daha sonra hareketimizin içinde provakatif tasfiyeci eğilimler çıkıp tartışmalara yol açınca, Önderliği tartışmalı hale getirmek istedikçe, bazı alanlarda bazı arkadaşlar bunlara cevap olarak *'Biz Önderliğin yanlışlarının da militanımız.'* dediler. Bu hatalı bir tutum değildi. Önderliğe inancı, Önderliğin doğruyu yapacağına dair inancı ve güveni yansıtıyor ve doğru Önderlik anlayışını ifade ediyordu. Yanlışları olabilir mi? Mümkündür. Önderlik yanlış yapmaz, örgüt yanlış yapmaz demek hatalı bir yaklaşım olur.

Bir Önderliğe ya da bir örgüte katılan, onun militanı olan herkes sonunda katıldığı gücün kararlarına uymak durumundadır. Mensup olmak, üye olmak, hele hele büyük bir düşünceye katılmak, partiye katılmak bunu gerektirir. Bir kişinin düşüncesi örgüt tarafından kabul edilmeyebilir, örgüt o düşünceyi yanlış bulup farklı bir karar alabilir. O kişiye göre örgütün düşüncesi ve aldığı karar yanlış görülebilir fakat eğer gerçekten o örgütün üyesiyse, mensubuysa, o örgüte katılmışsa, kendi düşündüğünü değil örgütün aldığı kararı uygulamak durumundadır. Üyelik, mensubiyet bunu gerektirir.

Bu bir Önderlikse, felsefi ideolojik çizgi gerçekliğiyse, tabii onun bütününün uygulanması ve kabul edilmesi gerekir. Verdiği

kararların militanlığının yapılması gerekir. *'Ben Önderliğin şu kararına uyarım, bu kararına uymam.'* demek ben Önderliğe katılmıyorum, kendimi dışında görüyorum ya da onun üzerinde, daha büyük görüyorum demek anlamına gelir. O bakımdan katılmak, mensup olmak; yanlış ve doğrusuyla katılınan yerin, bütün düşünce ve kararlarını pratikleştirmek, onun militanlığını yapmak anlamına gelir. Bu bakımdan hatalı da değildir. Böyle yanlışlar kabul de edilebilir. Tabii bu yanlış kişiye göredir. Önderliğe, örgüte göre değildir. Eğer Önderliğe ve örgüte göre de bir yanlışlık varsa, o yanlış yapanlar durum değerlendirmesi yaparlar, hata olduğunu, yanlış olduğunu tespit eder, özeleştirir yapar, sorumluluğunu üstlenirler. Bir militan için, bir Önderlik militanı ya da bir örgüt üyesi için ona katılmış olmak ters bir durum olarak görülmez. Örgütlü olmanın bir gereği olarak görülür.

Burada önemli olan, gerçekten bir hata ya da eksiklik varsa, onu hızla, erkenden görüp düzeltmeyi bilmektir. Yani büyük hatalar yapmama, büyük eksiklikler içine girmemedir. Önderlikler böyle olurlar. Kendi içinde demokrasiyi işleten, demokratik tartışma yapan, dolayısıyla kolektif karar alan örgütler de böyle yaparlar. Büyük hata yapmazlar. Küçük hatalar yapar ve en erkenden, herkesten önce kendi hatalarını kendileri görür ve düzeltirler. Bu bakımdan da örgütlerden ve Önderliklerden kuşku duymamak gerekir.

Eğer gerçekten bir dava insanı olunacaksa, örgütlü bir mücadele yürütülecekse, ancak böyle başarılıdır. Bu bakımdan da hele denenmiş, sınanmış pratikte doğrulanmış önderliği kanıtlanmış, yine örgütsel gerçeği kanıtlanmış Önderlikler ve örgütler açısından onların hatalarının, yanlışlarının militanı olacak temelde katılmak doğru bir katılımdır. Bu, sorgulamamak, yanlış, hatayı, eksikliği tespit etmemek, eleştirel yaklaşmamak anlamına gelmez. Eleştirel yaklaşım onun kendi iç durumudur. Fakat dışa karşı kesinlikle doğru katılım böyle bir çizgide katılmayı gerektirir.

Kuşkusuz Kemal Pir'in ihanete, işbirlikçiliğe, pasifliğe, teslimiyetçiliğe karşı net tutumları vardı. Şener karşısında nasıl davrandığını pratik olarak bilemiyorum. Onu cezaevinde yaşamış arkadaşlar daha iyi bilirler, fakat sorun sadece Şener karşısındaki tutumu değildir, farklı tasfiyeci kişilikler karşısındaki tutumu da benzer özellikler taşır. Örneğin Önderliği doğru ele almayan, doğru

katılmayan, örgüt içinde bireycilik, grupçuluk yapan yaklaşımlara karşı en net kesin uzlaşmaz tavrı alan kişilik olmuştur.

Birkaç kişilik bir grup, yetmişlerin ortasında ayrışıp Kawa grubuna katıldılar. Onlara karşı böyle bir tutum almıştır. Örneğin Tekoşin tasfiyeciliğine karşı tutumu yine benzerdir. Kendisini herhangi bir gücün sorumluluğuna yüklemekten doğru çizgide mücadele etmekten sorumlu gören, mücadeleye bu temelde yaklaşan bir kişiliğin tabii ki çizgi sapmalarına karşı tutumu her zaman net ve kesin olurdu. Bu noktada Kemal Pir uzlaşmaz bir kişilikti. Çok net ve vurucu eleştirileri olurdu. Yine etkisizleştirmek için gerekli her türlü militan tutumun sahibi olurdu. İhanetçi, işbirlikçi, oportünist ve tasfiyeci yaklaşımlar en çok nefret ettiği durumlardı. Zaten 12 Mart sonrası Türkiye sol gruplarıyla birleşemeyerek Önderliğe katılması da bunun göstergesidir. Onların tasfiyeci olan, parçalanan, bütünlükten yoksun yaklaşımlarını benimsememesinden kaynağını almıştır.

Kemal Pir arkadaş böyle bir simge olarak görülebilir, değerlendirilebilir. Önderlik kuşkusuz bunu da dikkate almaktadır. Bu konuda da oldukça hem peşin hüküm vermeme, kazanımcı olma gerçeğini ifade etmek istemektedir. Kemal Pir'in bu yönlü özellikleri de vardı. Cezaevinde açlık grevine, ölüm orucuna karar verince, arkadaşların herkese çağrı yapmaması karşısında **'Yanlışı olmuş. Çağrı yapılmalı, herkes davet edilmeliydi.'** demiştir. Bu ne kadar kazanımcı, katılımcı olduğunu gösteriyor.

Tabii Kemal Pir arkadaş, duruşu, sözü ve hareketiyle bir coşku, eylem ve hareket kaynağıydı. Bu nedenle de pasifizmin, oportünizmin, dar milliyetçi, işbirlikçi yaklaşımların en başta gelen düşmanıydı.

Aslında bu cevap diğer bir soruda verildi. Önderliği doğru izleyebilmek gerekli. Önderliğin doğru karar verebileceğine inanmak ve ona katılmak gerekli. İkincisi çok fazla sorumluluğu başkalarına yıkmadan, Önderlik çizgisi günümüzde neyi yapmayı gerektiriyorsa, onu değerlendirip karar verebilen, pratikleştiren ve uygulayan, sonuçlarının sorumluluğunu da üstlenen bir militan yaklaşımın sahibi olmak gerekli.

Gerçekten de Kemal Pir özelliklerine çok büyük ihtiyaç var bu dönemde. Çünkü bu dönemde görevi kendinden yaratmayı

bilmek gerekmektedir. Özgürlük ve demokrasi çizgisinde karar oluşturacak ve onu pratiğe aktaracak kadar sorumlu, kararlı, inisiyatifli bir davranışın sahibi olabilmek gerekli. Ancak bu tür yaklaşımlarla bu dönemin devrimci görevleri yerine getirilebilir. Devrimci demokratik hamle ancak böyle bir militan yaklaşımla ilerletilebilir.

Şimdi bu konuda ciddi eksiklikler yaşıyor. Sorumluluk üstlenmede, eyleme geçmede, karar ve eylem için sorumlu davranmada çekingenlik, ürkeklik ve hesapçılık da var denebilir. Bu biraz da kendine güvensizlikten, çizgiyi özümseme zayıflığından kaynaklanıyor. Tabii biraz da memurvari yaklaşımlardan kaynaklanıyor. Kemal Pir bu tür yaklaşımların zıddıydı. Devrimce harekete memurca değil, sorumlucu katıldı. Yine başkalarının verdiği kararları uygulayan değil, karar verme ve uygulamayı bizzat kendisi yapan ve sorumluluğunu üstlenen bir yaklaşımın sahibi oldu. Dolayısıyla ön açıcıydı. Erteleyen, bekleyen değildi.

En son ölüm orucunu Hayri arkadaşın açıklaması bu durumu reddetmiyor. Aslında Kemal Pir'in kararın oluşmasında belirleyici etkisi vardır. Böyle bir eyleme girilmesi için zorlayıcı olmuştur. Açıklamayı Hayri arkadaşına bırakmasının anlaşılır nedenleri de vardır. Hayri arkadaşın açıklamasının birçok bakımdan daha etkileyici olacağını düşünüyor. Yine bir de birinci açlık grevini kendisinin yürüttüğünü ve sonuçsuz kaldığını, bu yüzden ikincisini başlatma hakkının olmadığını düşünüyor. Yani bir yerde birinci derecede komutanlıkta kendini önceki açlık grevinin sonuçsuzluğundan dolayı cezalandırıyor. Başkasının görevli, sorumlu olmasını istiyor. Bu bakımdan gerçekten de Kemal Pir militanlığına, bilinç düzeyine, girişimciliğine, yaratıcılığına ihtiyaç vardır. Ancak böyle militanlar olunursa, bu düzeyde sorumlu militan yaklaşım gösterilirse, bu dönemin hamlesi başarıyla gelişebilir.

Kemal Pir'le anılar çoktur. Çok insanlar bunu anlatabilir. Çünkü her zaman kadrolarla birlikte yaşamıştır. Hiçbir zaman insanlardan uzak kalmayan bir kişilikti. Cezaevine koyduklarında bile yalnız tutamadılar. Girdiği her cezaevinde bir grup örgütledi, insanları etkiledi. Dışarıda da öyleydi. 1975 yılında Cebeci'de Irak'ın Kürdistan'a yönelik saldırıları karşısında yeni kurulan DDKD bürosunun önündeki caddede bir Irak bayrağı yakılmıştı.

Polis gelir, baskı olur endişesiyleydi herhalde, biz geriden izledik. Birçok insan neredeyse eline yüzüne buluşturuyordu. Kemal Pir gitti, hepsini kaldırdı, kendi eliyle bayrağı yaktı ve çıkıp gitti.

Yine SBF yurdunda bu Doğu Perinçek grubu bir konferans veriyordu, önemli adamları gelmişti. Fakat 12 Mart mahkemelerinde teslim oldukları, dolayısıyla da bir teslimiyetçi, tasfiyeci eğilim haline geldikleri biliniyordu. Sol ajanlıkla itham ediliyorlardı ve bu yüzden onlardan uzak duruluyordu. Dolayısıyla militan solu yok etmeye çaba harcıyorlardı. Herkeste bir rahatsızlık vardı ama mücadele etmede zayıflıklar vardı. Bir grup arkadaşla birlikte biz de konferansa gittik. Onlar kalabalık gelmişlerdi. Konferans başladı, birkaç dakika konuştuktan sonra Kemal Pir hemen bir sandalyenin üzerine çıktı, *'Devrimci olan, komünist olan dışarı çıksın. Bunlar haindir bunlar dinlenmez.'* dedi ve yürüdü. Salon çok büyük oranda boşaldı. Küçük bir avuç topluluk kaldı. Daha önceden de bana *'Biz çıkacağız, sen burada kal ve sonuna kadar izle ve ne yapacakları hakkında bilgi getirirsin'* demişti. Ben orada kaldım ve durumu izledim. Salon yüzde doksan boşaldı. Hiç kimse Kemal Pir'i o kadar fazla tanımıyordu. Tanıdıkları için değil; fakat tam zamanında söylenmesi gerekeni çok etkili bir biçimde söylediği için insanları yönlendirebildi. Oradakiler bizim grubumuz içinde değillerdi. Yani her hareketten gelmişlerdi, her gruptan insan vardı ama etkilenmiş ve çıkmışlardı.

Yine 1977 yılında Nisan ayının sonunda Kemal Pir arkadaş Amed'e geldi. Biz Amed'deydik. *'Bir toplantı yapacağız.'* dedi ve biz de hazırlıklar yaptık. Bu toplantı, Önderliğin Mart, Nisan ve Mayıs aylarında Kürdistan'da düzenlediği toplantıların Amed parçası oluyormuş. Bizim o zamana kadar haberimiz yoktu. Hazırlık yapmak üzere öncü olarak gelmişti. Hem yer hazırladık, hem çevreden katılacakları çağırdık, topladık. Elli altmış kişi vardı. Eski ve yıkılma tehlikesi olan bir evin ikinci katında toplanmıştık. Gece girmiştik. Önderlik sabaha karşı gelmişti. Oturduk ve Önderlik öğlene kadar hiç durmadan değerlendirme yaptı. Hareketin görüşlerini açıklıyordu. O zaman gazetemiz, dergilerimiz yoktu. Değişik arkadaşlar da araştırmalar yapıyor ve ulaştıkları sonuçları Önderliğe iletiyorlardı. Ama esas olarak Önderlik okuyor, araştırıyor, inceliyor, tartışıyor, değerlendiriyor ve teorik çerçeveyi ortaya çıkartıyordu. Bunları

gençlik hareketinin bağlayıcı görüşleri olarak beş altı saatlik bir zaman sürecinde sistemli bir biçimde aktardı. Dünyayı, tarihi, günümüzü, Ortadoğu'yu, Türkiye'yi ve Kürdistan'ı değerlendirdi. Kürdistan'daki mevcut durumu değerlendirdi. Kürdistan üzerindeki egemenlik durumunu değerlendirdi. Sonunda bunlara karşı bir ulusal kurtuluş savaşı vermek gerektiğini ortaya koydu. Önderlik *'Bu halk ancak bir ulusal kurtuluş savaşıyla kendine gelebilir, kurtulabilir.'* diyerek bitirdi.

Kemal Pir söz istedi ve *'Hep konuşuyorsunuz, değerlendiriyorsunuz, uzun değerlendirmeler de yapıyorsunuz ama geliyor, sonunda diyorsunuz bir ulusal kurtuluş mücadelesi gerekli ancak kurtuluş bununla olur ama bu savaşa ilişkin hiçbir şey belirtmiyorsunuz. Bu savaş nerede olacak, ne zaman olacak, nasıl olacak? Biraz bu konularda da açıklama yapsanız iyi olur'* dedi. Önderlik öyle bir baktı, döndü ve hiç cevap vermedi. Kemal Pir arkadaşın bu sözleri bir an önce harekete geçmek için yaşadığı heyecan ve isteği ortaya koyuyordu. Toplantı böylece bitti, kendisi de hiçbir şey demedi. Kemal Pir her zaman genç, militan kişiliklerin başarı için örnek alması gereken bir kişiliktir. Böyle olanlar her zaman kazanır.

*Heval Cuma
Kemal Pir Arkadaşı
Anlatıyor*

Kemal Pir Güncelleştirilmeli

Kemal'i anlamak, bir anlamda Önderliği anlamaktır. Kemal Pir'in kişilik ve mücadele özelliklerini, onun felsefe ve mantığını, yaşam ve mücadele tarzını anlamak, bizi Önderliği anlamaya, doğru pratikleşmeye ve başarıya götürür.

Kemal kişiliği komple bir kişiliktir. Bir devrimcide bulunması gereken özellikleri taşıyan önder bir kişiliktir. İdeolojik derinliği olan, sürekli kendini yenileyen, propaganda-ajitasyon yönü güçlü olan, eylem ve pratikleşme yanıyla bulunduğu ortamda kim olursa olsun güç güven veren bir kişilik. Dopdolu, oldukça temiz, moralli, coşkulu bir kişilik. Tüm yaşamını özgürlüğe adayan bir kişilik. Kendisine ait bir yaşamı olmayan, yaşamını da ölümünü de özgürlük için ortaya koyan bir kişilik. Kısacası bir devrimci önderde, bir halk önderinde bulunması gereken kişiliği Kemal Pir'de görmek mümkün.

Böylesi bir yoldaşın yoldaşı olmak hem büyük bir onur hem de büyük bir borç altına girmektir. Kemal'in gençlik yılları, okul içinde ve dışında, mahallelerde hep örgütlenme ve mücadele ile geçen yıllardı. Hareketimizin bir grup olarak oluşumunda, saygınlık kazanmasında Kemal'in bu direnişçiliği, bu savaşı, pratikçiliği, örgütçülüğü önemli bir yer tutar.

Kemal Pir yoldaşı Urfa Cezaevi'nden baskınla alıp kurtardıktan sonra Başkan Apo'nun yanına göndermeyi düşündük. Kendisiyle konuştuğumda, "Seni Suriye'ye göndereceğiz, Önderliğin yanına gideceksin. Oradan da Filistin'e gidip eğitim göreceksiniz"

dediğimde, başlangıçta bunu kabul etmedi. Gerekçesi de şuydu: “Ben ikinci kez örgüt tarafından cezaevinden çıkarılıyorum. Örgütün benim için emeği çok fazla. Hiç kimseye tanımadığı imkanları bana tanıdı. Benim örgüte karşı borcum var. Bu borcumu ödemedemeden hiçbir yere gitmem” demişti. “Önderliğin de istemidir” dedim. “Önderliğin istemi” deyince kabul etti.

Kemal Kobani’deyken, Suriye-Kürt Sosyalist Partisi’nin Eczacı Abdi diye bir yöneticisi vardı. Onunla tanışıyor, dostluk kuruyor. Bir gün kendisine, “PKK’deki yetkin nedir? Kaç yıldır PKK’desin?” diye sorduğunda Kemal, “Başından beri bu hareketteyim. Fakat bu hareketin bir militanıyım. Hala da üye olup olmadığımı bilemiyorum” dediğinde, adam şaşırıyor ve “Nasıl olur, başından beri bu hareketlesin hala yetkili değilsin; üye olup olmadığını da bilemiyorsun. Bu mümkün değil” deyince, Kemal kendisine PKK gerçeğini, PKK militan gerçeğini anlatmaya çalışıyor.

Kemal, bir Kürt veya Kürdistanlı değildi; Kürtçe de bilmiyordu. Kürtler hakkında biraz bilgisi vardı. Çünkü Önderliğin yanında kalmıştı. Kürdistan gerçeğini, Kürt insan gerçeğini kavramıştı. Kürtçe bilmemesine rağmen fazla zorlanmıyordu. Kürtlerle çok rahat ilişki kurabiliyordu. Kürtçe bilmemesine rağmen, rahatlıkla insanları etkileyebiliyordu. Konuşmalarıyla, davranışlarıyla, üslubuyla, hitap tarzıyla bunu başarabiliyordu. Zaten Kemal’in özelliklerinden biri de insanlarla rahat ilişki kurmasıydı. Hemen her düzeydeki, her sınıftaki, her renkteki insanla rahat ilişkilenebiliyordu. Bir araya geldiği insanları çok rahat etkileyebiliyor ve harekete geçirebiliyordu. Bu bir önder devrimcide bulunması gereken bir özelliktir.

Kemal, insanların psikolojisini iyi kavırıyordu. Beynine ve yüreğine nasıl hitap edeceğini, nasıl kazanacağını çok iyi biliyordu. Kürt insanı Kemal’i kendisine yabancı görmedi. Dilini bilmemesine rağmen, Kemal’i kendisinden biri olarak gördü. Kemal’e güven duydu, önder olarak gördü, saygı duydu, bağlandı. Çünkü Kemal Kürt halkına oldukça saygılı davrandı, değer verdi, onun uğruna her şeyini ortaya koydu.

Kemal demek, eylem ve pratik demektir. Kemal demek, doğal olmak demektir. Kemal demek, yaşam demektir. Önderlikte en önemli bir özellik, düşünce ile pratiği aynı

anda yaşıyor olmasıdır. Düşünürken yapmak, yaparken düşünmek; birini diğerine tercih etmemek. Bizde bunu kendi şahsında gerçekleştiren ender yoldaşlardan biridir Kemal Pir. Kemal’de anında kavrama ve kavradığını anında pratikleştirme söz konusudur. Kemal eylemsiz yaşayamazdı. O nedenle yerinde duran biri değildi, fokur fokur kaynayan biriydi. İlişkilerinde gerçek anlamda yoldaşlık yapmayı esas alırdı. Yoldaşını güçlendirmeyi, başarılı kılmayı esas alırdı. Kemal’le birlikte olan moralsizse moral bulur, inançsızsa inanç bulur, umutsuzsa onda umut güçlenir, disiplinsizse disiplin gelişir. Onda güçlü bir kişilik, düşünce, irade ve pratikleşme gelişir. Bunu gerçekleştirdiği için yanındakileri etkileyebiliyor, harekete geçirebiliyordu. Kemal’de sözün değeri çok büyüktü. Verilen söz mutlaka yerine getirilmesi gereken bir sözdü. Söz verip de sözünde durmamak, Kemal’de affedilmeyecek bir tutumdur.

Kemal Pir’de Önderliğe bağlılık söz düzeyinde değildi. Önderliği anlamak ve uygulamak düzeyindeydi. Kemal Pir’de hep hizmet etmeyi esas alma vardır. Hareketin, halkın çıkarlarını her şeyin üstünde tutma vardır. Tüm çabasını, enerjisini halkın, hareketin, yoldaşların ihtiyaçlarına harcama vardır. Hareketin, halkın ihtiyacını esas aldığı için, yetkiyi, mevkiyi fazla önemsemezdi.

Başkan Apo, Kemal arkadaşı anlamak derken, Önderliğin anlaşılmasını istiyor. Çünkü Kemal Pir demek, Önderliği anlamaya çalışmak ve anladığı kadarını hayata geçirmek demektir. Önderliğin anlaşılmaması, yaşamsallaştırılmaması, Önderliğin boşa çıkarılması var. Bu Önderliği de halka da acı veriyor. Mutlaka Önderliğin zamanında anlaşılıp uygulanması gerekiyor. Eğer bu gerçekleştirilirse, büyük gelişmelere yol açar. Önderlik bugün Kemal Pir kişiliğinden bahsediyorsa, “Kemal ruhunu anlamak gerekiyor” diyorsa, bunun için diyor. Kemal’ i anlamak, bir anlamda Önderliği anlamaktır. Kemal Pir’in kişilik ve mücadele özelliklerini, onun felsefe ve mantığını, yaşam ve mücadele tarzını anlamak, bizi Önderliği anlamaya, doğru pratikleşmeye ve başarıya götürür. Bugün bu, bizim için her zamankinden daha fazla gerekli. Yarım saatlik bir konuşmayla Kemal Pir eğer yıllarca yürüyor, pratikleşiyor, pratiğinde de çok önemli gelişmelere yol açıyorsa,

bizim hayli hayli bunu gerçekleştirmemiz gerekiyor. Bunu gerçekleştirmemek, çok ağır, affedilmesi güç bir suç olur. Kemal Pir nasıl ki daha Önderlik yalnızken, Önderliğin düşünceleriyle birleşmiş ve o düşünceleri hayata geçirmişse, bugün Önderliği kendisine esas alanların da Önderliğin yeni paradigmasını, yeni stratejisini, taktiklerini, eylem çizgisini, özgürlük çizgisini, yaşam çizgisini Kemal'in yaklaştığı duyarlılıkla, sorumlulukla ele almaları ve bunu pratikleştirmeleri gerekiyor. Kemal'in güncelleştirilmesi budur.

Bugün korkunç bir inkarcılık var, sahte bağlılık var. Hem Önderlik ve Önderlik mücadelesinin yol açtığı gelişmeleri, yarattığı değerleri inkâr etme var, hem de bağlılık adı altında sahte bağlılıkların gösterilmesi var. Bu ikisine karşı Kemal Pir gerçekliğini güncelleştirmek önem taşıyor. Çünkü Kemal'de ne sahte bağlılıklara değer verme var, ne de inkarcılığa, ikiyüzlülüklere. Bunlara karşı amansız davranma var, bunun panzehri olma var. Önderlik gerçeğini buna karşı koruma, yaşatma mücadelesi var.

Kemal Pir'i anlamak, sosyalist ve emekçi kişiliği kendinde gerçekleştirmektir. Köleliği hangi biçimde olursa olsun, hangi gerekçeyle olursa olsun reddetmek, özgürlükte sonuna kadar karar kılmak demektir. Her türlü ihaneti, işbirlikçi teslimiyeti, başarısızlığı reddetmek demektir. Buna karşı amansız bir mücadelenin sahibi olmak demektir. Güzel bir insan, gerçek anlamda yoldaş olmak demektir.

Her türlü kirden, pastan, gerilikten, çirkinlikten arınmak demektir.

*Fuat Arkadaş
Kemal Pir Yoldaşı
Anlatıyor*

O Sosyalistti

Kemal Pir, insanoğlu insandı. Açık bir bilinçle bu gerçeğin farkında olmasak bile, Kemal, yitirip de bulmaya çalıştığımız İnsan'ın ta kendisiydi. O bizim için yaşamın tükenmez enerji kaynağıydı. Bilinçli ya da bilinçsiz, onun yanındayken bu kaynaktan besleniyor ve güç kazanıyorduk. Kemal Pir ile birlikteyken yenilmez bir ordunun üyeleriymişiz gibi bir duyguyu yaşamamız, bu gerçeğin dolaysız kanıtıydı. Demek ki, insan olmak, yaratıcı güç kaynağı haline gelmek ve bu gücü herkese cömertçe dağıtmak demektir. Kemal Pir işte buydu.

Kemal İnanç İnsanıdır

Gerçek adı Simon olan Petrus, İsa'nın havarileri içinde en inançlı olanlarından biridir. Kaya gibi sağlamdır; adını da zaten buradan alır. İsa'nın "Ben kilisemi bu kayanın üzerinde kuracağım" dediği söylenir. İnanç, savunduğumuz düşüncelerin doğruluğundan emin olmak ve aynı güvenle hayata geçirmektir. Bu açıdan bakıldığında Kemal gerçek anlamıyla bir inanç insanıdır. İnançsız kişi çirkindir; buna karşılık inanan insanın yüzünden daha güzel yüz yoktur. Kemal Pir, Apocu yaratıcı düşünce sistemine olan inancıyla, Apocu hareketin üzerinde bina edildiği sağlam kayadır.

Sosyalist Olmak, İnsan Olmaktır

Kemal Pir bir sosyalistti. Önder Öcalan'ın deyişiyle sosyalizmden kuşku duymak, insandan ve onun toplumsal varlığından kuşku duymak demektir. Apocu hareket her zaman özgün bir duruşun sahibi oldu. Taklide ve kopyacılığa düşmedi; reel sosyalizme eleştirel yaklaştı, bilimsel sosyalizmin yaratıcı özünü yakalamaya çalıştı. Daha önemlisi, ağırlığı pratik uygulamaya verdi; sosyalizmi bir yaşam biçimi haline getirmek için müthiş çaba harcadı. Bunun için eski paradigma yanlıştı diyerek her şey yeniden yaratılacakmış gibi toptan bir ret yaklaşımı içine girmek, bir başka uçtan münkirlik yapmaktır. O zaman geçmişte olduğu gibi günümüzde ve gelecekte de onun gibi yaşamalıyız dememiz gereken Kemal Pir'e saygısızlık etmiş oluruz. Yeni paradigmanın öngördüğü sosyalizm, Kemal Pir'in yaşamında somutlaşan sosyalizmdir. Sosyalist olmak, İNSAN olmaktır ve Kemal Pir budur.

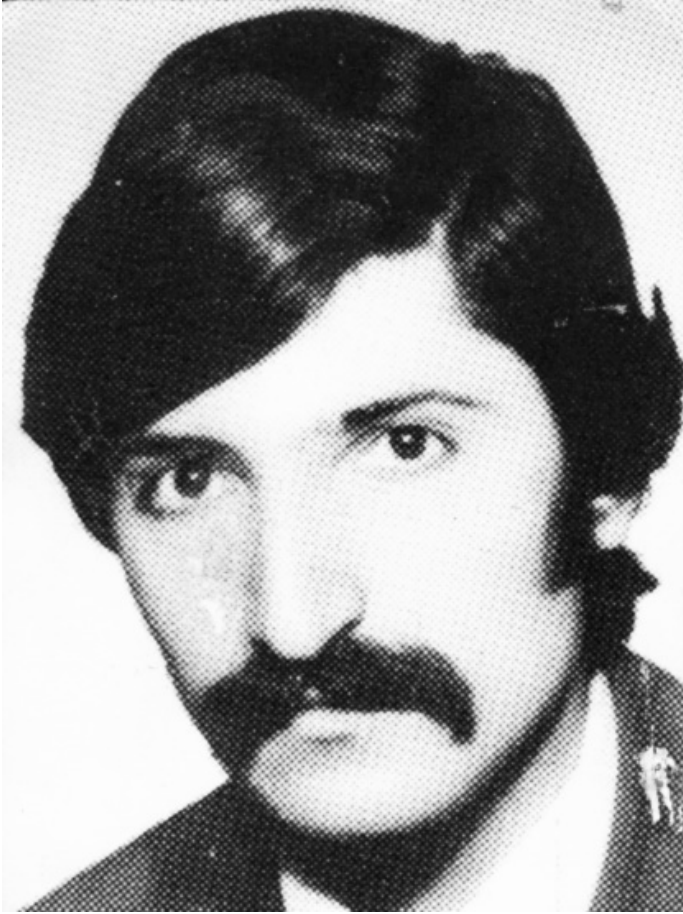
Beyin ve yürek gücü kazanmışsan özgürleşirsin; Kemal Pir gibi engin güç kaynaklarına sahipsen özgürlüğünü kazanırsın. Halkımız, "Sen eşek olmayı kabul ettikten sonra semer vuran çok olur" der. Özgürleşmek, işbirlikçi ihanet çetesi gibi hızla "Büyük Efendi"nin semerine koşmak değil, her türlü semerden kurtulmaktır. Sosyalizm işte budur. Kemal Pir, sosyalist düşünce ve inançları ve bedeni dışında bir silaha sahip olmaksızın, diriliş devriminde ilk adımlarını atmış halkımızı yeniden mezara gömmek üzere düzenlenen 12 Eylül komplosuna karşı kazanılmış zaferin adıdır.

Düşmanın Saygısını Kazandı

Apocu hareketin bittiğini iddia eden mahkeme heyetine Kemal Pir, "Bu hareket bitmez. Abdullah Öcalan tek başına kalsa bile, hareketi yeniden örgütlendirip mücadeleyi başlatır. Ben bu hareketin geleceğinde zaferi görüyorum" diyordu. Herkese "sen" diye hitap eden ve ses tonunda aşağılamanın açıkça sezildiği mahkeme başkanı, sıra Kemal Pir'e geldiğinde kendisine "siz" diye hitap etmek zorunda kalıyordu. Kemal Pir, düşmanlarının bile saygısını kazanmış böylesi bir yiğitlik abidesiydi.

Önder Öcalan hiç kimsenin tahmin bile etmediği farklı bir direniş tarzıyla komplocuları boşluğa düşürdü. Tarihi yepyeni bir perspektifle ele alıp çözümleyerek geliştirdiği yeni paradigmayla halklara gerçek kurtuluşun yolunu gösterdi. Kemal, Hayri, Mazlum ve Ferhat gibi soylu direniş abidelerini izlemek, onları taklit etmekle sağlanamazdı. Önemli ve gerekli olan, onların ideallerini gerçeğe dönüştürecek yolu netleştirmektir ve bunu başardı.

M. HAYRİ DURMUŞ

"Kürdistan Vietnamlılaşıyor"

M. Hayri Durmuş

*Hayri Durmuş Yoldaşın
Partiye Yazdığı
Son Mektubu*

Mücadele Devam Etmeli

Arkadaşlar!

Son tutuklamalar ve son gelişmelerden sonra bazı meseleleri değerlendirdik ve sizlere birtakım önerilerde bulunmaya karar verdik. Önerilerimiz ve düşüncelerimizle ilgili olarak görüşleriniz varsa eleştirilerinizi bekliyoruz.

A) Tutuklu arkadaşlarla ilgili olarak:

1- Hareketimize ve halka yönelik işkence, baskı vs. sık sık anlatılmalı. Ayrıca tutuklulara uygulanan işkence, keyfi yönetim, yemeklerin çok az ve kalitesiz oluşu, yatakların ve giyim eşyasının pislik içinde olması, görüşmelerin çok kısa bir süreye sıkıştırılması, ziyaretçilerin getirdiği eşyaların içeri alınmaması vs. uygulamaları sık sık teşhir edin.

2-Bazı arkadaşların siyasi savunma yapacakları açıklık kazanmıştır. Yalnız, yapılacak siyasi savunmanın işe yaraması, dışardaki arkadaşların propagandasına ve yardımına bağlıdır. Önemli derecede kamuoyu yaratılması için, içerde ve dışarda yaygın propaganda yapılmalı.

Avukatlar bulunmalıdır- avukatın çeşitli yararları olacaktır. Bu yönde yapılacak propaganda ve avukat işleri bizim uyarımıza uygun olarak yapılmalıdır.

3- Esas olarak nasıl bir siyasi savunma yapılacağı bizce bilinmektedir. Ancak gerek öze ilişkin, gerekse biçim açısından dışardaki arkadaşların, özellikle A...’nın elimizde bir taslağı olursa iyi olur. (Bu konuda mümkün olduğu kadar A... arkadaşın görüşü

alınmalıdır.)

4-Gözaltına alınan pek çok arkadaş gerek polisin üzerimize fazla gelmesi gerekse hareket ve kişiler hakkında elde bilgi ve belgelerin olması, dolayısıyla bazı açıklamalarda bulunmaktadır. Yani poliste konuşmaktadırlar. Ancak çok az sayıda kişi ise; aşırı derecede ürkeklik göstererek, bildiği, hatta tahmin ettiği her şeyi konuşmakta ve gözaltında bulunduğu süre içinde hakaret etmektedir. Bizler, prensip olarak, özellikle bu kişilerin tecrit edilmesini veya denetim altına alınmasını uygun buluyoruz. Zorlamalar karşısında bazı açıklamalarda bulunan arkadaşların da durumu, verdikleri bilgilere ve takındıkları tavırlara göre değişik olmakla beraber, bu arkadaşların hareket içinde kalmasını uygun görüyor ve düzelmeleri için çaba harcıyoruz.

5- Siyasi savunma hazırlamak için bazı materyallere ihtiyaç vardır. Fakat idare bu tür şeylere izin vermemekte, hatta bu tür materyaller aranmalarda alınarak imha edilmektedir. Bu hususu da avukatlarla konuşursanız iyi olur.

6- Bazı arkadaşların ifadelerini almaya devam ediyoruz. Aldıklarımızı iletacağız. Özellikle Batman yöresinden gelenlerin hemen hepsi ifadelerini gözleri kapalı imzaladıklarını söylüyorlar. Ve bunun dışarda propagandası yörede yapılıyor. Öyle zannediyoruz ki, bu propaganda çok kötü sonuçlar yaratıyor ve korkunç işkence yapıldığı intibası bırakıyor. Bu nedenle her yakalanan işkence görsün görmesin, bu hava içinde konuşmaya başlıyor. Bunun böyle olmadığı özellikle arkadaşlara anlatılmalı ve gözü kapalı ifade imzalanmasının önüne geçilmelidir.

7- Buradaki kız arkadaşla ilgili olarak bazı şeyler bize sorulmuştu; durumunun iyi olmadığı, moralsiz olduğu vs. durum bunun tam aksidir. Dışarı sızan haberler veya söylenen şeyler asılsızdır. Daha önce buradan çıkan kız arkadaş üzerinde durulmalıdır. Bu arkadaşın durumu ilginçtir. Hakkında daha önce düşünülen şeyler ciddiye alınmalıdır. Buradan çıkışı da ilginçtir. Burada resmi bir görevli ile yaptığı bir görüşmeden sonra (kendisi idareye çağırılıyor ve konuşuluyor. Daha sonra geldiğinde idarede bir subayla konuştuğunu, subayın Mardin'den geldiğini ve kendisini çağırdığını söylüyor. Fakat subayla ne konuştuğunu söylemiyor) tahliye oluyor.

B) Dışarıya ilişkin görevler:

1-Ne pahasına olursa olsun, mücadele sürdürülmelidir. Çeşitli koşullarda farklı biçimler alabilir. Ancak mücadele başsız bırakılmamalı, yeni görevlendirmeler yaparken isabetli davranılmalı. Görev alan kişiler her alanda bilgilendirilmelidir.

2- Mümkün olana kadar kazanılan mevziler korunmalıdır. Halk kitleleri ile kurulan ilişkiler sürdürülmeli, en kötü şartlarda bile halktan unsurlar vasıtasıyla kitleler içinde hareketin otoritesi sağlanmalıdır.

3- En zor dönemlerde bile, halk savunmasız bırakılmamalıdır. Bu dönemde özellikle bazı ağalar, komprador ve faşistler halka saldırılarda bulunacaklardır. Bu çevrelerin zorbalığına karşı çeşitli güçlerden yararlanılarak karşı durulmalıdır. Hiç olmazsa halkın gücü iyi organize edilmeli ve dinamik tutulmalıdır.

4-Bu dönemde yeni hedefler açılmaz. Taktik olarak örgütlenmeye, ilişkileri gizlemeye, kadroları muhafaza etmeye çalışılmalıdır. Çeşitli “sol” fraksiyonlarla var olan çelişkiler önemli ölçüde geri plana itilmeli, TİKP hariç. En baskıcı dönemde, Kürdistan’da direnen tek hareket olarak egemen tavrımızı sürekli işlemeli, geniş çevrelerin desteğini almalı ve dikkatlerini çekmeliyiz.

5-Bölgeler başsız bırakılmamalı. Özellikle bazı bölgeler de denetim mutlaka güçlü olmalı ve ilişkiler ayakta tutulmalıdır. Bölgelerin imkanları çarçur edilmemeli, hareketi yaşatmak için uygun bir şekilde harcanmalı veya kullanılmalıdır.

6-Bazı kadrolar mümkün olana kadar ele geçmemelidir. Özellikle aranan bazı arkadaşları zaman zaman size iletceğiz. Bunları siz de tanıyorsunuz. Bu tür arkadaşlar arasında her düzeyde kişiler vardır. İstenirse bazı isimler verebiliriz. Bu tür arkadaşlar çok iyi korunmalı, hatta gerekirse ülke dışına çıkarılmalıdır.

7-Şimdiye kadar çalışmalarında başarılı olmuş, fakat deşifre olmamış arkadaşlardan bu dönemde yararlanmak gerekiyor. Ancak öyle ilişki geliştirmek gerekir ki, bu tür arkadaşlar uzun süre kendilerini koruyabilsinler.

8-İçinde bulunduğumuz dönemde, Türkiye’deki, Ortadoğu’daki ve dünyadaki durum doğru değerlendirilmelidir. Dış kaynaklardan somut ve doğru haberler alarak kesin tespitler

yapmalı ve tavır ona göre konulmalıdır. Gözleri kapalı veya çeşitli yanıltıcı haber kaynaklarının haberlerinden giderek belirlemeler yapılmamalı. Saflaşma olacaksa, hareketimizde önceden bazı tespitlere sahip olmalı ve nerede saf tutacağını bilmelidir. (Bu konularda bazı değerlendirmeler yapip bize iletirseniz iyi olur).

9- 1 Ocak muhtırası, Kürdistan'daki gelişmelerin önemli derecede sebep olduğu bir çıkıştır. Bu nedenle PKK'nin hedef alınacağı ve başta önder kadrolar olmak üzere, hareketi topyekûn yok etmek amacıyla olduğunu söylüyoruz. Paniğe yer vermeden, kamuoyunda direnişçi yapı ve özelliğimize gölge düşürmeden, örgütlenmeye kadrosal ve kitlesel çalışmaya ağırlık vermek koşuluyla, belli ölçülerde geri çekilebilir veya mücadele değişik biçimlerde sürdürülür. Özellikle yayın faaliyetine ara vermemek gerekir. Dergi ve düzenli gazete çıkarılmayabilir. Ancak sömürgeci işkenceleri, vahşeti, halk üzerindeki baskıları ve gerici oyunları sık sık teşhir etmek için sürekli bildiri ve broşürler çıkarılmalıdır. Yayınlar daha çok propaganda ve ajitasyonu işlemeli ve kitlelerin direnişçi eğilimini canlı tutmalıdır. Kürdistan'da, hatta gerekirse tüm Türkiye'de devrimci demokrat çevrelerle iyi ilişkiler geliştirilmeli, en geniş cephenin yaratılması için asgari müştereklerde birleşilmelidir.

C) Öneriler

1-Tutuklu bulunan belediye başkanı için dışarda bazı girişimlerde bulunulmalıdır: Belediye meclis üyelerinin imzası ile bir yazı oluşturulup Türkiye'deki belediye derneklerine gönderilmeli. (Devrimci Belediyeler Birliği, Fırat Belediyeler Birliği, Ege Belediyeler Birliği vs.) Bu derneklerin nitelikleri öğrenilip yazı gönderilmelidir. Yazıda, belediye başkanının seçilme durumu, halkın güveni, uygulamanın haksızlığı uygun bir dille anlatılarak belediye meclis üyelerine imzalatırılmalı ve gönderilmeli. Aynı yazının bir nüshası da bazı milletvekillerine verilerek, bizzat götürüp vererek, meclise götürmelerini sağlamak gerekiyor. Yazıda özellikle uygulamanın haksızlığı vurgulanarak, kendilerinden ilgi ve reisin görevine dönmesi için girişimde bulunmaları istenmelidir.

2-Cezaevinde bazı taleplerimiz doğrultusunda girişimlerde bulunmak istiyoruz. Fakat buradaki diğer gruplar (ki her biri 35 kişidir)aksilik ediyor. Cezaevinde toplu hareket etmek için

kendilerine epey dil döktük, ancak sonuç vermedi. Buna rağmen biz bazı girişimlerde bulunacağız. Onların tavrı da özellikle KUK, Rızgari, DDKD şimdilik olumsuz. İdarenin istediği tarzda hareket etmeyi kabullenmiş durumdalar.

3-Kadın arkadaşla ilgili sorduğunuz hususlara henüz bir açıklık getiremedik. Vaziyet olumlu değil. Şimdilik pek olanak yok.

4-Evli olup tutuklu bulunan bazı arkadaşların eşlerinin sorunu cezaevine geliyor. Örneğin, Siverekli Sabri adlı bir arkadaşın hanımı ilgisizlikten ve ihtiyaçlarının karşılanmadığından bir hayli yakınıyor. Bu durum S... arkadaşı etkiliyor. Emin Yavuz'un karısı buraya gelip ağlıyor. F. Hoca'nın hanımı ilgisizlikten yakınıyor vs. Bu ailelerin durumunu, nasıl hareket ettiklerini ve ne kadar ilgilenildiğini bilmiyoruz. Fakat ihmal olur diye uyarıda bulunuyoruz. Yalnız kalan ailelere (anlayışları ne olursa olsun) mutlaka yardımcı olunmalıdır. Bazı ihtiyaçları karşılanmalı ve korunmalıdırlar. (Başka koruyanı yoksa).

5-Geçen defa önerdiğimiz avukat meselesi üzerinde durulmalıdır. Bir grup avukat mutlaka oluşturulmalı ve şimdiden çalışmalara başlamalıdırlar.

6-Bize sağlıklı bir şekilde son gelişmeler hakkında bilgi yollayınız. Özellikle son önemli tutuklamalar, ölüm olayları, önemli çatışmalar vb. ile ilgili.

D) Bizimle ilişki, anladığımız kadarı ile sağlıksız gidiyor. Bizim yolladığımız şeyler iki haftada size ulaşırsa, sizin yolladıklarınız yine o kadar zamanda varırsa pek yararlı olmaz. Haberleşme mümkün olduğu kadar hızlı ve sağlıklı olmalıdır. Yolladığımız şeyler yerine ulaşmış mıdır? Bu konuda da bilgi verilmesi.

- Şu anda cezaevinde toplu bulunuyoruz. Bir hayli meseleyi tartışıp, çeşitli sonuçlar çıkarabiliriz. Ancak, bunun için bazı bilgilerin zamanında ulaştırılması gerekiyor. İlişki sürekli olursa işlerin yürütme ve yönlendirmede yardımcı olabiliriz. Bunun üzerinde durulması.

- Daha önce yine bazı çalışmalarda yardımcı olabileceğimizi belirtmiştik. Yine belirtelim, özellikle bazı

konularda yazılı materyal oluşturabiliriz. Bu hususta acil konuları için öneride bulunun.

- Hareketimizin yargılanacağı ve çok sayıda kişinin yargılanmak üzere hapislerde tutulduğu, önemli sayıda arkadaşın da arandığı veya gıyabında tutuklama kararı olduğu kesindir. Hareketimizin geleceği ile ilgili geçenlerde bazı önerilerde bulunmuştuk. Aynı şeyleri tekrar belirtmeye gerek yok.

- Şu hususu açıklamak da fayda var. Uzun süredir bizde tutuklamalar devam ediyor. Hem de akla hayale gelmeyecek şekilde tutuklamalar. Ders çıkarılması gereken yüzlerce örnek yaşandığı halde, hareket olarak maalesef tedbir adına hiçbir şey yapamadık. Böyle olunca tutuklamalar devam etti. Aldığımız haberlere göre yoğun olarak devam ediyor. Bu tedbirsizlik ortamında hiçbir düzeyde ve hiçbir arkadaşın kesin güvencesi yoktur. Bizler bu gidişe kısmi de olsa, “dur” denilmesini istiyoruz. İsmi belirttiğimiz arkadaşlar mutlaka birtakım güvencelere sahip olmalı ve mümkün olana kadar ele geçmemeli.

- Arkadaşların önemli hata yapabileceklerini tahmin etmiyoruz. Ancak yine de belirtelim, “nerede ince ise orada kopulsun” anlayışına kesinlikle kapınılmamalı. Kararlılık ve soğukkanlılıkla korunarak, mücadelenin devamlılığı sağlanmalı. Şunu belirtelim ki, şu anda cezaevlerinde bulunan çok sayıda arkadaşın güvencesi de dışarda devam eden mücadeledir. Bir kısım arkadaşın çekilmesi veya ilişkisini sınırlandırması önemli boşluklar yaratmamalıdır. Güvenilir arkadaşlara cesaretle görev verilmelidir. Kitleler ile ilişkiler mutlaka ayakta tutulmalıdır. Bu dönemde, her zamankinden daha fazla propagandaya yazılı ve sözlü ihtiyaç vardır. Onun için sık sık bildiri ve broşürler yayınlanmalıdır. Bu tür çalışma için olanaklar mutlaka muhafaza edilmeli ve kullanılır halde tutulmalıdır. Bu alandaki çalışmalarda, bizimle sağlıklı ilişki olursa, epey yardımcı olabiliriz.

- Son günlerde Kızıltepe yöresinde birtakım gelişmeler olduğunu seziyoruz. Buranın konumu bazı arkadaşlarca bilindiği gibi, oldukça titizdir. Hiç aceleye gelir yanı yoktur. Güç durumlarını, kimlerin kimlerle tavır alacağı net kavranmalıdır. Muhtemelen çatışma alanı bir hayli yaygınlaşacaktır. Girişimlerde bulunurken kendi durumumuz, dönemin özellikleri ve Siverek örneği beraber değerlendirilmelidir. Mümkün olana kadar kendi kitlemize sahip çıkarak ve kontrol ederek yeniden bir kan davasına dönüşmesini kesin engellemek gerekir. Yapılacaklar, yörede bizi güçlendirmelidir. Bunun için birtakım şeyler yapılmalıdır. Fakat nelerin yapılabileceği, neye mal olacağı sizce tespit edilecektir. Kesinlikle işler bölgeye bırakılmamalıdır.

Selamlar

M. Hayri Durmuş

M. Hayri Durmuş Arkadaşın Savunması

(Mahkeme Tutanaklarından)

Duruşma Hâkimi: Duruşma tehir edildiği belli gün ve saatte, Sıkıyönetim komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi, Mahkeme Heyeti, İddia Makamı ve tutanakta bir değişiklik olmaksızın mahsus salonda toplandı. Oturum açıldı, yoklama yapıldı.

Siirt-Batman grubu tutuklu sanıklarının hepsinin getirildiği görüldü. Serbest olarak yerlerine alındılar. Tutuksuz sanıklardan hiçbirinin gelmediği görüldü.

Sanık vekillerinde: Avukat Nevzat Helvacı, Hüseyin Yıldırım, Hüseyin Avni Altay ve Süleyman Yeter'in de geldiği görülerek yerlerine alındılar.

Duruşma Hâkimi tarafından sanık Mehmet Hayri Durmuş çağrıldı:

Duruşma Hâkimi: Sanık Mehmet Hayri Durmuş sorgusunda, PKK örgütünün Merkez Komitesinde görevli olduğunuz, aynı zamanda kurucu üye olarak bulunduğunuz, 6136 sayılı Kanuna aykırı davrandığınız, adam öldürmeye azmettirdiğiniz iddia ediliyor.

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Ben Kürdistan'da bağımsızlık ve demokrasiye öncülük etmekte olan Partiya Karkerên Kürdistan (PKK) örgütünün bir üyesiyim. Başından beri bu hareketin faaliyetlerinde bulundum. Daha grup aşamasındayken çalışmalarına katıldım ve partileşme sürecinde yine fiilen çalışmalara katıldım, kuruluş toplantısında bulundum. Daha sonra

Partinin Merkez Komitesine seçildim. Partinin Merkez Komitesi üyesiydim, doğrudur. Diğer iddiaların zaten ileride ifademi verirken tek tek üzerinde duracağım, izah edeceğim. “Adam öldüremeye azmettirme” diye bir iddia var. Bunu şu anda hemen belirtiyim, öyle özel bir karar vermişliğim yoktur. Özel olarak bir eylemi azmettirici bir konumum olmamıştır. Bu iddiayı şimdilik hemen reddedeyim. İfademe biraz sonra geçeceğim, şu anda iddianame üzerinde biraz durmak istiyorum. Diğer arkadaşlarım gibi ben iddianamede belirtilmiş olan bazı yanlış noktalara değineceğim. Bunlara değindikten sonra ifademe geçeceğim.

Duruşma Hâkimi: Şimdi, sizden daha önce Mazlum Doğan iddianame üzerinde durdu. O noktalara aynen katılıp katılmadığınızı; yani fazladan olmasın istiyoruz. Onların dışında...

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Mümkün olduğu kadar toparlayacağım. Konumum gereği ben bazı diğer arkadaşlarımdan farklı birtakım açıklamalarda bulunmak durumundayım.

Duruşma Hâkimi: Peki.

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Daha doğrusu arkadaşlarımdan söylediklerinin çoğuna katılıyorum. Burada yalnız Mazlum Doğan Arkadaş değil, başka arkadaşlarım da açıklamalarda bulundular, onların tümünün açıklamalarına da katılıyorum; fakat, kendim özellikle o arkadaşların belirtmedikleri veya bilmedikleri çeşitli hususlarda, beni tatmin edici olmadığı için o konularda açıklama yapmak istiyorum. Onun için, ben de benzer hususlara temas edeceğim; fakat biraz değişik olacak.

Duruşma Hâkimi: Yalnız kısa kesin.

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Tamam, mümkün olduğu kadar kısa keseceğim. Birinci olarak belirteceğim nokta; İddia makamının veya mahkemenin bizatihi kendisine yönelik olacaktır. İddia makamı ve dolayısıyla mahkeme hareketimizi yargılamak veya değerlendirirken politik davranmaktadır, yani hukuki prensiplere bağlı kalmaktan ziyade, politik tavır takınmaktadır. Niçin böyle davrandığını, bazı delillerle ortaya koymak istiyorum. Bir defa mahkeme malum, bir özel mahkemedir. Bunu hepimiz biliyoruz. Özel mahkemelerin diğer mahkemelerden ayrılan bir yanı vardır ki, en temel farkı, özel mahkemeler kuruldukları dönemlerde mevcut yönetimin politikasını aynen uyguluyorlar veya o politikayı

yargı organlarında icra ederler.

Duruşma Hâkimi: Bu, senin kanaatin.

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Evet, elbette benim kanaattim, kendi düşüncelerimi izah ediyorum. O halde, devletin bize yönelik politikası nedir? Mahkeme bizi bu açıdan değerlendireceğine göre, devletin politikasına bakmak gerekir. Devlet, daha doğrusu mevcut yönetim hareketimiz hakkındaki düşüncelerini açıkça beyan etmektedir, gizlememektedir, imha ve dağıtma, yok etme biçiminde bir politika izlemektedir. Sıkıyönetim komutanlıklarının bildirilerinde bu açıktır. “Devletin bütünlüğüne yönelen hareketler yok edilecektir” biçiminde ifadeler kullanılmaktadır. Haliyle, devlet bu politikasını sonuca vardırma için, çeşitli araçlara başvurmaktadır. Bu araçlardan bir tanesi de yargı organıdır, yani mahkemelerdir. Mahkemeler esas olarak cezaevlerinde tutuklu bulunan yüzlerce partili, militan ve taraftarının pasifize etmek için karar verme aşamasına gelmiş durumdadır. Bir defa şunu belirtmeden geçemeyeceğim, bugün yargı önüne çıkarılmakta olan yüzlerce

parti militanı, parti kadrosu ve taraftar, her türlü savunma olanaklarından aslında mahrum bırakılmıştır. Adli müşavirliklere defalarca müracaatlarda bulunulduğu halde, bu konuda gerekli kolaylıklar gösterilmemiştir, kitaplar, kanunlar, yasalar talep edilmiştir, malzemeler, materyaller talep edilmiştir, bu konuda adli müşavirlik kolaylık göstermemiştir. Bunun dışında, sıkıyönetim komutanlıklarının emriyle avukatlarımız çalıştırılmamıştır, defalarca gözaltına alınmışlardır. Avukat Mahmut Bilgili, hareketimizle hiçbir ilişkisi olmadığı halde birkaç defa gözaltına alındı, neticede çalışmadığı için davayı bırakıp, terk etmek zorunda kaldı. Şu anda nerede olduğunu bilmiyorum, devamızı terk etti. Daha sonra Avukat Şerafettin Kaya yine hareketimizin kadrolarını ve taraftarlarının vekili olduğu için gözaltına alındı,

bir müddet gözaltında kaldıktan sonra tutuklanmış olduğunu duydum. Daha sonra, bir müddet önceye kadar duruşmalarımıza katılan Erdinç Uzunoglu adlı avukatın, yine hareketin kadrolarını ve taraftarlarının vekâletnamesini aldığı, davalara girdiği için gözaltına alındığını duydum ve birkaç haftadan beri haberim yoktur, kendisiyle görüşememekteyim. Bu şekilde bir defa hareketimizin kadroları ve taraftarları savunmasız, yargı organlarının önüne çıkmaktadır. Bu konuda herhangi bir imkâna sahip olmadan, herhangi bir hazırlık yapmadan yargı organlarının önüne çıkarılmaktadır. Ve yargı organı önüne çıkarıldıktan sonra da ağır cezalara çarptırılıp, pasifize edilmek istenmektedir. Şimdi mahkemenin politik davrandığını ortaya koydum ve birkaç örnekle bunu biraz daha açıkça ortaya koymak istiyorum. Hukuk alanında fazla bilgim yoktur, ama bildiğim bazı şeyler vardır. Bir defa iddia makamı kendi iddianamesini hazırlarken, kişi hakkında çeşitli araştırmalarda bulunur, soruşturma ifadelerinden başka çeşitli incelemelerde bulunur.

Duruşma Hâkimi: Şimdi genel hususlara, savcının iddianamesini nasıl yazdığını, yazacağını sen öğretecek değilsin.

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Tabii, bu hususta ben düşüncelerimi vurguluyorum.

Duruşma Hâkimi: Hayır, düşüncelerini vurgulama yapmıyorsun, daha sonra savunma safhasında bu hususa değinirsin. Yani, savcı iddianamesini şöyle yazar, mahkeme şöyle karar verir. Bu senin bir kere sorgunun, pozisyonunun dışında olan bir şey. Savcı nasıl yazarsa yazar, sana bir iddianame getirmiş.

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Şunu belirteyim, ben kendi görüşlerimi söylüyorum.

Duruşma Hâkimi: Hayır, söyleyemezsin, nasıl söylersin? Savcı iddianamesini nasıl yazarsa yazar. Eline gelmiş bir iddianame, iddianame hakkında konuşabilirsin; ama şöyle yazar, böyle yazar nasıl yazarsa yazar.

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Kısaca değinip geçeceğim. Şimdi dediğim gibi tamamen polis ifadelerine dayandırılmaktadır. Burada yüzlerce arkadaş ve taraftarlarımız çıkıp ifade verdi. Yüzlerce insanın ifadesi alındı, ben tanık oldum. Hepsisi kendi ifadelerinde işkence altında alınan ifadelerinin iddianameye aynen

yansıtıldığını iddia ettiler. Açıktır, polisin soruşturma döneminde almış olduğu ifadeler iddianameye aynen geçirilmiştir. Bir diğer husus daha var, burada önemli bir delil olarak ortaya koymak istiyorum. Hareketimiz bir çete olarak gösterilmiştir ve Türk ceza kanununda çete 168'inci maddeyle esas olarak cezalandırılır biçimde bir ifade vardır. Fakat hareketimizi sevk ve idare edenlerin durumu, adeta bu şeyin dışında tutularak, idamla yargılanmaları, daha doğrusu, daha ağır cezalara çarptırılmaları gerektiği hususunda ifadeler vardır iddianamede. Hareketimizi sevk ve idare edenlerin 168'inci maddeden yargılanmaları gerekirken, herhangi bir madde gösterilmeksizin, daha doğrusu 450'ye-4,5 biçiminde şeyler konularak, hareketin sevk ve idare edicileri daha değişik cezalarla cezalandırılır biçiminde ifadeler vardır. Diğer bir husus, hareketimiz ideolojik olarak ortaya çıkmıştır. Giderek politikleşmiştir. Belli bir programı, tüzüğü vardır, düşünceleri vardır, ülkeyi değerlendirişi, şuyu buyu vardır. Bunlarla ilgili olarak mahkemenin elinde bir ton belge vardır, kitaplar vardır. Yani, geniş çapta ideolojik düşünceler aslında iddianameye yansıtılması gerekirken, bu hususta iddialar adeta çete şeyine uydurulmuştur. Yani, harekeminin ideolojisi ve programına açıkça iddianamede yer verilmemiştir. Çok basit bir iki cümleyle adeta hareketin siyasi karakteri bir kenara bırakılarak, tamamen bir macera grubu gibi gösterilmek istenmiştir. İşte bu şeylerden ötürüdür diyorum, hareketimizi mahkeme politik olarak değerlendirmektedir; belirtmek istediğim birinci nokta budur. İkinci olarak üzerinde durmak istediğim husus, arkadaşlarım burada değindiler, ben de bir yönüyle biraz üzerinde durmak istiyorum. Çete iddiası vardır, hareketimizin bir çete olduğu iddiası vardır. Bu iddia kesinlikle gülünçtür, bu iddiayı ben de reddediyorum. Merkez Komitesi üyesi olarak, ben pek çok şeyi biliyorum, diğer arkadaşlarımdan farklı olarak, hareketimizin gelişme sürecini ben iyi biliyorum. Hareketimiz, bir defa, bir milis gücü olarak ortaya çıkmamıştır. Şu veya bu dağın başında bir silahlı eşkıya grubu biçiminde türememiştir. Adam öldürüp de firar eden çeşitli silahlı unsurların bir araya gelip soyguncu, gangster çeteleri biçiminde ortaya çıkmamıştır, böyle bir türeme yoktur. Mahkeme heyeti de daha doğrusu iddia makamı da şunu çok iyi bilmektedir, elindeki belgelerden, verilmiş, ifadelerden, itiraflardan açıktır, bilgisi vardır ve nitekim hareketimiz önce

ideolojik olarak ortaya çıkmıştır. 1970'lerden sonra ki biraz sonra ben daha detaylı olarak bu hususlara değineceğim, izah edeceğim. Hareketimiz ideolojik olarak ortaya çıkmıştır. Marksizm-Leninizm kavranmıştır, ülke koşullarına indirgenmiştir, Kürdistan toplumunun yapısı değerlendirilmiştir. Bu senelerce, daha doğrusu yıllarca tartışma konusu edilmiştir, bu hususta seminerler verilmiştir. Daha sonra bir dizi toplantılar vardır. Bu toplantılarda hareketin durumu, ülkenin durumu, devrim meseleleri tartışılmıştır ve bilahare, yani son senelerde aslında hareket giderek silahlı mücadele de vermek durumunda kalmıştır. Çeşitli şiddet olayları gelişmiştir ve hareketimiz bir yandan kendi örgütlenmesini geliştirip yayarken, politikleşirken, örgütlenirken öte yandan kendisini korumak için, kadrolarını korumak için özellikle o aşamada çeşitli silahlı eylemlere de girişmiştir. O konuda da tedbirler alınmıştır ve inkâr etmiyoruz. Silahlı gruplar oluşmuştur; onu inkâr etmiyoruz. Silahlı gruplar oluşmuştur, eylemler konulmuştur, ama ön planda olan, hareketimizin ideolojik olarak gelişmesidir, hareketimizin politik olarak gelişmesidir, örgütlenmesidir. Esas olan budur. Yani diğer şeyler talidir. Çatışmalar, hareketin silahlı yanının gelişmesi, silahlı birimlerin oluşması ikinci planda kalmaktadır. Birinci planda olan hareketin ideolojik çalışmasıdır, örgütlenmesidir. Bilahare partileşmiştir. Hareketimiz partidir, "Partiya Karkerên Kürdistan" dır adı. Apoculuk ve UKO'culuk suçlamaları yersizdir. Halk arasında konuşulsa bile bu konuda iddia makamının aslında iddianamede bu şeklide bizi isimlendirmesi, bunu ön plana çıkarması yine kasıtlıdır. Üçüncü değineceğim husus silahlı propaganda meselesidir. Arkadaşlarım değindi. Ben de bir iki hususa değinmek istiyorum. Dün Mazlum arkadaşın da ifade ettiği gibi hareketimiz devrimci zoru ilke olarak benimsemektedir. Bu ilke aslında Marksizm'e, Leninizm'e ters düşmez. Daha doğrusu şöyle ifade edeyim, Marksizm-Leninizm mutlaka her yerde ve her zaman şiddet uygulanır, her şey şiddetle halledilir biçiminde bir anlayış şekline sahip değildir. Marksizm-Leninizm'de böyle bir katı tutum yoktur. Mümkün olduğu kadar barışçı koşullara girilmesi ve bu tür yöntemlerin uygulanması tercih edilir, ama sosyal devrimlerin bizzatiliğine bakıldığında bu devrimlerin hemen hemen tümünde kan döküldüğü, kanlı çarpışmaların olduğu ve devrimlerin böyle gerçekleştiği, çekişmeli,

çatışmalı mücadeleler sonunda gerçekleştiği de bir gerçektir. Gerek sınıfsal devrimlerin gerekse ulusal kurtuluş hareketlerinin uzun yıllar silahlı mücadelelerle sonuçlandığı, zafere ulaştığı bir gerçektir. Bu gerçeği bilen bizler elbette Kürdistan'da bir ulusal kurtuluş hareketini örgütlerken silahlı mücadeleyi ve devrimci zoru ret edecek değiliz ve bunu reddedenleri şiddetle eleştiriyoruz; bunu açıkça belirtelim, silahlı mücadeleyi Kürdistan'da reddeden, bu tür bir mücadelenin gereksizliğine ve reformlarla başarıya gidilebileceğine inananları biz teslimiyetçilikle, pasiflikle suçlamaktayız. Esas olarak reformlarla sonuca gidilemeyeceğini, bir ulusal kurtuluş hareketinin ancak güçlü bir örgütlenme, güçlü bir cepheleşme ve bilahare, uzun dönemde yürütülecek bir silahlı mücadele ile gerçekleştirebileceğini, zafere ulaşabileceğini belirtiyoruz; bu bizim bir ilkemizdir. Ama şu şeye katılmıyoruz, biz silahlı çatışmaya girerken ve o yönde eylemler geliştirirken, propaganda olsun diye yapmadık. Silahlı propaganda ilkesinin aslında Marksizm-Leninizm'de detaylı olarak yeri yoktur. Bu çeşitli devrim grupları ve hareketleri tarafından, ülkelerinin koşullarına uygun bir tarzda geliştirilmiş bir tezdur. Esas şudur, saldırı biçiminde şiddet olarak değerlendirilebilir. Hâlbuki hareketimiz şimdiye kadar hedeflerine saldırı yöneltmiş değildir, yani propaganda olsun diye iddianamede iddia edildiği gibi halk heyecana kapılsın, hareketin etrafında yer alsın veya gençlik silahlanmaya alışsın, bu şekilde ayaklanmanın zemini oluşsun, devlet taciz edilip halkın üzerine saldırtılsın biçimindeki anlayıştan hareket edilmemiştir. Yani eylemler veya silahlı olarak şimdiye kadar yürütülen mücadele, bu şeyler oluşsun diye değil, izah edeceğim gereklilikler olduğu için, gerek duyulduğu için başvurulmuştur. Hareketimiz daha ortaya çıktığı dönemden itibaren, bu hedefi olmuştur. Şunu burada belirtmek istiyorum. Cumhuriyet dönemi boyunca da bunu açıkça görmekteyiz, ülkemizin kaderini derinden değiştirecek, temelinden değiştirecek çeşitli girişimler, çok kanlı bir şekilde bastırılmıştır veya bu tür bir gelişmeye müsaade edilmemiştir. İmha edilmesi için, yok edilmesi için her türlü çabaya başvurulmuştur. Bizim hareketimize de esas olarak ülkenin kaderini temelden değiştirmeye aday olduğu için, hatta ortaya çıktığı tarihlerden itibaren, aslında devletin ve devletin istihbarat örgütleriyle birlikte çalıştığını iddia ettiğimiz çeşitli ajan örgütleri, provokatör grupların hatta yerli feodal-

kompradorlara bağılı çeşitli milis güçlerinin boy hedefi olmuştur. Bunların çoğı hareketimizin kadrolarına yönelik komplolara girişmişlerdir. Örneğın Antep'te Hâkî Karer'in öldürölmesi olayında olduğı gibi, buna benzer daha birçok komplo söz konusudur. Uzun süre hareketimiz bu komplolara karşı nasıl tavır takınacağını düşünmüş ve neticede acil olarak tedbir alınması gerektiğine inanmıştır. Hareketimiz kendi kadrolarını, kendi örgütsel yapısını muhafaza etmek için her şeyden önce bunu yapabilmek için bazı tedbirler almıştır, silahlanmıştır ve bu şekilde bazı silahlı gruplar oluşturmuştur, eylemler koymuştur. Ajan ve provokatör örgütlere karşı yerel hain güçlere, milis güçlerine karşı, özellikle halka zulmeden ve halkın birliğini parçalamaya yönelik tavırlar içinde olan çeşitli çevrelere karşı silahlı eylemlere girişmiştir. Ama bunlar dediğim gibi hiçbir zaman propaganda olsun diye değil, aslında son derece gereklilik duyulduğı için, gerekli oldukları için başvuru olan eylemlerdir ve taktik biçimindedir. Hiçbir zaman saldırı niteliğinde değildir. Bu konuda iddia makamının bu iddiasını da reddediyoruz. Diğer bir husus, demin de izah ettim, hareketimizin ideolojisi adeta bir çetenin düşüncesine veya bir çete konumuna uydurulmuştur. Yani iddia makamının elinde kitaplarımız vardır, dergilerimiz vardır, düşüncelerimiz buralarda açıkça izah edilmiştir. Serxwebun dergisi hareketimizin programının gerekçelerini içermektedir. Burada programın genişletilmiş bir biçimi ortaya konmuştur, devrimci görevler uzun boylu anlatılmıştır. Hareketimizin ittifak anlayışı, hareketimizin sınıfları değerlendiriş tarzı, çeşitli sınıfların devrimdeki yeri konusu burada geniş anlatılmıştır. Bu şeylere esas olarak iddianamede yer verilmemiştir. Bu da kasıtlı bir tavidir. Sadece hareketimizin 1-2 cümle ile amacı şudur biçimde konulmuş, o da dün arkadaşımın belirttiğı gibi -bu konuyu tekrar açmak istemiyorum- Marksist-Leninist bir Kürt devleti biçiminde ifade edilmiştir. Bu zaten yanlış bir cümledir. Arkadaşım bu konudaki düşüncelerini belirtti. Hareketimiz, önüne bir asgari program koymuştur. Bu asgari program iki kısımdan oluşmaktadır. Birisi, devrimimizin milli yanı, diğeri devrimimizin demokratik yanı olarak değerlendirilebilir. Bu programda her ikisine de genişçe yer verilmiştir. Bu konudaki görevler açıklanmıştır. Yine programla beraber değineceğim tüzük hususu vardır. Dün arkadaşım izah etti. Aslında iddianamede belirtilen tüzük hareketimizin gerçek

tüzüğü değildir. Bu bir ifadedir. Böyle bir tüzüğe ben kendim rastlamadım, ben de tüzüğü okudum, tüzük elimde kalmıştır. Sanırım bu yönde bir ifade verilmiştir ve bu ifade tüzük diye ortaya konulmuştur. Aslında hareketin gerçek tüzüğü değildir, içinde yanlışlar vardır, eksiklikler vardı, ama bazı doğrular da vardır. Şimdi tek tek üzerinde durmaya gerek yoktur. Ama şunu hemen belirtiyim, bu hareketin tüzüğü değildir. Bunu ben Merkez Komitesi üyesi olarak burada ifade edeyim. Üzerinde duracağım diğer bir konu, ülke kavramı meselesidir. İddia makamı Kürdistan ülkesini kabullenmemektedir. Bu konuda “Apocular Türkiye’nin doğusunu ve güneydoğusunu ülkeden parçalayıp burada bir bağımsız devlet kurmak için çaba harcamaktadırlar” şeklinde ifadeler vardır. Yani Kürdistan’ın bir parçası olan Orta-Kuzey-Batı Kürdistan diye adlandırdığımız bu parça, üzerinden bulunduğumuz parça Türkiye’nin doğusu ve güneydoğusu olarak değerlendirilmektedir. Oysa tarihsel olarak değerlendirdiğimizde burası Kürdistan’ın bir parçasıdır. Türkiye Cumhuriyeti’nin doğal bir parçası değil aslında, Kürdistan ülkesinin bir parçasıdır. Bizim ülke anlayışımız burada arkadaşlar tarafından ortaya konuldu, ben bu düşüncelere katılıyorum. Biz, ırkçı, milliyetçi, şoven bir anlayışa sahip değiliz, başkalarının topraklarında gözümüz olamaz. Esasa olarak Kürt halkının üzerinde yaşadığı (tarihsel olarak) Kürt halkının üzerinde yaşadığı ve bugün de hali hazırda Kürtlerin çoğunlukta olarak yaşadığı yöreler, tarafımızdan Kürdistan ülkesi olarak değerlendirilmektedir ve buraların gerçek Kürdistan’a katılıp katılmayacağı, daha doğrusu üzerinde kurulacak bir Kürdistan devletinde nerelerin yer alacağı hususu burada bazı arkadaşlarım tarafından yine belirtildi. Ben de aynı düşüncelere katılıyorum. Bu, bu yörelerdeki halkın iradesine bağlı olacaktır. Mücadelemizin başarı durumuna bağlı olacaktır. Belki bir kısım bölgeler kurtarılmayacaktır uzun süre veya belki bazı bölgeler Türkiye ile birlikte yaşamak isteyeceklerdir. Bu konuda yöre halkının kendi iradelerine de başvurulacaktır. Halkın iradesine rağmen adeta zorbalık yaparak çeşitli bölgeleri Kürdistan’a dahil etme veya bazı bölgeleri ülkeden koparıp buralarda suni olarak devlet oluşturma biçiminde şoven, milliyetçi, ırkçı bir anlayışımız söz konusu değildir. Tarihsel olarak şekillenen bir halk vardır, bu Kürt halkıdır. Dün arkadaşım bu konuda bazı tarihsel açıklamalarda bulundu. Ben, esasen bu konunun üzerinde

fazla durmak istemiyorum, tartışma konusu da yapmak istemiyorum, ama görüyorum mahkeme heyeti bu konuyu yani Kürtler 'in varlığı yokluğu meselesine veya Kürdistan'ın varlığı yokluğu meselesini sık sık tartışma konusu yapmaktadır. Bu durum bizce acayip karşılanmaktadır. Bugün artık bu konu tartışması yapılmayacak kadar açıktır, pek çok çevre tarafından kabul edilmektedir, hatta Türkiye'deki...

Duruşma Hâkimi: Kim bu çevreler?

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Efendim?...

Duruşma Hâkimi: "Pek çok çevre" kim?

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Bizatihi Türkiye'deki basındır. Yani Türkiye'deki basın bile bunu kabullenmiştir. Kürdistan üzerinde çeşitli oyunların oynandığı ve politikaların üretildiği günlük gazetelerde bile yer almaktadır. Kaldı ki, dünya politikasında uluslararası çeşitli toplantılarda bu hususlar tarihsel olarak pek çok defa ele alınmıştır. Barış toplantılarında...

Duruşma Hâkimi- Tarihi incelediniz mi siz?

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Tarih konularında fazla şeyim yoktur, yani bu konularda uzun araştırmalarım yoktur; ama...

Duruşma Hâkimi: Nereden çıkartıyorsun milleti Türk, Kürt diye bölüp de nereden çıkarıyorsun Kürdü, Türk'ü bilmem nesini? Nereden çıkarıyorsun tarihi incelemedin de, belirli bir bilgi yok da?

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Şunu söyleyeyim, bilğim yok derken bu konuda ben uzman değilim, bir tarihçi değilim, bunu demek istiyorum. Yoksa araştırmam yoktur biçiminde değil. Ben tahsilli bir insanım. Elbette bu konuda okumuşluğum vardır. Pek çok kitap, belge okumuşum.

Duruşma Hâkimi: Nereden okudun?

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Kürtlerin kökeni ile tarihi ile ilgili, Ortadoğu'ya gelişiyile ilgili, Kürdistan üzerinde...

Duruşma Hâkimi: Nereden gelmiş Ortadoğu'ya? Ne olmuş? Tarihte hangi devletleri kurmuşlar?

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Bu hususta şunu söylemiştim: bu konuda arkadaşların yaptığı açıklamalara katılıyorum biçiminde ifadelerde bulundum demiştim. Ben de bu nedenle fazla açıklama

yapmak istemiyorum. Yani bu hususu ben tartışma konusu yapıp da uzun boylu anlatmak istemiyorum.

Duruşma Hâkimi: Mahkeme bir tartışma konusu yapmıyor, soruyor, kısaca açıklamalarda bulun.

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Diğer arkadaşlarımın da ifade ettiği gibi, Kürtler esas olarak Ari soyundan gelmektedirler ve Kuzey Avrupa'dan. Kuzey-Batı Avrupa'dan, İskandinav yörelerinden kavimler göç ederken Kürtler de esas olarak buradan gelerek Kürtlerin merkezi olarak kabul edilebilecek Van ve Urmiye Gölleri arasına, aşiretler biçiminde MÖ 1000 yıllarında yerleşmişlerdir. Daha sonra aşiretler konfederasyonu biçiminde bir örgütlenmeye gidilmiştir. Bu siyasal organizasyon oluşturulmuştur. O dönemde var olmak için buralardaki köleci imparatorluklara karşı güçlü mücadeleler verilmesi gerekiyor. Bu nedenle aslında birleşilmiştir, örgütlenilmiştir. Asur'a karşı uzun süre mücadele edilmiştir. Daha sonra Asur devleti yıkılmıştır ve yerine Med organizasyonu oluşturulmuştur. Bu, Kürtlerin oluşturduğu ilk siyasal organizasyondur, devlettir. Yaklaşık 200 yıl kadar hükümlanlık sürmesi söz konusudur. Milattan Önce 700 yılları ile 500 yılları arasında.

Duruşma Hâkimi: Hayır, bu söylediğinin kaynağı ne, tarih belgesi ne?

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Şimdi ben bu hususta yine mahkeme heyetine yönelik bir nokta üzerinde durmak istiyorum. Şöyle ki; her millet ortaya çıkarken veya kendi tarihini ortaya atarken ille dikili taşlardan yararlanır veya matbaa araçlarından, mühürlü belgeli araştırmalardan faydalanır diye bir şey yoktur. Pek çok belge, meşhur bilginlerin, tarihçilerin anılarından, bunların hazırlamış olduğu eserlerden de ortaya çıkartılabilir.

Duruşma Hâkimi: Kaynağını soruyorum size. Hangi kaynaktan öğrendiniz bunu?

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Bu konuda tarihçilerin bilgileri var. Örneğin bizzat Herodot'un bu konuda açıklamaları vardır. Yine, daha sonraki yüzyıllarda da pek çok tarihçinin bu konuda belgeleri vardır ve ben bunların çoğunu okudum. Ansiklopedilerde bu konuyu araştırdım, seminerlerde tartışma konusu yapıldı, dinledim. Yani bu konuda pek çok belge vardır:

fakat şu bir gerçektir: bir millet kendi bağımsızlık mücadelesini gerçekleştirmeden, bu konuda uzun araştırmalara girmeden kendi tarihini açık, net biçimde ortaya çıkartacak imkanlardan yoksundur, böyle bir şeyi toparlayıp bir araya getiremez. Bugün Kürtlerin varlığıyla ilgili Londra'da, Paris'te, Bağdat'ta, Şam'da, İstanbul'da bizzat müzelerde pek çok belge söz konusudur: ama bizler bunları araştırma imkanına sahip değiliz. Bunları toplama, bir araya getirip gerçek tarihimizi aydınlığa çıkartma imkanından yoksunuz.

Bunu mahkeme heyetinin böyle kabul etmesi gerekir. Yani biz bugün kalkıp da belgelerimiz şunlar, şunlardan diye ortaya sürecek imkân ve olanaklardan yoksunuz. Ama bu belgelerden çeşitli tarihçiler tarafından derlenmiş broşürler, kitaplar vardır. Dedim, biz bunları okuduk, değerlendirdik. Kaldı ki...

Duruşma Hâkimi: Hangilerini okudunuz?

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Demin belirttim. Bu konuda Kürtlerin kökeniyle ilgili bir iki kitap okudum. "Kürdistan Üzerinde Mücadeleler" olarak...

Duruşma Hâkimi: Yazarı kimdi bunun?

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Kürtlerin kökeniyle ilgili Nikitin'in bu konuda vardır. Bunun dışında çeşitli tarihçilerin ve siyaset adamlarının hazırladıkları Kürdistan üzerindeki mücadeleleri veya çeşitli aşamalarındaki mücadeleleri dile getiren belgeler niteliğinde olan yazılar vardır. Dün arkadaşım da değindi. "19'ncu yüzyılda Kürdistan üzerinde mücadeleler" diye bir broşür var. Bunu okudum. Bunun dışında yine "Çağdaş Kürdistan tarihi" diye cumhuriyet döneminde Kürdistan'daki uygulamalar ve Kürdistan'ın durumunu anlatan kitabı okudum. Ve bunun gibi daha pek çok broşür. "Doza Kürdistan" diye bir broşür elime geçti, bunu okudum. Bunun dışında özellikle Abdullah Öcalan arkadaşın bu konuda geniş araştırmaları ve kendisinin bir tarih anlayışı vardır. Aslında Kürdistan'a bakış anlayışı vardır. Bu Serxwebun'da esas olarak, yani temel hatlarıyla yer almaktadır. Bu arkadaşın biz tarihi dinlediğimiz ve öğrendiğimiz pek çok şey vardır. Ve bütün bunlardan başka, bizce daha çok önemli olan mevcut koşullardır. Objektif durumdur. Yani Kürdistan'da bulunuyoruz bugün. Ve ortada objektif bir durum söz konusudur.

Kürtlerin bizatihi varlığı, Kürt toplumunun Türkiye'deki toplumsal yapıdan, kültürel, sosyal yönlerden farklı yanları açıkça görülmektedir ve bizler de bunu görmekteyiz.

Duruşma Hâkimi: Nerede, farklılık nerede? Kültürel yönden farklılık nerede oluyor?

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Şimdi bu farklılığın inkârı, bilmiyorum yani, nasıl mümkündür?

Duruşma Hâkimi: Hayır, nerede farklılık var kültürel yönden? Farklılık nerede?

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Şu var, örneğin özellikle Ortadoğu'da İslamiyet'in gelişmesiyle birlikte ortak ananeler, gelenekler gelişmiştir. Ve Kürtlerle Türkler de uzun süre yan yana yaşadıkları için aslında pek çok adet ve gelenekleri birbirine karışmıştır, ama hala farklılığını koruyan şeyler de vardır. Ben burada tek tek sıralamaya gerek görmüyorum yani. Hani kültürel değerler olarak kabul edebileceğimiz çeşitli ananeler, gelenekler; farklı ananeler ve geleneklere vardı ve bunları uzun boylu anlatmak mümkün; ama şu anda ben gerek görmüyorum. Bir dil vardır. Burada siz üzerinden duruyorsunuz. Birkaç dilden oluşma biçiminde bir şey kullanıyorsunuz. Ben bunu kesinlikle reddediyorum. Ortada bir dil vardır. Yani bunun inkârı mümkün değildir. Biz pekâlâ anlaşıyoruz. Burada siz Türkçe bilmeyen birkaç kişiyi anlayabilmek için, binlerce kilometre uzaktan, Doğu Beyazıtı bir eri getirip burada tercüman olarak dinlettiniz, ifadesini aldırınız. Birbirinden yüzlerce kilometre uzakta olan insanlar, hiç ilişkide olmadığı, canlı bir ticaret şeyine bile girmeyen bir dili kullandıkları halde, aslında yok edilmeye terk edilmiş bir dili kullandıkları halde pekâlâ anlaşıyorlar.

Duruşma Hâkimi: Bu dili neden Kürtçeye mal ediyorsunuz? Bu dilin %90'ı Farsça, %10'u Acemce, bilmem ne. Yani hangi kelimeleri Kürtçe de Kürt dili diye ortaya çıkıyorsunuz?

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Şimdi, millet olarak, biz esas olarak Acemlerle..

Duruşma Hâkimi: Arapçadan al, Farsçadan al. İngilizceden al, Kürtçe diye ortaya bir dil çıkart.

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Bu durum böyle değildir. Çeşitli diller birbirine yakındır. Siz eğer Fransızca'yı. Almancay

ve İngilizceyi biliyorsanız veya belirli ölçüde bilginiz varsa bu konuda, bileceksiniz ki, Fransızca ve Almanca karşılaştırıldığında gramer hemen hemen aynı olduğu gibi, pek çok kelime de birbirine çok benzemektedir. Yani bir telaffuz farklılığı var adeta.

Duruşma Hâkimi: Siz bu hususta araştırma yaptınız mı, dil hususunda?

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Bilgim vardır. Ben özel dilci değilim; ama bu konuda bilgim vardır. Bu hususta okumuştum. İngiliz dilinin üzerine çalışmalar yapmıştım. Örneğin Hacettepe Üniversitesinde 1 sene İngilizce okudum. Gramerini biliyorum. Kürtçenin gramerini de biliyorum. Farsçanın gramerini de biliyorum. Türkçe üzerine de çalışmam olmuştur. Türkçe gramerini de biliyorum. Bir defa esas olarak Kürtçe ile Türkçe arasında grametik bir ayrılık vardır. Yani cümlelerin kuruluşunda temel olan, dilde esas olan gramerdir ve Kürt dilinde belli bir gramer söz konusudur. Bu da batı dillerine benzemektedir.

Duruşma Hâkimi- Farsça ile karşılaştırdınız mı?

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Farsça ile benzerliği şudur. Ben, sunu söyleyeyim, İngilizce ile de benzerlikler arz etmektedir Kürtçe. Gramer olarak hemen hemen çok az bir farklılık vardır. Çünkü Batı dil grubundandır esas olarak. Yani Batı dil grubuna bu konuda çok benzemektedir Kürtçenin gramerik durumu. Farsça ile ise çok daha büyük yakınlığı söz konusudur. Çünkü biz millet olarak, yani Kürtler tarihi boyunca Türklerle yan yana yaşadıklarından çok daha fazla Perslerle veya İranlılarla yan yana yaşamışlardır. Ve hatta Perslerle aynı soydan geldiklerinden dil benzerlikleri, kelime benzerlikleri doğal olarak çok daha fazladır; ama bu hiçbir zaman Perslerle Kürtlerin aynı olduğu veya Kürtlerle Perslerin ortak bir dil kullandığı, Farsçayı kullandığı şeyine götürmez. Ben bu hususu daha fazla derinleştirmekten yana değilim; ama objektiftir, açıktır. Bunu inkârı mümkün değil; ama gelişmemiştir, körelmiştir, pek çok kelimesi unutulmuş veya çeşitli dillerden kelime almıştır. Bu konuda benim iddiam yoktur. Çok güçlü bir dildir veya şöyle bir dildir, böyle bir dildir, övmeye gerek görmüyorum yani; ama ortada bir dil söz konusudur. Grameriyle, şuyuyla, buyuyla açıktır.

Duruşma Hâkimi: Şimdi, gecelim.

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Bir husus kaldı. Ona da değineyim. Bir de Hareketimizin zorbalık yaptığı halkı göçe zorladığı biçiminde iddialar vardır. Burada arkadaşlarım üzerinde uzun uzun durdular. Ben de bu konuya bir iki şeyle değinmek istiyorum. Arkadaşlarım beni tatmin etmedi. Bu konudaki açıklamaları yetersiz buluyorum. Onun için şunu söyleyeyim. Halk göçe zorlanmıştır. Bu doğrudur, ama halk ne zamandan beri göçe zorlanmıştır?

Kimi dönemlerde halk bizatihi mecburi iskâna tabi tutulmuştur. Örneğin denilmiştir ki, şu, şu, şu aşiretler şu yöreye gitsin. Bu, Sultan Hamit döneminde de yapılmış, cumhuriyet döneminde de yapılmıştır. Kimi zaman olmuştur, halk göç etmek zorunda bırakılmıştır. Yani resmi olarak sen şuradan kalk şuraya git denilmemiştir; ama adeta buna zorlanmıştır. Ülkemizde yüz yıllardır sömürgeci politika uygulanmaktadır. Bu, Safevi imparatorluğu tarafından uygulanmıştır. Bu Osmanlı İmparatorluğu döneminde uygulanmıştır. Daha sonra bu Ortadoğu'da meydana gelen çeşitli devletler tarafından; örneğin Türkiye Cumhuriyeti tarafından da uygulanmıştır ve ülkemizde esas olarak yerleşik bir ekonomi düzeni oluşturulmamıştır. İddiamız şudur: Talan ekonomisi geliştirilmiştir ülkemizde. Yani ülkemizde gerek sermayenin yatırılması biçimi olsun gerek yolların döşenmesi biçimi olsun gerek çeşitli alanlarda üretime geçiş olsun, bunların tümü kaynaklarımızın alınıp götürülmesine yöneliktir. Dikkat edilirse yolların da ona göre döşendiği ortadadır. Örneğin Hakkari'ye yol girmezken, Cizre'ye bilmem birkaç koldan asfalt yol gitmektedir.

Duruşma Hâkimi: Niye Hakkari'ye yol gitmesin? Hakkari'yi gördün mü sen?

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Tamam, yoldan yola fark var yani.

Duruşma Hâkimi: Hayır, gördün mü Hakkari'ye sen?

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Evet, gitmişim?

Duruşma Hâkimi: Ne zaman gittin?

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Yakın tarihlerde, 1-2 sene önce gitmiştim, ama yani yol yok derken, Hakkari'nin bizatihi kendisini değil, bütün yöre olarak kastediyorum, pek çok yere yol gitmezken,

Cizre'ye iki-üç koldan yol gitmektedir, asfalt yol gitmektedir. Yani bundan kastım şudur; esas olarak ülkemizde inşa edilmek istenen ekonomi kaynaklarımızın götürülmesine yöneliktir. Böyle olunca, elbette halk bir defa kendiliğinden adeta göçe zorlanmıştır. Kaynakları götürülsün, zaten topraklar büyük ölçüde ağaların, beylerin elinde bulunmaktadır. Bu durumda halk geçimini nereden sağlayacaktır? Doğal olarak Çukurova'da, İstanbul'da, İzmir'de hatta Almanya'da bu şekilde göç etmiş, gurbetlik olmuş yüz binlerce insan söz konusudur. Bunun dışında şu da açık bir gerçektir: Bugün devletle sıkı ilişkiler içerisinde olan bazı feodal-kompradorlar, emirlerindeki silahlı milis güçlerini adeta halkın üzerine sürmektedirler. Bunu yıllardır yapmaktadırlar. Kan davalarını, mezhep ayrılıklarını körükleyerek halkı köyünden, arazisinden koparmakta ve malına, mülküne el koymaktadırlar. Bu açıktır yani, bunun binlerce örneğini gösterebiliriz. Bu Siverek'te de olmuştur. Hilvan'da da olmuştur, Kızıltepe'de de Batman'da da olmuştur. Doğubayazıt'ta da olmuştur. Bizatihi pek çok yerinde bu olmuştur. Bizatihi Mehmet Bucak bilmem şu tarihte her türlü malı mülkü elinden alındığı halde veya içte rakipleriyle girdiği çatışmada her şeyini kaybettiği halde. 5-10 sene sonra pekâlâ görülmektedir. Bu nereden gelmektedir? Nasıl şekillenmektedir? Nasıl teşekkül etmektedir? Bu, zor kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bölgede ilk olarak kan döken Hareketimiz olmamıştır, Mehmet Bucak, Süleymanlar ve diğerleri, Batman'da Ramanlılar kendi silahlı güçleriyle Hareketimizin çatışması doğmadan önce sık sık peş peşe Bucak arasındaki çatışmalardan hemen önceydi. Pek çok köy aynı aylar içinde yakılıp yıkıldı. Arşivler karıştırılırsa bu pekâlâ görülecektir. Yani yüzlerce insanın bu şekilde katledildiği, öldürüldüğü ve yerinden yurdundan edildiği bir gerçektir. Esas olarak şunu demek istiyorum; halka zorbalık yapan biz değiliz. Halka, zorbalık yapanlar demin saydığım güçler olmuştur, göçe zorlanmıştır adeta ve halk göç etmiştir. Çukurova bu şekilde dolmuştur, İzmir, Manisa, Mersin hatta Almanya'ya kadar bu şekilde binlerce masum insan yerini yurdunu terk ederek zaten göç etmiştir, gitmiştir. Bu hareketimizin ürünü değildir, yani Hareketimizin ortaya çıkardığı bir sonuç değildir.

Duruşma Hâkimi: Evet

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Evet, iddianamedeki iddialara

karşı belirtmek istediğim hususlar aşağı yukarı bunlardır. Ben şu anda esas olarak kendi ifademi vereceğim. Mücadeleye katılımı, daha doğrusu kendi faaliyetlerimi anlatırken, bir bakıma kendim eskiden beri hareket içerisinde görev aldığım için, aynı zamanda hareketin gelişme seyrini koymuş olacağım. Yani ikinci bir defa Partinin kuruluşunu ele almak istemiyorum, kendi faaliyetlerimle partileşmeyi bir arada izah etmeye çalışacağım. Ben esas olarak 1970'lerden sonra, yani lise öğrenciliğim döneminde devrimci düşüncelere sempati duydum. Kitap okuma alışkanlığım da ortaokul döneminden beri vardı, lisede de siyasi şeylere, ki o zaman Türkiye de bu yönde çalışmalar ve çabalar vardı teşvik edildik. Ben özellikle daha çok siyasi nitelikte kitaplara yöneldim, devrimci düşüncelere kanalize oldum. Lise öğrenciliğim döneminde çeşitli Marksist-Leninist klasikler okudum. Tabii o zaman bunların hepsini tam kavradığımı söyleyemem. Daha sonraki yıllarda Ankara Hacettepe Üniversitesine girdim.

1974-1975 yıllarında, daha hızlı araştırma ve incelemeye başladım. Yine çeşitli Marksist-Leninist klasikleri okudum, tartışmalar, seminerlere katıldım ve sorunu biraz daha net olarak kavramaya çalıştım. Dernekler, örneğin ADYÖD vardır mesela, ben ADYÖD'e gidiyordum. Burada seminerler yapılıyordu, ben de seminer çalışmalarına katılıyordum. Bunun dışında, öğrenci grupları arasında tartışmalar oluyordu. Bu şekilde Marksizm'i, Leninizm'i kavradım. Bunun dışında bölgemizin durumunu, ülkemiz Kürdistan'ın ve Türkiye'nin durumunu, toplumsal yapıyı kavramaya çalıştım. Burada bölgemizde ve ülkemizde gerici ilişkilerin halkı ne derece mağdur durumu da bıraktığını anladım. Çeşitli reformist akımların ve kendisini ilerici diye gösteren çeşitli düşüncelerin, öteden beri aslında bir mesafe kat edemediklerini siyasi olarak iktidarların dümen suyunda gittiklerini, mevcut düzenin bu şekilde basit yöntemlerle değiştirilemeyeceğini, bir devrimin gerekli olduğuna ben de inandım. Yani o zaman çeşitli siyasi gruplar devrim tezini ileri sürüyorlardı, parlamenter yoldan değil, toplumun veya daha doğrusu mevcut düzenin değişmesi için bir devrimin gerekli olduğuna inanlar vardı. Ben de öğrendiğim bilinçlendiğim, gördüğüm ve siyasi olarak geliştiğim oranda anladım ki bir devrimin gerçekleşmesi gerekir. Yani bölgedeki mevcut gerici düzenlerin, bölgedeki mevcut gerici

ilişkilerin lağvedilmesi için ki, henüz Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesi kafamda şekillenmiş değildi; genel olarak bölgede, özel olarak Türkiye’de bir devrimin gerekli olduğuna inandım. Bende bu şekilde siyasi kanaat geliştikten sonra, yani bir devrimin gerçekleştirilmesi gerektiği kanaati geliştikten ve şekillendikten sonra...

Duruşma Hâkimi: Marksist bir devrim.

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Tabii Marksist anlayışta bir devrim. Bu ulusal kurtuluş devrimi de olabilir, bir sınıfsal devrim de olabilir. Marksizm mutlaka sosyalist devrimdir diye bir şey yoktur. Marksist bir anlayış vardır, Marksist bir ideoloji vardır, bu ideoloji çeşitli ülkelerdeki ulusal kurtuluş hareketlerine de öncülük edebilir, sınıfsal kurtuluş hareketlerine de. Yani bu ideoloji mutlaka sosyalist bir devrime götürür biçiminde bir anlayış yanlıştır. Biz bu anlayışa karşıyız. Bu, tarafımızdan daha çok Troçkist bir anlayış olarak değerlendirilmektedir. Yani Marksizm’den bir sapma olarak değerlendiriyoruz. Halbuki bizce önemli olan ki Marksizm’de canlılığı koruyan, yaşatan da odur. Marksizm’in çeşitli ülkelerin koşullarına indirgenmesidir. Marksist anlayışın ulusal kurtuluş hareketlerinde öncü bir ideoloji haline getirilmesi önemlidir. İddianamede bu husus yanlış belirtilmiştir. O zaman ben de Marksist bir anlayış hakimdi, mutlaka sosyalist bir devrim gerekirdi, ülkemiz koşullarında bir devrimin gerekli olduğuna inanıyordum, ama bu henüz Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesi biçiminde şekillenmiş değildi. Onu belirtmek istiyorum. Ben bu kanaate vardıktan sonra dediğim gibi, bu şekilde düşünen, yani bir devrim öneren çeşitli kişiler ve gruplarla o zaman temaslarım oldu. Dernek dışında çeşitli çalışmalar vardı ve eskiden beri faaliyet yürüten, Kürtçü diye adlandırdığımız çeşitli akımlar vardı, yani bizim teslimiyetçi gruplar olarak, reformistler olarak değerlendirdiğimiz çeşitli akımlar vardı. Bunlar geçmişte TİP içinde yer almış insanlardı, DDKO (Doğu Devrimci Kültür Ocakları)’da yer almış çeşitli kişilerle ki, 1974’ten sonra yeniden çeşitli faaliyetlere başladılar, onlarla temasım oldu. Yine bizim sosyal-şoven guruplar olarak değerlendirdiğimiz Türkiye’deki çeşitli sol gruplarla ilişkilerim oldu ve o zaman canlı olarak daha çok Kürdistan meselesi tartışılıyordu. Hem bizim, teslimiyetçi, reformist olarak değerlendirdiğimiz Kürt grupları,

hem de Türkiye'deki sosyal-şoven olarak değerlendirdiğimiz çeşitli gruplar, Kürdistan meselesini sık sık tartışıyorlardı. Ben bu her iki anlayışa da bir türlü uyum sağlayamıyordum. Kürt grupları, yani reformist, teslimiyetçi olarak değerlendirdiğimiz Kürt grupları, aslında Kürdistan'ın somut koşullarından bakmıyorlardı. Kuyrukçu bir anlayışa, reformist bir anlayışa sahip idiler. Bağımsızlık temelinde mücadeleyi düşünmüyorlardı, reformlar ileri sürüyorlardı. Örneğin Kürt dili ile eğitim yapılsın, Kürtçe anadil olarak bölgede kabul edilsin, Kürdistan'daki çeşitli tabakalara, daha iyi yaşama olanakları sağlansın biçiminde düşünceleri, talepleri vardı ve esasa olan bu idi. Faaliyetleri daha çok siyasi olmaktan ziyade, kültürel nitelikte idi. Bu nedenle ben bu anlayışları milliyetçi anlayışlar olarak değerlendiriyordum. Yani emekçi sınıfların, Kürdistan'daki milyonlarca emekçinin, yoksul köylünün, proleterin gerçek kurtuluşunu sağlayan düşünceler olarak görmüyordum. Bu nedenle tatmin olmuyordum ve bu tür grupların herhangi birine angaje olmadım. Örneğin 1975 başında DDKD derneği kurulduğunda, pek çok kişi bu derneğe üye olduğu halde, Kürdistan'da pek çok genç bu derneğe üye olduğu halde, ben kendim tatmin olmadığım için bu dernekle ilişkim olmadı. Yine Türkiye'deki çeşitli gruplar sosyal-şoven olarak kabul ettiğimiz çeşitli gruplar, Kürdistan'ı ve Kürdistan'daki objektif yapıyı göz ardı ediyorlardı. Gerçi benim de bu konuda henüz tamamıyla netleşmiş düşüncelerim yoktu. Ama onlar bu yönde bir inkâr tezi geliştirdikleri için, şunu söylüyorlardı; sadece Kürtler vardır, ama tarihsel bir haksızlık olmuştur, geçmiştir. Bu artık Türkiye'deki devrim sorunudur, esas olarak Kürtlerin kurtuluşu da Türkiye'deki emekçi sınıfların kurtuluşuna bağlıdır biçiminde düşünceler ileri sürüyorlardı. Fakat sorun onların koyduğu gibi değildi. Yani olmuş-bitmiş bir mesele değildi mesele. Parçalanmış bir Kürdistan vardı, parçalanmış bir toplum vardı, son derece geri orta çağ karanlıklarında kalmış bir toplumsal yapı söz konusuydu.

Bu toplumsal yapının Türkiye'deki devrime ayak uydurabilme olanağı yoktu. Bu toplumsal yapının Türkiye'deki devrimle beraber, daha doğrusu bu devrimi bekleyerek düzelme yoluna gitmesi, esas olarak soruna çözüm getiremezdi. Bu nedenle, Kürdistan Devrimini temel olarak reddettiklerinden, yadsıdıklarından, Kürdistan sorununa gerçekçi bir çözüm, bir yaklaşım getirmediklerinden,

bu sosyal-şoven gruplarla da, Türkiye'deki bu sol gruplarla da, benim o zamana kadar 1975 yıllarına kadar canlı bir bağım olmadı. Ben Kürdistan'daki emekçi sınıfların, gerçek kurtuluşunu sağlayacak bir devrim tasarlıyordum kafamda ve bu şekilde çeşitli öğrenci arkadaşlarımla tartışmalarım oluyordu. Benim gibi düşünenler veya daha önce bu yönde şekillenen düşünceler vardı, ki bu düşünceler bende şekillenirken çeşitli arkadaşlardan esinleniyordum. Kitaplardan da okuyordum. Marksizm ve Milli mesele, ulusal sorun, sömürgeler sorunu diye bir kitap vardı, okudum. Çağımızda ulusal kurtuluş hareketlerinin, dünya devrimci hareketinin bir paçası olduğu düşüncesi artık bende hâkim olmuştu, öğrenmiştim, kavramıştım bunu. Günümüzde burjuvazinin ulusal kurtuluş hareketlerine öncülük edemeyeceğini, ulusal kurtuluş mücadelesinin bir pazar mücadelesi olmadığını, artık bu şeyden çıktığını ve emekçilerin gerçek kurtuluşunu sağlayacak bir ulusal kurtuluş hareketinin bizatihi emekçilerin öncülüğünde, proletaryanın öncülüğünde gelişebileceği düşünceleri kafamda şekillenmişti. Kürdistan'da bir bağımsızlık hareketi geliştirilebilir, bunun şartları vardır biçimindeki düşünceler de bende giderek geliyordu. Şahin Dönmez benim okul arkadaşımdı, Hacettepe'dendi. Şahin Dönmez'le temaslarım vardı, tartışıyorduk, bu konuda düşüncelerimiz birbirine yakındı. Benden önce Şahin'in Abdullah Öcalan ve yanındaki bir grup arkadaşıyla birlikte, Kürdistan üzerine yeni tezler geliştirdiklerini, Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesi adına hareket ettiklerini, düşünceler geliştirdiklerini duymuştum, ama fazla bilgim yoktu. İlk defa Şahin'le temasım oldu. Sonra Abdullah'la tanıştım ve bu konuda Abdullah kendi düşüncelerini bana anlattı. Kürdistan hakkındaki düşüncelerini, o zaman kısır da olsa, netleşmiş olmasa da Kürdistan Devrimi hakkındaki düşüncelerini anlattı, tatmin oldum. Yani, bir bakıma kafamdaki düşüncelere de uygun buldum. Kürdistan'da emekçilerin gerçek kurtuluşunu sağlayan, bir ulusal kurtuluş hareketinin örgütlenmesinin şartlarının var olduğu ve bu yönde mücadele verilmesi gerektiğine inandım. Ve esas olarak ilk defa bir akıma angaje oluyordum. Bu tarih aşağı yukarı 1975'in baharıydı. Bu zamana kadar aslında düşünceler şekillenmişti, demin izah ettiğim gibi; Abdullah'ın öncülüğünde bir grup arkadaş, bu yöndeki çeşitli düşüncelerini artık netleştirmişti. Kürdistan'ı, Kürdistan Bağımsızlık Mücadelesini,

toplumsal yapıyı ve sınıfların durumunu değerlendirmişlerdi. Yani, aslında benden önce şekillenen bir düşünce söz konusudur. Henüz bir gruplaşma, belirgin bir gruplaşma olmasa da bu şekilde bir düşünce şekillenmesi, söz konusudur. Benim bu arkadaşlarla faaliyetlerim hemen başlamadı, sık sık buluşuyorduk, ama benim bu yönde aktif faaliyetlerim yoktu. Dediğim gibi kendim 1975 sonlarında esas olarak faaliyetlere başladım, bulunduğum çevrelerde çalışmalarını yürütüyordum. 1975-1976 yıllarında ben yine Ankara'daydım, Kürdistan'da faaliyetlerim olmadı. Bu tarihlerde çeşitli arkadaşlar örneğin; en başta Hâkî, Kemal, Baki gibi arkadaşlar Kürdistan'ın çeşitli yörelerinde dolaşıyorlardı, geziyorlardı. Kürdistan hakkında bilgi edinmek ve bazı çalışmalar yürütmek, propaganda yapmak için Kürdistan'a gidiyorlardı; ama henüz fazla bir faaliyet Kürdistan da yoktu, ilişkiler gelişmiş değildi. Özellikle Antep ve Dersim yörelerine ki Kürdistan'da ilk faaliyetlerimiz buralarda başlamıştı, bazı arkadaşlar gidiyor, çalışıyorlardı. Benimse Kürdistan'da herhangi bir faaliyetim henüz söz konusu değildi. Esas olarak 1977 ortalarına kadar Ankara'da kaldım ve bulunduğum çevrelerde, özellikle Hacettepe öğrenci kitlesi içerisinde ve Kürdistanlı gençler arasında faaliyet yürüttüm. Yalnız bizleri bağlayan ortak düşüncelerimiz vardı. Bu düşünceler doğrultusunda, her arkadaş bulunduğu yörede daha çok kendi inisiyatifini koyarak, kendisi biraz imkanlar yaratarak, maddi olarak da çeşitli imkanlar yaratarak çalışarak veya işte edindiği dostlardan geçimi için para temin ederek, faaliyet yürütüyordu; yani daha çok kendi inisiyatifini koyarak aslında arkadaşlar bulundukları yörelerde çalışıyorlardı. Bu daha çok kişisel çalışmaydı, örgütlü bir çalışma değildi. Yalnız, şu bir gerçektir; aramızda bir düşünce birliği artık söz konusuydu denilebilir. Ben 1976 yılında da esas olarak Ankara'da kaldım. Bir ara, 1976'nın Mayıs'ı olacak her halde, Hacettepe Üniversitesinde öğrenci olan Fevzi Aslansoy isminde bir devrimci genç öldürülmüştü. O'nun cenaze töreni için Urfa'ya Suruç'a gittim. 1977'nin yazına kadar, Haki'nin öldürülmesine kadar Ankara'da kaldım. Yine eski faaliyetlerimi sürdürüyordum. 1977'nin Haziran'ında esas olarak Ankara'yı terk ederek Kürdistan'da faaliyetlere katılmayı uygun buldum. Ve 1977'nin yazında ilk defa Kürdistan'da faaliyetlerde bulunmaya başladım. O zaman memleketim olan Bingöl'de, bilahare Diyarbakır'da, Mardin'de, Urfa'da dolaştım. Bu dönemde

(dün arkadaşım da ifade etti) aslında yerleşik ilişkilerimiz yoktu; yani bizim Diyarbakır'da, Mardin'de, Urfa'da fazla ilişkilerimiz yoktu; çok sınırlı ilişkiler vardı ki, genellikle öğrenci çevreleriyle idi ve öğrenciler de memleketlerinde pek bulunmuyorlardı. Bu nedenle, yerleşik bir ilişkiden ziyade, aslında mitingler, seminerler oluyordu, bunlara gidiyorduk. Bir nevi düşüncelerimizin propagandasını yapıyorduk. Zannederseniz iddianamede bu dönemde bir program taslağının hazırlanmış olduğu belirtiliyor. Bu asılsız bir iddiadır. O zaman bir program taslağı falan ortaya çıkmış değildi. Düşüncelerimiz ilkeleştirilmişti; yani daha çok sözlü propaganda yapıyorduk, ilk defa bu şekilde düşüncelerimiz ilkeleştirilmiş oldu. Ayrıca gönüllü olarak kaldım. Çalışmaları yürüttüm. Viranşehir'de, Kızıltepe'de, Nusaybin'de, Urfa'da yapılan seminerlere katıldım. O zaman Kürdistan Devrimi meselesi üzerine çeşitli seminerler veriliyordu, biz veriyorduk veya başkaları veriyordu, bu seminerlere katılıyordum, düşüncelerimizi ileri sürüyordum. Bu dönemde faaliyetlerimiz daha çok ideolojik temelde geliyordu, propaganda temelinde geliyordu, henüz zaten güçlü ilişkilerimiz falan olmadığı için, fazla hareketimizin imkanları da yoktu. Bu nedenle, bildiriler falan dağıtmaya başlandı. Zaman zaman bu bildirilerin anlaşılması için çalışma ve propaganda yürütüyordum.

Duruşma Hâkimi: Şimdi tüzük hazırlanırken hangi devletin partisinin tüzüğü esas alınmıştır?

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Esas olarak proletarya partisi, yani ülkemizin proletaryasına öncülük edecek bir proleter parti, Marksist-Leninist ideoloji ve ilkeler temelinde bir partileşme söz konusu olduğu için, tüzük de haliyle Marksist-Leninist olan partilerin tüzüğüne benzeyecektir. Marksizm'e, Leninizm'e bağlı olan tüm partilerin tüzüğüne benzeyebilir; ama hiçbir partinin tüzüğünün kopyası değildir. Yani ne Sovyetler Birliği'ndeki Bolşevik Partisinin ne Vietnam'daki İşçi Partisinin tüzüğünün aynısı değildir, bir...

Duruşma Hâkimi: En çok hangisine yakın? Yani en çok hangi şeyden istifade edilmiştir?

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Lenin'in örgütlenme anlayışı vardır. Daha doğrusu Marksizm'de var, Lenin tarafından geliştirilmiştir. Ana ilkeleri vardır. Çeşitli partiler kurulurken, bu

ana ilkeleri esas alarak kendi koşullarına da uygulayarak, bazı ekler yaparak tüzüklerini hazırlarlar. Tüzüğümüzde de Marksizm'deki partileşmenin ana ilkelerine bağlı kalınmıştır. Yani tüzük 5-10 sayfadan da oluşturulabilir, detaylandırılabilir.

Duruşma Hâkimi: Siz amacı gerçekleştirmek için nasıl bir mücadeleyi düşünüyorsunuz?

M. Hayri Durmuş Arkadaş: Burada bazı arkadaşlarım tarafından izah edildi aslında bu husus, ben de şöyle ifade edeyim kısaca: Biz her şeyden önce yani son derece geri kalmış, adeta orta çağ karanlıklarında bırakılmış bir Kürdistan toplumunun fertleri olduğumuzu biliyoruz. Bu derece geri bir yapıda olan bir ülkede örgütlenmenin, bir örgütlenme yaratmanın, bir mücadele doğurmanın ne derece zor olduğu da açıktır. Ayrıca ülkemizin Ortadoğu içerisindeki konumunu biliyoruz; emperyalizmin ve ona bağlı bölgedeki işbirlikçi yönetimlerin ülkemiz üzerindeki sinisi oyunlarını, emellerini de biliyoruz. Bu nedenle, mücadelenin bir hayli zorlu geçeceği gerçeğini kabul ediyoruz. Ülkemiz sömürgeleştirilirken ki, bunun tarihi yüzyılları içeriyor yani parçalanırken zor kullanılmıştır, her parçası zorla kan dökülerek işgal edilmiştir. Hatta tarihin çeşitli dönemlerinde ülkenin ve halkın kaderini değiştirmek için birtakım ayaklanmalar, isyanlar olmuştur, özgürlük için girişimler olmuştur, bu girişimler de her defasında kanla bastırılmıştır. Bu şekilde milyonları aşan insanın kanıakıtılarak, ülkemizi işgal altına alınmış ve sömürgeleştirilmiştir. Uzun süredir, yani yaklaşık 2 bin sene kadardır kendi siyasal otoritesini oluşturamamış, bir merkezi yapıya kavuşamamış ve bu nedenle de ilkel, geri, orta çağ karanlıklarında kalmış bir toplumu bu derece zorla, baskı ile işgal altına alınan bir toplumu kurtarmak için, mutlaka yine zora başvurmak gerektiğine inanmışsındır. Yani ciddi bir örgütlenmenin yaratılmasına, işçi-köylüyü temel alan bir örgütlenmeye gidilmesine, bir cepheleşmeye gidilmesi gerektiğine, ülkemizde bağımsızlıktan ve demokrasiden yana olan tüm güçlerin birleştirilmesi gerektiğine, bir halk ordusunun oluşturulması gerektiğine inanıyoruz. Ve ancak bu şekilde bir yandan güçlü bir halk birliğinin ve bir halk cephesinin yaratılması, öte yandan yine bir halk ordusunun yaratılması ve uzun süreli bir halk savaşının verilmesiyle, ülkemizin kurtulabileceğine inanıyoruz. Anlayışımız özet olarak budur.

*Hayri Arkadaşın
Şiiri*

Günah Çocukları

Günah çocukları utancın efendileri
Bozkırları kirleten çizmeleriyle
Birer kara leke oldular

Roma yangınındaki gibi çılgın
Ve kana susamışlar
Ve suratındaki kanla, bankası, tekeli
Ve tahviliyle finansı
Dayak yemediler meydanlarda
Öte yandan emperyalizmin beyni
Bir sürü beyinsiz, Birleşmiş Milletlerin
New York'taki taşlı binasında,
Barış adına zeytin dallarıyla süsleyip
Zehir sunuyorlar bize bir tas içinde

Telgrafın tellerine kuşlar
Konmuyor her zaman
Filistin devrimcileri asılıyor direklerine
Kirli yüzü, salyalı ağzı ve
Tükürükleri kör gözüyle
Moşé Dayan

Sırıttıyor Filistinli çocukların rüyasında
Ajans sonrası hava raporu verir gibi
Konusun küçük burjuva milliyetçileri

Bu kent
Öfkeli bir yosma edasıyla
Emperyalizmle oynaşsın
Deng Siao Ping
Ey durgun sabah üstleri merhaba
Tatlı meyvasını taşılayamayan
İncir ağacının nazlı dalı merhaba
Zincire vurulmaz emek ve yürek
Merhaba

Ey ülkemin nazlı meltemi es
Yık duvarları
Habur, Dicle, Fırat yık duvarlarını
Al Haki'den, Halil'den selam götür
Dört bir tarafa
Angolalı ninemin dilinde ninni ol
Pablo Neruda'nın dilinde şiirine gir
Bir amelenin küreğinde betona karış
Ve bir köy yiğidinin sabanında bire on ver
Ey kutsal gelecek, aç yüzünü
Genç kız tazeliğiyle sana hasretimiz var.

M. Hayri Durmuş

*Muzaffer Ayata Yoldaşın
M. Hayri Durmuş Yoldaş İçin
Yazdığı Mektup*

**Halkımın Kurtuluş Davasının Büyük Neferi;
Seni Nasıl Ansam, Nasıl Anlatsam, Zorlanıyorum...**

Sevgili Yoldaşım,

Fiziki olarak aramızdan ayrılışınızın yedinci yılına girdik bugünlerde. Gidişinizden bu yana o kadar çok şey değişti, o kadar büyük ve hızlı gelişmeler oldu ki bunları bir mektuba sığdırmak olası değil, ama ardınız sıra büyük katkılarınızın da ürünü olan gelişmelere kısaca da olsa değinip size biraz bilgi vermeyi, yer yer de olsa anılarımızı tazeleyerek bu arada biraz sohbet etmeyi istedim.

14 Temmuz Parti ve halk tarihimiz için büyük bir dönüm noktası; baş aşağı gidişin, karanlık günlerin tersine çevrildiği atılım günü oldu. Bu eyleminizin, atılımınızın biz zindanlardaki tutsaklar ve dışarda sevgili Partimizce karşılıksız kalmayacağı muhakkaktı. Nitekim öyle de oldu. Verdiğiniz işaret, mesaj doğrultusunda Başkan APO'nun yoğun çaba ve yol göstericiliği altında ülkeye dönüş kararı alınmış ve yoğun hazırlıklara girilerek, ülkeye gruplar halinde dönülerek bu tarihi karar pratiğe geçirilmiştir. Dışarıda bunlar yapılırken, içerde de izinizde yürüme, direnişi egemen kılıp teslimiyet ve ihanete son verme, güçlü şamarımızı düşmana vurma hazırlıklarımız aralıksız devam etti. Arkanızdan gelmemezlik edemedik, şanlı adımlarınızın yaratımlarının üzerine yan gelip yatamazdık. Ne Başkan APO'nun, ne Partimizin

ne de sizlerin bize öğrettikleri değildi bunlar. Değerlerimize sahip çıkıp onları geliştirmek, layık olmak zorundaydık ve yaptığımız da bu oldu. Direnişin hazırlıklarına ve sonuçlarına geçmeden önce olup bitenlerden bir-iki şey daha aktarayım.

En çok istediğin şeyi, en sonunda gerçekleştirebildik. Bunu ne kadar da çok istiyordun; tarihsel önemini nasıl da sık sık vurguluyordun. Evet, en sonunda savunmalarımızı yapabilecektik, hem de yazılı. Zaten hiçbir zaman bizleri susturamadılar ki. En zor ve vahşi uygulamalar altında bile özgürlük ve Parti ile halka olan inanç, bağlılık haykırışlarımızı susturamadılar. Ama istediğimiz gibi yazmaya da hiç mi hiç müsaade etmediler, büyük bir yasaktı o. Bu yasağa nasıl da içerlemiş, üzerinde ne kadar çok kafa patlatmıştın. Ölüm orucunun son günlerinde bile yine en çok konuştuğun konuydu bu. Savunmalarımıza müdahale edilmez, yazılı savunma yapma olanağı tanınırsa, biz geride kalanların anlaşp eyleme son verebileceğini söylüyordun. Dördünüzün şahadetinden sonra bizimle pazarlığa oturmak, anlaşma yapmak zorunda kaldılar. Düşmanın kendisini en rahat, en güçlü hissettiği dönemde onları dize getirmeyi başardınız. Sizden sonra anlaşmaya tam uymasalar da yazmamızı engelleme, tehdit ve baskıyla caydırma yoluna gitseler de yazılı savunma hakkımızı geri alamadılar. Ve yaklaşan ana-dava duruşmalarına, ki duruşma savunma aşamasına gelmişti savunmalarımızı yazılı hazırlayıp götürdük. Sizin tüm arkadaşların kendisine gelmesi, kendilerine ve direnişe olan güvenlerinin gelişip pekişmesi için temel rolü oynadığınızı vurgulayayım. Ve sizden sonra, korkaklığın, tedirginlik ve suskunluğun yerini bir cesaret, bir haykırış, duruşmalarda daha korkusuzca vahşeti, olup bitenleri anlatma aldı. Arkadaşların bu tavırları karşısında duruşma yargıcı Emrullah Kaya'nın yüzünü bir görmeliydiniz. Adamlar yıllar yılı bizi suskunluğa gömmek için ellerinden gelen her şeyi yapmışlardı. Ama, sonuç istediklerinin tersine olmuştu. Emrullah'ın yerine sevinen, yüzü gülen bizdik artık. Kızaran-bozaran, sinirli olan ise onlardı.

Sizin şahsınızda halka, davaya, yoldaşlara olan bağlılığın, sadakatin, yüceliğin en büyük örneğini gördük. Yüceliklerin yanında dönecliğin, puşluğun, ihanetin de en kötülerini gördük, yaşadık. Diyarbakır'da zaten her şey en uç noktalarında yaşanmıyor muydu? İşkence, vahşet, direniş, inanç, bağlılık, ihanet, düşkünlük

hepsi de yan yana en uç noktada yaşandı. Tabii tarihe mal olan, damgasını vuran, derleyip toparlayıcı, yol gösterici, ilerletici olan direniş; yeniyi, iyiyi, güzeli temsil edendi. Ve geleceği ölümden yaratan, temsil eden, ölümsüzleşen sizlerdiniz.

Açtığınız yolda yürüyüşümüz devam etti. Direniş hazırlıklarımızı tamamlayıp 1 Eylül 1983'te ölüm orucuna başladık. Temel isteğimiz iyi birer izleyiciniz olma, size layık bir öğrenci olmaktı. Üstümüzdeki karanlıkları tümünden dağıtmaktı. 1 Eylül'de başlayan direniş, 5 Eylül'de koşuşların da katılımıyla önu alınamaz bir sel olmuştu. Direniş seli bentleri yerle bir ediyor, hiçbir engeli tanımıyordu. Direniş bayrağınız bu defa binlerin elinde Diyarbakır zindanlarının burçlarında dalgalanıyordu. Sloganlar olanca gücüyle atılıyor, teslimiyet yerle bir ediliyordu. 1 Eylül Direnişi "toplumsal bir devrimdi." Düşmanın bizi bitirme, teslimiyet ve ihaneti ülke sathına yayma politikası iflas etmiş, ülkeye yayılan kavga ve direniş ruhu olmuştu. Biz sizi böyle anlamıştık. Ateşin, kavganın, direnişin önderisiniz. Sizi yaşatmak ancak direnişlerde, dağ başlarında, namlu uçlarında mümkün olabilirdi. Başka türlü sizi anlamamak, yaşatmamak olurdu. Bilincimizin, kavgamızın, yüreğimizin, sevgilerimizin doruklarıydınız; hep bizimle yaşayardınız. Zaten sizin için kim "öldü" diyebilir ki?

83'ün mayısında bizim ana dava sonuçlanmış, 35'imize idam, bir o kadarına da ömür boyu hapis vermişlerdi. Tabii cezaların hepsi idamdı, ama düşman fazla idam cezasını kaldıramayacağını bildiği için sayıyı biraz sınırlı tutmak istiyordu. Ki, cezaların tamamı siyasi; MİT'in raporu, kişinin Partiye olan bağlılığı göz önüne alınarak veriliyordu. Köylü, fazla aktif olmayan unsurların cezası idamdan ömür boyuna indirildi. Düşman bunun zamanlamasını da iyi yapmıştı. Bu ölüm cezalarıyla hem toplum hem de dışarıdaki arkadaşlar üzerinde caydırıcı bir rol oynamayı hedeflemişti. Parti saflarında Semir vb. hainler harekete geçmişken, T.C Güney Kürdistan'a saldırarak, her yönüyle Partiyi ablukaya almaya; topluma bunların işi bitiktir mesajını vermeye çalışıyordu. Bu handikapların tümü büyük insan, Önderimiz APO'nun başkanlığındaki Partimiz tarafından boşa çıkarılmış, hainler saf dışı bırakılarak layık oldukları yere oturtulmuşlardı. Devlet ise, bu işten tam bir siyasi yenilgiyle çıktı. Bizim için ise

siyasi bir başarı söz konusuydu.

Bu arada düşman yine boş durmuyordu. Zindanda Eylül Direnişinin kuyruk acısını unutamadılar, hazmedemediler. Daha bir soluk almamışken, tekrar eşi görülmemiş bir vahşetle saldırdılar, zindanda vahşet kol geziyordu. Çılgınlık arşa yükseliyordu. Ama sesimizi bu defa duvarlar arasında boğamadılar. Sizin ölümlere yatışınız, ölümü fethedişiniz hem ailelerimizin hem de iç ve dış kamuoyunun dikkatlerini ciddi oranda Diyarbakır'ın üzerine çekmişti. Dış destekten de yoksun değildik. Düşman yeniden teslimiyeti, karanlığı geri getirmek istiyordu. Bir ayı aşkın koğuş baskınları, vahşet devam etti. İkisi ölüm orucunda olmak üzere beş arkadaş şahadete erişti. Sizin kervana katıldılar. Çok sayıda arkadaş da yakma, ölüm orucu şeklinde ölümde karar kıldığını düşmana bir kez daha gösterdi. Çok çetin, dişe diş bir direniş sergileyerek, sizden devralınan direniş bayrağı yere düşürülmedi, dize gelen düşman oldu.

Çağrılarınız, direnişlerimiz Kürdistan'da karşılıksız kalacak değildi. Parti, savaşçıları Kürdistan dağlarına taşımış, savaşın altyapısını hazırlamaya devam ediyordu ve o anlamlı, büyük gün de gelip çattı: 15 Ağustos 1984 şanlı atılımıyla Kürdistan dağlarında özgürlüğün alevleri daha gür tutuşturuldu. Sizler, direnişin halkası olarak, zindan direnişini silahlı savaşımızla bütünleştirdiniz. Diyarbakır zindan direnişi yıllarca ülkemizde ulusal kavgamıza fiili önderlik etmiş, halkın umudu, ruhu, moral gücü olmuştu. İşte halk umudu olmayı ölümlerde başaran sizlerdiniz.

Atılımlarımız devam etti. 21 Mart 1985'te halkımızın siyasi ordulaşmasını sağlayacak olan ERNK'nin kuruluşu ilan edildi. Kürdistan halkı yüzyıllardır acısını, yokluğunu çektiği kurtuluş silahlarına, önder örgütlerine bir, bir kavuşuyordu. Partimiz 1986'da III. Kongresini gerçekleştirdi. Kongrede tarihsel önemde kararlar alındı, parti dışı anlayış ve ilişkilerin mahkûm edilmesi, yoldaşlarımızın eksiklik ve yetmezlikleriyle hesaplaşması, aşması platformu oldu. Kongre ARGK'nin kuruluşunu da karara bağladı. Ve ARGK'nin kuruluşu ilan edildi. Ulusal kurtuluş mücadelemizin en etkin silahının, ARGK'nin kuruluşu bugün adım adım gerçekleştirilmekte; büyüyerek halkımızın gerçek ordusu olma yolundadır.

Türk devleti ise büyük açmazlıkları yaşamaktadır. Kendileri de cumhuriyetin kuruluşundan bu yana en büyük tehlikeyle karşı karşıya bulunduklarını itiraf eder oldular. Kürdistan'da orduları iş göremez oldu. Ordularının prestijini kurtarmak için geri çekip, sözüm-ona sıkıyönetimi kaldırdılar. Devletin mevcut idari örgütlenmesi bizimle savaşın ihtiyaçlarına cevap vermeye yetmedi. Sömürgeciliklerini açığa vurma, gizleyememe anlamına da gelse yeni idari, askeri vs. örgütlenmelere gittiler. Bölge Valiliği, özel Kolordu, özel tim, köy koruculuğu, göç yasaları vs. şeklinde örgütlenmelere gittiler. Bugün halkımıza karşı özel savaş yürütülmektedir. Düşman ne yapıyorsa sonuç alamıyor, başarı sağlayamıyor. Nasıl sağlasın ki? Tamamen haksız bir savaşın yürütülüşüdür. Karşısında ise binlerce yıllık hesaplaşmanın içinde olan Marksist-Leninist PKK ve Kürdistan halkı var. Bugün Kürdistan'da yürüttüğümüz savaş güçlü ulusal uyanışı sağlamış, binlerce savaşçı ARGK'nin saflarında zafer yürüyüşündedir. Ve Kürdistan'da ihanet, uşaklık artık cezasız bırakılmıyor, ihanetin cezası Kürdistan halkının adaletinin kılıcı olan ARGK'nin eliyle en ağır biçimde ödetiliyor.

Mücadelemizin yankıları, etkileri oldukça büyük. TC'nin tabu kıldığı, mezara gömdüğünü sandığı halk ve ülke gerçekliğimiz bugün TC'nin, basınının vs. gündemine sokulmuştur. Devletin en büyük sorunu PKK ve ulusal kurtuluş mücadelesidir. Devlet iç ve dış ittifaklarını, ilişkilerini buna göre ayarlamakta, ağır ekonomik külfete rağmen, milyonlarca liralık askeri araç ve gereç yığmaktadır.

Uluslararası alanda da artık Kürdistan halkı ve bağımsızlık mücadelesi giderek gündemleşiyor. Uluslararası kuruluşların kapısından içeri giriyor. Ortadoğu'da devrimimizin oynayacağı rol ve yaratacağı etkiler de bu bağlamda ele alındığında önümüzdeki dönemde daha ciddi gelişmelerin olacağı açık. Bunları yazıp yer ve zaman israf etmek gerekmez, uzatmayacağım. Gelişme bilinirse, yaratacağı etki ve etkilenmeleri zaten kendiniz çıkarırsınız.

Bizim teslimiyetçi, reformist, işbirlikçi güçleri sorarsanız, hepsi Avrupa'da mültecileşmiş, bitiş, çözülüşü yaşıyorlar. Bilinen ruhsuzluklarıyla PKK'ye verip veriyorlar. Savaşı yürütmekle PKK rahatlarını kaçırdığından tüm kinlerini kusuyorlar. Tüm ümitleri SHP tipi iktidarlar ve mücadelemizin dayatıcılığı

karşısında TC'nin Kürtlere özerklik filan vermesi ve kendilerinin gelip bunun üstüne konmasıdır. Kürdistan'da hiçbir şeyin yaratıcıları olmadıkları, halkın öz-gücüne güvenmedikleri için kurtuluşu, hak almayı savaşta ve halkta görmek yerine düşmanda görmekte, el kapılarından medet ummaktadırlar.

Bu muazzam gelişmeler olurken tabii ki tüm bunların karşılığını halk ve Parti olarak büyük bedelle ödedik. Sizlerden öncekiler, sizler ve sizden sonrakiler olmak üzere epey şehit verdik. Tanıdığın ve çok sevdiğin arkadaşlar var bunlar arasında: **Mehmet KARASUNGUR, Mahsum KORKMAZ, Haydar KARASUNGUR, M. Emin ASLAN, Veysi BADEM, Mehmet SEVGAT...** ve daha niceleri. Bugün yaratılan gelişme ve kazanımların gerçek sahipleri sizlersiniz. Sizler halkımızın direniş, savaş hattının çerçevesini kanlarınız, canlarınızla çizip belirlediniz. Komutanız altında yürümeye devam edeceğiz.

Biraz da hücredeki günlerimize dönelim. Diyarbakır'ı anmak, orayla ve bizim her şeyimizle bütünleşen diğer arkadaşlarla siz ölümsüzleşenleri bir arada düşünmemek olası olmuyor. Bu mektubu sana yazıyorum ama Kemal'e, Aki'ye, Ali'ye de ortak yazmış oluyorum. Kemal'siz sohbetlerin tadı olmaz hani. Canlılığın, coşkunun, inanç ve savaşçılığın, tepeden tırnağa yaşamla dopdolu olmanın eşsiz bir timsaliydi. Varlığı, sesi insana akım verirmiş gibi geçiyor; coşkusu, savaşçı ruhu insanı olağanüstü sarıp sarmalıyor ve bu gürül gürül sesin içine çekip alıyordu. Kemal'in yanında yılgınlığın, karamsarlığın, boyun eğmenin yeri yoktu. Ondan yayılan direnişin soylu coşkusu, isyan ve başkaldırıydı. Kendisini dost düşman herkese kabul ettiren güçlü kişiliği, düşmanın kendisinden büyük korkusunun yanında, saygısı da vardı. Kemal PİR ismi onların yanında isyan, başkaldırı ve savaştı. Böyle büyük insanlarla yan yana olmak, hem de zor ve çetin yaman yıllarda. Bu bile başlı başına ayrı bir güzellik, ayrı olarak yaşatılacak en değerli anlarımızı oluşturuyor. Ya atışmalarımız? Onların ayrı bir tadı oluyordu. En çok atıştığı bendim.

Faşist Esat Oktay'ın havasından geçilmediği, herkese itiraf ettireceğim dediği ve bu konuda epey de mesafe aldığı günlerde, hatırlarsan, Kemal'in hücresinin önüne gelip, "Patron, artık küçük balıklarla fazla uğraşmıyorum, büyük balıklarla uğraşıyorum" demişti. Kemal, "Büyük balığın kılçığı büyük olur,

boğaza takılır” demişti. Ya atışmalarımız, epey şen ve eğlenceli oluyordu. Onunla Karasu’nun arasındaki hücreye düşmüştüm, diğer yanda da Mazlum vardı. Bazen hücreden hücreye satranç oynardık. (Bunların toplatılmadığı ilk günlerde.) Oyunda da coşkunluğun hali hemen kendisini açığa vurur, tepkilerini tüm hücrelere duyururdu. İşin renkli tarafı, O ve Karasu çok su içerdi, zaten verdikleri çok az suyu tükettiler mi başlardı duvara tıkladı. Artık hangi saatte, neye yönelik vurduklarını anlar olmuştum. Bazen ne istediğini sormadan “Yok” derdim. Başlardı yüklenmeye, atışma iyice alevlenirdi. Sizler de bazen katılır, kızıştırır, fazla kızıştırdıca da yatıştırmaya çalışırdınız. Sonunda işi tatlıya bağlardık. Bu defa atışmanın kendisi ayrı bir havanın, sohbetin, şakanın nedeni olurdu. Konuşmayı yasaklamadıkları bu zor günlerde bile her şeyi bir başka tatlandırmayı nasıl da başarırdınız. Ya Mazlum’un sohbetleri, o da ayrı bir tatlılıktaydı. Bir ara kalas kullanmışlardı. Dayakları copla yiyorduk, ardından kalasla ellerimize vurduklarında Mazlum’un parmağı incinmiş, epey de şişip morarmıştı. Tercihini coptan yana hemen ilan etmişti. Zaten senin de kalas darbesinden sonra sağ başparmağın sakat kalmıştı. Ya o vahşi, işkenceci “Kara” adını taktığımız gardiyan... Bu işi nasıl da coşkuyla, zevkle, severek yapıyordu. Seni falakaya yatırmış, habire vuruyor, ille de seni bağırıcağım diyordu. Yorgun bitkin düşene kadar vurmuştu sana. Bir gün de kalasla yine Kemal’e öyle vurmuş, ayaklarının altını patlatmıştı. Mazlum’un keza öyle. Yediğimiz dayak fasılları da ayrı bir alemdi. Dayaktan sonra başlardık, kimin nasıl dayak yediğini, gardiyanın nasıl yaptığını, tepkilerimizin ne olduğunu anlatmaya. Dayaklar, gülme, şaka ve sohbetlerimizin çeşnisi oluyordu. Acıyı nasıl da bal eyler, tatlandırırđık. İnsan sevgimiz ne erişilmez ve büyüktü. O vahşi işkencecilere bile acıyabiliyorduk. İnsanlara olan güvenimizi, sevgimizi köreltemediler; inanç ve sevgimiz daha da büyüyordu. Bunca zulüm ve vahşet Türklük adına yapılıyordu. Zulmün en ağırını benliğimizde, her hücremizde yaşarken bile bunlarla Türk halkını hiçbir zaman bir görmeyi düşünmedik. Türk halkına olan sevgi ve güvenimizi her şeye rağmen sarsamadılar.

Mazlum’la ne sarsılmaz bağlılığınız, sevgi-saygınız vardı birbirinize. Mazlum’un şahadete eriştiğı gün nasıl da ağlamıştık, tüm hücredekiler aynı durumdaydı. Ve kötü, karanlık günlerimizdi

o günler. Mazlum'u hücreden götürdüklerinden sonra bize, "İsterseniz hücre sine gelin bakın" denilmişti. Kendimizi sıkıp düşmanın yanında ağlamamaya, bunu ona göstermemeye çalışmıştık. Sen yapamadın, onların yanında bile kendini tutamamış, gözyaşlarını boşaltmıştın. Bu büyük acıyı da tatmıştık.

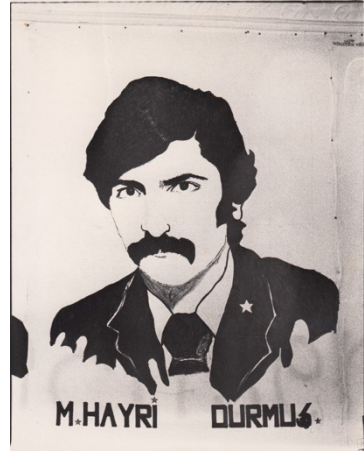
Ne acımasız, korkunç, kahredici günlerdi o günler. Emek vermiş, yıllarca uğraşmış, yüzlerce-binlerce genç insanı Parti saflarına, mücadeleye kazanmıştınız. Ve bu genç insanlar, halkımızın bu tertemiz evlatları yanı başımızda gözleriniz önünde bu vahşeti yaşıyor; çılgılık ve feryatlarını işitiyordunuz. Bundan daha kahredici, zor bir durum olamazdı. Buna katlanılmazlığı her saat açığa vururdunuz. Nasıl katlanılsın ki, düşünün; bir anne üzerinde titreyerek, büyük özen göstererek çocuğunu yetiştirsin, büyütsün ve zalimler galebe çalarak annenin gözü önünde çocuğuna aylarca-yıllarca işkence etsin. Annenin yüreği parçalanmaz mı, her parçası cihanın dört bir yanına savrulmaz mı, anne saçını başını yolup kahrolmaz mı? Yüreğinizin, sevginizin büyüklüğü anne yüreğinden de öteydi. Yetiştirdiğiniz bu yoldaşlarınızın bu halleri nasıl da yüreklerinizi dağlıyordu. Ya rabbim, bu katlanılacak şey mi, buna nasıl tahammül gösterecektik. Hele senin arkadaşlara olan sevecenliğin, şefkatin sözle, yazıyla anlatılacak gibi değilken. Zorun da zoru varmış meğer, bunların yanında birbirleriyle etle tırnak gibi olan bizlerin birbirimizle olan konuşmalarını da yasakladılar. Aklın, yüreğin buna isyan etmemesi olası mı? Yıllar yılı yan yana olmuş; acı tatlı her şeyi birbirleriyle paylaşmış, beraber ölüme giden bizler aynı yerde bulunuyor ama birbirimizle konuşamıyoruz, dertleşemiyoruz. Buna can mı, sabır mı dayanır? Nasıl içten içe eridiğinizi görüyorduk. Birbirimizi ancak bir iş için hücrelerden çıkardıklarında bazen görebiliyorduk, bir koridorda vb. 'inde rastlaşabiliyor ya bir işaret ya da bir fısıltıyla bir şeyler aktarabiliyorduk. Böylesi anlarda da yakalandığımızda yine yer misin yemez misindi halimiz. Biliyor musun, o günlerde dünyada en çok istediğim şey neydi? Sizlerle, arkadaşlarla bir araya gelmek, bir sigaranızı içmek, birazcık da olsa dertleşip sohbet etmekte. Sizin bu konuda benden daha fazla bu duygularla yüklü olduğunuzu biliyorum. Ancak sizin ölüme el salladığınız günlerde bu şans yakalayabildik. Tam özgür ortamda olmazsa da altta ispiyoncu bulundurulsa da güzel sohbetlerimiz, dertleşmelerimiz, türkü

söylemelerimiz oldu. Bu konuda tüm arkadaşlardan şanslıydık. Sizinle olmak, insana insan olduğunu kavratıyor, yüceliğiniz, erişilmez kişiliğiniz insanı insan olarak yüceltiyordu.

Her şeyinle nasıl da bizlerle, Başkan APO'yla, Parti, devrim ve halkla doluydun. Nasıl kendini aşmış, davalanmış, halklaşmıştın. Sen, sen değildin artık. Sende yaşayan PKK'nın, komünist kişiliğin, insanlığın, Kürdistan halkının tüm iyi ve çağdaş meziyetleriydi. Gülümseyişin, insana değer verişin, herkesi dinleyebilen, derdini anlayıp kendisini tümüyle dinletebilen yapın nasıl da rahatlık, huzur ve güven yayardı çevredekilere. Seni görüp konuşmak unutulmaz bir anıydı. Ölümünün en zorlusunda yürürken bile ne büyük bir olgunluk, erişilmezlik sergiliyordun. Nasıl da halkla bütünleşiyordun, küçükle küçük, büyükle büyük. Tüm dertlerin, çilelerin, acıların büyük evladı, halkımın kurtuluş davasının büyük neferi; seni nasıl ansam, nasıl anlatsam, zorlanıyorum; dedim ya seni anlatmaya söz ve yazı elvermez. Seni tanımak, seninle yaşamak gerek. Seni sana anlattığımı sanma. Çünkü sen, sen olmaktan ötesin, sen Kürdistan halkısın, onun öncüsü PKK'sin, komünizmin, insanlığın doruklarısın. Seni dile getirmek, seni tanımak, bunları tanımaktır. Kürdistan halkı, seni tanımalıdır. Çünkü sende kendisinin en olumlu, en ileri, en iyi öğelerini; özgürlüğe, kurtuluşa olan tutkuyu, sabrı, isyanı, kavgayı, davaya bağlılığı, sadakati görecektir. Seni tanıtmalıyız. Ama... Evet, aması var, seni tanıyanlar da bu görevimizi yeterince yapamıyoruz. Sana ve sizlere karşı mahcup olmanın, görevleri yeterince yapamamanın eksikliğini, ezikliğini yaşıyoruz. Ama inanıyoruz, sevgili Partimiz bunu er veya geç yapacaktır.

Biliyor musun, kitaplarda vs. kahramanlıkları, yapılanları okuyorum. Sizin gibi büyük insanları, kahramanları birazcık olsun yazıp anlatmaya çalışınca, bu anlatımların epey soyut, var olanı tüm yönüyle vermekten uzak, biraz da kuru, cansız olduğunu anladım. Sizin için şöyle kahramandılar, böyle meziyetlere sahiptiler diye yazılsa, bunlar gerçek olsa bile kuru bir anlatımdan öteye gitmiyor. Kelimeler ne kadar da cansız ve yetersiz kalıyor. Olanak olsaydı da herkes sizi yaşasaydı, görüp yakın olabilseydi. Ruhen, zihnen, inanç ve düşünce olarak, ancak o zaman doyuma ulaşılabilirdi. Bir bilseniz sizinle nasıl doluyuz, nasıl özledik sizi. Özlemlerin, ayrılıkların en büyüğünü yaşıyoruz.

Sizden ayrı olmak düşüncesi insana vurgun gibi geliyor. Gülümseyişini, sohbetini ne kadar da çok özledim, özlemlerinizi yakıp kavuruyor bizi. Büyük özlemimiz yalnız sizinle de sınırlı değil, halen Partimizden, halkımızdan demir parmaklıklarla, kalın duvarlarla ayrılmış durumdayız. Gerçi ruh ve düşünce olarak bizi ayıramazlar. Ama arkadaşları görememek, bir arada olamamak yine de çok zor. Başkan APO'yu, diğer arkadaşları öyle bir özledim ki, acaba ölümden önce bir araya gelecek miyiz, bir daha görüşebilecek miyiz? Aynı duyguları, aynı özlemi onlar da yaşıyor, olanca yoğunluğuyla hissediyorlar. Halkımızın büyük atılımının, büyük özgürlük yürüyüşümüzün başında Başkan APO'nun ışığı, yol göstericiliği devam ediyor, içerde de olsak bu bize de yansıyor. Görev ve sorumlulukların büyük insanları gerektirdiği bu günlerde siz büyük insanların Başkan APO'nun yanında olması, onu tamamlamanız ne güzel olurdu. Tabii ki yapılacak çok şey var, ama tasalanmayın, bu eksikliğinizi hissettirmeyecek insanlar yetişiyor. Onlara manevi komutanlığınız, yol gösterici olmaya devam ediyor. Size söylemek acı, ama Partililer olarak gerek içerde gerek dışarda, eğer Başkan APO'ya, onun temposuna ayak uydurabilseydik ve Parti ölçülerini Parti militanları olarak tutturabilseydik bugün çok daha ilerde olurduk. Halk olarak, önümüze koyacağımız, koymamız gereken (tüm Partililer olarak) Başkan APO'nun sadık bir izleyicisi, iyi bir öğrencisi olmak, onu, görevleri iyi kavrayıp uygulayıcısı olmaktır. En büyük özlem ve isteğimiz de Başkan APO'nun yanı başında, Kürdistan dağlarında, sıcak savaş alanlarında olabilmektir.

Anlatacağımız, dertleşeceğimiz o kadar şey var ki, o kadar yoğun duygu ve düşüncelerle yüklüüz ki, tüm bunları böyle bir mektupta dile getirmek, sıdırmak olası değil. Yeni mektuplarda buluşmayı dileyerek mektubuma son vermek istiyorum.

Siz ateşin, savaşın, ihtilalin çocukları, siz halkımızın onuru,

kavgası, isyanıydınız. Halkımızın sesi ve sözüydünüz. Size ve halkımıza verilmiş sözümüz var. Sözü onurumuz belledik, onuru çiğnetmeyeceğiz. Verilmiş sözümüzü andımız saydık, bir daha andımızı tekrarlıyoruz: Başkan APO'nun ve sizlerin komutası altında yürümeye devam edeceğiz. Bir kez daha önünüzde saygıyla eğiliyoruz.

“Mezar Taşıma ‘Borçludur’ Diye Yazın “

M. Hayri Durmuş

AKİF YILMAZ

"Bu parti her şeyi büyütür, bu parti içinde yaşamak da onurlu ve şerefli dir. Bu parti içinde nefes almak bile değerlidir."

Akif Yılmaz

Yoldaşları
Akif Yılmaz Arkadaşı
Anlatıyor

Akif arkadaş az topraklı bir Kürt ailesinin çocuğudur. Liseyi bitirdiği 1976 yılı sonunda Kars'ta partiyle ilişkiye girer. Sol fikirlerle Lise sıralarında tanışır, devrimcileşmesi ise partiyle tanışmasından sonra olur.

1977-78 yıllarında grup örgütlenmesi içinde yer alarak Kars bölgesinde örgütsel faaliyetlere aktif olarak katılır. 1978 yılında Kars eğitim Enstitüsünün fasit işgale uğradığı dönemde eğitim enstitüsünde faşistlerin etkinliğini kırmak için çalışma ve aktif mücadele yürütür. Bölge örgütlemesi içinde faaliyetlerine profesyonelce devam eder.

1978 yılında Kars bölgesinde oluşan ve hareketi çöktürmek isteyen ajan faaliyetlere karşı ikircikliğe kapılmadan mücadele verip açığa çıkarılmasında, tasfiye edilmesinde faal olarak yer alır.

Parti örgütlenmesine geçildikten sonra merkezi kararlar 1979 yılında Diyarbakır bölgesine atanır. Bu alanda yakalandığı tarihe kadar çeşitli faaliyetlerde bulunur. Bölge komitesinde sekreterlik görevi sürdürür. Bir süre sonra görev alanı değiştirilir, basın propaganda ve gençlik alanlarında çalışır. Daha sonra yeniden Diyarbakır yerel komite sekreterliğine getirilir.

Mazlum arkadaşın hapisneden kaçırılması olayında görev almasına rağmen kaçırılma olayında inisiyatifsizliği ve atak davranmaması nedeniyle eylem başarısızlıkla sonuçlanır. Bu eylem onu görevini yapmamanın ağır vicdanı rahatsızlığıyla derinden yaralar, şehit düşene dek suçluluk duygusunu üzerinde atamaz.

12 Eylül faşizmiyle Diyarbakır zindanında TC'nin PKK ve Kürdistan politikası, partili tutsaklar ve tutsak kitlesi üzerinde şiddetli bir şekilde ve yoğun işkencelerle uygulamaya konulunca, parti zindan örgütümüzün aldığı direniş kararına uyarak 1981 fiili direnişine katılır. İlk 8 günlük açlık grevinde yer alır. Direniş geçtiğinde koğuştan alınarak 36'nın hücrelerine konur. 36'da dökülmeler sonucu direnen sayısı azalınca kalan arkadaşlarla birlikte 35'in hücrelerine konur ve 14 Temmuz ölüm orucuna katılana dek 35'in hücrelerinde kalır. 81 ölüm orucunda, ölüm orucuna katılacak olan arkadaşlar örgüt tarafından saptanmış olduğundan ölüm orucuna katılamaz. Zindanda düşman teslimiyet içinde ihaneti dayatarak tutsaklar şahsında PKK ideolojisi, politikası ve direnişi çizgisini imha etme aşamasında çağdaş Kawa Mazlum Doğan yoldaşın ihanete karşı koyduğu tarihsel eylem Akif arkadaşı derinden etkiler. "Mazlum'u kaçırabilmiş olsaydım şimdi yaşıyor olacaktı. Ölmesine neden oldum" anlayışıyla suçluluk duyar.

Düşman teslimiyet içinde ihaneti yaratma politikasını dayatır. Akif arkadaşına kimi eylemleri kabul ettirmek ve ihanet bataklığına sürüklemek için özel işkenceler yapılır. İşkenceciler yaptıkları işkencelerle bir yere ulaşamayacaklarını anlayıp çaresiz kalınca, bu defa ikna ve şantaj yöntemlerini denerler. Diyarbakır zindanının ünlü hainlerinden Yıldırım Merkit'i devreye sokarlar. Esat Oktay Yıldırım, Yıldırım Merkit'le birlikte Akif arkadaşı ihanet için iknaya çalışırlar. "Akif her şey bitti, partinin çoğu içerde. Kalanlar yurtdışına kaçıp gitti, bir daha bir şey yapacakları yok, durumumuzu görüyorsun, itiraftan başka seçenek kalmadı. Bu defa öldük artık" vb. konuşmalarla uzun uzadıya Akif'i ikna etmeye çalışan Yıldırım Merkit'e Akif'in verdiği cevap çok kısa ve özlü olur. "Sizi daha fazla dinlemeyeceğim, benim seçeneğim var. Mazlumun takipçisi olacağım. Daha fazla üstüme gelersen Mazlum'un yolunu seçeceğim, bunda kararlıyım, ihanet etmeyeceğim. Şimdi yapacağınızı yapın." Bu sözler ürkek sinmiş ses tonuyla değil, ihaneti titreterek söylenir. İşkenceciler Akif'in bu sözlerinden, işkence altındaki dayanıklılığından, ihanet karşısında fiziki yaşama hiçbir değer vermemesinden etkilenirler. Bunun üzerine Esat Oktay (Akif için) saygılı bir ses tonuyla "alın bunu götürün, hücresine koyun" diyerek Akif arkadaştan umudunu

tümünden kestiğini kabul eder.

Akif arkadaşın inatçı direnişi ve ciddiyeti işkenceciler üzerinde saygı uyandırırken, diğer yandan günlük yaşamın bir parçası durumunda olan işkencelerden daha çok işkence görmeye başlar. Her işkenceci Akif'in yüz hatlarında işkencelerle oluşan acının izlerini görmek, iniltisini duymak, vahşi güdülerini tatmin etmek için daha çok işkence yaparlar. Ama o işkencecilere arzuladıkları zevki tattırmaz. Tutsaklar ile işkenceciler arasında her gün yaşanan bu korkunç savaşı Akif arkadaş usta bir savaşı olarak sürdürür.

Zindanda ihanet süreci dayatılmış ve ürün almaya başlamıştır. Ölümünden korkan, pis canlarını kurtarmak için işkencecinin kulu kölesi olan, insanlık değerleri dahi her şeye acımasızca ihanet eden, kimileri tek tek ihanet yolunu seçer. Akif arkadaş bu sürede daha önce karar kesmiş olduğu ölümlü eylemi gerçekleştirmek için bir yol aramaya koyulur. 35'in 1. kat 7. hücrelerinde birlikte kaldığı arkadaşlardan F.K'da ölümlü eylem koyma arayışı içinde olduğundan düşüncesini ona da açar. Bundan sonra eylem türünü birlikte araştırıp saptayarak jiletle boyun ve bilek damarlarını kesip, ihanet ve vahşeti protesto etme kararına varırlar.

Bu sırada Hayri Durmuş, Kemal Pir, Mustafa Karasu ve bazı arkadaşların ölüm orucu kararı alıp yakında başlatılacağını duyunca (mahkemeye gidiş gelişlerde) önceki eylem kararlarından vazgeçip ölüm orucunu beklerler.

Kısa süre sonra 14 Temmuz (1982) Büyük ölüm orucu müjdesi alındığında, bir an önce ölüm orucunun katılmak için son hazırlıklara girilir. Daha önce birlikte ölümlü eylem koymayı kararlaştırdıkları arkadaşla 15 Temmuz'u 16'ya bağlayan gece kısa bir konuşmadan sonra 16 Temmuz sabahı birlikte ölüm orucuna başlamayı kararlaştırırlar.

16 Temmuz sabahı Akif arkadaş için bütün yaşamındaki en önemli ve yepyeni bir gündür. Sabah erken hücredeki arkadaşlarla vedalaşıp vasiyetini yaptıktan sonra F.K arkadaşla birlikte ölüm orucuna başladıklarını bildirirler. Zindan yöneticileri eylemi daha başında kırmak için tehditler savurur. Tehditlerde yerini bulamayınca da isteksizce 36'nın hücrelerinde bulunan ölüm orucundaki arkadaşların yanına aktarırlar.

Direnişe bu katılım direnişteki arkadaşların coşkusuna yol

açar. “Merhaba, Hoş geldiniz” vb. biçimde gösterilen sıcak ilgiyle yoldaşlık duygularının direniş içinde çok canlı olduğunu gören Akif, Kemal’in kendisiyle gelir gelmez yaptığı konuşmadan oldukça duygulanıp direnerek ölmenin o erişilmez mutluluğunu yaşar.

Akif artık, ölüm yolcusudur. Onca özlemini duyduğu şahadet yolunda yürümektedir. Ölüm orucu içinde geçen uzun sancılı günler, yaşamının en doyumsuz mutlu günleri olur. Ölüm orucunu büyük bir moral, kararlılık, fedakârlık, sabır, cesaret, iman ve irade ile sürdürür. O bu kutsal yürüyüşünde Başkan APO’nun çizdiği direniş çizgisini Mazlumun ardından takip etme gibi yüce onuru taşıyan onur savaşıdır.

Ölüm orucunun son günlerinde ölüm komasına girer. Kaldırıldığı Diyarbakır Askeri Hastanesinde Kemal ve Hayri Arkadaşlardan sonra şahadete ererek tüm acıları dinler ve ihanetin önünde aşılmaz, yıkılmaz barikat olup ölümsüzleşir.

Akif’in yaşamı ve ölümden yaşamı yaratma mücadelesi devrim yolunda çıkarılacak derslerle doludur.

O ihanete giden yolda direnişi, yaşamın ve onurun zaferini yaratarak, her partili arkadaşına Zaferli yaşamın yolunu, görevlere bağlılık ve parti direniş çizgisini uygulamaktan geçtiğini en yakıcı biçimde göstermiş, her partili militanın en zor koşullarda bile uğrunda ölecek kadar yüce bir tutkuyla bağlı oldukça zaferin elde edileceğini ispatlamıştır.

Onu, Devrimci Eylemliliğimizle Yaşatacağız!

Halkların ne derecede kutsal değerleri ifade ettikleri, mücadelenin gelişmesine yaptıkları etki konuları birçok yazımızda, çeşitli vesilelerle ele alınmış, değişik yönleriyle işlenmiştir. Ulusal kurtuluş mücadelemizdeki yerleri ve anlamları çok daha belirgin olan şehitlerimiz konusunda da çok şey yazılmış, onların bizlere yükledikleri görev ve sorumlulukların neler olduğu belirlenmiştir. Onlar ki, haklarında söylenmesi gereken her şeyi tüm gerçekliğiyle bizzat ortaya koymuş kesin ve net bir biçimde bilinçlere kazınması gerekeni kendi eylemleriyle belirlemiş, yürünmesi gereken yolun nasıl olduğunu ve ne biçimde yürüneceğini tüm zorluk

ve tehlikelere göğüs gererek ve en önde yürüyerek göstermiş, tüm zorlukların üstesinden gelerek bu yolda yürümeyi kolaylaştırmışlardır. Onlar, ulus ve halk olarak geçmişimizi geleceğe bağlamış, geçmiş ile gelecek arasında bir köprü olmuşlardır. Geleceğimizin nasıl ve ne biçimde yaratılacağını, çelikten bir irade, azim, mücadele ve direnme gücü göstererek ve varlıklarını ortaya koyarak açığa kavuşturmuş, mücadelenin tüm gerçekliğini, hiçbir sahtekarlığa, kolayca kaçışa fırsat vermemecesine gözler önüne sermişlerdir. Artık onlar hakkında daha da yazıp-çizmekten öteye, onlara gerektiği gibi layık olmaya çalışmanın, onların kesin emrini verdikleri yoldan şaşmadan ilerlemenin, görkemli direnişlerini, direniş eylemlerimizle sürdürerek zaferi görmenin gerekli, zorunlu ve dayatıcı görev olduğuna inanmaktayız. Bu görevden kaçanlar tarih karşısında suçlu duruma düşmekten kurtulamayacaklardır.

Gerçek durumu kısaca böyle belirlerken, 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu eyleminin kahramanlarından, değerli militan, ölümsüz savaşçı Akif YILMAZ yoldaş hakkında da birkaç noktaya değinmenin, onun mücadelesini gücümüz yettiğince anlatmaya çalışmanın gerekliliğine de inanmaktayız. Ancak, daha yazımızın başında iken, O'nu ve mücadelesini gereğince anlatamayacağımızın bilinciyle hareket ettiğimizi de belirtelim.

Akif Yılmaz arkadaş, Kars'a bağlı Ardahan ilçesinin Hoçuvan (Hasköy) mıntıkasının Mücuş (Beşiktaş) köyünde, yoksul bir köylü ailesinin çocuğu olarak doğar. Kalabalık bir nüfusa sahip olan ailesinin tüm yaşamı yoksulluk ve sefalet içerisinde geçmektedir. Geçimlerini çok büyük zorluklarla mücadele içerisinde sağlamaktadırlar. Yaşamlarını sürdürebilmek için o da diğer kardeşleri gibi, çok küçük yaşlardan itibaren çalışmak, ailesine yardımcı olmak zorundadır. Daha ilkokula bile başlamadan önce kuzu güder, ekin ekme-biçme işlerinde kendi gücünün çok üzerinde işler yapar. Böylesine yoksulluklar içerisinde, babası Akif'i köy ilkokuluna gönderir. Ancak ona kitap, defter, kalem vs. alacak parayı dahi karşılayamaz, yakınlarından yardım almak zorunda kalır. Kışların oldukça soğuk ve uzun geçtiği bu bölgede Akif giyecek elbise bulamadığından yarı çıplak bir halde dolaşmak, okula gitmek, çalışmak zorundadır. O'nun yoksulluk içinde geçen bu yaşamı hafızasına güçlü bir tarzda yer etmiş, bundan nasıl kurtunulacağını çokça düşündürmüştür. O, çocukluk yıllarında

iken ailesinin ve sömürgeci-asimilasyon kurumu olan okulun verdiği bilinçle kurtuluşu bireysel olarak düşünmüş, kendisini okumaya adanmıştır.

İlkokulu bitirip ortaokula başladığı yıl maddi güçlükleri daha da artmıştır. Bu nedenle yaşı henüz 12-13'e ulaşmışken yaz tatili dönemlerinde, İstanbul, İzmir vb. metropol kentlerinde ağır işlerde çalışmakta olan iki ağabeyinin yanına giderek inşaatlarda, fırıncılıkta, yük doldurup-boşaltmada vb. ağır işlerde çalışmaya başlar. Böylece çalışıp hem para biriktirmeye hem de kışın da okula gider. Lise ikinci sınıfa kadar geldikten sonra artık okul masraflarını karşılayamaz duruma gelir ve ailesine yük olmamak için okulu bırakarak metropol kentlerinde çalışmaya devam eder.

Kürdistan köylülüğünün baskı ve sömürü altındaki yoksul yaşamını bizzat yaşayan, gören Akif yoldaş, gencecik yaşta gurbete düşmüş, el kapılarında sürünmek zorunda kalmıştır. Gurbette de yoksul ve çilekeş bir hayat sürdürür. Bu yıllarda işçilik yaptığı çeşitli metropol kentlerinde Kürdistan'dan giden işçilerin çektiği azap ve güçlükleri görüp yaşamış, yavaş yavaş ondaki sınıf bilinci de şekillenmeye başlamıştır. Akif, artık dizginsiz sömürüye, baskıya, zulme ve zorbalığa karşı mücadele etmenin gereğine ve kurtuluşun ancak böyle sağlanabileceğine inanmaktadır. Bu amaçla çeşitli grev, gösteri ve mitinglere katılır, bütün gücüyle sınıf kinini haykırır. O dönemde tanıştığı bazı devrimcilerle birlikte dernek ve sendikalara gider, çeşitli seminer ve tartışmalara katılır. Aynı zamanda çeşitli eylemlere katılarak, büyük saygı duyduğu Mahir, Deniz, İbrahim ve diğerlerinin afişlerini yapma, bildiri dağıtma, faşistlere karşı konulan eylemlerde büyük bir istek ve coşkuyla yer alır. Katıldığı tüm eylemlerdeki atılganlığı ve cesareti ile çevresinde büyük saygı uyandırır.

Ailesinin de isteğine uyarak, fakat esasen kendi kararıyla öz memleketinde mücadele etmek amacıyla 1976 yılında Kars'a döner. Bu dönem, Kars'ta sivil faşistlerin azgın saldırılarda bulunduğu, toplum üzerinde baskı kurmaya çalıştıkları bir dönemdir. Yeniden kaydını yaptığı Alpaslan Lisesi'nde, Akif, öğrenci gençlik arasında aktif faaliyet yürütür, onları mücadeleye çekmek, örgütlemek için yoğun çaba harcar, onlarla mücadelenin can alıcı sorunlarını tartışır. Tam da bu sıralarda, daha ideolojik grup aşamasında bulunan Hareketimiz, Kars'a yeni el atmış, ulusal sorun, üzerinde

en hararetli tartışmaların yapıldığı bir konu olmuştur. Akif Yılmaz da bu tartışmalarda yer alarak devrimci Hareketimizin saflarına katılır. Bu, O'nun yaşamında yeni bir dönemin, kendi gerçek kimliğine kavuşmanın, kişiliğini kazanmanın, ülkesi ve halkı için var olmanın başlangıcı olur. O'nun için her şey, yaşam bile yeni başlıyor. O, bunu doya doya sindirmek, yaşamına yeni biçimiyle yön vermek azim ve kararlılığındadır. Hızla okumaya, kendisini daha fazla eğitmeye başlamış, mücadelenin tüm zorluklarını bilince çıkarmıştır. Ama yine de bilincini yeterli görmüyor, bu konudaki çabalarına hız veriyor. Kısa sürede sağladığı gelişmelerle herkesi hayrete düşürüyor. Artık önüne geçilmez bir istek ve azimle çalışıyor, tartışıyor, mücadele ediyor.

Kars yöresi, feodal ilişkilerin cılız bir biçimde çözüntüye uğradığı, kapitalist ilişkilerin fazla gelişme kat etmediği, ancak feodalizmin de güçlü etkilerinin olmadığı bir alandır. Yaygın bir biçimde varlık gösteren küçük üretim faaliyetinde, feodal ve kapitalist ilişkiler iç-içe geçmiştir. Kent ile kır arasında sosyal yönden derin farklılıklar oluşmamıştır. Nüfusun büyük bir kesimi orta ve yoksul köylülüktür. Tarıma kapitalizmin sokulması ve yeni iş alanlarının olmayışından dolayı yoğun bir işsiz potansiyeline sahiptir. Bu yüzden iş aramak için, Ankara, İstanbul, İzmir vb metropol kentlerine, emperyalist metropollere, Libya, Suudi Arabistan vb. alanlara yoğun bir emek göçü olmaktadır. Öte yandan, etnik yapısı çok farklılıklar arz ettiğinden, bir yığın mezhepsel ve ulusal azınlık çelişkilerini taşır. Sömürgeci asimilasyon kurumlarında ortaya çıkan aydın-gençlik kesimi yaygınlık göstermekte, ancak geri toplumsal yapı yüzünden fazla gelişme kaydedememektedir. Buna karşın geri toplumsal yapı ve bir yığın ulusal-toplumsal çelişkinin koşullandırdığı güçlü bir potansiyel vardır ki, bu kesim devrimin esas dayanağını oluşturmaktadır. Devrimci düşüncelere intiba sağlamada, canlılığı ve atılganlığı nedeniyle en erkenden gençlik kesimi duyarlı davranmaktadır. Bunu iyi bilen Akif yoldaş, hem kendisini ideolojik, politik, örgütsel ve eylemsel yönden geliştirmek ve hem de gençliği mücadeleye çekmek amacıyla onlar arasında yoğun bir faaliyet yürütmüştür.

Liseyi bitirdiğinde aktif olarak profesyonel mücadeleye katılmak için kesin kararın vermiş olan ve tüm kişisel, özel bağlarını terk ederek kendisini davaya adanmak isteyen Akif yoldaş, polis

baskısı ve askere alınmak istenmesi nedeniyle Kars-Dede Korkut Eğitim Enstitüsüne kayıt yaptırmak zorunda kalır. Artık faşistlerin önemli oranda temizlendiği, CHP azınlık hükümetinin de biraz legal çalışma, okul okuma imkanları sunduğu bu dönemde Akif, diğer bir yığın dönek, ihanetçi ve teslimiyetçinin yaptığı gibi verdiği karardan caymak bir yana, bu zemini de ülkemizin ve halkımızın kurtuluş sorunlarının tartışıldığı bir alan haline çevirir. Öyle ki, okul gençliği ile hararetli tartışmalara giriyor, bu kurumların içerik ve amacını öğrencilere kavratmaya çalışıyor.

Diğer yandan küçük iş yerlerinde de olsa işçilerin, esnafın, memurların arasına girmeyi başarıyor, onlarla sömürünün, baskının ve zulmün nedenlerini tartışıyor, kurtuluşun yolunu gösteriyor. Çok zor koşullar altında, hiçbir sosyal güvenceleri olmadan çalıştırılan fırın işçileri arasında çalışarak onları greve götürmüş ve önemli haklar elde edilmiştir. Zaman zaman çıkan bildiri ve diğer yayınlarımızı tanıdığı tüm çevrelere ulaştırıyor, ileri durumda olanlarla daha yakından ilgileniyor. Biraz gelişme gösteren öğrencileri uygun zamanlar ayarlayarak eğitim çalışmalarına alıyor, eğitip bilinçlendiriyor. Polislere, ajan-muhbirlere, faşistlere karşı yapılması gereken birçok eylemi planlıyor, gerekli malzemeleri temin ediyor, çoğu eyleme de *bizzat* katılıyor.

Hızlandırılmış eğitimle okul bittiğinde o tek bir gün bile okula devam etmemiş olduğunu hatırlar. Ancak mezun edilip öğretmen olmuştur. Ama, yine de öğretmenlik yapmaz. Nedenini ise, Diyarbakır Askeri Cezaevinde bulunduğu 1980 yılında bir yakınına yazdığı mektubunda şöyle dile getiriyor: «*Herkes gibi ben de okuyabilir, öğretmen olabilirdim. Bunun imkanı da vardı. Zaten öğretmen olmuştum da. Gidip ben de birkaç bin liranın kuyruğuna takılabildim. Fakat ben bunu kabul etmedim. Ülkemin, halkımın durumu ve benim bu sorunu kavrayış düzeyim, benden daha aktif faaliyet beklemekteydi. Ben de kendimi buna adadım. Hiç kimse bunu zorla bana yaptırmadı. Ben kendi yolumu kendi irade ve bilincim ile seçtim. Hiçbir pişmanlık da duymuyorum seçtiğim yoldan. Dışarıda olsaydım yine devrimci mücadeleye katılıp sürdürecektim...*» Evet O, kendi yolunu böyle belirliyor ve bu biçimde de hayatının sonuna kadar direnerek seçtiği yolda yürüyor.

Akif yoldaş 1978-79 yıllarında da Kars'ta mücadelemizin geliştirilmesinde en aktif bir biçimde yer almış, sosyal-şoven,

ulusal inkarcı, teslimiyetçi, reformist-oportunist her boydan grup ve akımlara karşı amansız bir mücadele yürütmüş, onların en fazla çekindikleri biri haline gelmiştir. Boy hedefi haline geldiği bu dönemlerde HK, Dev-Yol vb. bir yığın sosyal-şoven hareketin içindeki bazı karanlık unsurların da kıskırtmalarıyla, Akif yoldaş hakkında birkaç kez ölüm kararı alınır.

Akif Yılmaz, Hareketimizin ideolojik grup aşamasından siyasal örgütlenme aşamasına geçtiği 1978-79'larda bölge hazırlık komitesinde örgütlenme görevinde yer almaktaydı. Bu görevi sürdürdüğü sırada Parti kendisini Diyarbakır'da görevlendirdi. 79'ların sonlarında gittiği bu alanda bir süre faaliyet yürüttükten sonra sömürgecilerce esir düştü. 1980'de tutuklanmasının ardından ağır işkenceler gördü. Cezaevine gönderildikten sonra da Diyarbakır zindanlarında tanık olunan insanlık dışı işkencelere O da maruz kaldı. Ölümsüz önderlerimiz Mazlum DOĞAN, M. Hayri DURMUŞ ve Kemal PİR'in önderliğindeki kahramanca direnişe tüm gücü ve iradesi ile katıldı. Düşmanın dayattığı tüm teslim alma ve ihanet ettirme girişimlerine karşı tavizsizce direndi. Şahin-Yıldırım faşist ihanet çetesinin alçakça tertiplerine göğüs gerdi.

O, PKK önderlerinin gösterdiği direniş yolundan asla şaşmayarak sonuna kadar başı dik yürümeyi bildi. Düşmanın tüm tertip ve oyunlarını kavramakta gecikmeyerek, M. Hayri DURMUŞ yoldaşın verdiği tarihi karara katılarak, 14 Temmuz büyük Ölüm Orucu eyleminde yer aldı. Eylem öncesinde ve eylem boyunca onurla taşıdığı direniş bayrağını yoldaşlarına devrederek 1982 Eylül'ünde şehitlik onuruna erişti.

Sömürgeciler, ailesine teslim ettikleri tabutunun ağzını mühürlemişlerdi. İşledikleri suçların görülmesinden korkacak kadar aşağılık ve sefil olan sömürgeci-faşistler, tabutun açılması halinde 15 yıl hapis cezası verecekleri tehdidinde bulunarak, mezarın başında uzun süre nöbet tutmuşlardı. Akif yoldaşın cenaze törenine, sömürgecilerin tüm tehdit ve engellemelerine rağmen, geniş halk kitleleri katıldı. Hoçvan yöresi (21 köyden oluşmaktadır) halkı, yakından tanıdığı bu öz evladının kahramanca direnerek şehit düşmesini acı ile birlikte gururla ve sömürgeci cuntaya karşı derin bir kin ve öfkeyle karşıladı. Bu öfkesini ve direnişe sahip çıkışını yoldaşımızın cenazesine yığinsal katılım ile ortaya koydu.

Akif Yılmaz yoldaş, sevimli-esprili bir mizaca sahip, dürüst, çalışkan, kararlı, fedakâr ve alçak gönüllü bir kişilik taşımaktaydı. Çalışması programlı ve düzenliydi. Çevresine karşı eğitici, öğretici bir tarzda yaklaşırdı. Örgütü-toparlayıcı bir özelliğe sahipti. Yüksek bir ikna gücü ile konuşup tartıştığı insanları ikna ederdi. Örgütüne ve yoldaşlarına karşı engin bir sorumluluk duygusuyla hareket eder, alınan kararları uygulamakta asla tereddüde düşmezdi. Kollektif bir biçimde, proleterce yaşardı. O'nun belirgin bir özelliği de kendi hatalarına karşı acımasızlığı, hata ve yanlışlar üzerine kararlı yürüyüşüydü.

Evet, hakkında kısaca da olsa bilgi sahibi olduğumuz Akif yoldaş ve diğer şehitlerimizin anılarına nasıl layık olunacaktır? Açık ki, onlara layık olmak ancak, onların inandıkları ve uğruna her şeylerini feda etmekten çekinmedikleri, tüm varlıklarını ortaya koyup kahramanca direnerek yaşattıkları bu davayı, zafere götürmekle mümkündür. Şimdi önümüzdeki görev budur. Öyleyse buna uygun bir biçimde hareket etmeli, döneme uygun düşen militan ölçülere ulaşarak mücadeleyi geliştirip yükseltmeliyiz.

KIZIL YILDIZ ALİ ÇİÇEK

“PKK bize teslimiyeti değil direnişi öğretti”

Ali Çiçek

Yoldaşlarının Kaleminden Ali Çiçek Arkadaş

Militan, Devrimci Ali Çiçek

Ali cezaevinden çıktıktan sonra, öğretmeni Kemal PİR'in coşkulu eylemlilik ruhuyla mücadeleye atılır. Artık profesyonel devrimciliği meslek edinmiş militan bir kişidir. Adana'ya çalışmaya da gitmez, ailesinin geçimini büyük kardeşine bırakır.

Cezaevinden çıktıktan sonra günün 24 saatini devrimciliğe verir. Partinin kararlı, yiğit bir militanı olarak Riha'daki her afişlemede, her pullamada, her bildiri dağıtımında ve propagandada onurlu yerini aktifçe alır. Faşistlerle kavgadan, halka propagandaya dek dönemin koşulları gereği sürdürülen her işe büyük bir coşkuyla, partinin talimatları doğrultusunda koşar. Kitlelerle çok rahat ilişki kurar ve halk tarafından çok sevilir.

Enternasyonalist, büyük komutan Kemal PİR Adana'da bir müddet yattıktan sonra Riha Kapalı Cezaevi'ne nakledilir. Kemal PİR'in Riha'ya getirilmesi herkesten çok Ali'yi sevindirir.

Kemal'in cezaevinden kaçırılması için, içeride ve dışarıda tüm hazırlıklar parti tarafından yapılır. Silahlı partizanlar Kemal'i kaçırmak için Riha'ya gelirler. Kaçırma olayında Ali'de görev üstlenir. Bu onurlu görev onun yaşamının en büyük sevinçlerinden biridir. Hem sevinir hem gururlanır. Nasıl sevinmesin? Çok sevdiği öğretmeni, komutan Kemal PİR'i sömürgecilerin zindanlarından kaçıracaklardır. Kemal'in kaçırılması düşüncesi O'nu daha güçlü ve coşkulu kılar. Ve sabırsızlıkla o anı beklemeye koyulur.

15 Eylül günü tüm hazırlıklar tamamlanmıştır. Kemal'i götürecek partizanlar arabayla Eyübiye Peygamber Camisi'nin yanında beklerler. Ali'nin görevi Kemal ve onunla birlikte firar edecek olan tutukluları arabada bekleyen silahlı partizanlara

yetiştirmek ve oraya kadar güvenliklerini sağlamaktır. Bu çok büyük bir görev ve sorumluluktur. Kürdistan devriminde etkin rolü olan Kemal gibi bir önderi kaçırmak ve sorumluluğunu üstlenmek Ali'yi oldukça coşkulanıdır.

Yapılan plan gereğı Kemal PİR cezaevinde tam saat 12'de 9-10 adli tutuklular ile birlikte yarı açık cezaevine geçer. Oradan da dışarı çıkarlar. Ali onları cezaevinden alarak caminin önünde arabada bekleyen partizanlara teslim eder. Görevini başarıyla yerine getirmenin ve öğretmeni Kemal PİR'in kurtuluşunun büyük sevinci içindedir. Eylemden sonra yanına gittiğı arkadaşlarına "... *Deştik, deştik, sömürgecilerin karnını deştik*" diyerek sınırsız sevincini dile getirir.

PİR'in kurtuluşundan dolayı sevincinden, mutluluğundan yerinde duramaz. Bir arkadaşını yanına alıp Riha Kalesi'ne çıkar. Ve orada sömürgecilerin Kemal'i yakalamak için başlattıkları boş operasyonu keyifle izlemeye başlar. Çünkü Kemal çoktan şehri terk etmiş, gitmiştir.

Yıl 1979. Ali, bir arkadaşıyla Riha hayvan pazarındaki kitlelere parti bildirilerini dağıtmaktadır. Bildiri dağıtım sorumluluğunu ve güvenliğini Ali üstlenmiştir. Pazar yerinde polisler bildiri dağıtımına engel olurlar. Ali, polislerle çatışmaya girer. Yanındaki arkadaşı yakalanır ancak kendisi polislerle çatışarak ve onları etkisiz hale getirerek kurtulur. Bu eylemden sonra Ali deşifre olur ve çok sıkı aranmaya başlanır.

Bunun üzerine Parti Ali'yi Riha'dan alarak Cûrne Reş'de görevlendirir. Cûrne Reş'de daha sıcak ve geniş bir mücadele alanı vardır. Bu O'nu daha da sevindirir. Çünkü daha aktif olarak mücadeleye katılma ortamına kavuşmuştur.

"İngiliz" Ali

Ali Cûrne Reş'e geldikten sonra kısa bir sürede kendisini halka kabul ettirir. Herkesle sıcak diyalog kurar, hareket ve tavırlarıyla örnek bir kişilik sergiler. Emekçi Cûrne Reş halkı çocuk yaştaki bu yiğit kahraman evladına sevgisini belirtmek için O'na "Küçük Ali" diye hitap ederler. Artık Küçük Ali tüm Cûrne Reş halkının sevilen evladı ve gözbebeğidir. Herkes onu öz çocuğundan daha çok sever. Küçük Ali inanç, sevgi, cesaret ve kararlılığıyla

mücadeleyi, yurt sevgisini ve özlemini yüreklerle eker.

Küçük Ali kırsal alandaki silahlı mücadeleye atılmak için, o dönemde Cürne Reş'de parti temsilciliği görevini yapan halk kahramanımız Bedran (Mehmet SEVGAT) yoldaşı ikna etmeye çalışır. Ancak tüm çabalarına rağmen Bedran O'nu kırsal alana göndermez. Çünkü Ali hem yaş olarak küçüktür hem de tecrübesi yoktur. Feodal eşkıyalar ise yıllarca yaptıkları çetecilik ve çapulculukla uzmanlaşmışlardır. Bundan dolayı da Ali'nin yüreği silahlı mücadeleye katılma, daha çok çalışma, düşmana daha çok darbe vurma coşkusuyla çarpmaktadır.

Bir gün Bucak'ın feodal eşkıyaları Cürne Reş'in bir köyünü basarlar ve çatışma çıkar. Haber alınır alınmaz köylülerin yardımına gitmek için yurtseverlerden ve partizanlardan bir grup silahlanıp bir traktör römorkuna binerek yardıma gitmeye hazırlanırlar.

Ali burada ısrarlı davranır. *"Bana da bir silah verin, ben de çatışmaya geleceğim"* der. Ancak tüm ısrarlarına rağmen Bedran kendisine silah vermez. O döneme kadar kırsal alanda çatışmalara katılmadığı için tecrübesizdir. Bundan dolayı da kendisine bir zarar gelmesini istemez. Ama Ali ısrarından vazgeçmez, en sonunda bir partizan onu ikna etmek için; *"Silah kalmadı, onun için seni götüremeyeceğiz. Bir başka zaman gelirsin"* der. Ali'de bunun üzerine kimsenin rağbet etmediği bir İngiliz mavzerini eline alarak

"Ben bu silahla geleceğim" der. Yurtseverlerden biri *"Ali, o mavzer senin boyundan uzun"* diyerek vazgeçirmeye çalışırsa da Ali, kararlı davranarak İngiliz mavzeriyle Bucaklar'a karşı çatışmaya gider. O'nun bu ısrarı karşısında Bedran yoldaş da bir şey yapamaz. Ve artık elinde İngiliz mavzeriyle Ali'nin kararlılığına cesaretine, partiye olan inanç ve mücadele azmine tanık olan yurtseverler, onun bu yiğit ve kararlı tavrını her yerde anlatırlar. İngiliz mavzerini eline alıp Bucaklar'a karşı nasıl korkusuzca çatışmaya gittiği halk arasında dilden dile anlatılır. Halk O'nun bu cesaretini birbirine anlata anlata, öve öve, hem Ali'ye olan sevgisini dile getirir, hem de O'nu sahiplenmiş olur. Bu olaydan sonra Cime Reş halkı O'na *"Küçük Ali"* yerine, taşıdığı silah ve olaydan dolayı *"İngiliz Ali"* demeye başlar. O artık halkın gözünde *"Küçük Ali"* değil, büyük cesareti, özverisi ve yiğitliğiyle tanınan halkın kahraman bir savaşçısıdır.

Çok kısa bir sürede ataklığı, korkusuzluğu, çalışkanlığı ve fedakarlığıyla kırsal alanda da militan bir eylemci olduğunu herkese kabul ettirir. Artık, tüm eylemlerde onurlu yerini aktifçe alır. Mücadeleye büyük yararlılıklar sağlar. Askerle, feodal eşkıyalarla birçok çatışmalara girer ve onların darbelenmesinde yerini alır.

Bucak'ın Koço adında meşhur bir eşkıya başı vardır. Koço, yörede zorbalığı, talancılığı ve zulmüyle tanınan, Bucak'ın en gözde eşkıya başlarından biridir. Birçok suçsuz, masum insanın katilidir. Bulunduğu yörede halka karşı büyük bir terör estirmektedir. Koço yaptığı çapulculukla yetinmeyerek, halkın namusuna göz dikecek kadar zorbalaşır. Dediği dedik, astığı astık, kestiği kesiktir. Koço devlet ve feodal eşkıya başı Celal Bucak'tan aldığı talimatla yörede, halka yönelik tam bir terör estirir.

Halkın istem ve şikayetleri üzerine parti, Koço'yu yaptıklarından ötürü bir an önce cezalandırma kararı alır. Koço Cürne Reş-Gire Sor arasında Karakeçi mıntıkasında çapulculuk ve talancılık yapmaktadır.

Koço ve eşkıyalarını cezalandırmakla görevlendirilen partizanlar arasında Ali de bulunmaktadır.

Bir gün Koço'nun bir köyden kız istemeye gittiği istihbaratı alınır. Ali'yle bir grup partizan Koço'nun geçeceği yola pusu atarlar.

Koço başka bir eşkıya ile birlikte köyden çıkar ve pusunun üzerine gelir. Artık pusuya yaklaşmışlardır ve konuşmaları iyice duyulmaktadır. Koço öldürülmeden önce yanındaki eşkıyaya, "Böyle olmaz... İnsanın her köyde bir karısı olmalı..."der. Yanındaki eşkıya da onu onaylayıcı sözler sarf eder. Tam bu esnada en önde bulunan Ali'yle yanındaki partizan Koço'ya ateş ederler. Her iki eşkıya da bulundukları atların üzerinden yere yuvarlanırlar. Ancak, henüz ölüp ölmedikleri belli değildir.

Ali mevzisinden kalkar ve üzerlerine gider. Her iki eşkıyanın silah ve teçizatını alır, getirir.

Ali aynı yıl bir grup partizanla o dönemin koşullarında bir gün boyu süren Tezcarap çatışmasına da katılır. Bir grup PKK savaşçısına karşı beş yüz donanımlı asker bulunmaktadır. Düşmanın bu üstün donanımına rağmen PKK savaşçıları büyük

bir kararlılıkla akşama kadar çatışıp, bir düşman askerini imha ederler. O günün koşullarında, her türlü olanaktan yoksun PKK savaşıları için bu çok önemli bir çatışmadır.

Belli bir dönem Cürne Reş-Gire Sor arasındaki kırsal alanda faaliyet yürüttükten sonra 1980'nin Mart'ında parti Ali'yi bu kez Cürne Reş şehir merkezinde askeri sorumlu olarak görevlendirir.

Cürne Reş içinde yapılan birçok askeri ve diğer protesto eylemlerine hem yönlendirici olarak ve hem de fiili olarak katılır. Ve başarıyla gerçekleştirir. Cürne Reş'de 21 Mart Newroz kutlamalarını organize eder. Gerekli grupları oluşturur. Ateşlerin yakılması, yazılama ve pullamalar için gerekli grupların güvenliğini sağlama vb. tüm işleri üstlenir. Yine 18 Mayıs'ta Hâkî KARER ve Halil ÇAVGUN'un ölüm yıldönümleri nedeniyle eylemler organize edip gerçekleştirir. Cürne Reş'in tüm ana yollarını kapatarak ateş yaktırır. E-5 karayolunda gelip-giden arabaları durdurup parti propagandasını yapar, Kürdistan halkının mücadelesinin haklılığını ve sömürgecilerin vahşi uygulamalarını anlatır.

Bütün faaliyetlerin güvenliğini sağlayacak askeri grupların organize edilmesi işini gerçekleştirir ve kendisi de fiilen silahlı olarak içinde yer alır.

Şehir merkezinde Ali bitmez tükenmez bir enerji, coşku, özveri ve kararlılıkla çalışır. Günün 24 saatinde mücadeleyi geliştirip güçlendirmek için çaba sarf eder.

1980'de bir yandan partimizin birçok kadroları şehit düşmüş ya da yakalanmış ve sömürgecilerin baskıları artıp yoğunlaşmış, diğer yandan ise mücadelemiz geniş kitleleri etkileyip harekete geçirmişti. Öylesi bir ortamda parti mücadeleyi daha da yükseltmek ve sömürgeci baskıları boşa çıkartmak için, 21-28 Nisan tarihleri arasında Kızıl Haftayı ilan eder.

Kızıl Hafta' da düşmana darbe vurmak için, sömürgeci kurum ve işkencecilere yönelik eylemler gerçekleştirilir. Ali de etkin olarak bu kampanyada yerini alır. Bir partizanla birlikte Hilvan Adliye Binasına patlayıcı madde atarak büyük tahribata uğramasını sağlar.

Yine aynı gece, sömürgeciliği lanetleyen, halkımızın bağımsızlık ve özgürlük kavgasının haklılığını belirten pankartları,

Cürne Reş şehir merkezinden geçen E-5 karayoluna asar.

Yine bir partizanla birlikte Kızıl Hafta'nın üçüncü günü işkenceci polis A. Demirtaş'ı ölümle cezalandırır. A. Demirtaş sömürgeciler tarafından özel eğitilmiş, faşist ideolojiyle donatılmış sadist, büyük bir işkencecidir. Cürne Reş'de feodal eşkıya çetelerine karşı partimizin mücadele bayrağını dalgalandırmasıyla birlikte sömürgeciler de harekete geçer. Tüm baskı, operasyon ve yakalamalara, feodal eşkıya çetelerine her türlü maddi ve manevi desteği vermelerine rağmen mücadeleyi engelleyemezler. Gün geçtikçe emekçi Cürne Reş halkı parti etrafında kenetlenip tek yumruk olur. Sömürgeciler mücadeleyi bastırmak için en azılı işkencecileri ve tecrübeli MİT elemanlarını bu küçük kasabaya yollarlar. İşkencecilerden biri de A. Demirtaş'tır. A. Demirtaş Cürne Reş'de yüzlerce insana işkence yapmış, birçoğunun tutuklanmasına yol açmış, feodal eşkıya çetelerinin MHP'li faşistlerle birlikte örgütlendirilip yönlendirilmesinde önemli bir rol üstlenmiştir.

Yoksul Cürne Reş halkının kanını emen bu sadist işkenceciyi, insanlık düşmanı, bu yarattığı Ali ÇİÇEK Kızıl Hafta'nın üçüncü gününde bizzat kendisi cezalandırır. Onun cezalandırılmasıyla Cürne Reş halkının partiye olan inanç ve güveni daha da pekişir. Bu olayı, ölüm orucuna girdiği 14 Temmuz gününün hemen öncesinde şöyle açıkladığını aktarır bir arkadaşı:

"14 Temmuz 1982'den yaklaşık bir hafta önceydi, mahkemeye çıkmıştık. Ali'nin polis soruşturma ifadesi olmadığından hiçbir şey kabul etmemişti. Bir kişi mahkemede polisi Ali'nin vurduğunu söyledi. Ali o günün koşullarında herkese ciddi cesaret aşılayan bir tavır takınarak polisi cezalandırdığını açıkladı. Eylemi aşağı yukarı şöyle anlattı: İşkenceci polis olan A Demirtaş Cürne Reş halkına vahşi işkenceler yapıyordu. Riha'ya gidip orada da yakalananlara işkence yapıyordu. Ölümle cezalandırılması yurtsever Cürne Reş halkının bir istemiydi. Halkın bu istemi bizim de istemimizdi. Ölümle cezalandırılması kararı alındı. Tek başıma kararın gereklerini yerine getirecektim. (Ali aslında olayı bir arkadaşıyla gerçekleştirmişti. Başka insanlar bu olayı işkence sonucu kabullenip yargılandıklarından, Ali onların ceza almaları için böyle söyledi) Günlerce polis Ali'yi takip ettim ve nihayet bir gün Riha soruşturmasından geri Cürne Reş'e gelirken gördüm. Hemen hemen hemen güneş batmıştı. Arkasına takıldım. Hastanenin arkasında

kendisine yetiştirdim ve kafasına 14 kurşun sıktım. Böylece büyük bir işkenceciyi halk adına cezalandırdım!" Ali'nin, eylemi soğukkanlı anlatımından dolayı Savcı Cahit Aydoğan dudağını ısırıldı. Diğerleri de hiç ses çıkarmadan dinliyorlardı. Ali bu eylemi anlattıktan sonra hemen şunu da ekledi: "... Ben aslında polisi cezalandırdığımda Cûrne Reş, Derika Çiyaye Mazî (Derik) ve Gire Sor'deki katliamları protesto eden ve 21-28 Nisan günlerinin 'Kızıl Hafta' ilan edildiğini duyuran bildiriye de yanına bırakmam gerekiyordu. Ama cezalandırdığım zaman bildiriye bırakmayı unutmuştum. Eylem yerinden biraz uzaklaşmıştım ki, bildiriye unuttuğumu hatırladım. Bildiriye bırakmak için hemen geri döndüm. Fakat artık insanlar onun başına toplandıkları için bildiriye bırakmadan oradan uzaklaştım. Bunu da şimdi söylüyorum."

Mücadelemiz daha Cûrne Reş yöresinde gelişmeden önce yöre, feodal eşkıya çeteleriyle büyük toprak ağaları ve aşiret reisleri arasında güçlerine göre bölünmüştü. Bu işbirlikçi kesimler devletle sıkı ilişkiler içerisine girerek yoksul halk üzerinde amansız bir baskı ve sömürü mekanizması inşa etmişlerdi.

Hacı Maksut'da büyük bir toprak ağasıdır. Dini de ağılığına alet ederek, köylüleri yoğun bir sömürüye tabi tutmaktadır. Onunla, az topraklı Dejnîk köylüleri arasında kan davası ve çeşitli anlaşmazlıklar bulunmaktadır.

Partimizin Cûrne Reş'de gelişmesiyle birlikte halk çözülmesi için tüm sorunlarını partiye getirmeye başlar. Aynı şekilde, Hacı Maksut ve Dejnîk köylülerinin sorunu da parti tarafından devrimci cüzüme kavuşturulur. Her iki taraf arasında barış yapılarak, sömürgeciler açısından kullanılmaktan çıkartılır. Bu devrimci çözümden sonra yoksul köylüler partiyle ilişkilerini daha da sıklaştırırlar. Buna karşın Hacı Maksut, süreç içinde yapılan anlaşmayı bozar. Devletle iş birliği yaparak, eski kan ve toprak davalarını bahane edip yoksul köylülerin üzerine ifade vererek onların tutuklanmasına yol açar. Partinin tüm uyarılarına rağmen yaptıklarından vazgeçmez. Daha da azgınlaşarak feodal eşkıya çeteleri çapulcu Süleymanlarla ilişkilerini geliştirip güçlendirir. Bu suçlarına karşılık parti Hacı Maksut ve önemli adamlarından Reşîr Görhan'ı cezalandırma kararı alır.

Ali bir arkadaşıyla birlikte partinin almış olduğu bu kararı uygular. Hacı Maksut ve Reşîr Görhan'ı cezalandırarak görevi yerine getirir.

Ali'nin yeni görev alanı Riha şehir merkezi

Riha'da parti kadrolarının yakalanması üzerine Parti Ali'yi Riha şehir merkezinde görevlendirir.

Ali Riha'ya döndükten sonra ilk olarak Tüpçü Alo'yu cezalandırmayı önüne hedef koyar. Tüpçü Alo, Cürne Reş'de Şeyhanlar aşiretine mensup feodal bir ailedendir. Cürne Reş'de feodal eşkiya çetelerine karşı verilen mücadele onların da çıkarlarını temelinden sarsmaktadır. Tüpçü Alo ailesiyle birlikte açıktan açığa partiye karşı tavır almayı göze almaz. Ancak gizliden eşkiya çeteleriyle ilişkiye geçer. Ve parti aleyhinde faaliyetlerde bulunur. Ancak onun bu faaliyetleri kısa zamanda Cürne Reş halkı tarafından açığa çıkarılır. Bunun üzerine Tüpçü Alo yakalanarak ifadesi alınır. Halkın gazabından korkuya kapılan Tüpçü Alo, feodal eşkiya çeteleri ve MİT mensuplarıyla nasıl ilişkiye geçtiğini, ne tür faaliyetler yürüttüğünü anlatarak pişmanlık duyduğunu, bir daha bu tür işlerle uğraşmayacağını belirtir ve kendisinin affedilmesini diler. Tüpçü Alo'ya bir şans daha tanınır. Ancak Cürne Reş halkı, kendisine uygun bir isim bulmuştur: Mit Alo. T.C. ile iş birliği, ihbarcılık yaptığı için halk ona bu ismi takar.

Mit Alo, Cürne Reş halkı bu yaptıklarından vazgeçmesi için kendisine bir şans tanınmasına rağmen faaliyetlerinden vazgeçmez. Açığa çıktığı için Cürne Reş'de duramaz. Bu defa Riha şehir merkezine kaçarak orada açıktan açığa siyasi polislerle birlikte çalışır. İşkenceci polislerle birlikte operasyon ve sorgulamalara katılır. Yüzlerce Cürne Reş'li yurtsevere bizzat işkence yapar. Artık Mit Alo yalnız bir ihbarcı değil, azgın bir işkencecidir de. Cürne Reş halkı partiden bu azgın işkencecinin cezalandırmasını talep eder. Parti halkın bu istemini yerine getirmek için Ali'yi görevlendirir.

Ne var ki, Mit Alo açıktan polisle hareket ettiği için onu bulmak kolay olmaz. Çünkü sürekli Riha soruşturma merkezinde ve siyasi polisle birlikte kalmaktadır.

Ancak Ali, halkımızın istemini gerçekleştirmek için Mit Alo'yu sıkı bir takibe alır. En son Riha'da köprü başında bulunan dört yol kahvehanesinde izini tespit eder. Ali yanına bir arkadaşını da alarak, bizzat kendisi kahvehaneye girer ve Mit Alo'yu tarar. Öldü

diye eylem yerinde uzaklaşır. Ne var ki, ağır yaralanan Mit Alo hastaneye kaldırılarak kurtarılır.

Gire Sor ilçesinde çapulcu Bucak eşkıyaları ile mücadele alabildiğine kızışmıştır. Bucak'ın çete başlarından biri olan Neşet Abbasoğlu, parti savaşçıları tarafından cezalandırılır. Fakat ölmez. Devlet tarafından korunmaya alınarak Riha Devlet Hastanesi'ne kaldırılır. Parti, eşkıya başının öldürülmesi için Ali'yi görevlendirir. Ali iki arkadaşıyla birlikte çete başını cezalandırmak için hastaneye gider. Ancak devlet eşkıya başının hastanede cezalandırılacağını hesaplayarak korumaya almıştır. O gün çete başını koruma görevinde nöbet sırası bekçi Mahmut Kurt'tadır. Ali arkadaşlarıyla birlikte hastaneye girdiğinde devletin sadık bir adamı olan bekçi durumu anlar ve silahını çeker. Ancak Ali daha önce davranarak onu tarar. Bekçi ölür. Fakat eylemi gerçekleştirmeye fırsatı bulamadan geri dönerler.

Yine Mehmet Şeyhanlıoğlu Riha'da hem azıllı faşistlerin en önemli adamlarından biridir, hem de direkt devletle ilişki içindedir. Üstelik yörenin feodal ağlarından olduğundan çevre üzerinde feodal baskı kurar. Halka ve devrimcilere çeşitli biçimlerde birçok zarar verir. Pek çok yurtseveri ihbar ederek yakalanmasına neden olur.

Bu faşistin de cezalandırılması görevi Ali'ye verilir. Ali bir arkadaşıyla birlikte faşisti cezalandırma görevini bizzat kendisi gerçekleştirir.

1980 yazının sonudur. Riha cezaevindeki faşistler cezaevi müdüründen destek ve yardım görerek cezaevindeki parti taraftarları üzerinde baskı kurmaya çalışır ve bir taraftarı şişleyerek ağır şekilde yaralarlar.

Ali, cezaevi müdürünü uyarmak ve bu tavırlarından vazgeçirmek için bir arkadaşıyla birlikte, bir gece müdür cezaevi bahçesinde oturup TV seyrederken ona uyarı ateşi açarak tarar. Gece eylemden döndükten sonra yine polisle ilişkisi bulunan, fakat yaptıklarından vazgeçmeyen Şex Sıraç'ı bir kez daha uyarmak için, evini tarayarak mesaj verir.

Müdür bu uyarı cezası üzerine daha temkinli davranarak cezaevindeki parti taraftarlarına yönelik baskılara son verir.

Şex Saraç da bu olaydan sonra partiye haber yollayarak

kendisinin affedilmesini ve bir daha ihbarcılık yapmayacağını bildirir.

Riha'nın Oniki evler Mahallesi'nin muhtarı Hüseyin Süzen polisle sıkı bir işbirliği içindedir. Mahallede devrimcilere yönelik birçok ihbarda bulunur. Onun ihbarları sonucu birçok operasyon yapılır. Mahalledeki parti çalışmalarını engellemek için, polisten daha yoğun bir faaliyet yürütür. Mahalleden olması, çevreyle ilişkilerinin bulunması ve herkesi tanınması, devrimcilerin hangi evlere gidebileceklerini rahatlıkla tahmin etmesine olanak sağlamaktadır. Bu ise, onun parti çalışmalarına darbe vurmasını kolaylaştırmaktadır. Oğlu Haydar ise, azılı faşist bir militandır. Hem polis ve hem de faşistlerle iş birliği içindedir. Mahalledeki yurtseverlerin tümü bu ihbarcı-faşistten oldukça tedirgindirler.

Bunun üzerine parti muhtar ve oğlunu cezalandırma görevini Ali ile iki arkadaşına verir. Muhtar ile oğlunun bir anda cezalandırılması için, eylem yeri ve zamanının iyi seçilmesi gerekmektedir. Ali iki arkadaşıyla birlikte gece muhtarın evine gider. Evde muhtarın başka "misafirleri" de bulunmaktadır. Bunlar silahlı faşistlerdir. Ali, muhtar ile oğlunu bizzat kendi evinin içinde cezalandırır. Ancak yukarı kattaki "misafirleri" silahlıdır. Onlar da olaya müdahale eder ve çatışmaya girerler. Muhtarın adamları evin üst katında olduklarından daha avantajlı durumdadırlar. Ancak Ali cesaret, ataklık ve soğukkanlılığıyla çatışmada inisiyatifi ele geçirerek, yukarıdaki faşistleri etkisiz hale getirir. Bir arkadaşı hafif yaralanır. Ancak kayıp vermeden eylem yerinden uzaklaşırlar ve üslerine dönerler.

Ali yürüttüğü mücadeleden dolayı deşifre olmuş, devlet tarafından çok sıkı aranmaktadır. 12 Eylül faşist darbesiyle birlikte parti genelde yaptığı gibi, Ali'yi de geçici olarak geri çekip yeni dönemin koşullarına yanıt verecek şekilde ideolojik, politik, pratik ve teknik olarak eğitip hazırlamak ister.

Bunun için de Ali'yi Ortadoğu sahasına göndermek amacıyla Riha'nın Pirsûs (Suruç) ilçesine götürür. Burada kırsalda bir köyde kalır. Ne var ki, bazı gelişmeler onu beklemek zorunda bırakır. O alanda faaliyet yürüten arkadaş Ali'ye 20 güne kadar köyde kalmasını söyler.

Ancak Ali, enerji dolu yapısıyla bu süre içinde mücadele

etmeden bir köyde oturup beklemenin doğru olmayacağını düşünür. Köyde tek başına kalmıştır. Bunun üzerine, “Nasıl olsa arkadaşlar benim yerimi biliyorlar. Riha’ya yakındır, gelip beni alırlar” diyerek tekrar Riha’ya döner.

Riha’ya geldikten birkaç gün sonra 12 Eylül faşist darbesi gerçekleşir. Tüm Riha mahalleleri sarılır ve operasyonlar yapılmaya başlanır. Bunun üzerine 12 Eylül akşamı Ali bir grup yoldaşıyla silahlı olarak, şehirde operasyonlar bitene kadar kırsal alana çekilir. Kırsal alanda bir hafta kadar Riha-Pirsûs arası yörede kaldıktan sonra tekrar Riha şehir merkezine döner. Ortadoğu sahasına gitmek için haber beklemektedir. Parti Riha’da kalması için kendisine deşifre olmamış bir yer ayarlamıştır.

Ancak Ali bir gün Yakubiye Mahallesi’nden Eyübiye’ye giderken yolda polis otosuyla karşılaşır. Devrimci yaşamı boyunca yanından eksik etmediği silahı o gün yanında bulunmaz. Ortadoğu sahasına gideceği için Riha’da geçici beklemekte olduğundan, her an gidebileceği düşüncesiyle silahını partiye teslim etmiştir. Riha’daki pratik işlere karışmamaktadır. Ali geri döner, ancak polis onu takip eder. Gittiği evi tespit edip evi sarar. Ali, evde kuşatmayı yararak kurtulmaya çalışır. Fakat silahsız olduğundan bunu gerçekleştiremez. Böylece düşmana tutsak düşer.

İşkencede Direnişçi Ali Çiçek

Her devrimci için en önemli sınav alanlarından biri işkence hanelerdir. Orada devrimcinin ne denli ideallerine bağlı, inançlı, kararlı, cesaretli, direngen olduğu ortaya çıkar.

İrade, inanç ve üryan bedeninden başka her şeyden yoksun olarak, her türlü olanağa sahip işkenceci cellatlara karşı günlerce, haftalarca, aylarca direnmek... Partiye, Halka, yoldaşlara, Önderliğe ve davaya sınıksız bağlı kalmak... İnançlarını savunup korumak, düşmana hiçbir sır vermemek... Ve düşmanı can evinden vurmak... Bunun için, son nefesine, son hücreğine dek direnmek, direnmek, direnmek...

Büyük bir cesaret, inanç ve kararlılık gerektirir; bu alanda düşmanın eline tutsak düşüp, işkence hanelerde partinin onurlu direnişçi tavrını sergilemek, PKK militan kişiliğini konuşturmak. Çizgi adamı olmak, değerlere sahiplenmek ve bütün bunların

uğruna ölümüne direnmek, kişinin devrimciliğinin kıstasıdır. Devrimcinin onuru ve namusunun sınılandığı bir alandır bu alan.

İşkence hanede militanın şahsında bir halk, bir sınıf ve insanlık sorgulanır. Orada düşürülmek istenen, teslim alınmak istenen, ihanet bataklığına sürüklenmek istenen, bireyin şahsında parti, halk ve sınıfın kendisidir. Bireyden alınmak istenen bilgi, parti ve ulusun örgütsel yapısını çözmek, mücadelesini yok etmek içindir. Bu anlamda burada birey, birey olmaktan çıkar, bir halkı, bir örgütü ve bir sınıfın kendisini temsil eder. Düşman bunu başarmak için de tüm vahşi, maddi-manevi ve psikolojik işkence yöntemlerini kullanır. Düşmanın kendisini en güçlü hissettiği alanlardan biri işkence hanelerdir. Çünkü burada çok yönlü, tek taraflı olanak ve avantajlara sahiptir.

İşte Ali yoldaş düşmanın kendisini en güçlü hissettiği işkence-hanelerde, onu darbeleyerek dize getirir. İşkenceci cellatlar aylarca Ali'yi en ağır işkencelere tabi tutarlar. Ondan tek bir bilgiyi, parti sırlarını almak için her türlü yol ve yönetime başvururlar. İşkenceciler Ali'yi çözmek için onu iki aydan fazla işkenceye tabi tutarlar. Günlerce sistematik olarak falakaya yatırır, meydan dayığı çeker, askıya alır, elektrik akımı verirler. Bu korkunç maddi işkenceler haftalarca devam ettirilir.

Ali'nin ayak tabanları patlar, tüm bedeni yara-bere, kan-irin içinde kalır. Sadist işkenceciler onun direnişini kırmak, O'nu çözmek ve acı vermek için tuzlu suyun üzerinde yürütürler. Elektrik akımı verdiklerinde manyetoyu hızla çevirir, kabloyu yaralarına temas ettirirler. Tüm bu maddi işkencelere karşı Ali, sadist işkencecilere karşı açık devrimci politik tavrı takınır:

"...Ben Ali'yim, beni çok iyi tanıyorsunuz. Ben çözülmem, benden sır alamazsınız, sizin işkenceleriniz benden ancak can alır. Hepiniz kendinizi deneyin. Partim bana direnmeyi öğretti. Benim görevim direnmek, sizin ise çözmek. Haydi başlayın, sizin devletin mi güçlü, yoksa benim partim mi güçlü, görün..."

O, 12 Eylül faşizminin tüm korkunçluğuyla toplumun sırtına çöktüğü, işkence hanelerin Hitler kamplarını aratmadığı, işkencelerin alabildiğine kurumlaştığı bir ortamda düşman karşısında böylesine onurlu bir tavır sergiler.

O'nun partili olduğu daha dışarıda iken deşifre olmuş, kimliği

açığa çıkmıştır. O görkemli direnişçiliğiyle partiye sahip çıkar. Düşmana partinin her koşul altında ondan daha güçlü olduğu gerçeğini gösterir.

(Ali Riha işkence hanelerinde kaldığı iki aydan fazla süre içinde işkencecilere karşı açık politik tavır takındığından, onların karşısında sürekli partiyi, devrimci onuru savunur. Ne yazık ki, Ali'nin düşmana karşı Riha işkence hanelerinde takındığı tavır ve açık politik savunmalarının çok az kısmını biliyoruz.)

O dönem gözaltına alınanların tümü şuna tanık olmuşlardır: İşkenceciler artık Ali'nin çelik iradesi karşısında yenilmiş ve çaresiz kalmışlardır. Ali gözaltına alınanlara moral vermek ve direnişi aşlamak için herkesin içinde işkenceciler her geldiklerinde: *"Haydi gelin işkence yapın... Bakalım çözebilecek misiniz"* diyerek işkencecileri psikolojik olarak yenilgiye uğratır. En sonunda işkenceciler Ali'nin bu tavırları karşısında artık aciz düşer, işkence yapma gücünü bile kendilerinde bulamazlar. Onlar işkence yaptıkça Ali'nin açıkça tavır takınması ve direnişinin karşısında ezilip, büzülüp cüceleşerek yenilgiye uğrarlar.

İşkenceciler kaba maddi işkencelerle sonuç alamayınca, onu manevi olarak çökertmek için partiye, önderliğe, halka ve devrimcilere küfür eder, küçük düşürmeye çalışırlar... *"Haydi APO gelsin de seni kurtarsın..."* derler. Ali, polislerin tüm bu küfür ve hakaretleri karşısında da sessiz kalmaz, her söylediklerine karşılık verir. Partiyi, Önderliği savunur.

O'nu dirençten düşürüp, fiziksel olarak zayıflatarak çözmeyi denerler. Uykusuz bırakmak için ayakta zincirlere vururlar. Tıpkı Olympos tanrılarının Prometheus'u zincire vurdukları gibi. Günlerce ayakta zincire vurulur kalır. Aç ve susuz bırakırlar. Amaç, aç ve susuz bırakarak düşüncesini ve iradesini teslim almaktır. Ne var ki, hiçbir güç onun irade, inanç ve kararlılığına hükmedemez. Bu alanda da işkencecilerin tüm işkenceleri onun güçlü irade ve inancına yenik düşer. Daha sonra O'nu yine aç bırakarak, tuvalette günlerce pislik içinde bırakırlar. Daracık tuvalette ne uzanabilir ne oturabilir ne de uyuyabilir. Üstelik pislik içindedir. Düşman onun direncini kırmak için daha birçok iğrenç yöntemlere başvurur. Ama Ali her seferinde partiye olan bağlılığı ve sarsılmaz inancıyla tümünü boşa çıkartır.

İşkencede bırakılıp Ali'nin kahramanca direnişine tanık olan yurtseverler; *"Her tarafı yara-bere içindeydi. Yaralan irin bağlamıştı. Ama Ali sanki hiçbir şey olmamış gibi gülüyor, hepimize moral veriyor ve direnmek gerektiğini söylüyordu."* derler.

Ali engizisyon cellatlarını bile geride bırakan Riha işkence hanelerindeki işkenceci cellatları her seferinde yenilgiye uğratar. PKK militan kişiliğinin takınması gereken tavrı takınarak düşmanı boşa çıkartır. Bilinciyle, iradesiyle, cesaretiyle işkenceci cellatları yenilgiden yenilgiye uğratar. Partiyi, halkı ve yoldaşları düşman karşısında en üst düzeyde temsil eder. İşkenceciler Ali'nin çelikten iradesi ve sarsılmaz inancı karşısında işkence ile hiçbir şey elde edemeyeceklerini anlayınca yeni yöntemlere başvururlar.

Ali daha önce çeşitli nedenlerden dolayı deşifre olmuştur. Faşistler, işkencede çözülenler, Şeyhanlı ve Süleymanlar bizzat işkence hanede onun karşısına geçip, olaylara karıştığını, eylemleri gerçekleştirdiğini söyleyip ifade verirler. O'nu çeşitli eylemlere katıldığına dair teşhis ederler. Yine, işkenceci cellatlar da daha önce kendilerince elde ettikleri maddi kanıtları Ali'ye karşı kullanırlar. Ali, işkenceci cellatların bu çok yönlü oyunlarını da irade ve inancıyla boşa çıkartır. Düşman ona hiçbir şey kabul ettirmeyi başaramaz. Öldürdüğü bir faşistin annesi işkence hanede, bu benim oğlumu öldürdü diyerek Ali'ye saldırır. Ali, soğukkanlılığını yitirmeden, işkencecilerin içyüzünü kadına anlatır...

Cellatlar her türlü işkence yöntemini tekrar tekrar uygularlar. Sonuç, hep kendileri açısından yenilgi olur. Sonunda Ali'nin güçlü iradesi, inancı ve güçlü direnişi karşısında yenilgiyi kabullenirler. En sadist işkenceciler bile O'nun bu onurlu direnişine saygı duymak zorunda kalırlar.

Ali işkence hanede olduğu sürece yalnız direnmekle kalmaz, gözaltına alınmış yüzlerce yurtsevere kendi tavırlarıyla cesaret ve direnme aşılar. O yalnız direnme pratiğiyle değil, tüm işkenceleri göze alarak, fırsat buldukça sözlü olarak da insanları direnmeye davet eder.

Ali, Riha işkence hanelerinde yurtseverler, parti taraftarları ve halktan insanlar için direnmenin esin kaynağı olur. İnsanlar, O'nun bu güçlü iradesi, inancı ve direnişinden güç alarak direnirler. Gördüğü işkencelerden tüm bedeni paramparça, yara-

bere içindedir. Ama buna rağmen O, herkesin sevinç ve umut kaynağı olur. Bu sevinç ve umut, direnmedir. Herkeste, O'na ve O'nun şahsında partiye, devrime büyük bir sempati ve inanç gelişir.

Daha sonra soruşturmada bırakılan yurtseverler, hatta hiçbir şeye karışmayan insanlar bile Ali'nin işkencedeki kahramanca tavrını çevrelerine öve öve anlatırlar. Cellatlar karşısındaki direnişi uzun dönem Riha'daki yurtseverler arasında büyük bir övgü ve saygıyla anlatılır. Halk onun bu yiğitçe direnişini bir övünç kaynağı yapmış, bu genç kahramanına sahip çıkmıştır. Ali denildiğinde, polis karşısında direniş akla gelir.

12 Eylül karanlığının her tarafı sarıp sarmaladığı, işkencelerin ayyuka çıktığı, teslimiyetin, pasifizmin boy verdiği bir ortam ve dönemde Ali, bu militan tavrıyla direnme ve cesaret aşılır.

İşkenceciler hiçbir şeyi O'na kabul ettiremeyeceklerini anlayınca, O'nu Diyarbakır Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'ne gönderirler. Hiçbir ifadesi olmamasına rağmen askeri savcı O'nu, 27.10.1980 günü tutuklayarak Amed zindanlarına gönderir. Ali, tarihsel bir sınavdan geçerek düşmana hiçbir sır vermemiş, bu zorlu sınavı, insanlık onurunu, parti kişiliğini aklandırarak vermiştir. İşkence haneleri direnmenin, partiyi onurlandırmanın, düşmanı yenilgiye uğratmanın etkin bir alanı haline getirerek burada da direniş bayrağını dalgalandırmıştır.

Ali, Amed zindanlarına getirildikten sonra, burada da baskı, işkence, teslim alma, kişiliksizleştirip ihanet ettirme politikasına karşı, savaş tutsaklarının geliştirdiği direnişlere aktif olarak katılır ve 1981 direnişinde yerini alır.

Teslimiyet sürecinde ise, Ali'de birçok arkadaşı gibi çıkış yolu arar. Düşmanın gayri insani, onur kırıcı, alçaltıcı uygulamaları karşısında sessiz kalmaz.

Mahkemelerde siyasi savunma yaparak partiyi yüceltir ve savunur. Mahkeme kürsüsünü düşmanı yargılama kürsüsüne dönüştürür.

Teslimiyet döneminde 35. Koğuş'un hücrelerinde kalır. Kendisiyle birlikte aynı hücrede kalanlar O'nun teslimiyet karşısında duyduğu acı ve ezikliği, bundan çıkış için sürekli çabalarını anlatırlar. Ve nihayet beklediği onurlu büyük gün gelir.

14 Temmuz 1982'de partimizin büyük önderlerinden **M. Hayri**

DURMUŞ, Büyük Ölüm Orucu kararını açıklar ve tarihsel eylem başlar. Ali ise, çoktan kararını vermiştir.

Bu tarihsel eyleme bütün coşkusu, sevinci, bilinci ve yüreğiyle katılan genç kahraman Ali Çiçek, eylemin başından sonuna kadar tavizsiz, kararlı ve inançlı tavrıyla düşmanı ininde vurarak, PKK militanlığını ve direnişçiliğini en üst düzeyde temsil edip bütün dost ve düşmana gösteriyordu.

Ali ÇİÇEK yoldaş mücadeleye atıldıktan sonra tüm yaşamı boyunca büyük bir özveri sergilemiş, halkımızın bağımsızlık ve özgürlük kavgası için, sürekli yaratıcı olmuştur. En zor koşullarda bile düşmanı darbelemek için, olanaklar yaratmış, eylemler gerçekleştirmiştir. O, sürekli, *"Sosyalizm davası için yaşamak isteyen yaratır, hayatı değiştirir, savaşı yürütür, eskiyi yıkıp-döker, yeniyi yaratıp kurar"* şiarıyla hareket etmiştir.

O, halkının davası için, zindan koşullarında bile kendi yaşamıyla mücadeleyi yaratıp savaşı sürdürdü. Düşmanın acımasızca dayattığı eskiyi, çirkini, kötüyü yıkarak; güzeli, doğruyu, iyiyi yarattı.

Yine Ali, *"Çağdaş savaş, savaşçıdan çok büyük bir manevi güç istemektedir. Fakat bu savaş silaha egemen olma becerikliliğini, ondan düşmanla savaşta en etkin biçimde yararlanma ustalığını istemekte, deneyli savaşçının ölçülü davranışıyla kaynaşmış, sarsılmaz bir yiğitlik ve sonuç olarak bedensel dayanıklılık ve hüner istemektedir..."* anlayışıyla mücadelemiz gerçekliğine yaklaşmıştır.

Partiye, halka, Önderliğe, şehitlere ve yoldaşlarına sarsılmaz bir manevi güçle bağlı olmayan ve yüce bir ahlaksal yapıyı taşımayan bir kişi, Amed zindan koşullarında ölümü göğüsleyemez ve göze alamazdı. Bu anlamda, on binlerce insanın yattığı Amed zindanında, o koşullarda ölümüne direnişi seçen bir avuç kahramandan birinin Ali olması rastlantı değildir. Bu ölümsüz kahramanlardan birinin Ali olması, O'nun yüksek maneviyata değerlere sahip olması ve gerçek anlamda parti militan kişiliğini özümsemesinden kaynaklanmaktadır.

O hiçbir maddi silahın bulunmadığı bir ortamda inanç ve irade silahını düşmana karşı yaşamı pahasına en yetkin ve ustaca kullanma kahramanlığını göstermiştir. O dayanılmaz acı ve zor koşulları irade ve inancın potasında eriterek düşmanı yenilgiye

uğratmıştır. O, çapulcu, talancı Türk sömürgeciliğiyle zindan arenasında giriştiği kavgada kendi canını ölüm orucu silahının namlusuna sürerek düşmanı can evinden vurmuştur.

Ali, Amed zindanının vahşet koşullarında “PKK bize teslimiyeti değil, direnişi öğretti!” derken bir gerçeği, yerine getirilmesi gereken tarihsel bir görevi ve sorumluluğu dile getiriyordu.

Evet PKK, Kürdistan halkının bu utanılası kölelik koşullarından kurtulmasının tek yolunun görkemli bir direnişçilikten geçtiğini öğretmiştir. Teslim alınmış, düşürülmüş bir halkın kurtuluşu başka türlü de gerçekleşemez. Ama, Amed zindanlarında düşmanın azgın saldırıları sonucu partinin direnişçi çizgisi, anlayışı, ruhu ve şiarı zaafa uğratılmış, tehlikeye girmişti. Teslimiyet, bir engerek gibi direnişin bedenine sokulmuş, onu zehirlemeye başlamıştı. Partiyi, yoldaşları, halkı, davayı tehlikeye sokan bu zehiri etkisizleştirmek için, güçlü bir panzehir gerekmekteydi. Bu ise ölümü gerektiren bir direnişçilikti.

İşte O, tüm zindan tutsaklarına partinin bu anlayışını hatırlatarak onlara, bu tarihsel ve onurlu görevi yapma davetiyesi çıkarmıştır.

Burada en zor koşullarda Ali’nin önderlik sıfatını görmek gerekir. Militan direnişçiliği ile zindanda hem savaş esirlerine hem de halka önderlik yapmıştır. Bu önderlik, ölümden yaşamı yaratmaktır. Bu, O’nun ölümünden sonra meydana gelen eylemlerde, direnişlerde, binlerce tutsağın hep bir ağızdan “**Ölüm yaşatır!**” diye haykırışıdır. PKK militanı, bilinci, inancı, örgütleyiciliği, eylemciliği ve direnişçiliği ile halkın önünde yürüyen, ona yol gösteren kişidir. Bu önderliği sadece normal koşullarda değil, Amed zindanı gibi bir yerde düşmanın olağanüstü koşulları dayattığı bir ortamda yerine getirmek daha bir anlam kazanmaktadır.

Bundan dolayıdır ki Ali, “**PKK bize teslimiyeti değil, direnişi öğretti!**” diyor. Çünkü PKK direnişçiliği, her şart altında, ölümüne de olsa militanca, büyük bir inanç ve kararlılıkla yürütülmesi gereken bir direnişçiliktir. Bu anlamda direniş sürekliidir. Koşulların nispeten rahat olduğu bir dönemde direnişçi kesilmek, ama zor koşullarda teslim olmak PKK’nin direnişçi

ruhu ile temelden çelişir. Böyle bir tavır, böyle bir “direnişçilik” anlayışı açıktır ki, PKK direnişçiliği değildir. Bundan dolayı da Ali zindanda insanları PKK direnişçiliğine davet ediyordu.

Ali ölüme giderken bile yoldaşlarına, halka ve partiye duyduğu derin sorumluluk bilinciyle hareket etmiştir. Ali işkencelerde düşmanın baskısı ve işkencelerine rağmen, “ser verip sır vermemek” anlayışının sadık ve militan bir temsilcisi olarak hiçbir şey kabul etmemesine rağmen, eyleme başlamadan önce halktan insanları, yurtseverleri ve yoldaşlarını kurtarmak için, yaptığı eylemleri açıklayıp bunların siyasal anlam ve önemini ortaya koyarak üstlendi. Bu eylemleriyle PKK’nin militan kişiliğini bir kez daha ortaya koydu. Ali’nin gerçekleştirmiş olduğu eylemleri işkenceci polisler, işkence zoruyla yurtsever insanlara yüklemişlerdi. Ali bu tavrıyla son nefesinde de halka ve partiye karşı olan görevlerini yerine getirdi. Bu eylemleri sömürgeci yargı kurumlarında tek tek detaylarıyla anlatarak, işkenceci polis ve kukla mahkemelerin zavallılığını, sahte, gerici ve göstermelik yargılama yöntemlerini teşhir etti.

O, yalnız ölüm orucuna başladığı an değil, parti militan tavrını baştan beri sürdürmekteydi. Dönem ve koşulların dayattığı tarihsel sorumluluk ile düşmanın yargılama kurumunu, devrimci yargılama ve devrimi savunma kürsüsü haline getirerek sömürgeci politikayı açığa çıkarmıştır. Mahkeme kürsülerinde PKK’nin, Kürdistan halkının, ulusal kurtuluş mücadelesinin tarihsel haklılığını ortaya koyarak militan savunuculuğunu yapmıştır. Düşmanın halkımıza yönelik çağdışı sömürgecilik uygulamalarını teşhir etmiştir. Partiye, Önderliğe ve devrime olan sarsılmaz inanç ve haklılığı haykırmıştır. Mahkeme kürsülerinde PKK’nin ve halkın istemlerini dile getirmiştir. O partiyi ve halkın davasını her şart altında militanca savunarak düşmanın en güçlü olduğu yer ve zamanda bile onu darbeleyip zayıflatmıştır. Düşmanın kendini en güçlü ve güvende hissettiği bir anda şamarı indirmiştir.

Düşmanın partiyi, devrimi ve halkımızı kendi yöntemleriyle yargılayıp dünya kamuoyu önünde suçlayarak mahkûm etmek istediği bir anda, Ali yoldaşlarıyla birlikte düşmanın bu politikasını tersine çevirerek, asıl düşmanı yargılanan durumuna sokmuştur.

Partimizin ve halkımızın seçkin evladı ve kahramanı **Kızıl Yıldız Ali ÇİÇEK** tüm yaşamı boyunca, Apocu ruh, Apocu

kararlılık, Apocu yaratıcılık ve mücadele azmiyle hareket etmişti. Ölüm orucu boyunca da son nefesine dek bu tavrı sergilemiştir.

O'nun ölüm anındaki bu inanç ve kararlılık yüklü tavrına bakalım...

“Düşman Ali ÇİÇEK’in kendinden geçtiği bir sırada koluna serum takmıştı. Kendine gelir gelmez, tüm mecalsizliğine rağmen serumu çekip atmıştı... ‘Eylemi bırakacak mısın’ diyen düşmana ‘Asla’ diye yanıt verdi...” (Yoldaşlarından Pala’nın anlatımlarından.)

Burada Ali PKK militan kişiliğini en üst düzeyde kendisinde somutlaştırmaktadır. Amed zindanında vahşetin yaşandığı, kendilerine “devrimci”, “Kürdistan lideri” yaftası takanların, çözümü kaçış, düşmana sığınma ve ihanette gördüğü bir ortamda Ali, halk, parti ve insanlık karşısında duyduğu derin tarihsel sorumluluk bilinci ve anlayışıyla, parti direnişçiliğini en üst düzeyde temsil etmiştir. İnandığı ve gönül verdiği dava, idealleri uğruna ölüme yattıyor. Ölüm esnasında düşman O'nun bu direnişini kırmak ve teslim almak için başta baskı olmak üzere tüm yol ve yöntemlere başvuruyor. Kendinden geçtiği bir anda koluna serum takıp direnişini kırmayı deniyor. Ama O, PKK militanlık ruhu ve kahramanlığıyla “Asla” diyerek düşmanın tüm karşı-devrimci girişimlerine kesin ve kararlı tavrını ortaya koyuyor. Burada davaya, partiye, halka ve yoldaşlarına büyük bir inanmışlık ve bağlılık söz konusudur. Ali'nin eylemi Temmuz direnişiyle bir yüceliğe, kahramanca bir niteliğe bürünmüştür. Kendisi de ölümsüzleşerek göklerin sonsuzluğunda ıslıl, ıslıl parıldayan KIZIL YILDIZ olmuştur. Neden?

Her şeyden önce O'nun kahramanlığının özü, Kürdistan halkının tarihi ve halkın mevcut ortamda içinde bulunduğu koşullarla bağlantılı bir olaydır. O'nun eylemini bu gerçeklik içinde değerlendirmek gerekir.

Kürt halkı binlerce yıldan beri özgürlüğünden yoksun bırakılmış, köleliğe mahkûm edilmiş, mazlum, emekçi bir halktır. Mevcut koşullarda ise düşman onu tarih arenasından silmek için olağanüstü çabalara başvurmaktadır. Burada bir halkın kaderi söz konusudur. Ya düşmanın bu olağanüstü uygulama ve çabalan sonucunda yok oluşa gidecek ya da olağanüstü bir karşı koyuşla, bir kahramanlıkla düşmanın uygulamaları boşa çıkartılarak halkın

kaderi tersine çevrilecektir. Tarih Amed zindanlarında böyle bir ikilem dayatmıştır.

Burada kişinin kendisini halkın davasına adanması ve bu yolda kendini feda etmesi gerekmektedir. Buradaki eylem veya ölümü göğüslemek, sıradan bir bilinç, cesaret, inanç ve kararlılık ile yapılacak düzeyde değildir. Bu olağanüstü koşullara denk düşecek olağanüstü bir inanç, kararlılık, cesaret, davaya, partiye, halka ve şehitlere bağlılık gerekmektedir. Tıpkı, Sokrates, Bruno, Hektor'un kendi koşullarında ölüm karşısında takındıkları tarihsel tavır gibi, bir tavır ve eylem gerektirmektedir, öyle bir eylem ve tavır ki, halkı, partiyi, insanlığı tarih karşısında yüceltecek ve ilerletecek tarzda olmalıdır.

İşte Ali'nin 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu kahramanlarıyla birlikte gerçekleştirdiği eylem böylesine yüce ve tarihsel bir eylemdir. O, bu eylemiyle, en üst düzeyde partiye, Önderliğe ve devrime olan bağlılığı kanıtlamıştır.

O, bu zor tarihsel dönemde yoldaşlarını yalnız bırakmayarak, Hayri'nin büyük tarihsel eylemi başlatmasının hemen ardından, *"Yaşamın baharında, halkımızın ve partimizin direnişçiliğinin, iyiye ve güzele olan tutkusunun sembolü, militan savaşçı kişiliğiyle Ali ÇİÇEK yerinden fırlayarak kürsüye gitti. Yer almış olduğu eylemleri açıklayıp, ölüm orucuna başlayacağını, öleceğini belirtti. Üç arkadaşın daha katılmasıyla altı kişiyle, tarihi büyük 14 Temmuz Ölüm Orucu başladı. Ölüm orucu açıklanmış, tüm arkadaşlarda büyük bir heyecan yaratmıştı. Beklenen adım atılmıştı. Mahkeme dönüşü ölüm orucunun başladığını duyunca Akif YILMAZ da ölüm orucuna başladı."*(M. A, 14 Temmuz direnişi üzerine)

İşte onların bu ölümsüz eylemi, onları ölümsüzleştiriyordu. Çünkü onlar sınıfların ve halkların kavgasında sürekli yaşayacak olan tarihin bu kesitinde, bir halkın mücadelesinin tarihsel akışının tıkanıdığı ve gerici güçlerin ilerleme önünde a-yak bağı olduğu olağanüstü dönem ve koşullarda eylemleriyle buna tarihsel bir çözüm getirip önderlik yapıyorlardı. Onların eylemi milyonlar tarafından yüceltilerek, olumlanarak tarihselleştiriliyor. Çünkü burada Ali ve yoldaşları bir halkın istemlerini, davasını kendi kişiliklerinde gerçekleştirmişlerdir. Veya halkın amaç ve istemi olağanüstü büyük bir sorumluluk anlayışı temelinde onların bir iç sorunu haline gelerek, onları kahramanca bir eyleme götürmüştür.

Ali, bu eylemiyle, aynı zamanda PKK yoldaşlık ilişkilerini ve devrimci ahlakı da en üst düzeyde temsil ediyor. Yoldaşlık ilişkileri ve devrimci ahlak gereği PKK militanı, koşullar ne olursa olsun, yoldaşını düşman karşısında yalnız bırakmaz, bırakmamalıdır. Ali bunu yaşamıyla gerçekleştirerek bütün partili militanlara örnek, PKK tavrının ne olması gerektiğini göstermiştir.

Onlar, eylemleriyle tüm yoldaşlarına zindan koşullarında kurtuluş ve direniş için parti tavrını göstermişlerdir. “Teslimiyet ihanete, direniş zafere götürür” şiarını benimseyerek direnişi zaferle taçlandırmışlardır.

Ali yoldaş militan bir komünist olduğu kadar, büyük bir yurtseverdir de. O bir komünistin engin yurtseverlik bilincine sahiptir. O, yurduna olan bağlılığını, sevdasını kendi yaşamıyla ortaya koydu. Kendi yaşamını ülkesine adayarak kanını vatan ‘ toprakları uğruna akıttı. Vatan uğruna her türlü işkencelere maruz kaldı. Ama O, vatana, partiye ve devrime olan sevgi ve bağlılığını ölümüyle kanıtladı. Çünkü vatan sevgisi bir daha sökülmemecesine onun yüreğine oturmuştu. O’nun vatanına her şart altında bağlılığını şair Dragon’un şu dizeleriyle çok güzel ifade etmek mümkündür: *Vatanın alev, alev titreştiği sözcükleri içmek ve içmek”* Ve Ali; *Vatanın alev, alev titreştiği sözcükleri...”* 15 Eylül günü içerek, 36. koğuşun hücresinde yaşama elveda diyerek ölümsüzleşti.

ALİ EREK

Doğum Tarihi ve Yeri: 1956 (veya 1957) Pazarcık Evrili Köyü

Şehadet Tarihi: 10 Nisan 1981

Yakalanma Tarihi: 30 Mayıs 1980

Şehadet Yeri: Diyarbakır Askeri Cezaevi 35. koğuş 1. kat 4. Hücre

Şehadet Nedeni: Teslimiyete Karşı Ölüm Orucu Direnişinde

Yargılandığı Dava: PKK Birecik grubu PKK Antep grubu (6. Kolordu)

Ali Erek arkadaş, Diyarbakır zindan direnişleri ve direnişçileri içinde ilk şehitlik mertebesine ulaşan arkadaşlar arasındadır. Çok hareketli ve atik mizaca sahip olduğundan parti içinde arkadaşlar tarafından Cin Ali Kod adıyla adlandırılıyor. Ve parti içinde bu adla tanınır.

İlk okulu doğduğu köy olan, Pazarcık'a bağlı Eğril. Köyünde bitirir. Yoksul bir aile çocuğu olan Ali arkadaş birkaç öğrenciyle birlikte öğrenci evinde kalarak ortaokulu Antep'te bitirir. Daha sonra Rüştü Özel Sanat Okulu elektrik bölümünden 1975-76 öğretim yılında mezun olur.

Okulun son yılı devrimci partilerle tanışır. Aynı dönem PKK kadrolarının Antep'te Hâkî KARER'in önderliğinde faaliyetleri başlamıştır. Antep'te gelişen faşist harekete (MHP) karşı diğer sol grupların aktif tavır takınmaması, Ali'yi faşist güçlere karşı mücadelede arayışlara yöneltiyor. Bu dönem de henüz grup aşamasında olan PKK'nin Hâkî Karer ve Kemal Pir önderliğinde anti-faşist mücadelesi Ali'yi de olumlu yönde etkiler ve ilk olarak bu biçimde Kürdistan devrimcileriyle ilişkiye geçer. Bu süreçte bir yandan teorik eğitimde kendini geliştirirken, diğer yandan anti

faşist mücadelede aktif olarak yer alır. Daha sonra partinin değişik alanlarında görev alır. En son Birecik (Urfa) yerel biriminde faaliyet yürütürken 30 Mayıs 1980 tarihinde Birecik Çiftlik köyünde polis kuvvetleriyle girdiği silahlı çatışma sonucu yaralı olarak yakalanır. Uzun ve işkenceli sorgulardan sonra tutuklanıp 1 Nolu Diyarbakır Askeri Cezaevine konur.

2 Nolu (5 Nolu) Askeri Cezaevi faaliyete girince 1 Nolu ve diğer kolordu bünyesindeki tüm askeri cezaevleri tutukluları ünlü Diyarbakır zindanına taşınır. Bir süre sonra da 12 Eylül sömürgeci askeri faşist iktidar iş başına gelmesiyle Diyarbakır zindanında PKK'li tutsaklar şahsında parti ve halk direnişimizi yok edip boğmanın pervasızlığıyla saldırır.

Tutsaklar TC'nin bu korkunç imha merkezinde işkence ve teslim alıp yok etme politikasına karşı direniş ve var olma mücadelesiyle siyasal, ulusal ve insani kimliği koruma çabasına girişirler. Tutsaklar ilk olarak 8 günlük bir açlık greviyle direnişi başlatırlar. Bu direniş, programın ele geçmesi ve azgın faşist saldırılar, PKK dışındaki diğer siyasi grupların tutarsızlıkları sonucu eyleme katılmamalarıyla istenen sonuca ulaşmadan biter. Ali EREK direnişte diğer yoldaşları gibi kendisinden beklenen direniş tavrını koyar.

Tutsakları her yönüyle teslim alıp kişiliksizleştirme uygulamaları kurallar paketi halinde dayatılır. Buna karşı sadece PKK'li tutsaklar fiili direnişe geçerler. Fiili direnişi içinde diğer yoldaşları gibi Ali Ereğ'te vardır. Kurallar ve işkenceler her gün daha da ağırlaşır direnişi kırma noktasında iken, PKK zindan örgütü faşist saldırıları durdurmak ve teslimiyete geçit vermemek için zindanda ki ilk ölüm orucunu başlatma kararı alır. Ali Ereğ 1. grupta ölüm orucuna katılır. PKK'nin ilk ölüm orucu olması kadar, Kürdistan ve Türkiye tarihinde de hem sayıca kalabalık ve hem de şahadetlerin yaşandığı ilk eylem olması bakımından önemlidir. 3 Mart 1981 tarihinde başlayan ve 43 gün süren ölüm orucunun 27. gününde yoğun mide kanaması geçiren Ali Ereğ eylemi bırakır.

Ölüm orucunu bıraktıktan sonra Ali Ereğ arkadaşın kurallara uyması için, Esat Oktay YILDIRAN, Ali Osman AYDIN (üsteğmen) ve cezaevi müdürü (binbaşı) Alattin BAYAR adlı işkenceciler hücrelerini değiştirip tedavisi için kurallara uymasını ve Türklük andı ve istiklal marşını okumasını şart koşarlar. Yoğun işkence ve

baskılar altında Kemal Pir, Ali Ereğ'e sesli olarak çağrıda bulunup kurallara uymamasını, teslim olmaması gerektiğini anlatır.

Ali Ereğ ölüm orucunu bıraktıktan sonra günlerce kan kusup inler, korkunç acılara rağmen Türk olduğu halde Türküm demek teslimiyeti kabul etmek anlamına geldiğinden, Türk olduğunu sömürgeci faşistlere karşı kabul etmez. Her Komünist gibi Enternasyonalist görevine bağlı kalır. Şehit düşene kadar ne kendisine yemek verilir, nede herhangi bir tedavi ya da doktor müdahalesi yapılır. 10 Nisan 1981 günü Ali'nin hücresinde inleme sesleri gelmez olur. Korkunç acılar içinde günlerce kıvrandıktan sonra, şehit düşer. Ali'nin şehit düştüğü, başında Esat Oktay'ın bulunduğu bir gardiyan ekibinin naaşı hücreden sürükleyerek çıkarıp götürmesiyle anlaşılır. Çok sonraları ise 35. koğuştaki yoldaşları tarafından şehit düştüğü öğrenilir.

35. koğuş böylece ilk zindan direniş şehidini vermiş olur. Ali PKK ve Kürdistan bağımsızlık mücadelesinin ilk ölüm orucu şehidi olur. Halklar tarihinde de ilk ölüm orucu şehitlerinden biridir.

Ali'nin naaşı konulduğu torbada, yerlerde sürüklenerek Revir kapısında, çamaşırhane bölümünde yerdeki su gölcükleri içinde günlerce bekletilip teşhir edilerek, teslimiyet için göz dağı aracı olarak kullanılır. Esat Oktay koğuşlarda "liderlerinizden Ali Ereğ'i öldürdüm. Kurallarına uyup teslim olmazsanız ötekilerini de öldüreceğim" diyerek göz dağı vermeye çalışır.

Ali Ereğ'in şehit düştüğü 1981 direnişi, PKK'nin zindanlardaki ilk ve görkemli direnişi 8 ay gibi uzun bir süre devam etmiş, ancak sonuç almadan bitirilmiştir. Sonuç almaması 81 direnişinin görkeminden hiçbir şeyi alıp götürmemiştir. Bu direnişten PKK zindanlarda irade zaferi yaratacak yoğun tecrübe ve dersler çıkararak, bu zemin üzerinde direniş bayrağını yükseltecekti.

Düşman, Ali Ereğ'in şehit düşmesiyle devrim cephesinden bir savaşçıyı fiziki olarak aramızdan aldı. Ancak verdiği dersler ve daha sonraki direnişlerde yaşatılan Ali Ereğ yoldaş, partimiz ve halkımızın ölümsüzler kervanına katılmış oldu. Ali'nin şahadetiyle bize verdiği mesaj kesinlikle her şart altında ikircikliğe kapılmadan, düşmanın acımasızlığının bilincinde, gerekirse ölümü seve seve kucaklamak ve tavizsiz bir direniş örneği sergilemektir. Ve ikinci

olarak da zindan direniş i ve Kürdistan devriminin uzun ve kanlı bir yoldan geçti ğ i, yoğun emek, fedakârlık ve cesaret istendiğ inin mesajıdır.

Mücadele Arkadaşları

ABDURRAHMAN ÇEÇEN

Doğum Tarihi ve Yeri: Mardin-Kızıltepe Harman köyü

Şehadet Biçimi: İşkence

Şehadet Tarihi ve Yeri: 27.3. 1981-36. Koğuş Hücresi

Yargılandığı Dava: PKK Mardin Grubu.

Abdurrahman ÇEÇEN, Diyarbakır zindanında işkencelerle katledilen PKK militanlarından bir arkadaştır.

Yaşamlarını kaçakçılıkla sürdüren yoksul bir ailede yaşama gözlerini açmış olan Abdurrahman yoldaş ilk okul mezunudur. Parti ile tanışması 1979 yılında olmuştur. Bu dönem, ajan, muhbir, feodal komprador gericiliği karışık gelişen ve kitleleri kucaklayan mücadelemiz, halk kitleleri içinde coşkuyla karşılanıp, yurtseverlik ruhunu canlandırmış, örgütlenmesini yaygınlaştırmıştır.

Bölgedeki gericilik ve devlet güçleri gelişen mücadelemiz karşısında hareketimize saldırılarını yoğunlaştırmıştır. Abdurrahman Yoldaş bu süreçte hızla militanlaşarak parti militanlarından biri olmuştur. Bölgede faaliyet yürüten Şehit Zeki PALABIYIK yoldaşla askeri alanda faaliyet yürütmüş, birçok silahlı eylemde cesurca yer almıştır.

Çok iyi silah kullanıp düşmana korku salan Abdurrahman yoldaş, Kızıltepe bölgesinde ajanlığıyla sivrilmiş sömürgecilerin gözbebeklerinden bir ajanın cezalandırılması eyleminde aktif görev alır. Abdurrahman arkadaşın eylemdeki rolü ortaya çıkmaz. Bu arada bir operasyon esnasında yakalanıp bir süre Diyarbakır 1 Nolu askeri cezaevinde yatar ve daha sonra tahliye edilir. Ancak ajan ve itirafçıların ifadeleri üzerine ajan cezalandırma eylemindeki rolü anlaşılınca tekrardan tutuklanır.

Abdurrahman yoldaş 1981 yılı başında uzun bir sorgu ve yoğun

işkencelerden sonra Diyarbakır zindanına getirilir. Zindanda vahşetin ve her türlü insanlık dışı faşist kuralların uygulandığı bu süreçte 36. koğuş denilen hücrelere konulur. Direnen tutsaklar 35. koğuş hücrelerine doldurulmuş, 36. koğuşun hücreleri ise yeni tutuklananların faşist kurallara uymaları için azgınca işkencelere maruz kaldığı özel bir işkence merkezi olarak kullanılır.

Abdurrahman arkadaş, 36. koğuşa getirilip birinci kat 7. hücreye konur. 1. katın hücreleri lağım suyunun akıtıldığı, işkencecilerin deyimiyle kokulu banyo olarak adlandırılan bir yerdir. Abdurrahman yoldaş, Mardin tugayında gördüğü ağır işkenceler sonucu fiziken oldukça yıpranır. Ağır işkence yapılmasının nedeni, ajanın cezalandırılması ve aynı zamanda kurmay başkanının ölümünden kıl payı kurtulmasıyla iki askerin ağır yaralanmasıdır.

Diyarbakır zindanına getirilişinin ilk günlerinden başlanarak şehit düşene dek, başlarında Esat Oktay YILDIRAN, Osman AYDIN, Mevlut Çavuş, Akın Onbaşı olarak adlandırılan işkenceci katiller ve diğer 36. koğuş gardiyanlarınca işkence görür. Kendisiyle birlikte tutuklanıp cezaevine getirilen diğer tutuklu arkadaşları bir süre sonra koğuşlara dağıtılmasına rağmen Abdurrahman arkadaş 36'nın hücrelerinde tutulur.

Son işkence seansında kafasından ve karaciğerinden aldığı ağır darbeler sonucu 27-3-1981 tarihinde şehit düşer.

Yıllar sonra tutukluların girişimleri sonucu açılan soruşturmada 7. Kolordu Diyarbakır sıkıyönetim komutanlığı bildiride Diyarbakır zindanında katledilen onlarca savaş esiri gibi Abdurrahman arkadaş içinde "eceliyle ölüm" açıklaması yaparak, katliamı insanlıktan gizlemeye çalışır.

Abdurrahman yoldaş, militan özellikleri, Partiye Halka ve Önderliğe bağlılığıyla örnek yoldaşlardan biridir. Yüreğindeki yüksek yurtseverlik ve davaya bağlılık düşman karşısında şehit düştüğü ana kadar militanca direnmesinin kaynağıdır. Özlü, bağlı, sade, emekçi, direnişçi özellikleri ile her zaman örnek alınması gereken yoldaşlardan biridir.

Mücadele Arkadaşları

AHMET TANER

Doğum Tarihi ve Yeri: 55-60 yaşlarında- Siirt Batman-Şirike Köyü

Tutuklanma Tarihi: 7.2.1981

Şehadet Tarihi ve Yeri: 7-8 Haziran 1981-37. Koğuş

Şehadet Biçimi: İşkence

Yargılandığı Dava: PKK Siirt Batman Grubu.

Ahmet Taner, Diyarbakır zindanında vahşi işkencelerle katledilen PKK taraftarı yurtsever bir insandır.

1978-79 yıllarında Kürdistan'da, feodal komprador ve ajan güçlere karşı yükselen silahlı mücadele, ülkemizin proletarya merkezilerinden biri olan Batman bölgesinde de ajanlaşmış olan feodal komprador, Raman'lar olarak adlandırılan hain güçlere karşı mücadelede ifadesini bulur. Batman bölgesi yurtseverliğin güçlü merkezlerinden biri olmasının yanı sıra sömürgeci ve işbirlikçilerinin de güçlü çıkar birliği içinde olduğu bölgelerimizden birisidir. Çünkü Kürdistan petrollerinin bilinen en geniş yataklara sahip olduğu ve talan edildiği bir yerdir. Sömürgecilik bu bölgede, ünlü faşist komando On başı Temel CİNGÖZ komutasında seçkin birliklerini üstlendirmenin yanı sıra yerli işbirlikçi, feodal komprador güçlere dayanarak ajan yapılarını da kurumlaştırmıştır.

Batman'da devrimci mücadele yükselip, Kürdistan'ın diğer bölgelerinde olduğu gibi Batman ve çevresinde de yurtsever ruh ve bilinç geliştirdikçe sömürgecilik ve Raman'lar partiye karşı komplo ve imha saldırılarıyla, direniş cephesini boğmayı hedefler. Parti geliştirdiği mücadele ile kitleler arasında derinlemesine ve genişlemesine nüfuz ederek sadece imha planlarını boşa çıkarmakla kalmaz, vurduğu güçlü darbelerle karşı cepheye

ağır kayıplar verdirir ve halk kitlelerinden koparılamayacağını ve devrim gerçekleştirmekten alıkonulamayacağını dosta ve düşmana kavratır.

İşte Ahmet TANER bu süreçte parti ile ilişki kuran binlerce yurtsever Kürt köylüsünden biri olarak mücadeleye katılır. Partinin geliştirdiği mücadele ile Kürt halkının henüz son nefesini vermediğini ve önderlik adına ortaya çıkıp kendisini konuşturmak isteyen ilkel ve küçük burjuva milliyetçilikleriyle PKK'nin önderlik ve mücadelesi arasındaki açık farkı görüp parti ile ilişkiye girer. Bu durum, onun yaşamında yepyeni bir süreci başlatır.

Yaşıtlarından kimileri yurt sevgisini anı olarak kendine saklayıp, dünyadan elini eteğini çekip köşelerine kıvrılırken; Ahmet Taner arkadaş parti militanlarıyla ilişki içinde olur. Yoğun tutuklama ve işkencelerin yaşandığı 12 Eylül faşizminin terör estirdiği dönemde bile yurtseverlik duygusu ve partiye olan güvenini yitirmeden ilişkilerini sürdürür. Komando timlerinin köyüne (Şirike) düzenlediği 7.2.1981 tarihli saldırıda Ahmet Taner ve evinde barındırdığı iki arkadaş ile esir düşerler. Yaklaşık iki ay Batman Komando Tugayı, Siirt sorgu merkezi vb gibi merkezlerde işkence gördükten sonra tutuklanarak Diyarbakır zindanına getirilir.

Yaşlı haliyle, işkence altındaki genç tutsaklara sürekli bir moral kaynağı olur. Tutsaklara her işkence seansından sonra moral verip, sömürgeciliğin vahşiliğini dile getirerek konuşur. Yılmamayı sinmemeyi yurtsever, devrimci özü böylesi zor günlerde korumak gerektiğini vurgular. Engin yurtseverliği ve partiye olan bağlılığı, düşmana duyduğu tarihsel kin, O'nu düşmanın vahşi işkenceleri karşısında ayakta tutan yegâne güç kaynağı olur. Tutsak arkadaşlarına karşı her fırsatta gösterdiği engin sevgi ve fedakarlığıyla zindanın o acımasız koşullarında partili tutsakların halk sinesindeki yerinin nasıl güçlü olduğunu işareti olur.

Tutsak arkadaşlarına gösterdiği ilgi ve düşmana karış bitmeyen nefreti, O'nun oldukça saygın ve sözü dinlenir bir insan olmasını sağlar. Kendisiyle aynı koğuştaki kalan bir arkadaşı (S.A) Ahmet Taner arkadaş hakkındaki tutsakların genel kanısını şöyle dile getiriyor; "Ahmet TANER düşmana ezeli bir kin, mücadeleye örnek bir inanç verdi. Bu nedenle düşmanın bize

yaptığı işkencelerin tümü ona yapılmış gibi acı duyar, bize moral vermek için bizim haklılığımızı ve düşmanı mutlaka yeneceğimizi söyler, acımızı dindirirdi. İşkenceye karşı en çok kim direnirse, ona daha fazla sevgi gösterirdi. Bazen kendisinin ihtiyaçlarını gidermek istediğimizde (çamaşır yıkama vb.) ise “hem işkence görüyor hem tüm yük sırtınızda, bir de bana mı hizmet edeceksiniz. Benim vicdanım bunu kabul etmez” derdi. Saygı duyulması gereken bir insandı. İşte böyle ifade ediliyor Ahmet Arkadaş. Kuşkusuz bu belirlemeler, O’nun Diyarbakır zindan vahşeti koşullarında, ulusal siyasal ve insani kimliğe ne derece onurlu olarak bağlı kaldığının ifadesidir.

3 Haziran 1981 tarihi Diyarbakır zindanında korkunç bir terörün estirildiği gün olmuştur. Bir tutsağın 22. koğuşta gardiyanların yaptığı işkenceye dayanamayarak bir gardiyana tokat atması işkencecileri kudurtur. Tutsaklar bugünün vahşetini hiç unutmadılar. Her koğuş basılıp tüm tutsaklar aralıksız işkencelerden geçirilerek, komaya sokulurlar. O gün cezaevinde onlarca tutsak sakat kalır. Sadece 36. koğuşta onlarca yaralının yanı sıra iki tutsak felç olur. (Abdulkadir Denli ve Mehmet Bozarslan) bir tutsak ta (Sabahattin Dilekçi) aklını oynatır. Bu “vahşet fırtınası” da Ahmet TANER arkadaş ölüm komasına girer.

Ahmet Arkadaş, girdiği komada üç gün geçmesine ve tutukluların ısrarla dayatmalarına rağmen ne doktor kontrolünden geçirilir nede bir tedavi görür. İşkence sonucu ölüm komasına giren tutsakların çoğuna uygulanan politika bu arkadaşta da uygulanır. Ve Ahmet TANER ölüm döşegindeyken tahliyesi gelir. Koğuş arkadaşları idare binasına kadar kendisini taşırlar. Ahmet arkadaş götürüldüğü köyünde, aynı hafta içinde değerli yaşamı yitirerek şehit düşer.

Ahmet Taner Yoldaşın katledilmesinde sömürgeci faşizmin verdiği mesaj; tutsakların kayıtsız şartsız teslim olmaları ve sinmeleri gerektiği yönündedir.

Ahmet Taner Yoldaş, ise değerli yaşamı ve Şahadetiyle vahşi düşman karşısında yurtseverliğin ve halk değerleriyle yoldaşlara bağlılığın simgesi olur.

Mücadele Arkadaşları

SALAHATTİN KURUZ

Doğum Tarihi ve Yeri: 30 yaşlarında Ceylanpınar

Şehadet Tarihi ve Yeri: 1 Haziran 1981 36. koğuş 2. kat 7. hücre

Şehadet Biçimi: Vahşi İşkencede Kendini Asarak

Yargılandığı Dava: PKK Viranşehir Ceylanpınar Grubu.

Salahattin Kuruz, Ceylanpınar'ın (Urfa) sınır köylerinden birinde gözlerini yaşama açar. Yoksul ve topraksız bir ailenin çocuğudur. Ceylanpınar Devlet üretme çiftliğinde şoförlük yapıp tarla sürme işinde çalışır.

Salahattin arkadaş, Arap asıllı bir PKK taraftarı olarak 12 Eylül sonrası Ceylanpınar'da yakalanıp tutuklanarak Diyarbakır Askeri Cezaevine getirilir. Tüm tutuklularda olduğu gibi Salahattin arkadaş da 36. koğuşa konulup burada zindanın ilk işkenceleriyle karşılaşır. Gördüğü ve tanıdığı olduğu işkenceler, o güne kadar duymadığı vahşilik ve adiliktedir. Daha geldiğinin ilk günü ağır işkencelerden geçirilir.

İşkenceciler tutukluları cırılçıplak soyup işkencelerle faşist kuralları kabullendirmek için uğraşır. Salahattin arkadaş, kurallara uymakta zorluk çıkaran tutukluların makatına işkencecilerin cop soktuğunu görür. Salahattin arkadaş işkencelerin vahşi yüzünü görüp bu kurallarla yaşayamayacağını anlar. Ya tüm kurallara uyacak ya da kendisine de aynı adiliklerin yapılacağı tehdidinden sonra yaşamına son vermeye karar verir. Tutuklanışının ikinci gününün gecesi, 1 Haziran 1981 tarihinde tutuklu arkadaşlarının çıplak betona kıvrılmış kanlı yaralarıyla uykularında inledikleri bir sırada içinde çamaşırlarının bulunduğu el filesinden yaptığı

bir iple kendisini 2. katın 7. hücresinin tuvalet bölümünde asarak yaşamına son verir.

Hücre arkadaşları gardiyanların küfür sesleriyle uyandıklarında (sabah) tuvalet bölümünde Salahattin arkadaşın cansız bedeniyle karşılaşır. Bir süre sonra işkenceci başları ve bir gurup gardiyan, arkadaşın naaşını sürükleyip çöp arabasına atıp götürürler.

Salahattin Kuruz arkadaşın şahadeti Diyarbakır zindanında insan onuruna ve değerlerine bağlı kalınarak yaşamanın ne kadar güç olduğunu kanıtlamış, işkencenin dozu karşısında insan olarak yaşamının ölümden geçtiğinin mesajını vermiştir.

Mücadele Arkadaşları

RESUL GÜRGEN

Doğum Tarihi ve Yeri: 13.36 Siirt -Kozluk- Apika Köyü.

Yakalandığı Tarih: 26.6.1981

Şehadet Tarihi ve Yeri: 6.8.1981, 7. kolordu Diyarbakır istikam cezaevi

Şehadet Biçimi: İşkence.

Yargılandığı Dava: PKK

Resul Gürgen, yoksul köylülükten gelen bir insandır. Köydeki yoksulluk ve kan davaları nedeniyle Batman'a göç eder. Devlet dairelerinde önce odacılık daha sonrada bekçiliğe geçer. Batman'da devrimci faaliyetler gelişince oğlu M.G PKK saflarında yer alır. Daha sonra gerek oğlunun etkisi gerekse geldiği çevrenin yurtsever özellikleri, yurtsever bir kimlik edinmesini sağlar.

12 Eylül döneminde oğlu tutuklanınca her hafta oğlunu görmek için Diyarbakır Askeri Cezaevine ziyarete gelir. Fakat devlet, tutsakları dünyadan tecrit edip, toplumdan çocuklarını koparıp, işkencelerle teslim alıp imha etmek için en başta da tutsaklarla ailelerinin bağlarını koparmak amacıyla her türlü baskıya başvurur. Bunlardan biride, anne ve babaların tutsak düşmüş çocuklarına sahip çıkmasını önlemek amacıyla tutsak aileler üzerinde uygulanan işkence ve baskılar olarak gündeme gelir.

Diyarbakır zindanında tutukluların ziyaretçileriyle görüşmeleri en çok bir dakikayla oda sadece "Nasılsın, iyi misin?" "Ben iyiyim" gibi sözler ile sınırlıdır. Belirlenen konuşma biçiminin çerçevesi dışına çıktığında ziyaret şiddetle kesilir hem tutuklu hem de ziyaretçi işkenceden geçirilir. Ziyaret yerinde Türkçe bilsin bilmesin Türkçe dışında başka bir dil konuşulmasının faturası ağır

işkencedir. Tutuklunun ana, baba, eş, çocuk kardeş vb. dışında ziyaretçi kabulü yasaktır. Ziyaret esnasında ziyaretçiler ve tutuklu işkencecilerin arasına alınarak demir kafesin ardında esas duruş vaziyetinde durulur. Ziyaretçiler 5-6 yerde kimlik kontrolünden, ırkçı, faşist propaganda konuşmalarından, cop, dipçik, tekme-tokat vb. tartaklamalardan geçirildikten sonra ziyaret yerine alınır. Ziyaretçi, kadın ise, ek olarak sarkıntılık yapar.

Zindanda baskılar ve işkenceler doruktadır. Bir ziyaret günü tutukluların ziyaretçilerine valizlerini vermesi emredilir. Cezaevinde tutsakların valiz kullanmaları yasaklanmıştır. Tutukluların valiz içinde ailelerine cezaevindeki işkencelerle ilgili bilgi sızdırıldığı bahane edilerek Mazlum DOĞAN yoldaşın anası ve ablasının da içinde bulunduğu 35. koğuş tutsaklarından bir gurup tutuklunun aileleri ziyaret yerinde yakalanıp işkenceye alınır. Tutsaklara ve ailelerine yapılan ağır işkencelerden sonra kimi aileler tutuklanarak zindana konur. Tutsak ailelerine yönelik bu saldırı ile tüm tutsak ailelerinin çocukları ve yakınlarına sahip çıkmamaları, aksi halde tutuklanıp işkence yapılacağına dair gözdağı verilir.

Ağır işkencelerden geçen Resul GÜRGEN arkadaş tutuklanıp kolordu içindeki istihkam cezaevine konulduğunun ilk günü fenalaşır. Tecritte tutulan ve doktor tarafından müdahale edilmeyen Resul Arkadaş, tutuklanışının ilk günü olan 6.8.1981 günü Diyarbakır zindan şehitleri kervanına katılır.

Resul arkadaşın katledilmesiyle sömürgeci faşizm, Ülkesine ve halkına sahip çıkan tutsakların zindanlarda rahatça katledilebilmeleri için tutsaklara ailesel bağlarla sahip çıkılmasına dahi tahammülsüz olduğunu göstermiş ve tutsakları imhasını, toplumu sindirerek gerçekleştirmeyi hedeflediğini ispatlamıştır.

Mücadele Arkadaşları

ALİ SARIBAL

Doğum Tarihi ve Yeri: 1961-Erzincan

Şehit Düştüğü Tarihi: 13.11.1981

Şehadet Biçimi: İşkence

Ali Sarıbal TKP-ML TİKKO Davasından yargılanmak üzere tutuklanıp, Diyarbakır zindanına konulur. Henüz 20 yaşındadır. Ama Diyarbakır zindanında düşman, çocuk, genç, yaşlısına bakmadan pervasız işkencelerini her yaştaki insanın üstünde acımasızca sürdürür. Ali arkadaş, cezaevinin en kalabalık koğuşlarından biri olan, 3. koğuşa konulmuştur. Günlük işkencelerden nasibini alır. Cezaevi idaresi arkadaşı koğuş sorumlusu tayin eder.

Diyarbakır zindanında koğuş sorumluluğu yapmak öyle alışılmış klasik koğuş sorumluluğuna benzemez. Koğuş sorumlusu yapılan tutuklular istesin ya da istemesin zorunlu olarak dava arkadaşlarını, koğuş arkadaşlarını, işkencecilere ispiyonlamakla görevlidir. Koğuş sorumluları, koğuş içindeki tutuklulara işkence yapmaktan, zulüm etmekten tutalım her türlü yetkiyle donatılarak faşist disiplini sağlamakla görevlidirler. Koğuş sorumlusu olarak atanan kişi görevini yapmaz, kuralları uygulatmaz ve bunu savsaklarsa daha ağır işkencelere maruz kalır. Her koğuşta bulunan idarenin ispiyoncuları koğuş sorumlularından görevini yapmayanları anında ispiyon edip açığa çıkarırlar.

Ali arkadaş da kısa sürede ispiyoncuların ispiyonlaması sonucu koğuş sorumluluğundan alınır. Ali bundan dolayı sık sık ağır işkenceler görür. İspiyoncular (N.G. ve AÇ.) Ali'nin koğuşta marş okumadığı, tutukluları marş okumamaya teşvik ettiği vb. biçimlerde Yüzbaşı Esat Oktay Yıldırım celladına ispiyonlarlar. Ali

arkadaş, birkaç işkenceci gardiyan tarafından (“Karabela” lakaplı çavuş Mehmet Kaya, onbaşı Ahmet Şahin, onbaşı Fevzi Bağrıaçık, onbaşı Kazım İnal, onbaşı Hüseyin Birol Şen, er Demir Nihat, er Ali Sol. Bu isimler olayla ilgili dava sonucu öğrenilmiştir. Tümü kod isimlidir.) Esat Oktay Yıldırımın özel talimatıyla işkenceye alınır. Ali’yle birlikte birkaç koğuş arkadaşı daha ispiyonlanıp işkenceye alınmıştır.

İşkenceciler Ali ve yanındaki iki arkadaşla işkenceye başlamadan önce yumrukla yere yıkma eğlencesini sürdürürler. İki arkadaş yumruk darbeleriyle yere düşürülüp yeniden kaldırılır ama Ali yere yıkılmaz. Laz Hüseyin lakaplı işkenceci Ali’yi yumrukla yere sermeye uğraşır ama beceremez. Sonunda kalaslarla işkenceye başlarlar. İşkence yaklaşık bir saat sürdükten sonra bu defa koğuş dışında devam eder. Ali yine ayakta diğer iki arkadaş da baygın vaziyette arkadaşları tarafından koğuşa alınırlar.

Bir süre sonra Ali’de aralıklarla baygınlık geçirmeye başlar, kan kusar, iç organlarında ve beyninde ağır tahribatlar oluşmuştur. Ölüm anı yaklaşmıştır. Koğuş arkadaşları işkenceyi göze alıp Ali’nin durumunun ağırlığını idareye bildirirler. O dönem cezaevi revir doktoru Asteğmen Salim Korkmaz Ali’yi ağır durumuna rağmen gerekli kontrol ve tedaviye almaz. Sadece bir ağrı kesici iğne yaptırılarak geçiştirilir. Ölüm komasına giren Ali bir gün sonra askeri hastaneye kaldırılır ve iki günlük ölüm komasından sonra 13 Kasım 1981 günü yaşamını yitirir.

Esat Oktay Yıldırım, Ali Osman Aydın ve işkenceci tayfası Ali arkadaşın merdivenden düşerek öldüğü yolunda tutanak tutarlar. Ayrıca “görevlilere” saldırdığı yolunda bir başka tutanak daha tutarlar. Ali Sarıbal arkadaşın katledilişinden de anlaşıldığı gibi faşist yönetim kişiliksiz bir toplum yaratmayı her şey pahasına amaçlamış ve bu yolda asla insan hayatına kıymaktan çekinmemiştir. Buna karşı Ali arkadaş kişiliksiz bir insan olup, onursuzca utanç içinde yaşamaktansa birçok zindan şehidi örneğinde olduğu gibi şehitler arasına katılmayı tercih etmiştir.

Mücadele Arkadaşları

İBİŞ VURAL

Doğum Tarihi ve Yeri: 1933- Urfa Viranşehir

Şehit düştüğü Tarih: 27 Aralık 1981

Şehadet Yeri: 22. Koğuş

Şehadet Biçimi: İşkence

Yargılandığı Dava: PKK Viranşehir Grubu

İbiş Vural Diyarbakır zindanında işkencelerle katledilen PKK taraftarı yurtsever bir insandır. Viranşehir’de briket işçiliğiyle uğraşmaktadır. Viranşehir’de gelişen devrimci mücadelenin kitlelere yöneldiği süreçte yurtsever bir insan olarak parti saflarında taraftar olarak yer alır. Partiyeye maddi destek vb. olanaklarla katkıda bulunur.

12 Eylül faşist iktidarı tarafından işkencelerden geçirilip tutuklanarak Diyarbakır zindanına doldurulan binlerce partili ve taraftardan biri de İbiş Vural’dır. Diyarbakır zindan koşulları ağırdır. Gecesi gündüzüyle vahşi işkencelerin yaşandığı Diyarbakır zindanında PKK şahsında Kürt halkının direniş mücadelesini susturma ve partili taraftarlar şahsında da Kürdistan halkının uyanış mücadelesini boğup yok etmek amaçlanmaktadır.

İşkenceciler, uzun (8 ay) bir direnişten sonra tutsakların kimi kuralları kabul etmesini sağlamış ve yaşanan teslimiyetten sonra ihanet ettirme, kişiliksizleştirme sürecini dayatmıştır. Bu amaçla işkenceciler koğuşlar içinde korkunç, dayanılması olanaksız, maddi-manevi yaşamın her anlamda cendereye alındığı, ağır faşist kurallarla donatılmış bir yaşam tarzı dayatmışlardır. Buna yaşamamak da denebilir. Bu faşist kurallı yaşam içinde tutuklulara zor ve işkenceyle pislik yediriliyor, yüzlerine işeniyor, cop sokuluyor, çırlıçıplak edip asılıyor, tutuklular birbirine karşı

işkenceye zorlanıyor, kısacası aklın alamayacağı her türlü insani yönü alçaltan, ezen uygulamaları kural diye tutuklulara yaşam biçimi, olarak kabul ettirmeye çalışılıyor. Bu uygulamalardan biri de tutuklular arasında gözlerine kestirdiklerini ispiyonculuştırmak ve koğuş hakkında bilgi edinip tutuklulara işkence için bahane yaratma işidir. Üsteğmen Ali Osman Aydın özel ispiyoncu edinme ve istihbarat toplama işleriyle uğraşarak tutuklularının kurallara uyup uymadıklarını denetler. Bu İşkenceci zebani onlarca tutukluyu ispiyonculuştırmak için özel işkencelere alır ya da aldırır. Bunlardan biri de İbiş Vural arkadaşır.

İbiş Vural arkadaşına ispiyonculuk yapması için koğuş gardiyanı aracılığıyla teklifte bulunur. Ret edince de koğuş dışına alınıp özel işkenceden geçirilir. Olay birkaç kez tekrarlanır. İbiş arkadaş yaşlı bir insandır. İşkenceler karşısında dayanıksızdır. Bu nedenle zaafını gören işkenceciler daha ağır bir şekilde yüklenirler. Burada şunu da belirtelim: işkenceciler tutuklulardan özellikle yaşlı, hasta ve dayanıksız, işkence karşısında zaaf gösterebilecek tutukluları ispiyonculuğa zorlamaktadırlar.

İbiş Vural arkadaş işkenceler karşısında dayanamayarak ispiyonculuk yapıp, koğuştaki tutuklu arkadaşlar hakkında idareye bilgi vereceğini söyler. Gardiyanların istediği bilgiler özetle şöyledir: Hangi tutuklu düşünce ve inançlarını koruyor, başkalarına telkinde bulunuyorlar mı? Direnişten söz edenler kimlerdir? Kurallara uymak istemeyenler kimlerdir? Tutuklulara tutturulan koğuş içindeki gece nöbetlerini tutmayanlar kimlerdir? Gizlice tuvalete gidip ihtiyacını giderenler kimlerdir? Esas duruşu bozanlar kimlerdir gibi alınan bu bilgilerle tutuklulara işkence sıklaştırılmakta ve denetim artırılmaktadır. Bu yöntem ile tutukluların birbirine sevgi, saygı, güven halleri yok edilmek istenmekte ve tutuklular birbirilerinden korkar hale getirilerek iç denetimin sağlanması amaçlanmıştır.

İbiş Vural arkadaş da dayanamayıp ispiyonculuğu kabul etmesine rağmen her çağrılışında koğuş hakkında bilgi vermeyerek işkencecileri oyalar. Yine bir gün İbiş Vural arkadaş koğuş dışına alınıp bilgi istenir. Arkadaş bilgi vermez, işkenceciler işkencelerine başlarlar. 5-10 kişi kalaslarla arkadaşını döverler. İşkence Esat Oktay Yıldırım, Ali Osman Aydın denetiminde aralarında Laz oğlu olarak adlandırılan ufak tefek 22. koğuş gardiyanının da

olduğu bir grup gardiyan tarafından yapılır. İbiş arkadaş bu işkenceden sonra koğuşa atılır. Şuursuzdur. Öldürölmek için işkence gördüğü kafasındaki ağır yaralardan ve kana bulanmış vücudundan anlaşılır. Koğuşa alındığından kısa bir süre sonra yarı ölü uzandığı yerden kusmaya başlar. Burnunda kanla karışık katı bir sıvı akar. Koğuşa konulurken “başım uçtu başım uçtu” diyerek inler. Bu onun son sözleridir. Arkadaş henüz ölmeden kafası korkunç derecede şişer. Tutuklu arkadaşlar hastaneye kaldırılması gerektiğini ısrarla söylerlerse de idare bir şey yapmaz. Tarih 27 Aralık 1981 gününü gösterdiğinde Diyarbakır zindan cehenneminden bir can daha ayrılır.

İbiş Vural arkadaşın katledilmesinden anlaşılan odur ki, Türk sömürgeci faşizmi insan olmanın onuru ve değerini taşıyanların düşmanıdır. İbiş arkadaş da daha katledilecek onlarca tutuklu gibi Diyarbakır zindan şehitleri kervanına katılan partinin taraftarı yurtsever bir insandır.

Mücadele Arkadaşları

KENAN ÇİFTÇİ

Doğum Tarihi ve Yeri: 1956-Diyarbakır

Tutuklanma Tarihi: 8 Ocak 1982

Şehadet Yeri ve Tarihi 9. Koğuş-1982

Şehadet Nedeni: İtirafçılaştırma Uygulamaları

Şehadet Biçimi: Kendini Zehirleme

Yargılandığı Dava: PKK Mardin Grubu

Kenan arkadaş 12 Eylül'ün ilk yıllarında tutuklanmaların dorukta olduğu, hapishanelerde alabildiğine işkencelerin geliştirilip birer insan mezbahanesine dönüştürüldüğü süreçte halkına, ülkesine ve partisine bağlı kalarak devrimcilik yapmakta karar kılmıştır. İşçi olarak çalışmakta olduğu Ankara'da yurt içindeki parti örgütlenmesine bağlı kurye görevini üstelenen parti sempatizanı bir arkadaşır.

Ülke içindeki yoğun tutuklamalar sonucu Kenan arkadaşın parti ile olan ilişki ve bağı açığa çıkarak tutuklanır. Sorgusu için getirildiği Mardin tugayı işkence hanelerinde 41 gün işkencelerden geçirilmesine rağmen yiğitçe, devrimci direniş kararlılığıyla direnerek çözülmez. Direnişinin bedelini sağlığını büyük oranda yitirmesiyle öder. Mardin tugayı işkencelerinde birçok partili yaşamını yitirmiştir. Kenan arkadaş bu azgın işkence merkezinden sır vermeden geçer. Getirildiği Diyarbakır zindanında bir süre 36. koğuş hücrelerinde işkencelere tabi tutulur, daha sonra 9. koğuşa verilir. Arkadaşın şehit düştüğü dönem zindanda teslimiyetin ihanete dönüşmesi için vahşice işkenceler yürütülmektedir. Diyarbakır zindanında itirafçılığın yaygınlaştırılıp ihanetin kurumlaştırılması, tutukluların siyasal ve insani kimliklerinin katledilip ne olduğu belirsiz ucube yaratıklara dönüştürülmesi

amacıyla özel itiraf timi oluşturulmuştur. 7. Kolordu askeri savcılarında Yüzbaşı Cahit Aydoğan, Askeri Hâkim Binbaşı Emrullah Kaya, Cezaevi iç güvenlik komutanı Yüzbaşı Esat Oktay Yıldırandan oluşan bir komite, dönemin 7. Kolordu komutanı Kemal Yamak'ın denetiminde çalışır. Tutukluları itirafçılaştırmak için oluşturulan timin pratik işleyişinin başında Asteğmen Üniforması, giydirilmiş Minik lakabıyla anılan, gerçek ismi bilinmeyen Elazığlı olduğu sanılan iriyarı, insan azmanı uzman bir işkenceci getirilmiştir. Timde yer alan askerler, zindanda işkenceleriyle ünlü, her biri tutsakların kanına girmiş olanlardan seçilmiştir. Cezaevinde birçok yer (Eski banyo, 34. koğuşun merdiven aralığı, 40. koğuş, depo vb.) bu timin özel işkence yerleri olarak amaca uygun, donatılmıştır. Yüzlerce tutuklu itiraf için Minik 'in timi olarak adlandırılan bu timin vahşi işkencelerine uğramıştır. İtirafı kabul eden tutuklulara yazılı belgeler imzalatılıp, tutukluların ayrı şeyleri askeri mahkemede de kabullenmeleri sağlanır.

Kenan arkadaş da Minik 'in timince itiraf için özel işkenceye alınır. Yakalandığı sırada sorgusunda çözülmediği için Askeri savcılık ve mahkemenin, arkadaşı yıllarca hapisanede tutması için yeterli yasal gerekçeleri yoktur. Bu amaçla arkadaş da itiraf yaptırılmaya çalışılır. Günlerce ağır işkenceler altında ezilir ama o ağır koşullarda işkencecilere onurunu ezdirmeyerek itiraf edip ihanette bulunmaz.

Kenan arkadaş teslimiyet içinde dayatılan ihaneti kabullenemeyip siyasal ölümü yaşamaktansa, fiziki ölümü tercih eder. İçinde yaşanan ortamı kabullenip hazmedemez. Zindanın ağır koşullarında uzun süre yaşamaya tahammül edemez, tutuklandığından birkaç ay sonra 1982 yılının bir bahar günü bulunduğu bir şişe ilaçla yaşamına son verir. Şahadeti hiçbir zaman intihar olarak değerlendirilemez. O yaşamı uğruna ölünecek kadar çok seven, ihanete düşüp onursuzluk içinde yaşamaktansa yaşamamayı tercih eden değerli bir yurtseverdir. Şahadetiyle bizlere onurlu bir yaşama olan bağlılığını göstermiştir. Kenan arkadaş onurlu yaşamı kucaklamakla, Diyarbakır zindan şehitleri arasında ölümsüzleşmiştir.

CEMAL KILIÇ

Doğum Tarihi ve Yeri: 1955-Gerger-Baytan Köyü / Adıyaman

İkamet Yeri: Hilvan

Yakalandığı Tarih: 26.5.1980

Şehadet Yeri ve Tarihi: 35. Koğuş 1. Kat 3. Hücre, 22 Şubat 1982

Şehadet Nedeni: Irkçı Türk Marşlarını Ezberlememek

Şehadet Biçimi: İşkence

Yargılandığı Dava: PKK Hilvan-Siverek Grubu

Cemal Kılıç arkadaş topraksız bir köylü ailesinin çocuğudur. Köydeki ekonomik yaşam koşullarının olanaksızlığı Hilvan'a göç etmelerine yol açar. Hilvan'da açtıkları bir bakkaliye dükkanıyla geçimlerini sağlamaya çalışırlar.

1978 yılı tüm Hilvan halkı ve gençliğinde de yeni bir yaşam süreci başlatır. Bu süreçte PKK'nin gurup faaliyeti giderek artmıştır. Hilvan'da Halil Çavgun Önderliğinde bir avuç insanın devrimci örgütlenmeyi hızla geliştirdikleri görülür. Devrimci gelişmenin önünü tıkamak amacıyla feodal komprador Süleymanlar çetesiyle devlet güçleri iş birliği halinde devrimcileri topluca imha etmek için düzenledikleri bir saldırıda Halil Çavgun yoldaş şehit düşer.

Artık Hilvan'da feodal-komprador faşist güçlere karşı devrimci şiddet örgütlenir ve geliştirilir. Bu atılım PKK hareketinin devrim için attığı ilk ciddi adım olur. Kısa sürede devrimci şiddet temelindeki direniş büyüyüp kabına sığmaz olur. Ülkenin dört bir yanında örgütlenme önündeki hedeflere yönelik silahlı direnişin yayıldığı görülür.

Cemal Kılıç arkadaş yükselen direniş içinde yerini alır. Gözünü

yaşama açtığından beri baskısı altında olduğu feodal komprador işbirlikçi güçlere karşı duyduğu kinle partiyle ilişkiye girip, gücü ve yeteneği oranında mücadeleye katılır. Parti faaliyetlerinde ileri bir sempatizan olarak mücadele eder. Devlet güçlerinin düzenlediği bir operasyonda 26.5.1980 tarihinde yakalanır.

12 Eylül’le faşizm iktidara gelince Diyarbakır zindanı faşist terörün vahşet yuvasına döner. Tutuklulara faşist Türk şovenizminin kuralları işkencelerle birlikte dayatılır. Su, yemek, elbise giymek ve uyumak gibi tüm doğal, insani ihtiyaçlar bir silah olarak tutsakların Kürt kimliğine, siyasi ve insani kimliğine karış kullanılır. Cemal arkadaş 800 tutuklu gibi 8 ay boyunca insan üstü gayretlerle süren ve yenilgiyle sonuçlanan PKK’nin görkemli 1981 zindan direnişi içinde sonuna kadar yer alır. En son teslim alınan 13 kişilik direnişçi grubun içindedir.

Teslimiyet sonrası Cemal arkadaş yoldaşlarından birine “yeter artık bu rezillik çekilmiyor, yeniden direnişe geçmemiz gerekiyor” der ve dediğine de büyük oranda bağlı kalır. Cemal arkadaşın devrimci kişiliği ve inatçı mizacı, ırkçı faşist Türk marşlarını ezberlemesini engeller, marş ezberlemediği için de sürekli diğer tutuklular gibi ağır işkencelerden geçer. İşkenceciler Cemal arkadaş ırkçı marşları ezberletip söyletmek için sistemli işkenceye başlarlar, “Minik” kod adlı üsteğmen yönetiminde “çingene” ve “Akin onbaşı” kod adlı gardiyanlarla 35. koğuşun işkencecileri Cemal arkadaş 35. Koğuşun salonunda ayaklarından duvardaki demir kazığa asıp cırlıçılak ederek kalas, zincir ve sopalarla döverler. Bu işkence türü Diyarbakır’da yaygın bir işkence yöntemidir. Fakat bir türlü işkenceciler Cemal arkadaş ırkçı marşları ezberletemezler. Cemal arkadaş üst üste birkaç defa ve saatlerce süren bu ağır işkenceden geçirilir. Durumu ağırlaşır ölüm derecesine gelmesine rağmen bu işkence türü bir kez daha uygulanır. Çığırından çıkan işkenceciler kasap çengeline asılı arkadaş ı salıncak gibi çekip duvara vurarak ölümüne işkence yaparlar ve arkadaş işkence sonrası hücrelerine konulduğunda artık son nefeslerini almaktadır. Bedeni paramparça kan içindedir. O haliyle bir gece bekletilir. Hücresinde (1. Kat 3. Hücre) Cemal arkadaş ın dışında dört arkadaş ı daha vardır. Arkadaşları Cemal’ın öleceğini anlarlar. Cemal’i bitsiz ve kansız temiz elbiselerinden giydirip uğurlarlar. Ölüm komasındaki Cemal arkadaş hücrelerine

giren işkencelerce tekmelenip küfür eşliğinde yerlerden sürüklenerek götürülür ve bir daha Diyarbakır zindanının vahşi ortamına geri dönemez. Acıları dinmiş şahadete ermiştir. İki gün sonra bir işkenceci cellat gelip hücre arkadaşlarından Cemal arkadaşın özel eşyalarını (giysi) ister. Cemal arkadaşın özel giysileri vahşetin ismini haykırırcasına kızıl kana bulanmıştır. Cemal arkadaştan geriye kalan kanlı giysileri alır götürürler. Cemal arkadaşla birlikte Diyarbakır zindanı 35. koğuş ikinci şehidini vermiştir.

Cemal arkadaşın şahadetiyle faşizme karşı onurlu bir duruş ve direniş dışında insanca yaşamanın yolunun olmadığı netçe anlaşılır.

Mücadele Arkadaşları

ÖNDER DEMİROK

Doğum Yeri ve Tarihi: Diyarbakır Lice-1962

Şehadet Yeri: 18. Koğuş

Şehadet Tarihi: 23 Şubat 1982

Şehadet Nedeni: İşkence Politikası

Şehadet Biçimi: İşkence

Yargılandığı Dava: Kawa

Önder Demirok arkadaş Kawa davasından yargılanıyordu. Diyarbakır'ın Lice ilçesinden 1962 doğumludur.

Diyarbakır zindanı vahşete kök söktüren günlerini yaşıyordu. Direniş kıvılcımları bilinçlerde çakıyor, her biri direnişin birer abidesi olan ölümlü direnişler ardı ardına sergileniyor, düşmanın ihanet politikası geri tepip yerini onurlu ölümler karşısında korkuya terk ediyordu.

Düşman paniğe kapıldıkça daha çok cana kıyıyor, katliamlar gerçekleştiriyordu. Tutukluların en ufak bir "itaatsizliği" ölümle, ömür boyu sakatlanmayla ya da ağır işkencelerle cezalandırılıyordu. Diyarbakır zindanının 2 maddelik ünlü bir kanunu vardı. "1 komutan her zaman haklıdır. 2 Komutanın haksız olduğu durumlarda 1. Madde geçerlidir." Bu faşizan kanunla her türlü katliamın da önü sonuna kadar açılmış oluyordu.

Önder arkadaş katledildiği 28 Şubat 1982 günü 18. Koğuşta kalmaktadır. Gördüğü işkenceler öncesi yapılı sağlıklı bir insandır. Ziyaretçisinin geldiği bir gün ziyaret sonrası koğuşa getirilirken, koğuş gardiyanı tarafından yanındaki birkaç arkadaşla birlikte ölümüne dövülürler. Arkadaş bu işkenceden sonra bedenen oldukça yıpranır, iç organları dayak sonucu tahribat alır.

Her gün 16 saat askeri faşist eğitimler vardır. Bu eğitim sistemi sağlıklı ve uzman askeri komandoların bile dayanamayacağı “eğitim” adı altında sistemli işkencelerdir. Sağlıklı olan ya da olmayan tüm tutuklular zorunlu olarak “eğitime” katılmak zorundadır. “Eğitim” kış mevsimi belden yukarısı çıplak, buz tutmuş havalandırma da yaz mevsiminde ise yine çıplak bedenle Diyarbakır’ın 43 dereceyi bulan kızgın sıcaklığında kor gibi yanan beton üzerinde yapılır.

Önder arkadaş eğitim adı verilen bu işkencelere dayanamaz, sağlığı kurullara uygun “eğitim” yapmasını engeller ve her defasında ağır işkence görür. Yine bir gün havalandırmada eğitim sırasında Önder arkadaş tökezler, bunu gören işkencecinin biri, arkadaşını sıradan çıkarıp havalandırmanın ortasında işkenceye alır.

Tutuklular havalandırmanın duvar diplerine dizilmiş vahşet uygulamalarını seyretmeye zorlanır. Önder arkadaş işkencecinin darbeleriyle yere yıkılır. Kalas ve tekme darbeleriyle kendinden geçene kadar işkenceye tabi tutulur. İşkence yapmaktan bitkin düşen işkenceci Önder arkadaşın hareketsiz bedenini bir köşeye taşır. Kuralları ihlal etmenin cezası tutuklulara bir kez daha anlatılmıştır.

Önder arkadaş saatlerce havalandırmada, yağmur altında baygın yatar. “Eğitim” sonrası gardiyan küfürleri arasında koğu arkadaşları Önder arkadaşını incitmeden koğuşa taşırlar. O günden sonra Önder arkadaş giderek erimeye başlar. Bir deri bir kemik kalır. Sürekli söylediği “İçim kavruluyor” sözleridir. Ve kısa süre sonra dizlerinde adım atacak takat kalmaz. Buna rağmen her gün yeniden “numara yapıyor” denilerek “eğitime” alınır, yapamayınca işkence görür. Bu durum 15-20 günlük bir süre devam eder. Tedavi görmek için revire çıkar. Doktor “bir şeyin yok” diyerek arkadaşını işkencecilere teslim eder. Doktorun “Sağlığı iyi” dediği tutuklular “numara yapıyor” denilerek daha çok işkence görür. Bir gün Önder arkadaş sabah kahvaltısından önce kalkıp giyinir. “Yemek dağıtımı tamamlanana dek yatağa uzanayım” der. Birkaç dakika sonra yemek dağıtımı bitmiş arkadaşlar yemeğe oturmasını söylerler. Önder arkadaştan ses çıkmaz. Arkadaşları uyuduğunu sanarak uyandırmak isterler. Fakat Önder arkadaş yaşamını yitirmiş ve zindan şehitleri arasına katılmıştır.

Zindanın baş celladı Esat Oktay, yanında yine kendisi gibi cellat başlarından Ali Osman Aydın, doktor ve gardiyanlarla koğuşa girip Önder arkadaşın naaşını battaniyeye koyup sürükleyerek koğuş dışına taşırlar. Bu sırada göz yaşlarını tutamayan bazı arkadaşlara Esat Oktay “ne karı gibi ağlıyorsunuz” diyerek küfür eder. Önderin naaşı birkaç gün zindanın izbelerinde tutuklulara teşhir edilir. “İtiraf etmezseniz sizi de geberteceğiz” denir.

Önder arkadaş ölümüne onuruna sahip çıkma ve işkencecilere diz çökmemenin adı olur ve şahadetiyle insan onurunu her şeyin üstünde tutar.

Mücadele Arkadaşları

ABDURRAHMAN ALĞAN

Doğum Tarihi Ve Yeri: 55 yaşlarında Mardin-Ömerli-Kocakaya Köyü

Yakalandığı Tarih: 1982 Bahar Ayları

Şehadet Yeri Ve Tarihi: Mardin-Nusaybin (Diyarbakır Zindanı 36. Koğuştan tahliye edildikten hemen sonra) 1982 Baharı (Tutuklandığından 10 Gün Sonra)

Şehadet Nedeni: Faşist İrkçı Kurallar

Şehadet Biçimi: İşkence

Yargılandığı Dava: PKK Mardin Ek Grubu

Abdurrahman arkadaş Diyarbakır zindanında çok az bir süre kalır. Daha uzun süreli kalmasına, işkencenin bedeninde yol açtığı ağır tahribatlar olanak tanımaz. Çünkü Diyarbakır zindanında geçirdiği çok kısa süreli tutsaklığında sömürgeci faşizm vahşi işkenceleriyle arkadaş ölüm komasına sokar ve öleceği anlaşıldığından tahliye ettirilir.

Abdurrahman arkadaş çevresinde Muallim Usta ismiyle tanınır. Bu ismi nereden almıştır bilmiyoruz. Ama onu tanıyan herkes kendisine Muallim Usta diye hitap eder. Birçokları onun gerçek ismini bile bilmez. Biz de ona Muallim Usta diyeceğiz.

Muallim Ustan çok eski bir yurtseverdir. Uzun yıllar ilkel milliyetçi saflarda faaliyet yürütmüş, bulunduğu her çevreye yurtseverlik fikirleri öğretmiş, her olduğu yerde Kürt değerleri ve Kürdistan'lı olmanın bilincini taşırmıştır. Evinde çocuklarını Kürtlük bilinci ve Kürdistan sevgisiyle eğitmiş, çocukları ilk yurtseverlik derslerini ustalarından almıştır.

Muallim Usta Mardin'in Ömerli ilçesi Berte köyünde dünyaya gelmiştir. Daha sonra buradan göçüp Nusaybin'e yerleşmiştir.

Oto tamirciliği yaparak yaşamını kazanır. Mardin bölgesinde halk tarafından yurtseverliğiyle tanınan bir insandır. Yurtsever ve devrimci çevrelerde oldukça saygı uyandıran bir insandır.

PKK'nin ülkede ve bölgede geliştirildiği ulusal bağımsızlıkçı mücadele 1978 yılında Usta'yı derinden etkiler. Muallim Usta da yurtsever Kürt insanların hemen tümünde görüldüğü gibi ulusal bağımsızlık mücadelesine önderlik edecek bir hareketin yıllardır arayışı içindedir. Muallim Usta Kürt halkının ulusal bir önderlik yaratacağına olan inancını yurtseverliği içinde sürekli konuşturmuştur. PKK'nin geliştirdiği mücadeleyi duyunca partililerle ilişkiye geçer. Gelişen mücadeleyi coşkuyla karşılar. İlkel milliyetçi, reformist uzlaşmacı güçlerin ülke ve halk sorununa hiçbir çözüm getiremeyeceğini yıllarca ilkel milliyetçi saflarda kaldığı için çok iyi bilmektedir. PKK'nin mücadele anlayışı ve çizgisini görünce mücadele etrafında saf tutar. İlerlemiş yaşına rağmen iyi bir parti taraftarı olacak mücadeleye katılır. Tüm olanaklarını partiye açar, tüm yeteneğini partiye ve devrim davasına katar. Yürüttüğü faaliyetlerle bölgede iyi bir PKK taraftarı olarak tanınırken düşman tarafından da "tehlükeli" bir olarak tanınır.

12 Eylül faşizminin iktidara gelişinden sonra birçok defa düşman tarafından tutuklanıp işkence merkezlerinde işkencelere alınır. Tüm baskı ve işkencelere rağmen Muallim Ustamız teslim alınamaz. Muallim Usta yıllardır yüreğinde ve beyninde büyütüp yerleştirdiği kutsal örgüt, halk ve parti değerleri sömürgeci faşizmin tüm çabalarına rağmen sökülüp atılamaz.

Son olarak 1982 yılının bir bahar günü yeniden düşman silahlı güçlerince yakalanıp Mardin tugayı işkence hanelerine alınır. Burada gördüğü ağır işkenceler yaklaşık 1,5 ay sürer. Muallim Usta benliğini korur ve tutuklanıp Diyarbakır zindanına konulur.

İlk tutuklananların işkencelerle ırkçı, faşist kurallara uydurulması ve teslim alınması için konulduğu 36. koğuş hücrelerine konulan Muallim Usta için artık yaşamın buradan ötesi yoktur. İşkenceciler Muallim Usta'nın kurallara uyması için ağır işkenceler yaparlar. Düşman, ondan sahip olduğu, onu Muallim Usta yapan tüm değerlere sırt çevirmesini ister. Muallim Usta faşist işkencecilerin istediklerini yapmamakta ısrar eder. Gördüğü ağır işkenceler sonucu iç organlarından aldığı yara ile iç kanama

geçirir.

Sömürgeci faşizmin Diyarbakır zindanında uyguladığı vahşi imha politikalarının ürünü olarak ölüm komasına girer. İşkencede alınan yaralarla, öleceği kesinleşince tahliye edilir. Muallim Usta iç kanama geçirmeye başlayınca hastaneye kaldırılır. Aynı gün askeri hastaneden hiçbir tedavi yapılmadan tahliye edilir.

Muallim Usta ulusal, siyasal ve insani değerlerini düşmanın vahşet koşullarında sömürgeci faşizme çiğnetmez. İddiasına, ülkesine ve partisine duyduğu ölüme sevgi ve bağlılığı vahşi işkenceler gölgeleyemez. Diyarbakır zindanında geçirdiği bir iki günlük yaşamı onun fiziki olarak ayakta kaldığı son günleri olur. Tahliyesinden sonra aynı hafta içinde Nusaybin’de devam eden iç kanaması sonucu yaşamını yitirerek Diyarbakır zindan şehitleri arasında onurlu yerini alarak ölümsüzleşir.

Mücadele Arkadaşları

MEHMET ALİ ERARSLAN

Doğum Tarihi ve Yeri: 1961-Zonguldak

Doğum Yeri: Zonguldak

Yakalandığı Tarih: 1982

Şehadet Yeri ve Tarihi: 7. Koğuş 9 Haziran 1982

Şehadet Biçimi: işkence

Yargılandığı Dava: Adli dava

Mehmet Ali Erarslan arkadaş hakkında geniş bir bilgimiz bulunmamaktadır. Onun cezaevinde katledilişine dek geçirdiği yaşamı hakkında bilgi sahibiyiz.

Zonguldaklıdır, ama Zonguldak'ın neresinden olduğu hakkında bilgimiz yok. 1982 yılı başlarında Nusaybin (Mardin)'de hudut boyunda askerlik yaparken, sınır geçişlerinde Kürt insanlarına kolaylık sağlar. Kaçakçıların geçişlerine engel olmaz. Kaçakçılar arasında "Devrimci Asker" olarak tanınır. Ama askerlik öncesi devrimcilerle bağının olup olmadığını bilmiyoruz. Bildiğimiz şey, M. Ali arkadaşın devrimcilere sınırda geçiş kolaylığı sağlamaya çalışan kaçakçıların geçitlerine göz yuman, yoksul Kürt insanımızın halinden anlayan bir insandır.

M. Ali arkadaş teskere alıp memleketine gittikten sonra sınırdan kaçak geçişlere kolaylık sağlaması nedeniyle tutuklanıp Mardin Tugayı denilen işkence merkezine getirilerek işkencelerden geçirilir. Daha sonra Diyarbakır Askeri Cezaevine getirilip 7. koğuşa konulur. Bu koğuşta katledilir.

M. Ali arkadaşta Diyarbakır zindanında tutulan birkaç tutsak gibi Türk devletinin vahşetine tanık olmamış, hatta böylesi

vahşetlerin yaşatılabileceğine inanmayan insanlardan biridir. Diyarbakır zindanında faşizmin gerçek yüzüne tanık olur. Aynı biçimde Diyarbakır zindanında Kürt halkının haklı davasına inanır. Siyasi tutsaklara ve onların işkenceler altında düşünce ve inançlarına olan bağlılıklarını korumalarını gördükçe saygı duyar. M. Ali arkadaşın tanıdığı olduğu, yaşadığı ve girdiği işkenceler onu sıradan bir insan olmaktan çıkarıp, faşist Türk devleti ve onun imha politikalarına karşı tavır alan biri haline getirir.

İşkencecilerin tutsaklara dayattığı kişiliksizlik, ispiyonculuk ve tutukluların birbirlerine işkence politikalarını nefretle karşılayıp, Kürt halkının haklı davasına duyduğu saygı ve faşizme duyduğu kinle insanlık onuru ve değerlerine bağlı kalır.

İşte onun katledilmesine asıl neden olan özelliklerin başında da anti faşist, anti işkenceci, insanlık onurunu ve kişiliğini korumaya olan bağlılığı ve Kürt halkının haklı davasına saygı duyması gelir. Bundan dolayıdır ki vahşi işkenceler altında katledilir.

M. Ali arkadaş konulduğu işkenceli yaşam içinde tutuklanışından birkaç ay sonra gördüğü sürekli ve sistematik işkenceler ve ağır yaşam koşulları içinde sağlığını yitirir. O dönem tutuklular arasında kol gezen verem M. Ali arkadaşı da yakalar. Durumu ağırlaştıkça yaşam haline getirilen faşist kurallara uyumu zorlaşır ve bu durumu daha çok işkence görmesine neden olur. Sürekli olarak kan kusmaya başlar. Birkaç defa cezaevi revir doktoruna çıkarak tedavi olmak isterse de diğer tutuklulara olduğu gibi ona da “sağlığın iyi” “bir şeyin yok” cevabı verilir, tedavisi yapılmaz, ölümcül haliyle eğitim ve işkencelere zorlanır.

Artık zindanda geçireceği son saatleri gelip çatar. Ölüm komasına girmiştir. Yoğun biçimde kan kusmaktadır. Bunun üzerine Diyarbakır askeri hastanesine kaldırılır ve aynı gün askeri hastanede yaşamını yitirir.

İnsanlık onuru ve değerlerine bağlılık, faşizme duyduğu kin onu Diyarbakır zindan vahşetinin direnişçisi olarak Diyarbakır zindan şehitleri arasına ekler.

Mücadele Arkadaşları

SEYFETTİN SAK

Doğum Tarihi ve Yeri: 50 Yaşlarında-Hakkâri

Şehadet Yeri ve Tarihi: 36. Koğuş-1982 Yaz Ayları

Şehadet Biçimi: İşkence

Yargılandığı Dava: Kaçakçılık

Seyfettin Sak Hakkarili yurtsever bir insandır. Yaşı 50'nin üstündedir.

Ömrünün çoğunu kaçakçılık yaparak geçirmiş. İran, Irak ve Türkiye Kürdistan'ı üçgeninde kaçakçılık yaparak yaşamını kazanmaktadır. Kaçakçılık sınır boyu halkımızın başlıca geçim kaynağıdır. Özellikle İran ve Irak Kürdistan'ı üzerinden kaçakçılık yapan insanlarımızda yoğun bir yurtseverlik vardır. Ancak bölgede yıllardır varlık sürdüren ilkel milliyetçilik, halkımızın bu yurtsever özünü feodal gericilikle doldurarak, özünde teslimiyetçi, reformist fikirleri yaygınlaştırmıştır. Seyfettin arkadaşta uzun yıllar bu güçlerle ilişkilerinden dolayı adeta Kürdistan bağımsızlığına olan inancı reformist fikirlerce bastırılmıştır. İçten içe yanan Kürt yurtseverliğini taşımaktadır.

12 Eylül faşizminin iktidara gelişiyle bölgede estirilen terörden, Seyfettin arkadaş ta nasibini alır. Tutuklanarak Diyarbakır zindanına konur. Burada vahşeti yaşar. Eski 36. koğuşa konur. Türkçe konuşmasını bilmez. Maddi olarak yoksul bir insandır. Yine Diyarbakır zindanında partili (PKK) tutsaklarla tanışır. PKK'yi zindanda tanıma olanağı olur. Partili tutsaklara büyük bir yakınlık duyar. İşkenceciler karşısında partili tutsakların tavırlarından etkilenir. Buradan hareketle partiye (PKK) sempati besler. Tutsaklar Seyfettin arkadaşı koğuşta oluşturulan komün ilişkilerine alıp ona ekonomik yardımlarda bulunurlar. Ayrıca

günlük işkenceler sırasında koğuştaki yaşlı ve hasta arkadaşların işkencelerden korunabilmesi için genç tutsaklar sürekli ön sıralarda yer alır, böylece sıra gerisindeki yaşlı ve hastalara gelene dek işkencelerin hızı kesilmiş olur. Seyfettin arkadaş ta partili tutsakların korumaya aldıkları yaşlı yurtsever tutsaklardan biridir.

Diyaradır zindanı Seyfettin arkadaşında kanına girecektir. Seyfettin arkadaş gördüğü günlük işkenceler sonucu yıpranıp ağır hastalanır. Bir gün gördüğü işkence seansı sırasında baygınlık geçirip hastaneye kaldırılır.

Tutsakların hastanelerde geçirdiği günler zindan koşullarından da ağırdır. Zira hastanede işkenceci gardiyanlar günün 24 saati tutsakları gözler. Her an işkencecilerin bakışları altında ağır psikolojik işkencelerin yanı sıra esas duruşta uyumak, tuvalet yasağı, küfür, azar işitmek ya da beton zeminleri paspaslama vs. gurur kırıcı işkenceler yapılır. Bunlar yetmiyormuş gibi yapılan fiziki işkenceler sağlıklı tutsakların bile hastalanmalarına neden olur. Diyarbakır zindanında hastalanmak ya da işkenceler sonucu sakatlanmak, hele bu sakatlık beyin ve iç organlardaysa o tutsağın yaşama şansı oldukça azalır.

Seyfettin arkadaş ta bu en kötü konumu yaşar. İşkence sonucu iç organlarından sakatlanıp askeri hastaneye kaldırılır. İç organlarından ameliyat geçirir. Fakat, bir yandan bakımsızlık, diğer yandan da hasta haliyle cop, tekme ve yumruklarla işkence arkadaşı açık açık ölüme sürükler.

Bağırılmayı, işkencecilere yalvarmayı gururuna yedirmez. Sürekli sessizce inler durur. 1982'nin bir yaz günü acıları dinip şehitleri kervanına katılır ve onurlu Kürt yurtseverliğinin temsili olur.

Mücadele Arkadaşları

MEHMET EMİN AKPINAR

Doğum Tarihi ve Yeri: 45 yaşlarında-Nusaybin

Şehadet Tarihi ve Yeri: 1982 Yaz Ayları-16. Koğuş

Şehadet Biçimi: İşkence

Yargılandığı Dava: PKK Mardin Grubu.

Mehmet Emin arkadaş Mardin'in Nusaybin ilçesi köylerindendir. Ülkemizde yükselen mücadeleye halkımızın kitlesel katılımlarının sağlandığı yıllar olan 1978-79 ve 80'li yıllarda M. Emin arkadaşta bir parti taraftarı olarak mücadeleye katılır. Yurtsever bir Kürt insanıdır.

M. Emin arkadaş 12 Eylül faşizmi sonrasında PKK ile ilişkilerini aktif bir taraftar düzeyinde sürdürür. 12 Eylül'ün en vahşi döneminde yakalanıp Diyarbakır zindanındaki tutsaklar arasına konulur.

O da tüm tutsaklar gibi işkencelerden geçtikten sonra 16. koğuşa verilir. Burada da diğer koğuşlarda olduğu gibi işkence yaşamın kendisi haline dönüştürülür. Cezaevinde yaşanan teslimiyetin yaşam biçimi olamayacağı ve dayatılan ihanet politikasına karşı insan üstü irade gücüyle, görkemli direnişlerin yaşandığı bir süreçtir. Bundan dolayıdır ki işkencelerin dozu oldukça şiddetlidir.

M. Emin arkadaş, Türkçe dilini konuşmasını pek beceremeyen, asimilasyonun eritemediği, Kürtlük geleneklerine hayli bağlı yiğit bir Kürt yurtseverdir. Her tutsağın ırkçı faşist Türk askeri marşları ezberleme ve okuması zorunlu kurallardandır. Fakat M. Emin

arkadaş ne bu ırkçı marşları ezberleyebilmekte, nede okumaktadır. Bu yüzden her gün “eğitim” sırasında genel işkencenin yanı sıra ek olarak işkence görmektedir. Yine bir gün havalandırmada “eğitim” sırasında marş okuyamadığını gören üç beş kod adlı işkenceci çavuş, arkadaşı “eğitim” sırasından çıkarır, tekme ve yumruklarla bayıltıncaya kadar döver.

M. Emin arkadaş işkence görürken bağırmayan, sızlanmayan yiğit bir insandır. İşkence altında bağırmayı onuruna yedirmez ve bağırmayı işkenceciler karşısında aşağılanma olarak kabul eder. Arkadaşın bu özelliği işkencecileri daha da saldırganlaştırır. Çünkü işkenceciler işkence yaptıkları insanların canını yakmakla ruhlarını ezmeyi amaçlarlar. Kurbanları işkence altında yalvarıp yakardıkça onurunun ezildiğini, ayakları altına serildiğini gören işkenceciler büyük bir hazla iğrenç ruhlarını tatmin ederler. Her işkenceci ayaklarının altında kurbanının cesedinden önce onurunun ezilerek serilmesini arzular.

M. Emin arkadaş da celladının ayakları altına yığılıp kalır. Ama onurunu yüreğindeki tahta oturtmuştur. İşkenceci yüreğini de durdurmak istercesine yerde baygın yatan ama bağırıp sızlamayan arkadaşı tekmeler. Yüzü, kafası kanlar içinde kalır. Hıncını alamayıp bir yandan da adi küfürleri savurur. Onlarca tutsak sessizce ama bir gün korkunç bir patlamayla zindanın zulmünü, vahşetini yıkacak bir kinle bu manzarayı yürekleri kan ağlayarak seyrederler.

Nihayet artık arkadaştan umudunu keser. “Üç beş” lakaplı işkenceci katil çavuş işkence yapmaktan bitkin düşer. M. Emin arkadaş koğuşa taşıyan tutsaklar doktor getirilmesini ısrarla diretirler. Gelen doktor serum takar, ölüm komasında olmasına rağmen hastahaneye bir gün sonra kaldırılır. Ve arkadaş kaldırıldığı askeri hastanede yaşamını yitirerek Diyarbakır Zindanı PKK şehitleri kervanına katılır.

M. Emin arkadaş yine bir işkence sonrası durumunu soran bir arkadaşına “şimdi Kürdistan’ın bir dağında olacaksın, elinde tüfeğin olacak işte o zaman rahat edersin” diyerek cevap verir. M. Emin arkadaş bugün dağlarımızda yankılanan özgür geleceğimizin mücadelesi silah seslerini duyamadan, uğrunda şehit düştüğü ülkesinin dağlarını görmeden, eline silahı almadan şehit düşüp aramızdan ayrıldı. Ama partisi, uğrunda şehit düştüğü özlemlerini

vasiyet bilip savaşarak anısına bağlı kaldı.

Mücadele Arkadaşları

SÜLEYMAN AŞKIN

Doğum Yeri ve Tarihi: Hakkâri-50 Yaşlarında

Şehit Düştüğü Tarih: Yaz 1982

Şehadet Yeri: 36. Koğuş

Şehadet Biçimi: İşkence

Süleyman Arkadaş 50 yaşlarının üstünde, Hakkari'nin bir ilçesinin köylerindendir. Yurtsever bir Kürt insanıdır. 1982 yılının bahar aylarında tutuklanır.

Tutuklandıktan sonra Diyarbakır zindanının eski 36. koğuşuna konulur. Bu yıllar Diyarbakır zindanında işkencenin dorukta olduğu bir dönemdir. Azgın faşist kurallara karşı koyan ya da gevşetmeye çalışan tutuklular işkenceyle canından edilmektedir. Buna rağmen zindan direniş süreci başlatılmış, ihanet ve direniş kıyasıya bir savaş içindedir. Faşizm teslimiyetten ihaneti, tutsaklar ise direnişi yaratmanın can pazarındadır.

Süleyman arkadaş tutsakların direnişini gördükçe yurtseverliği kabarmakta ve sömürgeci faşizme olan kını artmaktadır. Tutsak PKK'lı arkadaşları mahkemeye gidip, siyasi savunma yapıp onca vahşi işkence altında yargılanan konumundan yargılayan konumuna yükseldikçe Süleyman arkadaşın coşkusu artıyor, mahkeme dönüşü savunma yapan arkadaşları kutluyor ve moral destek veriyordu. O koşullarda Kürt ve Kürdistan'ın geleceğinin sömürgeci faşist mahkemelerde dile getirilip halka, ülkeye ve partiye olan bağlılığın tarihsel önemini "bu işi ilk olarak siz yaptınız" diyerek vurguluyordu. Savunma yapan arkadaşlara karşı büyük bir sempati ve saygı duyuyordu.

Süleyman Arkadaş Kürtçe' den başka dil bilmez, bu da gördüğü işkencelerin ağırlaşmasına yol açar. Diyarbakır

zindanında tüm tutukluların Türkçe bilmeleri zorunludur. Türkçe bilmemek kuralları ihlal anlamına gelir ve kuralları ihlalin bedeli ise ağır işkenceler ve ölümdür.

Süleyman arkadaş gördüğü işkenceler sonucu iç organlarından ağır biçimde rahatsızlanıp askeri hastaneye kaldırılır. Burada karnından ameliyatla açılan bir delikten sonda takılıp şişesi de eline verilip cezaevine geri gönderilir. Çok kısa bir sürede eriyip adeta iskelete döner. Bu koşulda bile sık sık cop ve yumruklarla dövülmekten kurtulamaz. O sömürgeciliğe karşı en büyük “suç”u Kürt olarak dünyaya gelmekle işlemiştir. Ülkesini sevmesi ise suçlarını daha da arttırıp ağır hasta haliyle işkence görmesine yol açar. Fakat sağlığı daha fazla işkence ve bakımsızlığa, açlığa, susuzluğa dayanamayarak komaya girer. Yeniden hastaneye kaldırılır. Öleceği kesinleşen, hastanenin kurtulamaz raporu verdiği her tutuklu gibi Süleyman arkadaş da devlet politikası gereği dışarıda ölmek üzere tahliye edilir. Bu tahliyelerdeki amaç Diyarbakır zindanında katledilen tutukluların katilini toplumdan gizlemeye yönelik bir politika olarak vahşet yılları boyunca işletilmiştir.

Süleyman arkadaşta öleceği anlaşılınca hastaneden tahliye edilir, kısa süre sonra evinde işkencelerin etkisi sonucu yaşamını yitirip Diyarbakır zindan şehitleri arasına katılır.

Süleyman arkadaşın yıllarca ilkel milliyetçilerle ilişkisi olmuştu. PKK’yle ancak zindanda, vahşi işkenceler altında tanışma olanağı bulabilmişti. Zindanda işkenceye karşı tavırlarından dolayı partili tutsaklara olan sempatisi giderek PKK’ye bağlılığa dönüşür. Sık sık partili tutsaklarla girdiği sohbetlerde “Ben PKK’yi tanıyamamıştım. PKK’yi birkaç öğrencinin basit bir örgütü olarak biliyordum. Artık inanıyorum ki Kürdistan devrimini PKK yapacak, işkencelere karşı dayanıklılığınız bana güçle inanç veriyor” derdi. Onu tanıyan partili tutsaklar, yiğit bir Kürt yurtseveri olarak anlatırlar.

Mücadele Arkadaşları

SÜLEYMAN FAKAN

Doğum Yeri ve Tarihi: Hakkâri-55 Yaşlarında

Şehadet Yeri ve Tarihi: 37. Koğuş-1982

Şehadet Nedeni: Türkçe Bilmemek

Şehadet Biçimi: İşkence

Yargılandığı Dava: Kaçakçılık

Süleyman arkadaş 55 yaşlarında Hakkarili yurtsever bir insandı. Yaşamı hakkında yeterli bir bilgiye sahip değiliz. Onu zindanda katledilen yurtsever bir Kürt insanı olarak tanıyoruz. Devlet güçlerinin 12 Eylül dönemi estirdiği sömürgeci faşist terör, tutuklama ve katliamı furyası sırasında Süleyman arkadaş tutuklanıp ağır işkencelerden geçirilerek Diyarbakır zindanına konulur.

Diyarbakır zindanı birçok yurtsever insanımızın olduğu gibi Süleyman arkadaşın da kanına girmekte gecikmez. Yaşlı haliyle sürekli olarak girdiği ağır faşist "eğitim" ve işkenceler Süleyman arkadaşın kısa sürede yıpranmasına yol açar. Türkçe bilmemesi gördüğü işkencelerin misliyle artmasına neden olur. Yürüyemez, konuşamaz kısacası doğal ihtiyaçlarını dahi karşılayamaz bir hale gelir.

Durumu ağırlaştıkça, girdiği işkencelerde artar. Son olarak Diyarbakır askeri hastanesine kaldırılır. Burada da bir süre gardiyanların işkencelerine maruz kalır. Tedavi edilmeden cezaevine yeniden geri gönderilir. Cezaevinde yeniden sistemli işkencelere maruz kalır. Sağlık durumu iyice bozulup öleceğinden emin olan cezaevi yönetimi Süleyman arkadaşını yeniden hastaneye yatırır. Hastanedeki tutsaklar Süleyman arkadaşın her yanının yara bere içinde olduğunu söylerler.

Fenalaştığı bir gün tutuklu koğuşundan alıp götürürler ama tedavi için değil, yan odalardan birine koyarlar, orada yaşama gözlerini kapar ve şehitler kervanına katılır.

Hasta tutuklulardan birini sabah Süleyman arkadaşın odasına sokup ortalığı temizlemesini isterler. Arkadaş ranzada kımıldısız, sırtüstü uzanmış olan kişiyi görmek için üstündeki kanlı beyaz çarşafı kaldırıncı Süleyman arkadaşın çırlçıplak, her yeri şiş ve yara içindeki ölü bedeni ile karşılaşır.

Süleyman arkadaşta Diyarbakır zindanında şehit düşen diğer yurtsever arkadaşlarımız gibi her türlü vahşi işkenceye karşı yurtseverliğin ve insan onurunu korumanın en seçkin örneklerinden biri olur.

Mücadele Arkadaşları

SOFİ ABDURRAHMAN

Doğum Yeri ve Tarihi: Cizre Kereşi Köyü-50 Yaşlarında

Şehadet Yeri ve Tarihi: 36. Koğuş-1982

Şehadet Biçimi: İşkence

Yargılandığı Dava: PKK

Sofi Abdurrahman arkadaşta Diyarbakır zindanında işkencelerle katledilmiş, ancak katledildiği, yıllar sonra (1988) konuyla ilgili yapılan bir araştırmada anlaşılmıştır. Arkadaşın katledildiğinden yıllarca tutukluların bile haberi olmamıştır. Hatta bu arkadaşın Diyarbakır zindanına konulduğundan bile habersiz olunmuştur. Diyarbakır zindan şehitlerinden olduğu uzun süre bilinmemiştir.

Sofi Abdurrahman adlı arkadaş hakkında detaylı bilgi edinilmesine karşın, 1988 Ekim'inde Diyarbakır zindanında devlet güçlerinin faşist saldırısı sırasında tutukluların tüm eşyaları yağmaladığından, Diyarbakır zindan gerçeği ile ilgili birçok yazılı bilgilerde gasp edilip yağmalanmıştır. Bu nedenle yeniden arkadaş hakkındaki bilgileri edinebilmenin de olanağı kalmamıştır.

Arkadaşın soyadı hatırlanmamakla birlikte Cizre yöresinde Sofi Abdurrahman olarak tanınan yurtsever bir insandır. 12 Eylül faşizminin iktidara gelmesiyle birlikte başvurduğu yoğun tutuklama, katliam ve işkence politikalarının sonucu 1982 ortalarında tutuklanır.

Tutuklanmasına neden olan PKK'ye duyduğu sempattir. Eski bir yurtsever olan Abdurrahman arkadaş Sofi lakabını dinsel (İslami) etkinliklerinden almıştır. Ülkemizin birçok yöresinde olduğu gibi Cizre bölgesinde de din adamları genelde yurtsever fikirler taşır. Asimilasyonun etkin olduğu batı bölgelerinin tersine dinsel eğilimlerin içinde Kürt dili ve edebiyatının mevcut bir yeri vardır. Dinsel eğitimlerinde Kürt dili temel alınıp, Kürt edebiyatı ve geleneğinin iç içeliğini daha çocuk yaşta aldıkları (Faki'lik) eğitimiyle bir yandan din adamı, diğer yandan birer yurtsever olarak yetişirler.

Ve bu kesimin T.C. ile hiçbir ekonomik, kültürel ve siyasal bağı olmaksızın Kürt dili, kültür ve geleneğiyle iç içe yaşarlar.

Sofi Abdurrahman arkadaşın, sahip olduğu yurtseverlik PKK önderliğinde geliştirilen ulusal kurtuluş mücadelesiyle tanışınca, onu partinin ulusal ve sınıfsal mücadelesine sempatiyle bakmasını doğurmuştur; ancak PKK ile sınırlı, bir taraftar düzeyinde ilişkileri gelişmeden mücadeleden etkilenen binlerce insandan biri olmasına yol açmış ve partinin siyasal örgütlülüğü kapsamına alınmadan tutuklanarak işkencelere tabi tutulmuştur.

Mardin tugayında bir ayı aşkın gördüğü ağır işkencelerden sonra tutuklanıp, Diyarbakır zindanına atılmıştır. İlk konulduğu yer olan 35. koğuş hücrelerinde vahşi işkencelere tanık olmuştur. Sorgu merkezlerinde gördüğü ağır işkencelerin Diyarbakır zindanının vahşeti yanında hafif kaldığını yaşayarak görmüştür.

Diyarbakır zindanına konuluşunun 2. günü gördüğü ağır işkenceler sonucu öd (Safra) kesesi patlar. Askeri hastaneye kaldırılır. Diyarbakır zindanında katledildiği anlaşılmaması diye tahliye edilip, koma halinde devlet hastanesine kaldırılıp orada şehit düştüğü söylenir. Hakkındaki bir başka bilgi ise, şehit olduktan sonra ailesine teslim edildiğidir.

Ülkesine halkına ve partisine duyduğu engin sevgi ve derin yurtseverlik bağları onu seçkin bir yurtsever ve insan kılmış, inandığı doğrulardan taviz vermeyerek onurlu yaşamın adı olmuştur.

Mücadele Arkadaşları

BEDİİ TAN

Doğum Yeri ve Tarihi: Mardin Midyat-1933

Doğum Tarihi: 1933

Şehit düştüğü Tarih: 15.7.1982

Şehadet Yeri: 33. Koğuş

Şehadet Biçimi: İşkence

Yargılandığı Dava: PKK Siirt-Batman Gurubu

Bedii Tan, PKK taraftarı olarak tutuklanıp Diyarbakır zindanına konur. PKK Batman grubu davasında yargılanır. Diyarbakır zindanında gördüğü ağır işkenceler Bedii arkadaşın zindan şehitleri arasına katılmasına neden olur.

Bedii arkadaş, düşmanın yüreğine korku salan Dörtlerin şehit düştüğü 33. koğuşun yaşlı tutuklularındandır. Dörtlerin (Ferhat, Necmi, Eşref, Mahmut) eylemi, düşmanın yükselttiği ihanet politikasına karşı güçlü bir çıkış olmuş, düşman ise tutukluların direniş eylemine karşı işkenceyle ölümü dayatıp, işkencelerin dozunu daha da arttırıp direnişleri durdurmayı ve daha güçlü direnişler yaratılıp ihanet politikası kırılmadan hedefine ulaşmayı amaçlar.

Dörtlerin eyleminden sonra 33. koğuş korkunç bir vahşete tabi tutulur. Birçok tutukluya akla gelmeyen işkence yapılır. Tutuklular günlerce işkence görür. Onlarca tutuklu komaya sokulur. Koğuşun içi su ile doldurulup, tutuklular ıslatılarak baygın halde su içinde yatırılır. Kalaslı falakalı işkencelerle su içinde yatırma günlerce devam eder. Bu uygulama 1.5 aya varan bir süre uygulanır. Su içinde yatırılıp şiddetli işkenceler sonucu Bedii Tan arkadaşta diğer tutuklular gibi fenalaşır.

33. koğuşta işkenceleri yürüten Esat Oktay Yıldırım, Ali

Osman Aydın, minik lakaplı üsteğmen, “Gestapo” lakaplı Adnan Gürdük ve diğer işkencecilerdir.

Bedii Arkadaşın işkenceler sonucu vücudu şişer. Bu haliyle bile işkence görür. Daha sonra ölüm komasına girer ve askeri hastaneye kaldırılır. Hastaneye kaldırılışından bir gün sonra 15. 7. 1982 günü yaşamını yitirir.

İşkenceciler 33. koğuşun tüm tutuklularını işkenceden geçirdikten sonra özellikle yaşlı ve hasta tutuklulardan birkaçı günlerce su içinde yatmamak ve daha ağır işkenceler girmemek için işkencecilere yalvardıklarında bu uygulamalardan kurtulurlar. Bedii arkadaş da su içinde yatırılmaması için işkencecilere ricada bulunulması tavsiye edilir. Fakat Bedii arkadaş “işkencecilere yalvarmaktansa arkadaşlarım gibi bende su içinde yatarım” diyerek bu tavsiyeyi onur kırıcı olarak görür. Su içinde yatırılır her gün, ağır işkencelere rağmen işkencecilere karış nefretini korur. Birkaç gün içinde hastalanıp su ile dolu beton zeminden kalkamaz olur. Bu haliyle de işkenceye girmesi sürer. Çektiği acıları şahadetiyle diner.

Tutuklu arkadaşları iki gün sonra Bedii arkadaşın özel giysileri istenince şehit düştüğünü öğrenirler. O inandığı değerler uğruna ölümü göze alan ama düşmanına diz çökmeyerek direniş temelinde onurunu koruyan Kürt yurtseverliğinin seçkin örneklerinden biri olur.

Mücadele Arkadaşları

AZİZ ÖZBAY

Doğum Yeri ve Tarihi: Diyarbakır-55 yaşlarında

Şehadet Yeri ve Tarihi: 16. Koğuş-18 Kasım 1982

Şehadet Biçimi: İşkence

Yargılandığı Dava: PKK Diyarbakır Grubu

Aziz Özbay arkadaş 12 Eylül sömürgeci faşizminin iktidarda en güçlü olduğu, katliam, tutuklama ve işkencelerle terör estirdiği, partimizi örgütsel, ideolojik ve politik olarak korkunç saldırılarla imha etmeye güçlü bir şekilde yöneldiği 1980'li yıllarda parti ile olan bağlarını kesmeyen yurtsever bir Kürt insandır. Yurtseverliğin gereğini en zor koşullarda yerine getiren yiğit bir PKK taraftarıdır.

Aziz arkadaş 1982 yılında Diyarbakır'da faaliyet yürütür. Bir grup partili (PKK) arkadaşla birlikte ele geçirilir. Tutuklanmasıyla şehit düşme tarihleri arasında uzun bir zaman süreci yoktur. Polis sorgusunda ağır işkencelerden geçtikten sonra Diyarbakır zindanına konulur. Oda diğer tutuklanan arkadaşlar gibi 36. koğuş hücresinde bir süre tutulup burada da azgın işkencelerden geçirilir.

Daha sonra beş arkadaşla birlikte 16. koğuşa getirilir. Daha koğuşa sokulmadan işkence zoruyla Aziz arkadaş ve yanındaki dört arkadaşla birer paket sigara, çamaşır deterjanı ve acı pul biber yedirilir. O gün akşama kadar kusarlar. Mideleri tahrip olur. Bir süre yemek yiyemez olurlar. Aziz arkadaş şeker hastasıdır. Yakalandığı günden beri eksik olmayan işkence ve ilerlemiş yaşı kısa sürede yıpranmasına yol açar.

Tutsaklara günde 16 saat işkenceler ve ırkçı marşlar eşliğinde eğitim adı altında faşist kurallara tabi tutulup eğitim yaptırılır. Aziz arkadaş Türkçe bilmez, söylenmesi istenen marşları

söyleyemez. Bu nedenlerde Aziz arkadaş her gün eğitim sırasında işkencelerden geçirilir. D. Blok gardiyanları her gün Aziz arkadaş, marş okuyamadığı ve yaşlılık ile işkenceler sonucu eğitim yapamadığında havalandırmada ağır işkence yaparlar. Aziz arkadaş artık bırakalım eğitimi, yürüyecek durumda bile değildir.

Yine bir gün Aziz arkadaş eğitim sırasında meydan dayacağından geçirilir. Aldığı tekmeler sonucu komaya girer. Aziz arkadaşı hastaneye götürürler. Hastanede üç gün tutulur. İlk götürüldüğü günde başlayan falakaya çekme, yerde süründürme, tualete çıkarmama ve diğer akla gelebilecek işkence türlerini uygularlar. Özellikle hastaneye kaldırılan tutuklunun ölüm durumuna gelmesi esastır. Yoksa hastaneye kaldırılan ölmez. Ama hastaneye kaldırılan tutsaklar, burada daha ağır işkenceleri yaşarlar. Komaya giren tutuklulardan hastaneye kaldırılanların sağ kalmalarının olanağı yok denecek kadar azdır. Bu nedenlerle tutsaklar hastaneden kalmak istemezler. Hastanede yatmaktansa cezaevindeki işkenceleri tercih ederler. Tutsakların kaldırıldığı hastanede Diyarbakır Askeri Hastanesidir. Diyarbakır Askeri Hastanesi işkenceleriyle zindandaki işkenceleri gölgede bırakır. Askeri hastanesinde tedavi yerine işkence esas alınır. Aziz arkadaşta üç gün Askeri hastanede kalıp, her günü işkencelerle geçirdiğinden cezaevinde koğuş arkadaşlarının yanına dönüp orada ölmeyi tercih eder. Taburcu olması için hastane yetkililerine baş vurur ve cezaevine geri getirilir.

Cezaevine getirildiği 18 Kasım 1982’de yine eğitime çıkarılarak işkenceye alınır. D Blok gardiyanlarının meydan dayacağı sonucu ölüm komasına girer. Karnı şişer. Yeniden Diyarbakır Askeri hastanesine götürülür. Bir-iki gün sonra Aziz arkadaşın da koğuştaki özel eşyaları gardiyanlar tarafından “tahliye oldu” denerek istenir. Aziz arkadaşta diğerleri gibi partiye olan bağlılığı ve engin yurtseverliğini koruyarak bu uğurda yaşamını feda edip 18 Kasım 1982 günü ölümsüzler arasına katılır.

Aziz arkadaş her işkenceden sonra, Türk Devletinin düşman olduğunu söyler, vahşiliğini anlatır. Ve bu vahşete karşı savaşmak gerektiğini, savaşmamanın namussuzluk olduğunu anlatarak bu sözleriyle halkımızın düşmana olan kinini hatırlatır ve yurtseverliğini dile getirir. Onurlu yurtsever bir Kürt insanı, yiğit

bir PKK taraftarı olarak her zaman hafızalarda anısı taze kalacaktır.

Mücadele Arkadaşları

AZİZ BÜYÜK ERTAŞ

Doğum Yeri ve Tarihi: Urfa-Halfeti-Sieltek Köyü-50

Yaşlarında

Şehadet Yeri ve Tarihi: 27. Koğuş-3 Aralık 1982

Şehadet Biçimi: İşkence

Yargılandığı Dava: PKK Halfeti-Bozova Grubu

Aziz arkadaş 12 Eylül sonrası tutuklanıp PKK Halfeti, Bozova gurubu dava dosyasından yargılanmak üzere Diyarbakır zindanın 17. koğuşuna konur. PKK ile ilişkisi olduğu gerekçesiyle tutuklanmıştır. Diyarbakır zindanında yaşanan vahşi yıllarda Aziz arkadaş ta yıllarca işkence altında tutulur. Burada Türk devletinin gerçek karakterini, insana verdiği değeri tutuklulara yapılan işkencelerden daha iyi anlar.

Aziz arkadaş zindanda her anı işkenceyle örülü yaşamı içinde sömürgeciliğin üyesi olduğu Kürt halkını yok etmek, tarihten silmek istediğinin bilincine varıp, ulusal kimliğin önemini kavrar. O yaşına kadar Türk sömürgeciliğinin, Kürt halkının düşmanı olduğu konusunda tereddüt içindedir. Ama Diyarbakır zindan gerçeği, sömürgecilik tarihinin binlerce yıllık vahşetinin sergilendiği bir alandır. Aziz arkadaş gibi birçok Kürt insanı, Kürt ve Kürdistan'lı olmanın, sömürgeciliğin ve yok etme politikalarının ne olduğunu bizzat yaşayarak kavramışlardır.

Aziz arkadaş doğal yapısı gereği sakın bir insandır. Türkçeyi iyi bilmez. Gördüğü ve tanıdığı olduğu işkenceler onu işkenceciler karşısında katı tutumlu biri haline getirmiştir. İşkence altında bağırmayı, sızlanmayı insanlık onuruna yedirmez. Koğuş

arkadaşlarıyla sohbetlerde, düşmana olan nefretini dile getirip o yaşına kadar sömürgeciliğin ve vahşi politikalarının nasıl farkına varmadığını anlatır.

Aziz arkadaş, yaşamın faşist kurallarla yönetildiği ve bu kurallardan biri olan ırkçı marşlar okuma ve tekmil verme kurallarını işkencecilerin ön gördüğü temelde yerine getirmez ve getirmek istemez. Türkçeyi iyi konuşamaması, ırkçı Türk marşlarını ezberlemesini önler, yüksek sesle boğazını yırtarcasına tekmil vermeyi de onuruna yedirmez. Oysa o davranışların tümü de kuralları ihlal anlamına gelir. Ve bedeli ağır işkencelerle ödetilir. Bundan dolayı da Aziz arkadaş sık sık işkence görür. Çünkü günün on altı saati ırkçı faşist marşlar eşliğinde eğitim yaptırılarak doldurulmuş, geri kalan saatleri de faşist kurallarla programlandırılmıştır.

Yargılanmakta olduğu PKK Halfeti Bozova grubu duruşmasından döndükten sona tekmil verme kuralını ihlal ettiğinden, henüz koğuşa konulmadan Esat Oktay'ın talimatıyla, Bülent lakaplı işkenceci gardiyan tarafından kalaslarla işkence edilir. Bitkin vaziyette koğuşa alınır. Bu işkence seansı Aziz arkadaşın Diyarbakır zindanında göreceği ve yaşayacağı son işkence olayı olur.

27. koğuş tutukluları 3 Aralık 1982 günü öğle üzeri havalandırmada, sıraya dizilmiş işkenceci gardiyanlar eşliğinde ırkçı marşlar okunmaktadır. Kısa süre önce, mahkeme dönüşü gördüğü işkencenin taze izlerini taşıyan Aziz arkadaş boynunu tutup olduğu yerde kıvrılır. Büyük ihtimalle bir gün önce gördüğü ve kafasında şişkinliklere yol açmış işkence sonucu beyin kanaması geçirmektedir. İşkenceci gardiyanlar durumu görmelerine rağmen tavırsız kalırlar. Tutuklu arkadaşların dayatmasıyla Aziz arkadaş koğuştan alınıp, arkadaşlarca taşınarak cezaevi revirine götürüldüğünde şehit düşmüş olduğu anlaşılır.

İki gün sonra idare arkadaşın özel eşyalarını isteyince şehit düştüğü kesinlik kazanır. Tutuklular idarenin hazırladığı kendiliğinden ölüm tutanağını işkence ve tertiplere rağmen imzalamaz. Aziz arkadaş Diyarbakır zindanı vahşetinin onurlu direnişçisi olarak Diyarbakır zindan şehitleri arasına katılır

Mücadele Arkadaşları

RAMAZAN YAYAN

Doğum Yeri ve Tarihi: Urfa Siverek-1962

Şehadet Yeri ve Tarihi: 7. Koğuş-13 Ocak 1983

Şehadet Biçimi: işkence Sonucu Verem

Ramazan arkadaş Siverek'te gençlik arasında devrimciliğin geliştiği dönem, küçük burjuva milliyetçi grup saflarında (DDKD) yer alır. Yoksul bir ailenin bireyidir. Devrimci mücadeleye açık bir insandır. Ülkede ve bölgede faşist feodal komprador işbirlikçi güçlere karşı mücadele yükseldiği dönemde, devrimci direniş geliştikçe Ramazan arkadaş giderek küçük burjuva ve uzlaşmacı devrimcilikten düşünce düzeyinde uzaklaşır. PKK'nin devrimci direniş mücadelesine sempati beslemeye başlar.

Devrimci direniş Siverek'te feodal komprador işbirlikçi çetelere karşı aktif silahlı direniş temelinde yükselince, PKK saflarında yerini alır. PKK'nin önderlik ettiği bu direniş hareketinde bir sempatzan olarak saf tutar. 12 Eylül faşizminin iktidara gelişinden sonra 25.10 1980 tarihinde yakalanarak esir düşer. 25 gün süreyle Urfa'da işkence merkezlerinde işkence görür.

Daha sonra tutuklanıp Diyarbakır Askeri Cezaevine konur. Bu dönem zindanda işkencelerin tırmandırılarak, teslimiyetin dayatıldığı süreçtir. Teslimiyete karşı direnir. 8 günlük ilk (12 Eylül sonrası) açlık grevinde yer alır. Teslimiyet sonrası tutukluların kişiliksizleştirilip ihanet ettirilmeleri için işkencelerin daha da tırmandırıldığı dönemde arkadaşına ispiyonculuk ajanlık teklifleri sıklaştırılır.

Zindan iç güvenlik komutan yardımcısı (Esat Oktay'ın yardımcısı) Üsteğmen Ali Osman Aydın, arkadaşına ispiyonculuk yapması için sık sık işkence yaptırır. Ramazan arkadaş yapılan bu

özel işkencelere karşı bir türlü ispiyonculuk yapmayı kabullenemez, işkenceler altında gittikçe erir. Zindanın yaşam koşulları oldukça ağırdır. Fiziki işkencelerin yanı sıra açlık, bakımsızlık, tedavisizlik ve salgın hastalıklar tutukluları kırıp geçirmektedir. Ramazan arkadaşta bu koşullarda yüzlerce tutuklu gibi sağlığını yitirip verem (Tüberküloz) hastalığına yakalanır.

Sağlık durumu ağırlaşınca işkenceleri göze alıp cezaevi revirine çıkar. Askeri doktorun “herhangi bir rahatsızlığın yok” demesi üzerine işkenceciler tarafından “eğitimde kurtulmak için numara yapıyorsun” denilerek özel işkenceden geçirilir. Bu olay Ramazan arkadaşın sağlık durumunu daha da ağırlaştırır.

Ramazan arkadaş PKK Hilvan, Siverek grubundan yargılanır. Üzerinde yakalanan silahın kendisine ait olmadığını (başka bir arkadaşta ait olduğunu) ve kendisinin parti ile örgütsel bir bağının olmadığını söyleyerek, mahkeme tavrını bu şekilde koyar.

Şehit düşmeden bir ay önce kan kusmaya başlayınca ileri boyutlu verem olduğunun farkına varır. Tedavi görmek için birkaç kez doktora çıksa da cezaevi revir doktoru hasta olmadığını söyleyerek tedavisi için olanak sağlanmaz.

Verem yüzlerce tutuklu arkadaş gibi Ramazan arkadaşında ciğerlerini kemirir. Yürüyemez olmasına rağmen “sağlamsın” denilerek günlük “eğitimi” işkencelerine çıkarılarak her tutuklu gibi soğuk, yumruklu, coplu, kalaslı işkencelerden nasibini alır. En son yatalak olup yerden kalkamaz hale gelir. Arkadaşlarının yardımıyla doğal gereksinimlerini karşılar. Bu durum birkaç ay devam eder, her gün kan kusup erimesine rağmen en ufak insancıl bir müdahalede bulunulmadığı gibi, sık sık işkencecilerin tartaklaması, küfür ve alaylarına maruz kalır. Onun o halini gören işkenceciler yarattıkları bu vahşet eserini zevkle seyrederek.

Nihayet 22 Ocak 1983 günü veremin çürüttüğü akciğerlerin büyük bölümünü kusarak komaya girer. Ve o gün Diyarbakır Askeri hastanesine kaldırılır. Getirildiği Askeri hastanede morgcu lakaplı işkenceci askerin gazabına uğrayıp işkenceye maruz kalarak yerde tekmelenir ve aynı gün 23 Ocak 1983 günü yaşamını yitirir. Ramazan arkadaş Diyarbakır zindan şehitleri arasına katılarak ölümsüzleşir.

Mücadele Arkadaşları

MEDET ÖZDEMİR

Doğum Yeri ve Tarihi: Urfa-Siverek 1958

Şehadet Yeri ve Tarihi: 7. Koğuş-Mayıs 1983

Şehadet Biçimi: işkence sonucu verem

Yargılandığı Dava: TKP-ML TİKKO

Mehmet arkadaş TKP-ML TİKKO dava dosyasında yargılanan Siverekli bir gençtir. O da genç yaşında Diyarbakır zindanında işkence ve bakımsızlık sonucu yaşamını yitiren insanlardan biri olarak Diyarbakır zindan şehitleri arasına katılır.

Mehmet arkadaş 12 Eylül sonrası askere gider. Gözden uzak kalarak 12 Eylül'ün işkence ve zulmünden kurtulacağını sanır. Bir süre sonra askerlik yaptığı yerden tutuklanıp 7. kolordu Diyarbakır askeri hapishanesi 7. koğuşuna konulur. Tüm tutuklular gibi onu da işkenceli bir yaşam beklemektedir.

Diyarbakır zindanında tutuklular arasında yaygın salgın hastalıklar kol geziyordu. Salgın hastalıklar arasında aşırı bitlenmeden oluşan hastalıklar, cilt (mantar) hastalıkları, saç dökülmesi, diş çürümesi, verem vb. sayılabilir. Kötü koşullar, işkence, yetersiz beslenme ve hiçbir hijyen koşulunun olmaması bu salgın hastalıkların kaynağı olmaktadır.

Tutuklular yıllarca su ve sabunla temizliği adeta unutmışlardır. Buda yetmezmiş gibi tutuklulara kişi başına tüm ihtiyaçları için günde sadece bir bardak su ve yemek adı altında birkaç kaşık bulaşık suyunun verilmesi söz konusudur. Her gün sürdürülen fiziki ağır işkenceler de buna eklenince tutuklular kısa sürede yıpranıp her türlü hastalığa açık hale gelirler.

Ancak işkenceciler bunu da yeterli görmemiş olacak ki verem mikrobu özel olarak tutuklulara bulaştırılmıştır. İşkenceciler veremli olduğunu bildikleri tutukluların tahlil adı altında

balgamlarını bardaklara doldurup, topladıkları bardaklar dolusu balgamı tutukluların karavanalarına karıştırırlar. Zaten bulaşıcı hastalıklara açık hale getirilen tutsaklara böylece verem mikrobu adeta aşılır.

Cezaevi revirinde görev yapan doktorlarda tutukluların tedavisiyle ilgilenmediği gibi, bozulan sağlık durumlarının daha da ağırlaşp kronikleşmesi için, Tıp yeteneklerini ve bilimini işkence aracı olarak kullanmakta kusur etmemişlerdir.

Mehmet arkadaşta yüzlerce tutuklunun durumuna düşmüş, kısa sürede işkenceli yaşam sonucu sağlığını yitirmiştir. Tutuklulara musallat olan verem hastalığına yakalandığından Mehmet arkadaş uzun süre haberdar olmaz. Tutuklulara gün boyu yaptırılan “eğitim” denilen işkenceler hastalığının daha da ilerlemesine yol açmıştır. Hasta olduğunu anladıktan sonra da işkencelerden kurtulamamıştır. Hasta olduğunu işkencecilere her hatırlatmasında daha ağır işkenceler görmüştür.

Verem, Mehmet arkadaşı yer, bitirir. Yatalak olup yerden kalkamaz, sürekli kan kusar duruma gelir. Bu haliyle öleceği anlaşılınca hastaneye kaldırılıp cezaevinde ölmemesi sağlanır. Zindan da artan ölüm sayısını azaltmak amacıyla, zindan dışında ölüme terk etme politikası gereği, ölmek üzere olan tutuklular ya askeri hastaneye kaldırılıp orada ölmeleri sağlanır, ya da tahliye edilip dışarıda ölmeleri sağlanır. Bu politika ile zindanda da tutukluların ölüm oranları gizlenir. Bu politika sonucudur ki bugün Diyarbakır zindanında yıllarca uygulanan vahşetin ürünü ölüm olaylarının ancak çok az bir kısmı gün yüzüne çıkartılmıştır. Birçok tutuklunun ölüm olayı ise halen sırnı korumaktadır. Bugün dahi Diyarbakır zindanında yaşamını yitiren pek çok tutuklunun isimleri dahi bilinmemektedir.

Mehmet arkadaş kaldırıldığı askeri hastanede de işkencelere maruz kalır. Tedavi görmediği gibi, diğer tutuklulara olduğu gibi Mehmet arkadaşta da fiziki işkenceler uygulanır. Günden güne durumu daha da kötüye giden Mehmet arkadaş artık veremin çürüttüğü ciğerlerini kusma noktasına gelir. Ve Mayıs ayında yaşamını yitirip aramızdan ayrılarak Diyarbakır zindan şehitleri arasında yerini alır.

Mücadele Arkadaşları

MAHMUT GÜNERİ

Doğum Yeri ve Tarihi: Cizre-30 Yaşlarında

Şehadet Biçimi: İşkence Sonucu

Şehadet Yeri: Diyarbakır Cezaevinden Nakledildiği Midyat Cezaevi

Yargılandığı Dava: PKK

Cizre'nin köylerinden yoksul bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelir. Ömrü yoksulluk içinde geçer. Köyde yaşam zorlaşır ve Mahmut arkadaş ailesiyle birlikte Cizre'ye yerleşir.

Cizre'de gelişen devrimci mücadele, Mahmut arkadaşın da saflarda yer almasını sağlar. Mahmut arkadaş yurtsever bir insan olarak mücadelede yerini alır.

12 Eylül faşizminin iktidara gelmesinden sonra Mahmut arkadaş tutuklanıp ağır işkencelerden geçirildikten sonra Diyarbakır zindanına konulur. Diyarbakır zindanı insan öğütmeye, faşist katiller can almaya devam etmektedir. Diyarbakır zindanı Mahmut arkadaşın da yaşamına kast eder. Gördüğü ağır işkenceler sonucu hastalanır.

Daha sonra Mardin, Midyat cezaevine nakledilir. Burada bir süre kaldıktan sonra durumu ağırlaşır. Ve genç yaşında yaşamını yitirerek Diyarbakır zindan şehitleri arasına katılır.

Mahmut arkadaş hakkında geniş bir bilgi edinemedik. Diyarbakır zindanındaki tutuklular Mahmut arkadaşın ölümünden habersizdiler. Ancak daha sonra yapılan bir araştırma sonucu Mahmut arkadaşın Diyarbakır zindanında işkenceler sonucu aldığı ölümcül darbeler nedeniyle bir süre sonra 1983 yılında yaşamını yitirdiği anlaşılır.

Yapılan bir araştırmada, oda tesadüfen ortaya çıkan Mahmut

arkadaşın şahadeti gibi daha onlarca yurtsever devrimcinin şahadetinin bunca zaman geçmesine rağmen hala bilinmediği gerçeği uygulanan vahşetin düzeyini bizlere göstermektedir.

Mücadele Arkadaşları

HALİT ATALA

Doğum Yeri ve Tarihi: Diyarbakır 35 yaşlarında

Şehadet Yeri ve Tarihi: 26. Koğuş-Kasım 1983

Şehadet Biçimi: İşkence

Yargılandığı Dava: Kaçakçılık

Halit arkadaş, yaşamını kaçakçılıkla kazanan binlerce Kürt insanından biridir. 12 Eylül faşizminin iktidara gelmesinden sonra 1982 yılında tutuklanıp Diyarbakır Askeri Cezaevinin 26. koğuşuna konulur.

Daha önce yurtseverlik eğilimi olsa da yaşamın işkence ile örülü olduğu Diyarbakır zindanında güçlü kişilik ve iradesi sayesinde işkence altında yurtseverliği daha da gelişmiştir. Gördüğü işkenceler, devletin zindanda uyguladığı Kürt ve Kürdistan düşmanlığı Halit arkadaş Kürdistan ulusal kurtuluş kavgasının bir taraftarı haline getirmiştir.

Halit arkadaşın bulunduğu dönem Diyarbakır zindanında işkence, teslimiyet ve direnişin iç içe yaşandığı, karmaşık bir yapı söz konusuydu. Sömürgeci faşist düşman azgın işkencelerle teslimiyetten ihaneti, tutuklular ise teslimiyetten direnişi yaratmanın amansız kavgasını vermekteydiler. Halit arkadaş bu amansız kavgada bir insan ve Kürt olarak devrimci direnişe saygı ve sempati, faşizme ise nefret ve öfke ile dolmaktadır.

Diyarbakır zindanındaki kimi tutukluların kaçakçılıktan tutuklanmış olmaları, yani siyasal tutuklu olmamaları işkence görmelerini ve yaşamlarının cehenneme dönüşmesini engelleyemez. Diyarbakır zindanı; insani kimlik ve onurunu koruyan, alçaklaşmayan, insanlık değerlerinin çok azını dahi olsun şahsında korumaya çalışan her tutuklu için yaşamın işkence

haline getirildiği bir vahşet yuvasıdır.

Halit arkadaşına da birçok tutukluya olduğu gibi ispiyonculuk, ihbarcılık tekliflerinde bulunan işkenceciler her defasında, teklifleri reddedildiğinden yoğunca işkence yaparlar. Halit arkadaş, koğuş arkadaşlarının işkence görmelerine alet olmaksansa onurlu bir şekilde ihbarcılığı reddettiği için özel işkencelere tabi tutulur.

1983 yılının Kasım (veya aralık) ayında çıkarıldığı 7. kolordu askeri mahkemesinde “suçsuz” bulunarak tahliye edilir. Cezaevine dönüşünde aralarında “Bülent” lakaplı işkencecinin de bulunduğu birkaç işkenceci Halit arkadaşı 26. koğuş tutukluları hakkında bilgi vermesi için sıkıştırırlar. Halit arkadaş işkencecilerin tehditlerine aldırmandan ispiyonculuğu reddeder. Çılgına dönen işkenceciler, Halit arkadaşına kalaslarla işkence yaparlar.

Bülent lakaplı işkenceci ayakta duramayacak kadar halsizleşmiş Halit arkadaşına vurduğu son darbe ile merdivenin boşluğundan aşağı atar. 3. kattan birinci kat beton zeminine çakılan arkadaş koma halinde askeri hastaneye kaldırılır. Tutuklu arkadaşların anlattığına göre Halit arkadaş hastaneye yetişmeden son nefesini vermiştir.

Halit arkadaş insanlık onurunu ve kişiliğini kendi şahsında işkencecilere çiğnetmeyerek, faşizmin kişiliksizleştirme politikasına karşı yaşamını yiğitçe vererek Diyarbakır zindan şehitleri arasına katılmıştır.

Mücadele Arkadaşları

İSMET KARAK

Doğum Yeri ve Tarihi: Urfa-Suruç Kübik köyü-1950

Şehadet Yeri ve Tarihi: 32. Koğuş-Ocak 1984

Şehadet Biçimi: Ölüm Orucu

İsmet arkadaş Orta halli yurtsever bir Kürt insanıdır. Devrimcilik öncesi yaşamında köyde çiftçilik yapar. Ülkede gelişen PKK önderliğindeki devrimci direniş mücadelesinden etkilenip 1979 yılı sonlarında parti ile bir taraftar düzeyinde ilişkiye geçer.

İsmet arkadaş parti ile ilişkilendikten sonra kırsal alanda propaganda faaliyetlerini sürdürür. Ailesi içinde geliştirdiği devrimci ilişkiler sonucu evi devrimci faaliyetlerin işlek bir yeri olur. Devrimci faaliyetler ve hızla gelişen mücadele içinde kendini geliştirir.

12 Eylül faşizminin iktidara gelişinden kısa bir süre sonra tutsak düşer. Bir ayı aşkın bir süre Urfa sorgu merkezlerinde işkenceye tabi tutulur. Partinin bir sempatizanı olarak birçok ilişki ve gelişme hakkında bilgi sahibi olmasına rağmen işkencede parti sırlarını deşifre etmez.

Tutsak olarak konulduğu Diyarbakır zindanında yıllarca işkence altında yaşar ama binlerce tutsak gibi onurunu işkencecilere ezdirmes. Faşist işkencelerin kişiliksizleştirme ve ihanet ettirme politikasına karşı nefret besler.

5 Eylül 1983'te ihanet politikalarına ve işkenceye karşı başlatılan kitlesel direniş içinde aktif olarak yer alır. 1 Eylül günü PKK'nin kadro ve militanlarınca örgütlü olarak başlatılan Eylül ölüm orucu grubunda yer almamasına rağmen birçok tutsak gibi kendiliğinden Eylül ölüm orucuna katılıp direnişi boyutlandırır. Ölüm orucu sırasında ciddi rahatsızlıklar geçirse de eylem zaferle

sonuçlanana kadar büyük bir kararlılıkla eylemi sürdürür.

Direnişin zaferi sonrası ölüm orucunun etkisiyle giderek rahatsızlığı ilerler. Sık sık kan kusmaya başlar. Sağlığını yitirmesine karşın tedavisi için cezaevi yönetimi kılını kıpırdatmaz, adeta ölüme terk edilerek doktor kontrolüne alınmaz. Zindandaki tüm tutsakların yoğun başvuruları dikkate alınmaz.

Düşman, Eylül direnişinin zaferiyle sağlanan ortamı hazım edemez ve 1984 Ocak saldırısıyla yeniden eskiye dönmek ister. Buna karşı tutsakların başlattıklarını Ocak ölüm orucu sonucu geri adım atmak zorunda kalan faşist düşman bu arada ölüm komasına giren İsmet arkadaşı askeri hastaneye kaldırır. Zamanında tedaviye alınmayan arkadaşına kaldırıldığı askeri hastanede artık herhangi bir tıbbi müdahalede bulunma şansı kalmamıştır.

İsmet KARAK arkadaş, devrime, halka, partisine ve insanlık değerlerine bağlılığın gereğini katıldığı ölüm orucunda yaşamını ortaya koyarak yerine getirir ve şahadeti ile Diyarbakır zindan şehitleri arasında yerini alır.

Mücadele Arkadaşları

YILMAZ DEMİR

Doğum Yeri Ve Tarihi: Konya-1962

Şehadet Tarihi Ve Yeri: 18 Ocak 1984-10. Koğuş

Şehadet Nedeni: İşkence Politikasını Protesto

Şehadet Biçimi: Kendini Asmak:

Yargılandığı Dava: Özgürlük Yolu Davası

Yılmaz arkadaş Diyarbakır zindanında vahşeti ve işkenceleri protesto amacıyla ölümlü eylem koyup yaşamını feda eden yiğit bir insandır. Diyarbakır zindanında ölümlü eylemler konarak yaşanan direnişlerden biride Ocak 1984 Kitlesele direnişidir. Ocak direnişi Diyarbakır zindanında teslimiyet, ihanet, işkence ve tüm faşist politikalarını kıran bir eylemsellik olmuştur.

Ocak direnişini zafere götüren de direniş içinde yaşamlarını insanlık onuruna feda eden ve direnişle ölümsüzleşen Ocak direnişi şehitleridir. Yılmaz arkadaş da Ocak direnişi şehitlerinden olup, yaşamını bilinçli bir seçimle insanlığa adayan yiğit bir insandır.

Ocak direnişi tutukluların özel işkencelere alınıp teslim olmaya zorlandıkları koğuş baskınlarıyla meşhurdur. 1983 Eylül kitlesele direnişiyle teslimiyeti kıran tutukluların bu başarısını hazmedemeyen faşist düşman, tutukluların yeniden teslimiyet içinde ihanete sürüklenmeleri için ocak saldırısıyla harekete geçer. İki ay boyunca Diyarbakır zindanı cehennem yerine çevrilir. Her koğuş baskını adeta meydan savaşı ya da zorba fetihlerin kaleleri fethini andırır. İnsanlar acımasızca işkencelerden geçirilir, sayısız tutsak sakatlanıp, çıldırıp, komaya sokulur. Basılan her koğuşun tutukluları daha sonra sinema salonu ve özel işkence yerlerine alınarak buralarda teslim alınmaya zorlanır. Teslim alınan

tutsaklara Türkçülük andı söyletilip Tek Tip elbise giydirilerek koğuşlara gönderilir. Burada yeniden 1981-82 ve 83 yıllarının işkence ve teslimiyet içindeki yaşam koşullarına dönülmek istenir.

17 Ocak günü sıra 10. koğuşa gelir. Basılan koğuştaki tutsaklar işkence seanslarından sonra ayrıştırılır. Direnenler 36. koğuşun hücrelerine, teslim alınanlar ise, kendi koğuşlarına geri gönderilir. Yılmaz arkadaş da teslim alınıp yeniden eski koğuşuna götürülen arkadaşlar arasındadır. Henüz koğuşları basılmadan vahşi saldırıları durdurmak amacıyla tutuklu arkadaşlarına ölümlü eylem koyma önerisinde bulunsa da önerisinde yalnız kalır, sinema salonuna götürüldüklerinde de bu düşüncededir. Arkadaşları teslim alınıp koğuşa getirildiğinde Yılmaz arkadaş da aralarında. Teslim olma tavrı Yılmaz arkadaş rahatsız etmektedir. Koğuşa dönüşünde Yılmaz arkadaş oldukça düşünceli ve dalgındır. Onuruna karşı bir eziklik ve utanç içindedir. Koğuştaki tutuklulardan kimiyle aralarında geçen konuşmalarda Yılmaz arkadaş, “Kendimize özgürlükçü diyoruz ancak ölüm anı gelip çattığında ölümü göze alamıyoruz. Teslim oluyoruz. Bizim yaptığımız özgürlük için savaşmak değildir” der. Ve bu sözlerini koğuş penceresinden karşı koğuşta bulunan (3. koğuş) özgürlük yolundan arkadaşlarına teslimiyeti bırakıp direnişe davet ederek tekrarlar. Yılmaz arkadaş kendisini bir özgürlük savaşçısı olarak görmektedir. Ve bunun gereklerini de yerine getirmeye kararlı olduğunu konuşmalarında ifade eder. O artık özgürlük savaşçısı olmanın bilincine ermiştir. Sömürgeci faşist düşmanla reformcu, uzlaşmacı, teslimiyetçi çizgi ve pratikle Kürdistan halkına ve devrim davasına hiçbir olumlu miras ve ileri adım kazandırmayacağını anlamıştır. Yaşadığı teslimiyet ve işkenceli yıllar, Yılmaz arkadaşın halkın davası, insanlık onuru ve siyasi kimlik uğruna ölmesi gerektiği yerde bunu tereddütsüz yapmayı kavratmıştır.

Yılmaz arkadaş bir özgürlük savaşçısı olarak ölümsüzleşmeye yeminlidir artık. Yıllardır yaşadığı teslimiyetin utancını ruhundan söküp atmaya kararlıdır. Kürdistan’da da devrimin ve zindanda zaferin ancak ve ancak özgürlüğe inananların yaşamını feda etmeyi cesaretle göze almaktan geçtiğinin bilincinden hareketle Diyarbakır zindanında gelenekselleşen kendini asma türü eylemle yaşamını feda etme kararlılığına ulaşır.

Yaşanan vahşi işkenceler giderek hız alıp tırmanmaktadır. Ölümlü eylem koyarsa hem teslimiyetin utancından kurtulacak hem işkencecileri biraz olsun ürkütüp direnişin kararlılığını gösterecek ve hem de ölümü ile sömürgeci faşizmin vahşi zindan politikalarını protesto ederek teslim alınan tutukluları özellikle de kendi arkadaşlarını direnişe davet edecektir diye düşünür.

Koşuş baskına uğrayıp her şey gasp edildiğinden, ranzalar ve yaralı tutuklularla yırtık kanlı çarşaflardan başka bir şey yoktur. Yılmaz arkadaş bu çarşaflardan eylemi için kullanacağı ipi hazırlar. Daha sonra eyleminin mahiyetini yukarıda açıkladığımız biçimde yazar, söz olarak da “özgürlüğü için savaşmayana özgürlükçü denilemez” mesajını ekler. 18 Ocak gecesi tüm koşuş işkenceden bitkin vaziyette uyurken tuvalet bölümüne gidip su borusuna bağladığı iple kendini asar. Tutuklular ertesi sabah onun ipte asılı bedeniyle karşılaşır. Bıraktığı mesajı yüksek sesle okurlar. Daha sonra mesajı yeniden gömlek cebine koyarak idareye durumu haber ederler. İdare mesajı okuyunca, tutukluların Yılmaz arkadaş şahsında direnişe ve onurlu yaşama olan bağlılığını bir kez daha görür.

Yılmaz arkadaş teslimiyetin asla kurtuluş olamayacağını “Özgürlük için savaşmayana özgürlükçü denilemez” diyerek şahadetiyle ispatlamış ve Diyarbakır zindanı direniş şehitleri arasına katılıp ölümsüzleşmiştir.

Mücadele Arkadaşları

NECMETTİN BÜYÜKKAYA

Doğum Yeri Ve Tarihi: Siverek-1947

Yakalandığı Tarih: 1982

Şehadet Tarihi ve Yeri: 23 Ocak 1984-24. Koğuş

Şehadet Biçimi: İşkence

Yargılandığı Dava: PPKK Dava Dosyası

Necmettin arkadaş 1947 Siverek doğumlu, evli iki çocuk babasıdır. Yaşamı politika içinde geçmiştir. Politik yaşamında birçok siyasi ilişki ve anlayış içinde yer almış ve ayrılmıştır. Politik yaşamı daha çok bir arayış içinde geçmiştir. Kürdistan’da 1970’li yıllarda kimi siyasal hareketlerin oluşmasında direk katılımı vardır. 1968’li yıllarda Doğu Devrimci Kültür Ocakları (DDKO) içinde kurucu üye olarak yer alır. Kürdistan’ın kimi şehir merkezlerinde gerçekleştirilen Hawar mitinglerinin organizasyonlarında faaliyet yürütür.

12 Mart faşizminin iktidara gelişinden sonra DDKO davasında hakkında Diyarbakır sıkıyönetim komutanlığınca dava açılır. Bu sırada ülke dışına çıkarak üç yıl İsveç’te mülteci olarak yaşar. 1974 yılında çıkarılan af sonucu yeniden ülkeye dönüş yapar.

1975 yılında Sait KIRMIZI TOPRAK “Şivan” ve bir grup arkadaşıyla birlikte TKDP’yi (Türkiye Kürdistan’ı Demokrat Partisi) kurarlar. TKDP’nin kurucuları arasında yer alır. TKDP’nin program taslağı diğer parçalardaki KDP’ler vb siyasal oluşumlardan esinlenerek oluşturulur. Bu parti Orta-Batı Kuzey Kürdistan’da silahlı mücadeleyi benimsemez. Bunun yerine legal

faaliyeti esas alarak mücadele yürütür.

1976 yılından itibaren TKDP'nin legal kuruluşu olarak geçmişteki DDKO benzeri DDKD (Devrimci Demokratik Kültür Derneği) kurulur. Faaliyetlerini DDKD vasıtasıyla yürütür. Daha sonra TKDP'den ayrılarak "bağımsız" kalır. Son olarak 12 Eylül'den sonra Necmettin Büyükkaya siyasal olarak YNK (Yekitiya Niştimana Kürdistan) ile ilişkilere ağırlık verir. Kuzey Kürdistan'da YNK çizgisinde yeni bir örgütlenme oluşturma faaliyetlerine katılır. 12 Eylül faşizminin iktidarı sonrası 1982'de yakalanarak Diyarbakır Askeri Cezaevine konulur. Şehit düşmeden önce 24. koğuştadır. 24. koğuştadır birkaç gün içinde iki tutuklu yaşamını yitirecektir. Bunlardan biri Remzi Aytürk, diğeri de Necmettin BÜYÜKKAYA arkadaşlardır.

Diyarbakır zindanında yaşanan kitlesel direnişlerin en görkemlilerinden biridir Ocak direnişi. Bu direniş aynı zamanda zorlu ve çok şehit verilen direnişlerden biridir. 1 Eylül 1983 kitlesel direnişiyle zindanda kırılan işkence politikaları ve yaşanan insanca ortamı hazmedemeyen sömürgeci faşizm Ocak saldırısıyla başlattığı ve 3 Ocak 1984 günü patlayan korkunç savaşta tutsakları yeniden teslim alıp vahşi işkenceler altında tutmak istemiştir.

23 Ocak günü, Ocak direnişi en çetin günlerinden birini daha yaşar. 24. koğuş basılıp tutsaklar topluca sinema salonuna alınarak işkencelerle teslim alınmak istenirler. Koğuş baskınlarıyla ünlü Ocak direnişi günlerinde koğuşlara giren işkenceciler tutsaklara kıyasıyla ellerindeki kalas, cop vb aletlerle saldırırlar. Cezaevinin her tarafı tutsakların kızıl kanlarıyla boyanır. Tutsaklara dayatılan teslimiyettir, tek tip elbise vb.dir. Özcesi dayatılan işkenceli ve onursuz yaşamdır.

Ocak direnişindeki başlıca eylem tarzları şunlardır: Geceli gündüzlü sloganlar atarak fiziki direnmek, ölüm orucu, barikatlar kurup, barikatların ardında savaşmak vb. Tutsakların ocak direnişi içinde koydukları ölümlü eylem türleri de şöyledir: kendini asma, boyun ve bilek damarlarını jiletle kesme, kendini yakma, kafalarını duvarlara, kalorifer peteklerine vurma vb. Ocak direnişinin de diğerlerinde olduğu gibi en görkemli eylemi ölüm orucudur. Ocak savaşı tamı tamına iki ay sürer. Ve bu iki ayın gecesini gündüzüyle cop, kalas, zincir darbelerinin tutsakların bedenlerinde çıkardığı sesler, ılgık sesleri, slogan sesleri, vahşi

naralar durmaksızın sürer. Böylesi korkunç bir savaşa insanlık hiçbir zaman tanık olmamıştır.

23 Ocak günü basılan 24 koğuşun tutsaklarından birkaçını gözüne kestiren işkenceciler, bu arkadaşları özel işkence yerlerinden biri olan “eski hamam” denilen yere götürürler. Götürülen PKK’li tutsakların yanında Necmettin arkadaşta vardır. Özel işkenceye alınmak amacıyla tutsak kitlesinden ayrıtılan bu arkadaşlara vahşi işkenceler yapılır.

Necmettin arkadaş koğuş basılmasından birkaç gün önce apoletli bir işkenceciyle koğuş kapısındaki barikatın arkasından tartışırken işkencecinin “öldürülürsün” tehdidine karşılık “Ben ölürsem çocuklarım toplum içinde alını açık gezer. Ölümümünden utanç duymazlar. Ama senin çocukların bir işkencecinin çocuklarını olmaktan utanç duyacaklar” diyerek cevaplar.

“Eski Hamam”ın koridorunda işkence altında sürüklenerek götürülen Necmettin arkadaşın kafasına “sinsi” kod isimli işkenceci üsteğmen tarafından indirilen bir kalas darbesi sonucu ağır yaralanır. Beyin kanaması geçirmektedir. Kaldırıldığı Diyarbakır Askeri Hastanesinde aynı gün yaşamını yitirerek Diyarbakır zindan Şehitleri arasında yerini alır.

O’nun çocukları onurlu bir şekilde başları dik yaşamaktadır.

Mücadele Arkadaşları

REMZİ AYTÜRK

Doğum Yeri ve Tarihi: Van-30.7.1958.

Şehadet Yeri ve Tarihi: 14. Koğuş-24 Ocak 1984

Şehadet Nedeni: İnsanca Yaşam İçin İşkenceyi Protesto.

Şehadet Biçimi: Kendini Asma.

Yargılandığı Dava: Ala Rızgari Grubu Dava Dosyası

Remzi arkadaş Diyarbakır zindanında direnerek şehit düşen ve hep neşeli, en zor koşullarda bile canlılığını yitirmeyen., ölüme giderken güle oynaya giden yiğit direnişçi bir insan olarak hatırlanır, anılır. Remzi arkadaş, “Ben yıllardır devrimcilik yaptım, devrime bağlılığımı hiçbir zaman unutmadım. İçinde yer aldığım örgütün (Ala rızgari) devrim yapacağını sanıyordum. Fakat burada (Diyarbakır zindanı), Kürdistan devrimini gerçekleştirecek tek gücün PKK olduğuna inandım. Beni PKK’ye yaklaştıran, PKK’nin zindan direnişleri oldu. Daha önceleri PKK’yi çok yanlış tanımıştım” vb biçimlerde sohbetlerde bulunarak zindan direnişlerine olan bağlılığını dile getiriyordu. İşte arkadaşı güle oynaya ölümü kucaklamaya götüren gerçek PKK’nin zindan direnişini kavramış olması ve düşmanı gerçek anlamda tanımış olmasıydı.

Remzi arkadaş 1958 yılında Van’da dünyaya gelir. Lise sıralarında yurtsever devrimci fikirler edinir. 1976 yılında Ala rızgari grubuyla ilişkiye girer. Siyasal faaliyetleri burada gelişir. Ala rızgarinin legal örgütü DEM AS DER Van Şubesinin kurucu üyeleri arasında yer alır. Van eğitim enstitüsünden mezun olur. 1979 yılında Van’da 12 Mart faşizmini protesto gösterisinde yaptığı konuşmasından dolayı tutuklanıp 45 günlük bir süre hapis yatar. Bu onun ilk tutsaklığıdır.

Van YSE 14. Bölge müdürlüğünde mutemet olarak çalıştığı sırada yarım milyonun üstünde bir parayı örgütüne kaçıırır. Bu olaydan dolayı aranmaya başlar. Avrupa'ya gitmek ister ama olanakları el vermez, bir süre illegal yaşamda kalır.

12 Eylül faşizminin iktidara gelişinden sonra, gizlenmekte olduğu Ankara'da 23. 11. 1980 günü sahte kimlikle yakalanır. Ankara işkence merkezi ÇAL'da işkenceden geçirilir. Tutuklanarak Mamak askeri cezaevine konur. Daha sonra 17. kolordu Diyarbakır sıkıyönetim askeri mahkemesinde açılmış olan Rızgari grubu dava dosyasından yargılanmak üzere Diyarbakır Askeri Cezaevine getirilir.

Diyarbakır zindanı Remzi arkadaş için siyaset yaşamında yeni bir alan olur. Düşmanın başta PKK'li tutsaklar olmak üzere genelde tüm tutsaklara yönelttiği korkunç işkenceler ve kişiliksizleştirme politikalarını görür. Bu süreçte PKK'li tutsaklar dışında diğer siyasal grupların direnmeden teslim olduklarını ve PKK'li tutsakların teslimiyet, kişiliksizleştirme ve imha politikasını kırmak, insani, siyasal ve ulusal kimliği korumak için girdikleri ölümlü direnişlere tanık olur. Mazlum Doğan'ın Newroz direnişi Remzi arkadaş siyaset olarak derinden etkiler. PKK'ye olan sempatisi zindanın vahşet yıllarında yaratılan görkemli direnişlerle başlar.

1 Eylül 1983 direnişi sonrası kaldığı 24. koğuşta PKK'nin önder kadrolarıyla rahatça konuşma ve düşüncelerini açabilme olanağını bulur. Bundan sonra PKK zindan örgütüyle düşünce alışverişi, öneri vb. biçimlerde ilişkiler içine girer. Fakat ilişkileri henüz yeterince geliştirip resmi bir konuma bürünmeden Ocak saldırısıyla patlayan 3 Ocak 1984 kitlesel direnişi ve bu direniş içinde arkadaşın şehit düşmesi onu yaşarken PKK üyesi sıfatı edinmesini engeller.

Remzi arkadaş vahşet yıllarında düşmanın kişiliksizleştirme politikasını reddeder. Vahşet ve teslimiyet yıllarında tutsaklara örnek denilebilecek bir yaşam sergiler. Düşmana olan kinini, insanlık değerlerine olan bağlılığını korur. Koğuştaki arkadaşlarına karşı hep güler yüzlü, sevecen davranan, yaptığı esprilerle arkadaşlarının acısını dindirmeye çalışan biri olur. Zindanda yükselen her direniş alevinin sıcaklığını yüreğinde yaşar.

Ocak saldırısıyla patlayan direnişte de oldukça canlıdır. Tutsaklarının teslim alınması amacıyla ağır işkenceler ve saldırılar yaşanmaktadır. Direniş can istemektedir. Tutsaklar bedel ödemeye hazırdırlar. Bu amaçla tutsaklardan kimileri kendilerini yakarak, kimileri kendilerini asarak, ölüm orucuna yatarak işkencelere karşı koyarlar.

Saldırıların boyutlandığı süreçte Remzi arkadaş bulunduğu 24. koğuşta PKK zindan örgütüne kendisini yakmak istediği önerisini götürür. Kendisiyle konuşan (Maş.) arkadaş şimdilik beklemesini, direniş tehlikeye düşerse o zaman düşünüleceğini söyler. Remzi arkadaş ölümlü eylem koymayı ciddi olarak düşünmektedir. Önerisini birkaç defa daha tekrarlar.

24. koğuş basıldığında (24 Ocak 1984) tutsakların bir kısmı özel işkence yerlerine alınıp geri kalan tutsaklar ise “sinema salonuna” götürülür. İçlerinde Remzi arkadaşta vardır. Teslim almak için tutsaklar işkenceden geçirilir. Remzi arkadaş direnmeden teslim olur. Direnirse 36. koğuş hücrelerine konulacağını ve hücreler kalabalık olduğu için ölümlü eylem koyamayacağını bilincindedir. Bu nedenle teslim olarak diğer teslim alınan tutsaklarla birlikte 24. koğuşa geri getirilir. Remzi arkadaş teslim olmayı ölümlü eylem koymak için bilerek seçer, ölümlü eylem koyma düşüncesi olmazsa rahatlıkla direnebilecek güçtedir.

Koğuşuna geri getirilince amacına ulaşmış olur. Hemen eylemin hazırlığına koyulur. Bir ip parçası bulur işkenceyi, sömürgeciliği ve faşizmi protesto eden kısa bir mesaj yazar. O gün oldukça neşelidir. Koyacağı direnişin sevincini yaşamaktadır. 24 Ocak 1984 gecesi onun yaşamında yepyeni bir sayfa açacaktır. O gece ölümsüzleşecektir.

Onu böylesi görkemli ve soylu bir direnişe götüren PKK zindan direnişçiliğini kendi kişiliğinde bütünleştirmesidir. Gece yarısına doğru 24. koğuşun tuvalet bölümünde kendini asarak sömürgeci faşizmin zindan politikaların ve işkenceleri protesto eder.

Remzi arkadaş gerçekleştirdiği soylu direnişle PKK zindan direnişçiliğini yaşatarak Diyarbakır zindan direniş şehitleri arasında yerini alarak ölümsüzleşir. O zindan direnişçiliğiyle benimsediği fakat resmi olarak bir üyesi haline gelemediği

PKK'nin direniş geleneğine bağlı kalmakla doğal bir üyesi haline gelir.

Remzi arkadaşı ölümlü eylemiyle gerçekleştirdiği direnişte ardından bıraktığı yazılı mesajda eylemini gerçekleştirmesinin nedenlerini anlattıktan sonra mesajını şu cümleyle noktıyor: “.... Bir gün Kürdistan halkının benim yaptığımı anlayacağına ve buna sahip çıkacağına inanıyorum. Ben Mazlum'un çizdiği yolda yürümek için eylemimi gerçekleştiriyorum.

Remzi AYTÜRK (İmza)”

Remzi arkadaş, Kürdistan halkı senin yücelttiğin direniş bayrağın bugün Kürdistan dağlarından faşist sömürgeci TC'ye karşı, partisi PKK önderliğinde savaşıyor. Takipçisi olarak ölümsüzleştiğin Mazlum'un çizdiği yolda PKK savaşçıları her gün özgürlük için yürüyerek, zaferi yaratarak, anıya bağlılığın gereğini en soylu biçimde şahadete ererek gerçekleştiriyor.

Mücadele Arkadaşları

ALİ TUFAN

Doğum Yeri Tarihi: Hilvan-1938

Tutuklanan Tarih: 28.4.1981

Tahliye Tarihi: 1983

Şehadet Yeri ve Tarihi: Hilvan-1984 Tahliyeden Birkaç Ay
Sonra

Şehadet Nedeni: İşkenceli Yaşam

Şehadet Biçimi: Hastalık

Yargılandığı Dava: PKK Hilvan Siverek Grubu Dava
Dosyası.

Ali arkadaş daha grup döneminde partiyle ilişkisi olan yurtsever bir insandır. Hoş sohbet, sohbetlerinde ağalığın zulmünü, baskının işleyen, feodal baskılar içinde büyümüş yoksul bir Kürt köylüsüdür.

Urfa bölgesinde feodal komprador ajan güçlere karşı geliştirilen partinin direniş hareketi geliştikçe Ali arkadaşta bulunduğu her yerde parti propagandası yapar. Onun bu tavrı bölgede feodal komprador çetelerin (Bucak çetesi) dikkatini çeker. Ali arkadaş öldürmek için bulunduğu köye baskın yapan Bucak eşkıyaları arkadaş kaçırırlar. Köy dışına öldürmek için götürdüklerinde Ali arkadaş traktörden atlayarak, gecenin karanlığından yararlanarak kurtulur.

Ali arkadaş bu olaydan sonra Hilvan'a yerleşir, ailesini de Hilvan'a getirir. Hilvan'da parti çalışmalarında yer alır. İstihbarat, parti silahlarını saklamak geceleri halkın güvenliğini korumak amacıyla nöbet tutmak vb. gibi işlerde faaliyet yürütür.

12 Eylül faşizminin iktidara gelişinden sonra 28 Nisan 1981

günü yapılan bir operasyonla yakalanır. Bir ay gibi bir süre Urfa işkence hanelerinde işkence görür. Daha sonra tutuklanarak Diyarbakır zindanına konur. Vahşet dönemini 39. koğuşta geçirir. Kişisizleştirme politikası doğrultusunda birçok arkadaşına olduğu gibi Ali arkadaşına da ispiyonculuk dayatılır ve bu amaçla işkencelere uğrar. İspiyonculuğu kabul ettiremeyeceklerini anlayınca Ali arkadaşından vazgeçerler. Teslimiyet koşullarında Ali arkadaş insanı ve yurtseverler kişiliğiyle arkadaşlarına olan bağlılığını korur.

Ali arkadaş vahşet yıllarında, işkenceli yaşam içinde tavırları ve davranışlarıyla koğuştaki arkadaşlarına örnek olan bir insandır. İşkence altında ezilip büzülmez, dayanır ve dayanılması gerektiğini arkadaşlarına anlatır. Sömürgeci faşist mahkemelerde PKK taraftarı olarak yargılanır.

İşkence altında geçirdiği yıllarda yüzlerce tutsak gibi Ali arkadaşta sağlığını yitirir. İşkenceli yaşam içinde oldukça yıpranır. 1983 yılında zindanda henüz vahşet koşulları sürerken tahliye edilir. Ali arkadaş tahliye edildikten sonra Hilvan'a gider. Fakat işkence sonucu bünyesinde oluşan ölümcül tahribatlar daha fazla yaşamasına olanak tanımaz. Tahliye edildikten 6-7 ay sonra işkencelerin etkisiyle yaşamını yitirerek Diyarbakır zindan şehitleri arasına katılır.

Mücadele Arkadaşları

CAHİDE KARAKAŞ

Doğum Yeri ve Tarihi: Siverek-25 Yaşlarında

Yakalandığı Tarih: 1981

Şehadet Yeri Ve Tarihi: Siverek- 1984

Şehadet Nedeni: İşkence Ve İtiraf Politikası Sonucu Delirme

Şehadet Biçimi: Kendini Asma

Yargılandığı Dava: TKP-ML- TİKKO

Cahide KARAKAŞ Sivereklidir. TKP-ML-TİKKO saflarında yer alıp faaliyetlerde bulunduğu bir süreçte 12 Eylül faşizmi tarafından 1981 yılında tutuklanarak Diyarbakır zindanına konur.

Diyarbakır zindanında erkek tutsaklara olduğu gibi kadın tutsaklara da her türlü işkence ve insanlık dışı uygulamalar yapılmaktadır. Kadın tutsaklara da günün tamamında "eğitim" adı verilen ağır askeri faşist kurallar uygulanmaktadır. Üstlerinde günün 24 saati coplu, kalaslı, zincirli işkenceciler eksik olmamaktadır. Kadınlık onuruna yönelik her türlü hakaret subay ve gardiyanlar tarafından yapılmaktadır.

Bütün ağır işkence ve uygulamalara rağmen kadın tutsakların azmi ve kurallara karşı koyuşları sayesinde, erkek tutsaklara uygulandıkları adi işkence kurallarının birçoğunu kadın tutsaklara uygulamakta güçlük çekerler. Kadınlarda teslimiyet politikasına alınır. İşkencelerle teslim alınıp kurallara uydurulurlar. Ama, bir türlü iğrenç emellerini bir bütün olarak kadın tutsaklar üzerinde hayata geçiremezler. Kadın tutsaklar arasında özellikle 1981-82 yıllarında sürekli korunan birbirlerine bağlılık ve korumaya yönelik tutumları, sessiz direnişleri uygulanmak istenen kişiliksizleştirme ve ihanet politikalarını boşa çıkarır.

Faşist düşman kadın tutsakları kişiliksizleştirmek ve

birer ihanet aracı olarak kullanmak için denenmedik yöntem bırakmaz. Bu uygulamaların en ağırlarından biri de “kadın polis odası” denilen bir hücreye kadın tutsakları kapatıp günlerce, haftalarca aç susuz bırakma, bu süre içinde Kurt köpeği saldırtıp parçalatma, falaka, meydan dayağı, küfür, sarkıntılık, ırza geçme tehditleri, kalaslarla dövme, su içinde yatırma, pislik içinde yatırma vb. daha birçok işkence yöntemlerine tabi tutarlar. Vahşet yıllarında Diyarbakır zindanından geçen kadın tutsakların büyük çoğunluğu defalarca bu uygulamalardan geçirilmiştir. Günlerce susuz bırakılan kadın tutsaklar, kendi idrarlarını içmek zorunda bırakılmışlardır. “Kadın polis odasına” alınan kadın tutsakların itiraf yapmaları için 7. kolordu bünyesinde yer alan uzman işkenceciler getirtilip, kadın tutsaklara işkence yaptırılmıştır. Kadın tutsakların bölümüne de erkek subay ve askerlere koğuş gardiyanlığı ve idareciliği yaptırılmış, bu bakımdan cinsiyet farklılığı dahi gözetilmemiştir. Bu yöntemle sürekli olarak kadınlık onurları yıllarca tehdit ve baskı altında tutulmuştur.

Yapılan işkenceler karşısında kadın tutsaklar, tutsak erkek arkadaşlarına moral ve cesaret vermek amacıyla çok değişik yöntemler uygulamışlardır. Yapılan ağır işkenceler karşısında ağlayıp sızlanmadan, dayanarak erkek arkadaşlarına işkenceler karşısında bu tutumlarıyla direnme mesajları göndermişlerdir. Yine başvurdukları en sık yöntemlerden biri de Kürtçe direniş ve halk türküleri söyleyerek vahşet altında erkek arkadaşlarına kendilerinin faşist uygulamalar karşısında ayakta kaldıklarının mesajlarını iletmeye çalışmışlardır.

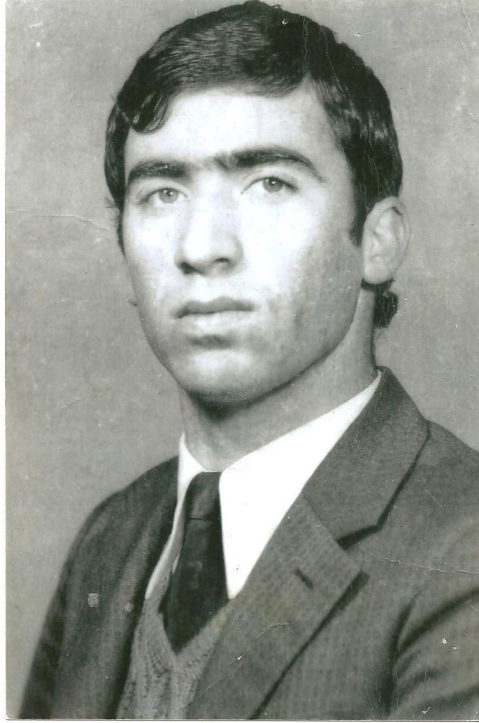
Tabi bu türden tüm hareketleri ağır işkencelerle karşılanmıştır. Kadın tutsaklar, cezaevinde yaşanan direnişlerden geri kalmamış, direnişleri, direniş ateşleri ve kurdukları barikatlar karşısında düşman saldırıları aciz kalmıştır. PKK’li kadın tutsaklar ve bunlardan Sakine Cansız gibi Diyarbakır zindanının kadın direniş savaşçısı, Kürdistan kadının direniş sembolü olarak ölüm oruçlarında yer almış, faşist Türk mahkemelerinde düşmanı yargılayarak özgür kadın bilinciyle halkımızın ve devrimimizin haklı davasını ve mücadelesini kararlıca savunmuştur. Yıllarca Diyarbakır zindanı vahşeti içinde tecrit durumunda yaşayan kadın tutsaklar, yaratılan görkemli direnişlerde de yerlerini alarak düşmanın teslimiyet ve ihanet politikalarını kırmışlardır.

Cahide KARAKAŞ arkadaş da Diyarbakır zindanında vahşi işkenceler içinde yıllarca yaşamıştır. İşkencelerle itirafa zorlanmıştır. Son olarak alınmış olduğu “kadın polis odası” denilen hücreden çıkarıldığı gün artık Cahide arkadaş sağlığını yitirmiştir. Gördüğü ağır ve adi işkencelere dayanamayarak aklını yitirir. Bu haliyle yine rahat bırakılmaz. Yeniden özel işkencelere alınarak itirafa zorlanır. Artık düşman Cahide arkadaş daha fazla cezaevinde tutmayı gereksiz gördüğünden, politikası gereği, Diyarbakır zindanın işkenceleri sonucu aklını yitiren onlarcası gibi tahliye ettirilir.

Cahide arkadaş tahliye edildikten sonra memleketi olan Siverek’e götürülür. Fakat o hala Diyarbakır zindanının işkenceli ortamında yaşadığını sanmaktadır. Tahliye edilişinden birkaç ay sonra evinde kendini asarak işkencecilerin yaşamında, yüreğinde, ruhunda ve beyninde açtığı derin tahribatlara son verir ve Diyarbakır zindan şehitleri içindeki yerini alır.

Mücadele Arkadaşları

CEMAL ARAT

Doğum Yeri ve Tarihi: Diyarbakır-1956.

Tutuklandığı Tarih: 24. 2. 1981.

Şehit Düştüğü Tarih: 2 Mart 1984.

Şehadet Yeri: Diyarbakır Askeri Hastanesi.

Şehadet Nedeni: Teslimiyet Ve İşkenceyi Protesto.

Şehadet Biçimi: Ölüm Orucu.

Yargılandığı Dava: PKK Ana Dava Grubu

Cemal arkadaş yurtsever bir Kürt ailesinin çocuğudur. Ailesi 1925 isyanlarına katılan, yörede Şex olarak tanınan geniş bir ailedir. Cemal arkadaşta örgütsel faaliyetlerinde Şex lakabıyla tanınır. Yurtsever fikirleri çocuk yaştan itibaren aile çevresinde edinmiştir.

Lise yıllarında aktif siyasal faaliyetlere katılır. İlk olarak 1976 yılında KUK örgütü içinde yer alır. Faal bir üye olarak çalışır. 1976 yılında KUK'un legal örgütlenmelerinden biri olan DDGKD'nin (Diyarbakır Devrimci Gençlik Kültür Derneği) kuruluş çalışmasına katılır, kurucu üye olarak yer alır.

Uzun süre KUK içinde kalmasına rağmen bu örgütün Kürdistan devriminde hiçbir ileri adım atmadığını görerek kalabalık bir grup KUK'lu ile birlikte bu örgütten ayrılır. Ayrılıklarına temel neden KUK örgütlenmesinin ideolojik karakterinin Marksizm-Leninizm ile bağdaşmamasıdır.

1978 yılının başlarında Cemal arkadaş birlikte KUK'tan ayrıldığı arkadaşlarıyla bağımsız bir araştırma grubu olarak teorik ve ideolojik arayış ve araştırma içine girerler. Marksizm-Leninizmi inceleyip Kürdistan özgülünde yorumlamasına çalışırlar.

Bu sırada PKK'nin Kürdistan'da geliştirdiği silahlı direniş hareketiyle karşılaşır, PKK'yi incelemeye başlarlar. Önceleri ayrı bir oluşum tasarlayan bu grup, PKK'nin silahlı direnişini gördükten ve ideolojik karakterini tanıdıktan sonra PKK'ye yakınlık duyarlar.

Cemal arkadaş bu grubun başını çeken bir insandır. PKK ile tanışır yakın ilişkiye girerler. Cemal ve yanındaki arkadaşlar partinin ileri kadroları ve Mazlum Doğan arkadaşla tanışır bir tartışma evresi yaşadktan sonra partiyle girdikleri bu ilk yakın ilişkilerden yola çıkıp geniş kapsamlı yazılı bir özel bildiri hazırlayarak 1978 yılının yaz aylarında PKK saflarına katılırlar. Bundan sonra PKK saflarında aktif olarak faaliyet yürütürler. PKK'nin Diyarbakır'daki örgütsel gelişmesi Cemal arkadaşın ve grubunun katılmasıyla güçlenir.

Bir süre sonra (1979 sonlarına doğru) KUK bölgedeki feodal güçlerin desteğinde partimize savaş ilan edince, KUK'tan ayrılıp partimizin saflarına geçen tüm arkadaşlar "ölüm listesine" alınırlar. Bu listede yer alan arkadaşlara karşı düzenlenen suikastlarla birkaç arkadaşımızı katlederler. Liste başında yer alan Cemal arkadaş tüm çabalarına rağmen pusuya düşürülemez.

Cemal arkadaş bölge düzeyinde parti örgütlenmemizin değişik kademelerinde görev alıp profesyonel faaliyet yürütür. Son olarak Diyarbakır bölge komitesinde görevlendirilir.

Profesyonel devrimcilik yaptığı dönemde çalışmakta olduğu Zirai Donatım Kurumundan istifa ederek her şeyi ile kendisini parti faaliyetlerine adar.

12 Eylül faşizminin iktidara geldiği dönemde Cemal arkadaş deşifre olmuş ve devlet güçlerince aranmaktadır. Faaliyetlerini arandığı sürede titiz bir şekilde yürütür.

24. 2. 1981 tarihinde devlet güçlerinin düzenlediği bir operasyonda sömürgeci faşizme tutsak düşer. Bundan sonrası Cemal arkadaş için partiye, halka ve devrime bağlılığını en iyi biçimde sınavacağı yer olan tutsaklık koşulları olacaktır.

Esir düştükten sonra Diyarbakır'ın ünlü işkence hanelerinde iki ay boyunca işkenceli sorgudan geçirilir. Parti çizgisinin emrettiği biçimde direniş çizgisinden sapmayarak işkencecilerin istediği bilgileri vermez. İşkencede gösterdiği kararlı, direnişçi, ilkeli duruşuyla parti sırlarını düşmandan koruyarak, parti direnişçiliğini temsil eder.

Polis sorgusundaki kararlı, direnişçi tavrı nedeniyle gördüğü ağır işkenceler sonucu hastaneye kaldırılır. 15 gün süreyle hastanede yatırıldıktan sonra kararlı direnişe yenik düşen sorgucular, Cemal arkadaş Diyarbakır zindanına getirirler.

Cemal arkadaş Diyarbakır zindanına getirildiği zaman partimizin 81 direnişi yenilgiyle sonuçlanmıştır. Her yeni getirilen tutsak gibi 36. koğuşun vahşi işkencelerinden geçirilip kurallara uydurulduktan sonra 11. koğuşa verilir. Bu dönem Diyarbakır zindanında vahşetin kurumlaştırdığı kişiliksizleştirme ve ihanet politikalarının yoğun bir şekilde uygulandığı süreçtir.

11. koğuşta kaldığı süre içinde işkence ve kişiliksizleştirme politikalarına karış koğuşta örnek tavrı takınır. Koğuştaki

tutsaklara dayatılan kişiliksizleştirici, onur kırıcı bir uygulamaya karşı açık tavır aldığı için işkence sonucu girdiği koma durumunda hastaneye kaldırılır. Onun bu tavrı koğuştaki tutsakların işkence ve onur kırıcı uygulamalar karşısında cesaretle direnmelerine neden olur.

Yine bu koğuştaki kaldığı sıralarda minik denilen işkencecinin özel işkence timi tarafından itiraf yaptırılmak üzere yeniden işkenceye alınsa da polis sorgusunda sergilediği kararlı direnişi, burada da sergileyerek çözülmez. İtiraf ve ihanet politikasını reddeder. Aynı tavrı cezaevinden alınıp götürüldüğü MİT merkezindeki vahşi işkencelerle süren sorgusunda da göstererek parti sırlarını yığıtçe korur. Cemal arkadaş her alındığı sorgu işkencesinde partimizin direnişçiliğini layıkıyla temsil etmiştir. MİT işkencesinde belinden sakatlanır.

11. koğuştaki tutsak yoldaşlarına cesaret aşıl原因an kararlı, örnek tavırları nedeniyle buradan alınıp, Diyarbakır zindan direniş merkezimiz 35. koğuş hücrelerine götürülür. 35. koğuştaki bulunduğı sıralarda yargılanmakta olduğı Ana dava mahkemesi 24 Mayıs 1983 tarihinde karara bağlanıp itirafçıların itiraflarına dayanılarak idam cezası alır. Sorguda çözülmemiş olması, düşmana hiçi bilgi vermemiş olması nedeniyle yargılanma sürecinde siyasi savunma yapmaz.

Ana dava sonuçlanıp karara bağlandıktan sonra Cemal arkadaşta idam cezası alan arkadaşlarla birlikte alınıp 36. koğuşun hücrelerine atılır.

1 Eylül 1983 günü partimiz önderliğinde başlatılan ve düşmanı zindanda yenilgiye uğratabak olan Eylül direnişi ölüm orucunun ilk grubunda yer alır. 27 gün süren Eylül ölüm orucu sonrasında midesinden hastalanır. Eylül direnişinin zaferinden sonra 30 Aralık tarihinde yeniden 35. koğuşa geçer. Ama bu defa düşman istediğı için değil, kendi iradesiyle geçmiştir. Eylül direnişi Diyarbakır zindanında teslimiyet ve işkenceyi kırdıktan 3 ay sonra düşman yeniden saldırıya geçer.

Sömürgeci faşist düşman Diyarbakır zindanında yeniden teslimiyet ve işkenceleri kurumlaştırmak için saldırıya geçtiğı 3 Ocak 1984 tarihinden 5 gün sonra, 8 Ocak günü zindan direnişimizin en büyük ölüm orucu başlatılır. Düşmanın tüm

direncini kıracak olan ölüm orucuna Cemal arkadaş yine gönüllü olarak ilk grupta katılır.

Ocak direnişi ölüm orucuna katılan arkadaşları düşman ölüm orucunun 27. gününde tutsak kitlesinden tecrit etmek amacıyla 24. koğuşa alır. Düşman ölüm orucundaki arkadaşları maddi işkencelerin yanı sıra, manevi işkencelere boğmak ve ölüm orucunu kırmak amacıyla 24. koğuşa koyarak kitleden tecrit etmiştir.

2 Mart 1984 günü Ocak direnişi zaferle sonuçlanıp, teslimiyet bir daha dirilmemek üzere Diyarbakır zindanın betonlarına gömüldüğünde Cemal arkadaş, zaferin onur ve coşkusunu yaşamaktadır. Direnişin zafere ulaşmasından birkaç saat sonra bitkisel yaşama girdiğinde bilincini yitirmeden önce son anda zincirle bağlı elinin parmakları zafer işaretiyle kilitlenir. 3 Mart gecesi şafak vakti şehit düşerek Diyarbakır zindan direniş şehitleri arasına katılarak ölümsüzleşir.

Mücadele Arkadaşları

HÜSEYİN YÜCE

Doğum Yeri ve Tarihi: Mardin-Derik-1958

Tutuklanma Tarihi: 6.10.1980

Şehadet Yeri ve Tarihi: 16. Koğuş-Mayıs 1984

Şehadet Nedeni: Baskı Politikasını Protesto

Şehadet Biçimi: Kendini Asma

Yargılandığı Dava: PKK Mardin Grubu Dava Dosyası

Hüseyin Arkadaş yoksul bir ailenin çocuğu olarak yaşama gözlerini açar. Ama yaşamın ağa ve jandarma baskısıyla örülmüş, ulusal onurun ve kimliğin yok edilmeye çalışıldığı, yoksulluğun diz boyu olduğu bir zulüm dünyası olduğunu çok geçmeden genç yaşında yaşayarak görür.

Ailesi yurtseverdir. İlk yurtseverlik fikirlerini aile ve yakın akraba çevresinden edinir. Ülkesini, halkını görüp kim olduğunu, Kürt halkına neden zulüm ve baskının kader haline getirildiğini anlamaya çalışır. Yörede yaşanan işbirlikçi ağa ve devlet baskısına halkın bir evladı olarak karşı koyma düşüncesindedir. Bu güçlere karşı öfke doludur.

Partimizin ülkede ve bölgede feodal komprador, işbirlikçi ve ajan güçlere karşı geliştirdiği direniş hareketi bölgede olduğu gibi Hüseyin arkadaş ve aile çevresini de derinden etkiler. 1979 yılında parti saflarında bir taraftar olarak Özgürlük Mücadelesine katılır.

Şikestun Direnişinden bir gün sonra Hüseyin arkadaşın kardeşi Abdullah Yüce ve yurtsever bir köylü arkadaş silahlı direnişin yaşandığı Şikestun'a silahsız olarak giderlerken devlet güçlerinin kurduğu pusuya düşürölerek katledilirler.

Bu olay Hüseyin arkadaş ve ailesini parti saflarında daha

aktif mücadeleye yöneltir. Daha sonra Hüseyin arkadaşı feodal, komprador, işbirlikçi ve ajan güçlere karış parti saflarında silahlı bir sempatizan olarak görürüz.

12 Eylül faşizminin iktidara gelişinden sonra Hüseyin arkadaş 6.10.1980 tarihinde sömürgeci faşist güçlere esir düşer. Mardin Tugayında iki ay süren işkencelere rağmen sorgudan temiz çıkar, yani çözülmez. Hakkında işkenceci sorgucuların hazırladığı düzmece tutanağı savcılık ve mahkemede reddederek, hiçbir şey kabullenmeyerek bir sempatizandan beklenen en iyi tavrı koyar. Daha sonra Diyarbakır zindanına getirilerek 36. koğuşa konulur.

Cezaevinde birçok özel işkenceye alınır. Bir faşist Asteğmenin kaçırılıp cezalandırılması eylemine katıldığı gerekçesiyle özel işkencelerden geçirilir. Gerçekte ise bu eylemde bulunmamıştır.

İşkenceciler bir ara Hüseyin arkadaşı ispiyonculaştırmak için işkencelere alırlar. Arkadaş siyasi ve insani onurunu alçaltacak işkencecilerin ispiyonculuk teklifini her defasında reddeder.

Zindanda vahşetin ve teslimiyetin kırılıp insani bir yaşamın sağlanması için başlatılan 5 Eylül 83 ve 3 Ocak 84 direnişlerinde yer alır.

Ocak direnişinde vahşi işkenceler altında direnerek düşmanın dayattığı faşist kuralları ve teslimiyeti reddeder. Direnen tutsaklarla birlikte 36. koğuşun hücrelerine atılır.

Direnış sonrası teslim alınamayan bir grup arkadaşla birlikte 16. koğuşa verilir. Zindanda geçirdiğı işkenceli yaşam sonucu ağır hastalanmıştır. Tedavi olmak için tüm baş vuruları kabul edilmez.

Ocak Direniş sonrası sürekli canlı tutulan saldırı anlayışı tutuklulara hissettirilip maddi ve manevi baskılar sürdürölmektedir. Tutukluların sağık beslenme gibi sorunları başta olmak üzere tüm insani ve doğaı hakları tehdit altında tutulmaktadır. Yaşanan vahşet yıllarının ürünü olarak yüzlerce tutuklu ağır hastalıklar kapmış, sakat bırakılmışlardır. Tutukluların tedaviyle olan ihtiyaçları karşılanmamaktadır. Hüseyin arkadaş zindanda yaşanan bu ortamı protesto etmek amacıyla öölümlü eylem koymaya karar verir. 16. ve 17. koğuş tutukluları (Ocak Direniş kazanımlarından biri olan yıkanma haklarını kullanmak için) banyoya götüröldüklerinde Hüseyin arkadaş hasta olduğıunu söyleyip koğuşta yalnız kalır. Daha önce hazırladığı iple (Tuvalet

bölümü) kendini asar. Bu sırada mahkemeden dönen bir arkadaş koğuşa girdiğinde Hüseyin arkadaşın asılı bedeni ile karşılaşır. Çözüp indirir. Arkadaş henüz ölmemiş ama boynu kırılmıştır. Aylardır tedavi görmek istemesine rağmen nihayet bitkisel yaşama girdikten sonra askeri hastaneye kaldırılarak doktor kontrolüne alınır.

O sırada hastanede bulunan aynı davadan (PKK Mardin Grubu) yargılanan M.B arkadaş, Hüseyin arkadaşın koma halinde hastaneye getirilip tutuklu koğuşuna yatırıldığını ve bir hafta süreyle tutuklu bir arkadaşla birlikte arkadaşın nöbetini sırayla tuttuklarını ve Hüseyin arkadaşın bu sürede şahadete erdiğini anlatır.

Hüseyin arkadaş koyduğu son eylemiyle zulüm ve baskıyı protesto ederek, Mayıs 1984 tarihinde Diyarbakır zindan şehitleri kervanına katılarak devrim kavgasında ölümsüzleşir.

Mücadele Arkadaşları

ORHAN KESKİN

Doğum Yeri ve Tarihi: Ardahan-1956.

Tutuklandığı Tarih: 1980 Yaz Aylarında.

Şehadet Yeri ve Tarih: Diyarbakır Askeri Hastanesi-5 Mart 1984.

Şehadet Nedeni: Teslimiyet Ve İşkenceyi Protesto.

Şehadet Biçimi: Ölüm Orucu.

Yargılandığı Dava: Dev-Yol

Orhan arkadaş, babası Kürdistan’da öğretmenlik yapan aydın bir ailenin çocuğudur. Devrimci fikirlerle genç yaşta tanışır. Lise sıralarında THKP-C hareketiyle tanışır. Daha sonra THKP-C’nin Dev-Yol kanadında yer alır.

12 Eylül öncesi Diyarbakır’da (bölge sorumlusu olarak) faaliyet yürütürken 1980 yılı yaz aylarında devlet güçleriyle girdiği bir silahlı çatışmada kolundan vurulup, yaralı olarak yakalanır.

Diyarbakır’da işkenceli sorguya alınır, sorgu sürecindeki tavrının nasıl olduğunu bilmediğimiz halde, yakalandığında Diyarbakır bölgesinde kendi hareketine zarar vermediği, yakalandığından sonra bölgede örgütünün malzeme ve adam kaybına uğramadığı ve polisin bu yönlü operasyonlara girmediğinden, ayrıca gerek yakalandığı gerekse de bir bütün olarak zindan pratiğinden anlaşılmaktadır.

Diyarbakır zindanına getirildikten bir süre sonra 12 Eylül faşizmi iktidara gelir. 12 Eylül iktidarıyla birlikte başlatılan işkenceler ve teslim alma politikalarına karşı PKK’nin geliştirmiş olduğu direniş içinde yer almayan Orhan arkadaş direnmesiz teslim

olur. Teslim olmak onun direnişçi kişiliğine ters bir durumdur. Bu nedenle teslimiyet süreci içinde işkence, kişiliksizleştirme ve ihanet politikalarına karşı devrimci kişiliğini koruyup, yanında bulunan tutsaklara her zaman moral verip destek olur.

Onun Ocak ölüm orucu içinde söylemiş olduğu “teslimiyetin kırılması için ölü verilmesi gerekir. Ben ölüme hazırım” sözleri ve sözlerini doğrulayan kahramanca şahadeti kişilik yapısını yansıtmaktadır.

Teslimiyet ve vahşet yıllarında uzun süre 25. koğuşta kalır. Kaldığı koğuşlarda PKK'liler ile birlikte kalıp, birlikte hareket eder. Aynı ilişkilerini daha sonra götürüldüğü 17. koğuşta da sürdürür 25. koğuşta kaldığı sırada kişiliksizleştirme ve ihanet politikaları Orhan arkadaşına da dayatılır. Devrimci onur ve kişiliğiyle, inançlarına ihanet ettirmek için sık sık işkence görür. Vahşi işkencelere rağmen faşizme karşı devrimci onur ve kişiliğini korur. Dayatılan kişiliksizleştirme olayında gördüğü ağır işkence sonucu hastalanır. İşkence ve kişiliksizleştirme uygulamalarına karşı takındığı kararlı tavrından hareketle idare “tutuklulara kötü örnek oluyor” gerekçesiyle Orhan arkadaşı 25. koğuştan alıp 17. koğuşa verir.

17. koğuşta da PKK'lilerle birlikte hareket edip devrimci onur ve kişiliğini korumayı elden bırakmaz. Mazlum'un direnişi Orhan arkadaşı derinden etkilemiştir. Dörtlerin direnişinin ardından 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu, Orhan arkadaşta direniş kararlılığını oluşturur. Andığımız direnişler Orhan arkadaşta ölümüne bir direnişçiliği geliştirerek, onu teslimiyetten kurtuluş için arayışlara sürükler. Bundan sonra Diyarbakır zindanında başlayacak bir direnişte mutlaka yer alacağını bulunduğu doğuştaki PKK'li arkadaşlara anlatır. Orhan arkadaşta artık dayanılmaz yakıcılıkta bir direnişçilik vardır. Kafası ve yüreği her an direnişçilikle dolup taşmaktadır.

Nihayet beklediği an gelir. 1 Eylül 1983 Ölüm Orucu başladığında bulunmuş olduğu 17. koğuşta kendi inisiyatifiyle ölüm orucuna katılır. Buradan alınıp ölüm orucunda bulunan arkadaşların kaldığı 36. koğuşa getirilir. 27 gün süren Eylül ölüm orucunu direniş merkezlerimizden 36. koğuşta sürdürür. Eylül ölüm orucunu hiçbir zaafa düşmeden tamamlar. Orhan arkadaş direnişin yarattığı mutlulukla zaferi doyayaşıya yaşar. Çok

geçmeden düşman yeniden teslim alıp, vahşet içinde yaşatmak için saldırdığında, Orhan arkadaş 35. koğuşadadır. Bir daha teslimiyetin utancını yaşamamak için gönüllü olarak Ocak 1984 Ölüm Orucuna ilk grupta katılarak yer alır.

Orhan arkadaş yargılandığı Davadan 13 yıl ceza almıştır. Bir süre sonra tahliye olacaktır. Ölüm orucu sürecinde çıkarılmış olduğu 7. kolordu askeri mahkemesinde askeri mahkeme başkanı Orhan arkadaş a “az ceza aldın. Bir iki yıl içinde dışarı çıkacaksın, ölüm orucunu bırak” gibi sözler sarf ederek telkinde bulunup direnişini kırmak istemelerine Orhan arkadaş, “ben insanlığımı, onurumu, üç beş aylık cezaya değişmem. Ya taleplerimizi kabul edersiniz ya da ölürüz” cevabı olmuştur. Orhan arkadaş yargılanması sürecinde faşizmi lanetleyen direnişçi tutumuyla savunma yapar.

Ocak ölüm orucunun 27. gününde düşman ölüm orucundaki arkadaşları tecrit edip maddi ve manevi işkencelerle direniş kırma amacıyla 24. koğuşa kapatır.

Ölüm orucu içinde yaptığı sohbetlerde Ankara Mamak askeri cezaevindeki Dev-Yol’cuların teslimiyetini “faşizme karşı devrimci görev direnmektir. Mamak’ta yapılması gereken teslimiyeti yaşamak değil, Diyarbakır örnek alınarak direnmektir” vb. sözlerle eleştirir.

Faşizme karşı oluşturulan FKBDC’yi (Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi) oldukça olumlu ve yararlı görür. Türkiye ve Kürdistan’da ki devrimci demokratik güçlerin faşizme karşı bir cephe çatısı altında mücadele yürütme kararına coşkuyla destekler. Bu sohbetlerden birinde 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucunda şehit düşen Kemal PİR ve M. Hayri DURMUŞ için “biz onlara sahip çıkamadık. Ölümlelerinde payımız büyüktür, onları direnişte yalnız bıraktık” diyerek haklı eleştiri ve özeleştiri de bulunmuştur.

Orhan arkadaş ölüm orucunun 39. gününde 24. koğuşa bilincini kaybedip komaya girer. Fakat direniş bilincinin derinliklerine işlemiştir. Arada bir kendine geldiğinde büyük bir bağlılıkla sevdiği iki ismi sayıklar. Bunlardan birisi annesi, diğeri ise PKK’nin zindan direniş önderi M. K’dir. Her defasında ölüm döşeğinden sıçrayarak “Anne-K-Anne-K” diyerek sayıklar. Bilinç dışı sarf edilen bu sözler onun annesine duyduğu sevgi kadar,

K. arkadaş şahsında direnişe olan bağlılığını göstermektedir. O sırada M. K arkadaşta ölüm döşeginde koma halindedir.

Ocak direnişi 49. gününde düşmanı yenilgiye uğratıp, teslimiyet ve işkence politikasını parçalayarak 2 Mart 1984 günü, ölüm orucu direnişinin zaferi ile sonuçlanır. Bir ara kendine gelen Orhan arkadaş a direnişin teslimiyet ve işkenceyi kıldığını, yapılan anlaşmayla zaferin sağlandığı arkadaşlar tarafından anlatılır. Orhan arkadaş zaferin onurunu yaşar. Bu arada anne ve babası ziyaretine gelmiştir. Orhan ağlayan annesini telkin eder, merak etmemelerini söyler. Gözlerini yitirmiş olduğundan anne ve babasını seslerinden tanır. Annesi ve babasını sakinleştirip gönderdikten sonra yeniden kendinden geçerek komaya girer.

O yiğit insan teslimiyetin ağır yükünü kararlı direnişiyle sırtından atıp, onurun ve zaferin mutluluğunu yaşayarak direnişin zaferinden üç gün sonra, 5 Mart günü girdiği ölüm komasından kurtulamayarak aramızdan ayrılıp devrimci onurun ölümsüzlük yurduna, Kemal PİR ve M. Hayri Durmuş'lara konuk giderek şahadete ulaşır.

Şahadetiyle Türkiye devrimci direniş hattının oluşması gerektiğinin mesajını verir.

Orhan arkadaş şahadetiyle halkların ortak mücadelesinin önderlerinden biri olur.

Mücadele Arkadaşları

İBRAHİM HALİL ÇEVİRİCİ

Doğum Yeri ve Tarihi: Hilvan-1928

Şehadet Yeri ve Tarihi: Urfa-1985 Ortaları

Şehadet Nedeni: İşkenceli Yaşam

Şehadet Biçimi: İşkencenin Yarattığı Tahribat

Yargılandığı Dava: PKK Ana Dava Grubu

İbrahim Halil arkadaş partinin Hilvan’da feodal komprador faşist çetelere karşı başlattığı silahlı direniş döneminde PKK ile ilişki içine girer. PKK taraftarı yurtsever bir insandır.

12 Eylül faşizminin iktidara gelişinden sonra sömürgeci güçlerce tutuklanarak Diyarbakır zindanına atılır. Yakalandığında Urfa işkence hanelerinde ağır işkencelere maruz kalır.

Diyarbakır zindanı yüzlerce tutukluda olduğu gibi İbrahim Halil arkadaşında sağlığını yitirmesine yol açar. Tutuklandığı dönem oldukça sağlıklı bir insandır. Diyarbakır zindanının vahşeti tüm tutsakları olduğu gibi onu da bir deri bir kemik yığını haline getirir.

Vahşet yıllarında düşmanın dayattığı kişiliksizleştirme politikasına karşı insanlık değerlerine, halka, partiye ve arkadaşlarına olan bağlılığını korur. Vahşet ve işkence politikaları onun sömürgeciliğe karşı duyduğu kinini daha da biler. Zindanda düşmanı çok daha iyi tanır.

Vahşet yıllarında tutsaklara yaşatılan işkenceli yaşam, İbrahim Halil arkadaşın kısa sürede yıpranmasını yol açar. Vahşet yıllarında uzun süre 3. koğuştaki tutulur. Mayıs 82 tarihine kadar

tutulduğu 3. koğuşta vahşi işkencelere uğrar. Kişiliksizleştirme politikasının gereği olarak işkenceler ile ispiyonculuk yapması istenir. Bu konuda oldukça sıkıştırırlar. İspiyonculuk dayatılıp işkencelere ortak olması istendiğinde insani ve siyasi kişiliğini koruyarak ispiyonculuğu reddeder ve arkadaşlarına ihanet etmez.

1984 yılı 17 Mayıs gecesi Dörtlerin direnişinden sonra boşaltılan 33. koğuşa getirilir. Burada da ispiyonculuğa zorlanır, fakat tüm işkencelere rağmen kişiliğini koruyarak, koğuştaki tutsaklara örnek davranış içinde tavrı koyar, işkenceciler karşısında sızlanmaz, merhamet dilemez. Zindanda gördüğü işkence ve çektiği acılar sonucu fiziki bakımdan erimiş ve birçok hastalığı kapmış olarak 1984 sonlarında sömürgeci faşist yasalar gereğince daha fazla zindanda tutulamayacağından tahliye edilir.

Tahliye edildikten sonra bir yıl içinde işkenceli yaşamın bünyesinde yok açtığı ölümcül, tahribatlar sonucu 1985 yılı ortalarında yaşamını yitirerek Diyarbakır zindan şehitleri arasına katılır.

Mücadele Arkadaşları

VELİ ACIRAĞIÇ

Doğum Yeri ve Tarihi: Siverek Tak Köyü-1940

Tutuklandığı Tarih: 30.3.1980

Şehadet Yeri ve Tarihi: Hilvan-1986

Şehadet Nedeni: İşkenceli Yaşam

Şehadet Biçimi: Hastalık

Yargılandığı Dava: PKK Ana Dava Grubu Dava Dosyası

Veli arkadaş, Hilvan bölgesinde PKK'nin 1978 yılında işbirlikçi feodal komprador çetelerin halk üzerindeki baskısını kırmak ve etkisizleştirmek amacıyla başlattığı silahlı direniş hareketinin gelişmesiyle birlikte parti saflarında yer alan yurtsever ve yoksul bir Kürt insanıdır. Mücadelenin başladığı ilk günlerin o zor koşullarında tüm olanaklarını direnişe sunan yiğit bir insandır. Mücadelenin başladığı ilk dönem Hilvan halkı, feodal-komprador işbirlikçi Süleymanlar olarak anılan çete tarafında sindirilmişliğin verdiği etkiyle devrimci direnişin bu işbirlikçi, halk düşmanı çeteyi etkisizleştirmeyeceği inancını taşımaktadır. Yine bu dönem halk büyük bir korku içindedir. Veli arkadaş ise ender insanlardan biri olarak devrimci mücadeleye büyük bir güven beslemektedir. Süreç, Veli arkadaşın haklı olduğunu doğrulayacaktır.

İşbirlikçi çeteler devrimci direniş karşısında tutunamamış ve direnişe silahlarıyla birlikte teslim olmuşlardır. Bunda PKK'nin direniş çizgisini kararlı bir şekilde cesaretle uygulamasının yanı sıra, Veli arkadaş gibi insanların büyük payı vardır.

Veli arkadaş bir PKK taraftarı olarak Hilvan mücadelesi içinde Halkla ilişkiler alanında faaliyet yürütür. 12 Eylül öncesi sömürgeci güçlerin büyük bir askeri güçle Hilvan'a düzenledikleri operasyonlarda yakalanan yüzlerce PKK taraftarı içinde Veli

arkadaş da vardır. Urfa işkence merkezine götürülerek burada günlerce süren ağır işkencelerden geçirilir. Sömürgeciler Veli arkadaşın “Halk mahkemesi üyesi” olduğunu iddia eder.

Veli arkadaş tutuklanarak Diyarbakır Askeri Cezaevine konur. 12 Eylül faşizminin iktidarına kadar partimiz önderlerinden Mazlum ve Hayri arkadaşlarında bulunduğu 35. koğuşta partili arkadaşlarla kalır.

Veli arkadaş uzun yıllar Diyarbakır zindanında yatar. Vahşet döneminde (12 Eylül 1980 -3 Mart 1984) gördüğü ağır işkenceler altında partiye (PKK) ve devrime olan inancını yitirmez “Halk Mahkemesi üyesi” olarak suçlandığından dolayı işkenceciler tarafından özel işkencelerden geçirilir. Kişiliksizleştirilmek istenir, fakat partinin verdiği değerlere yabancılaşmaz. Zindanda sömürgeci faşizmin imha politikalarının devrimci direnişle yenildiğini görür. Zindanda parti önderliğinde gelişen kitlesel direnişlere katılır.

Uzun yıllar Diyarbakır zindanında işkenceli yaşam içinde yaşatılması sonucu, o da yüzlerce tutsak gibi sağlığını yitirir. Sağlık durumu giderek ağırlaşır. Tüm tutsaklara olduğu gibi, Veli arkadaşta sağlığını iyice yitirmiştir, artık işkence bedenini çürütmüştür. Tahliye edildikten 4-5 ay sonra Hilvan’da, Diyarbakır zindanında görmüş olduğu işkencelerin etkisiyle yaşamını yitirerek Diyarbakır zindan şehitleri arasına katılır.

Mücadele Arkadaşları

VEYSİ DORU

Doğum Yeri ve Tarihi: Batman Beşiri-1961

Yakalandığı Tarih: 1985

Şehadet Tarihi ve Yeri: 28 Nisan 1986-26.Koğuş

Şehitlik Düştüğü Yer: 26. Koğuş

Şehadet Nedeni: İşkence

Yargılandığı Dava: PKK Dava Dosyası.

Veysi arkadaş, Kürdistan’da ulusal diriliş ve direniş hareketinin başlatıldığı partimizin (PKK) 15 Ağustos 1984 atılımı sonrası tutuklanır. Halkımızın girmiş olduğu bu yeni süreçte sömürgeci faşizmin baş vurduğu taktiklerden biri de kitlesel tutuklamalardır. Tutuklanan parti taraftarı ve kitlesine işkence hanelerde yoğun işkence ve terörle pasifizasyon politikası dayatılır.

1985 sürecinde sömürgeci faşizm ulusal kurtuluş hareketimizi bastırmak için birçok yöntemle başvurup amansızca saldırıyordu. 1985 süreci mücadelemizin en kritik yıllarından biri oldu. Düşman halk savaşının yoğunlaşp, kökleşerek oturmaması için her alanda tedbir alıyordu. Bu tedbirlerden biri olarak da “pişmanlık yasasını” ortaya attı.

Yine bu dönem can telaşına düşerek çareyi parti, halk, ülke ve tüm insanlık değerlerini bir kenara bırakıp, ihaneti tercih ederek düşmana teslim olan birçok hain düşmana teslim olmakla parti, halk ve vatana ihanet etmekle mücadelemizin biteceğini sandı.

İşte bu onurunu üç kuruşa satan hainler T.C. ile el ele vererek 85 sürecinde partimizi ve mücadelemizi darbeleyip yok etmek istediler. İşkencelerden geçirilen binlerce insanımızın yanı sıra yüzlercesi de tutuklanarak Diyarbakır zindanına atıldı.

Veysi arkadaş da bu hainlerin düşmana bilgi vermesi sonucu Batman’da esir düşerek Diyarbakır zindanına atılan yüzlerce parti sempatisini ve taraftarından biridir. Uzun süre işkence hanelerde ağır işkenceler görür, vahşi işkencelerle ihanete zorlanır. Ancak Veysi arkadaş ihaneti tercih etmez. Gördüğü ağır işkenceler sonucu boynunda ve karaciğerinde ağır tahribatlar oluşur.

İşkenceler sonucu oluşan rahatsızlıkları giderek azar. Bu sırada Diyarbakır zindanının 26. koğuşundadır. Kaldığı koğuş 15 Ağustos sonrası tutsak alınan partili ve taraftar insanlarımızın konulduğu koğuşlardan biridir.

TC, 15 Ağustos sonrası tutsak düşen insanlarımıza farklı bir politika uygular. Zindanın D ve E Bloktaki koğuşları yeni tutsak alınan arkadaşlara ayırır. 12 Eylül yıllarında tutsak düşmüş eski tutsaklarla, 15 Ağustos sonrası tutsak düşmüş olan arkadaşları eskiler ile yeniler olarak ayırır. Yeni arkadaşları tecrit edip, eski tutsaklarla her türlü ilişki ağını koparır. TC. fiili savaş içinde esir ettiği insanlarımız üzerinde özel işkence ve yıldırma politikası uygulayarak, tıpkı 81 yılında eski tutsaklara uyguladığı teslim alma, kişisizleştirme ve ihanet ettirme politikalarını dayatmak istemektedir. İlk etapta teslim alma politikasını işkence ve baskılarla dayatır. Bütün bu uygulamalarını eski tutsaklardan gizlemeye çalışır. TC. eski tutsaklarla baş edemeyeceğini çok iyi bilmektedir. 12 Eylül’ün vahşet yıllarında yaşam haline getirdiği işkencelerine rağmen gelişen görkemli direnişlerin gücünü ve kudretini bilir ve bundan çekinir. Ama buna rağmen bir yandan yeni tutsak alınan insanlarımıza işkencelerle teslimiyeti dayatırken, diğer yandan da eskilerden tecrit ederek, zindan direniş tecrübelerini edinmelerini önlemek ister. Her şeyden önce de eskilerle ilişkilere girerlerse direnmenin ve onurlu yaşamın başlıca anahtarı olan zindan koşullarında örgütlenme yaratılacağını iyi bilir. Bu amaçla da örgütlenmenin önüne her türlü engeli diker.

15 Ağustos atılımı sonrası tutsak alınan insanlarımızın çoğunluğu zindan tecrübesi ve genel devrimci direniş tecrübesinden, birikimden yoksun ama kararlıdırlar. İlk etapta cezaevi yönetimi işkence ve baskılarla geçici bir süre yarım yamalak bir etkinlik sağlamaya yönelseler de bu durum çok kısa sürer, şaşkınlık ve tedirginliği atan yeni tutsaklar, kuralları laçkalaştırmaya ve uymamaya başlarlar. Eski tutsakların açtıkları

haberleşme kanalları ve cezaevi yönetimine karşı birtakım girişimlerde yoğunlaşınca, idare direnişten çekinerek fiziki işkence ve baskılarla faşist kurallardan vazgeçmeye başlar.

Özcesi TC. 15 Ağustos atılımıyla partimizin başlattığı hamleyi boğmanın bir parçası olarak zindanda tutsaklar üzerinde imha, pasifizasyon ve ihanet politikalarını işkenceler eşliğinde dayatmak istese de bu girişimlerinde başarılı olmaz. Süreç içinde eski ve yeni tutsakları karıştırıp, tecrit ve fiziki işkence politikasından vazgeçmek zorunda kalır. İdarenin yeni tutsaklara yönelik planları bir yıl kadar sürer. Ve başarısızlıkla sonuçlanır.

Cezaevi yönetimi fiziki işkence politikasında başarısız olmasına karşı baskı politikasını sürdürür. Bunlardan başlıcaları, tutsakların sağlık, beslenme, temizlik vb. gibi temel ihtiyaçları üzerinde özellikle baskı ve kısıtlamalar uygular.

Veysi arkadaş 12 Eylül öncesi partiyle Batman'da ilişki içinde ve ilişkisi sempatizan düzeyindedir. 12 Eylül faşizminin iktidara gelişiyle partinin geri çekilme taktiği izlemesinden sonra parti ile uzun süre örgütsel ilişkileri kopar. Parti ülkeye yeniden giriş yapıp, silahlı savaşımı başlattığı süreçte, Veysi arkadaş yeniden örgütsel ilişkiler içine girer.

İşkencede bünyesinde oluşan tahribatlar giderek karaciğerinde ve boynunda kalıcı sorunlara yol açar ve arkadaşın ağır hastalanmasına neden olur. 4 Ay boyunca kendisi ve arkadaşların çabalarına rağmen cezaevi yönetimi arkadaşın tedavisine engel olur. Cezaevi revir doktoruna her çıkışında, sağlığının yerinde olduğu söylenip ayaküstü muayene edilerek tedavi edilmez, hastaneye kaldırılmaz. Verilen ağrı kesici ilaçlarla baştan savrulur. Bu dönem tutsakların sağlık sorunlarıyla ilgilenmemek, adeta tutsakları hastalıklarıyla baş başa bırakmak, söz konusu başlıca baskı politikalarından biridir.

Veysi arkadaşın sağlığı iyice bozulur. Vücudu şişmeye başlar. Yatalak olur, artık ölüm sürecini yaşamaktadır. İşkencenin açtığı yaralar ölümcül yaralara dönüşmüştür. Şehit düşmeden üç gün önce tutsakların girişimleri sonucu hastaneye kaldırılır. Hastanede tutuklu koğuşunda kaldığı üç gün içinde ayaküstü bir muayeneden başka tedavi amaçlı hiçbir girişimde bulunulmaz. Üçüncü gün Veysi arkadaş, tutsak arkadaşlarına, kendisini tuvalete

götürmelerini ister. Arkadaşlar, yataktan kaldırdıklarında gözleri kapanmak üzeredir. Tutsaklar doktor ister. Nöbetçi askerler arkadaşların ısrarlarına rağmen, bileklerini kelepçeleyip ölmek üzere olan arkadaşı doktor odasına taşırlar. Bir süre sonra da Veysi arkadaş işkenceden aldığı yaraların ve tedavi edilmemenin sonucu bileklerindeki kelepçelerle şehit düşerek, Diyarbakır zindan şehitleri kervanına katılır.

Mücadele Arkadaşları

SUPHİ ÇEVİRİCİ

Doğum Yeri ve Tarihi: Hilvan-1956

Tutuklandığı Tarih: 1985

Şehadet Yeri ve Tarihi: 29. Koğuş-30 Temmuz 1986

Şehadet Nedeni: İtiraf Ve Baskı Politikasını Protesto

Şehadet Biçimi: Kendini Asma

Yargılandığı Dava: PKK Ana Dava Grubu Dava Dosyası

Suphi arkadaş yoksul bir ailenin çocuğudur. Sivas öğretmen okulundan mezun olur. Parti ile grup döneminde (1976 yılında) tanışır. 1977 yılına kadar devrimcilikle öğretmenliği birlikte yürütür. 1977 yılından itibaren Hilvan bölgesinde profesyonel devrimcilik yapar. Hilvan yerel parti örgütlenmesini oluşturan çekirdek grup içindedir. Partinin Hilvan'daki örgütlenmesini imha etmek isteyen işbirlikçi feodal komprador çetelerin, devlet desteğinde silahlı baskın düzenleyerek Halil ÇAVGUN'u şehit ettikleri gece, toplantı halinde olan arkadaşlar arasında Suphi arkadaşta vardır. Bu olaydan sonra partinin bölgede başlattığı silahlı direniş içinde aktif olarak yer alıp, askeri faaliyet yürütür. Hilvan, Urfa, Siverek, Ceylanpınar, Viranşehir vb. bölgelerde halk düşmanı ve faşist güçlerin beyin takımlarına vurulan darbelerde, eylemlerde planlayıcı ve uygulayıcı olarak yer alır.

1979 yılı sonlarında partinin gerilla savaşını başlatma kararı uyarınca savaşı örgütleyip, yürütecek olan parti kadroları Filistin'de askeri kamplarda gerilla eğitime alınır. Suphi arkadaş eğitime alınan ilk grup içindedir. 6 aylık eğitim devresini tamamladıktan sonra faaliyet alanı olarak Adıyaman bölgesine Mehmet SEVGAT arkadaş ile birlikte gider.

Henüz hazırlık çalışmaları yürütürken 12 Eylül faşizminin

iktidara gelmesiyle geri çekilme kararı alan parti, kadro ve militanlarını Lübnan sahasında üstlendirir. Suphi arkadaşta geri çekilmeyle birlikte yurtdışına geçer.1983 baharında parti ülkeye giriş hazırlıklarını tamamladığı aşamada Güney Kürdistan'daki parti kamplarında bulunan Suphi arkadaş ile parti kadroları arasında pratik faaliyet konularında birtakım sorunlar çıkar. Ülkeye giriş yapıp bir savaşçı olarak bir süre faaliyet yürüttükten sonra yeniden Güney Kürdistan'daki parti kamplarına döner. Buradan mücadeleyi terk edip parti talimatları dışında kendi bildiğince hareket edip, Urfa'daki ailesinin evinde yaptığı bir sığınakta gizlenir. Parti ile ilişki kurup dönmek isterse de gönderdiği nottan herhangi bir haber alamaz. 1985 yılında bir ihbar sonucu gizlendiği sığınakta düşman tarafından yakalanır.

Sorgusu Urfa ve Diyarbakır işkence hanelerinde yapılır. 13 gün süren azgın işkenceler karşısında çözülmez. Ancak daha sonra katılmış olduğu tüm eylemleri açıklayarak tam bir çözülme yaşar. Tutuklandıktan sonra Diyarbakır zindanına getirilerek itirafçıların bulunduğu koğuşlardan birisine konur. Çıkarıldığı Diyarbakır askeri mahkemesinde polis sorgusunda kabul ettiği eylemler hakkında açıklamalarda bulunarak itiraf yapar. İtiraf yaptığı sürede içinde bulunduğu bunalım ve polis işkencesinin vermiş olduğu kaygılarla birlikte özünde tükenme noktasına gelerek, büyük bir sarsıntı geçirmektedir. İtirafçıların koğuşunda bulunduğu sırada parti zindan örgütü Suphi arkadaşla ilişkiye geçip, bulunduğu koğuştan çıkmasını ister ve gerekeli hareket tarzı hakkında bilgilendirerek yol gösterir. Bu konuda düşmana da baskı yapar.

Suphi arkadaş parti zindan örgütünün kendisiyle kurduğu ilişkiden sonra, partinin zindanda devrimci direnişi yaşadığını, tutsakların düşmanı nasıl dize getirip, devrimci onur ve direnişi koruyup yaşattığını görerek, içinde bulunduğu itiraf konumundan dolayı, çoğunu şahsen tanıdığı mücadele arkadaşı tutsaklara karşı büyük bir eziklik duyar. Devrime olan inancı yeniden tazelenir. İçinde bulunduğu ihanetten kurtuluş için itiraflarını geri alır. Zindan direnişi ve direnişçilerinin verdiği güçle devrimci direnişte karar kılip, zindan tutsakları ve onlar şahsında partiye layık olmaya çalışarak, verdiği karar doğrultusunda ikinci büyük adımını parti zindan örgütünün de yardımıyla partili arkadaşların

bulunduğu koğuşlardan biri olan 29. Koğuşa gelerek atar.

Düşman daha sonra da Suphi arkadaşın itirafta bulunması için baskısını sürdürürse de politikasında başarılı olamaz. İçine düştüğü itirafı lanetlemek ve direniş saflarına resmen katılmak için yargılanması başladığında siyasi savunma yapmak için parti zindan örgütünden izin ister. Parti zindan örgütü konumuna uygun düşecek şekilde içine girmiş olduğu suç ve hataları yargılama, partiyi düşman nezdinde yüceltme temelinde siyasi savunma yapabileceğini bildirir. Ancak henüz yargılaması başlamadan koyduğu ölümlü eylem nedeniyle mahkemede siyasi savunma yapma olanağı kalmaz. Düşmanın “pişmanlık yasası” adıyla anılan itiraf politikasını boşa çıkarmak ve deşifre etmek gerektiği yolunda sık sık bulunduğu koğuşlarda arkadaşlarla sohbet eder.

Hilvan-Siverek direnişinde şehit düşen Salih KANDAL'ın şahadete eriştiği gün olan 30 Temmuz gecesi bezden ördüğü ipiyle “pişmanlık yasasını” itiraf ve baskı politikasını protesto eden Suphi arkadaş, son gecesinde de oldukça coşkuludur. Koğuştaki arkadaşlar onun geceki coşkusunun nedenini, sabahleyin ipte sallanan bedeniyle gerçekleştirdiği eylemini gördüklerinde anlarlar.

Suphi arkadaş mücadeleyi terketmek, düşmanın eline geçtikten sonra parti sırlarını açığa vurarak ve bunu daha sonra itirafa dönüştürmenin verdiği utançla daha fazla yaşayamayacağına inanarak, onurunu kurtarmanın direnişten ve bunun yolunun da ölümlü bir eylemle, içine düştüğü ihaneti cezalandırarak partiye ve halka öze eleştirisini verip, düşmanın itiraf ve baskı politikalarına darbe vurarak Diyarbakır zindanı direniş şehitleri arasında yerini alarak ölümsüzleşir.

Mücadele Arkadaşları

EŞREF TURSUN

Doğum Yeri Tarihi: Diyarbakır-Lice 24 Yaşlarında

Tutuklama Tarihi: 1983

Şehadet Yeri ve Tarihi: 11. Koğuş-1987

Şehadet Nedeni: Tedavisizlik Ve Bakımsızlık.

Şehadet Biçimi: İşkence Sonucu Hastalanma

Yargılandığı Dava: KUK Dava Dosyası

Eşref Dursun işkencelerin kırılıp, insanca bir yaşam ortamının sağlandığı 1 Eylül 1983 direnişinden sonra kalabalık bir grup arkadaşıyla birlikte tutuklanarak Diyarbakır Askeri Cezaevine konur.

1 Eylül ve 3 Ocak 84 tarihleri arasında Diyarbakır zindanında ilk kez 12 Eylül sonrası yıllarda birkaç aylık insanca yaşam ortamı sağlanmıştı. Bu dönem işkenceler tamamen kırılmıştı. Eşref Tursun Diyarbakır zindanının vahşetini yaşamaz ancak Ocak 1984 saldırısıyla Diyarbakır zindanı yeniden vahşet düzeyinde işkencelere sahne olur. Düşman tutsakları yeniden teslim alıp, 1981-82-83 yıllarındaki gibi kişiliksizleştirme politikasını uygulamayı ve ihaneti dayatmayı amaçlamıştır.

Cezaevindeki KUK davasından yargılanan tutuklular Ocak saldırısıyla başlayan kitlesel direnişe katılmayarak, örgüt olarak teslim olma kararı alırlar. Bu nedenle de direnmesiz teslim olurlar. Eşref Dursun da KUK'çuların örgüt olarak almış oldukları teslim olma politikasına pratik olarak uyar. Fakat birkaç KUK'çu merkezi karara uymayıp Ocak direnişinde teslim olmayarak direnirler.

Daha sonra Eşref arkadaş cezaevinde sağlığını kaybeder. Cezaevinin kötü yaşam koşulları içinde hastalanır. Yıllarca tedavi görmez. Tedavi görmek için tüm girişim ve çabaları boşa çıkar.

Cezaevi yönetimi hasta tutukluları tedavi ettirmemeyi, baskı politikasının önemli bir aracı haline dönüştürmüştür.

Eşref arkadaş baskı politikalarının sonucu olarak ağır hastadır artık. Son olarak bulunduğu 11. koğuşta durumu iyice ağırlaşır. Daha sonra tedavi amacıyla hastaneye kaldırılırsa da artık çok geç kalınmıştır. Daha erken tedaviye alınmış olsa sağlığına kavuşabilecektir. Fakat cezaevi yönetimi bir türlü tedavi görmesine izin vermez. Yıllar içinde hastalık Eşref arkadaş ölüm cül hale getirir. Ölümünden bir süre önce Diyarbakır askeri hastanesine kaldırılır. Hastane tedavisini yapmaz. Ankara Mevki hastanesine kaldırılır. Ancak burada da “Yurt dışında” tedavi görebileceği söylenir. “Yurt dışında” tedavi görmesine olanak tanınmaz. Ve Diyarbakır zindanında baskı politikalarının sonucu yaşamını yitirerek, Diyarbakır zindan şehitleri arasına katılır.

Mücadele Arkadaşları

M.EMİN YAVUZ

Doğum Tarihi Ve Yeri: 1949 Urfa-Hilvan

Tutuklandığı Tarih: 12.11.1979

**Şehadet Yeri ve Tarihi: 35. Koğuş Hücresi (2. Kat. 3. Hücre)
18 Şubat 1988**

**Şehadet Nedeni: Sömürgeci Faşist Baskı Politikalarını
Protesto**

Şehadet Biçimi: Süresiz Açlık Grevi

Yargılandığı Dava: PKK Ana Dava

Emin arkadaş, az topraklı yoksul bir Kürt ailesinin bireyi olarak feodal baskıların yoğun olduğu alanlardan biri olan Hilvan'da 1.1.1949 tarihinde yaşama gözlerini açar. Yaşam, Emin arkadaş için baştan sona bir kavga olur. İlkokulu Hilvan'da okur. Ailenin yaşamı için ellerindeki toprağı işletilmesine duyulan ihtiyaçtan kaynaklı ilkokuldan sonra okuyamaz. Emin arkadaş çocuk yaşından başlayarak ağır işçilik yapar. Elleri balyoz tutmaya başlayınca taş ocağında kırıcılık yaparak bu işi yıllarca sürdürür ve ailesini geçindirmeye çalışır.

Emin arkadaş, çalıştığı metropol kentlerde Kürdistan'lı insanların horlandığına tanık olur. Ezilmişliğin öfkesini, her zaman bir silah gibi kullandığı ve çok sevdiği bağlamasının tellerinde dile getirir. Kürdistan halkının içinde bulunduğu sömürü ve baskıyı gittiği metropolde kavramaya başlar. Birlikte çalışmaya gittiği Halil ÇAVGUN, 15 Ağustos 1984 atılımı sonrası şehit düşen Mehmet SEVGAT ve birçok Hilvan'lı arkadaşla birlikte devrimci fikirler ile tanışır. Kendi aralarında doğal bir kaynaşma ve birliktelik oluşur. Bu arkadaş grubu Hilvan'daki feodal kompradorların halk üzerindeki baskılarını görürler.

Emin'in içinde yer aldığı arkadaş grubu, 1976 yılı başında Kürdistan'a henüz yeni giriş yapmış bulunan Önder APO öncülüğündeki çekirdek grupla tanışır. Bu dönem, bizzat Önderliğin Urfa bölgesini dolaşp, devrimci fikirlere yatkın gençliği örgütleme, bölgede yerel çekirdek grupları yaratma faaliyetleri söz konusudur.

Başkan Apo önderliğindeki PKK'nin çekirdek grubuyla ilişki kuran Emin, Halil ve Hilvan'da ileride parti kadrolarını oluşturacak birçok arkadaş, ilk ilişkilerden sonra Önderlikle tanışır. Bu ilk tanışmada, Önderliğin saatler süren konuşmasında Kürdistan'ın tarihsel, ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel vb. sorunları özetlenip, çözüm yolu konularak parti ideolojisi ve örgütlenme sorunu gibi hayati sorunlar ele alınır. Önderlik ve parti çekirdek kadrolarının sık sık Hilvan'a uğrayarak yürüttükleri faaliyetler sonucu bölgede olduğu gibi Hilvan'da da çekirdek bir yerel örgüt oluşturulur ve bu giderek gelişme gösterir. Bu yerel çekirdek grupta Emin arkadaş da vardır.

Hilvan'da devrimci mücadele yürüttüklerinde karşılarına dikilen işbirlikçi feodal komprador güçler ve bunların çeteleri olur. Bundan dolayı sık sık bu halk düşmanı çetelerle yüz yüze gelinir. Emin arkadaş, halk düşmanı çetelerin hedefi haline gelir. Bir ihbar sonucu üzerinde yakalanan tabancadan dolayı hapiste iken, tahliyesine kısa bir süre kala; işbirlikçi feodal komprador çeteler devlet güçlerinin desteğiyle arkadaşların toplantı yerlerine silahlı baskında bulunur ve yaşanan çatışmada Halil ÇAVGUN arkadaş şehit düşer. Partinin işbirlikçi güçlere karşı başlattığı silahlı direniş içinde başından sonuna kadar yer alan Emin arkadaş, Halk düşmanlarının korkusu haline gelir. Ailesini de halk düşmanı güçlere karşı harekete geçiren Emin arkadaş, ailesinin de silahlı direniş içerisinde aktif olarak yer almasını sağlar. Böylece feodal çeteler tarafından sindirilen Hilvan halkı içinde Emin arkadaşın ailesi her şeyiyle direnişe katılan aile olarak, tüm Hilvan halkına örnek ve cesaret kaynağı olur. Öyle ki, YAVUZ ailesi direnişle özdeş olarak anılır. Emin arkadaşın babası ve kardeşleri yaman birer parti savaşçısı olurlar. Hilvan direnişi içinde Yavuz ailesinin tüm fertlerinin birer parti savaşçısı olmaları, devlet güçlerinin yoğun saldırılarına maruz kalmalarına yol açar.

Emin arkadaş, mücadele içinde feodal çetelere indirilen

darbeler sonucu, başkaca arkadaşlar gibi arananlar arasındadır. Yıllarca elinde tüfeği düşmeden mücadele yürütür.

12.11.1979 tarihinde Hilvan'da devlet güçlerinin binlerce asker ve tankla düzenledikleri operasyonlardan birinde, Emin arkadaş kırsala çekilmek isterken silahsız olarak yakalanır. Bu operasyonlar kuşatmalarla, çember daraltılarak sürdürülür ve eli silah tutan halktan insanlar, tek tek yüzleri maskeli ihbarcılar önünden geçirilip teşhis ettirilirlir. İhbarcıların işaret ettiği her insan işkence hanelere alınır. Sahte (Veli MAN adına düzenlenmiş) kimlikle yakalanır. Emin arkadaş, ihbarcılara teşhis ettirilir. Bu operasyonda yakalanan yüzlerce insan içinde açık kimliği ile tanınan Veli isimli taraftarda vardır. Bu nedenle Emin arkadaşın gerçek kimliği reddedilmeyecek bir şekilde ortaya çıkar.

Emin arkadaş, getirildiği Urfa tugayı işkence hanelerinde sorguya alınır. İşkenceli sorgusunda partiyi koruyarak düşmana bilgi vermez. Kimliği bilinmesine ve düşman tarafından Hilvan'daki onlarca eylemin sorumlularından biri olarak görülmesine rağmen parti sırlarını koruyarak, eylemlerde yer alan arkadaşları ve kendisini gizler.

İlk olarak o dönemde Diyarbakır askeri hapishanelerinden (ayrı zamanda gözaltılar) istihkam cenderesine, buradan da bir süre sonra 1 No'lu askeri cezaevine götürülür. Hakkında işkencede çözülmüş olduğu yolunda cezaevi parti örgütüne bilgi verildiğinden, parti ile ilişkileri uzun süre askıda kalır. Ancak daha sonra mahkemeler açılıp sorgu ifadeleri okununca işkencede çözülmediği, verilen bilgilerin yanlış olduğu ve yanlış bilgi verenlerin çözüldüğü netlik kazanınca Emin arkadaş aklanmış olur.

1 Nolu'dan Diyarbakır zindanına getirildikten kısa bir süre sonra, dayatılan teslimiyete karşı PKK zindan örgütünün aldığı direniş kararına Emin arkadaşta katılır. 1981 PKK zindan direnişinde 35. koğuş hücrelerinde direnişi sürdürür.

Emin arkadaş, cana yakın, partili arkadaşlara oldukça bağlı esprileriyle sürekli çevresini kahkahaya boğan, şakacı, Kürdistan'daki çarpık yoz kişilikleri esprituél hikayelerle eleştiren, parti ve halk değerlerine bağlı, direnişçi kişiliğe sahip bir arkadaştı.

Teslimiyet içinde vahşet altında koğuştaki arkadaşları

korumaya, onlara örnek olmaya çalışır. İşkence altında insani kimliği korumada koğuştaki arkadaşlara örnek olan tavırlarıyla tutsakların saygısını kazanır.

Emin arkadaş, işbirlikçi feodal kompradorların ve canlarını korumak için ihaneti tercih edenlerin zindan yönetimine verdikleri bilgiler sonucu itiraf için ağır işkencelere uğrar. Emin arkadaşla ihanet ettirmek için Esat Oktay Yıldırım'ın özel talimatıyla özel işkence yapılır. İşkencecilerce defalarca asılır, tam boğulacağı sırada boynundaki ip çıkarılarak yarı ölü halde indirilir, partiden ayılması için akıl almaz yol ve yöntemlere başvurulur. Vahşet dönemi boyunca ihanet etmesi istenilen Emin arkadaş, partiye, halka ve devrime olan inancını koruyarak, işkencelere göğüs gererek düşmanın tüm girişimlerini sadece boşa çıkarılmakla kalmaz, koğuştaki tutsakların işkencelere karşı dayanaklı ve sabırlı olmaları, inançlarını yitirmemeleri konusunda çaba gösterir.

Vahşet yıllarında, birçok arkadaş gibi Emin arkadaşta yıpranır. İşkence türlerinden biri olan deterjan yedirme sonucu midesinden ciddi biçimde yaralanır. Vahşet dönemi direnişlerle kırıldıktan sonra tedavi olmak için doktora her çıkışında tedavisine olanak tanınmaz. İleriki yıllarda bu dönemin bir eseri olan midesindeki yara, kısa sürede aramızdan ayrılmasına yol açacaktır.

Emin arkadaş, PKK Ana Dava Mahkemesi sonuçlandığında, idam cezası alarak 36'ncı koğuşun hücrelerine verilir. Baştan sona kadar PKK'nin mücadelesinin haklı olduğunu, mücadelesini desteklediğini savunur.

Emin arkadaş 36'ncı koğuşun hücrelerinde bulunduğu sırada, parti zindan örgütümüzün başlattığı Eylül 1983 direnişinde yer alıp 27 gün süren ölüm orucuna katılır. Eylül direnişiyle Diyarbakır zindanında işkence ve teslimiyet kırılır. Ardından insanca ve onurlu yaşam koşullarını hazmedemeyen düşmanın saldırılarına karşı başlatılan Ocak 1984 direnişine hiçbir zaaf göstermeden katılarak sürdürür.

1986 yılında partiye karşı yurt içinde ve dışında geliştirilen komplo ve tasfiye hareketlerinin bir benzeri de Diyarbakır zindanında yaşanır. Partiyi en kritik bir döneminde vurarak PKK çizgi ve anlayışını tasfiye edip, partiyi can evinden vurmaya hedefleyen, devrimde hiçbir iddiası kalmamış anlayış sahipleri;

komplocu, darbeci ve tasfiyeci kimliklerini bir süre gizlemeyi başarak birçok arkadaş gibi Emin arkadaşın da politik saflığından yararlanıp çıkarlarına ve amaçlarına alet ederler. PKK zindan örgütü komploya karşı koyunca diğer arkadaşlar gibi Emin arkadaş da oynanmak istenen düşman oyununun farkına varır.

Emin arkadaş ve komploya alet edilen arkadaşlar komplocu darbeci ve tasfiyeci anlayışların mahkûm edilmesinde özeleştirileriyle yer alır ve parti örgütünün yanında saf tutarlar. 9 Şubat 1988 tarihi, Emin arkadaş ve Diyarbakır zindanı için yepyeni tarihsel bir gündür. O gün, Diyarbakır zindanı partimiz önderliğinde tarihsel bir direnişin başladığı güne tanıklık eder.

Parti zindan örgütümüzün hazırladığı direniş programı ve fiili önderliğinde, yaklaşık 30 maddeyi kapsayan insani siyasal ve ulusal kimliğimizi düşmana dayattığımız taleplerimizle kitlesel süresiz açlık grevine başlanır. 9 Şubat 1988 direnişimiz 11 gün sürer. Zindandaki direniş, daha önce olanaklar ölçüsünde tutsak ailelerinin hazırlanmasıyla dalga dalga yayılarak, başta Diyarbakır merkez olmak üzere Kürdistan'ın birçok kentini sarar. Bu direniş On binlerce insanı direniş etrafında toplar, yüz binlerce insanı etkileyerek 12 Eylül darbesi ardından geliştirilen pasifikasyonu kırmada büyük bir etki de bulunup, kitlelere direniş bilincini taşırır ve yurtseverlik duygularını canlandırır. Binlerce insan ve tutsak aileleri ile birlikte Diyarbakır meydanlarında Kürtçe şarkılar ve parti şehitlerimize anaların yaktığı ağıtlar ile eşlik eder. Okunan marşlarla Kürdistan halkının mücadeleye hazır olduğu dile getirilir. Diyarbakır hükümet konağı Kürdistan kadınlarının “Yaşasın PKK, Yaşasın Başkan Apo” sloganları ile inler ve atılan taşların etkisiyle ciddi hasar görür. Zindanda başlayıp halklaşan 9 Şubat direnişi karşısında faşist sömürgeci TC'nin özel savaş birlikleri ve bölge valiliği çaresiz kalır. Dışarıda tutsak ailelerinin zindana destek amacıyla başlattıkları açlık grevleri giderek yayılarak Türk parlamentosunda bir siyasal kriz yaratır. Faşist hükümet, zindanda başlayıp her gün kitleselliğini arttırarak halk direnişine dönüşen eylemselliği bastırmak için şiddete başvuramaz hale gelir. TC'nin Çankaya Genel Kurmayı, hükümet, parlamento ve Ana muhalefet gibi temel kurumları üst üste toplantılar yaparak, 9 Şubat zindan ve halk direnişi karşısında dize gelirler ve direniş talepleri kabul edilir. Başbakan Çankaya'da TC'nin başı faşist Cumhurbaşkanı

Kenan Evren'le yaptığı görüşmeden ve genelkurmay başkanıyla yapılan toplantılardan sonra parlamentoda açıklama yapar. Yapılan açıklamayla: Başta dilimiz Kürtçe ile ziyaretçilerimizle konuşmak, siyasi savunma yapma hakkı olmak üzere, insani, siyasi ve ulusal kimliğimizi dile getiren taleplerimiz kabul edildi. TC'nin Kürdistan ve PKK'yi imha politikaları ağır bir yenilgiye uğratıldı. Hükümet başkanı direniş taleplerimizin kabul edildiğini TV, Radyo ve gazetelerden verdiği resmi demeçle kamuoyuna ilan etti.

Direnişin sonuçlanması protokolünde tutsakları temsilen M.K arkadaş başkanlığında bir grup arkadaş, TC'yi temsilen Savunma Bakanlığında iki müsteşar, düşman karargâhı Diyarbakır 7. kolordu komutanlığını temsilen 7. kolordu hukuk müşaviri ve iki kurmay, ayrıca cezaevi yönetimini temsilen Binbaşı, yüzbaşı ve değişik rütbeden subaylar hazır bulunmuş, tutsakların taleplerinin kabulüyle anlaşmaya varılmıştır. Emin arkadaş, midesinde çok hasta olmasına rağmen direnişten geri kalmaz. Direnişin dördüncü günü kusmaya başlar. İki gün sonra da midesi içtiği suyu kabul etmez, kusması süreklileşir. Direnişin 7. günü kan kusmaya başlar, büyük sancılar içerisinde kıvranır, yatamaz oturamaz olur. Gece sabahlara kadar iniltisi kesilmez. 35'inci koğuşdaki arkadaşlar da Emin arkadaşla birlikte acı çekerler. Öyle ki, Emin arkadaş kan kusmaya başlar ve hücresinin (2. kat 3. hücre) her yeri kıpkızıl kana boyanır. Yapılacak hiçbir şey yoktur. Düşman anlaşmaya yanaşmamaktadır. Tedaviyi kabul etmek bir yana, muayene olmayı kabul etmek dahi direnişi zaafa uğratır. Ancak bilincini tamamen yitirip, iradesi üzerinde hiçbir kontrolü olmadığı durumda doktora (Tıp kuralı gereği) müdahale hakkı doğar. Emin arkadaş, sancılar, inlemeler, içinde iradesini zorlayarak bilincini kaybetmemeye çalışır.

Diyarbakır askeri hastane yetkilileri 9. gün 7. kolordu hukuk müşaviri ile birlikte kontrole gelirler. "Senin bünyen zayıf dayanamazsın, açlık grevini bırak" diyerek direnişten vazgeçmesini isterler. Bunun üzerine Emin arkadaş "Benim vücudum zayıf ama iradem güçlü, haklarımızı kabul edin, arkadaşlarla anlaşın sonra bırakayım, haklarımız kabul edilmeden eylemi bırakmam" diyerek askeri hastane yetkililerine cevap verir.

Bir gün sonra, Emin arkadaş bilincini yitirerek sayıklamaya

başlar ve ölüm komasına girer. Müdahale hakkı doğan doktorlar, Emin arkadaşı hastaneye kaldırırlar. Emin arkadaş, direnişin 10. günü sabaha karşı askeri hastanede şahadete erer. Emin arkadaşın şehit düştüğü tutsaklardan gizlenir. Direniş zaferle sonuçlandıktan bir gün sonra tutsaklar Emin arkadaşın şehit düştüğünü öğrenir, aynı anda Diyarbakır zindanı “Eminler ölmez” sloganıyla cınlar, anısına saygı duruşu yapılır.

O, 9 Şubat 1988 şanlı Diyarbakır zindanı direnişimizin ölümsüz kahramanı olarak, zindan direniş tarihimizin önemli bir halkası olur. O, yaşamı ve mücadelesiyle düşmanda yarattığı korkuyu son nefesinde de yaşatan, partimizin bir üyesi olarak direniş bayrağımızı zindan burçlarında dalgalandıran ölümsüz bir halk önderimizdir.

Mücadele Arkadaşları

